

Bosetningsspor fra bronsealder, jernalder og tidlig mellomalder, en røys og flere trolige flatmarksgraver fra førkristen tid, og veifar fra vikingtid og mellomalder.

Id 141995, 141996, 141998 og 216998, på Nordre Sunde gnr. 41, Stavanger kommune, Rogaland

Even Bjørdal
Matthew Wilson
Dawn Elise Mooney
Anne Elise Tjemsland
Sean D. Denham

AM saksnummer: 09/02786
Journalnummer:

Dato: 20.11.2018
Sidetall: 165 + vedlegg
Opplag:

Oppdragsgiver: Nore Sunde Utviklingsselskap AS
Statens vegvesen Region Vest

Stikkord: bosetningsspor, graver, røyser, langhus, metallhåndverk, bosetningskontinuitet, førreformatorisk veifar

Oppdragsrapport 2018/8
Universitetet i Stavanger,
Arkeologisk museum,
Avdeling for fornminnevern

Utgiver:
Universitetet i Stavanger
Arkeologisk museum
4036 STAVANGER
Tel.: 51 83 31 00
Fax: 51 84 61 99
E-post: post-am@uis.no

Stavanger 2018

Bosetningsspor fra bronsealder, jernalder og tidlig mellomalder, en røys og flere trolige flatmarksgraver fra førkristen tid, og veifar fra vikingtid og mellomalder.

Id 141995, 141996, 141998 og 216998, på Nordre Sunde gnr. 41, Stavanger kommune, Rogaland

Even Bjørdal
Matthew Wilson
Dawn Elise Mooney
Anne Elise Tjemsland
Sean D. Denham

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Innberetning til topografisk arkiv

Vår ref.:

Saksbehandler:

Arkivkode
773

Dato:
20.11.2018

Kommune: Stavanger

Gardsnavn: Nordre Sunde

Gnr: 41

Bnr: 14, 18, 37

Lokalitetsnavn: Nore Sunde

Tiltakshaver: Nore Sunde Utviklingsselskap (Østerhus Tomter AS) / Statens vegvesen Region Vest

Adresse: Welhavens vei 4, 4319 Sandnes/ Postboks 43, 6861 Leikanger

Sakens navn:

Reguleringsplan for Nore Sunde, plan 2326, Stavanger k.

Saksnr. (arkiv): 09/02786

ID (Askeladden): 141995, 141996,
141998, 216998

Aksesjonsnr.: 2015/138

Museumsnr.: S 13419-22, 13482

Natvit. prøvenr. : 2015/11

Fotonr. : SF 155481-158434

Befart (dato):

Av:

Feltundersøkelse (tidsrom): juli – november 2015

Etterarbeid/rapport: nov. 2015 – febr. 2016 (MW); nov. 2015 – nov. 2018 (EB)

Ved: Even Bjørdal (prosjektleder), Matthew Wilson (feltleder)

Gjelder: Arkeologisk undersøkelse av bosetningsspor, mulige graver, og veifar på gnr. 41 Nordre Sunde, Stavanger kommune, Rogaland.

INNHALDSFORTEGNELSE

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1 SAMMENDRAG	11
2 INNLEDNING	12
2.1 Bakgrunn for undersøkelsen	12
2.2 Beliggenhet, terrengbeskrivelse, de berørte kulturminnenes tilstand før den arkeologiske undersøkelsen tok til	12
2.3 Stedshistorie og registrerte kulturminner i planområdet og i nærmiljøet	14
2.3.1 Naturhistorie	14
2.3.2 Tidligere funn, registreringer og undersøkelser på gården Nordre Sunde (gnr. 41).....	14
2.3.3 Arkeologiske undersøkelser på gårder i nærområdet som er særlig relevante for forståelsen av de aktuelle lokalitetene.....	21
2.3.4 Gården Nordre Sunde og verket «Sola og Madla i førhistorisk tid».....	21
2.3.5 Skriftlige kilder, kart og foto som forteller om gårdens og nærområdets historie.....	23
2.3.6 Sammenfatning – og med et frempek om viktigheten av resultatene fra 2015 - undersøkningene.....	26
2.4 Personer tilknyttet undersøkelsen: feltarbeid og etterarbeid.....	27
2.5 Feltarbeidet: organisering, logistikk, værforhold, måltall.....	29
3 PROSJEKTPLANENS PROBLEMSTILLINGER, MÅLSETNINGER OG PRIORITERINGER FOR UNDERSØKELSEN.....	31
3.1 Prosjektplanens problemstillinger.....	31
3.2 Prosjektplanens målsetninger, prioriteringer og anbefalte fremgangsmåter for gjennomføring av undersøkelsen.....	32
3.3. Målsetninger, prioriteringer og anbefalte fremgangsmåter for gjennomføring av tilleggsvedtaket i forbindelse med id 141996 (Felt 2).....	33
3.3.1 Tekst hentet fra prosjektplanen utformet i forbindelse med tilleggsvedtaket.....	34
4 METODE OG DOKUMENTASJON	35
4.1 Bruk av ulike gravetekniske metoder.....	35
4.1.1 Maskinell flateavdekking med tilhørende manuell opprensning og digital innmåling.....	35
4.1.2 Manuell undersøkelse av utvalgte anleggspor ved hjelp av delvis eller total utgravning.....	35
4.2 Dokumentasjon.....	35
4.2.1 Innmåling.....	35
4.2.2 Fotografering.....	36
4.2.3 Tegning.....	36
4.2.4 Funnbehandling.....	36

4.2.5	Prøveuttak.....	36
5	BESKRIVELSE AV ANLEGG OG AKTIVITETSOMRÅDER.....	36
5.1	Generell oversikt.....	36
5.1.1	Felt 1 (id 141995).....	37
5.1.2	Felt 2 (id 141996).....	38
5.1.3	Felt 3 (id 141998).....	40
5.1.4	Gamle Sundeveien – Sjakt 1 (id 216998) og Sjakt 2.....	43
5.2	Nærmere beskrivelse av fremtolkede bygningskonstruksjoner.....	43
5.2.1	Anlegg tolket som <u>sikre</u> bygningskonstruksjoner.....	44
5.2.2	Anlegg tolket som <u>trolige</u> bygningskonstruksjoner.....	80
5.2.3	Anlegg tolket som <u>usikre</u> konstruksjoner (bygning, gjerde, stativ).....	104
5.2.4	Øvrige bosetningsspor fra Felt 1: ikke tolket til konstruksjonskontekster.....	111
5.2.5	Øvrige anleggsspor fra Felt 2: ikke tolket til konstruksjonskontekster eller graver.....	111
5.2.6	Øvrige bosetningsspor fra Felt 3: ikke tolket til konstruksjonskontekster.....	113
5.3.	Mulige gravanlegg påvist innen Felt 2.....	113
5.3.1	Mulige gravanlegg: flatmarksgraver?.....	114
5.3.2	Mulige gravanlegg: røyser?.....	122
5.4	Undersøkelsene i og ved dagens Sundeveien.....	124
5.4.1	Det gamle veifaret bevart under dagens Sundeveien påvist i Sjakt 1.....	124
5.4.2	Flere indikasjoner på gamle veifar tilknyttet Sundeveien.....	127
6	OM FUNNMATERIALET: MENGDE, KATEGORIER OG MATERIALTYPER.....	128
6.1	Tabeller og tekst som generelt presenterer de ulike typene av påviste gjenstandsfunn.....	128
6.2	Oversikt over hvor utvalgte gjenstandsfunn ble påvist.....	130
6.2.1	Felt 1: Forklarende og forvirrende funn tilknyttet Hus 1.....	130
6.2.2	Felt 2: Utvalgte funns informasjonsverdi for Hus 18, Anlegg 30, Anlegg 31 og grøft 17000.....	131
6.2.3	Felt 3: Utvalgte funns informasjonsverdi for Hus 3 og Hus 25, og en mulig offerhandling.....	133
7	NATURVITENSKAPELIGE ANALYSER.....	133
7.1	Innledning.....	133
7.2	Analyse av makrofossilprøver (tekst utformet v/ Dawn Elise Mooney, AM, UiS).....	133
7.2.1	Innledning.....	133
7.2.2	Metode.....	134
7.2.3	Resultater.....	134
7.2.4	Tolkning og diskusjon.....	138

7.2.5	Konklusjon.....	142
7.3	Analyse av pollenprøver, fra Id 216998 Sundeveien (tekst v/ Anne E. Tjemsland, AM, UiS).....	143
7.3.1	Innledning.....	143
7.3.2	Materiale og metode.....	143
7.3.3	Resultater.....	145
7.3.4	Konklusjoner.....	149
7.4	Analyse av jordkjemiske prøver fra id 141996: (informasjon hentet fra rapport v/ S. Eriksson & J. Linderholm, Miljöarkeologiska Laboratoriet (MAL), Umeå Universitet, jf. vedlegg 8).....	149
7.4.1	Innledning.....	149
7.4.2	Metoder.....	149
7.4.3	Resultater og sammenfattende diskusjon.....	150
7.5	Analyse av det osteologiske materialet. (tekst hentet fra analysenotat av Dr. S. D. Denham, AM, UiS).....	150
8	TOLKNING AV LOKALITETENE.....	151
8.1	Kildekritikk: om formasjonsprosesser som kan ha påvirket tolkningen av det arkeologiske materialet fra Nore Sunde – undersøkelsene i 2015.....	151
8.2	Separat tolkning av hver enkel lokalitet undersøkt i 2015.....	152
8.3	Samlet tolkning av alle lokalitetene undersøkt i 2015.....	154
8.4	Resultatene fra undersøkelsene i 2015 sett i større kontekst: lokalt, regionalt og nasjonalt.....	156
9	FORMIDLING OG PUBLIKUMSKONTAKT.....	156
10	PROSJEKTEVALUERING	157
10.1	Om gjennomføring av prosjektplanen.....	157
10.2	Innspill til framtidige prosjektplanprosesser.....	159
	LITTERATUR.....	74
	VEDLEGG	77
	Vedlegg 1 Funnliste	
	Vedlegg 2 Katalog: S13419-22, 13482	
	Vedlegg 3 Anleggsliste: anleggsspor tolket og fordelt etter konstruksjon og funksjon	
	Vedlegg 4 Anleggsliste: anleggsspor tolket og fordelt etter konstruksjon og Intrasis - id.nr.	
	Vedlegg 5 Liste over naturvitenskapelige prøver	
	Vedlegg 6 Liste over 14C-analyser og resultat	
	Vedlegg 7 Rapport om vedartsanalyser	

Vedlegg 8 Rapport fra MAL, Univ. i Umeå	
Vedlegg 9 Oppdragsrapport 2017/19, om smeltedigler og slagg fra Hus 25, Felt 3	
Vedlegg 10 Intern analyserapport om osteologisk materiale fra Nordre Sunde - undersøkelsene i 2015	
Vedlegg 11 Naturvitenskapelige tabeller til kap. 7	
Vedlegg 12 Detaljerte plantegninger over anleggsspor tilknyttet Hus 18	
Vedlegg 13 Kart over planområde for plan 2326 Stavanger kommune	

FIGURER:

Figur 1 Undersøkelsesområdene på gården Nordre Sunde sin lokalisering i landskapet (blå markør).....	13
Figur 2 De tre undersøkelseområdene id 141995, 141996 og 141998 i deres nærmiljø ved Sundeveien.....	14
Figur 3 Utsnitt av kart over Helligens registrering c. 1900.....	17
Figur 4 Rideveien (i blått) og gamletunet på Nordre Sunde (i oransje). Kartgrunnlag henta fra Refheim 1981.....	23
Figur 5 Id 141996 (i sort tykk strek), eksisterende eiendommer og veier lagt over utskiftingskartet fra 1869. (Opprinnelig figur ved Theo Gil Bell, Am/UiS 2015.....	24
Figur 6 Rektangelkart fra 1855 med vei til Sunde.....	25
Figur 7 Luftfoto fra 1937 av Nordre Sunde m.m.....	26
Figur 8 Luftfoto fra 1937, med tilnærmet utsnitt som fig. 2.....	26
Figur 9 Nordre Sunde (sentralt i bildet) ved Sundeveien, 1954.....	26
Figur 10 Oversiktskart over plasseringen av de aktuelle undersøkte lokalitetene i 2015.....	29
Figur 11 Maskinell flateavdekking pågår på Felt 3. Mot SV.....	30
Figur 12 Felt 2 før utvidelse av feltet mot S og N. Mot NV.....	30
Figur 13 Manuell fremrens av anleggsspor innen Hus 18.....	30
Figur 14 Utgraving og dokumentasjon av ildsteder innen Hus 18.....	30
Figur 15 Oversikt over de arkeologiske anleggssporenes lokalisering på Felt 1.....	37
Figur 16 Oversikt over de arkeologiske anleggssporenes lokalisering på Felt 2.....	39
Figur 17 Oversikt over de arkeologiske anleggssporenes lokalisering på Felt 3.....	42
Figur 18 Oversikt over anleggsspor tilknyttet Hus 1, med Intrasis – id.nr.....	46
Figur 19 Oversikt over lokalisering av funn og prøver fra Hus 1.....	47
Figur 20 Oversikt som viser tolkingsforslag for grunder og inngangsparti i forbindelse med Hus 1.....	48
Figur 21 Plantegning av «referansehus» for Hus 1 Nordre Sunde 2015: Hus 4 Tjora 2009.....	49
Figur 22 5 foto som viser utgravningen av anlegg 1210.....	50

Figur 23 Plantegning av Hus 3, med funn, prøver (markert med Am nat.vit.nr., karbondaterte i rødt) og Intrasis id-nr.....	53
Figur 24 Utvalg fra plantegning over Hus 3, med fremtolkede takbærende stolper innen langhuskonteksten.....	54
Figur 25 Utvalg fra plantegning over Hus 3, med fremtolkede anleggsspor tilknyttet vegger, dører (ytre/indre) og trolig tilbygg i nord og ledegjerde til inngang i vest.....	55
Figur 26 Eksempel på bruk av steinheller som underlag for faser av takbærende stolper i Hus 3. Mot NV.....	56
Figur 27 Forslag til rominndeling for Hus 3.....	57
Figur 28 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilknyttet konteksten for Hus 5.....	60
Figur 29 Plantegning av Hus 5, med tolkingsforslag til plassering av takbærende stolper, veggstolper og dører.....	61
Figur 30 Område for husgrunn Hus 18, under utgraving. Langhuset fyller hele fotoet i lengderetningen, med ildsteder langs midtaksen. Man ser klart et skille med flere steinfylte anleggsspor mot sør (midtre/høyre del). Opp er mot Ø.....	62
Figur 31 Ildstedskonsentrasjon, 14000 mfl., utgraves i Hus 18.....	63
Figur 32 Ildstedskonsentrasjon, 26700 mfl., utgraves i Hus 18.....	63
Figur 33 Plantegning av husgrunn Hus 18, med tilhørende anleggsspor, funn og prøver. Innganger er også markert.....	64
Figur 34 Plantegning av husgrunn Hus 18, som viser tolking av ildproduserende anlegg, takbærende stolper og hjørnestolper.....	65
Figur 35 Plantegning av husgrunn Hus 18, som viser tolking av vegger og inngangspartier. Stolper tilhørende indre skillevegger på tvers av bygningskroppen er til stede, men de er ikke fordelt nærmere på ulike bruksfaser.....	66
Figur 36 Oversikt som viser karbondaterte anleggsspor tilknyttet Hus 18. Man ser at de yngste dateringene er lokalisert i den sørlige delen av husgrunnen, mens dateringene fra romertid – merovingertid er mer spredd over hele midtaksen.....	67
Figur 37 Lag 202070 mm. innen sørlig del av Hus 18. Opp er mot NNV.....	73
Figur 38 Samme motiv som på forrige figur, men ferdig opprenset og under utgraving. Opp er mot NNV.....	74
Figur 39 Nordlig halvdel av Hus 18 etter første opprens. Opp er mot NNV.....	74
Figur 40 Samme motiv som på forrige figur, men ferdig opprenset og under utgraving. Opp er mot NNV.....	75
Figur 41 Hus 18 med funn (generelt: grønt, spinnehjul: rosa, bryne: oransje, spannfremmet leirkar: lilla, hankekar og bulevase: blått med sort kant), prøver (blått) og ildsteder (rødt). Innmålinger lagt på georeferert dronfoto.....	75
Figur 42 Fremrenset kontekst, Hus 25. Mot NØ.....	77
Figur 43 Plantegning over anleggsspor, funn og prøver tilknyttet Hus 25.....	78
Figur 44 Tolkingsforslag for takbærende stolper, veggsløp, rominndeling og aktiviteter for Hus 25.....	79
Figur 45 Plantegning av Hus 2, med Intrasis – id. nr., funn og prøver (markert med Am nat.vit.nr, karbondaterte i rødt).....	80

Figur 46 Plantegning av Hus 2, med tolkingsforslag for system av takbærende stolper.....	81
Figur 47 Hus 2 etter fremrens. Stein med innriss rett til venstre for huset. Foto mot VSV.....	82
Figur 48 Eksempel på takbærende stolpehull med brent masse i Hus 2. Mot NØ.....	82
Figur 49 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilknyttet kontekst for Hus 13.....	85
Figur 50 Plantegning av anleggsspor og prøver tilknyttet kontekst med Hus 28.....	87
Figur 51 Tolkingsforslag for Hus 28, med vekt på symmetri og avstander i yttervegger.....	88
Figur 52 Anlegg 30 etter første fremrens. Mot NV.....	89
Figur 53 Plantegning over anleggsspor, funn og prøver tilknyttet kontekst med Anlegg 30.....	90
Figur 54 Anlegg 30 etter grundig fremrens, situasjon før demontering av steinmasser. Mot NØ.....	91
Figur 55 Anlegg 30, med funn (grønt), prøver (blått) og ildsted (rødt) lagt på georeferert dronfoto.....	91
Figur 56 NV-del av Anlegg 30, etter demontering av steingjerde. Mot V.....	91
Figur 57 Anlegg 30 møter Anlegg 29/ "Røys" i nord. Mot NØ.....	91
Figur 58 Profilbenk viser tykkelse på lag i Anlegg 30. Mot N.....	92
Figur 59 Status ved avsluttet manuell utgraving av Anlegg 30. Mot Ø.....	92
Figur 60 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilhørende kontekst med Anlegg 31 og 32.....	94
Figur 61 Tolkingsforslag for aktivitetsområde med Anlegg 31 og 32.....	95
Figur 62 Område med sti 24900 (oppe til venstre), Anlegg 32 og Anlegg 31 etter fremrens. Opp er mot ØNØ.....	96
Figur 63 Området der Anlegg 31 møter Anlegg 32, med steinvoller og steinlagte overflater. Opp er mot NØ.....	97
Figur 64 Del av profilsnitt 32060 gjennom kulturlag 201988 i sørlig del av Anlegg 31. Mot NV.....	98
Figur 65 Sørlig del av Anlegg 31, ferdig fremrenset før utgraving. Man ser ulike kulturlagsrester og den distinkte linjen av større steiner i sørenden. Mot NØ.....	100
Figur 66 Anlegg 31 og 32, med funn (generelt:grønt, draktspennefragment: lilla m/ sort kant, bryne: oransje m/ sort kant), prøver (blått) og ildsteder (rødt).....	100
Figur 67 Profilsnitt gjennom dreneringsgrøft 17000. Mot SØ.....	101
Figur 68 Anlegg 32 etter første fremrens. Opp er mot N.....	102
Figur 69 Anlegg 32 ved utgravingslutt. Opp er mot NV.....	102
Figur 70 Steinvoll 201972, trekull 32205 synlig til venstre. Mot NNØ.....	103
Figur 71 Rekke med større, flate steiner. Mot N.....	107
Figur 72 Vestlig del av Anlegg 29, sti i bakgrunnen. Mot SV.....	107
Figur 73 Vestlig del av Anlegg 29, sti og Anlegg 32 til høyre. Mot S.....	107
Figur 74 Heller over grøfter i Anlegg 29, like ved sti. Mot ØSØ.....	107
Figur 75 Grøfter etter fjerning av heller i Anlegg 29. Mot V.....	107

Figur 76 Fra profilsnitt i grøft etter fjerning av heller i Anlegg 29.....	107
Figur 77 Prøvesjakt gjennom Anlegg 29. Mot VSV.....	107
Figur 78 Sentral del av Anlegg 29. Mot SV.....	108
Figur 79 Ø - del av Anlegg 29, Anlegg 30 synlig til venstre. Mot S.....	108
Figur 80 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilknyttet kontekst ved Anlegg 29.....	109
Figur 81 Sentralt stien, oppe til venstre Anlegg 29, til høyre Anlegg 32. Mot SSV.....	112
Figur 82 Stien etter første opprens. Mot VSV.....	112
Figur 83 Profilsnitt 32320 gjennom sti 24900. Foto mot NNØ.....	112
Figur 84 Oversikt over lokalisering av nærmere undersøkte, mulige gravanlegg innen Felt 2.....	114
Figur 85 Oversikt over anleggsspor, funn og prøver tilknyttet potensielle gravanlegg i nordre del av Felt 2.....	115
Figur 86 Oversikt over anleggsspor, funn og prøver tilknyttet potensielle gravanlegg i sørlig del av Felt 2.....	116
Figur 87 Anlegg 1930 etter første fremrens. Foto mot Ø.....	117
Figur 88 Anlegg 1930 etter fjerning av det øvre steinlaget. Mot VNV.....	117
Figur 89 Anlegg 1930 etter tømning av halvdel i S. Mot N.....	117
Figur 90 Anlegg 2160 etter fremrens. Foto mot Ø.....	117
Figur 91 Anlegg 2160 under utgravning. Foto mot Ø.....	117
Figur 92 Anlegg 2160 etter ferdig utgravning/tømning. Foto mot Ø.....	117
Figur 93 Anlegg 2180 under utgravning. Foto mot NV.....	118
Figur 94 Anlegg 2180 nesten ferdig tømt. Foto mot NV.....	118
Figur 95 Anlegg 2180, bunnivå m/ «plankegrøft». Foto mot Ø.....	118
Figur 96 Anlegg 2180, bunnivå m/ stolpehull. Foto mot Ø.....	118
Figur 97 Anlegg 2260 etter fremrens. Foto mot V.....	119
Figur 98 Anlegg 2260 under utgravning. Foto mot V.....	119
Figur 99 Anlegg 2260 etter ferdig utgravning/tømning. Foto mot V.....	119
Figur 100 Anlegg 2325 etter fremrens. Foto mot Ø.....	120
Figur 101 Anlegg 2325 under utgravning. Foto mot NNV.....	120
Figur 102 Anlegg 2360 under utgravning. Foto mot Ø.....	121
Figur 103 Anlegg 2360 etter ferdig utgravning/tømning. Foto mot Ø.....	121
Figur 104 Anlegg 2485 etter fremrens. Foto mot NNØ.....	121
Figur 105 Anlegg 2485 under utgravning. Foto mot NNØ.....	121
Figur 106 Anlegg 2485 etter ferdig utgravning/tømning. Foto mot ØSØ.....	121
Figur 107 Anlegg 202049 mfl., første fremrens.....	122

Figur 108 Område for Anlegg 202049 og Anlegg 29, underveis i utgravningen. Fotomosaikk, øvre del mot N.....	123
Figur 109 Område for Anlegg 202049 og Anlegg 29, lenger ut i utgravningen. Fotomosaikk, øvre del mot N.....	123
Figur 110 Anlegg 22090 under utgraving. Foto mot S.....	124
Figur 111 Anlegg 22090 under utgraving. Foto mot S.....	124
Figur 112 Plantegning som viser anleggsspor og prøver fra kontekst med førreformatorisk veifar påvist i Sjakt 1.....	125
Figur 113 Fra utgravningen av sjakt i Sundeveien. Mot VNV.....	126
Figur 114 Fremrenset overflate av veifar. Mot S.....	126
Figur 115 Profilsnitt gjennom veifaret. Mot Ø.....	126
Figur 116 Stein m/ rutemønster, Felt 1.....	129
Figur 117 Stein med tynne innriss, Felt 2.....	129
Figur 118 Dekorert spinnehjul av kleber fra Hus 18.....	132
Figur 119 Del av leirkar, limt av skår fra Anlegg 30.....	132
Figur 120 Plassering av de analyserte makrofossilprøvene fra mulige graver på Felt 2. Prøveplasseringer merket med grønne trekkanter med prøvenumre ved siden av merkene.....	135
Figur 121 Plassering til analyserte makrofossilprøver fra strukturer i Hus 1, Felt 1. Prøveplasseringer merket med grønne trekkanter, med prøvenumre ved siden av merker.....	136
Figur 122 Plassering av analyserte makrofossilprøver fra strukturer i Hus 2, Felt 1. Prøveplasseringer merket av grønne trekkanter, med prøvenumre ved siden av merker.....	137
Figur 123 Fordeling av rester av spiselige planter og industrielt avfall i Hus 1. Restene vises både ved hele strukturer og ved prøvenumre.....	141
Figur 124 Snitt gjennom eldste del av Sundeveien, med flere lag / faser av steinbrolegning. Hvit pil viser prøveprofilen for uttak av pollen- og makrofossilprøver.....	143
Figur 125 Snitt gjennom steinbrolagt veioverflate, med angivelse av observerte jordarter, makrofossil- og pollenprøver.....	144
Figur 126 Prøver til 14C-dateringer og beliggenhet i profilsnittet gjennom veien.....	147
Figur 127 Pollendiagram Sundevegen. Prosentvis fordeling av pollen fra trær, busker, urter og sporeplanter samt mikroskopisk trekull. Diagrammet viser både reell prosentverdi (sort kurve) og prosentverdi forstørret 10 ganger (kurve med sort omriss). Merk i dette tilfellet er skalaen på X-aksen også oppskalert med 10.....	148

TABELLER:

Tabell 1 Oversikt over arkeologiske perioder referert til i rapporten og dateringer i kalenderår.....	11
Tabell 2 Gjenstandsfunn fra gården Nore Sunde, grovsortert etter anslått alder.....	15
Tabell 3 Oversikt over registrerte faste, synlige kulturminner fra Nordre Sunde.....	18

Tabell 4 Oversikt over ansatte feltdeltakere.....	27
Tabell 5 Oversikt over personer involvert i etterarbeidet.....	28
Tabell 6 Om avdekkete arealer, tidsforbruk ved maskinell flateavdekking, og antallet påviste anleggspor.....	31
Tabell 7 Leirkarskår.....	128
Tabell 8 Digelfragmenter.....	128
Tabell 9 Slagg og øvrig avfall fra metallhåndverk.....	129
Tabell 10 Steinmateriale.....	129
Tabell 11 Glass.....	129
Tabell 12 Gjenstander og fragmenter av jern.....	130
Tabell 13 Gjenstander og fragmenter av kobberlegering («bronse»).....	130
Tabell 14 Fragmenter av brent leire.....	130
Tabell 15 Pollen- og makrofossilprøver. Analyserte prøver i uthevet skrift.....	145

1 SAMMENDRAG

Am, UiS gjennomførte arkeologiske undersøkelser av lokalitetene id 141995, 141996, 141998 og 216998 i løpet av feltsesongen 2015. Lokalitetene lå i tilknytning til Nore Sunde, gnr 41, i Stavanger kommune, Rogaland.

Undersøkelsene påviste spor etter førreformatorisk bosetning innen alle de tre flateavdekkede lokalitetene (id 141995, 141996, 141998), og spor etter førreformatorisk veifar under dagens veiløp tilhørende Sundeveien (id 216998, jf. også 222522).

De klart daterte bosetningssporene stammet fra henholdsvis eldre bronsealder (til stede på id 141995, 141996, 141998), førromersk tid (til stede på id 141996), romertid – folkevandringstid (til stede på id 141996, 141998), og yngre jernalder – tidlig middelalder (til stede på id 141996). Utviklingen var slik at mens alle de tre flateavdekkede lokalitetene inneholdt bygningsrester etter gårdsdrift i eldre bronsealder, så fikk man etter hvert en situasjon i romertid – folkevandringstid med gårdsanlegg både på id 141996 og 141998, men ingen bosetning på id 141995. Og mens gårdsanlegget på id 141998 ble fraflyttet og nedlagt ved overgangen til yngre jernalder, så fortsatte driften av gården på id 141996 helt frem til tidlig middelalder. Trolig ble da gårdstunet på id 141996 flyttet til dagens tunområdet, det historisk kjente «gamletunet».

Id 141996 inneholdt flere mulige gravminner, i form av potensielle flatmarksgraver og en roys. Ved undersøkelsene av disse ble det ikke påvist klare, diagnostiske funn av menneskerester eller gravfunn, så tolkningen av dem som gravanlegg er ikke sikker.

Perioder		Datering i kalenderår
Eldre steinalder	Tidligmesolitikum (TM)	9200-8100 f.Kr.
	Mellommolitikum (MM)	8100-6400 f.Kr.
	Senmesolitikum (SM)	6400-4000 f.Kr.
Yngre steinalder	Tidligneolitikum (TN)	4000-3300 f.Kr.
	Mellomneolitikum A (MNA)	3300-2600 f.Kr.
	Mellomneolitikum B (MNB)	2600-2300 f.Kr.
	Senneolitikum (SN)	2300-1800 f.Kr.
Eldre bronsealder (EBA)	Periode I	1800-1500 f.Kr.
	Periode II	1500-1300 f.Kr.
	Periode III	1300-1100 f. Kr.
Yngre bronsealder (YBA)	Periode IV	1100-900 f.Kr.
	Periode V	900-600 f. Kr.
	Periode VI	600-500 f.Kr.
Eldre jernalder	Førromersk jernalder (FRJA)	500-0 f.Kr.
	Romertid (RT)	0-400 e.Kr.
	Folkevandringstid (FVT)	400-570 e.Kr.
Yngre jernalder	Merovingertid (MVT)	570-800 e.Kr.
	Vikingtid (VT)	800-1050 e.Kr.

Tabell 1 Oversikt over arkeologiske perioder referert til i rapporten og dateringer i kalenderår

2 INNLEDNING

2.1 Bakgrunn for undersøkelsen

Før undersøkelsen tok til i juli 2015

I forbindelse med Stavanger kommunes nyregulering ved områdeplan 2326 for å etablere et større utbyggingsområde på Sunde gnr. 40 og 41, bnr. 14, 18 m.fl., foretok Rogaland Fylkeskommune en registrering av planområdet i 2010 (Viste 2011). Området ble undersøkt ved sjaktning med gravemaskin. Totalt ble det gravd 92 søkesjakter, hvorav 6 var funnførende. De funnførende sjaktene var fordelt over tre forskjellige områder på Nore (Nordre) Sunde gnr. 41. Innen disse ble det registrert automatisk fredete kulturminner i form av bosetningsspor fra bronse- og jernalder, som stolpehull og kokegroper. Bare på id 141995 ble det gjort gjenstandsfunn, henholdsvis et brent flintavslag, et leirkarskår og noe brent leire. De tre feltene (totalt c. 6675 m²) ble registrert som lokaliteter i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden under id 141995, 141996 og 141998 (jf. fig. 1). Det ble senere av Riksantikvaren innvilget søknad om dispensasjon fra Kulturminneloven i forbindelse med en del av id 141995 og hele 141996 og 141998, med vilkår om gjennomføring av arkeologiske undersøkelser i regi av AM, UiS i forkant av realisering av plan 2326. Tiltakshaver her var Nore Sunde Utviklingsselskap, en del av ØsterHus Tomter AS. Id 141995 ble også berørt av to andre veiplaner i Sundekrossen – området med Statens vegvesen som tiltakshaver, nemlig plan 2350 (Revheimsvæien) og plan 2535 (Kvernevik - delen av prosjektet Transportkorridor Vest), og det ble således fattet vedtak om at hele id 141995 kunne dispenseres for med vilkår om samlet undersøkelse av lokaliteten i regi av AM, UiS allerede i forbindelse med plan 2326. Fordelingsnøkkelen for kostnader tilknyttet undersøkelsen av id 141995 ble det enighet om skulle være 85% til ØsterHus Tomter og 15% til Statens vegvesen.

I tillegg til disse arkeologiske dispensasjonsundersøkelsene av id 141995, 141996 og 141998, ønsket Riksantikvaren at AM, UiS skulle gjennomføre en avgrenset undersøkelse, bekostet av staten, av den lokale ferdselsåren Sundevegen (KV 2235) innen området for plan 2326, med målsetning om å få øket klarhet i om dette veifaret har vært i bruk i så lang tid at det er å regne som et automatisk fredet kulturminne. Det var et ønske fra Stavanger kommune at dette tradisjonelle veiløpet ble fjernet innen området for plan 2326, og veien er besluttet regulert bort i den godkjente planen. Veien ble kartfestet til om lag nåværende trasé allerede på 1820-tallet, og går tett opp til både gamletunet på gården Nordre Sunde, id 141996 og 141998 (jf. fig. 2).

Tilleggsvedtak for uforutsette funn påvist underveis i undersøkelsen av id 141996 i 2015

I forbindelse med den maskinelle flateavdekkingen og påfølgende manuelle opprensingen av id 141996, ble det påvist anleggsspor av både type og omfang som var ukjent fra Rogaland fylkeskommunes registrering, og som dermed ikke var planlagt eller budsjettert for av AM, UiS (jf. Prosjektplan 2014). Dette omfattet for det første et mulig gravfelt med flere titalls flatmarksgraver, og for det andre en mulig gravrøys, 1-2 hustuft (-er) med steinlagt guly, en vei / sti, og generelt sett et mer omfattende antall bosetningsspor enn opprinnelig antatt (jf. Prosjektplan 2015). Riksantikvaren gjorde, på bakgrunn av disse nye opplysningene, et tilleggsvedtak om økte kostnader for tiltakshaver avsatt til undersøkelse av de uforutsette kulturminnetypene (i all hovedsak graver, men også hustufter). Dette ble således en utvidelse av den pågående utgravningen av id 141996, samt det tilhørende etterarbeidet.

2.2 Beliggenhet, terrengbeskrivelse, de berørte kulturminnenes tilstand før den arkeologiske undersøkelsen tok til

Gården Nordre Sunde grenser mot innløpet til Hafrsfjord (jf. figur 1). Det er gode kommunikasjonsmuligheter fra gården, både til lands og til vanns. Mot nordvest ligger selve havet og

munningen til Hafrsfjorden, og mot nordøst ligger Hålandsvannet. Rett nordover kan man komme landeveien til Kvernevik og videre mot Randberg, og mot sør-sørøst strekker høydedragene seg mot Madla og det resterende delene av Stavanger – området.

Figur 1 Undersøksområdene på gården Nordre Sunde sin lokalisering i landskapet (blå markør).

Figur 2 De tre undersøkelsesområdene id 141995, 141996 og 141998 i deres nærmiljø ved Sundeveien.

Selve undersøkelsesområdene lå alle i en slak sørvest-vendt skråning, der man i forhistorien hadde utsyn over Hafrsfjorden. De tre lokalitetene med bosetningsspor (id 141995, 141996, 141998) var i stor grad lokalisert på små høydedrag (hhv. c. 23 / 34 / 36 m.o.h.) innen denne skråningen, mens det påviste

veifaret under dagens Sundeveien (id 216998, c. 27 m.o.h.) etter alt å dømme har gått om lag nordvest – sørøst, på tvers av skråningens fallretning. Nærområdet var ved undersøkelsestidspunktet preget av dyrket mark, eneboliger med hager, det tradisjonelle gårdstunet på Nordre Sunde og den smale Sundeveien, med sine gamle steinmurer, som slynget seg gjennom landskapet.

Lokalitetene med bosetningsspor (id 141995, 141996, 141998) lå alle i dyrket mark og var dekket av gress for fôrslått. Det fantes ingen spor etter kulturminner som var synlige på markoverflaten. Id 141998 fremstod som i mindre grad i aktiv bruk enn de to andre. Foruten rydding av terrenget til slåttemark og graving av en del grøfter for drenering o.l., var det ingen klare moderne inngrep i forbindelse med lokalitetene med bosetningsspor. Lokaliteten id 216998 lå under dagens asfalterte veibane tilhørende Sundeveien (KV 2235), og tilstanden var uavklart før undersøkelsene tok til.

2.3 Stedshistorie og registrerte kulturminner i planområdet og i nærmiljøet:

Hafrsfjorden er et sted som har en særskilt plass i Norges historie, grunnet sjøslaget her i fjorden på slutten av 800 - tallet. Kong Harald Hårfagres seier i dette slaget satte en stopper for mye av de lokale høvdingers og småkongers makt i denne delen av Vestlandet, og var således et tidlig forsøk på å samle de norske områdene til et rike. Verket «Sola og Madla i førhistorisk tid» (Myhre 1980, jf. kap. 2.3.4) gir en god oversikt over natur- og kulturhistorie for dette aktuelle området, slik denne kunnskapen forelå ved slutten av 1970 – tallet. Mye av dette er selvsagt fortsatt gjeldende, men det har kommet til en hel del informasjon fra nyere undersøkelser i løpet av de siste drøye tre tiårene, og dette vil bli flettet inn i den følgende presentasjonen.

2.3.1 Naturhistorie

Området nord for Hafrsfjord er en del av det Kaledonske orogene komplekset, der berggrunnen består av metamorfe bergarter, som fyllitt (Sigmond et al. 1984), med overliggende morene av varierende tykkelse (Wangen et al. 1987).

Det er utviklet en strandlinjekurve for Hafrsfjordområdet basert bl.a. på undersøkelser fra Sunde, der det framkommer en to-toppet Tapestransgresjon (*Tapes*: postglasial varmetid fra ca. 8000 til ca. 4000 år før nåtiden. *Transgresjon*: havnivåstigningen gikk i en periode raskere enn landhevingen), hvor den eldste fasen er estimert til 6500 år BP (c. 7430 før nåtid, kalibrert til solår), og den yngste til 5200-4800 BP (c. 5930-5540 før nåtid, kalibrert til solår) (Prøsch-Danielsen & Selsing 2009).

Fra det arkeologiske materialet vet man at boplassen på Nordre Sunde fra eldre steinalder (Sunde 34, id 65783, jf. Tabell 2 og 3) er datert til c. 6000 f.Kr. og var transgredert, dvs. at boplassområdet på et senere tidspunkt ble oversvømt av havet (Braathen 1985).

Vegetasjonshistorien for Jæren er sammenfattet i Prøsch-Danielsen & Simonsen (2000) og Prøsch-Danielsen & Selsing (2009). Overgangen fra eikeblandingsskog til begynnende lyngheidanning er vurdert å ta til fra ca. 2500 f. Kr. i tilknytning til skogrydding og svedjebruk, og med intensivering fra 1900-1400 f. Kr. da jordbrukspåvirkningen med åkerbruk er tydelig. Andre aktuelle botaniske undersøkelser for ytre del av Hafrsfjordområdet, er f.eks. på Tananger – halvøya i Sola kommune områdene Kvitamyrr og Storamyr (Fægri 1940), Tjora (Soltvedt & Jensen 2011), Jåsund (Soltvedt & Jensen 2012) og Myklebust (Overland 2012).

2.3.2 Tidligere funn, registreringer og undersøkelser på gården Nordre Sunde (gnr. 41)

Gjenstandsfunn: faglig utgravde og øvrig innleverte

På gården Nordre Sunde er det gjort en stor mengde gjenstandsfunn, og de stammer fra de fleste forhistoriske perioder innen tidsspennet eldre steinalder - mellomalder (jf. Tabell 1). Funnene har kommet frem enten gjennom arkeologiske undersøkelser (se nedenfor) eller som av beboere innleverte enkeltfunn

til museet. I alt mellom 30 og 40 funn-nummer, med opp til mange hundre gjenstander på hvert nummer, er registrert på gården. Nedenfor følger en tabell som viser et utvalg av de mest særpregede funnene fra de ulike tidsperiodene (jf. Tabell 2).

Tabell 2 Gjenstandsfunn grovsortert etter anslått alder

Gjenstand (-er)	Tidsperiode	Museumsnr.	Informasjon
Dyrefigur, av kleber, forestiller en sel.	Steinalder (c. 8000 – 1800 f. Kr.)	S 6290	«Dette stykke er funnet ved jordarbeide av hr. Øistein Nord-Sunde på Nord-Sunde (gn. 41), Madla s., Håland p., og er gave ved hr. lærer Kr. Munthe, Madla.» 1935.
En mengde ulike, periodetypiske flintfunn.	Steinalder (c. 8000 – 1800 f. Kr.); med hovedvekt på eldre steinalder	S 10217 mfl.	Åpen boplass. «Funn fra steinalderboplass, Sunde 34, Nordre Sunde, gnr. 41.» jf. Braathen 1985.
Trinnøkser, av bergart	Eldre steinalder (c. 8000 – 4000 f. Kr.)	S 10216	«Funnet i 1979 på Nordre Sunde, gnr. 41, Stavanger, på upløydd mark V for Mjukhaug. Gave fra finneren, Øivind Frode Eftestø, Kvernevik.» 1979.
Mellom annet: - Økser, bergart, flere varianter - Meisel, bergart - Pilspiss, tangespiss av flint, variant A1	Sein eldre steinalder – tidlig yngre steinalder (c. 6000 – 3300 f. Kr.)	S 3744	Åpen boplass. Stenalders bopladsfund fra Kvernevigen i Haaland. Dette fund er gjort paa gaarden Kvernevigen i Haaland og er en gave fra finderen hr. Bertel Vistnes. Findestedet der siden blev undersøkt av konservator, er beliggende i et bakkehæld ret øst for gaarden, like ned mot Haalandsvandet. Utstrækningen i retning syd-nord har antagelig været bort mot 100 m., hvorimot bredden synes at ha været temmelig ringe og har neppe overskredet en 6-10 m. Stedet har imidlertid i længere tid været under ploegen, hvorfor maalene er temmelig vilkaarlige, og heller ikke er det sikkert om bopladsen har været sammenhengende i hele sin længde. Særlig i den nordlige ende blev der fundet en hel del flintavfald. Her fandtes ogsaa rester av et ildsted, bestaaende av en del ildskjornede sten. De omtalte benrester fandtes mellem disse. Hvorvidt skjellene hører med til det oprindelige kulturlag er tvilsomt, da, jorden for ikke længe siden er blit paaført skjelsand." 1914. (jf. S 12263)
Mellom annet: - Mikroflekke, av flint - Smalflekke, av flint - Pilspisser, av flint, tangespisser varianter A1 og A2	Eldre – yngre steinalder (c. 6000 – 3300 f. Kr.)	S 12263	Åpen boplass. «Funne ved Even Bjørdal si delundersøking i juli/august 2006 av steinalderlokalitet i Kvednavikskogen, Nordre Sunde gnr. 41 bnr. 7, Stavanger kommune. Undersøkinga fann stad langs vestsida av Hålandsvatnet, rett sør om grensa mot Randaberg.» 2006. (Jf. S 3744)
Dolk av flint	Yngre steinalder (c. 2300 – 1800 f. Kr.)	S 38	«Fundet ved Kværnevig, Haalands pgd.» 1878.
Mellom annet: - Leirkar, buket - Leirkar, variant med vulst - Brente bein - Dolk av flint - Pilspisser, av flint, bladformet - Skiveskraper, av flint	Slutten av yngre steinalder – eldre bronsealder (c. 2300 – 1100 f. Kr.)	S 9310	Gravfunn? Depotfunn? «Funne på N. Sunde, gnr. 41, 17-18, Madla s., Håland p. i haug II som var 10,5-12,5 m i tverrmål og ca. 0,9 m høg. a-m og u-v vart funne omkring ein jordfast stein som stod sentralt i haugen, mens n-t og w låg spreidd over det meste av haugens grunnflate. Røysa hadde oval form og var gresskledd, med jevnt hvelvet overflate. Den var i hovedsak oppbygd av flat, skifrig stein, som ved gravningen var forvitret. I sentrum stod en stor, jordfast stein, 1,45 x 1,2 m i utstrekning og opptil 0,82 m høg. Leirkarskårene og brente bein lå i et mørkt, kullblandet lag spreidd i røysa, med konsentrasjon rundt sentrumssteinen. Karene a) og b) ble funnet V for steinen, karet c) S for steinen, skårene d) A for steinen og karet e) i en mer adskilt skårkonsentrasjon NA for steinen. Flint, slipestein og slagstein, n)-t) lå i haugfyllet. Utgravning og innberetning i top. ark. ved Odd Espedal.» 1967.

Dolk av bronse, variant Minnen 897	Eldre bronsealder, p. II. (c. 1500 – 1300 f. Kr.)	S 400	Gravfunn. "Funden i en liden rund Haug på Nordre-Sunde, Hålands pgd. Haugen lå omtr. 30 Skridt søndenfor Hans Olsens Huse og bestod væsentligt af Jord, hvori enkelte større og mindre Rullestene. Sydligst i Haugen fandtes et af små Heller smukt muret Kammer, der var dækket med en stor Helle. Gravkammeret, der havde regelmæssigt afrundede Hjørner var M. l. 1.5, M. b. 0.7 og M. b. 0.53. Omtrent 0.25 M dybt i den dine Muldjord, hvormed Kammerets Bund var dækket, fandtes Broncedolken i den nordre Side af Kammeret, der havde Retning Ø-V. Haugen var oprindelig M. h. 1.40 og er M. 20 i Omkreds." 1879.
Mellom annet: - Leirkar, toleddet - Leirkar, dobbeltkonisk - Brente bein - Skraiper og kjerne, av flint	Steinalder – bronsealder (c. 9500 – 500 f. Kr.); mest trolig yngre bronsealder (c. 1100 – 500 f. Kr.)	S 9309	Gravfunn. «Funne på N. Sunde, gnr. 41, 17-18, Madla s., Håland p. i haug I som var 5,80 m i tverrmål og ca. 0,75 m h. a-k og m er funne i haugfyllen 0-20 cm over auren, l vart funne i eit gravkammer ca. 1 m SA for sentrum i haugen. Kammeret var grave ned i auren og dekket av ei helle, det var ca. 0,55 m l., 0,25 m b. og 0,20 m h., orientert NA-SV. Utgraving og innberetning i top. ark. ved Odd Espedal.» 1967.
- Leirkar, variant buket - Kam, variant trelagskam av gevir - Brente bein	Yngre romertid, p. C3 (c. 300 – 400 e. Kr.)	S 312	Gravfunn. Funnet i "rund Haug. Denne var 26 fod i Diameter og 9 Fod høi. Omtrent midt i Haugen laa Kammeret, bygget af Rullestene og overdækket med en stor Helle. Kammeret, der var firkantet, havde mellem Væggene en Bredde af 2 Fod og var 5 Fod høit." 1878.
- Leirkar, buket, variant Bøe 259 - Bein og tenner, brent - Trekull - Bjørneklo, brent	Yngre romertid - Folkevandringstid (c. 150 – 550 e. Kr.)	S 6443	Gravfunn: Flatmarksgrav. «Gravfund fra folkevandringstiden fra Nord-Sunde (gn. 41), Madla s., Håland p. Dette kar er funnet i et gravkammer under flat mark 6-700 m. S-V. for Hålandsvatnet. Kammeret var bygget av 4 kuplete stener med en flat side inn mot rummet. Det var orientert N.S. og var 40 cm. l. og 30 cm. b., 35 cm. dypt. I bunnen av kammeret var en liten tynn helle som bare dekket en del av bunnen. Over kammeret hadde ligget en mindre helle 25 X 23 cm., 4 cm. tykk og oppå denne en større helle 42 x 44 cm. og 8 cm. tykk. Den lå like under gresstorven. Karret var fylt til randen av brente ben. Fundet var gjort ved planering til et grisehus og det blev straks meldt til Museet av finnerne Bernhard og Jonas Birkedal, Madla. Undersøkelsen foretatt av Jan Petersen.» 1936.
Øks av jern, variant type E	Folkevandringstid – merovingertid (c. 500 – 600 e. Kr.)	S 1776	«Funnet Kværnevig, Jæderen.» 1892.
Øks av jern, variant type A	Merovingertid (c. 600 – 800 e. Kr.)	S 371	Gravfunn. «Funden i Haug paa Nordre Sunde, Haalands pgd." 1878.
Spinnehjul, av kleberstein, variant II G	Yngre romertid – vikingtid (c. 200 – 1050 e. Kr.)	S 1770	«Funnet Kværnevig, Jæderen.» 1891.
Spinnehjul, av kleberstein, var. II H	Yngre jernalder (c. 550 – 1050 e. Kr.)	S 6264	Gravfunn. «Skal være funnet i gravkammer sammen med aske under pløining på Sunde (gn. 40, 41), Madla s., Håland p. Gave fra hr. kaptein A. Haraldsen, Sunde.» 1935.
Mellom annet: - Kleberkar, bolleformet, variant R729 - Fiskesøkke, av fyllitt - Klinknagle, av jern - Slagg? Malm?	Yngre jernalder (c. 550 – 1050 e. Kr.)	S 9463	Nausttuft. «Funn fra nausttuft fra Nordsunde, gnr. 41, Stavanger v/Københavnrbukta. 3075, D6, X1. Funnet omfatter gjenstander av jern og kleberstein . Fremkommet v/P. Rolfsens undersøkelser» 1966.
Armrings, av bronse, variant JP 184	Eldre vikingtid (c. 800 – 900 e. Kr.)	S 11197	Gravfunn? «Funnet på Nordre Sunde, gnr. 41, Stavanger k. (grunneier i 1991: Jenny Sunde) av Jørgen Skjæveland, 11 år, ved steinplukking i åker. Sannsynligvis rest av overpløyd grav.» 1991.

- Pilspisser av jern, variant R538 - Beslag, korsformet av jern - Bissel, trinsebitt av jern - Sverd, tve-egget av jern - Jernfragment - Beslag av jern - Klinknagle av jern - Skaft av bein - Bein og tenner av hest, brent og ubrent	Vikingtid (c. 800 – 1050 e. Kr.)	S 2291	Gravfunn. «Fundet paa bunden af en tidligere udgravet haug no. 11 (" Mjughaug ") paa Nord Sunde, Revheims sogn, Jæderen og Dal." I SMÅ 1901: "Rundhaug kaldet 'Mjughaug' ca 13 m i tvermaal. I haugen har der tidligere været gravet, saa haugen nu kun er ca 0,8 m høi. Jeg har undersøgt dens midtparti og fundet rester af et yngre jernaldersfund. De fundne gjenstande viste mærker efter en tidligere udgravning, da alle havde gamle brudflader." 1900 (T. Helliiesen).
- Sverd, av jern,tve-egget - Øks, av jern	Vikingtid (c. 800 – 1050 e. Kr.)	S 380	«Bruddstykker af et Sværd og en Øxe, fundne på Sunde, Haalands pgd." 1878.

Arkeologiske registreringer: faste, synlige kulturminner og øvrige, faglig påviste forhistoriske spor

Rester etter faste kulturminner på gården har fremkommet på ulikt vis, og har blitt innrapportert over en lang tidsperiode som strekker seg fra 1800 – tallet og frem til i dag. Sentralt i det tidlige, faglig baserte registreringsarbeidet stod konservator Tor Helliiesen ved Stavanger museum. I årtiene rundt 1900 samlet han inn et stort informasjonsmateriale om kulturminner på Jæren, deriblant fra området Sunde i det som på den tiden var Revheim (Malle) sogn i Håland prestegjeld (Helliiesen 1901, 1902). Fra gården Nord Sunde (ellers i denne rapporten omtalt som Nordre Sunde, gnr. 41 i Stavanger kommune) registrerte han i tekst og på kart (jf. fig. 3) rundt 30 stk. kulturminner som status etter 1901 – sesongen. På et vis er dette den grunnmuren som alle senere registreringer og utgravninger er tuftet på; man både fyller ut, justerer og reflekterer fagkritisk over det bildet av fortiden som Helliiesen la frem. Arkeolog Bjørn Myhre foretok mot slutten av 1950 –tallet en ny registrering i det samme området (Myhre 1959), og informasjon fra denne er nevnt i tabell 3. I tiden siden Helliiesen skisserte sitt kart, har deler av landskapet på Sunde gått gjennom store endringer, særlig grunnet omfattende utbygging av boligfelt og veier siden 1960 – tallet av (jf. fig. 7-9). Det var trolig enklere i 1900 (jf. fig. 3) enn i dag å ut i fra terrenget forstå inndelingen hos de jordbrukende samfunn i forhistorien på Sunde: mellom innmark (dyrket jord, gårdstun m.m., innenfor grensegjerder) og utmark (marken utenfor gårdens gjerder, for eksempel skog, myr og hei). Her følger en oversikt som presenterer det meste av den kjente informasjonen om slike synlige spor i landskapet.

Figur 3 Utsnitt av kart over Helliestens registrering c. 1900.

Tabell 3 Oversikt over registrerte faste, synlige kulturminner fra Nordre Sunde

THs nr.:	Utdrag av THs beskrivelse:	ID-nr.:	Utdrag av ID-info el. kjent status:	Trolig datering:
1	1 liten rundhaug + spor etter 1 gammelt naust	54246	Ingen spor etter haug eller naust. Fjernet. (Naustet var skadet i sørlig del, men fortsatt c. 23 m langt, fordelt på 3 rom, i 1959).	Bronsealder / Jernalder + ?
2	1 liten rundhaug (undersøkt av TH, ingen funn) + spor etter 1 liten hustuft	Ingen ID	Fjernet. I område for kommunal idrettsplass.	Bronsealder / Jernalder + ?
3	En samling av små hauger (1 undersøkt av TH, ingen funn)	72289	En samling små rundhauger, fjernet. (10 stk. registrert i 1959). 5 stk. undersøkt av AmS i 1966 (Espedal 1967).	Bronsealder
4	1 langhaug (undersøkt av TH, funn av leirkarskår fra mulig urne) + 2 stakketuffer	72289	Langhaug, fjernet. (Langhaugen og 1 stk. stakketuft fantes i 1959).	Bronsealder / Jernalder + ?
5	1 naken rundhaug av rullestein, forstyrret i midten	65780	Røysa er klart markert og godt synlig i terrenget. Den er praktisk talt helt tørr og bygd av mellomstor rundkamp.	Bronsealder / Jernalder
6	Naust eller hustuft	65785	Naust, undersøkt av AmS i 1966 (Rolfsen 1974). Fjernet.	Yngre jernalder
7	1 rest av gresskledd rundhaug	15272	1. (reg. 1968) Tilnærmet rund røys, uklart markert og ikke særlig godt synlig i terrenget. En del vel hodestore stein synes, ellers lyngkledd. Urørt? 2. Rundrøys, klart markert og godt synlig i terrenget. Bygd av større rundkamp. Sannsynligvis omrotet.	Bronsealder / Jernalder
8	1 rest av gresskledd rundhaug	15288	Haugen er klart markert og godt synlig i terrenget. Er bygd av jord samt stein av sterkt varierende størrelse.	Bronsealder / Jernalder
9	1 rest av gresskledd rundhaug	Ingen ID	Fjernet. (Reg. 1959: bevart som hos TH, men forstyrret).	Bronsealder / Jernalder
10	1 rest av liten rundhaug (Grav i av jordeier c. 1900, fant bronseskrin med jernkniv, bryne og flint. Undersøkt av TH, funn av klinknagler)	Ingen ID	Fjernet. (Reg. 1959: TH nr. 10, 11, 12 og 13 var fjernet – flere i 1938).	Jernalder
11	1 rundhaug: «Mjughaug» (undersøkt av TH, funn av forstyrret våpengrav)	5472	Gravhaug, rest av. Bygd av jord og stein. Ligger på berg. Klart markert. I NØ del er en del masse fjernet. Funn av skålgroper i området (Braathen 1979).	Merovingertid
12	1 hustuft (delvis undersøkt av TH, uten funn) + 1 langrøys	Ingen ID	Fjernet.	Jernalder / Mellomalder + Bronsealder / Jernalder
13	1 liten hustuft + noen lite synlige hauger	Ingen ID	Fjernet.	Jernalder / Mellomalder + ?
14	3 hauger, omgjort til potetkjellere	Ingen ID	Fjernet.	Bronsealder / Jernalder
15	5 rundhauger (tidligere funnet jerngjenstander i en av dem)	54268	Gravfelt med 4 gravhauger og 1 rydningsrøys.	Jernalder
16	1 stor rundhaug	54268	Se nr. 15 ovenfor. (På toppen av knausen Århaug, ble ødelagt av Vegvesenet i 1948.)	Bronsealder / Jernalder
17	1 lyngkledd rundhaug (undersøkt av TH, funn av leirkarskår fra urne og brente bein, forstyrret)	54268	Se nr. 15 ovenfor.	Bronsealder / Jernalder

18	1 lyngkledd rundhaug, sterkt forstyrret i midten	54268	Se nr. 15 ovenfor. (Reg. 1959: i nordre ende avdekket kammer).	Bronsealder / Jernalder
19	1 liten rundhaug, forstyrret i toppen	54268	Se nr. 15 ovenfor.	Bronsealder / Jernalder
20	Noen lave langrøyser eller hustufter	54254	Begge fjernet i 1938. (Reg. 1959: Lå c. 30 m SV for husene på Århaug – gården. Funn av spydspiss av stein ved fjerningen).	Bronsealder / Jernalder
21	1 rest av rundhaug, skadet av potetkjeller (tidligere funnet spyd i nærheten)	54254	Se nr. 20 ovenfor. (Reg. 1959: Lå 15 m NV for nr. 20. Fjernet i 1909).	Bronsealder / Jernalder
22	1 gresskledd langhaug	Ingen ID	Fjernet. (Reg. 1959: Lå 10 m øst om nr. 23. Fjernet i 1940. Fant der 2 kvernsteiner, brent kull og en del steinsøkker).	Bronsealder / Jernalder
23	1 stor gresskledd langhaug: «Århaug» (tidligere forstyrret i midten, funn av urne)	65781	Klart markert og godt synlig i terrenget. Synes bygd av jord samt mindre rundkamp. Hele toppen av haugen er fjernet. S og V del av haugen er skadet ved veibygging. Langs begge disse sider går nå steingjerder. Det skal ha vært 2 store, parallelle gravkammer i haugen. Begge er nå borte.	Bronsealder / Jernalder
24	2 lyngkleddte rundhauger, begge forstyrret	Ingen ID	Fjernet i 1948.	Bronsealder / Jernalder
25	1 bunnlag av en rundhaug	Ingen ID	Fjernet. (Reg. 1959: 30 m nord for nr. 23. Bare bunnet ligger igjen).	Bronsealder / Jernalder
26	1 hustuft eller langhaug	Ingen ID	Fjernet. (Reg. 1959: 10 m vest for nr. 23. Bare en liten rest igjen).	Bronsealder / Jernalder
27	Flere småhauger	Ingen ID	Fjernet. I skråningen mot Hålandsvannet. (Reg. 1959: De fleste lå på nå dyrket jorde nord om nr. 23. Nord om dette jordet ennå kulturbeite med en del småhauger og gardfar).	Bronsealder / Jernalder
28	Flere, lave, runde stensamlinger	Ingen ID	På den vestre side av landeveien mot Kvernevik. (Reg. 1959: Som hos TH, på bnr. 17 og 18). Fjernet.	Bronsealder / Jernalder
29	1 rundhaug, forstyrret	15273	Rund haug, bygd av jord og stein. Klart markert. Grassbevokst og mindre seljetrær. Et lite søkk og noe avflatet i toppen.	Bronsealder / Jernalder
30	2 utjevnete hauger (i den ene et lite gravkammer med en bronsedolk, i den andre biter av sverd og øks av jern)	Ingen ID	Fjernet. Utjevnet c. 1880. Jf. S 400 i Tabell 2.	Eldre Bronsealder og Jernalder
31	1 mulig bygdeborg: «Risnæset»	5470	Borgberget viser godt i terrenget. Topp-platået er nesten flatt og fritt for stein. En rekke med flyttblokker eneste tegn etter mur - rester av murer synlig i 1901. (Reg. 1959: På sørsiden av neset flere lave, runde steinhauger, antagelig rydningsrøyser).	Jernalder
	1 mulig røys, et stykke nord om Mjughaug	Ingen ID	Reg. 1959: På gården Skrubb, 41/41, var det avdekket en steinhaug omtrent midtveis mellom husa og sjøen; 1 m høy og 6-7- m tverrmål. Fant en steinhelle under røysa, men intet kammer under hella. Det var flere røyser i området. Fjernet 1939.	Bronsealder / Jernalder
	Bergkunstfelt (Kjøbenhavnerbukta 1)	24609	Ristningene omfatter 8 båtfigurer, 1 rammefigur og 2 skålgrøper.	Bronsealder
	Minst 6 fjæremannstufter	229954	Fremstår som firkantede små og lave tufter. Tuftene er rester etter (for-) historiske fiskevær.	Jernalder / Middeltalder

Bergkunstfelt? (Kjøbenhavnerbukta 2)	65782	Består av 15 mulige skålgroper fordelt på 3 rekker.	Bronsealder?
Steinalderboplass	54251	Fjernet.	Eldre steinalder
Steinalderboplass	54252	Fjernet.	Steinalder
Steinalderboplass «Sunde 34»	65783	Undersøkt v/ AmS v/H. Braathen 1979. Fjernet.	Eldre steinalder
Felt med rydningsrøyser	34930		Uavklart alder
Felt med rydningsrøyser + 1 gardfar	72290	Minst 5 rydnings-røyser, klart markert, ikke godt synlige i terrenget. Svært utflytende, Ø-V gående gardfar, ikke godt synlig i terrenget.	Uavklart alder
Steinalderboplass	65779	Steinalderboplass i svakt hellende, dyrka mark ved Kvednavikskogen ned mot Hålandsvannet. Delundersøkt av AmS i 2006 (Bjørdal 2006)	Steinalder

Rogaland fylkeskommune utførte kulturhistoriske registreringer på Nordre Sunde ved hjelp av sjakting med gravemaskin i 2010 (Viste 2011). De seks funnførende sjaktene var fordelt over tre forskjellige felt (id 141995, 141996 og 141998), og på disse feltene ble det registrert automatisk fredete kulturminner i form av bosetningsspor fra bronse- og jernalder. Den følgende informasjonen om registreringsresultatene stammer fra RFKs rapport og en oversikt i AM, UiS sin prosjektplan fra 2014:

id 141995: Den ene funnførende sjakta (sjakt 20) avgrenses i nord og vest av arealer som er sterkt påvirket av moderne aktivitet. Undergrunnen er beskrevet som rødbrun siltholdig sand og grus med ei mektighet på 20-50 cm. Det er ikke registrert humusholdige lag som kan tolkes som kulturlag, og potensialet for å finne slike lag ved ei flateavdekking anses som lite. Det er funnet 5 kokegroper, 9 stolpehull og 8 udefinerbare nedgravninger. Stolpehullene kan være rester etter hus og/eller takbærende konstruksjoner knyttet til gårdsdrift. Funksjonen til nedgravningene er usikker, men kan inneholde organiske rester hvis de har vært brukt som møddinger, oppbevaring av matforråd eller annet, eller er graver.

id 141996: Alle de tre sjaktene (56-58) gjennom lokaliteten er funnførende, men med flest sikre bosetningsspor i sjakt 56. Lokaliteten ligger på et høydedrag, og funnene tyder på at det har vært et gårdstun. Det er ikke registrert humusholdige lag som kan tolkes som kulturlag, men det kan ikke utelukkes at slike lag vil kunne gjenfinnes ved ei flateavdekking. Jordtypen er beskrevet som grå silt- og leirholdig sand, som gradvis går over til å bli mer brun og sandholdig. Dybden i de tre funnførende sjaktene er 35-50 cm. Det er funnet 4 kokegroper, 11 stolpehull, 6 udefinerbare nedgravninger og ei steinpakning med ukjent funksjon. Steinpakningen kan være et spor etter tidlig rydding av mark for beite eller åker. Det regnet kraftig og vedvarende under registreringen av dette feltet, noe som klart forvansket påvisning og dokumentasjon av anleggsspor.

id 141998: Lokaliteten har to funnførende sjakter med bosetningsstrukturer, der de fleste er funnet i sjakt 81. Jordtypen er beskrevet som rødbrun til brun sand og grus. Dybden er 30-45 cm. Det er ikke registrert humusholdige lag som kan tolkes som kulturlag, men det kan ikke utelukkes at slike lag vil kunne gjenfinnes ved ei flateavdekking. Det er registrert torvholdige jordlag like NV for lokaliteten, innenfor felt 12. Det er funnet 3 kokegroper, 12 stolpehull, 4 udefinerbare nedgravninger og ei grøft. Ved registreringen ble det perioder med minusgrader om natten under sjaktingen her, noe som påvirket negativt dokumentasjonsprosessen. Det ble ved registreringen tatt ut prøvemateriale (trekull) fra i alt sju anleggsspor fra de tre lokalitetene, men disse har ikke blitt sendt til ¹⁴C – analyse i ettertid. Detaljer rundt resultatene av registreringen vil bli diskutert nærmere i kapittel 3 og i forbindelse med presentasjonen av hver utgravd lokalitet i kapittel 5 og 8.

Arkeologiske undersøkelser: større utgravninger og mindre punktundersøkelser innen gården

C. 300-500 m vest for den i 2015 undersøkte id 141995, på og ved den viktige lokaliteten Sunde 34 (id 65783 mfl., jf. Tabell 2 og 3, Braathen 1985), har AmS rundt 1980 undersøkt store boplassområder fra eldre steinalder.

C. 600 m vest for den i 2015 undersøkte id 141996, ble det i 1900 i en gravhaug «Mjughaug» (id 5472, jf. Tabell 2 og 3, Helliesen 1901, 1902: nr. 11 på kart, Hernæs 1999) funnet rester av gjenstander, deriblant sverd, piler og hestebissel, som etter alt å dømme stammer fra en våpengrav fra første del av 700 – tallet (dvs. merovingertid). Gravfunnet fremstår som fragmentarisk, og konservator Helliesen ved Stavanger museum noterte seg at gjenstandene viste merker etter tidligere forstyrrelse, da alle hadde gamle bruddflater. På slutten av 1970-tallet ble det i forbindelse med nye arkeologiske undersøkelser i området påvist skålgroper i berget på Mjughaug (Braathen 1979, Hernæs 1999), noe som knytter stedet til de andre bergkunstlokalitetene som ligger langs nordsiden av Hafrsfjorden (jf. bergkunstfeltet id 24609 i Tabell 3). Det har blitt foreslått at plasseringen av en gravhaug på Mjughaug i merovingertid kan forstås som et uttrykk for at en ny samfunnselite i starten av yngre jernalder bruker det gamle kultiske stedet bevisst for å legitimere og vise frem sin makt (Hernæs 1999).

C. 800 m nord for den i 2015 undersøkte id 141996, ble det i regi av AmS i 1966 gravd ut en samling mulige gravhauger på Børeteigen (id 72289, jf. Tabell 3, Helliesen 1902: nr. 3 og 4 på kart, Espedal 1967), med et funnmateriale, deriblant m.a. flintgjenstander og leirkarskår, som trolig er fra bronsealder. En annen mulighet er at haugene er bygget over en eldre boplass, og at en del av boplassmaterialet er blitt blandet inn, men dette er uavklart (Myhre 1980: 84).

C. 950 m nordvest for den i 2015 undersøkte id 141996, ble det i regi av AmS i 1966 undersøkt en yngre jernalders nausttuft (ID 65785, jf. Tabell 3, Rolfsen 1974) på sørsiden av Kjøbenhavnerbukta. En ¹⁴C-datering av trekull fra tufta gir en tidsbestemmelse til eldre vikingtid, men det kan ikke utelukkes at naustet har vært i bruk i en god stund både før og etter dette.

En drøy kilometer nord-nordøst for den i 2015 undersøkte id 141996, ligger en omfattende steinalderlokalitet ved Hålandsvannet (id 65779, jf. Tabell 2 og 3, Bjørdal 2006). Her utførte AmS en mindre arkeologisk delundersøkelse i 2006. Sett sammen med tidligere fremkommet materiale fra stedet, indikerer flintfunnene fra denne undersøkelsen at det fantes bosetningslokaliteter her i området ved overgangen mellom eldre og yngre steinalder.

2.3.3 Arkeologiske undersøkelser på gårder i nærområdet som er særlig relevante for forståelsen av de aktuelle lokalitetene

Arkeologisk museum har utført flere undersøkelser på nabogårdene til Nordre Sunde, nedenfor nevnes noen av de mest sentrale.

De nærmeste arkeologiske undersøkelsene til Nordre Sunde hvor det er utført naturvitenskapelige analyser av jordbruksspor, er henholdsvis på lokaliteten Sora Bråde 2 (id 112923, 112925) på gården Revheim i Stavanger kommune og Jåsund - lokalitetene (id 99912 mfl.) på gården Jåsund i Sola kommune.

Sora Bråde 2 inneholdt bosetningsspor fra bronsealder og jernalder, samt graver fra yngre jernalder / vikingtid. Det ble her utført botaniske analyser og fosfatanalyser av materiale fra hus, graver, groper og gjenstander. Det ble funnet naken bygg, havre, agnekledd bygg, hvete og en rekke ugressarter (Bakkevig et al. 2007, Bertheussen 2008).

På motsatt side av innløpet til Hafrsfjord, på gården Jåsund i vest, har det blitt undersøkt både omfattende boplassområder fra eldre og yngre steinalder (id 99912, 144505), rester etter et hus fra tidlig jordbrukende tid i overgangen yngre steinalder – eldre bronsealder (id 112268), og spor etter åkerdrift og fedrift innen tidsspennet yngste steinalder – romersk jernalder (id 99912, 112268, 144505, 158219) (Fyllingen 2012, Soltvedt & Jensen 2012).

2.3.4 Gården Nordre Sunde og verket «Sola og Madla i førhistorisk tid»

Denne gjennomgangen av kulturminner har vist at gården Nordre Sunde ligger i et landskap som har vært befolket og aktivt brukt i mange tusen år. De fleste forhistoriske perioder er representert, ved enten gjenstandsfunn og / eller synlige konstruksjoner som bergkunst, hauger, røyser eller tufter i landskapet. I

boken «Sola og Madla i førhistorisk tid» (1980) kom arkeolog Bjørn Myhre med noen forslag til hvordan utviklingen trolig hadde vært i forhistorien i Sunde – området. Her blir noen av hans synspunkter på forholdene i tidsspennet yngste steinalder – vikingtid presentert, siden det er disse periodene som er mest aktuelle for funnene fra 2015 – undersøkelsene.

I omtalen sin av boplassen i Kvernevik (Kvednavigjå) på Nordre Sunde (jf. Tabell 3), spør Myhre om aktiviteten på slike boplasser endret seg fra eldre til yngre steinalder: «Framleis må det vera jakt og fiske som er årsaka til opphaldet på desse stadane, men kjente dei som budde her også til åkerbruk og tamdyr?» (Myhre 1980: 43). Funnmaterialet tyder på at fra slutten av yngre steinalder av (c. 2000 f. Kr.) og inn i eldre bronsealder, var det gårdsdrift på de fleste høydetrage rundt Hafrsfjorden (Myhre 1980: 53), her brukes funn av dolk på Nordre Sunde som indikator. Myhre (1980: 59) tenker seg en situasjon med fremvekst av territorium med hver sine hovedboplasser, som i sin tur hadde tilknyttet seg flere mindre boplasser for mer kortvarige opphold. Han ser for seg boplassområdene på Sunde – gårdene som tilhørende ett slikt territorium, men peker samtidig på kildekritiske utfordringer: «Vi har sett at graver, offerfunn og depotfunn kjem like mykje frå strandbeltet som frå høgdedraga, og vi kjenner ikkje ein einaste stor buplass frå gardsstroka [...] Mistanken om at det kan ha vore store buplassar også på gardshøgdedene, vil alltid gjera situasjonen uviss. Vi kan berre få svar på problemet ved å leita meir ved tuna på gardane i dag.» (Myhre 1980: 61). Myhre (1980: 66 – 76) drar frem funnet av bronsedolk i et hellebygd gravkammer i en haug (1,4 m høy og 20 m i omkrets) på Nordre Sunde (jf. Tabell 2) som et eksempel blant flere i Sola og Madla – området, med den rike Rege – graven i en særstilling, på gravskikk i eldre bronsealder. Denne haugen på Nordre Sunde indikerer klart at dette området hadde bosetning av en karakter og rikdom som kunne måle seg med andre i det høyeste sosiale sjiktet i Hafrsfjord – området på denne tiden, jf. Myhre (1980: 88-89) sin tenkte oppdeling av Sola og Madla i territorium i eldre bronsealder basert på funnrikdom i gravhauger. Det er også mulig at bergkunsten i Kjøbenhavnerbukta (jf. Tabell 3) skal forstås som knyttet til viktige bronsealderboplasser i Nordre Sunde - området.

I yngre bronsealder endret gravskikken seg, det ble utbredd å kremere de avdøde og selve gravene ble ofte enten satt inn i eldre hauger eller fikk små gravhauger. For Nordre Sunde sin del, så er det mulig at noen eller alle av de små haugene utgravd på id 72289 (jf. Tabell 3), med sine leirkar og brente bein, er representanter for gravskikken her på denne tiden og i den eldste jernalderen. Men Myhre fremholder at det ble gjort funn både i og under disse haugene som kan stamme fra omtrent samme tid, og at det således ikke kan utelukkes at det heller er snakk om et ikke tydelig påvist bosetningsområde i stedet for klare graver (Myhre 1980: 76, 84). Rundt 1980 viste man svært lite om boplasser og hus fra denne perioden i det aktuelle området, men ved hjelp av flateavdekkingsmetoden har arkeologer siden den gang påvist et omfattende antall lokaliteter med rester etter bygninger fra bronsealderen i de tilgrensende landområdene til Hafrsfjorden.

Det er få gjenstandsfunn og synlige kulturminner som kan knyttes til den seneste delen av yngre bronsealder og den første delen av eldre jernalder i det tidligere registrerte materialet fra Nordre Sunde. Gravfunnene fra S 6443 og S 312 (jf. Tabell 2) fra yngre romertid – folkevandringstid er blant de eldste, sikkert påviste funnene fra eldre jernalder fra gårdens område (Myhre 1980: 179). Området med gravhauger på Århaug (jf. Tabell 3) blir brukt som godt eksempel på at «Dersom det er kartlagt ei samling gravhaugar som ligg for seg sjølv eit stykke frå busetnad i dag, vil det ofte vise seg at dei har høyrte til ein førhistorisk gard» (Myhre 1980: 130). På bakgrunn av dette, tenker Myhre seg at det i Nordre Sunde – området i folkevandringstid kan ha eksistert to gårder; en hovedgård tilknyttet same område som det kjente tunet frå historisk tid (Nordre Sunde) og en mindre gård i forbindelse med Århaug – kulturminnene noe lenger mot nordøst (Myhre 1980: 132, 137). Man har jo i Århaug – området den av Helliessen registrerte nr. 26 «langhaug eller hustuft», som muligens skal forstås som del av et gårdsmiljø her (jf. Tabell 3), og Myhre viser til eksistensen av flere tufter her, deriblant en på 21,5 meters lengde (Myhre 1980: 183). Det finnes også den muligheten at det i Nordre Sunde – området på denne tiden fantes én sammensatt gård, som var oppdelt i flere tun som drev innmarken sammen: «Gravhaugar og hustufter på Århaug ligg til dømes svært nær gamletunet på Nord Sunde [...]» (Myhre 1980: 134). Restene etter den

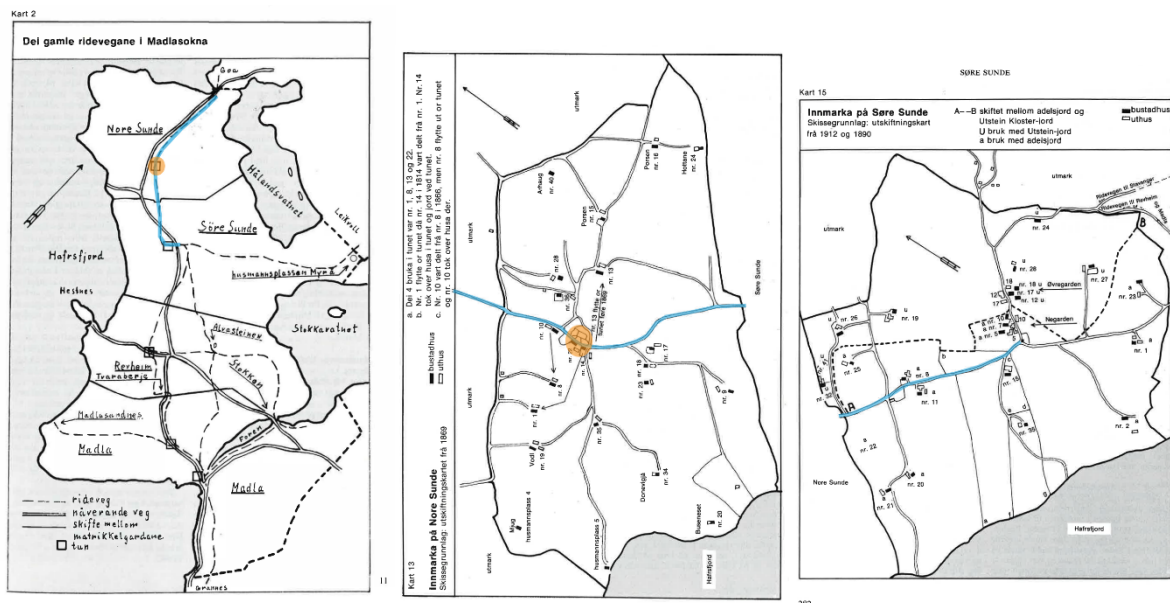
trolige bygdeborgen på Risnes ved Hålandsvannet (id 5470) kan godt stamme fra romertid – folkevandringstid, og er i så fall en indikator på et rikt jordbruksfunn med beskyttelsesbehov (Myhre 1980: 142, 144).

Det er mye som tyder på at overgangen fra eldre til yngre jernalder ved slutten av 500 – tallet e. Kr. var preget av krise og endring, der tallet på både gårder og mennesker trolig har gått ned sammenlignet med de foregående vekstperiodene i yngre romertid og folkevandringstid. Funnmaterialet tilgjengelig for Myhre fra Hafrsfjordområdet fra merovingertiden på 600 – 700 tallet e. Kr. var lite sammenlignet med tidsperiodene før og etter (Myhre 1980: 146 – 148). En innlevert øks som skal stamme fra en gravhaug i området (S 371, jf. Tabell 2), er trolig det mest informative funnet fra gården fra merovingertiden. For vikingtiden sin del, er materialet såpass stort igjen at Myhre kan foreslå en mulig organisering av bosetningen rundt Hafrsfjorden (Myhre 1980: 151). Han ser for seg at på Nordre Sunde – området er situasjonen slik at gården ved selve det historisk kjente tunet ennå er i drift, mens «Århaug – gården» og to andre gårder / tun nå er blitt ødegårder sammenlignet med forholdene i folkevandringstid. Naustet på id 65785 ved Kjøbenhavnerbukta (jf. Tabell 3) blir holdt frem som et eksempel på et typisk lite gårdsnaust fra vikingtid, og etter Myhre sin oppfatning har det rommet en vanlig bruksbåt av lignende type som Gokstadfæringen (Myhre 1980: 154 – 155). Gravfunnene fra gården Nordre Sunde i vikingtid (jf. Tabell 2) er ikke å regne som svært rike eller av klar høvdingstatus. Myhre diskuterer rundt hvorfor det (inntil c. 1980) var funnet så få virkelig rike gravfunn, «høvdinggraver», fra områdene tilhørende Sola og Madla. Kanskje lå slike graver fortsatt uoppdaget, eller kan tidlig kristning her være en del av årsaken? «I alle fall må vi tru at på 900 – talet vann kristen gravskikk fram på Jæren. Frå Sola og Madla kjenner vi ingen gravfunn etter ca. 950 [...]» (Myhre 1980: 158 – 159).

2.3.5 Skriftlige kilder, kart og foto som forteller om gårdens og nærområdets historie

Skriftlige kilder

Et sentralt verk her, er «Gard og ætt i Madla frå ikring 1600 til først på 1900-talet» (Refheim 1981), som tar for seg de 4 navnegårdene (matrikkelgårdene) Madla, Revheim, Søre Sunde og Nore Sunde som hadde kirke sammen i Madlasognet fra 1100-tallet av. Informasjonen i den følgende delen er hentet fra denne boken av Sigurd Refheim.

Figur 4 Rideveien (i blått) og gamletunet på Nordre Sunde (i oransje). Kartgrunnlag henta fra Refheim 1981.

Gården Nore (Nordre) Sunde hørte (sammen med både Søre Sunde og Revheim her på sørsiden av Hålandsvannet) historisk til Goa skipreide når det gjaldt den verdslige kontrollen, men i forbindelse med

formannskapslovene av 1837 ble gården en del av Håland herred (kommune). Denne aksen Goa – Madla er interessant, for den indikerer at innbyggerne på Nordre Sunde i middelalderen hadde god bruk for den delen av *tjodvegen* (allmannavei for ridende og gående, regulert m.a. i Magnus Lagabøtes landslov av 1274-76) som gikk fra Vestre Goa i nord mot kirken på Madla i sør (jf. fig. 4). Eksistensen av en slik ferdselsåre i området i førreformatorisk tid blir diskutert nærmere senere i denne rapporten, i forbindelse med de i 2015 påviste restene av et steinbrolagt veifar under dagens Sundeveien (id 216998, kap. 5 og 8). I tiden frem til reformasjonen i 1537, tilhørte gården Nordre Sunde Apostelkirken i Bergen. Deretter gikk den over i kongelig eie frem til den ble solgt ut i 1660 og deretter kom i ulike privatpersoners eie i de kommende hundreårene. Ved salget i 1660 fulgte også ødegårdene Århaug og Skjeldbrei (bispegods) med, disse områdene lå under Nordre Sunde. Navnene til disse ødegårdene har senere levd videre som benevnelser på nyopprettelser, henholdsvis bruk og husmannsplass. Refheim diskuterer muligheten av ytterligere en ødegård, i grenseområdet mellom Nordre Sunde og Søre Sunde, nemlig den «Rossnes» som er nevnt i en jordebok fra 1600 – tallet. På toppen av knausen Rudlehaugen ligger en lav gravhaug med samme navn (id 72287, c. 200 m SØ om id 141998 undersøkt i 2015), og Refheim foreslår at gårdshusene tilknyttet ødegården Rossnes kan ha ligget i nærheten av denne gravhaugen.

Gården Nordre Sunde hadde fra tidlig på 1500 – tallet av to bruk, dette vokste til henholdsvis tre og fire bruk i løpet av 1600 – tallet. Bruksinndelingen tidligere i middelalderen er ukjent. Brukene gikk fra å være bygslet (leiet) til å bli selveide i 1780 - årene. Den videre utviklingen til gården vil ikke bli kommentert i detalj her, men det bør nevnes noe om utskiftningsprosessen her i 1870 - 1872 (jf. fig. 5 med utskiftningskart tegnet i 1869). Oppsplittingen og utflyttingen av bruk fra det tradisjonelle tunet gav ikke så brå og omfattende endringer her som på nabogårdene, dels på grunn av at noe utflytting allerede hadde skjedd tidligere og dels fordi tre av brukerne beholdt husene sine i tunet også etter 1872.

Figur 5 Id 141996 (i sort tykk strek), eksisterende eiendommer og veier lagt over utskiftningskartet fra 1869. (Opprinnelig figur ved Theo Gil Bell, Am/UiS 2015.)

De gamle åkerområdene tilknyttet gården Nordre Sunde ble kallet «Storåkeren» og «Liå» (ligger i sørvendt skråning med gode solforhold), og var lokalisert henholdsvis sør og nordøst om tunet og området «Kjengaren». Det er uavklart hvor langt tilbake i tid denne todelingen og navngivningen av åkrene går; de kan ha oppstått i forbindelse med Apostelkirken sitt eierskap, men de kan også være av eldre karakter.

Refheim (1981: 227-228) hevder at de to eldste brukene på gården hadde hver sin av disse åkrene. Navnet «Kjengaren» er fortsatt i bruk lokalt på Nordre Sunde, og nevninger som «tjelm» (konstruksjon med tak), «tjelmgard», «kjengar/tjengar» og «stakk» (konstruksjon uten tak) viser til aktiviteter tilknyttet utomhus lagring av korn og høy i Jærenområdet: «Stakken var særlig i bruk utenfor tunet, mens tjelm og tjengar dels var knyttet til ressurser som ble fraktet og lagret i tunet, dels til ressurser som ble høstet og lagret utenfor tunet [...] Det dialektiske ordet tjengar viser til den funksjonelle konstruksjonen av hegnet omkring lagringsplassen og ikke til lokaliseringen i landskapet» (Lillehammer 2004: 143). Området markert som «Kjengar» på Nordre Sunde er interessant av flere grunner; både i forbindelse med det historiske tunet kjent fra middelalderen, men også fordi det er her man ved undersøkningen av id 141996 i 2015 fant omfattende rester etter tidligere gårdsbosetning, særlig fra jernalder.

Kartografiske kilder og gamle foto

Flere kart fra perioden 1820 – 60 viser Sundeveien og tunet på Nordre Sunde inntegnet (jf. fig. 6), og utbedringen / nybyggingen av veien innen gården Nordre Sunde i 1869 – 70 (i forbindelse med utskiftningsprosessen) synes å ha respektert og fulgt samme lokalisering som det tradisjonelle veiløpet (rideveien) her (Refheim 1981: 9, 12; jf. figur 4). Dette indikerer at dagens Sundeveien i dette området i stor grad er plassert som veiløpet avbildet på kartene fra 1820 – 60, noe som igjen åpner opp muligheten for at dette veiløpets kontinuitet strekker seg enda lengre tilbake i tid, kanskje fra middelalder eller til og med yngre jernalder.

Figur 6 Rektangelkart fra 1855 med vei til Sunde.

Kartet utformet i 1869 som del av utskiftningsprosessen inneholder mye informasjon, både om forholdene før utskiftningen og om tankegangen bak nyorganiseringen. De gamle / eksisterende inndelingene er markert på kartet med brutt strek, mens de nye forholdene har heltrukket strek. I tillegg til jorder, grenselinjer o.l. viser kartet hvor bygninger i tunet og ellers stod i 1869. En interessant detalj, er kartopplysningene som gjelder «Kjengaren» - området om at gikk en lokal vei / sti over dette arealet mellom de større ferdsselsårene Sundeveien og Sundeporsen (jf. figur 5).

Tidligere i teksten har man presentert Helliens sitt kulturminnekart over området fra c. 1900 (jf. fig. 3), hvor både gårder og veier er inntegnet i henhold til samtidens kartografiske kunnskap.

Det eldste luftfotoet fra området er del av en serie tatt i 1937 (jf. fig. 7 og 8). Det største utsnittet viser et landskap som ikke har endret seg dramatisk siden situasjonen ved inngangen til 1900 – tallet; for eksempel er skillet klart mellom de dyrkbare områdene rundt gårdsbrukene og sonen med myr og svaberg nærmere havet i nordvest. Det minste utsnittet er fokusert på selve tunet til Nordre Sunde og de omkringliggende områdene som ble undersøkt i 2015. Sammenlignet med utskiftningskartet fra 1869, kan man se tegn på både endring og kontinuitet når det gjelder bygninger, veier og landskapet generelt. For selve tunområdet og den nærliggende «Kjengaren», fremkommer det for eksempel at noen hus i tunet er

Figur 7 Luftfoto fra 1937 av Nordre Sunde m.m.

Figur 8 Luftfoto fra 1937, med tilnærmet utsnitt som fig. 2.

skiftet ut og veien / stien over «Kjengaren» er ikke synlig lenger på den oppdyrkete marken. Det siste historiske bildet som er tatt med her, er fra 1954 (jf. fig. 9). Det er et skråfoto tatt fra fly (Widerøe flyveselskap), og viser tunet på Nordre Sunde sentralt i bildet, like øst om den nye hovedferdselsåren, Kvernevikveien. Den gamle Sundeveien sees i bakgrunnen, der den slynger seg gjennom landskapet med sine steinmurer langs veikanten.

Figur 9 Nordre Sunde (sentralt i bildet) ved Sundeveien, 1954.

2.3.6 Sammenfatning – og med et frempek om viktigheten av resultatene fra 2015 - undersøkningene

De forutgående delkapitlene har gitt et overblikk over sentrale trekk ved hva som inntil 2015 var kjent om fortiden til gården Nordre Sunde; fra jeger – og sankersamfunn i eldre steinalder til det mekaniserte jordbruket på 1900 – tallet. Et materiale herfra som er lite påvist og ofte usikkert datert, er bosetningsspør fra bronse – og jernalder. Gravlegginger fra denne tiden viser at det utvilsomt fantes veldrevne gårder her, men hvor var husene tilhørende disse jordbrukssamfunnene lokalisert og hvordan var bygningsmiljøene organisert? Dette er noe man først fant klare spor etter ved undersøkelsene i 2015, og denne nye informasjonen fra alle de tre lokalitetene har gitt helt nye muligheter til å forstå dynamikken i utviklingen av det fortidige bosetningsmønsteret i området. Særlig interessant i så måte, er at det i 2015 endelig ble påvist omfattende spor etter langvarig gårdsdrift i forhistorien ved det fra middelalderen av kjente tunområdet til Nordre Sunde. For, på tross av all vektlegging av dette stedet slik det er beskrevet fra 1500

– tallet av i historiske kilder, som en viktig enhet i langt tilbake i tid, så har man tidligere ikke gjort slike klare arkeologiske funn som kan knyttes direkte til selve tunet eller det nærliggende området. Påvisningen i en sjakt fra 2015 av et gammelt veifar datert til vikingtid og middelalder under fundamenteringslagene til dagens asfalterte Sundeveien, forteller klart at bosetningen i og ved gamletunet på Nordre Sunde har vært knyttet opp mot en omhyggelig konstruert ferdselsåre i dette landskapet allerede i førreformatorisk tid. Dette er etter alt å dømme fysiske rester etter den rideveien / tjodveien som lokalhistorikeren Refheim har argumentert for skulle finnes i dette området.

2.4 Personer tilknyttet undersøkelsen: feltarbeid og etterarbeid

Feltarbeidet

Feltarbeidet ble gjennomført av personell som er listet opp i Tabell 4.

Arkeologene Theo Gill Bell og Sarita Louzolo var, sammen med prosjektleder, ansvarlig for dronefoto og fotomosaikker av utgravingsfeltene.

Naturviterne Jenny Ahlqvist og Sara Westling var i perioder med på feltarbeidet for å ivareta den naturvitenskaplige siden av prosjektet, særlig gjaldt dette uttak av jordprøver. Naturviter Eli – Christine Soltvedt deltok ved sjaktundersøkelsen i Sundeveien (id 216998), og hentet der ut pollenøyleprøver og tilhørende makroprøve.

Tiltakshaver Nore Sunde Utvikling stilte med gravemaskin og fører(e).

Tabell 4: Oversikt over ansatte feltdeltakere

Navn	Stilling	Innen tidsrom i 2015	Timer
Even Bjørdal	Prosjektleder Arkeolog, ansatt v/ AM, UiS	Juli – November	437,5
Theo Gill Bell	Arkeolog, ansatt v/ AM, UiS	Juli, September	42,5
Volker Demuth	Arkeolog, ansatt v/ AM, UiS	August - Oktober	322,5
Sean Dexter Denham	Osteoarkeolog, ansatt v/AM, UiS	Oktober	14,5
Krister Eilertsen	Arkeolog, ansatt v/ AM, UiS	November	7,5
Hilde Fyllingen	Arkeolog, ansatt v/ AM, UiS	August - Oktober	75
Florence Aanderaa	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli - August	56
Ann-Kristin Dahlberg	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli - Oktober	435
Tone Hellsten	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli	7,5
Arild Klokkervoll	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli	7,5
Sarita Louzolo	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli - Oktober	393,5
Matthew Wilson	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli - Desember	593
Eystein Østmoe	Feltarkeolog, Prosjektansatt	Juli	7,5
Jenny Ahlqvist	Naturviter, ansatt v/AM, UiS	September	10
Sara Westling	Naturviter, ansatt v/AM, UiS	August - Oktober	17
Eli – Christine Soltvedt	Naturviter, ansatt v/AM, UiS	November	7

Etterarbeidet

Det arkeologiske etterarbeidet omfattet mellom annet rengjøring og pakking av funn, katalogisering, strukturering og kvalitetssikring av data innsamlet i felt, og utarbeidelse av oppdragsrapport.

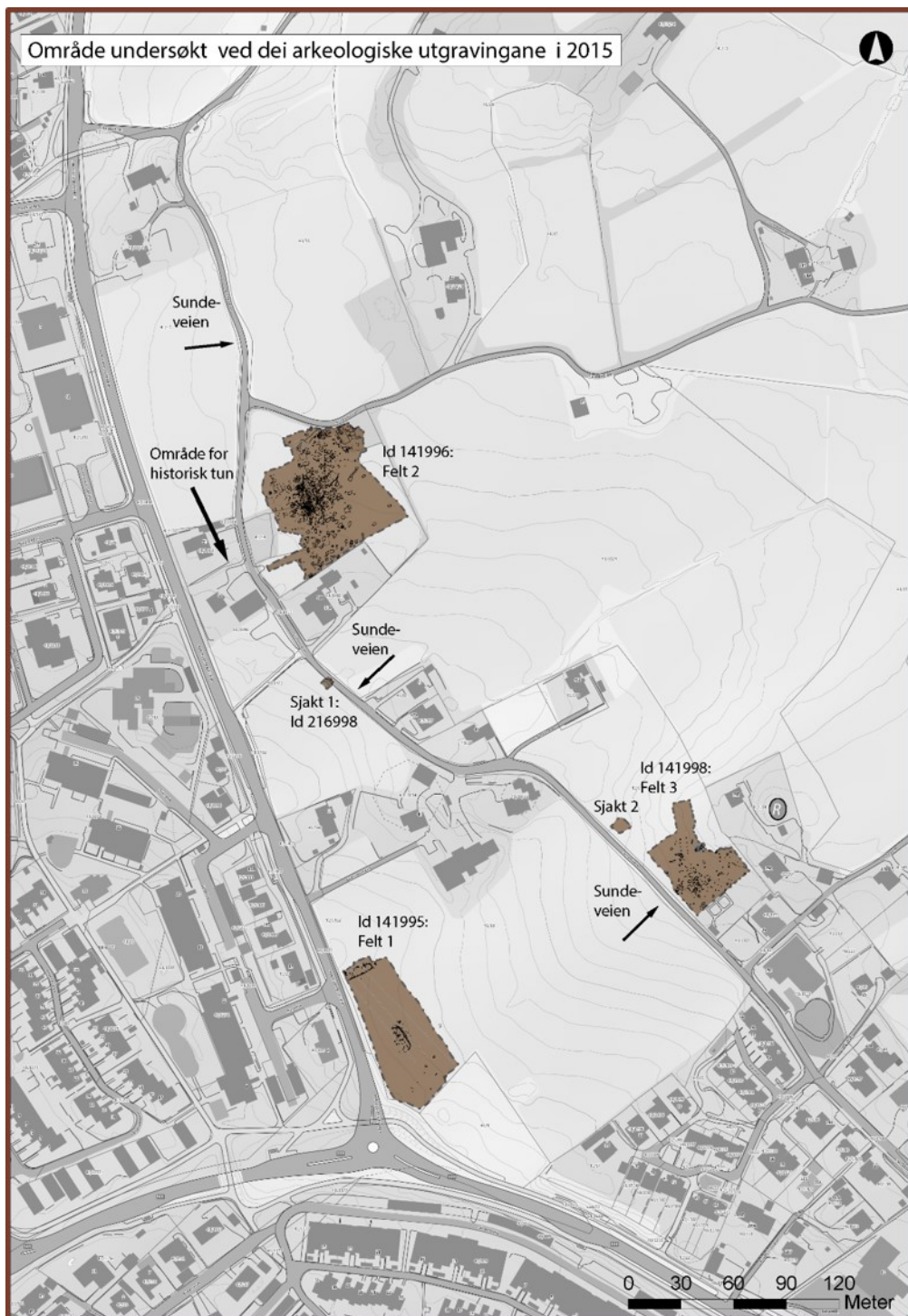
Det naturvitenskapelige etterarbeidet omfattet sortering og analyse av innsamlet prøvemateriale (makrofossil og pollen), og utvalg av materiale for videre eksterne analyser som ¹⁴C – datering (jf. vedlegg 6) og jordkjemi (jf. vedlegg 8).

Det konserveringstekniske arbeidet har omfattet mellom annet rengjøring og videre behandling av funn, røntgenfotografering av metallgjenstander, og mer dyptgående analyser av utvalgt funnmateriale (jf. kap. 7).

Det ble dessuten for både naturvitenskap (makroprøver og pollen) og konservering sin del utarbeidet lister og sammenfattende tekst som i sin tur har blitt inkludert i denne samlede oppdragsrapporten (jf. kap. 7). Konserveringsansvarlige har i tillegg utarbeidet en egen rapport, AM nr. 2017/19, som nøye presenterer analyser av smeltedigel – og slagfragmenter påvist in situ i Hus 25 på Felt 3 / id 141998 (jf. Gebremariam & With 2017, vedlegg 9).

Tabell 5: Oversikt over personer involvert i etterarbeidet

Navn	Ansvar	Innen tidsrommet	Timer
Even Bjørdal	Prosjektleder, Arkeolog, ansatt v/ AM, UiS Katalogisering, utforming av rapport, kvalitetssikring	November 2015 – November 2018	739
Matthew Wilson	Feltarkeolog, Prosjektansatt Funnbehandling, Katalogisering, utforming av rapport	November 2015 – Februar 2016	503
Sarah Westling	Naturvitenskap: Arkeobotaniker	August 2016	44
Dawn Mooney	Naturvitenskap: Arkeobotaniker	Januar – Juli 2017	111
Anne Elise Tjemsland	Naturvitenskap: Pollenbotaniker	Juli – August 2017	73
Trond Magne Storstad	Naturvitenskap: Vedartsanalyse	April 2016	1
Tamara Virnovskaia	Naturvitenskap: Sortering	Januar 2016 – Januar 2017	11
Ruben With	Konservering: Funnbehandling, analyser	Juli 2015 – Desember 2017	417
Kidane Fanta Gebremariam	Konservering: Funnbehandling, analyser	April 2016 – November 2017	47

Figur 10 Oversiktskart over plasseringen av de aktuelle undersøkte lokalitetene i 2015.

2.5 Feltarbeidet: organisering, logistikk, værforhold, måltall

De arkeologiske feltundersøkelsene av id 141995 (Felt 1), 141996 (Felt 2), 141998 (Felt 3) og 216998 (Sjakt i Sundeveien) fant sted innen perioden 03.07. – 15.12.2015.

Antallet feltarkeologer tilknyttet prosjektet varierte noe i løpet av sesongen (jf. Tabell 5), men dette endret ikke i særlig grad den grunnleggende organiseringen av feltarbeidet på Felt 1 - 3. Man rullerte generelt sett på arbeidsoppgavene, slik at hver enkelt feltarkeolog fikk utføre ulike former for utgravnings – og dokumentasjonsprosesser. Dette var gunstig av flere årsaker, som for eksempel å unngå belastningsskader

av tungt og ensidig arbeid med krafse og graveskei, og for at man fikk større tilhørighet til undersøkelsen som et gruppearbeid når man så sammenhenger i tolkningsprosessen, fra første påvisning, via innmåling og snitting, til fortolkninger av konstruksjonstyper fra ulike tidsperioder.

I forbindelse med den innledende fasen med maskinell flateavdekking, var situasjonen slik at et arbeidslag av 2 – 3 feltarkeologer jobbet sammen med maskinføreren med å fjerne matjord og markere og grovrense frem eventuelle anleggsspor, mens et annet arbeidslag av 1 – 2 feltarkeologer utførte oppgaver som ytterligere finrensing og digital innmåling av de påviste anleggssporene. Man fullførte den maskinelle flateavdekkingen av hver lokalitet / felt før man flyttet seg videre til det neste (derav kronologien i betegnelse Felt 1 – 3), med unntak av den ekstra flateavdekkingen som ble gjennomført noe senere i forbindelse med utvidelsen av undersøkelsesområdet på Felt 2.

Figur 11 Maskinell flateavdekking pågår på Felt 3. Mot SV. Figur 12 Felt 2 for utvidelse av feltet mot S og N. Mot NV.

For å få raskt oversikt over hva som fantes av anleggsspor og prøve å tolke dem til større kontekster, valgte man ved flere tilfeller å «sette igjen» arbeidslaget for finrensing og innmåling på et felt, mens flateavdekkingslaget flyttet seg til neste undersøkelsesområde. Slik kunne man forstå Felt 1 i grove trekk og planlegge prioriteringer for videre utgravning her på samme tid som Felt 2 ble avdekket.

Ved den etterfølgende, manuelle undersøkelsen av utvalgte anleggsspor, jobbet feltarkeologene både sammen i større arbeidslag (3 eller flere personer) og mer spredd (enkeltvis eller i par), alt etter hva som fungerte best ut i fra de aktuelle strukturene. Det var for eksempel mest kostnadseffektivt å arbeide flere sammen for raskt å rense opp større flater med mange anleggsspor for innmåling og fotodokumentasjon (som innen området for Hus 18 på Felt 2), mens det ikke var plass til mer enn 1 – 2 feltarkeologer samtidig per struktur ved utgravning av de trolige flatmarksgravene i SØ på Felt 2. I forbindelse med undersøkelsen av disse gravene, ble det ved dårlig vær benyttet et lite telt.

Figur 13 Manuell fremrens av anleggsspor innen Hus 18. Figur 14 Utgravning og dokumentasjon av ildsteder innen Hus 18.

Den arkeologiske utgravingen hadde varierte værforhold gjennom feltsongen. Mesteparten av utgravningsperioden var preget av fint vær, med sol og lite vind. Sent i sesongen var det en del nedbør, og helt på slutten kom det også noe frost. Det største problemet med denne nedbøren, var at etter hvert ble undergrunnen så regnmettet at snittede anleggsspor ble fylt med vann undenfra, noe som umuliggjorde videre undersøkelser.

Den følgende tabellen (jf. Tabell 6) viser en del sentrale måltall som tidsforbruk, størrelse på avdekket areal og antall påviste anleggsspor.

Tabell 6: Om avdekkete arealer, tidsforbruk ved maskinell flateavdekking, og antallet påviste anleggsspor

Felt (id på lokalitet)	Areal av avdekket område	Tidsforbruk ved maskinell flateavdekking og annen maskinbruk	Totalt antall innmålte anleggsspor (eksl. avskrevne) / Antall per m ²
Felt 1 (id 141995)	2828 m ²	Innen perioden 06.07. – 10.07.15	129 / 0,05
Felt 2 (id 141996)	4112 m ²	Innen periodene 13.07. – 17.07.15 og 12.08. – 14.08.15, og i løpet av 26.11.15	1403 / 0,34
Felt 3 (id 141998)	1619 m ²	Innen perioden 20.07. – 22.07.15	293 / 0,18
Gamle Sundeveien 1 (sjakt) (id 216998)	27 m ²	I løpet av 25.11.15	5 / 0,18
Gamle Sundeveien 2 (sjakt)	60 m ²	I løpet av 25.11.15	0 / 0

3 PROSJEKTPLANENS PROBLEMSTILLINGER, MÅLSETNINGER OG PRIORITERINGER FOR UNDERSØKELSEN

3.1 Prosjektplanens problemstillinger

I AM, UiS sin prosjektplan for undersøkelsene (Prosjektplan 2014) ble det innledningsvis notert et behov for økt kulturhistorisk og naturhistorisk kunnskap om forhistorisk bosetning og jordbruk i det aktuelle området. Man anså det som viktig å skaffe til veie og bevare kunnskap om funn av gårdsbebyggelse i et meget fornminnerik lokalmiljø og å sette dette i sammenheng med funn og fornminner påvist ellers i distriktet.

Bosetningene på Nordre Sunde er vurdert som interessante for å få et mer komplett bilde av hvordan det lokale landskapet ved Hafrsfjorden har blitt utnyttet gjennom tidene. Et typisk trekk for de større forhistoriske gårdene i regionen, er at hus og åkre er plassert på morenehøyder hvor dyrkingspotensialet er størst og det i tillegg er god sikt utover innfartsveiene. Dette kan virke som å være tilfelle også på Nordre Sunde. Hvordan dynamikken mellom åkerbruk og fehold, og sosiale samfunnsmessige forhold har vært, og betydningen av klimavariasjon, er vektlagt som en sentral tematikk i prosjektplanen.

Man pekte videre på at det nå finnes nyere analysemetoder innenfor konservering som kan bidra til økt forståelse av fortolkningen av gårdsbosetninger. Arkeologisk Museum sitt programområde BEVARES omhandler undersøkelser av informasjonspotensialet til små rester av nedbrutt organiske materiale som bein, tekstil og tre. Med ny teknologi og nye analysemetoder har dette materialet et stort, men ofte

uutnyttet, informasjonspotensiale. Det ble forventet at undersøkelsen på Nordre Sunde kunne frembringe materiale relevant for denne forskningen. Videre, når det ikke finnes bevarte levninger og gjenstander, kan ulike typer jordanalyser være aktuelle for å identifisere aktiviteter/bruksområder og for å forstå de lokale bevaringsforholdene. Det ble således i relasjon til det aktuelle prosjektet formulert noen spesifikke konserveringsmessige problemstillinger.

Følgende problemstillinger for Nordre Sunde – undersøkelsene ble listet opp i prosjektplanen:

- 1) Hva slags hus og andre bosetningsaktiviteter finnes i utgravningsområdet?
- 2) Har det vært en labil eller stabil agrarbosetning?
- 3) Hva slags sammenheng er det mellom agrarboplassen og de mulige gravminnene i og nær feltet?
- 4) Gamletunet på Nordre Sunde lå innenfor eller nær planområdet. Kan en undersøkelse her gi funn som kan bidra til forståelse av lite kjent vikingtids og middelaldersk gårdsbosetning?
- 5) Planområdet ligger ved innløpet til Hafrsfjord. Kan en undersøkelse kaste lys over gårdens strategiske betydning?
- 6) Kan en undersøkelse her bidra til bedre forståelse av de tilsvarende, nylig undersøkte, arkeologiske funnene på vestsiden av fjordinnløpet, på Jåsund og Myklebust?
- 7) Hvilken form for jordbruk har det vært på boplassene, og kan de registrerte strukturene (steinsettinger, nedgravninger, stolpehull) knyttes til jordbruksaktivitet?
- 8) Kan det påvises kulturlag, og representerer i så fall disse åkerbruk, møddinger eller beitemark for fe?
- 9) Hvis hus blir påvist; varierer sammensetning og konsentrasjon av kulturplanter i ulike deler av huset og over tid, og kan det knyttes til ulik funksjon av huset?
- 10) Hvilket potensiale har små rester av organisk materiale (som vi kan finne i undersøkelsen i forbindelse med for eksempel kobber) til å bidra til den arkeologiske fortolkningen?
- 11) Hvordan påvirker jordkjemiske forhold bevaring og informasjonspotensiale?
- 12) Ved mangel på funn, kan vi identifisere bruksområder ved hjelp av jordkjemiske analyser (håndholdt XRF)?
- 13) Hvor gammel er Gamle Sundeveien? Omfattes den av fredningsbestemmelsene i kulturminneloven?
- 14) Er det sammenheng mellom den forhistoriske gårdsbebyggelsen og den gamle Sundeveien som er kartfestet allerede på 1820-tallet?

Dette er et omfattende antall spørsmål til det potensielle kildematerialet innen de ulike undersøkelsesområdene, og disse problemstillingene satte føringer for både metodevalg og prioriteringer underveis, i feltarbeidet og i etterarbeidet. Underveis i feltsesongen dukket det opp uventede former for anleggspor innen id 141996, som mulige flatmarksgraver, en mulig røys og flere steinbygde tufter / gulvfundament. Selv om de i stor grad kunne knyttes til en eller flere av de eksisterende problemstillingene (for eksempel nr. 1, 3, 4 og 14), så medførte de en justering av prioriteringene i felt. Særlig gjaldt dette de mulige gravstrukturene, siden de var høyest prioritert ved argumentasjonen for tilleggsvedtaket.

3.2 Prosjektplanens målsetninger, prioriteringer og anbefalte fremgangsmåter for gjennomføring av undersøkelsen

Den arkeologiske undersøkelsen var knyttet til tre felt, benevnt Felt 1 (id 141995), Felt 2 (id 14996) og Felt 3 (id 141998) i henhold til fylkeskommunens registrering og godkjent dispensasjonssøknad, og til prøvesjakter under / ved Sundeveien på Riksantikvarens anmodning. Den følgende presentasjonen er en sammenfatning basert på teksten i prosjektplanen:

Det ble generelt sett lagt opp til at totalt skulle c. 6675 m² undersøkes i forbindelse med de tre kjente lokalitetene. Matjorden skulle fjernes ved metoden maskinell fflateavdekking. Tykkelsen på matjorda var ved RFKs registrering påvist å være på c. 20 – 50 cm. Man beregnet ut ifra dette, med et gravelag

bestående av tre feltarkeologer sammen med maskinen, å kunne flateavdekke c. 300 m² per dag. Med utgangspunkt i det totale undersøkelsesarealet og RFKs antall påviste anleggsspor i registreringssjaktene, kommer man i prosjektplanen frem til et overslag der det er trolig at man vil påvise 540 anleggsspor under utgravningen. Anslagsvis halvparten av dette (270) foreslås nærmere undersøkt og dokumentert; man estimerer her med 260 enkle (for eksempel stolpehull, ildsteder og kokegroper) og 10 kompliserte (for eksempel små graver, steinlegninger) anleggsspor.

Den mer detaljerte planen for gjennomføringen var som følger (informasjon hentet fra prosjektplanen):

Felt 1-2-3:

Matjorden fjernes med gravemaskin. Fremkomne strukturer dokumenteres i plan. Et utvalg undersøkes nærmere. Representativt utvalg av evt. kulturlag undersøkes for hånd, med sålding/flottering av masse. Stolpehull, ildsteder, kokegroper etc. snittes. Massen flotteres/såldes. Dokumentasjon etter vanlig AM-standard. Prøver for naturvitenskapelige analyser tas fra preparerte snitt gjennom strukturer og jordprofilbenker fortløpende under utgravningen. Prosjektleder eller feltleder kontakter ansvarlig naturviter når nye strukturer som kan være aktuelle for naturvitenskapelig vurdering avdekkes. Jordprøver for makroanalyse fra stolpehull o.l. konstruksjonsspor tas av arkeologer fortløpende under utgravningen. Da undersøkelsen skal foregå i tre adskilte felt, pluss to steder i nærheten av felt 2 og 3 i forbindelse med Gamle Sundevei, vil det bli behov for gravemaskinhjelp i flere omganger. Alle funn, konstruksjonsspor og naturvitenskapelige prøver måles inn i Intrasis eller knyttes til en allerede innmålt struktur.

Undersøkelse av Gamle Sundevei:

Det ble ved befaringsvalg ut to mulige steder for undersøkelse av den gamle veien, der kriteriene var nærhet til de to forhistoriske boplassene på lokalitet 2 og 3, og mulighet for å finne gamle steingjerder på begge sider av veien. I tillegg ble det tatt hensyn til at innfart til gårdene i området ikke skulle hindres unødige. Målsetninga med undersøkelsen er å finne alderen på vegen - når den var anlagt. Det vil også være av interesse å se hvilken relasjon vegen har hatt til de bosetningssporene som er registrert i nærområdet og om det finnes bevarte konstruksjonsspor som viser hvordan veien ble anlagt og om den har vært brukt i flere faser. Veien snittes med gravemaskin i hel bredde, på tvers av lengderetning, inkludert steingjerdene på begge sider. Ved lokalitet 3 går planområdet helt til veien og det vil være mulig å flateavdekke området inntil snittet av veien. Profilsnittet dokumenteres i felt. Opprinnelig veiprofil antas å være synlig som ei nedskjæring i undergrunnen, med fyllmasse erodert fra kantene, noe som gir usikker kronologi. Det er derfor mest hensiktsmessig å ta prøver fra kanten av opprinnelig veiprofil. Prosedyre for prøvetaking må vurderes i felt, men det er aktuelt å ta prøver for botanisk analyse fra jordprofiler under steingjerdene med spesielt fokus på om rester av tidligere markoverflate kan gjenfinnes og av fyllmassen mellom de nederste, antatt eldste, steinopplesingene samt fra synlige jordlag i utkanten av opprinnelig veiprofil. Ut fra jorddybden som er registrert i tilgrensende jordstykker, antas dybden på jordprofilene å være maksimum 50 cm. Det ble regnet med 4 ukeverk for feltarkeolog for fingraving og dokumentasjon av profilsnitt.

3.3. Målsetninger, prioriteringer og anbefalte fremgangsmåter for gjennomføring av tilleggsvedtaket i forbindelse med id 141996 (Felt 2)

Innholdet i 3.3.1. nedenfor er et noe omskrevet utdrag av informasjonen fra den prosjektplanen som ble utarbeidet underveis i feltarbeidet, i august 2015, i forbindelse med Riksantikvarens tilleggsvedtak om utvidete kostnader for undersøkelsen av id 141996. Teksten viser hvordan man i løpet av utgravningen utformet arbeidshypoteser og endret prioriteringer for å best mulig forstå de komplekse forholdene på dette feltet. Senere i denne rapporten vil det bli gitt flere eksempler på hvordan også denne prosjektplanen møtte en del uforutsette realiteter i felt, etter hvert som den ble satt ut i livet.

3.3.1 Tekst hentet fra prosjektplanen utformet i forbindelse med tilleggsvedtaket

Den opprinnelige prosjektplanen med budsjett som var satt opp for utgravningene ved Nordre Sunde (Prosjektplan 2014; jf. 3.1 og 3.2), var i hovedsak innrettet på å undersøke bosetningsspor, det var registrert bare én mulig grav. Antall bosetningsspor viste seg i løpet av feltarbeidet å være betydelig mer omfattende enn antatt, og deler av materialet (fra Felt 2) kan trolig dateres til yngre jernalder (basert på typologi og fravær av eldre jernaldersk keramikk). Dateringer til vikingtid, særlig fra gårdstunet sentralt på Felt 2 (id 141996) med tilhørende trolig sti/vei inn på tunet, er særlig interessant da området ligger i en skråning ned mot Hafrsfjord, og ved at flere av de mulige gravene kan være fra samme tid. Gamle Sundeveien, som ligger i nærheten, kan stamme fra middelalder eller enda eldre tid. Et annet veiløp, som nå er borte, men som er inntegnet på et utskiftningskart fra 1869, har en trasé gjennom Felt 2 som virker å ha respektert både den mulige gravrøysen, bosetningsområdet sentralt på feltet og muligvis også flatmarksgravene i SØ. Derimot virker dette veiløpet å ha ligget inntil / over hustuften påvist like SSØ om gravrøysen, og bør således være yngre enn denne.

Etter avtale med RA, ble gjenstående maskintid fra opprinnelig budsjett brukt på å avdekke mer av området i NV og SØ på Felt 2, dette for å fange opp omfatning av den nevnte gravrøysen og eventuelt ytterligere objekter oppe på høydedraget i NV, og for å finne avgrensningen av området med mulige små graver i SØ. Resultatet er nå at man samlet sett innen Felt 2 har funnet 30 mindre (størrelse på c. 1,5 - 5 m lengde) graver, i en konsentrasjon SØ på feltet, med sentrale steinpakninger og til dels båtformede nedgravninger. I tillegg har man påvist ytterligere 15 mulige gravstrukturer (steinfylte nedgravninger, fremstår som flatmarksgraver med rektangulær til mer avrundet form) mer sentralt på feltet, i området like V for samlingen av bosetningsspor. Alle de omtalte potensielle flatmarksgravstrukturene vil dog trolig ikke være graver, man må være åpen for at en del av dem kan være arbeidsgroper o.l. Man har fått avdekket så mye som mulig av gravrøysen (ca 8 x 8 m) på bakketoppen inntil dagens vei Sundeporsen. Trolig fortsetter en del av røysen inn under veibanen her. Oppe på den samme høyden, SSØ om Sundeporsen, har man noen meter fra røysen funnet en, med stor sannsynlighet, forhistorisk hustuft. Denne har rester etter vegger og gulv av stein, og funn av enkel, udekorert keramikk av jernaldersk type indikerer at det mest trolig er snakk om en bygning fra eldre jernalder. Det kan dog ikke utelukkes at tuften kan være noe yngre, dvs. fra merovingertid / vikingtid. Funnet av denne tuften åpner opp muligheten for at en noe lignende struktur påvist SV om røysen, ikke skal tolkes som steinlagt vei / gårds plass, men heller forståes som en liten tuft med stenlagt gulv. Det kreves ytterligere fremrensning og utgravning her for å slå fast om man har en eller to små tufter med pent lagte steingulv.

De mellom 30 - 45 omtalte flatmarksgravene, med hhv. rektangulær til rund form og med noen mer båtformede nedgravninger, som er påtruffet, antas å være fra yngre jernalder. En er helt utgravd og fremstod som en liten og grunn grav (barnegrav?), hvor funnmaterialet består av litt keramikk og flint. En annen av lignende type er påbegynt utgravd, denne fremstår så langt som større og med tydelig båtformet nedgravning, så langt i prosessen er ingen funn påtruffet her. To av gravstrukturene som ligger høyere i terrenget, bare noen meter fra røysen på bakketoppen, fremstår som klart større enn de andre flatmarksgravene. Særlig den ene av dem er velbevart i plan, med pent lagte steiner. Denne tolkes som tilhørende typen rektangulære, steinbygde/-murede jordfestegraver, med en flat, tørrmuret kant av stein likt gravene funnet ved Sørå Bråde noen kilometer unna (det er av interesse at både gravene på Nore Sunde og Sørå Bråde ligger like ved det samme historiske veiløpet, som heter Gamle Sundevei ved Felt 2). Disse dateres til vikingtid og tidligere undersøkinger viser at de har stort potensiale for funn av metallgjenstander av høy kvalitet. De er også relativt dype og solid bygget, og vil samlet ta betydelig lengre tid å undersøke enn de mindre og enklere trolige flatmarksgravene ellers på feltet.

Konklusjonen er at bosetningsstrukturene, som var hovedformålet med undersøkelsene, er mer omfattende i antall og utbredelse enn man opprinnelig trodde. Samtidig er de veldig interessante for forskningen, med mulige dateringer til yngre jernalder / vikingetid og med en kopling til graver og veifar, samt betydelsen av den større konteksten med Hafrsfjord. Gravene kan med stor sannsynlighet koples til yngre jernalder. En situasjon med bosetningsspor og muligens tilhørende graver fra yngre jernalder/

vikingtid med en beliggenhet ved et historisk gårdstun og veifar ved Hafrsfjord, er svært interessant. Dette er trolig et av de siste arealene i området hvor man kan finne bevart slike kontaktpunkt mellom forhistoriske og historiske strukturer, for de resterende delene av den tidligere innmarka på Sunde er sterkt utbygd i nyere tid.

Man beregner å undersøke c. 32 av disse gravene, inklusive de to steinkistegravene. Det vurderes som faglig nyttig i dette tilfellet å utføre fosfatundersøkelser i forbindelse med flatmarksgravene, særlig siden den ene som hittil er undersøkt kan indikere at de er grunne og enkle, med et heller fattig funnmateriale. Man vil også totalundersøke gravrøysen ved veien Sundeporsen (bevart areal ca. 8 x 8 meter). De 1-2 trolige, steinbygde tuftene vil bli opprenset og dokumenterte ved fotogrammetri. Ved demontering av disse, vil man prioritere å bruke maskin for å øke effektiviteten og begrense ressursbruken. Dette vil dog trolig kunne gå noe på bekostning av eventuelle gjenstandsfunn og strukturelle detaljer, men det blir vurdert som viktigere å få undersøkt hva som kan finnes under steinene i tuftene, særlig om de ligger over eldre gravstrukturer. Skulle det vise seg å dukke opp graver, vil de ved behov undersøkes gjennom omprioritering av ressursbruk allerede estimert for undersøkning av de tidligere omtalte gravene.

4 METODE OG DOKUMENTASJON

4.1 Bruk av ulike gravetekniske metoder

4.1.1 Maskinell flateavdekking med tilhørende manuell opprensning og digital innmåling

Undersøkelsene av id 141995, 141996 og 141998 var basert på maskinell flateavdekking, en metode som tar sikte på å påvise anleggsspor (rester etter automatiske fredete kulturminner) skjult under markoverflaten. Et større sammenhengende felt blir avdekket med gravemaskin ned til det underliggende nivået av naturskape, geologiske løsmasser (sand, silt, grus m.m.) eller til første synlige spor etter slike kulturminner. Når en jordbruksmark blir intensivt brukt over mange år, vil anleggsspor kunne bli forstyrret, ødelagt eller omrotet, men særlig spor etter nedgravninger ned i løsmasser vil likevel kunne bli bevart. Sporene fremstår da i form av fyllskifter med en annen farge, sammensetning og konsistens enn løsmassene. Mulige anlegg påvist ved den maskinelle flateavdekkingen blir så videre rensert opp manuelt med krafse og graveskje og markert med gule markørpinner. Deretter blir sporene typebestemt og innmålt digitalt ved hjelp av en digital totalstasjon, slik at alle anleggsporene får tildelt sitt eget unike id -nummer (jf. 4.2.1). Dette gir en grunnleggende oversikt over anleggsporenes antall, type og lokalisering, og på bakgrunn av dette kan man gjøre innledende tolkninger og prioriteringer for den videre undersøkelsesprosessen.

4.1.2 Manuell undersøkelse av utvalgte anleggsspor ved hjelp av delvis eller total utgraving

Det ble gjennomført nærmere utgraving for hånd av et omfattende antall anleggsspor (jf. vedlegg 3 og 4). Slik manuell undersøkelse omfattet både delvis og total utgraving. Delvis utgraving var det vanligste, og oftest i form av snitting (fjerning av en halvdel) av stolpehull, groper og ildproduserende anlegg. Slik snitting gav relativt raskt informasjon om anleggsporenes bredde, dybde og øvrige utforming, og gav en vertikal profil som kunne brukes for sikre uttak av makrofossilprøver. En del anlegg ble totalutgravd, dette var for det meste kulturlagsrester, sentralildsteder, og mulige gravanlegg.

4.2 Dokumentasjon

4.2.1 Innmåling

Innledningsvis i prosjektet ble det satt ut fastpunkter for bruk til totalstasjonsetablering. Fastpunktene ble satt ut med GPS R6 og målebok TSC3. Til innmålingen av punkter (for eksempel for funnsted), linjer (for

eksempel for profilsnitt) og polygoner (for eksempel for stolpehull) ble det brukt en totalstasjon av typen Trimble S6 med målebok TSC3. Måledata ble overført til Intrasis (Intra-site Information System), et databaseprogram som forvaltningsmuseene bruker for håndtering og lagring av digital innmålingsinformasjon.

4.2.2 Fotografering

Før oppstart, ble det tatt bilder av området og terrenget. Videre ble de ulike prosessene i feltarbeidet dokumentert jevnlig under hele sesongen, og det ble ført fortløpende fotolister for de ulike kameraene. Alle undersøkte anleggsspor ble fotografert, ofte både i plan og profil, med digitalt speilreflekskamera av merket Nikon, henholdsvis modell D3300 og D80.

Et digitalt kompaktkamera av typen Sony DSC-RX100MII ble brukt, montert på teleskopisk fotostang, i forbindelse med oversiktsbilder. Slike bilder ble tatt både som rene enkeltstående oversiktsbilder, og som deler av et større nettverk av bilder med markører for georefererte innmålingspunkter for eventuell senere opprettelse av fotomosaikker.

Luftfotoene tatt fra AM, UiS egen DJI Phantom – drone av undersøkelsen på Felt 2, er utført med et integrert kamera av typen DJI FC300X. Disse fotoene er, på lignende vis som for fotostangbildene, en blanding av oversiktsbilder og bilder med mulighet for georeferering.

Underveis, men særlig rett i etterkant av feltarbeidet, har en del av bildene blitt prosessert til sammenhengende fotomosaikker.

4.2.3 Tegning

Det ble ikke utført manuell tegning på papir/folie i forbindelse med undersøkelsene utover enkle skisser på anleggsskjema og noen detaljtegninger fra profilsnitt.

Det har blitt gjort noe digital tegning i Intrasis i etterarbeidsfasen, ved å tegne inn ikke – innmålte anlegg og detaljer på basis av georefererte dronefoto av lokalitet id 141996 (Felt 2).

4.2.4 Funnbehandling

Funn påvist i felt ble lagt i funnposer påført enten egne innmålte funnnummer eller nummeret til anleggssporet funnet kunne relateres til. I forbindelse med etterarbeidet er funnene rengjort, videre dokumentert og tolket (jf. Funnliste i vedlegg 1), og til slutt katalogisert for lagring i museets magasiner (jf. kap. 6).

4.2.5 Prøveuttak

I forbindelse med de arkeologiske undersøkelsene, ble det tatt ut et naturvitenskapelig prøvemateriale for videre analyser, deriblant for karbondatering. Prøvene ble påført enten egne innmålte prøvenummer eller nummeret til anleggssporet prøven kunne relateres til. I forbindelse med etterarbeidet er prøvematerialet behandlet videre (som flottering med vann av makrofossilprøvene), sortert, dokumentert (jf. Prøveliste i vedlegg 5), og et utvalg av prøvematerialet er analysert nærmere (jf. kap. 7).

5 BESKRIVELSE AV ANLEGG OG AKTIVITETSOMRÅDER

5.1 Generell oversikt

De aktuelle områdene for utgravningen i 2015 (jf. figur 10) fordelte seg på tre ulike undersøkelsesfelt (Felt 1, 2 og 3) og to mindre sjakter i og ved Sundeveien (Sjakt A og B).

5.1.1 Felt 1 (id 141995)

Dette feltet lå rundt 23 m.o.h. og var på c. 2800 m². Feltet lå på et lite NV-SØ – orientert platå i et ellers slakt SV-skrånende terreng.

Figur 15 Oversikt over de arkeologiske anleggsporenes lokalisering på Felt 1.

Arkeologisk sett, var feltet dominert av et tydelig treskipet langhus (Hus 1) 14C-datert til c. 1400 – 1200 f. Kr. (eBA), som lå sentralt på platået. Bygningen, som har en del tegn på utskiftninger/ flerfaset bruk, har etter alt å dømme vært inndelt i flere rom med ulike funksjoner; med en bolig-/produksjonsdel i NV med ildsteder og ildgrop/produksjonsgrop som grenser til en sentralt plassert gang/inngangsrom som skille mot en del i SØ som trolig har fungert som fjøs og eller lager.

Lengst mot NV på feltet, i et område der platået gikk over i den nevnte skråningen, påviste man spor etter en trolig bygningskonstruksjon (Hus 2), enten enskipet eller treskipet. Konstruksjonen er ikke entydig 14C-datert, resultatene omfatter flere ulike perioder.

For øvrig fantes det få anleggsspor på Felt 1, de omfattet et titalls mulige, spredde stolpehull ved og S om Hus 1, og en klar grop fylt med varmpåvirkete steiner lokalisert c. 13 meter SSØ om Hus 1. Det var ingen klare tegn på rester etter andre bygninger, hverken samtidige eller fra andre perioder, særlig fremstod Hus 1 som en enkeltstående bosetningshendelse på den sentrale delen av Felt 1. Det er derfor

overraskende at man i ettertid har påvist spor etter metallhåndverk med jern i flere av anleggssporene tilknyttet Hus 1, siden slik aktivitet tilhører senere tidsperioder enn eBA.

Like SØ om Hus 2 påviste man en større, trolig jordfast, stein med klare innhuggede linjer på den ene flaten. Linjene kan til sammen kan ha dannet et rutemønster.

Det gikk tre lange, parallelle moderne dreneringsgrøfter gjennom feltet, fra SØ og nedover mot NV. To av grøftene hadde påført noe skade på anleggsspor tilknyttet Hus 1. Hus 2 var skåret på tvers av alle disse tre, og i tillegg fantes det flere moderne grøfter og forstyrrelser i og ved Hus 2.

Oppsummeringsvis, så inneholdt Felt 1 først og fremst klare og godt daterte rester etter et treskipet langhus fra eBA. Fraværet av flere, klare bygninger fra samme tid innen det naturlig avgrensede området som plataet utgjorde, indikerer at man her står ovenfor en gårdsenhet bestående av ett, flerfunksjonelt, langhus. Dette er en form for organisering av hus og gård som er kjent fra andre lokaliteter med bygningsrester fra denne tiden, m.a. gjelder dette Hus 4 fra Tjora – utgravningen i Sola kommune i 2009 (Fyllingen & Armstrong 2012).

5.1.2 Felt 2 (id 141996)

Dette feltet lå c. 35 m.o.h., og var på c. 4100 m². Feltet omfattet to små, NV-SØ – orienterte plata, omkranset av et noe mer skrånende terreng i V-SV – retning.

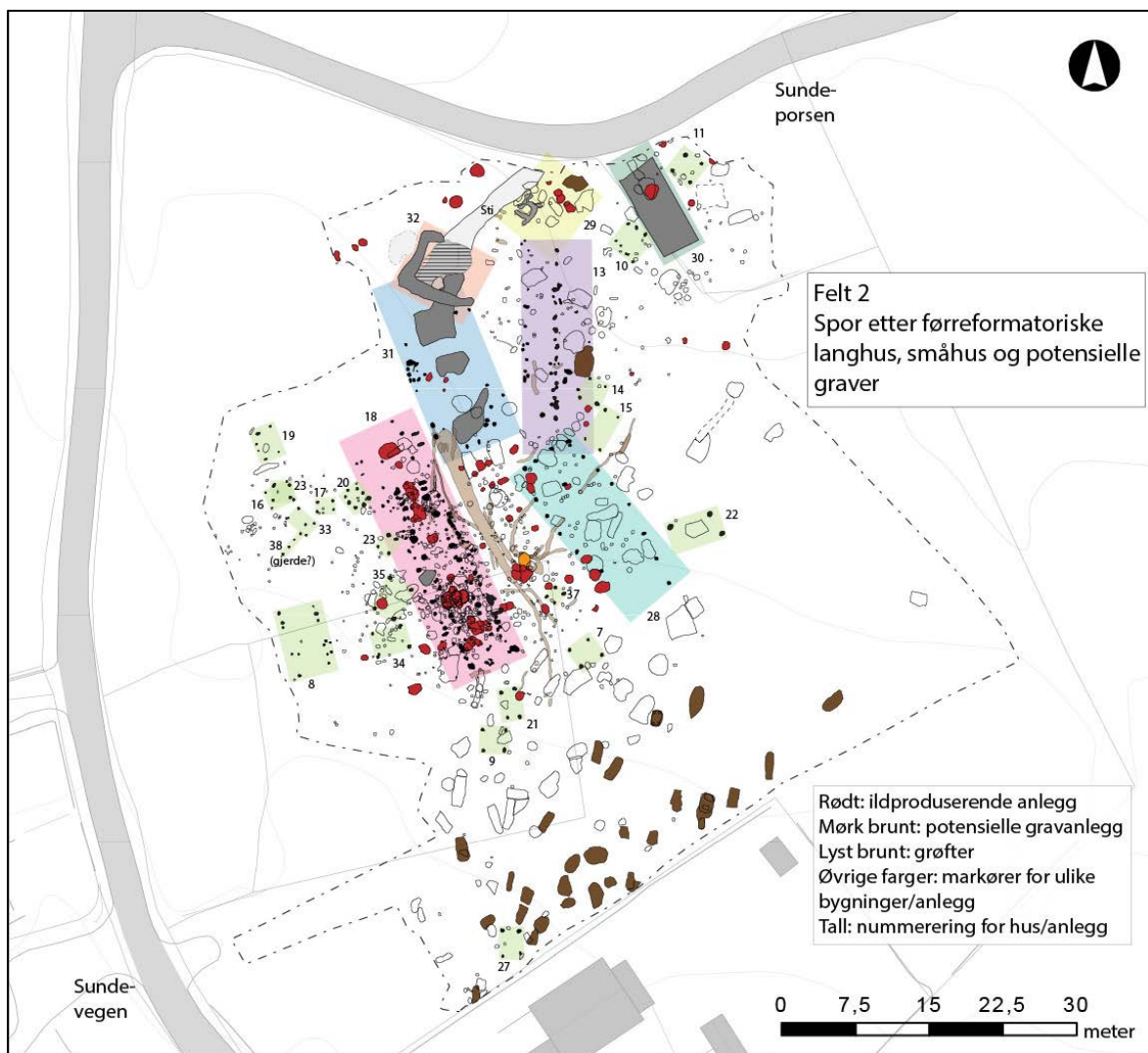
Det ene plataet lå sentralt på feltet (området kallet «Kjengaren» historisk sett), og inneholdt til sammen over 1000 ulike anleggsspor, der majoriteten var stolpehull tilhørende førreformatoriske bygninger. Området var dominert av den flerfasete husgrunnen Hus 18, en kompleks bosetningskontekst med spor etter flere bruksfaser av langhus på samme sted fra romertid til tidlig mellomalder. I den østre delen fantes en samling stolpehull som har blitt tolket som del av et langhus, Hus 28.

Det andre plataet, lengst NNØ på feltet ved feltgrensen mot veien Sundeporsen, var preget av en steinfylt konstruksjon som har fått betegnelsen Anlegg 30; det er uavklart om denne helst bør tolkes som rester av en a) husgrunn med steingulv eller b) et veifar eller et gårdsplassområde.

I den slake skråningen mellom de to plataene, fantes det også en omfattende mengde anleggsspor. Anlegg 13 består hovedsakelig av en rekke med klare stolpehull, som basert på 14C-dateringene fra eBA er tolket som mulige rester fra et toskipet langhus, men det kan ikke utelukkes at det heller dreier seg om et stolpebygget gjerde. I det samme området påviste man det omhyggelig oppbygde anlegget 1930; en ovalt formet grop med steinvegger og steinbrolagt bunn. Konstruksjonen er trolig en funntom grav eller en form for arbeidsgrop. Like V om Anlegg 30, oppdaget man ved den maskinelle flateavdekkingen et område med steiner som fremstod som en flat røys. De videre undersøkelser her viste at det nok ikke var snakk om en gravrøys, men heller en flerfasert, kompleks kontekst av steinkonstruksjoner, ildsteder, steinsatte grøfter, til sammen kallet Anlegg 29, – og en mulig, men relativt liten, røys 22090 lengst mot N ved feltgrensen.

Rett V om Anlegg 29, der skråningen gikk over i et noe flater område, lå stien/tråkket 24900. Denne stien ble synlig ved feltgrensen mot N og strakk seg i en slak bue mot SV til den møtte Anlegg 32. Dette anlegget er tolket som enten en kve tilhørende det tilgrensende Anlegg 31, eller en liten hustuft med delvis bevarte veggvoller av stein. Den sentrale delen av Anlegg 32, «gulvet», var sterkt forstyrret av et stort steinopptrekk.

Fra den sørlige delen av Anlegg 32 (og muligens delvis under) lå Anlegg 31. Dette ble i forbindelse med den maskinelle flateavdekkingen først tolket som rester av et steinlagt gårdsplassområde eller et veifar som som vendte seg til det nærliggende Hus 18. Men resultatene av både selve utgravningen av og 14C-dateringene fra dette omfattende området med steinholdige aktivitetslag, tyder på at det er mer sannsynlig at man her står overfor gulvlag, steinvoller, stolpehull m.m. tilhørende et flerfasert jernaldersk langhus. De

Figur 16 Oversikt over de arkeologiske anleggssporenes lokalisering på Felt 2.

få ildstedrestene og de klare tegnene på slitasje på gulvet, indikerer en bruk som fjøs-/driftsbygning – trolig i samspill med boligen Hus 18, et hus som ikke virker å ha hatt en egen, integrert fjøsdel.

Når det gjelder de øvrige påviste bosetningssporene på Felt 2, så har det vist seg krevende å knytte dem til klare bygninger eller aktiviteter. Det finnes flere eksempler på kokegrop og ildsteder som etter alt å dømme har ligget utendørs, men de er ikke samlet i store klynger, den største konsentrasjonen er seks stykker i området V om stien/tråkket 24900. Arealet Ø om Hus 18 inneholdt mellom annet en trolig ovnskonstruksjon, med tilhørende steinfylte grøfter som luftkanaler. 14C-dateringen av trekull fra denne er fra overgangen førromersk – romersk tid, noe som er eldre enn de daterte ildstedene i Hus 18. Det er uavklart om denne ovnen har vært a) et utendørs anlegg, b) tilhørende en egen liten bygning, eller c) del av et mer omfattende, ikke fremtolket langhus på stedet. Det er i denne rapporten foreslått flere *mulige* små bygningskonstruksjoner på Felt 2, i form av småhus (som Anlegg 8) og 4-/6-stolpers strukturer (som Anlegg 7). Slike konstruksjoner er kjent fra andre utgravninger av lignende gårdsanlegg fra jernalderen, og har fungert til ulike former for drift og oppbevaring. Særlig er området V om Hus 18 preget av stolpehull som trolig skal tolkes som tilhørende små bygningskonstruksjoner, gjerder, stativ o.l. Muligens skal gropen 2180, med rester etter en stolpebygget kasse, forstås som en lagergrop og ikke som en grav, men dette er uavklart.

Innen Felt 2 ble det påvist flere mulige graver, særlig gjaldt dette for den delen av feltet som lå mot S-SØ. Noe N for dette området hadde man allerede ved registreringen i 2010 oppdaget en steinsetning som kunne være en forhistorisk nedgravning (S58.1 = 2200 ved utgravningen i 2015), men det viste seg altså å være langt flere steinfylte groper/nedgravninger i nærheten når man fikk flateavdekket området, i begynnelsen anslo man at det kunne dreie seg om mellom 30 til 40 slike potensielle anlegg. Etter som man rensket mer opp og fikk bedre oversikt over størrelse, fyllmasser og bevaringsgrad, ble tallet på anlegg med plausibelt potensiale som graver redusert til 15-20, og av disse ble 9 undersøkt nøye. Ingen av anleggene inneholdt klare spor etter begravelser, hverken tydelig nedlagte gjenstander eller rester fra mennesker, men flere av dem fremstod som intensjonelt oppbyggede og plassert i en felles kontekst med hverandre. Resultater fra jordkjemiske analyser fra i og rundt anleggene gir ikke noe klart svar på funksjonen til disse steinfylte gropene. Det kan ikke utelukkes at iallfall noen av de best bevarte anleggene, nærmest feltgrensen mot S-SØ, kan være enkle flatmarksgraver og del av et større område med slike som strekker seg inn på naboeiendommen.

I NØ – hjørnet av feltet, like ved feltgrensen mot veien Sundeporsen, ble det påvist en større stein (201814) som hadde klare innriss på flere sider. Først trodde man at det var en av naturen jordfast stein, men nærmere undersøkelser indikerte at den like gjerne kunne ha vært plassert i en nedgravning. Steinens funksjon og bruksperiode er uavklart, men innrissene fremstår som utført med en tynn, skarp gjenstand – de er ikke hugget eller slipt inn som linjene på steinen fra Felt 1.

Oppsummeringsvis, så inneholdt Felt 2 en mengde bosetningsspor i form av stolpehull, groper, grøfter, ildsteder, kokegroper m.m., og 14C-dateringene fra et utvalg av disse har gitt resultater som viser til aktiviteter her på stedet helt fra slutten av yngre steinalder og frem til tidlig mellomalder. Det best datert og forstått i så måte, er gårdsanlegget fra jernalder. Det flerfasete Hus 18 har klare spor etter bosetning i langhus her innen tidsperioden romertid – tidleg mellomalder. Trolig har gården, med Hus 18 og Anlegg 31 som kjerne, hatt sin største utstrekning i yngre romertid – folkevandringstid. En mulig påfølgende ødegårdsperiode i merovingertid fra slutten av 500 – tallet av, noe som er utbredd for slike bosetninger, kan ikke helt utelukkes, men en slik nedgangstid fremtrer ikke tydelig i dateringsmaterialet fra Hus 18. Det finnes daterte ildsteder fra husgrunnen fra hele tidsspennet c. 600 – c. 1200, dog kan det virke som at det kan handle om en kortere bygningskropp, med aktiviteter mer konsentrert til den sørlige enden av Hus 18. Det er mer krevende å tolke brukstiden for Anlegg 31, siden det er færre dateringer og bare en av dem stammer fra et ildsted. Ser man dateringene sammen med stratigrafiske tolkninger av detaljer ved Anlegg 31, trer det likevel frem et bilde av en brukstid fra slutten av 300 – tallet til begynnelsen på 600 – tallet yngre romertid – eldre merovingertid), med nok et innslag fra slutten av 700 – tallet og 800 – tallet (eldre vikingtid). Det er uavklart om anlegget ble forlatt etter den første perioden og så gjenbrukt i noen form rundt 200 år senere, eller om det faktisk fantes kontinuerlig bruk her også gjennom merovingertiden. Felt 2 inneholdt en rekke anlegg som troligvis bør forstås som rester etter gravlegninger, men de har vist seg krevende å tolke og å datere.

5.1.3 Felt 3 (id 141998)

Dette feltet lå c. 36 m.o.h., og var på c. 1640 m². Sentralt på feltet lå et lite platå/høydedrag i NV-SØ – retning, det var her de fleste anleggssporene ble påvist. Like V og S om dette, skrånte terrenget svakt nedover. N og Ø på feltet steg terrenget, og man fikk et mer knausete landskap med innslag av berg i dagen og grunnfjell rett under gresstorven.

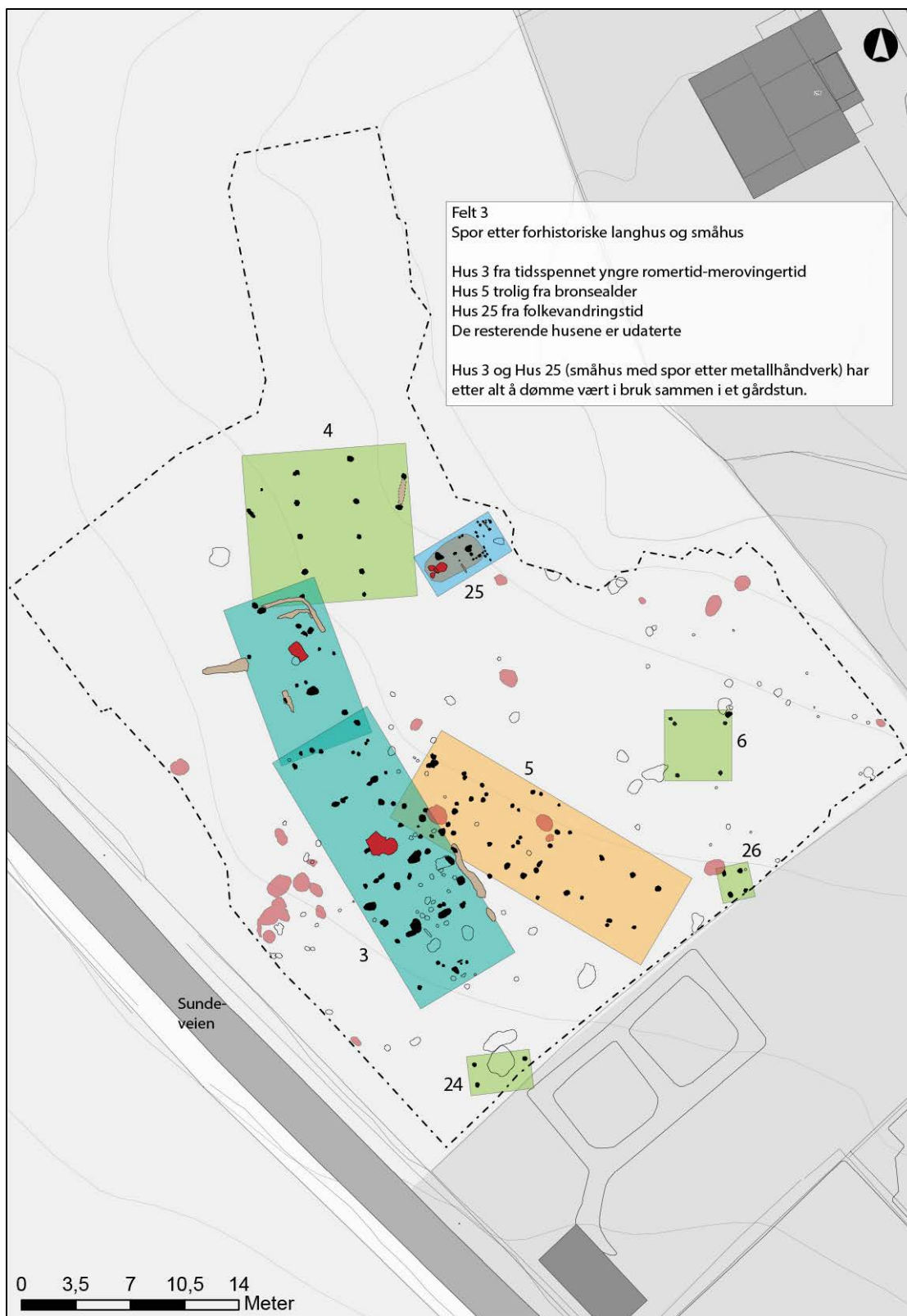
Feltet inneholdt rester etter flere stolpebygde anlegg, i alt er det fremtolket sju bygningskonstruksjoner. De har vist seg å være av varierende størrelse, funksjon og alder. Hus 3 og 5 er sikre som treskipete langhus, mens metallverkstedet/smien Hus 25 er et klart småhus/overbygg med en mer toskipet karakter. De andre anleggene (nr. 4, 6, 24, 26) er mer usikre forslag til relativt små bygninger.

Hus 3 er et flerfaset, treskipet langhus, 14C-datert til romertid – folkevandringstid. Bygningen virker å ha bestått av minst fire ulike deler/rom, og disse har alle sine funksjonelle særtrekk. Delen ved den sørlige

gavlenden er noe uklar, men er preget av eksistensen av minst én sannsynlig arbeids-/lagergrop og fraværet av ildsted. Nordenfor en skillevegg her, fantes et klart inngangsrom uten ildsted, med flerfasete, solide døråpninger i begge langveggene. Dette fremstår som hovedinnganger til langhuset. Det fantes som nevnt spor etter skillevegger (både mot sør og nord), med noen stolper til stede som godt kan ha fungert som indre dører i disse skilleveggene. Delen rett nord for inngangsrommet, har et klart, flerfaset, sentralildsted i den sørlige delen. Dette er etter alt å dømme varmekilden i et oppholdsrom, en kjernedel i boligfunksjonen. Det er noe uavklart hvor langt dette rommet strekker seg mot nord; selv om det mangler klare spor etter stolper i en skillevegg, så er det mulig at det har vært en rominndeling i forbindelse med det takbærende stolpeparet knappe tre meter nord om sentralildstedet. Et slikt rom, uten ildsted, ville i så fall i sin tur ha grenset opp mot den delen av Hus 3 som lå helt mot nordenden av den samlede langhuskonstruksjonen. Spørsmålet er om dette arealet lengst mot nord bør tolkes som en del av selve Hus 3, eller som et påbygg eller et separat småhus? Det er et tydelig avgrenset område, med sentralildsted og stolpehull lokalisert innenfor en flerfaset dreneringsgrøft mot nord og øst, men stolpesettingen avviker fra det treskipete mønsteret som er påvist lenger mot sør i Hus 3. 14C-datering her er en del yngre (500-tallet) enn den fra sentralildstedet i boligrommet (200-300-tallet), men det kan muligvis forklares med at dateringsmaterialet kan stamme fra den eldre delen av det klart flerfasete boligildstedet.

Hus 5 er et treskipet langhus, 14C-datert til både eldre og yngre bronsealder. Huset har flere spor etter utskiftninger av takbærende stolper, noe som indikerer noe ombygging/ flerfaset bruk. Bygningen synes å ha hatt minst tre deler/rom, med et sentralt plassert inngangsrom flankert av hver sin del/rom. Inngangsrommet virker å ha hatt motstilte dører i hver langvegg, og det var rester etter stolper som kan forstås som en skillevegg mot det tilgrensende rommet mot sør. Det er ikke knyttet sikkert noe ildsted til bygningen, den tydeligste ildstedresten i området viste seg ved 14C-datering å stamme fra aktiviteter på 500 – tallet, dvs. mer trolig i forbindelse med driften av Hus 3 og 25. Det er plausibelt at ferdsel tilknyttet bosetningen her i romtid – folkevandringstid kan ha forstyrret/fjernet rester etter eventuelle grunne ildsteder (se ildstedstype tilknyttet det bronsealderske Hus 1 på Felt 1). 14C - dateringene er basert på forkullet materiale fra takbærende stolper, og resultatene spriker en del (fra c. 1800 – c. 900 f. Kr.). Typologisk sett har bygningen flere trekk som samsvarer med andre langhus fra Rogaland datert til sen eldre bronsealder – første del av yngre bronsealder, noe som gjør en brukstid innen perioden c. 1500 – 900 f. Kr. sannsynlig.

Hus 25 er et anlegg som opprinnelig ble forstått som en bygningskonstruksjon mer på grunn av bevarte gulvlag og funnmateriale enn på klare takbærende stolper. Anlegget lå i svakt skrånende terreng, i ytterkanten av det vesle platået med Hus 3 og 5, like i nærheten av en bergknaus i nordøst. Denne lett perifere plasseringen har nok hjulpet til å bevare de østligste delen av Hus 25 (med gulvrest og stolpe-/staurhull) fra pløying og annen moderne aktivitet ute på selve flaten. Den vestlige delen var klart mer tilrotet; uten det klare gulvlaget og med en større trekullflekk dratt utover i området hvor de to essene / ildstedrestene ble påvist. Anlegget har trolig hatt to deler/rom; et rom mot vest med bruk av ild og smelting av metaller (påvist ved digelfragment, slagg og esselignende konstruksjoner) og et tilgrensende rom mot øst med klart gulvlag, en solid, nedgravd takbærende stolpe og flere staurhull. Noen mindre stolpehull og en liten grøft på tvers av anlegget kan være rester etter en sentralt plassert skillevegg mellom de to delene/rommene. Det vestlige rommet hadde ingen nedgravd, sentralt plassert takbærende midtstolpe som i øst, derimot fantes det en grunn grop med en flat stein som et sannsynlig stolpefundament. Denne stolpen har stått noe asentralt, mot N, trolig for å gi bedre plass i arbeidssonen ved essene. Det er uavklart om Hus 25 faktisk har vært en fullverdig bygning, med yttervegger og inngangsdører; det er mulig at det heller har vært en delvis overbygd produksjonskonstruksjon slik at sollys kunne få slippe inn og varme slippe ut. 14C-datering fra den ene essen stammer fra 400 – 500 – tallet, noe som passer bra overens både med funn av skår fra spennformet leirkar i anlegget og med dateringene fra Hus 3 like ved.

Figur 17 Oversikt over de arkeologiske anleggssporenes lokalisering på Felt 3.

Det fantes for øvrig på feltet en del ildsteder og kokegroper som synes å ha blitt brukt utendørs, og like ved Hus 25 lå en jordfast stein som hadde klare slitasjespor etter bruk som malestein. Ved foten av en bergknaus ved feltgrensen i N-NØ, ble det påvist en samling leirkarskår i en grop. Mest trolig har dette karet blitt brukt for en intensjonell nedlegging her, kanskje i form av et matoffer?

Oppsummeringsvis, så inneholdt Felt 3 klare spor etter førreformatorisk bosetning tilknyttet to skilte perioder, nemlig bronsealder og romertid – folkevandringstid. Ved begge tidspunktene har det trolig vært snakk om en relativt småskala gårdsbosetning, det er ikke snakk om høystatus dimensjoner på bygningskonstruksjonene. Man vet mest om gården fra romertid – folkevandringstid; det flerfunksjonelle langhuset Hus 3 har trolig inneholdt både et sentralt plassert boligrom med midtildsted, et inngangsrom og et arbeids-/lagerrom. Delen lengst mot nord kan ha vært et eget tilbygg, her har det foregått aktiviteter tilknyttet nok et ildsted – muligens for håndverksproduksjon eller grovkjøkken? I folkevandringstid fantes det også en liten smie/metallverksted på feltet, analyser av funnmateriale indikerer klart at man håndterte edelmetaller her. Det kan være at den mulige driftsbygningen Hus 4 har vært i bruk på samme tid innen dette vesle gårdsanlegget, men dette er uavklart.

5.1.4 Gamle Sundeveien – Sjakt 1 (id 216998) og Sjakt 2

Det ble i forbindelse med undersøkelser tilknyttet Gamle Sundeveien åpnet opp to, relativt små sjakter. Sjakt 1 (c. 27 m², c. 29 m.o.h.) ble lagt delvis gjennom og delvis ved siden av dagens veibane, noe som medførte avsperring av veien for alminnelig motorferdsel i en dag. Sjakt 2 (c. 60 m², c. 33 m.o.h.) ble lagt et stykke N om veien, knappe 20 meter NV om Felt 3. Plasseringen av Sjakt 2 bør omtales nærmere. Generelt ønsket man å lete etter gamle veifar også i det sørlige aktuelle området av Sundeveien. Den spesifikke lokaliseringen ble bestemt utifra flere moment; a) at eldre kartgrunnlag syntes å vise en noe annen, mer østlig, trasé for Sundeveien akkurat her, b) at det lå flere kabler i og nær selve dagens veibane og c) at man på grunn av tidsnød med graveløyyet og generelt hensyn til beboerne i området ikke ønsket å kutte av transportåren Sundeveien på flere steder enn Sjakt 1. Sjakt 1 viste seg å inneholde interessante rester etter gamle veifar, mens Sjakt 2 var helt uten spor etter fortidig aktivitet. Den videre omtalen vil derfor fokusere på resultatene fra Sjakt 1.

Sjakt 1 (tildelt lokalitets-id 216998) inneholdt klare rester etter et flerfaset, steinlagt veifar, bevart under et tykt dekke av påfylte masser og asfalt tilhørende nyere tids bruk av Sundeveien (se figur 10). Det gamle veifaret syntes å holde seg til samme trasé som dagens veibane, for det steinfylte anlegget fortsatte i lengderetningen av veien utenfor sjaktkantene. Det er noe uavklart hvor mye av veifarets bredde som var bevart i opprinnelig tilstand; mot NNØ virket det relativt utforstyrret, mens det mot SSV hadde skjedd flere inngrep i forbindelse med plassering av steiner i mur langs Sundeveien og ved påfylling av masser på jordet inntil ferdelsåren. Selve oppbyggingen av veifaret er tolket til å ha minst to bruksfaser / tydelige endringer fra vedlikehold, dette er basert på informasjon om steinmassene hentet fra både plan og profilsnitt. Det kan se ut som de nedre / eldre delene av veifaret (14C-datert til vikingtid) har utgjort en noe bredere anlegg, men dette kan komme av at deler av de øvre / yngre delene (14C-datert til senmiddelalder) er blitt fjernet ved senere plassering av steiner i mur her. Veifaret fremstår totalt sett som en distinkt og betydningsfull ferdelsåre, etter alt å dømme den samme som er omtalt i skriftlige kilder som «ridevei» og «kirkevei», klart mer solid oppbygget enn for eksempel den vesle stien / tråkket (14C-datert til yngre romertid – folkevandringstid) som leder inn til gårdsanlegget på Felt 2.

5.2 Nærmere beskrivelse av fremtolkede bygningskonstruksjoner

Utgravningsfeltene inneholdt en omfattende mengde mer eller mindre godt bevarte spor etter hus fra ulike perioder i førreformatorisk tid. Noen var relativt enkle å tolke til troverdige bygningskontekster, mens andre var mer krevende å forstå funksjonen til. Dette avspeiler seg i presentasjonen av de enkelte husene nedenfor, hvor det blir skilt mellom *sikre*, *trolige* og *usikre* konstruksjoner.

Med begrepet *sikre* er det ment at tolkningsforslaget for det aktuelle huset har høy troverdighet, det er klart plausibelt utifra både kvaliteter ved de enkelte anleggssporene og samlet sett ved typologiske særtrekk som passer overens med dateringsmateriale (14C-analyse og/eller diagnostiske gjenstander).

Trolige hus har en større usikkerhet tilknyttet tolkningen, her er mangler det et eller flere avgjørende elementer som kunne ha bidratt til en tryggere forståelse av kildematerialet. Dette kan finnes både «for lite og for mye» i det aktuelle området; det kan for eksempel være dårlig bevaringsgrad av eller helt mangel av viktige funksjonsindikatorer som takbærende stolper, inngangspartier eller ildsteder, eller en kompleks kontekst med så mye innblanding av anleggsspor tilhørende andre konstruksjoner / aktiviteter at denne «bakgrunnsstøyen» delvis skjuler de sammenhengene man er interessert i å forstå. Men et grunnleggende poeng, er at det *trolige* er understøttet av en bevart kjerne av plausible, gjenkjennbare og dokumenterte trekk som kan knyttes til en bygningsform tidligere påvist i førreformatorisk tid.

De *usikre* huskonstruksjonene som er tatt med som mulige tolkningsforslag i denne rapporten, har klare svakheter ved seg når det kommer til informasjonsverdi. I feltsituasjonen opererte man med enda flere slike «hus», for kontekster med anleggsspor fikk tildelt et midlertidig husnummer for å gjøre det lettere å undersøke og diskutere slike arbeidshypoteser av noen «bygninger». De minst plausible av disse (dvs. «Hus» 11, 12, 16, 20, 23, 33 og 36) er fjernet helt, siden de ved ny og nærmere vurdering har vist seg å ikke fremstå som troverdige konstruksjoner. Man har derimot valgt å beholde de resterende som *usikre*, basert på at de tross alt har visse kvaliteter ved seg selv og sin kontekst som peker mot at de *kan* ha vært konstruksjoner. Et utbredd eksempel blant disse, er såkalte «4 – stolpers konstruksjoner». Slike er jevnlig fremtolket ved undersøkelser av bosetninger fra bronse – og jernalder, og konstruksjonsformen med fire solide stolper i en mer eller mindre kvadratisk «boks» har trolig vært nyttet både til små hus og til mer åpne konstruksjoner for tørking, oppbevaring og annen drift av gården. Innen Felt 2 er de av særlig interesse, siden de sentrale delene av området her i historisk tid har blitt kallet «Kjengaren», noe som klart underbygger sjansen for at man har reist lignende, enkle konstruksjoner her. Man står således i fare for å ende opp en sirkelslutning, der man fremtolker konstruksjoner som «burde» finnes i området, og det blir ikke enklere av at man ofte, utifra ressursknapphet, ikke har vektlagt å grave ut særlig mange av slike små og enkle anlegg.

5.2.1 Anlegg tolket som sikre bygningskonstruksjoner

Hus 1

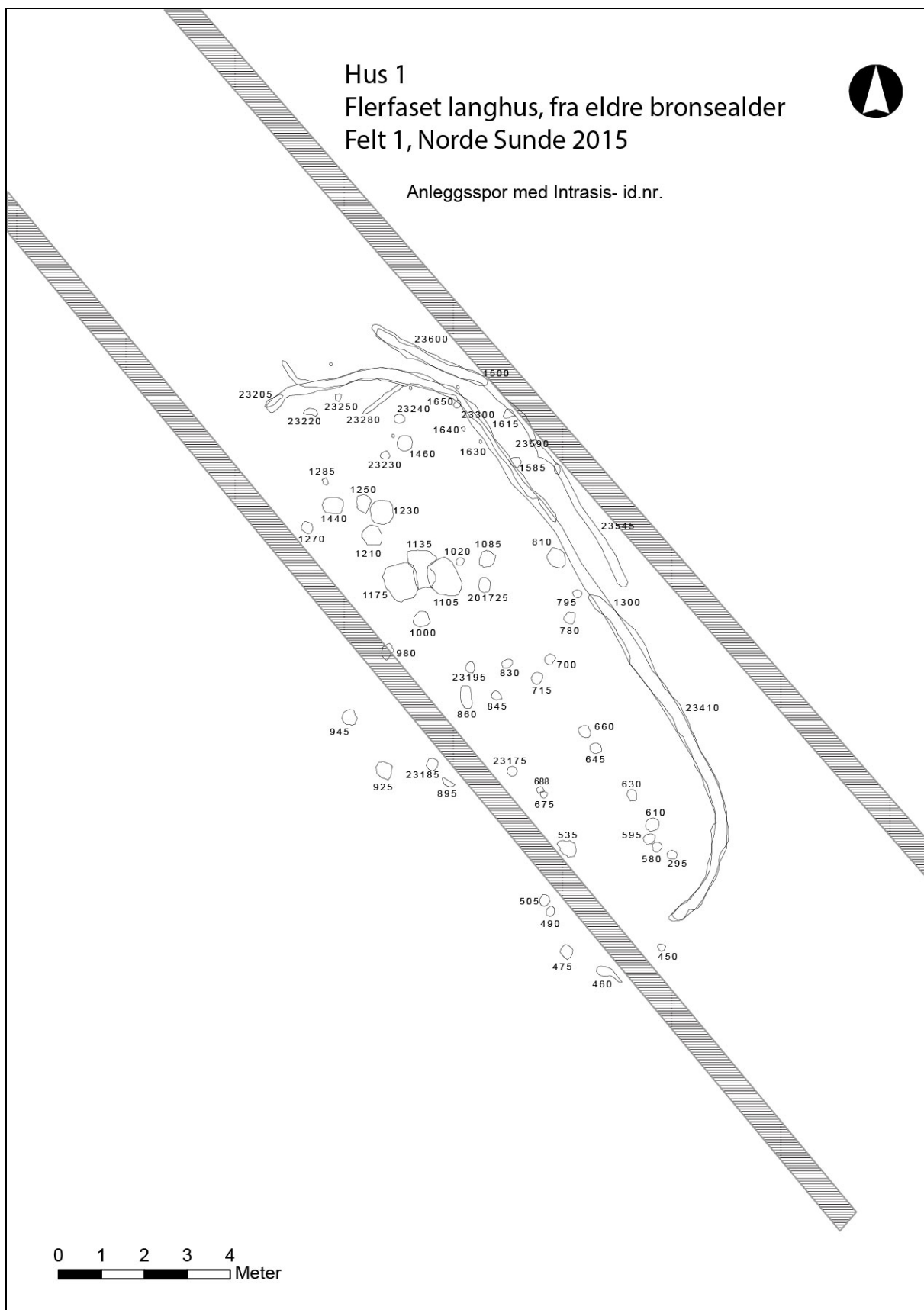
Relativt velbevarte rester etter et treskipet langhus, orientert NNV-SSØ og lokalisert sentralt på det vesle høydedraget innen Felt 1 (se figur 15). Anlegget er noe forstyrret av en moderne dreneringsgrøft, som har kuttet seg gjennom den vestre delen av huset i en bredde på ca. 60 cm og lengde på ca. 16 meter, denne grøften har fjernet stolpehull tilhørende to av de takbærende parene.

Bevaringsforholdene er gode nok til å påvise bygningens mål på ca. 15,5 meter x 6,0 - 6,5 meter, med en ytterligere inndeling med et midtskip på ca. 3 meters bredde og to sideskip på ca. 1, 5 meters bredde. Tilknyttet Hus 1 finnes flere anleggstyper, både ildsted, ildgrop / produksjonsgrøp, stolpehull, staurhull og grøft (se vedlegg 3 og 4). Huset har spor etter å ha vært reparert / delvis ombygget, dette er synlig i forbindelse med både ildsteder og stolper.

Det har trolig vært et grunnsystem med 5 grunder (par av takbærende stolper: nummerert «Grind 1-5» på figur 20). Men flere av disse stolpene har i løpet av bruken blitt erstattet av nye, særlig i den sørlige delen av huset. Avstanden mellom stolper *innen* samme grind er på ca. 3 meter, mens avstanden *mellom* de ulike grindene er mer varierende (delvis pga utskiftningene av stolper), fra ca. 1,5 - 3,3 meter. Den klart lengste avstanden er mellom grind 1 og 2, her er det nærmere 1 meter større avstand enn hos selv de lengste plausible alternativene tilknyttet grind 3, 4 og 5 i den sørlige delen av bygningen. Dette er i seg en indikator på funksjonsforskjell (mer om dette i det oppsummerende avsnittet for Hus 1).

Huset har et klart sentralildstedsområde, med rester etter to ildsteder (1105: «S20.21 Kokegrop» og 1175: «S20.4 Kokegrop»). Like nord for disse ildstedene, fantes et en ildgrop / produksjonsgrop (1210: «S20.5 Udefinerbar nedgravning») og et ildsted (1230: «S20.6 Kokegrop»). Noen rester av brent masse i nærheten (1250: trolig «S20.7 Mulig kokegrop») indikerer at det trolig har eksistert enda en ildstedfase her. Til sammen danner dette trolig et eget rom, der ulike former for ildproduserende anlegg har vært brukt som varmekilder, for matlaging og for produksjon. En ytterligere rest av ildsted/kokegrop (535: «S20.1 Kokegrop») ble påvist i den sørlige delen av huset, denne var fragmentarisk og lå like ved den moderne dreneringsgrøften i området.

Gropen 1210 var et særpreget anlegg, både i oppbygging og innhold, og den vil derfor bli presentert mer inngående her (jf. figur 22). Gropen bestod i toppen av mørkebrun, tilnærmet svart, humusholdig sandfyll. Nedgravningen for gropen var totalt ca. 45 – 50 cm dyp, der de øverste ca. 30 cm ble formgravd (snitting ikke mulig pga mye stein i fyllet), mens den nedre delen ble snittet. Om lag 5 cm nede i denne fyllmassen påviste man så en steinhelle, som dekket nesten hele strukturen. Etter fjerning av denne hellen, fant man enda en lignende steinhelle, skilt av det samme svartbrune, trekullholdige sandfyllet. Disse formet et slags «lokk» på den underliggende delen av anlegget. Under helle nummer to, lå det flere neve- til dobbelt nevestore steiner i kanten av anlegget, nederst lå to avlange steiner i kryss. Mellom alle disse steinene fantes en homogen masse av svart, trekullblandet sand og silt med en del store trekullbiter og et klart innslag av små biter brente bein. De nederste ca. 15 cm av fyllet var mindre homogent, med tynne lag av lys, omlagret undergrunnsmasse mellom innslag av gråaktig sand iblandet brent leire og små biter brente bein. Ved formgravning av den vestlige delen, påviste man her i anleggets nedre del at det lå eller stod oppreist flere flate steinheller på skrå langs deler av gropveggen. Disse så ut til å danne en trakt, kanskje for å samle opp/lede væske mot midten av gropens bunn, hvor det fantes kompakt, fet og sterkt trekullblandet sand og silt. Den sørlige delen av gropens nedgravning var tilnærmet loddrett i kanten, den nordlige noe mer skrå. Gropen hadde en regelmessig, svak buet bunn. 1210 lå umiddelbart sør for ildstedresten 1230, og selv om strukturene ikke hadde noen direkte stratigrafisk sammenheng, så virker det sannsynlig at de har hatt en samtidig, funksjonell sammenheng. Osteoarkeologisk analyse på prøvemateriale av de brente beina i fyllmassen (prøvenr. 38 (P23166) og 39 (P23165), se vedlegg 10), viser at de har blitt brent med en høy temperatur (høyere enn det resterende beinmaterialet fra hele utgravningen) og at ett av beinfragmentene har spor etter slakting / håndtering før brenningen. En prøve ble tatt ut fra den øvre delen av gropen (prøvenr. 39) og en fra massen nærmere bunnen (prøvenr. 39). Med unntak av en bit fra en ryggvirvel, er beina ikke mulig å identifisere nærmere. Det er plausibelt at beinmaterialet er avfall fra slakting eller matlaging som har blitt brent. For øvrig ble det funnet leirkarskår (201649, 201650), flint (201646, 201647) og innslag av «hammerscales» / glødeskall fra metallhåndverk / smiing av jern (jf. kap. 7 og 8) innen fyllet fra 1210. Gropen 1210 tolkes som en produksjonsgrop og / eller avfallsgrop. En mulig bruk (jf. utformingen) er for utvinning av tran eller fiskeolje, men det ble ikke funnet spesifikke rester fra fisk. Det kan ikke *utelukkes* at gropen kan ha blitt brukt ved kremasjon, for det omtalte fragmentet av ryggvirvel har en form og størrelse som ikke utelukker at det kan stamme fra et menneske, men dette blir for usikkert som datagrunnlag.

Figur 18 Oversikt over anleggspor tilknyttet Hus 1, med Intrasis – id.nr.

Figur 19 Oversikt over lokalisering av funn og prøver fra Hus 1.

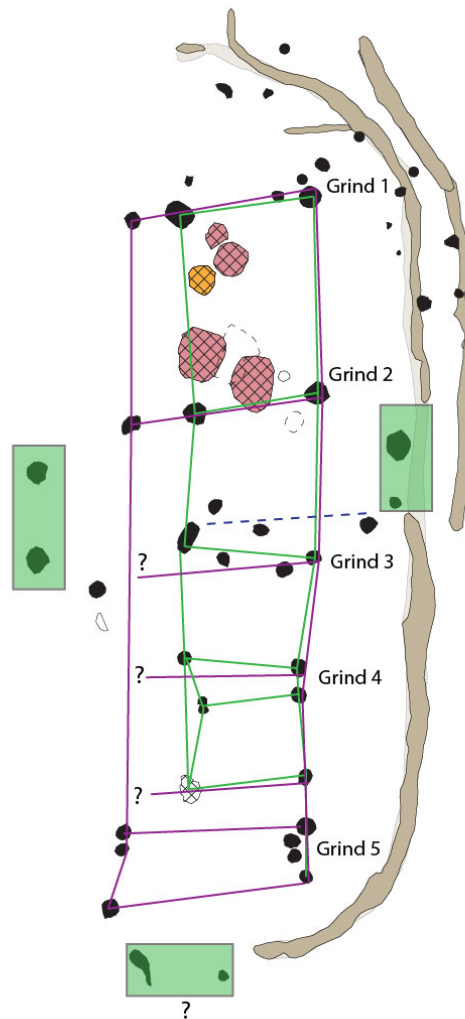
Hus 1

Flerfaset langhus, fra eldre bronsealder

Felt 1, Norde Sunde 2015

Tolking av aspekter ved langhusets konstruksjon.
Huset kan ha hatt flere bruksfaser.

Sort: stolpehull
Rødt: ildsted
Oransje: ovn, ildgrop
Brunt: grøfter
Grønn boks: trolige og mulig innganger

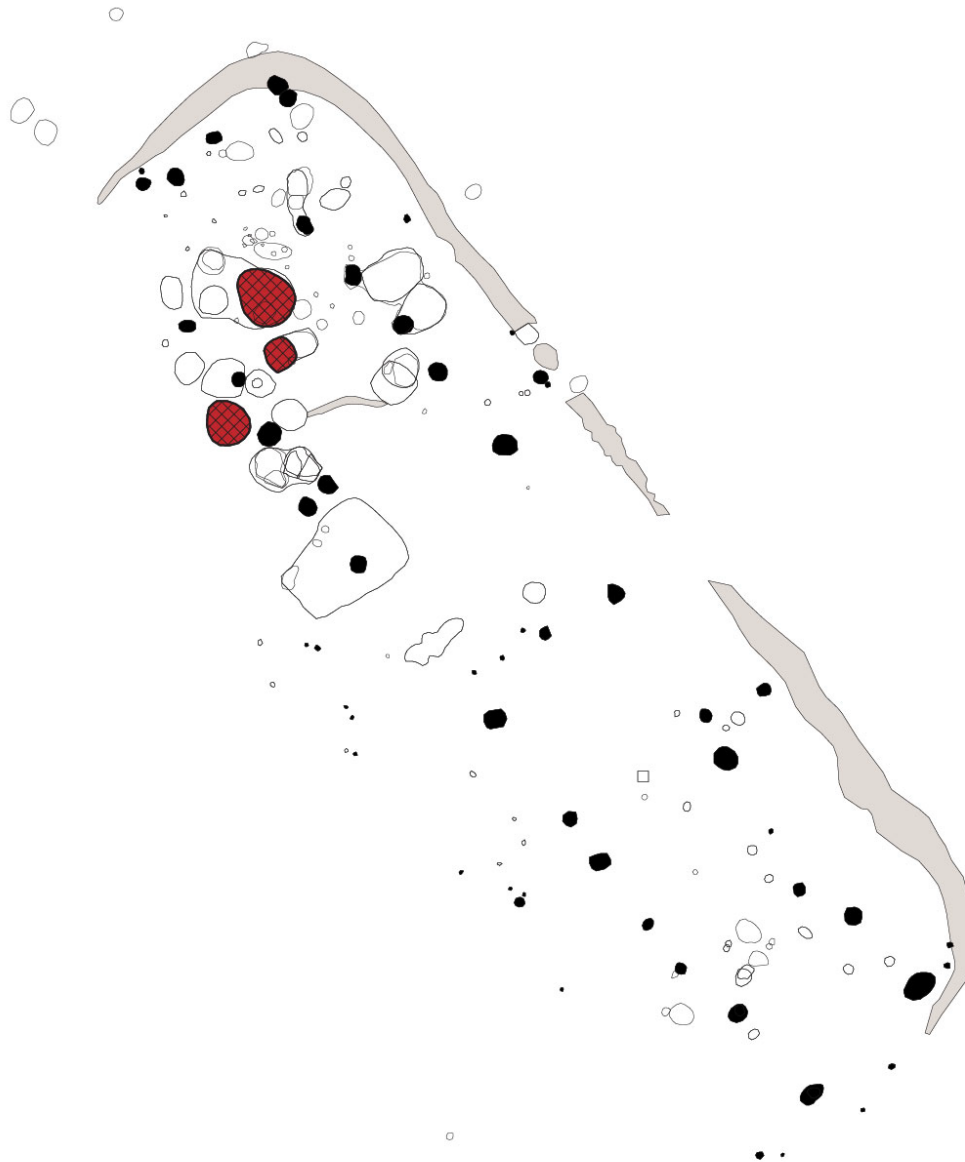
0 1 2 3 4
Meter

Figur 20 Oversikt som viser tolkingsforslag for grinder og inngangsparti i forbindelse med Hus 1.

Hus 4
Tjora 2009
Sola k.

Datert til 1100 - 1200-talet f. Kr.

1:100

0 1 2 3 4
Meter

Figur 21 Plantegning av «referansehus» for Hus 1 Nordre Sunde 2015: Hus 4 Tjora 2009.

Figur 22 5 foto som viser utgravningen av anlegg 1210.

Hus 1 har klare spor etter inngangspartier på hver langsida av bygningen (se figur 20). Den tilnærmet motstilte plasseringen av disse ytterdørene, indikerer at man har hatt et eget inngangsrom / gang her sentralt i bygningen. Fra dette har man så trolig via indre dører i skillevegger kommet inn i henholdsvis et nordlig rom med ildproduserende anlegg (jf. ovenfor) og et sørlig rom. Påvisningen av noen mindre stolper i en rekke på tvers av huset her ved inngangsrommet, er tolket som rester etter en eller flere slike skillevegger. Mens inngangen i øst virker å ha hatt en (dør-)bredde på ca. 1 meter, er den på ca. 1,5 meter for den vestlige inngangen (målt fra midtpunkt til midtpunkt i stolpehullene). Dette *kan* være en indikator på forskjell i bruk og / eller status for disse inngangene.

Det er påvist få klare spor etter veggene til Hus 1. Særlig dårlig var bevaringsforholdene tilknyttet den vestlige langveggen, her ble bare selve inngangspartiet funnet. Det ble påvist rester etter en del mindre stolpehull / staurhull i den nordlige og nordøstlige delen av bygningen, både innenfor og utenfor en tydelig grøft her fra den nordlige gavlveggen og til inngangspartiet i øst (se figur 20). En tilsvarende grøft fantes sør om dette inngangspartiet, videre langs den østlige langveggen og delvis ved den sørlige gavlveggen. Disse grøftene var klart tilpasset langhusets form og størrelse og må ha hatt en sammenfallende brukstid med Hus 1. De nevnte stolpe – og staurhullene er tolket som spor etter veggkonstruksjonen, noe som indikerer at inngangspartiene var plassert enten i selve vegglinjen eller rett innenfor denne. Grøftene er snittet og undersøkt på flere steder, og de fremstår som sannsynlige dreneringsgrøfter eller dråpefall lokalisert rett utenfor vegglinjen. Det ble ikke funnet klare spor etter stolpehull innen selve grøftene. Det kan likevel ikke helt utelukkes at grøftene kan ha vært deler av selve veggkonstruksjonen i en eller flere bruksfaser av Hus 1. En indikasjon på dette, er to stolpehull tolket som tilhørende den sørlige gavlveggen (jf. figur 20). Disse stolpene ligger på linje med eller like utenfor kurven til den nærliggende grøften, ikke innenfor. Dette kan tolkes på flere måter: a) at stolpene er rester etter gavlveggen, og at de er en fortsettelse av en (uoppdaget) vegglinje i øst som delvis har vært plassert innen grøftene, b) at de tilhører gavlveggen, men er fra en annen bruksfase enn den aktuelle grøften, eller c) at disse stolpene har ligget utenfor gavlveggen, muligens tilknyttet et inngangsparti her? Det fantes ytterligere en grøft øst om Hus 1 (jf. figur 20), denne gikk omtrent parallelt med den omtalte nordre drenerings-/vegggrøften, ca. 50-70 cm lenger øst. Her ble det også påvist noen flere små stolpehull, ved og delvis gjennom grøften. Det ble derimot ikke påvist noen tilsvarende grøft parallelt med den sørlige drenerings-/vegggrøften. Denne østligste grøften har trolig fungert som enten a) ytterligere en dreneringsgrøft langs den nordøstlige delen av Hus 1, b) tilhørt en annen bruksfase av Hus 1 enn de grøftene som er omtalt ovenfor, c) vært tilknyttet en svalgangslignende konstruksjon langs utsiden av deler av langveggen til Hus 3, eller d) tilhørt en annen, uoppdaget konstruksjon? Noe som taler imot alternativ b), er at man ikke har påvist stolper som vil passe inn med en slik «sideforskyvet» bruksfase av et treskipet Hus 1.

Det ble tatt ut i alt 13 naturvitenskapelige makrofossilprøver fra anleggspor tolket tilhørende Hus 1 (se kap. 7 og vedlegg 5). Et interessant resultat av prøveanalysene, er at det ble oppdaget rester fra metallhåndverk / smiing i noen av makrofossilprøvene fra ildproduserende anlegg og stolpehull. Dette samsvarer ikke med de øvrige indikasjonene på bygningens alder, da slik aktivitet med jern først er sannsynlig tilknyttet bygninger datert fra førromersk tid og yngre, dvs. nærmere 1000 år senere enn 14C-dateringen av Hus 1. Det virker mest trolig at dette materialet har tilkommet de prøvetatte kontekstene sekundært, gjennom formasjonsprosesser i ettertid (meitemarkganger, vannsig o.l.).

Funnmaterialet påvist i forbindelse med Hus 1 omfatter en slipt tverrøks, leirkarskår, flint, fragmenter av brente bein og rester fra metallhåndverk / smiing (se vedlegg 1 og 2). Tverrøksen av grønnstein er trolig fra en eldre tidsperiode (yngre steinalder) enn Hus 1, og har således nok ikke blitt laget for bruk tilknyttet denne bosetningsfasen. Øksen ble påvist i fyllmasse lengst nord i grøften 1500/23600, og stammer således ikke klart fra inne i Hus 1. Flintmaterialet består av flintavslag påvist under utgravning av grop 1210 og ved flottering av prøver fra denne gropen. De brente beina stammer fra prøve 38 og 39 fra grop 1210 og er omtalt ovenfor. Leirkarskårene stammer fra henholdsvis grop 1210 inne i Hus 1, og fra grøftene 23410 og 23545 langs østsida av Hus 1.

Tre stk. 14C – dateringer (se kap. 7 og 8 og vedlegg 6), fra henholdsvis de to sentralildstedene og ild-/produksjonsgruppen, knytter bygningens brukstid til eldre bronsealder (ca. 1400 – 1200 f. Kr.; dvs. periode II/III), og dette samsvarer bra med typologiske trekk hos bygningen (jf. figur 20 og 21 som viser Hus 1 sammenlignet med det samtidig daterte Hus 4 fra Tjora i Sola k.).

Samlet vurdering av Hus 1:

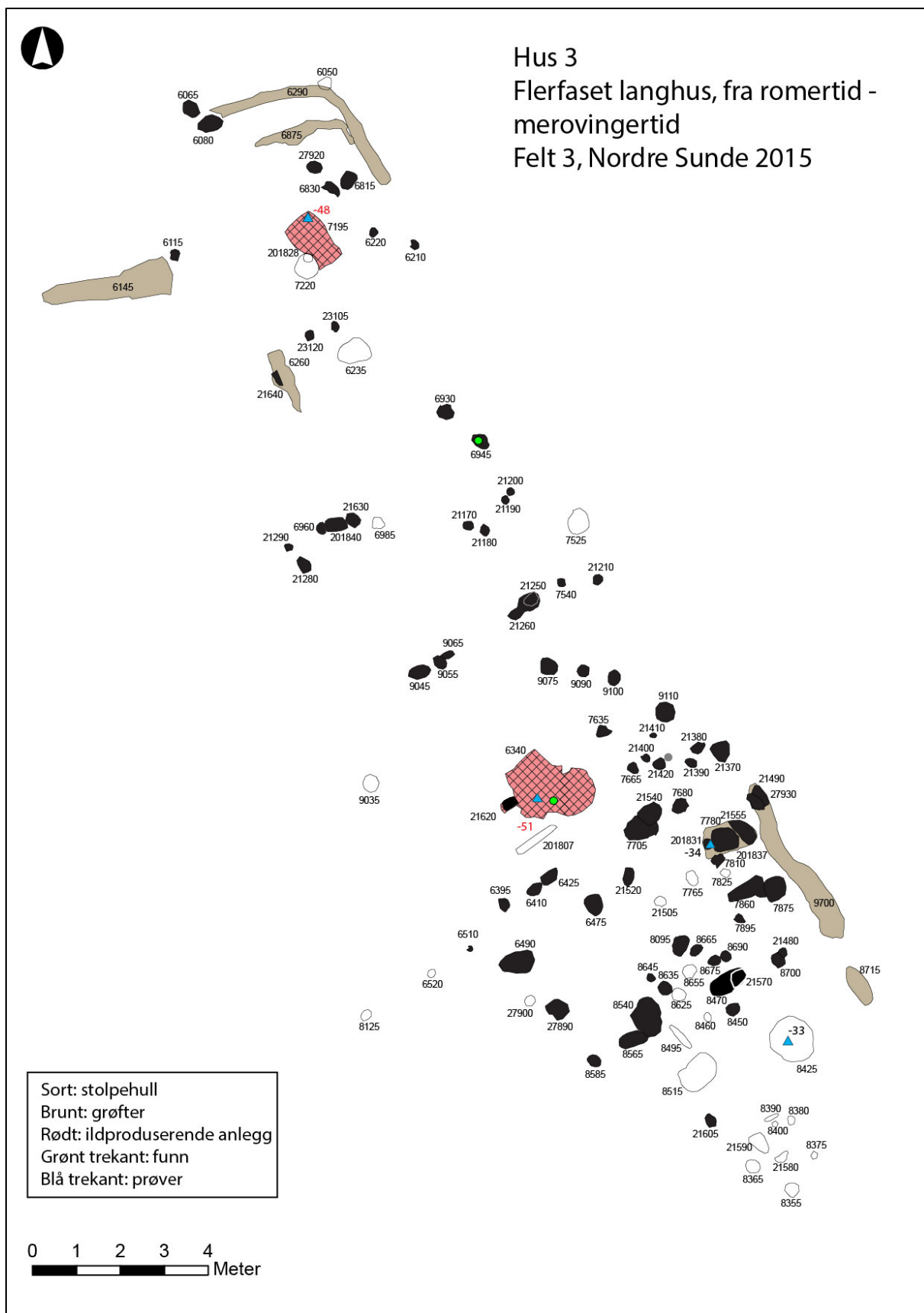
Bygningen er relativt velbevart, i et område med få andre påviste anleggsspor eller forstyrrelser fra andre tidsperioder. Det har latt seg gjøre å slå fast husets lengde og bredde, og det er påvist innganger på hver langside. Med bakgrunn i de tilhørende anleggssporenes fordeling innen bygningskroppen, er det foreslått en organisering av husets grunnflate fordelt på tre rom/deler: et rom i den nordlige delen med flere, distinkte ildproduserende anlegg som trolig har fungert som bolig, kjøkken og produksjonslokale, et sentralt plassert inngangsrom / gang i forbindelse med inngangspartiene, og et sørlig rom / del som kan ha fungert som fjøs og / eller lager. Eksistensen av den fragmentariske ildgruppen 535 i denne delen, kan indikere at man også her hadde et ildproduserende anlegg, men dette er uavklart. Det er mulig at den sørlige delen skal best tolkes som delt i to rom / funksjonsdeler, der 535 har tilhørt et eget rom med varmekilde lengst mot den sørlige gavlen.

Hus 3:

Relativt velbevarte rester av et flerfaset, klart treskipet langhus (se vedlegg 3 og 4). Det var orientert NNV-SSØ, og lå på et tilnærmet flatt høydedrag i et ellers skrånende terreng på Felt 3 (se figur 17).

Bygningskroppens bevarte lengde var på ca. 27 meter, dette inkluderer en noe uavklart del lengst mot N som kan ha fungert som et separat tilbygg til selve langhuset (se figur 23-25). Den bevarte bredden var på maks. 6,5 meter, målt ved det de klare, motstilte inngangspartiene lokalisert i den sørlige halvdel av huset. Sporene etter stolper tilknyttet trolige indre vegglinjer (innenfor en, ikke påvist, ytre veggvoll) gir en bredde på selve gulvflaten på ca. 4,5 – 5 meter på det bredeste.

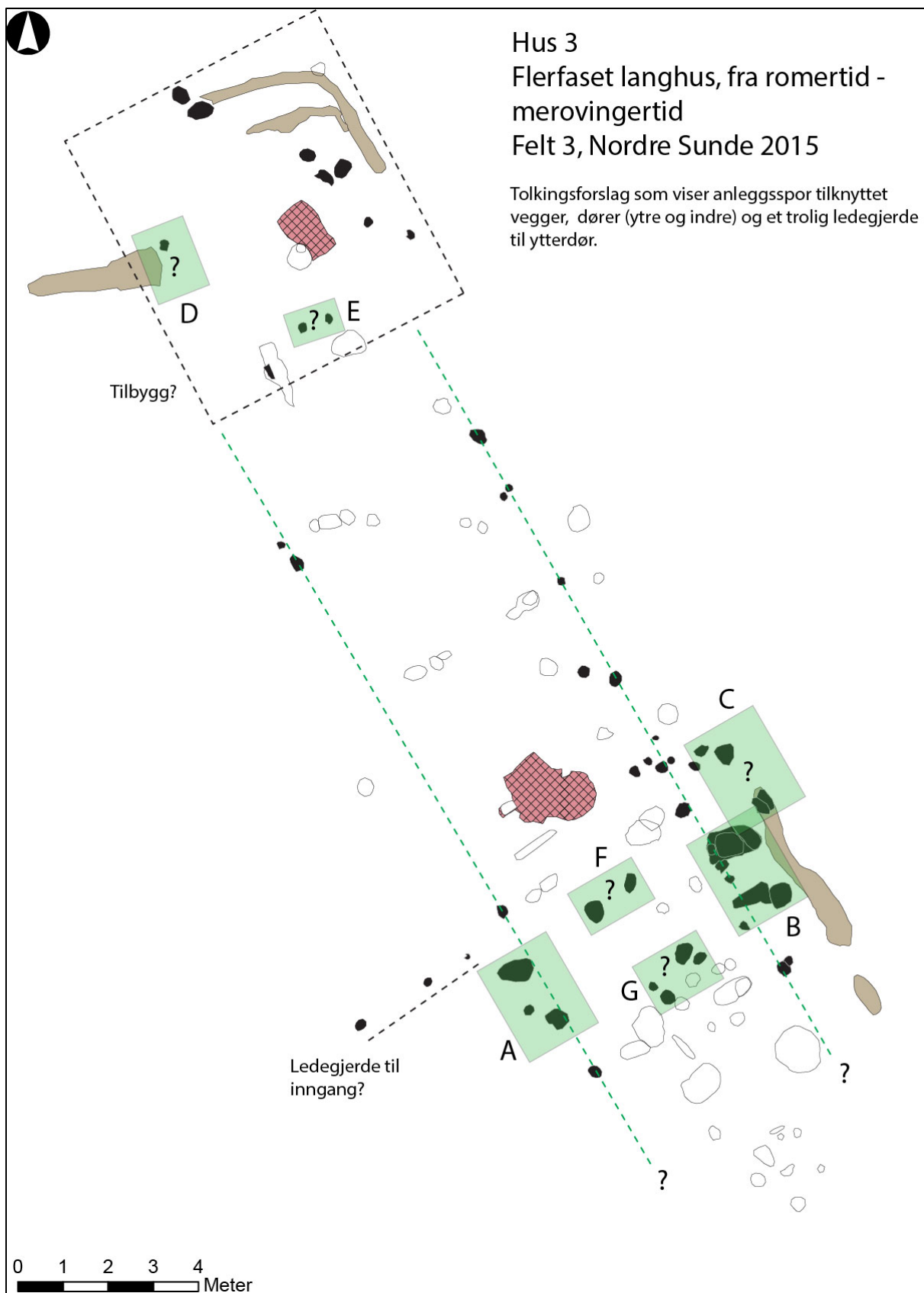
Det er påvist flere ildsteder innen Hus 3. Mest fremtredende er sentralildstedet 6340. Dette lå langs midtaksen av langhuset, trolig i et eget rom skilt fra inngangsrommet (se nedenfor). Ildstedet var klart flerfaset med henholdsvis en mer østlig og vestlig plassert bruksfase, dette fremkom både ved formen i plan og ved dybde og innhold synlig i profilsnittet. Den vestre delen hadde et klart større innslag av varmepåvirkete steiner, og var også delvis dekket av undergrunnsmasse; dette kan indikere at denne delen på et tidspunkt har fungert mer som et varmetålig underlag, for hensetting av kokekar o.l. I den øvre delen av 6340 ble det funnet et fragment av en kvernstein (21650), dette bar ikke preg av å være utsatt for varme fra ildstedet. I den nordligste delen av Hus 3, innen det mulige tilbygget til selve langhuskroppen, ble det påvist et flerfaset ildsted 7195. To linser med brent masse var skilt av et sjikt med mørk brun, humusholdig grusblandet silt. Et flerfaset stolpehull (7220/201828) kuttet deler av ildstedets sørvestre del. 14C – dateringene fra ildsted 6340 og 7195 indikerer samlet en brukstid av Hus 3 tilknyttet tidsspennet yngre romertid – tidlig merovingertid (se mer nedenfor, i kap. 8 og vedlegg 6).

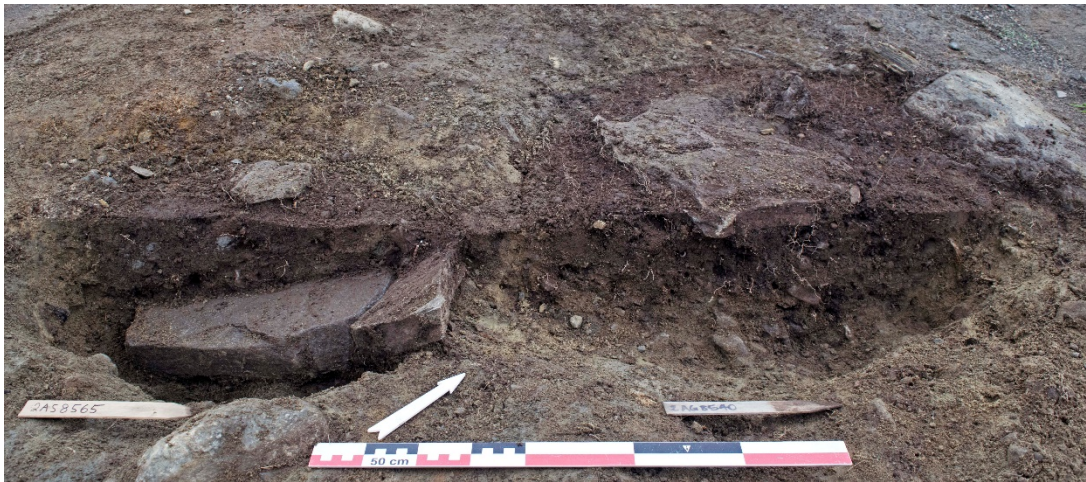
Figur 23 Plantegning av Hus 3, med funn, prøver (markert med Am nat.vit.nr., karbondaterte i rødt) og Intrasis-id-nr.

Figur 24 Utvalg fra plantegning over Hus 3, med fremtolkede takbærende stolper innen langhuskonteksten.

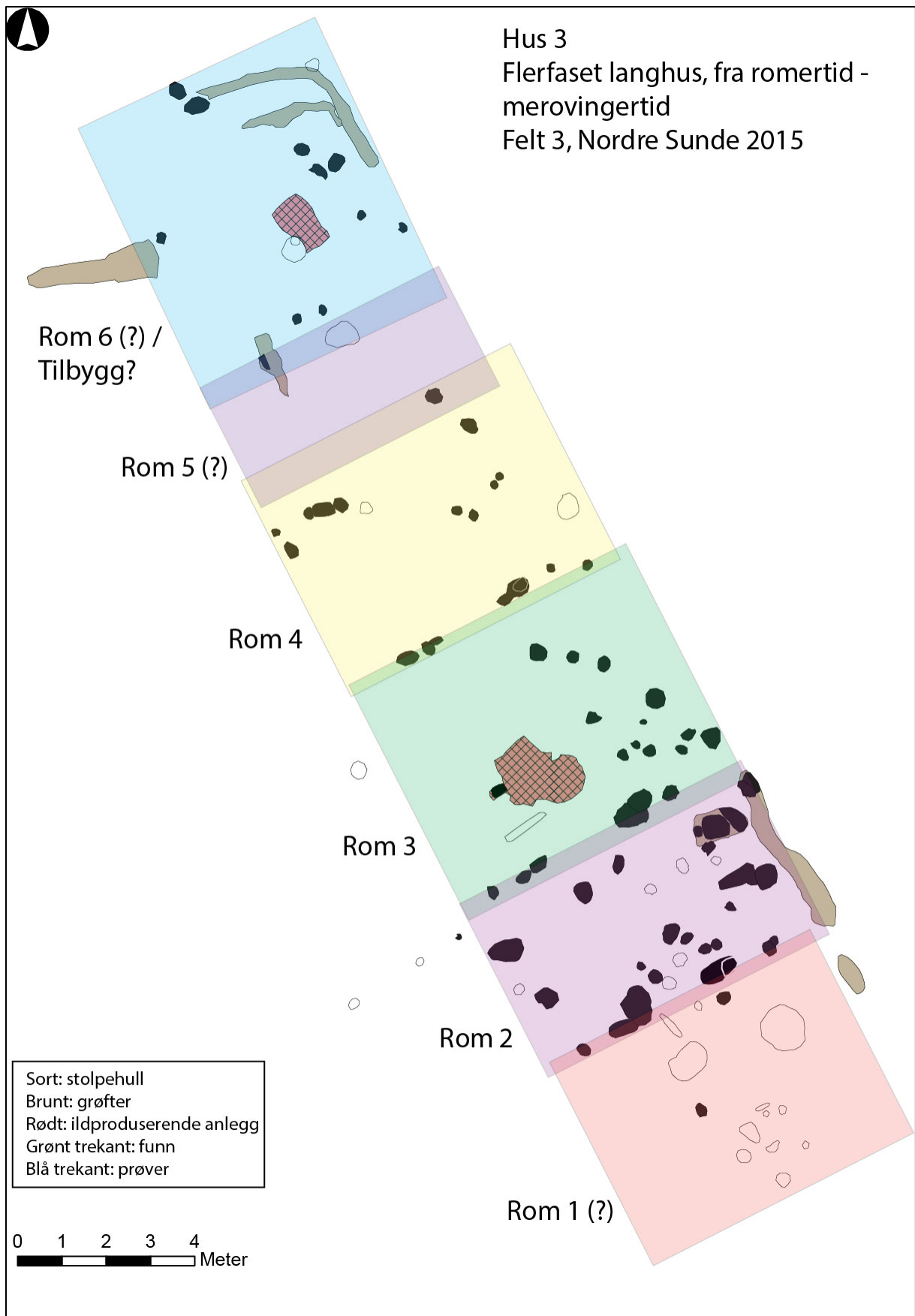
Figur 25 Utvalg fra plantegning over Hus 3, med fremtolkede anleggsspor tilknyttet vegger, dører (ytre/indre) og trolig tilbygg i nord og ledegjerde til inngang i vest.

Figur 26 Eksempel på bruk av steinheller som underlag for faser av takbærende stolper i Hus 3. Mot NV.

Når det gjelder takbærende stolper, så har man påvist spor etter henholdsvis fire komplette stolpepar / grinder («Grind 1-4», regnet fra S mot N)) og flere enkeltstående stolper som kan være rester etter stolpepar / grinder (se figur 24). Det fremkommer tydelig i materialet at flere av de takbærende stolpene har blitt skiftet ut, det er utbredd med «doble» stolpehull. I forbindelse med flere av stolpene har man benyttet steinheller som stolpeunderlag. Grind 3 skiller seg noe ut fra de andre; den ligger i nærheten av sentralildstedet og kan bare ha fungert i forbindelse med en av ildstedsfasene her (den østligste), noe som samsvarer med at dette stolpeparet ikke er «dobbel». Avstanden mellom stolpene i samme stolpepar / grind er noe vanskelig å vurdere på grunn av alle utskiftingene, men en variasjon på mellom ca. 2,6 - 3 meter virker rimelig. Også avstanden mellom de ulike stolpeparene / grindene («stolpefagdybden») varierer. De to sikreste avstandene er trolig mellom grind 1 og 2 (ca. 4 meter) og mellom grind 2 og 4 (ca. 5,5 meter). Avstander mellom ca. 3,6 – 4 meter er aktuell mellom flere av de andre mulige grindstolpene (se figur 24). Mønsteret med stolpepar er fraværende i den nordligste delen av Hus 3 (det tidligere omtalte mulige tilbygget). På noe lignende vis er det ikke bevart klare stolpepar i den sørlige delen av huset; dette kan komme av bevaringsgrad, men en form for tilbygg til selve langhuset er ikke urimelig her heller.

Hus 3 har to klare og flere mulige inngangspartier / ytterdører. De klare inngangene («Dør A og B») er lokalisert i henholdsvis vestre (Dør A) og østre langvegg (Dør B), tilnærmet rett ovenfor hverandre (se figur 25). De aktuelle stolpehullene fremstod som solide og tydelige i plan, og grunnet tidspress prioriterte man derfor å undersøke nærmere bare den østre inngangen. Snittingen her viste at det dreide seg om flere stolper innen hver «stolpehullsgrop», og det var krevende å slå sikkert fast hvor mange som var samtidige eller utskiftinger. Bredden på inngangen i øst (målt som avstanden fra midten av stolpehull i en snittet «stolpehullsgrop» til tilsvarende i den andre) er på ca. 1,3 - 1,5 meter, noe som samsvarer godt med informasjon fra plan om den vestre inngangen. Tre stolpehull som lå på rekke fra Hus 3 og nedover hellingen mot vest, er foreslått som rester etter et ledegjerde inn til Dør A. Det er plausibelt at man har utført justeringer her ved inngangene i forbindelse med de ovenfor omtalte utskiftingene av takbærende stolper. Også i det østre inngangspartiet har man benyttet steinheller som stolpeunderlag (se figur 26). Eksistensen av stolpehull trolig tilknyttet indre trevegg (se nedenfor) på tvers av selve inngangene, både den østre og den vestre, *kan* tyde på at Hus 3 har hatt en bruksfase der disse to klare inngangspartiene ikke

Figur 27 Forslag til rominndeling for Hus 3.

var i bruk. Hvilke ytterdører som da eventuelt ble benyttet som erstatning, er ikke sikkert påvist. De andre, mulige inngangspartiene (se «Dør C og D» på figur 25) omfatter både stolpepar og enkeltstående stolper, de har til felles at de er lite distinkte som plausible innganger; ingen av dem har klare fellestrekk med utformingen av Dør A og B. Dør C er foreslått som en slik usikker inngang på grunnlag av a) plasseringen rett NØ om Dør B (mulig forskyvning av ytterdørens plassering ved ombygging?) og b) at dreneringsgrøften 9700 starter her (mulig drenering bort fra inngangspartiet?). Bredden på inngangen ville være rundt 1,3 meter, dvs. tilnærmet det samme som for Dør B. Den sørlige stolpehullet (27930) tilhørende Dør C ble delvis undersøkt i forbindelse med grøften, men det gav ikke inntrykk av å ha rommet en solid stolpe. Dør D er foreslått som mulig ytterdør for den nordre delen av Hus 3 («tilbygget»). Dette er basert på svake spor etter et mulig tråkk (6145) som leder fra bygningen og nedover den slake skråningen mot vest og på et lite stolpehull (6115) rett ved området der tråkket møter Hus 3.

Det finnes flere anleggsspor som er tolket som rester etter mulige indre dører («Dør E, F og G»), i skillevegger mellom ulike rom / deler av Hus 3 (jf. figur 25, 27). Dør E omfatter to stolper (ikke snittet) i det området der Hus 3 går over i «tilbygget», omtrent midt ved midten av konstruksjonen(-ene) og rett ovenfor ildstedet 7195. Bredden mellom disse stolpene (ca. 60 cm) er klart smalere enn for eksempel hos de solide ytterdørene Dør A og B, men fortsatt romslig nok for å passere gjennom en skillevegg her. Dør F består av to stolper lokalisert inne i Hus 3 ved midtaksen, ca. 1 meter sør for Grind 2 og like langt fra Dør A som fra Dør B. Bredden mellom de to stolpene er på ca. 1 meter. Utformingen av dette området, med hensyn til takbærende stolper, ytterdører og indre stolper, gjør det sannsynlig at det fantes et eget inngangsrom / gang her («Rom 2»), som skilte et rom («Rom 3») med sentralildsted i nord fra et rom ved den sørlige gavlen / eventuelt et tilbygg («Rom 1»). Det fantes kanskje ytterligere to rom («Rom 4» og «Rom 5») mellom Rom 3 og «tilbygget» («Rom 6»), men det er ikke bevart rester etter skillevegg eller indre dør mellom Rom 3 og 4 (se figur 27 for rominndeling). Dør G er mer usikker enn Dør F, siden det fantes flere indre stolper i dette området – de har trolig fungert i forbindelse med skillevegg og indre dør her, men plasseringen og antallet indikerer utskiftninger og justeringer innen det flerfasete langhusets bruksperiode. Man foreslår som mulig indre dør noen stolper som a) har omtrent tilsvarende avstand mellom seg som for Dør F, og b) er lokalisert i området mellom stolpene tilhørende Grind 1.

Hus 3 har bevart stolpehull som etter alt å dømme stammer fra faser av vegger som har gått langs lengderetningen av bygningen (se figur 23, 25). Dette kan enten være snakk om selve ytterveggene, eller det kan stamme fra trevegger bygget på innsiden av en ytre, beskyttende veggvoll av masser som stein, jord og torv. Slike indre trevegger er påvist flere steder, mellom annet i forbindelse med gårdsanlegget på Ullandhaug som er fra tilsvarende tidsperiode. For Hus 3 sin del, er det flest bevarte veggstolper tilknyttet den midtre delen av den østlige langveggen, i området like ved og nord for Dør B. Lokaliseringen av disse stolpene gir en konstruksjon der selve inngangspartiet ligger utenfor den (indre) veggrekken, noe som er i overensstemmelse med en ytre beskyttende veggvoll og en skut her. Dersom en slik ytre veggvoll har fylt rommet mellom den omtalte treveggen og grøften 9700, får man en bredde på denne vollen på om lag 1 meter i dette området. To grøfter markerer Hus 3 sin avgrensning mot nord (se figur 23-25, 27). Grøftenes utforming og plassering indikerer at de kan ha vært to faser av anlegg med samme funksjon; mest trolig som dreneringsgrøfter langs utsiden av Hus 3 sitt Rom 6 / «tilbygg». Det kan dog være at den nordligste og mest omfattende grøften heller skal tolkes som en vegggrøft, der den ligger mellom stolper som kan ha fungert i ytterveggen.

Innen den sørligste delen av Hus 3, i Rom 1, påviste man en sannsynlig arbeids grop. Konkret hva slags aktiviteter dette har omfattet, er uavklart, og det kan ikke sikkert fastslås at gropen har blitt benyttet i løpet av husets brukstid. Hus 3 fremstår som mer fragmentarisk og diffust i Rom 1 enn i den tilgrensende gangen Rom 2, og det er mulig at Rom 1 ved den sørlige enden skal tolkes mer i retning av et tilbygg, slik Rom 6 er forstått ved den nordlige kortveggen.

Det ble tatt ut i alt fire naturvitenskapelige makrofossilprøver fra anleggsspor tilknyttet Hus 3 (se kap. 7, vedlegg 5). Det er utført to ¹⁴C – dateringer på materiale fra bygningen, henholdsvis fra sentralildstedet 6340 i Rom 3 og fra ildstedet 7195 i Rom 6 / «tilbygg». Resultatene viser at man i Rom 3 har hatt en

bruksfase tilknyttet yngre romertid (216-263 / 276-329 e. Kr., kal. 2 σ), mens en bruksfase tilknyttet Rom 6 / «tilbygget» er datert til sen folkevandringstid – eldre merovingertid (536-594 e. Kr., kal. 2 σ).

Funnmaterialet fra Hus 3 er fåtallig (se figur 23), og består av ett steinfragment (21640) av en dreiekvern (overligger), ett leirkarskår (23102) og to klumper av brent leire (21502) der den ene har fingerintrykk.

Samlet vurdering av Hus 3:

Denne konstruksjonen har vært et flerfaset, treskipet langhus, med brukstid innen perioden yngre romertid – eldre merovingertid. Bygningen har vært inndelt i flere rom / deler («Rom 1 – 6»), med varierende tydlighet når det gjelder romskiller og funksjonsfordeling. De klareste aktivitetssonene tilhører Rom 2 (inngangsrom / gang), 3 (boligdel med varmekilde) og 6 (bolig- eller produksjonsdel med varmekilde). Rom 1 og 6, lokalisert i hver ende av Hus 3, kan ha vært mer tilbygg til langhuset enn klart integrerte deler av selve langhuskonstruksjonen. Hus 3 bør forstås som hovedbygningen i et lite gårdsanlegg fra eldre jernalder, der Hus 25 og muligvis andre, udaterte, småhus innen Felt 3 har tilhørt den samme gården.

Hus 5:

Dette anlegget er et treskipet langhus, orientert i NV-SØ – retning og lokalisert i et tilnærmet flatt terreng på et platå innen Felt 3 (se figur 17, 28, vedlegg 3 og 4). Det er klare tegn på at stolper tilhørende grindene er blitt skiftet ut, men endringene fremstår som noe mindre omfattende enn for eksempel for Hus 3 like ved. Brukstiden til Hus 5 er ikke klart påvist, for de 14C-dateringene har sprikende resultater, dog tilknyttet bronsealder.

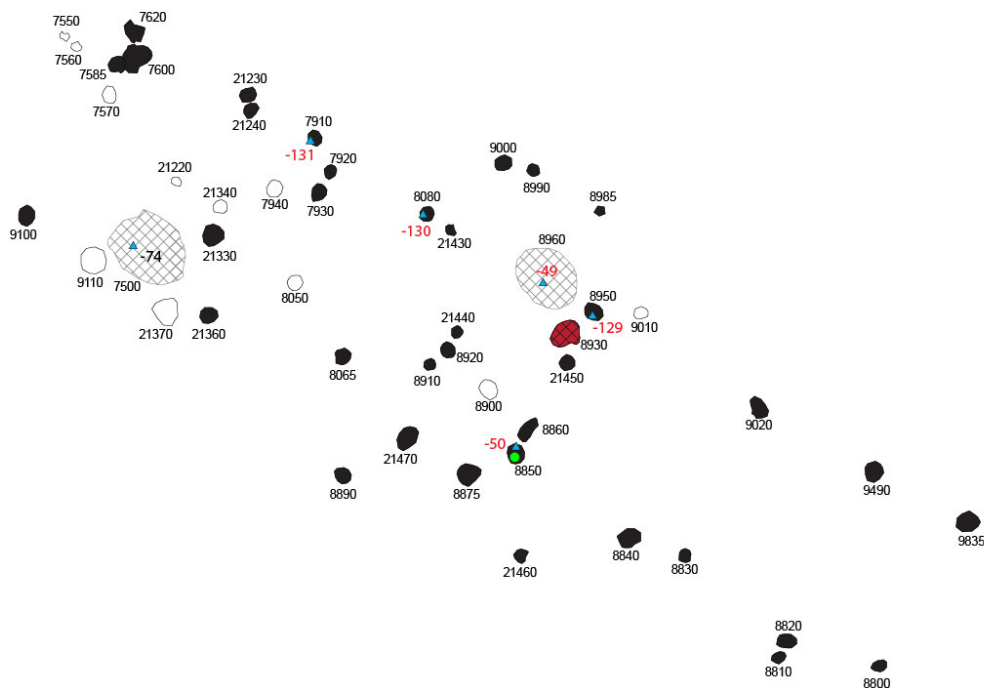
Bygningen er tolket til å ha vært minst ca. 18 meter lang og med en bredde på minst 6 meter. Mangelen på klare spor etter vegglinjer, og det faktum at huset er delvis forstyrret av det yngre Hus 3 i NV-delen, vanskeliggjør en mer presis vurdering.

Det er ikke tydelig påvist ildsteder tilhørende bygningen. Innen Hus 5 sin grunnflate, fantes det tre ildproduserende anlegg (kokegrop 7500 og ildstedene 8930 og 8960), men bare 8930 *kan* plausibelt ha vært i bruk innen huset; 7500 virker stratigrafisk yngre (kan ha fjernet stolper tilhørende Hus 5) og 8960 er 14C-datert til folkevandringstid. Plasseringen av 8930 like i nærheten av stolper tilhørende takbærende grind og skillevegg, svekker sannsynligheten for at dette ildstedet har vært i bruk innen Hus 5.

Når det gjelder takbærende stolper, så hadde bygningen bevart rester etter fem komplette stolpepar / grinder (med utskiftninger; til sammen «Grind 1-5» regnet fra SØ mot NV) og ytterligere enkeltstolper (med utskiftninger) som trolig stammer fra de tre grindene lengst mot NV, dvs. i alt åtte takbærende stolpepar / grinder (se figur 29). Avstanden mellom stolper innen hver av de bevarte grindene, varierte fra ca. 2,9 – 3,6 meter, med majoriteten på rundt 2,9 meter. Avstanden mellom grinder (hele og fragmenterte) varierte mer, her var spennet fra ca. 1,4 – 3,4 meter. Den største avstanden var tilknyttet grindene 3, 4 og 5 ved midten av huset, dvs. inngangsrommet og de tilgrensende rommene.

I forbindelse med bygningen finst det spor etter en sannsynlig (kallet «A») og to mulige (kallet «B» og «C») inngangsparti / ytterdør (se figur 29). I tillegg fantes det en mulig indre dør i skillevegg («D»). Inngang A og B var plassert ovenfor hverandre, i henholdsvis den sørlige og den nordlige langveggen. Inngang C er en svært usikker tolkning, og omfatter to stolper som like gjerne kan ha tilhørt Hus 3. Den videre omtalen her vil derfor omhandle Inngang A og B. Disse to inngangspartiene har omtrent samme bredde i åpningen (ca. 1,2 – 1,4 meter). Stolpehullene i Inngang A fremstår som større og mer solide enn i Inngang B, men med tanke på de dårlige bevaringsforholdene når det gjelder yttervegger (se nedenfor), er det ikke urimelig med varierende tydelighet på rester etter innganger. Et annet «problem» med en Inngang B, er at denne blir lokalisert klart lenger fra de den nordlige langsgående rekken av takbærende stolper enn det Inngang A gjør i relasjon til den sørlige rekken. Dette kan bety at stolpene tilknyttet Inngang B heller bør tolkes som veggstolper (se nedenfor).

Hus 5
Treskipet langhus, fra bronsealder
Felt 3, Nordre Sunde 2015

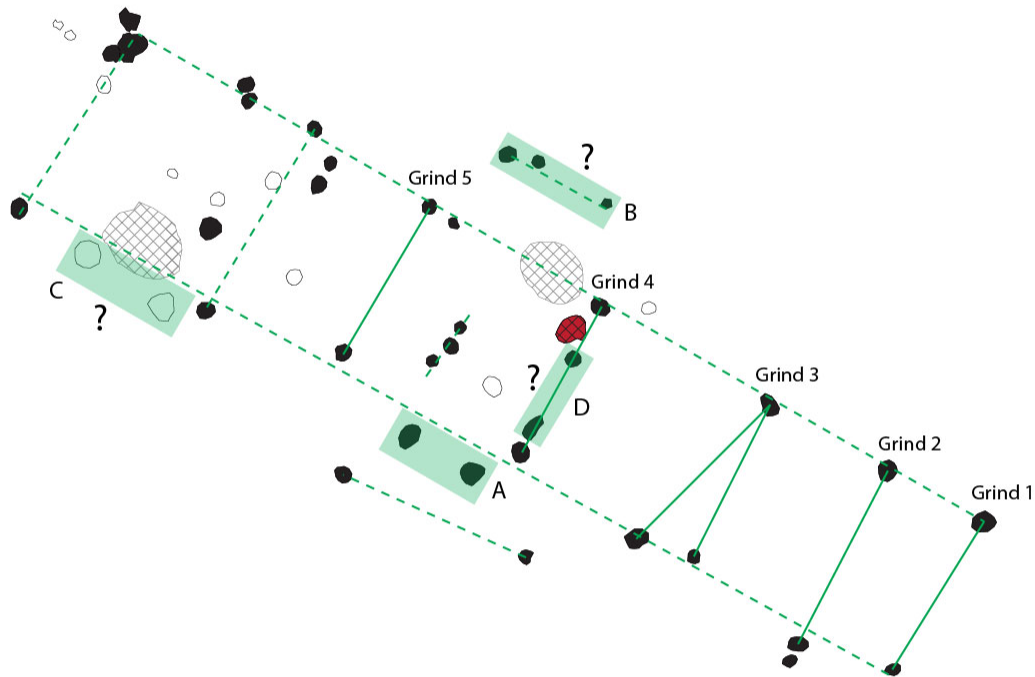
Sort: stolpehull
Rødt: ildproduserende anlegg som kan ha tilhørt bygningen
Diamantmønster: ildproduserende anlegg som ikke har tilhørt bygningen
Grønt: funn
Blå trekant: prøve (markert med Am nat.vit.nr: nr. i rødt er karbondatert prøve)

Figur 28 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilknyttet konteksten for Hus 5.

Det var svært få spor etter mulige veggstolper tilknyttet Hus 5. To mindre stolpehull langs den sørlige langsiden er foreslått som tilhørende veggene her. De ligger i nærheten av det ene inngangspartiet («Inngang A»), og indikerer således at selve inngangen her kan ha vært lagt innenfor vegglinjen (med ca. 1 meter), noe som typologisk sett ville overensstemme bra med andre kjente bronsealderlanghus— men dette er en for usikker kontekst til å vektlegges i særlig grad. Dersom stolpene tilknyttet Inngang B heller skal forstås som tilhørende den nordlige langveggen, vil de ligge omtrent like langt ut fra de takbærende stolpeparene som de to mulige veggstolpene på sørsiden (ca. 1,3 – 1,6 meter for samtlige aktuelle stolper).

Hus 5
Treskipet langhus, fra bronsealder
Felt 3, Nordre Sunde 2015

Grønn boks: lokalisering av ytre/indre dører.

Figur 29 Plantegning av Hus 5, med tolkingsforslag til plassering av takbærende stolper, veggstolper og dører.

For øvrig fantes det flere stolpehull innen grunnflaten til Hus 5 som kan stamme fra ulike typer av indre stolper i bygningen. For det fleste av dem er relasjon og funksjon uavklart, men i nærheten av Inngang A og Grind 4 og 5 ble det påvist noen stolpehull som er tolket som tilhørende tversgående skillevegger (se figur 29). Særlig gjelder dette for Grind 4, der det tydelig fantes stolper på linjen mellom de takbærende stolpene i grinden, jf. mulig dør «D». Disse sporene kan enten tolkes slik at Hus 5 har hatt et separat inngangsrom / gang her ved midten av bygningen, eller at Inngang A har henvendt seg til et større rom / del NV om en skillevegg integrert i Grind 4.

Det ble tatt ut i alt fire naturvitenskapelige makrofossilprøver (jf. kap. 7, vedlegg 5) fra anleggsspor (alle fra stolpehull tilknyttet takbærende stolper) tolket til Hus 5. Det er utført fem ¹⁴C-dateringer på materiale fra disse prøvene (inkl. to dateringer fra en og samme prøve). Dateringsresultatene er alle tilknyttet

bronsealderen, men variasjonen mellom eldst og yngst er på nærmere 900 år (1779-1686 vs. 1001-895 f. Kr.). Det er en kildekritisk utfordring ved at det daterte materialet er trekull fra stolpehull, da man ikke har en sikkert tilhørende ildproduserende kilde innen langhuset.

Funnmaterialet tilknyttet Hus 5 består utelukkende av noen få fragmenter med ikke – diagnostiske brente bein (F23100), påvist i forbindelse med takbærende stolpe 8850 i Grind 4.

Samlet vurdering av Hus 5:

Det har vist seg krevende å konkretisere hvilke aktiviteter som har foregått hvor innen bygningskroppen til det treskipede Hus 5, særlig siden man ikke har klare rom med ildproduserende anlegg. Det virker dog som at Inngang A og Grind 4 har fungert som skiller mellom en del mot SØ og en del mot NV. Det virker plausibelt med ytterligere rominndeling innen hver av disse delene, men det er ikke bevart tydelige spor i materialet etter slike. Samlet sett, så viser 14C-dateringene at det har vært aktivitet i dette området gjennom store deler av bronsealderen, men det kan ikke påvises en helt bestemt bruksperiode for selve bygningskonstruksjonen Hus 5; det kan ikke utelukkes at huset har kommet til senere, og at det daterte trekullet har blitt blandet inn i fyllmassen i stolpehullene. Den treskipede byggemåten blir utbredd som en erstatning for den toskipede fra rundt 1500 – 1400 f. Kr., men det finnes eksempler på treskipede langhus i Rogaland datert til så tidlig som 1700 – 1600 f. Kr. (jf. Kvåle Hus 3; Soltvedt et al. 2007). Kanskje har Hus 5 vært et enkeltstående langhus på en liten gård fra bronsealder, en mer eller mindre samtidig nabo til Hus 1 i en lignende kontekst på Felt 1? Lokaliseringen på Felt 3 helt inntil Hus 3, indikerer iallfall at Hus 5 har gått ut av bruk før Hus 3 ble reist, det virker ikke sannsynlig at Hus 5 har tilhørt den eldre jernalders gården her.

Hus 18:

Dette er rester etter en flerfasert husgrunn, der man har hatt ein kontinuitet med hus på samme stedet i nærmere 1000 år, fra eldre romertid til tidlig middelalder. Det er påvist at i løpet av det meste av denne tidsperioden (dvs. romertid – merovingertid) var det snakk om bygninger av typen treskipet langhus. For de yngste bruksfasene (vikingtid – middelalder) er bildet mer uavklart, her synes det å være snakk om en kortere bygning lokalisert til den sørlige delen av husgrunnen (se figur 17, 33). Hus 18 lå orientert NV-SØ på et lite, tilnærmet flatt høydedrag innen Felt 2, terrenget startet å helle mer nedover henholdsvis rett vest og sør for denne husgrunnen. Den lange bruksperioden og de mange utskiftningene / ombygningene av husgrunnen, gjør det krevende å fastslå dimensjonene på bygningen (-e) som har stått her. Derfor blir de her oppgitte målene for lengde og bredde å se på som maksimumstall; de indikerer hvor yttergrensene for

Figur 30 Område for husgrunn Hus 18, under utgraving. Langhuset fyller hele fotoet i lengderetningen, med ildsteder langs midtaksen. Man ser klart et skille med flere steinfylte anleggspor mot sør (midtre/høyre del). Opp er mot Ø.

husgrunnens utbredelse har vært, totalt sett. Lengden er tolket til å være på rundt 27 meter, og bredden et sted mellom 7,5 – 9,5 meter (avhengig av hvilke stolpehull som inkluderes i mulige inngangspartier).

Dette er uten sammenligning det mest omfattende anlegget som ble påvist ved de arkeologiske undersøkelsene i 2015. Rundt 600 anleggsspor er tilknyttet Hus 18. Majoriteten av disse var stolpehull, men det ble også påvist nærmere flere titalls rester etter ildproduserende anlegg, i tillegg til staurhull, groper, grøfter og lagrester (se vedlegg 3, 4 og 12). Det store antallet anleggsspor medførte harde prioriteringer i felt. Man vektla å rense opp grundig i plan og få målt inn og fotografert (med fotostang og drone) alle synlige anleggsspor. Dette var en minimumsdokumentasjon, som var særlig viktig i forbindelse med stolpehullene siden man bare kunne undersøke nærmere et svært avgrenset utvalg av dem. Man prioriterte høyt å grave lagrester, større groper og ildsteder, siden disse hadde best potensiale for henholdsvis funnmateriale in situ og sikre kontekster for prøvemateriale til 14C – analyser.

Figur 31 Ildstedskonsentrasjon, 14000 mfl., utgraves i Hus 18. Figur 32 Ildstedskonsentrasjon, 26700 mfl., utgraves i Hus 18.

Bruken av Hus 18 har konsekvent blitt forsøkt karbondatert på materiale fra ildproduserende anlegg som ildsteder (i alt 14 stk dateringer; se mer nedenfor og vedlegg 6). Det ble påvist nærmere 40 slike rester etter bruk av ild (se figur 33-36). De fantes spredt i hele husgrunnens lengde, men med to klare konsentrasjoner i den sørlige delen som inneholdt mange bruksfaser på tilnærmet samme sted (se eksempel figur 36). For disse to komplekse ildstedskontekstene, er det forsøkt utformet matriser som indikerer hvordan eldre anleggsspor har blitt erstattet av yngre over tid. Det blir for omfattende her i denne teksten å komme i detalj inn på hvert enkelt ildproduserende anleggs utforming og innhold, dersom man ønsker informasjon på et slikt detaljnivå bør man se i anleggslisten (vedlegg 3 og 4) eller oppsøke selve originaldokumentasjonen hos AM, UiS (anleggsskjema, matriser, foto, Intrasis). De fleste av de aktuelle anleggene fremstod som varianter av ildsteder; fra relativt små og grunne lagrester / flekker til omfattende mengder brent materiale (trekull, varmpåvirkede steiner) som fyllmasse i solide nedgravninger i bakken (se eksempler på figur 31, 32). To anlegg (11800 og 14000) vil bli særlig omtalt her, siden de hadde trekk ved sin utforming, innhold og lokalisering som gjør dem særlig interessante når det gjelder oppbygning og bruk av Hus 18 (se figur 34). Anlegget 11800 var lokalisert helt mot den nordlige kortenden av Hus 18, i en del som enten har vært et eget rom her ved gavlen eller et tilbygg til selve langhuset. Det fantes klare spor etter to motstilte inngangspartier her, henholdsvis i østre og vestre vegg (mer om dette nedenfor). 11800 var delvis nedgravd i bakken og hadde et fyll av trekull og varmpåvirkede steiner. Trekk ved anlegget tydet på at det hadde flere bruksfaser. En kraftig, steinfylt grøft (27535) strakk seg SV – NØ fra omtrent midten av 11800 til en steinfylt grop (11845) like innenfor den østre inngangen. Denne grøften kan ha fungert som en form for luftekanal til 11800. Til sammen gir dette en kontekst som skiller seg fra det som ble påvist ellers innen Hus 18, noe som indikerer at det her kan ha foregått aktiviteter som håndverk eller grovkjøkken.

Hus 18
Flerfaset husgrunn, fra romertid - tidlig middelalder
Felt 2, Nordre Sunde 2015

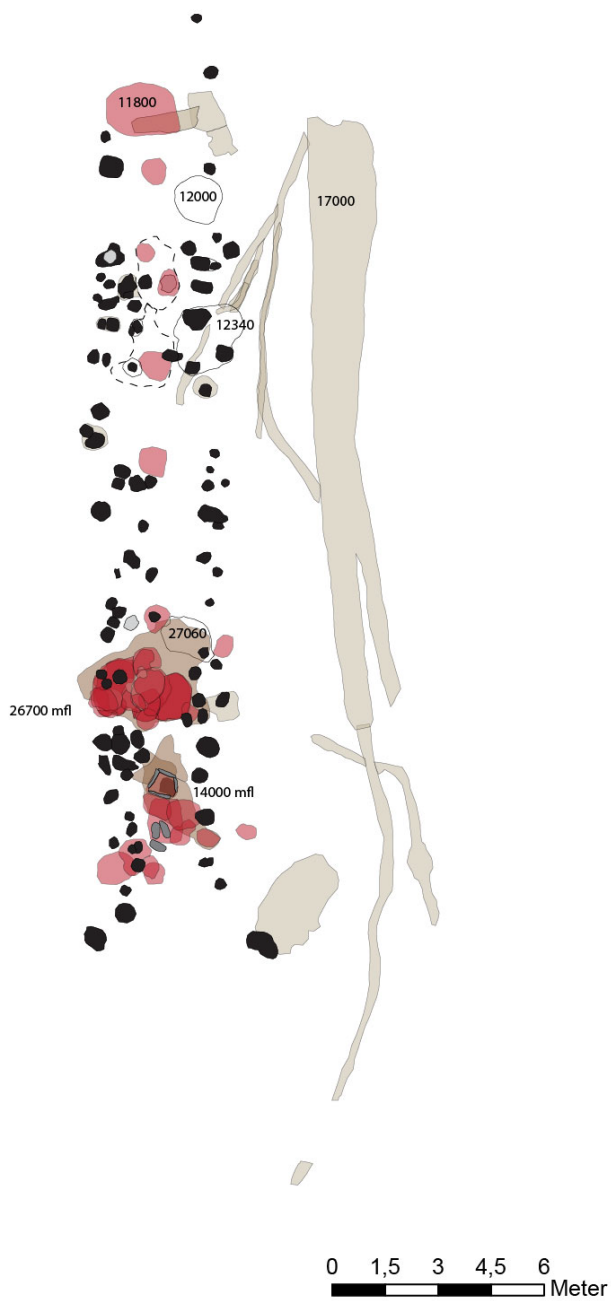
Figur 33 Plantegning av husgrunn Hus 18, med tilhørende anleggspor, funn og prøver. Innganger er også markert.

Hus 18

Flerfasert husgrunn, fra romertid - tidlig middelalder Felt 2, Nordre Sunde 2015

Husgrunn med ildproduserende anlegg og forslag til takbærende stolper og hjørnestolper.
(Noen ildsteder og en del andre anleggsspor nevnt i rapporten er markert med Intrasis-idnr.)

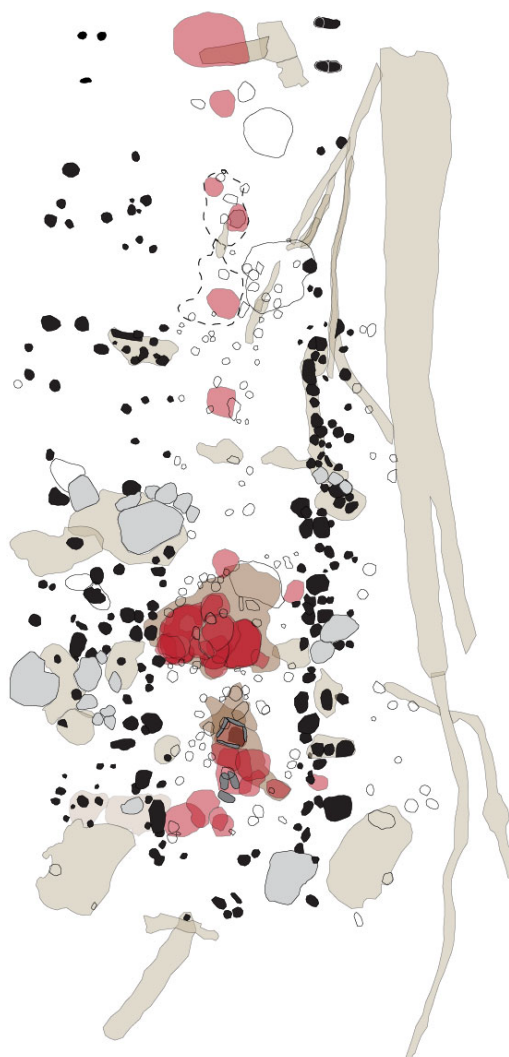

Figur 34 Plantegning av husgrunn Hus 18, som viser tolking av ildproduserende anlegg, takbærende stolper og hjørnestolper.

Hus 18
Flerfasert husgrunn, fra romertid - tidlig middelalder
Felt 2, Nordre Sunde 2015

Husgrunn med ildproduserende anlegg og tolkingsforslag for vegger og inngangspartier

- Sort: stolpehull
- Rødt: ildproduserende anlegg
- Brunt: lagrester, grøfter
- Grått: stein
- Lys grønn: funn
- Blå trekant: prøver
- Grønn boks (A-K): trolige og mulige innganger

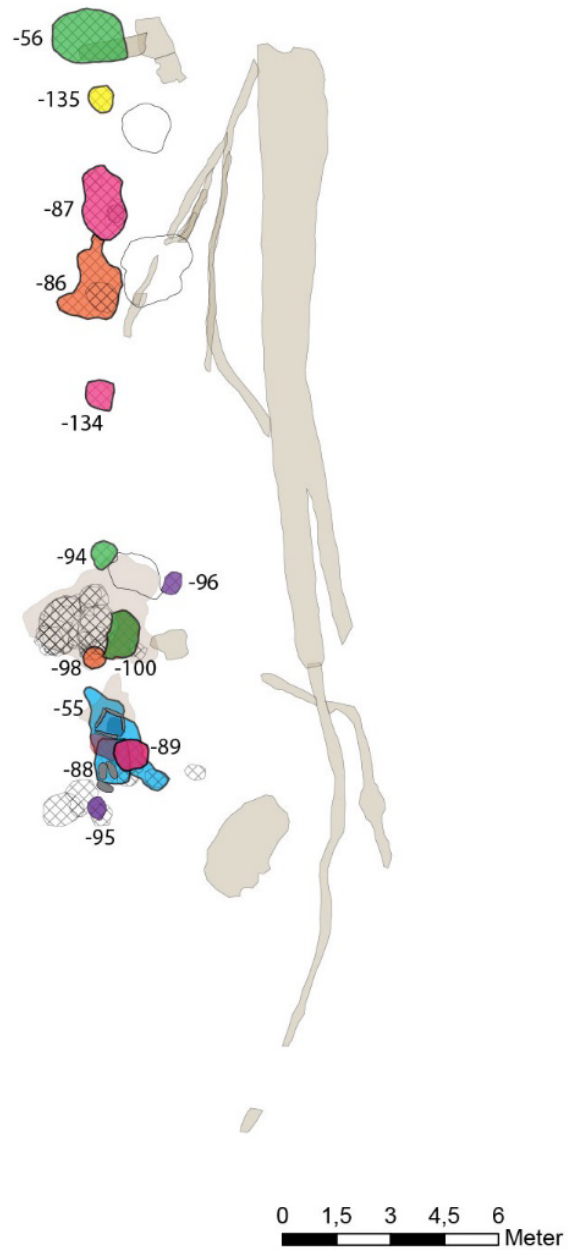
0 1,5 3 4,5 6
Meter

Figur 35 Plantegning av husgrunn Hus 18, som viser tolking av vegger og inngangspartier. Stolper tilhørende indre skillevegger på tvers av bygningskroppen er til stede, men de er ikke fordelt nærmere på ulike bruksfaser.

Hus 18
 Flerfasaset husgrunn, fra romertid - tidlig middelalder
 Felt 2, Nordre Sunde 2015

C14 - dateringer fra Hus 18 (Am nat.vit.nr. markert).
 13 stk, alle fra i / ved ildproduserende anlegg.

Gul:	Eldre romertid
Rosa:	Yngre romertid
Grønn:	Folkevandringstid
Oransje:	Merovingertid
Blå:	Vikingtid
Lilla:	Tidlig middelalder

Figur 36 Oversikt som viser karbondaterte anleggsspor tilknyttet Hus 18. Man ser at de yngste dateringene er lokalisert i den sørlige delen av husgrunnen, mens dateringene fra romertid – merovingertid er mer spredd over hele midtaksen.

Anlegg 14000 lå i forbindelse med det sørligste ildstedskomplekset, og hadde en form som var unik innen Hus 18 (se figur 31). Fire steinheller, satt inntil hverandre på høykant, dannet en «kasse», og denne inneholdt et fyll av varmpåvirkede steiner. Selve steinhellene bar ikke preg av å være utsatt for ild eller varme (de var ikke sprukket eller tilsotet), så det er mulig at steinfyllets varmpåvirkning hadde skjedd et annet sted. Man kunne tenke seg at 14000 hadde fungert som en type tørkeovn, selv om det manglet et «lokk» på «steinkassen». Men, en knapp meter sør om 14000 ble det funnet to avlange steinheller på overflaten av en ildstedsrest; det kan ikke utelukkes at de har blitt brukt i forbindelse med «steinkassen». Selve konstruksjonen 14000 var klart gravd ned i eldre ildstedsfaser, og den fremstod som blant de yngste elementene i denne delen av husgrunnen. Ildproduserende anlegg i dette området har fått de yngste 14C – dateringene innen Hus 18 (vikingtid – tidlig middelalder), og det er sannsynlig at 14000 har vært i bruk innen denne bruksperioden. Det er interessant at de to anleggene med de yngste dateringene (til c. 1000 – 1250) var relativt små og grunne ildsteder, og lokalisert noe utenfor de to store ildstedskonsentrasjonene (se figur 36). Dette *kan* tyde på en aktivitetsendring i tiden før benyttelsen av husgrunnen opphørte helt.

Undersøkelsen av Hus 18 påviste klart rester etter flere faser av treskipet bygningsteknikk (se figur 34). Dimensjonene for skipene er anslått til å være c. 1 m – 2,5 m – 1 m, dvs. smale sideskip avgrenset av indre, langsgående trevegger i ytterkant og et midtskip som var relativt bredt og inneholdt flere sentralildsteder. Den treskipete formen var tydeligst i den nordre delen av husgrunnen, hvor det var færre stolpehull og mer oversiktlig enn i den «tettpakke» sørlige delen. Her i nord fantes det flere eksempler på takbærende par / grinder. De fleste av dem hadde spor etter utskiftninger av stolper, og i tillegg var det flere indikasjoner på mer omfattende justeringer, som kan stamme fra at et nytt langhus helt har erstattet det gamle på tilnærmet samme sted. En fullgod forståelse for de ulike formasjonsprosessene tilknyttet bygging, vedlikehold, riving og nybygg innen den samlede husgrunnen over mange hundre år, var ikke oppnåelig grunnet de knappe ressursene som var tilgjengelig under denne undersøkelsen. Målsetningen ble realitetsjustert slik at man fokuserte på å påvise det mer generelle bildet av lokaliseringen av bevarte takbærende par / grinder og enkeltstående stolper med sannsynlig takbærende funksjon, og dette fokuset er blitt fastholdt også ved etterarbeidet og utformingen av denne rapporten. Antallet snittede og dokumenterte takbærende stolper i den nordre delen er dog såpass omfattende at man ved en nærmere analyse av dette materialet trolig kan finne ut mer om hvilke stolper som tilhørte de ulike bruksfasene. For detaljinformasjon om de aktuelle stolpehullenes dimensjoner og innhold, henvises til anleggslisten (se vedlegg 3 og 4), detaljkartet (i vedlegg 12) og til originaldokumentasjonen hos arkivet på Am, UiS. De plausible takbærende stolpenes antall og lokalisering er fremhevet på figur 34. Målene for avstander internt i grinder og mellom grinder blir usikre estimat, siden det fantes så mange utskiftninger. For flere av grindene i den nordre delen, synes det dog å være utbredd med en indre avstand i parene på c. 2,5 – 3,0 meter. Avstanden mellom grinder i samme område varierer mye, fra c. 1 – 2,7 meter. Når det gjelder den sørlige delen, har det vist seg vanskeligere å påvise sikkert de takbærende stolpene, siden det fantes så mange stolpehull her innen et avgrenset areal. Ved å vurdere kriterier synlige i plan uten snitting (størrelse, skoningssteiner, lokalisering) sammen med informasjon fra de stolpehullene som ble snittet (dybde, fyll m.m.), har det latt seg gjøre å plukke ut en del stolpehull som synes plausible som takbærende innen en lignende treskipet konstruksjon som avdekket i den nordlige delen (se figur 34). En interessant detalj å merke seg i forbindelse med de takbærende stolpene, er bruken av flate steiner som stolpeunderlag. Dette ble påvist både innen klare stolpehull, og som enkeltliggende steinheller «på rett sted» uten godt bevarte stolpehullsrester. Bruk av slike stolpeunderlag er generelt sett ikke uvanlig å finne ved undersøkelser av langhus i Rogaland, ofte tilknyttet takbærende stolper og inngangsstolper, og man har ved flere utgravninger i løpet av de senere årene funnet dem innen husgrunner datert til romertid – folkevandringstid (se også Hus 3 i denne rapporten).

Når det gjelder inngangspartier (ytterdører) til Hus 18 (nummerert «Inngang A – K» fra østre til vestre langvegg på figur 33, se også vedlegg 3 og 4), så inneholder tolkningen av dokumentasjonsmaterialet både sikre (A, B, E og F), trolige/sannsynlige (H, J) og mulige (C, D, G, I, K) slike anleggsspor. Justeringer i plassering av ildsted og takbærende stolper ved vedlikehold / nybygg innen husgrunnen i løpet av mange hundre år, medførte nok at også ytterdører ble flyttet noe eller til og med tettet igjen. Det er ikke

nødvendigvis slik at de tydeligste og mest solid konstruerte inngangspartiene er de yngste, og detaljer om stratigrafiske relasjoner var krevende i en såpass nedpløyd kontekst som på Felt 2.

De «sikre» ytterdørene («A», «B», «E» og «F») har en lokalisering, utforming og bevaringsgrad som gjør at de klart ligner på andre, tidligere påviste innganger til slike langhus (se også utformingen av innganger fra Hus 3 i denne rapporten).

Inngang «A» lå langt mot sør på den østre langveggen, og har etter alt å dømme ledet inn til et rom her dominert av varmekilder tilknyttet det sørligste av de to større ildstedskompleksene (jf. ovenfor). Den tydeligste delen av inngangspartiet var den ovale gropen 14090, som inneholdt spor etter flere (minst tre) stolpehull. Gropen strakk seg ut fra rekken av stolpehull tilknyttet Hus 18 sitt indre, trebygde vegglop her (jf. vegger nedenfor), og har trolig fungert som fundament for stolper tilknyttet dør og skut her. Det fantes lignende, om enn dårligere bevarte, rester etter en parallell rekke med stolpehull c. 1,4 meter mot nord (27300 mfl.), og til sammen har dette dannet inngangsparti her i en av Hus 18s bruksfaser. Det fantes også en noenlunde tilsvarende kontekst c. 1,4 – 1,5 meter sør om gropen 14090; dette er tolket som en plausibel inngang her helt mot enden av langhuset. Det er uavklart om disse to inngangene («A1» og A2»), som «deler» gropen 14090, har vært i bruk på samme tid eller om de stammer fra ulike bygningsversjoner her, men stolpehuller i vegglopene som «tetter igjen» døråpningene indikerer klart at veggen har vært lukket på begge steder i løpet av husgrunnens eksistens.

Inngang «B» lå i den østre langveggen, c. 1,3 – 1,5 meter nord om «A». Området var preget av at flere stolpehull og en grop / kulturlagrest med en relativt stor og flat stein i stakk utenfor vegglinjen. Lokaliseringen av stolpehull både nord og sør om denne gropen, er tolket som trolige spor etter et inngangsparti her, der steinen kan ha fungert som en inngangshelle (se figur 30, 33, 37-38). Avstanden mellom stolpehullene på hver side av gropen med steinen er c. 90 cm, noe som ikke er uvanlig for døråpninger i slike hus. «B» ledet i så fall rett inn til det nordlige av de to ildstedskompleksene i denne delen av Hus 18, noe som kan indikere at ildstedskompleksene var fordelt på hvert sitt rom. Med fare for å opprette en sirkelslutning, så bør det likevel nevnes at «B» var lokalisert tilnærmet rett overfor Inngang «J» i den vestre langveggen. Anleggssporene tilknyttet «B» ble ikke snittet eller totalutgravd.

Inngang «E» lå lengst mot nord på østsiden av Hus 18, i det som enten var en integrert del av selve langhuset eller et tilgrensende lite tilbygg (se mer kap. 8). Inngangspartiet bestod av to ovale, tilnærmet like groper (som hver inneholdt to stolpehull) som lå c. 1,2 meter fra hverandre (målt fra sentrum i hver grop). Siden anleggssporene fremstod så klart i plan etter opprensing som et fundament for en ytterdør, ble det prioritert å bare snitte den ene, sørlige gropen (se figur 33, 40).

Inngang «F» lå rett ovenfor «E», i det vestre vegglopene, og inngangene har slik ledet inn til det samme rommet / delen. Her var de bevarte anleggssporene noe annerledes, med en samling av to stolpehull lengst nord og ett enkelt stolpehull plassert c. 1,2 meter sør om disse to. Det enkeltstående stolpehullet lå på linje med det ytterste (lengst mot vest) av de to andre. Dette kan indikere at disse to ytterste utgjorde selve fundamentet for døren (døråpningen). Ingen av stolpehullene ble prioritert for snitting, siden både lokaliseringen av «F» og dimensjonene på døråpningen var svært lik forholdene tilknyttet den delvis undersøkte «E».

Påvisningen av de sikre inngangspartiene fortalte en del om hvordan ytterdørene i langhuset var utformet og lokalisert. Denne kunnskapen ble, sammen med mer generell informasjon fra tidligere utgravninger om tematikken innganger, brukt i arbeidet med å finne flere plausible ytterdører i det resterende, mindre oversiktelige materialet. Viktige arbeidshypoteser her var at a) de aktuelle anleggssporene trolig ville stikke noe utenfor selve vegglopene til den indre treveggen, b) at inngangspartiene kunne fremstå som «doble» / flerfasete grunnet Hus 18 sin langvarige eksistens, c) at det var en sannsynlig sammenheng mellom faktorer som inngangsparti, skillevegg og «hull» i yttervegg, d) at inngangspartiene kunne ha tilknyttet seg større, flate steiner eller kompakte, steinlagte lag/groper på utsiden av huset, og e) at det var sannsynlig at et langhus fra denne perioden hadde hatt flere ytterdører (gjerne tilnærmet motstilte) i hver langvegg.

De «trolige/sannsynlige» inngangspartiene («H», «J») har noe svakere utsagnskraft enn de «sikre»; anleggssporene i seg selv og/eller kontekstene rundt dem var mer uklare, men totalt sett virker det likevel plausibelt med inngangsparti i disse områdene.

Inngang «H» var tilknyttet den vestre langveggen, c. 6,5 meter sør om den sikre «F» (se figur 33). Her fantes det flere stolpehull i en klynge (12490 mfl.) som stakk noe utenfor den resterende bygningskroppen, og de lå i en tilnærmet fortsettelse av en linje på tvers av Hus 18 med små stolpehull tolket som rester etter skillevegg (-er). Man kunne også ane en lignende organisering av noen av stolpene tilknyttet «H» som omtalt under «F»; med to stolpehull sammen i nord og ett enkelt i sør. For «H» var avstanden i «døråpningen» her noe større, c. 1,7 meter. Men, rett vest om dette fantes et mulig stolpepar som hadde en indre avstand på c. 80 cm; kanskje er det heller dette som avspeiler selve døråpningen. En ytterdør ved «H» ville ha ledet inn til et rom / del innen Hus 18 som hadde et sentralildsted datert til yngre romertid (se nedenfor om 14C – dateringer og rominndeling, og vedlegg 6). Det er ikke påvist andre gode «kandidater» enn «H» til vestvendt ytterdør for dette rommet. Ingen av de aktuelle anleggssporene tilknyttet «H» ble snittet og undersøkt nærmere i felt.

Inngang «J» var lokalisert i den sørlige delen av vestveggen, tilnærmet rett ovenfor «B» i østveggen. På lignende vis som for «B», var det også her klart brukt steiner for å lage en solid overflate / plattform i og rett utenfor veggeløpet, særlig to større steiner fremstod som plausible dørheller. Det ble også påvist flere stolpehull i dette området som kunne ha fungert i et inngangsparti, men det har vist seg krevende å plukke ut hvilke som skal forstås som selve dørstolpene (se figur 30, 33, 37-38). Steinhellen som lå nærmest Hus 18 var c. 95 cm bred, og mellom noen av de aktuelle stolpene var det c. 1 – 1,4 meter. Trolig har det vært en form for skut her som stakk klart ut om veggeløpet, og deler av de steinlagt områdene kan ha ligget innenfor selve ytterdøren, kanskje med en steinhelle utenfor huset og en inne i skuten. Et inngangsparti ved «J» ville ha ledet inn til det rommet / delen av Hus 18 hvor den nordligste (og mest flerfasete) av de to store ildstedskompleksene lå. Ingen av de aktuelle anleggssporene tilknyttet «H» ble snittet og undersøkt nærmere i felt.

De «mulige» ytterdørene («C», «D», «G», «I», «K») var lokalisert i områder der visse mønster i materialet åpner opp for eksistensen av innganger, men der det finnes for få veldokumenterte spor til godt å underbygge en slik tolkning.

Inngang «C» lå sentralt langs østveggen, c. 3 meter nord om «B». Det fantes stolpehull i en konsentrasjon som lå delvis utenfor det som er tolket tilhørende veggeløpet (se vedlegg 30, 33), men det lot seg ikke gjøre å påvise en organisering av disse i et tydelig inngangsparti av typen funnet i «A» eller «E» langs samme langvegg. Forslaget om en mulig ytterdør her er således mer basert på indirekte informasjon, fra den omkringliggende konteksten av anleggsspor. Et moment her, er restene etter minst én, muligvis to, stolpebygde skillevegger på tvers av langhuskroppen i dette området (se figur 33). Således ville man ved å plassere ytterdør (-er) innen området for «C» kunne regulere tilgangen til ett eller flere adskilte rom her. Med fare for sirkelslutning, så var «C» lokalisert tilnærmet rett ovenfor en annen mulig inngang, nemlig «I» i den vestre langveggen. Noen av anleggssporene i og ved området for «C» ble snittet og undersøkt nærmere i felt, men ikke utifra en hypotese om å se etter inngangsparti her, målsetningen var mer å få inn informasjon om enkelte anleggsspor i og ved det østre veggeløpet.

Inngang «D» lå i den østre langveggen, c. 3,5 – 4 meter nord for «C». Argumentasjonen for en mulig ytterdør her, har mange fellestrekk med det som er nevnt for «C». Det fantes noen stolpehull som klart stakk utenfor veggeløpet, men de var ikke tydelige som inngang (se vedlegg 33). Samtidig ble det påvist klare spor etter tversgående skillevegger (romdelere) innen Hus 18 rett ved «D», dette gjør det plausibelt å anta at det ville være praktisk med ytterdør (-er) i dette området av østveggen. Ingen av de aktuelle anleggssporene tilknyttet «H» ble snittet og undersøkt nærmere i felt.

Inngang «G» var lokalisert i den nordre delen av den vestre langveggen, c. 3 meter fra både «E» i nord og «H» i sør. Det lå en samling stolpehull her som kan ha hatt med et inngangsparti å gjøre, selv om

organiseringen av dem ikke var like tydelig som for «E» og, i mindre grad, «H». Situasjonen var også noe uoversiktlig når det gjaldt stolpehullenes relasjon til Hus 18 overhodet, siden de lå nær flere andre slike anleggsspor mot vest, anleggsspor som er tolket å tilhøre et udatert aktivitetsområde utenfor Hus 18 (se figur 16). Noe som taler for en inngang ved «G», er trekk ved konteksten innen Hus 18. Det fantes klart en skillevegg på tvers her i en av bruksfasene av husgrunnen, og lokaliseringen mellom «F» og «H» kan synes å passe inn i et (uavklart) mønster der det var c. 3 – 4 meter mellom hver ytterdør på langsiden. Ingen av de aktuelle anleggssporene tilknyttet «H» ble snittet og undersøkt nærmere i felt.

Inngang «I» lå sentralt plassert tilknyttet vestveggen, og kan ha ledet inn til samme rom / del som «C». Argumentasjonen om plassering nær skillevegg (-er) er således relevant også for «I». I tillegg har «I» noen trekk som ligner mer på situasjonen avdekket i forbindelse med «J», c. 4 meter lenger mot sør, nemlig et distinkt innslag av kompakte steinsamlinger og av større, flate steiner (se figur 33, 37-38). Området var dominert av én stor steinhelle (c. 1,8 x 1,2 m) som lå rett i / ved vegglopet. Fyllmassen rundt og under denne (den ble fjernet med maskin ved slutten av utgravingen) indikerte at det ikke var snakk om en naturlig plassert, jordfast stein. Det kan i denne forbindelse ikke utelukkes at det har skjedd forstyrrelser i dette området i nyere tid, m.a. ved fjerning av historisk kjente steinmurer, men det ble ikke påvist spor etter slike moderne inngrep i direkte kontakt med steinen og den nærliggende konteksten. Det er således mulig at denne store steinen har fungert som en dørhelle i et inngangsparti «I» her. Noen av anleggssporene i og ved området for «I» ble snittet og undersøkt nærmere i felt, men ikke utifra en hypotese om å se etter inngangsparti her, målsetningen var mer å få inn informasjon om enkelte anleggsspor i og ved det vestre vegglopet.

Inngang «K» var lokalisert lengst sør på den vestre langveggen (se figur 33, 37-38). Forholdene her var relativt uoversiktelige, med flere lagrester og steinfylte groper. Det ble ikke påvist klare spor etter en ytterdør her, men kombinasjonen av flere stolpehull vest om selve vegglopet og inngang «A» sin lokalisering på motsatt side av huset i den østre veggen, åpner opp for en inngang her også. Ingen av de aktuelle anleggssporene tilknyttet «H» ble snittet og undersøkt nærmere i felt.

Det kan ikke utelukkes at husgrunnen har hatt flere inngangspartier enn de som har blitt presentert; en variant som «F» kan godt ha forblitt uopplaget andre steder langs vegglopet i forbindelse med undersøkelsen. Et av de mest aktuelle områdene for en potensiell ytterdør, var langs østveggen mellom «D» og «E» og tilnærmet rett ovenfor «G» i motsatt langvegg (se figur 33, 39-40). Det var flere dreneringsgrøfter og noen stolpehull her, men konteksten var for vag til å nevnes sammen med de andre inngangspartiene ovenfor.

Det er sannsynlig at man innen de ulike langhusfasene på dette stedet har benyttet indre dører for ferdsel mellom de ulike rommene som var skilt fra hverandre ved hjelp av lette vegger på tvers av bygningskroppen (mer om skillevegger nedenfor). Slike indre dører kan ofte vere enda vanskeligere å påvise enn ytterdører, siden de kunne ha mindre dimensjoner og ikke var del av en utstikkende skut. Det er heller ikke nødvendigvis slik at de var lokalisert til den sentrale delen av skilleveggen (dvs. innen midtskipet), selv om dette fremstår som mest sannsynlig basert på den øvrige organiseringen av slike langhus sitt indre areal (se for øvrig forslag til indre dør for Hus 3). Eksistensen av indre dører kan knyttes til enten a) positiv påvisning ved plausible stolpepar (dørstolper) innen eller ved skillevegg eller b) negativ påvisning ved «hull» i ellers bevart skillevegg. Av disse, er a) langt å foretrekke fremfor b), siden det kan være flere årsaker til at det «mangler» anleggsspor. Det er ikke klart påvist slike indre dører i forbindelse med undersøkelsen av Hus 18.

Innen husgrunnen fantes det spor etter flere skillevegger (se vedlegg 33, 35). Den langstrakte bygningskroppen ble således inndelt i rom, ofte med ulike funksjoner. Slike tversgående rekker av stolper / staur er vanlig å påvise ved undersøkelser av langhus, ikke minst innen store og systematisk organisert gårdsanlegg fra romertid – folkevandringstid. For Hus 18 sin del hadde langvarig bruk av den samme husgrunnen medført at slike rominndelinger ble justert, noe som gav et mønster med flere, tilnærmet parallelle, stolperrekker. I forbindelse med områdene nær kortveggene på Hus 18, har man en tilleggsfaktor

i tolkningsarbeidet siden justeringer av gavlveggenes plassering og eventuelle tilbygg vil fremstå svært likt skillevegger i materialet. Svært få av de aktuelle anleggsporene ble snittet og undersøkt nærmere under utgravningen, så tolkningen er basert på informasjon fra innmåling og planfoto. Det vil være mulig å sortere ut hvilke skillevegger som rent praktisk sett kunne ha fungert innen ulike bruksfaser, ved å se på relasjoner til anleggsspor som ildsteder og takbærende stolper, men dette krever en mer dyptgående analyse enn det som er utført innen rammene til denne rapporten.

Det ble påvist en omfattende mengde anleggsspor som er tolket å påvise lokaliseringen av ytterveggene til langhusfaser på husgrunnen (jf. figur 35). Majoriteten av disse sporene var i form av stolpehull fra veggstolper, men informasjon om veggløpene fantes også mer indirekte fra lokalisering av skillevegger, innganger, sentralildsteder og utvendige grøfter. I tillegg til slike trebygde langvegger, kan bygningene her ha hatt utenforliggende voller / murer (av torv, stein, jord eller kombinasjoner av dette) som gav et ekstra beskyttende «skall» mot vær og vind og som ville ha gitt husgrunnen mer preg av hustuft. Dette ville i så fall forklare inngangspartiene sin utstikkende form; «skutene» stakk ikke utenfor selve bredden på den totale bygningskroppen om man regnet med de ytre vollene / murene. Om dette stemmer, så burde bredden på slike ytre, isolerende deler da tilsvare avstanden fra de påviste stolpebygde treveggene og ut til den ytterste delen av inngangspartiene, for Hus 18 sin del utgjorde dette generelt sett c. 1 meter. Man fant ingen distinkte spor etter slike voller / murer, noe som heller ikke var å forvente på dette oppdyrket jordet. Den uvanlig store dreneringsgrøften (17000, jf. figur 34) som gikk langs hele lengden på Hus 18 før den gradvis smalnet inn og forsvant ved overgangen til skråningen mot sør, kan være en annen indikator på bredden til Hus 18; det virker sannsynlig at grøften ikke var dekket av deler av selve langhuskonstruksjonen, men at den heller lå på utsiden og hindret vann og gjørme fra å renne inn mot husgrunnen. En annen trolig dreneringsgrøft (32595) er tolket til å markere avslutningen av en bruksfase til den sørlige kortveggen, der grøften strekker seg nedover den slake skråningen fra husgrunnen i nord. Et distinkt trekk ved restene av de stolpebygde ytterveggene, var at det fantes klart flere bevart av dem i den sørlige delen av hele husgrunnen og den midtre delen av den østre langveggen. Det er uavklart hva som var årsakene til denne differansen, det kan handle om faktorer som ulike bevaringsforhold og varierende konstruksjonsmetoder. En mulighet, som angår den sørlige delen, er at denne var i bruk over en lengre tidsperiode enn resten (jf. at de yngste 14C – dateringene stammer herfra, se figur 36, vedlegg 6). Dette forklarer dog ikke forskjellen i den midtre delen av husgrunnen; mens det i vest var bare få og spredte stolper som kan knyttes til en slik yttervegg, fantes det i øst en mengde stolpehull innen en c. 4 meter lang grøft. Denne østlige konsentrasjonen fremstod som flerfasert, med en tetthet av stolpehull som tilsvarte situasjonen i den nevnte sørlige delen av Hus 18. Denne «stolpehullgrøften» stoppet i samme området som Inngang «D» og skilleveggene på tvers i retning Inngang «H», denne overgangen fra mange til få veggstolper her synes for distinkt til å være tilfeldig (se figur 35, 40). Når det gjelder den nordlige kortveggen, så er det uavklart om den nordligste delen av husgrunnen (jf. figur 33) skal forstås som en integrert del av et langhus, eller om det heller er snakk om et tilbygg (14C: yngre romertid).

Det ble funnet flere kulturlagsrester som etter alt å dømme stammet fra bruk (for eks. gulvlag) og / eller diverse forfall av bygningskonstruksjoner på husgrunnen (figur 33-35, 37, 39). For det meste ble disse kulturlagsrestene påtruffet som spredte flekker i forbindelse med andre anleggsspor som stolpehull og ildsteder. Men i ett særlig område, i og ved den sørlige delen av Hus 18, fant man en større, mer sammenhengende kulturlagsrest (202070, jf. figur 37). Denne skilte seg ut allerede ved den maskinelle avdekkingen som en svak forhøyning, og man arbeidet ut fra to hypoteser om hva dette var: enten a) kulturlag fra bruk av bygningen, eller b) rester av en i stor grad bortpløyet gravhaug anlagt over den fraflyttede husgrunnen. I forbindelse med den videre, manuelle utgravningen av dette området og analyseresultater fra etterarbeidet, har det blitt klart at hypotese b) neppe er troverdig: man fant ingen klare funnkonsentrasjoner eller spor etter gravlegging i felt, og 14C – dateringer har vist at ildsteder påvist innen dette laget stammer fra så sent som vikingtid og tidlig middelalder. Det var heller ikke snakk om ett konsistent kulturlag, men mer en sammenflytende kontekst av flere, mindre og grunne (max. c. 5 cm) lagrester. En detaljert gjennomgang av det originale dokumentasjonsmaterialet arkivert hos Am, UiS vil trolig kunne fortelle mer om kulturlagsrestenes stratigrafiske relasjoner til andre anleggsspor innen samme

kontekst, men dette har ikke blitt prioritert innenfor rammene til denne rapporten. En mer generell tolkningsmessig utfordring, dreier seg om 202070 sin eksistens sett i forhold til fraværet av lignende kulturlagskonsentrasjoner ellers innen husgrunnen. Påvirkningen av moderne forstyrrelser som pløying burde ha vært tilnærmet lik langs hele lengdeaksen til Hus 18. Det virker ikke plausibelt at slik pløying skulle ha fjernet distinkte kulturlagsmasser i norddelen, mens sørdelen forble mer intakt. Således synes det som mønsteret med fordeling av kulturlagsmasser faktisk kan avspeile forskjeller i aktivitet innen husgrunnens brukstid. Den sørlige delen kan ha hatt klart andre funksjoner enn den nordre (jf. også ildstedskonsentrasjonene), og noe av kulturlagsakkumulasjonen kan også ha kommet til i sør i den yngste bruksperioden, da den nordre delen kan ha vært ute av drift.

Figur 37 Lag 202070 mm. innen sørlig del av Hus 18. Opp er mot NNV.

Figur 38 Samme motiv som på forrige figur, men ferdig opprenset og under utgraving. Opp er mot NNV.

Under feltarbeidet så man at det fantes fargeforskjeller, avsatt ned i selve undergrunnsmassen av silt, sand og grus, som fremstod å i stor grad korrespondere med utbredelsen av aktivitetsområder (husgrunn, gårdsplass). Disse områdene, som i og ved Hus 18, hadde en mørkere, brunoransje farge enn de øvrige avdekkete arealene, noe som kom særlig godt frem på dronefoto av Felt 2 (se figur 30, 38, 40). Hvorvidt dette faktisk avspeiler frekvens av ferdsel over mange hundre år, eller om det har en annen, mer naturvitenskapelig forklaring, er uavklart, men man har likevel valgt å dokumentere disse fargeforskjellene i dokumentasjonen av feltet (se figur 33, og vedlegg 3 og 4).

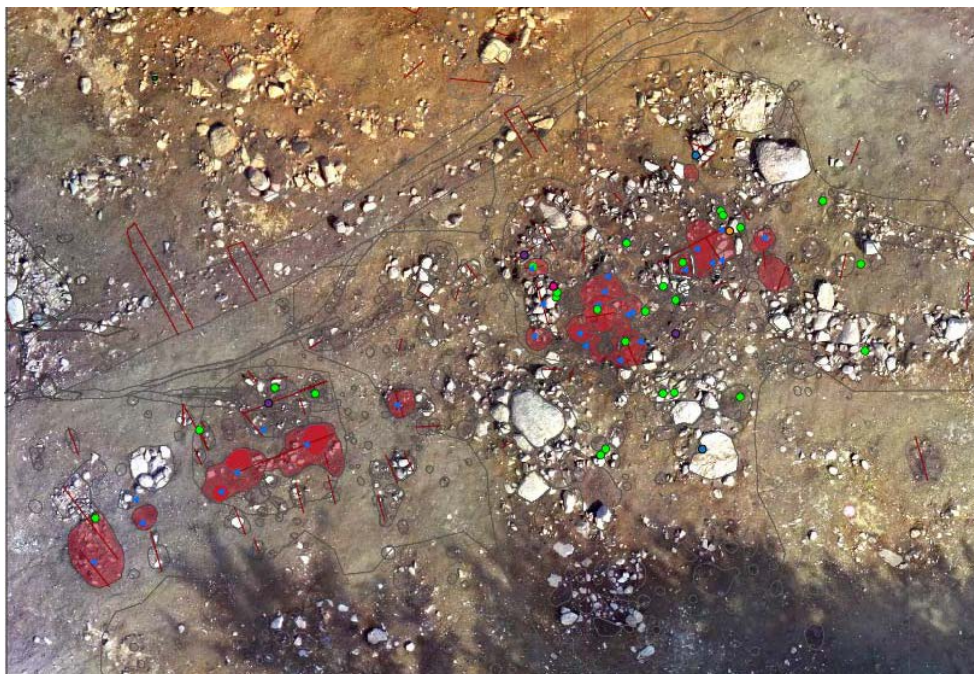
Figur 39 Nordlig halvdel av Hus 18 etter første opprens. Opp er mot NNV.

Figur 40 Samme motiv som på forrige figur, men ferdig opprenset og under utgraving. Opp er mot NNV.

Det ble påvist et omfattende antall groper og grøfter som kan tilknyttes den samlede anleggskonteksten Hus 18 (se figur 33-35, 41). Et utvalg av dem vil bli presentert nærmere, først gropene.

I den nordre delen av Hus 18, i området like ved det mulige tilbygget, fantes det en relativt stor (c. 1,3 meter i diameter) grop (12000). Den var c. 35 cm dyp, rund, hadde rette sider og flat bunn, og var fylt opp

Figur 41 Hus 18 med funn (generelt: grønt, spinnehjul: rosa, bryne: oransje, spannformet leirkar: lilla, hankekar og bulevase: blått med sort kant), prøver (blått) og ildsteder (rødt). Innmålinger lagt på georeferert dronefoto.

med steiner og noe humusholdig siltmasse. Den fremstod som intensjonelt konstruert i eldre tid, og lignet mye på to andre groper som ble påvist i og like ved Anlegg 31. Mulige bruksområder før gjenfylling kan ha vært som arbeidsgrop eller for oppbevaring (vannkilde? kjølelager?), kanskje har den inneholdt en tønne? Etter gjenfylling ville den ha dannet et svært solid stolpefundament, men lokaliseringen passer ikke helt med de andre takbærende stolpene. I den sørlige delen av husgrunnen lå en distinkt, steinfylt grop (27060) som var tydelig allerede ved den maskinelle avdekkingen. Steiner i denne stakk klart opp blant kulturlagsrestene i dette området (jf. ovenfor), noe som indikerer at gropen tilhørte en av de yngre bruksfasene innen husgrunnen. Gropen ble tømt for steiner, noe som avdekket en tilnærmet grunn (c. 5cm dyp) oval nedgravning med ujevne sider og bunn. I SØ-delen fantes et steinskodd stolpehull som trolig var yngre enn gropen. Gropens bruksområde er uavklart; den virket langt mindre systematisk bygget enn for eksempel grop 12000 i nord og steinene stakk klart opp over selve nedgravningen (se figur 34, 37). Slik sett fremstod strukturen slik at det var selve steinfyllet som var viktigst, mens nedgravningen var en fundamentering for dem. I den forbindelse kan man merke seg at gropen lå omtrent midt inne i rommet, i et område med trolige spor etter skillevegger; det er mulig at gropen har fungert i forbindelse med en indre dør her, som et forsterket fundament ved en slik ferdselsrute. Det ble ikke gjort funn innen denne gropen, så en eventuell tolkning til grav har ingen holdepunkter i gjenstandsmaterialet.

Det ble påvist flere grøfter i tilknytning til Hus 18, disse lå både innenfor og like ved husgrunnen. 14C – dateringer fra resten av Felt 2 viser klart at det hadde vært bosetning her både i bronsealder og førromersk tid, noe som åpner opp for at de ulike grøftene kan ha kommet til tidligere enn Hus 18 – kompleksets eldste sikre datering fra eldre romertid. Men de aktuelle grøftenes plassering kan godt samsvare med en brukt tilknyttet konteksten i og rundt Hus 18; de fremstod som dreneringsgrøfter, og de fleste ledet klart bort fra husgrunnen. Den uvanlig store og lange grøften 17000 fungerte trolig som en hovedgrøft som samlet opp innholdet fra flere av de mindre grøftene.

Det ble tatt ut i alt 27 stk. naturvitenskapelige makrofossilprøver fra innen Hus 18 (se kap. 7, vedlegg 5, figur 33). Det utført 14 stk. 14C – analyser på materiale fra disse prøvene (jf. vedlegg 6). Alle disse daterte prøvene kommer fra ildsteder. For 12 av 14 er det trekull som er dateringsmateriale, de to andre er henholdsvis forkullet hønsegras og et forkullet byggkorn. Dette byggkornet fra ildsted 24320 har gitt den yngste dateringen, til 1100 – 1200 – tallet. De øvrige dateringsresultatene har gitt resultater fra innen perioden eldre romertid til tidlig middelalder. Samlet sett får man da en total bruksperiode på husgrunnen på over 1000 år (c. 100 – 1200 e. Kr.)

Funnmaterialet fra husgrunnen bestod av flere gjenstandskategorier: spinnehjul, bryner, leirkarskår, kopperfragment, jernfragmenter, flint (flekke og ildflint), brente bein (trolig matavfall), og en glassbit med uavklart alder (se mer kap. 6 og vedlegg 1-2). Spinnehjulet (jf. figur 118), funnet ved opprens av kulturlagsrest 25175 like ved grop 27060 sør i Hus 18, stammer trolig fra folkevandringstid eller noe senere. Et bryne funnet i den sørligste delen av Hus 18, er trolig av en type med brukstid til merovingertid eller yngre. Tre skår fra spanformete leirkar (type fra folkevandringstid) ble også funnet i husgrunnen; to i forbindelse med stolpehuller den sørlige delen og ett innen grop 12340 i den nordlige delen. Tre skår fra trolig hankekar (yngre romertid - folkevandringstid) ble funnet langs vestsiden av Hus 18, og et randskår fra trolig bulevase fra samme tidsperiode ble påvist ved Inngang «A» i øst. Slik er det således godt sammenfall med 14C – dateringer og diagnostisk gjenstandsmateriale innen Hus 18.

Samlet vurdering av Hus 18:

Anleggssporene, funnmaterialet og 14C – resultatene fra Hus 18 viser klart at man står overfor en flerfaset bygningskonstruksjon. Etter alt å dømme stod det langhus her fra romertid av, og dette har dannet et gårdsanlegg sammen med mellom annet Anlegg 31. Hverken under utgravningen eller ved etterfølgende analyser av innsamlet prøvemateriale fra Hus 18 ble det påvist klare innslag av slagg eller andre former for avfall fra metallhåndverk, og dette indikerer klart at verken grovsmed eller finsmed har hatt tilholdsted innen denne husgrunnen. Hus 18 har flere typologiske trekk (for eks. inngangspartier, rominndeling, midtildsteder, stolpebygde yttervegger) som ligner andre påviste langhus fra romertid – folkevandringstid.

De delvis overlappende sporene etter flere bruksfaser gjør det krevende å skille ut sikre rom, men det virker sannsynlig at langhuset i sin fulle lengde i folkevandringstid kan ha hatt fem - seks rom (se figur 33), dette inkluderer også det mulige tilbygget lengst mot nord. De to omfattende ildstedskonsentrasjonene i sør, med dateringer til både eldre og yngre jernalder og tidlig middelalder, indikerer at dette var blant husgrunnens viktigste områder for bruk av ild/varmekilder, dette var rom for boligfunksjon og håndverk; det er ingenting i materialet som tyder på at det har vært funksjoner som lager eller fjøs her. Det fantes ildsteder langs midtaksen av husgrunnen lenger mot nord også, men disse var færre og mer enkeltliggende; det er mulig at disse bare var i bruk i faser tilknyttet tidsspennet romertid – eldre merovingertid. Utformingen av langhuset i denne eldre delen av bruksperioden, indikerer klart at dette hadde flere rom og ulike funksjoner, det var etter alt å dømme hovedhuset på gården. Det mønsteret som avtegner seg, tyder på at det fantes langvarige tradisjoner / normer for hva som foregikk hvor, iallfall i den sørlige delen av Hus 18. Det er fortsatt et åpent spørsmål hva slags konstruksjonsmessige endringer som skjedde med hensyn til bygningstype ved slutten av merovingertiden. Det mønsteret som 14C – dateringene og gjenstandsfunnene gir, kan tolkes slik; enten a) videreførte man tradisjonen med langhus inn i vikingtiden, men unnlot å ha ildsteder i den nordlige delen, eller b) så brukte man bare en forkortet versjon av husgrunnen (omtrent halve lengden?), med aktiviteter tilknyttet varmekilder i den sørlige delen av Hus 18 – området. Det er uavklart om sporene etter aktiviteter her i vikingtid og senere skal forstås som et fremhold av et eget gårdsanlegg (med Hus 28 og Anlegg 31), eller om det heller var snakk om mer spredte, perifere funksjoner i randsonen til en større gård som nå var flyttet et stykke vestover til området for det historisk kjente tunet på gården Nordre Sunde.

Hus 25:

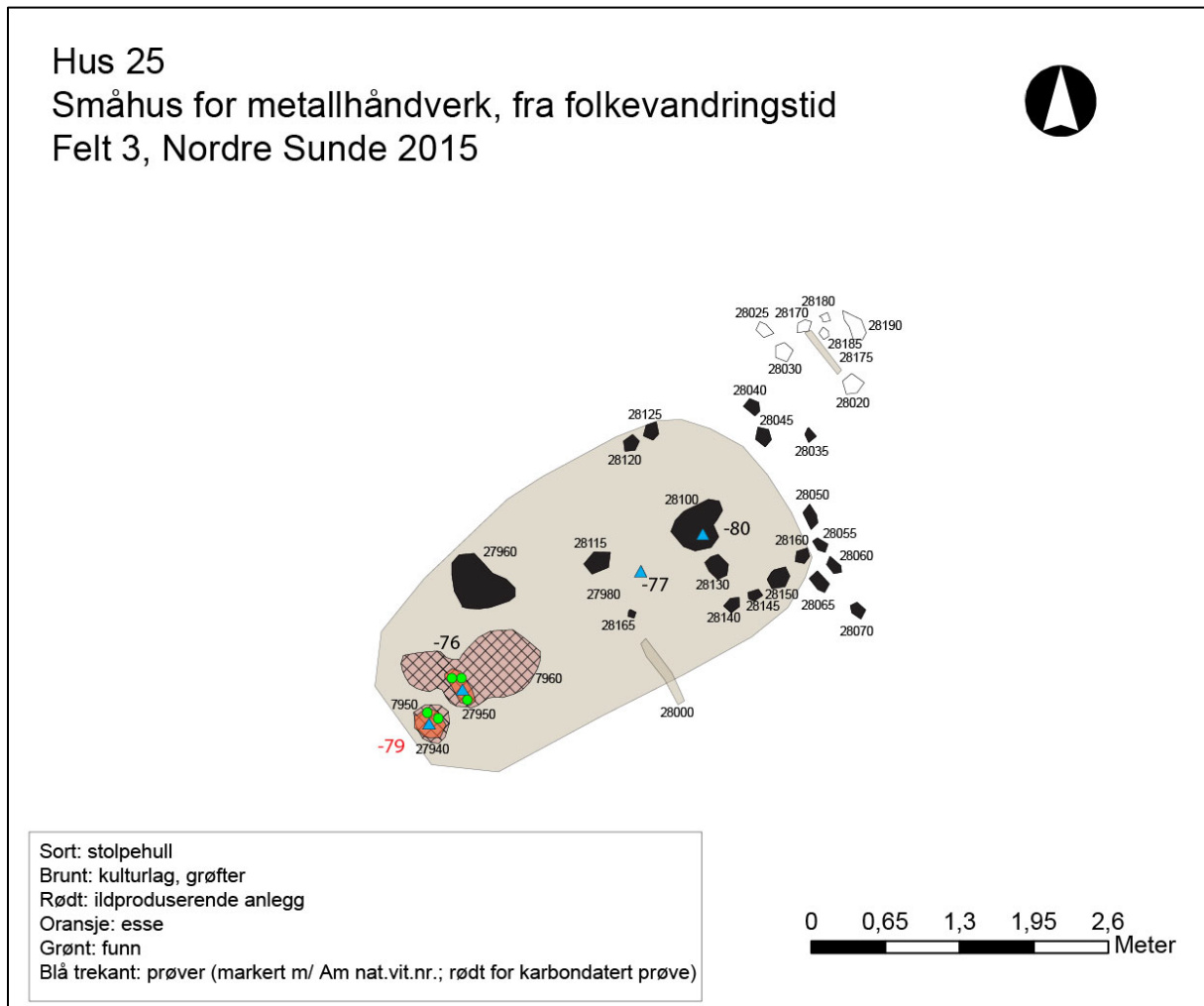
Dette har vært et småhus eller en delvis åpen bygningskonstruksjon, orientert NØ-SV og lokalisert i et delvis skrånende terreng i ytterkant av bosetningsområdet på Felt 3. (se figur 17, 42-43, vedlegg 3 og 4). Anleggskonteksten omfatter både solide stolpehull, mindre stolpe-/staurhull, grøfter, lagrester, og spor etter ildsted og esser. Den samlede informasjonen fra henholdsvis de bevarte restene av et gulvlag og lokaliseringen av ildsteder og esser, indikerer at Hus 25 har hatt en grunnflate på minst 3,9 x 2,1 meter. Den vestre delen av Hus 25 var klart dårligere bevart enn den østre; trolig kom dette av flere moderne inngrep (som pløying) her nede på flaten enn i den slake skråningen inntil bergknausen i øst.

Figur 42 Fremrenset kontekst, Hus 25. Mot NØ.

Konstruksjonen inneholdt tydelige spor etter bruk av ild og varme. Ved flateavdekkingen så man at det var bevart et område i vest som skilte seg ut ved sitt distinkte innhold av trekull og sot. Matjordlaget var tynt (ca. 20 cm) her, og linsen med den brente massen virket dratt utover og noe omroret. Nærmere

opprens viste at det fantes noen konsentrasjoner og groper innen den brente massen; disse har blitt tolket som spor etter to esser og et mulig ildsted, med tilhørende produksjonslag. I forbindelse med denne

Figur 43 Plantegning over anleggspor, funn og prøver tilknyttet Hus 25.

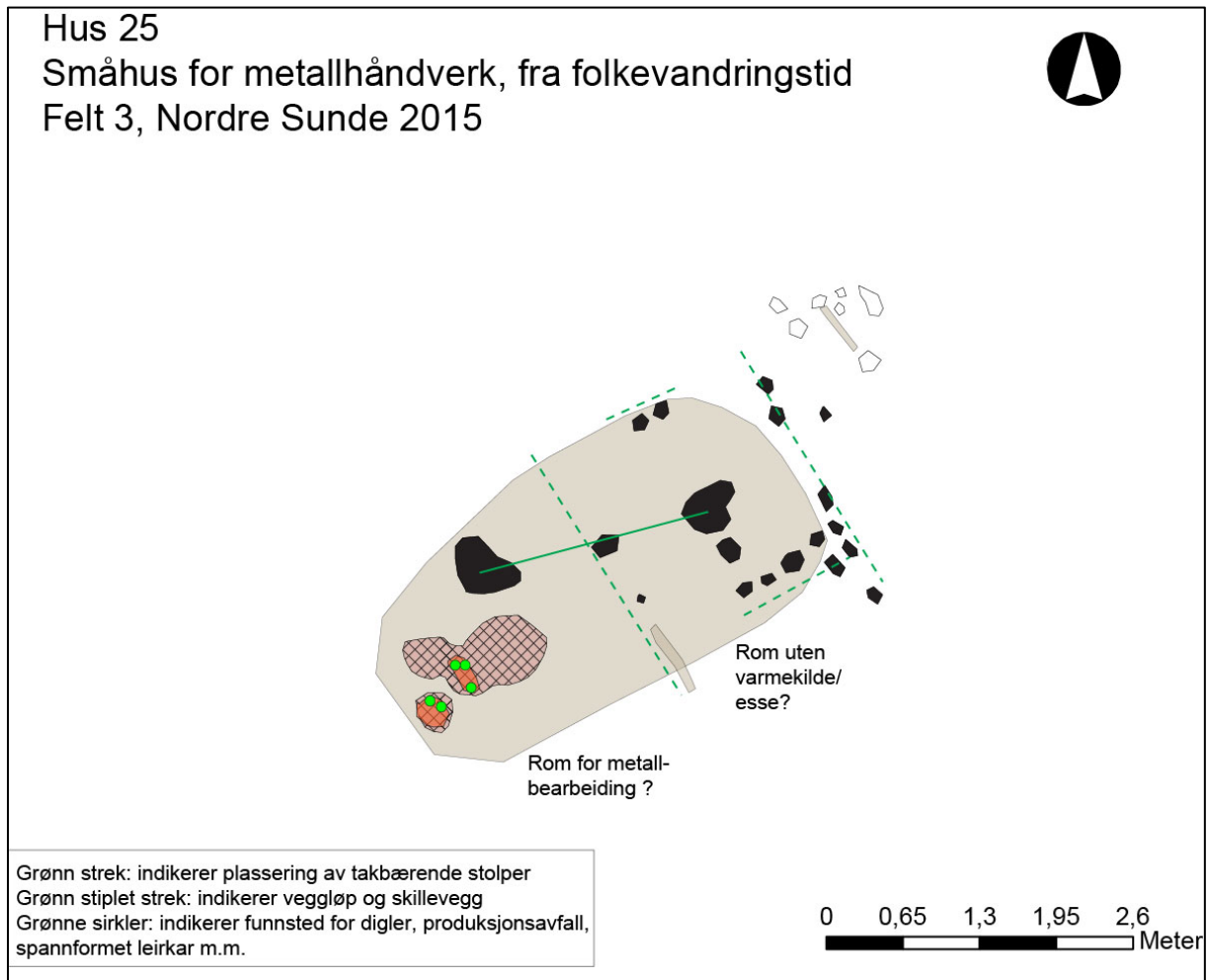
konteksten ble det funnet både produksjonsavfall fra metallhåndverk og fragmenter av digler (se nedenfor, kap. 6, 7 og 8, og figur 43-44).

Den østre delen av Hus 25 hadde bevart et gulvlag. Dette var tydeligst lengst mot øst, der man så at laget lå innenfor et nedgravningskutt. Dette kuttet kunne følges et stykke langs både den sørlige og den nordlige langsiden, før det gradvis forsvant i det mer ployde arealet mot vest. Laget var bevart i opptil 6 cm dybde på det meste. Stolpene i dette området virket «integrert» i laget; de ble oppdaget ved nærmere opprens av lagoverflaten, dvs. de fremstod hverken som yngre eller eldre enn selve laget.

Taket synes å være holdt oppe av to takbærende stolper; den ene plassert sentralt i den østre delen, og den andre forskyvet noe nord om bygningens midtlinje, trolig for å gi bedre plass for aktivitet tilknyttet de ildproduserende anleggene i den vestre delen (jf. figur 44). De to stolpene har vært fundamentert på ulikt vis. Mens den østlige hadde et distinkt nedgravd stolpehull (dybde ca. 40 cm), hadde den vestlige stolpen vært fundamentert i et grunt stolpehull med en steinhelle som stolpeunderlag. Avstanden mellom de to stolpehullene var ca. 2 meter.

De øvrige stolpene i og ved Hus 25, fremstod samtlige i plan som relativt små og spinkle (ingen av dem ble prioritert for videre undersøkelse). De er tolket å tilhøre henholdsvis a) en trolig indre skillevegg på

tvers av Hus 25, b) yttervegger i lengderetningen av Hus 25, og c) den østre gavlveggen og eventuelt noen ytre støttestolper her.

Figur 44 Tolkingsforslag for takbærende stolper, vegglop, rominndeling og aktiviteter for Hus 25.

Man påviste spor etter to små og grunne grøfter innen og ved Hus 25. Den ene lå blant de små stolpehullene øst om gulvlaget, og har et uavklart forhold til bygningen. Den andre var lokalisert i området med den trolige skilleveggen, og kan godt ha vært en del av denne, selv om en funksjon som dreneringsgrøft ikke kan utelukkes.

Det ble tatt ut i alt fire naturvitenskapelige makrofossilprøver fra Hus 25 (se kap. 7 og vedlegg 5). Disse stammer henholdsvis fra hver av de to essene, fra gulvlaget, og fra stolpehullet for den østlige takbærende stolpen. Det er utført én 14C – analyse fra Hus 25 (jf. vedlegg 6), den er basert på trekull fra prøven fra den ene essen og har gitt et dateringsresultat fra folkevandringstid (487-533 e. Kr., kalibr. 1 σ).

Funnmaterialet fra Hus 25 omfatter digelfragmenter, slaggl/avfall fra metallhåndverk, og skår av spanntformet kar. Alle gjenstandsfunnene er gjort i den vestlige delen av Hus 25, i området med ildstedsrest og esser. Nærmere analyser av digelfragmentene og slaggen (se kap. 7 og vedlegg 9) viser at man trolig har arbeidet med edelmetaller her.

Samlet vurdering av Hus 25:

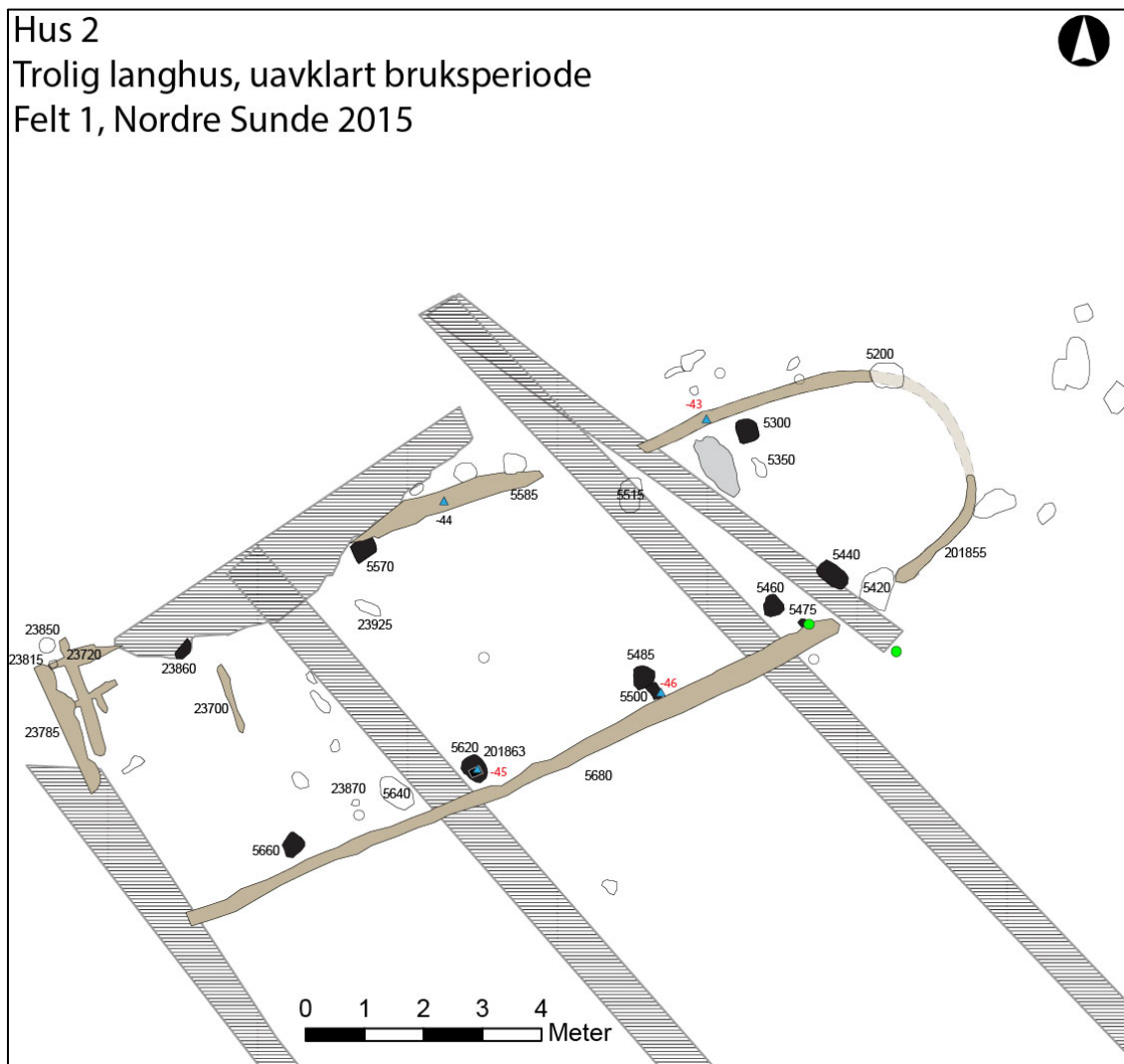
Dette er tolket som rester etter en konstruksjon, enten en fullverdig bygning eller en variant av et overbygg som var delvis åpent, brukt i forbindelse med metallhåndverk. 14C-dateringen samsvarer godt med påvisningen av skår fra spanntformede kar, en tidfesting til folkevandringstid synes overbevisende.

Det virker videre plausibelt å anta at Hus 25 har vært i bruk som del av et lite gårdsanlegg med langhuset Hus 3 på denne tiden, og at man her samlet sett har et relativt velbevart eksempel på en mindre gård fra tidsspennet yngre romertid – eldre merovingertid; en gård som trolig har blitt fraflyttet mot slutten av 500 – tallet og der driften ikke ble tatt opp igjen i senere perioder.

5.2.2 Anlegg tolket som trolige bygningskonstruksjoner

Hus 2:

Dette anlegget på Felt 2 er tolket som fragmenterte rester etter et treskipet eller enskipet langhus (se figur 15, 45-46). Anlegget var orientert i ca. Ø-V – retning, og plassert i fallretningen i den svake skråningen her like N om høydedraget der Hus 1 ble påvist. Deler av konstruksjonen har trolig fortsatt utenfor feltgrensen i vestlig retning, men den bevarte lengden på anlegget er anslått til ca. 16 meter.

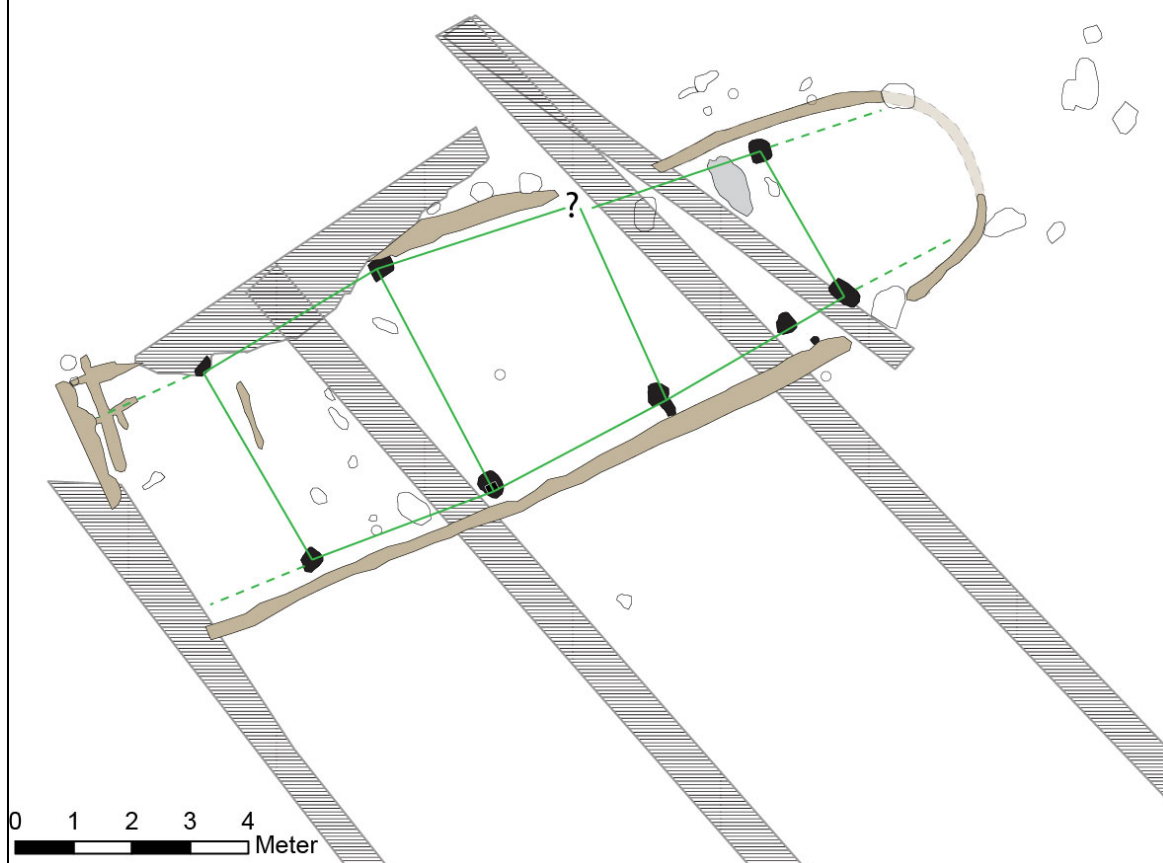
Figur 45 Plantegning av Hus 2, med Intrasis – id. nr., funn og prøver (markert med Am nat.vit.nr, karbondaterte i rødt).

Bredden på den noe krumme konstruksjonen varierte mellom ca. 3 meter ved den østlige enden til ca. 5 meter på det bredeste.

Hus 2
Trolig langhus, uavklart bruksperiode
Felt 1, Nordre Sunde 2015

Tolkingsforslag for takbærende stolper i Hus 2.

Figur 46 Plantegning av Hus 2, med tolkingsforslag for system av takbærende stolper.

Anlegget er sterkt preget av nyere inngrep i form av steinopptrekk og dreneringsgrøfter; minst fem slike grøfter har skåret seg gjennom deler av huskonteksten. Området som Hus 2 lå i, fremstod som fuktigere enn der hvor Hus 1 var lokalisert, men dette kan delvis komme av at det opprinnelige terrenget her var blitt noe forstyrret ved anleggelsen av FV409 Kvernevikveien like vest om feltgrensen.

I motsetning til det klare Hus 1 på samme feltet, måtte det flere runder med opprensing og arbeidshypoteser til før man klarte å påvise en mulig huskonstruksjon her. Det som først og fremst understøttet et Hus 2, var de særpregede, trolig takbærende, stolpehullene plassert på innsiden av noen distinkte grøfter.

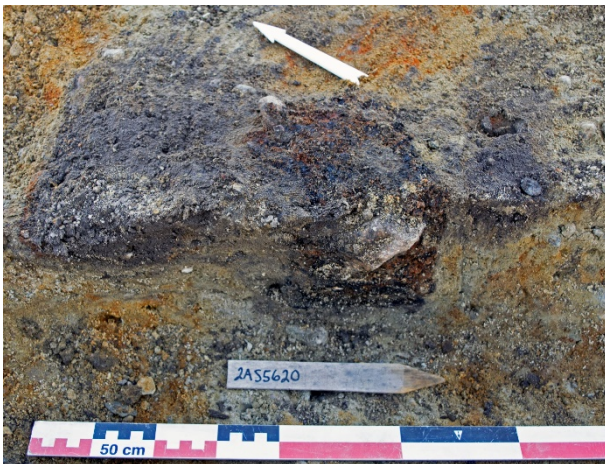
Hus 2 hadde ingen bevarte rester etter ildsteder eller andre former for ildproduserende anlegg.

I alt ble det påvist 11 mulige rester etter faser av takbærende stolper. På bakgrunn av dette, er det så fremtolket 4 plausible grindene for takbærende stolper. 3 av disse grindene var relativt godt bevart med

stolpepar, for den resterende hadde en moderne grøft etter fjernet spor etter stolpehull. Avstanden internt mellom stolper i samme grind var (regnet fra Ø mot V) henholdsvis 2,8 meter, 4,2 meter og 3,8 meter. For det vestligste stolpeparet av disse er dog avstanden noe usikker, siden en forstyrrelse kan ha fjernet eventuelle flere faser av stolper her, mot NV (dvs. avstanden kan ha vært større). Avstanden mellom de nevnte 4 grindene var relativt jevn, den varierte mellom 3,4 – 3,5 meter. Flere av stolpehullene for takbærende stolper bar klart preg av å være flerfasete, man hadde skiftet ut den opprinnelige stolpen med en ny. Noen av de takbærende stolpene var bevart i form av stolpeavtrykk, og disse gav inntrykk av firkantet form på selve stolpene (jf. figur 48). Fyllet i stolpehullene var generelt mørkere enn for Hus 1, noe som kan indikere at Hus 2 er en yngre konstruksjon enn denne bronsealderbygningen.

Figur 47 Hus 2 etter fremrens. Stein med innriss rett til venstre for huset. Foto mot VSV.

Figur 48 Eksempel på takbærende stolpehull med brent masse i Hus 2. Mot NØ.

De øvrige stolpehullene tilknyttet Hus 2 sin grunnflate, var få og diffuse og med uavklart funksjon. Det fantes noen svake rester etter mulige stolper rett nord for bygningen, men disse kan like gjerne ha vært spor etter forstyrrelser. Det er således ikke påvist noen sikre rester etter hverken inngangspartier eller linjer av veggstolper. Når det gjelder konstruksjonens ytre avgrensning, har man valgt å bruke de distinkte grøftene som et holdepunkt. Man ser at de takbærende stolpene har en tilnærmet lik plassering til disse grøftene, stolpehullene lå alle innenfor en avstand på ca. 50 cm fra den indre grøftekanten. De aktuelle grøftene viste seg å være mer komplekse enn det bare innmålingene viser, særlig den sørlige grøften (5680)

var klart flerfaset, med to distinkte, parallelle, smale grøfter. Disse to grøftfasene hadde ulikt tverrsnitt, med henholdsvis tilnærmet rund og flat bunn. Det er mulig at denne justeringen av grøftene var tilknyttet utskiftningen av takbærende stolper i samme området. Opprinnelig anslo man i felt at de ulike grøftdelene her hadde tilhørt én felles, «U-formet» grøft som trolig var for drenering langs ytterveggen av Hus 2 - til tross for at man manglet bevart grøft i et område ved den østlige «kortveggen». I løpet av den videre utgravningen og i etterarbeidet har det blitt klart at det finnes flere tolkningsmuligheter når det gjelder forholdet mellom grøfter og veggkonstruksjon: a) at grøftene er rester fra mer eller mindre bevarte faser av dreneringsgrøfter eller dråpefall rett utenfor Hus 2, eller b) at iallfall noen av grøftrestene er spor etter selve veggen til Hus 2, muligens en vegglinje fundamentert på syllstokker.

Eksistensen av slike vegggrøfter vil ha konsekvenser for forståelsen av Hus 2 som enskipet eller treskipet. En rent enskipet konstruksjonsmåte ville bety at de takbærende stolpene i realiteten stod i selve vegglinjen, og at de resterende, lettere fundamenterte, sporene etter ytterveggene ikke var bevart. Dersom de omtalte grøftene var vegggrøfter, får man derimot en mer treskipet konstruksjon, selv om de to sideskipene blir svært smale i forhold til midtskipet. Hus 2 har uansett en utforming som gir mye gulvflate uten stolper.

I den vestligste bevarte delen av Hus 2, ble det påvist noen grøfter med uavklart funksjon i relasjon til bygningen. Det er mange nyere forstyrrelser i området, og muligvis er også disse grøftene spor etter hendelser fra senere tid. En dyp, smal (trolig håndgravd) og delvis steinfyllt grøft som gikk omtrent på tvers av Hus 2 sin lengderetning bør trolig helst forstås som en dreneringsgrøft, men det kan ikke helt utelukkes at den har hatt med en skillevegg å gjøre. Rett utenfor motsatt ende av bygningen, ble det påvist noen diffuse stolpehull og en grop. Disse er ikke tolket som tilhørende selve Hus 2, men siden plasseringen av disse stolpene passer relativt godt inn med den generelle krummingen / innsmalningen av bygningen, er det mulig at det kan dreie seg om et lite tilbygg inntil den østlige kortveggen.

Det ble tatt ut i alt fire naturvitenskapelige makrofossilprøver fra anleggsspor tilknyttet Hus 2 (se kap. 7 og vedlegg 5). Det er 14C-datert materiale (trekull) fra tre av disse prøvene (se vedlegg 6), men dateringsresultatene peker mot ulike tidsperioder – henholdsvis eldre bronsealder, overgangen yngre bronsealder til førromersk tid, og folkevandringstid. Dette gir et tidsspenn på rundt 2000 år (ca. 1500 f. Kr. – ca. 500 e. Kr.). Spørsmålet da er hvilke, om noen, av dateringene som faktisk avspeiler brukstiden til Hus 2. Bruken av trekull til datering, er i seg selv kildekritisk utfordrende (se kap. 8 om kildekritiske faktorer) siden trekullet ikke stammer fra sikre ildproduserende kontekster (Hus 2 har ingen slike), men fra stolpehull og grøft.

Funnmaterialet tilknyttet Hus 2 (se kap. 6 og vedlegg 1-2) består bare av ett leirkarskår fra grøft 5680. I tillegg bør det nevnes at den jordfaste steinen med særpregede innriss (se figur 116) lå bare ca. 1 meter SØ om denne grøften.

Samlet vurdering av Hus 2:

Hus 2 er trolig en bygningskonstruksjon, enskipet eller treskipet. Huset har nok fortsatt utenfor feltgrensen mot V. Bygningen mangler klare funksjonsindikerende trekk som ildsteder, skillevegger og inngangspartier. 14C-dateringene er sprikende, og gir liten hjelp for å fastslå brukstiden til konstruksjonen. Men den tilnærmet enskipede utformingen, de mørke sporene etter firkantede stolper og fraværet av varmekilder gjør at man tentativt foreslår en bruk som driftsbygning (fjøs/lager) i løpet av yngre jernalder eller tidlig middelalder.

Hus 8:

Dette har trolig vært et treskipet småhus (jf. vedlegg 3-4). Det bestod av en samling stolpehull lokalisert i den slake skråningen like vest om husgrunnen for det flerfasete langhuset Hus 18 (se figur 16). Disse anleggssporene ble ikke prioritert for nærmere undersøkelser, så man har bare informasjon om dem fra innmålingsdata og dronefoto. De aktuelle stolpehullene er tolket som å tilhøre henholdsvis takbærende

stolper (inkl. utskiftninger) i grunder og et mulig inngangsparti på den østre langsiden. Det var ikke bevart spor etter veggstolper. Lengden på bygningen er anslått til å ha vært minst sju meter (basert på avstand mellom grunder i hver ende), og bredden har vært på over 4,5 meter (basert på bredden mellom stolper i samme grind + avstand til mulig inngangsparti). Avstanden mellom stolper i samme grind varierte mellom ca. 3,3 – 3,7 meter. Avstanden mellom grindene varierte mye mer, fra 0,5 - 2,8 meter, dette trolig på grunn av utskiftninger. Avstanden mellom de to mulige inngangsstolpene var på ca. 1 meter.

Det ble ikke tatt ut naturvitenskapelige makrofossilprøver eller gjort gjenstandsfunn i forbindelse med Hus 8.

Samlet vurdering av Hus 8:

Man vet svært lite om Hus 8, men generelt sett så kan man si at det lå lokalisert i et område som ellers var preget av spredte stolpehull som er forsøkt tolket til små konstruksjoner som stativ, gjerder og småhus. Trolig har Hus 8 fungert som en driftsbygning, fraværet av ildproduserende anlegg kan indikerer funksjon som fjøs eller lager.

Hus 13:

Dette er en bygningskontekst som har vist seg krevende å tolke, siden den både har visse systematiske trekk og fremstår som fragmentert og dårlig bevart (se figur 16, 49). I feltsituasjonen ble man først oppmerksomme på en rekke av stolper som strekte seg i området mellom «røysen» / Anlegg 29 til Hus 28, i et slakt skrånende terreng fra nord mot sør. Det lot seg ikke gjøre å påvise en lignende, parallell rekke, og det ble således klart at det kunne dreie seg om en toskipet bygning her like ved det særpregede, steinbygde anlegget 1930 (se kap. 5.3). Det videre undersøkelsene av utvalgte anleggsspor (stolpehull, groper, grøfter, kullflekk) styrket denne arbeidshypotesen, og man har valgt å holde fast på en tolkning til toskipet konstruksjon. Lengden til huset er anslått å være på minst 17 meter (målt fra nordre til sørlige mulig takbærende stolpe), bredden til ca. 6 – 6,5 meter (basert på spredte spor etter mulige veggstolper).

Den nevnte rekken av stolper har trolig inkludert flere faser av takbærende stolper; de er for mange og står for tett til å stamme fra en brukperiode. Et utvalg av dem ble snittet og dokumentert nærmere (se vedlegg 3-4), og blant disse skilte særlig to ved midten av rekken seg ut ved å være særlige dype (henholdsvis 32 og 40 cm) sammenlignet med de andre (ca. 10 – 16 cm).

Når det gjelder veggstolper, så var det flere lovende anleggsspor tilknyttet den vestre enn den østre langveggen, men selv i vest fremstod stolpehullene som spredte og små (flere ble målt inn som staurhull). Noen klare kortvegger er ikke påvist.

Det er ikke funnet stolper som kan tilknyttes inngangspartier.

Det fantes flere stolpehull, groper og grøfter innen den foreslåtte grunnflaten til Hus 13, men det er uavklart hvordan disse best skal forstås. Noen av stolpene kan ha tilhørt tversgående skillevegger, mens andre kan ha fungert som ulike former for indre stolper.

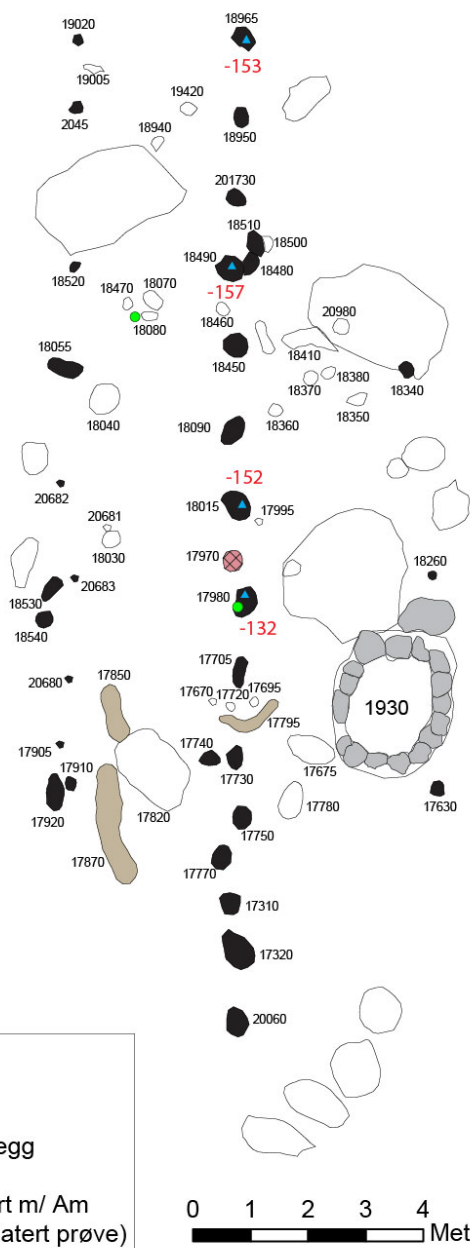
Det ble påvist en grunn kullflekk like ved en av de takbærende stolpene. Dette kan ha vært rest av et ildsted i en av bygningens brukfaser, men strukturen var for diffus til å kunne knyttes definitivt til Hus 13.

Det ble tatt ut fire naturvitenskapelige makrofossilprøver fra Hus 13, alle fra takbærende stolper. Det er utført seks 14C-analyser (to av prøvene har hver sin datering, og de to andre prøvene har hver to dateringer; se vedlegg 5-6). Samtlige dateringsresultater er tilknyttet eldre bronsealder, men tidsspennet varierer fra 1775 – 1123 f. Kr. (periode I/II/III). Det bør dog presiseres at majoriteten (fem) av dateringene kan tilknyttes århundrene ca. 1800 – 1400 f. Kr. (en plausibel brukperiode for et toskipet

Hus 13

Trolig toskipet langhus, fra eldre bronsealder

Felt 2, Nordre Sunde 2015

Sort: stolpehull
Brunt: grøfter
Grått: steiner
Rødt: ildproduserende anlegg
Grønt: funn
Blå trekant: prøver (markert m/ Am nat.vit.nr.; rødt for karbondatert prøve)

Figur 49 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilknyttet kontekst for Hus 13.

langhus), og bare én er fra ca. 1200 – 1100 f. Kr. (en periode med liten sannsynlighet for toskipet langhus).

Funnmaterialet bestod av leirkarskår påvist ved undersøkelsen av en takbærende stolpe (se figur 49, vedlegg 1-2).

Samlet vurdering av Hus 13:

Tolkningen av Hus 13 som rester etter et toskipet langhus fra eldre bronsealder, er basert både på selve organiseringen av og innholdet i anleggssporene og på det mønsteret som viser seg ved 14C-dateringene. Trolig stammer det 14C-daterte materialet (1696 – 1644 f. Kr., kalibr. 1 σ) fra bunnen av det særpregede, steinbygde anlegget 1930 (mulig grav; se kap. 5.3) fra den samme bosetningen som Hus 13, men selve 1930 er trolig fra en yngre periode.

Hus 28:

Dette er tolket til å være rester av en bygning med krummede langvegger, enten treskipet eller enskipet. Konstruksjonen var orientert NV-SØ, parallelt med Hus 18 (ca. 7 meter Ø om dette) og i nærheten av Hus 31 (ca. 5 meter SØ om dette). Den slake skråningen sørover fra røysen og Anlegg 30 gikk over i et tilnærmet flatt terreng rett nordenfor Hus 28, så bygningen lå på det samme plataet som m.a. Hus 18 (se figur 16, 50-51). Hus 28 ble identifisert med utgangspunkt i den systematiske stolpesettingen i veggene, der langveggene var krumme og den bevarte, nordre kortveggen var rett. Forholdene ved den sørlige kortveggen var mer uavklart; her kan det enten ha vært en lignende, rett kortvegg som i nord eller så har hele bygningen vært noe lenger (men var bare delvis bevart) og hatt en smalere form i denne delen. Lengden på bygningen er således uavklart; den «korte varianten» er på ca. 13 meter, mens den «lange varianten» er bevart i ca. 18,5 meter. Bredden varierer fra ca. 5,7 meter i ved nordlig kortvegg til på det meste ca. 7,5 meter ved den midtre delen. Dette medfører at med den «korte varianten» er Hus 28 akkurat noe for kort til å regne som et langhus.

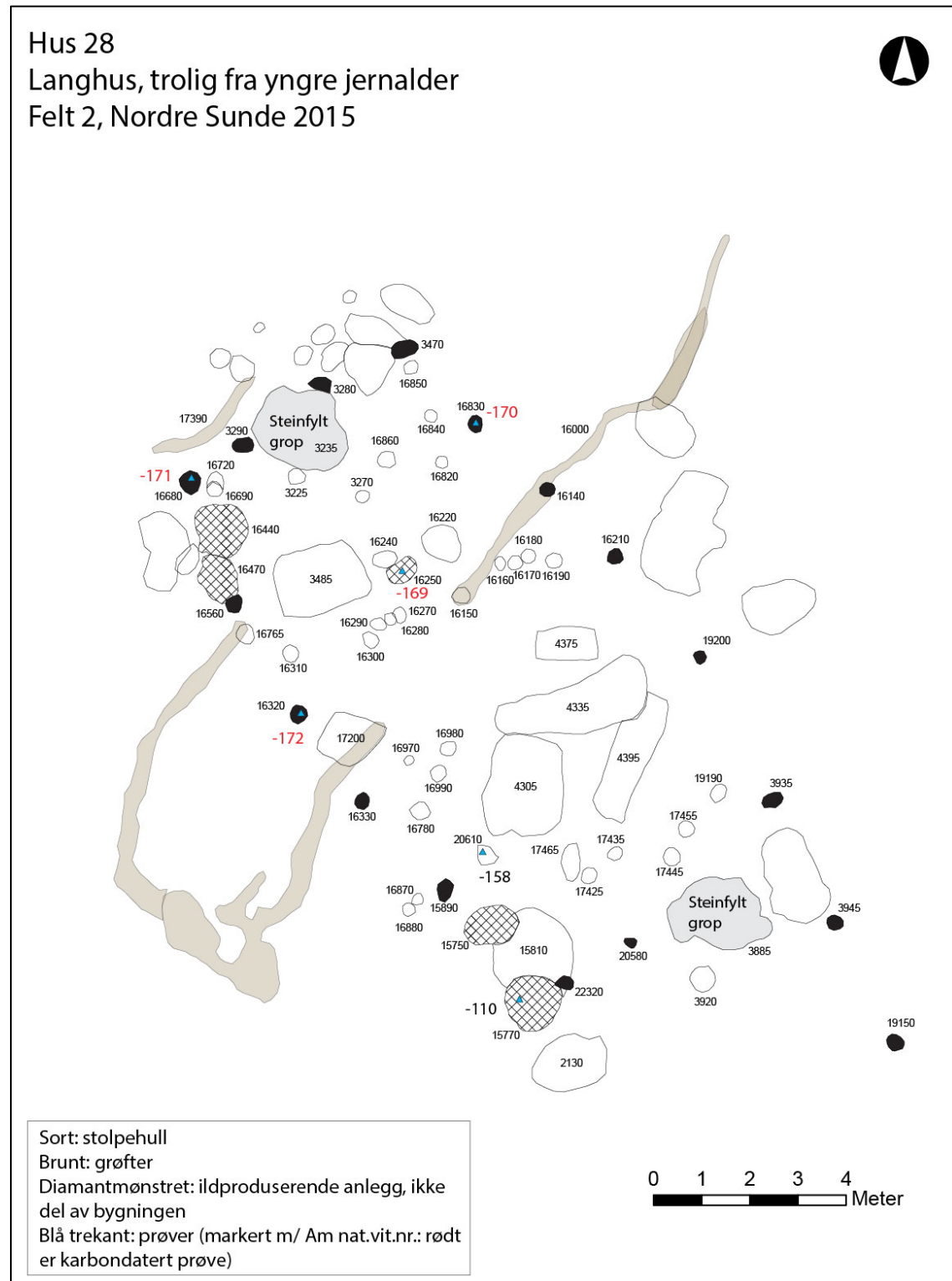
Det er ingen ildproduserende anlegg som sikkert kan knyttes til bruken av Hus 28. En arbeidshypotese i felt, var at kullkonsentrasjonen 16250, som lå sentralt i den nordlige delen av bygningen, hadde fungert som sentralildsted her. Men, 14C-analyse av materiale herfra har i ettertid gitt to dateringsresultat til slutten av steinalderen, noe som både virker usannsynlig bygningstypologisk sett og som heller ikke samsvarer med de øvrige dateringene på materiale fra stolpehuller (se mer nedenfor, og vedlegg 6).

Det er ikke påvist et klart system av indre, takbærende stolper tilknyttet Hus 28. Det fantes flere stolper innen selve grunnflaten til bygningen, men de fremstod ikke som organisert etter prinsippene for toskipete eller treskipete hus; det var hverken en klar midtrekke eller stolpepar i grunder. I den nordlige delen var det en rekke av stolpehull som strakte seg på tvers av bygningen. Dette kan ha vært rester etter takbærende stolper, evt. med utskiftninger, men det er uavklart. Det fantes ikke bevart flere, lignende rekker lenger mot sør. En del andre stolper var lokalisert et stykke innenfor veggrekkene, og kan således ha fungert som indre støttstolper til disse, men det er også uavklart.

Det ble ikke påvist klare inngangspartier i tilknytning til Hus 28. Når det gjelder langveggene, så var det ingen stolper lokalisert hverken innenfor, i eller utenfor veggrekkene som pekte seg ut som troverdige dørstolper. En mulighet for innganger som bør nevnes, er derimot i kortveggene. Her fantes det, både i den sikre nordre langveggen og i den mulige sørlige, områder midt i veggløpet der det lå steinpakninger. Steinpakningene strakk seg over veggrekkene, og kan ha fungert som fundament for ferdsel inn og ut her.

Det er i stor grad veggstolpene som definerer konstruksjonen Hus 28. De fremstod som tilnærmet like hverandre i dimensjon og innhold. Langveggene i henholdsvis øst og vest hadde den samme distinkte krummingen (se figur 51), og om man tar utgangspunkt i den «korte varianten» (se ovenfor) fantes det like mange stolper i hver langvegg. Disse stolpene var i tillegg lokalisert slik at de stod omtrent rett ovenfor hverandre, dvs. slik at en stolpe i vestre langvegg dannet «par» med en stolpe i den østre. Dette, sammen med den generelle kunnskapen om at de øvrige husene på Felt 2 hadde svært lite bevart av veggstolper, kan indikere at Hus 28 var en bygningskonstruksjon der veggstolpene hadde en viktigere rolle enn ellers når det gjaldt å bære takvekten; man kan således ha med å gjøre et hus som var helt eller delvis enskipet i byggemåten.

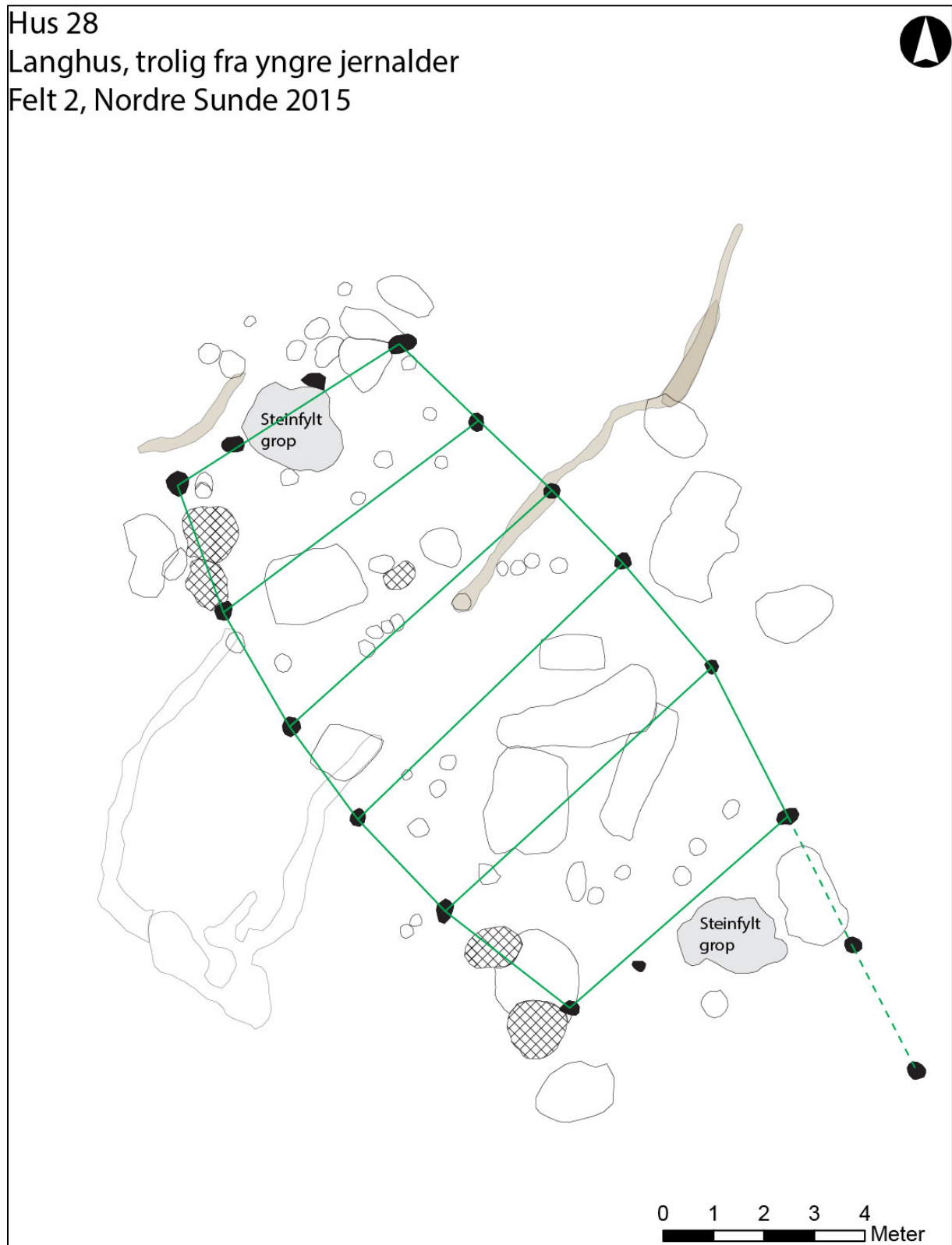
Det ble påvist to grøfter som kan ha hatt med bruken av Hus 28 å gjøre. Den ene lå rett utenfor bygningens nordre ende, og kan ha fungert som dreneringsgrøft her. Den andre strakk seg fra

Figur 50 Plantegning av anleggspor og prøver tilknyttet kontekst med Hus 28.

midten av huset, forbi en av veggstolpene og videre mot NØ utenfor huset. Relasjon og funksjon i forbindelse med Hus 28 er uavklart; en mulighet er en kombinasjon av skillevegg og ledegjerde.

Både innen og rett ved Hus 28 fantes det store, steinfylte grop. Relasjon og funksjon i forbindelse med Hus 28 er uavklart; de kan alle stamme fra andre former for forhistorisk aktivitet eller eventuelt yngre forstyrrelser, eller noen av dem kan ha med bruken av bygningen å gjøre (se diskusjon om

Figur 51 Tolkingsforslag for Hus 28, med vekt på symmetri og avstander i yttervegger.

inngangspartier i kortveggene). Den ene av dem lå rett utenfor den midtre delen av den østre langveggen, og ble delvis manuelt undersøkt nærmere siden den kunne passe med et inngangsparti her. Gropen viste seg å være så stor, dyp og steinfylt at man avsluttet arbeidet med den av prioritierungsårsaker. Den inneholdt dog ikke noe moderne tilført materiale, sprengt stein eller lignende, så en forbindelse med bruken av Hus 28 kan ikke utelukkes.

Det ble tatt ut tre naturvitenskapelige makrofossilprøver fra anleggsspor (veggstolper) som kan tilknyttes Hus 28 (se vedlegg 5, og omtale av ildsted 16250 ovenfor). Resultatene av 14C-analyser fra disse tre prøvene (jf. vedlegg 6) gir et noe blandet bilde; den ene (fra veggstolpe 16320) er datert til eldre førromersk tid, mens de to andre (fra henholdsvis veggstolpe 16680 og 16830) er datert til merovingertid og vikingtid. Det er kildekritisk sett utfordrende å 14C-datere materiale (her trekull) fra stolpehullskontekster, særlig siden Hus 28 er lokalisert innen et bosetningsområde med påviste anleggsspor fra hele tidsspennet fra sein steinalder til tidlig middelalder.

Det ble ikke gjort noen gjenstandsfunn som kan sikkert tilknyttes Hus 28.

Samlet vurdering av Hus 28:

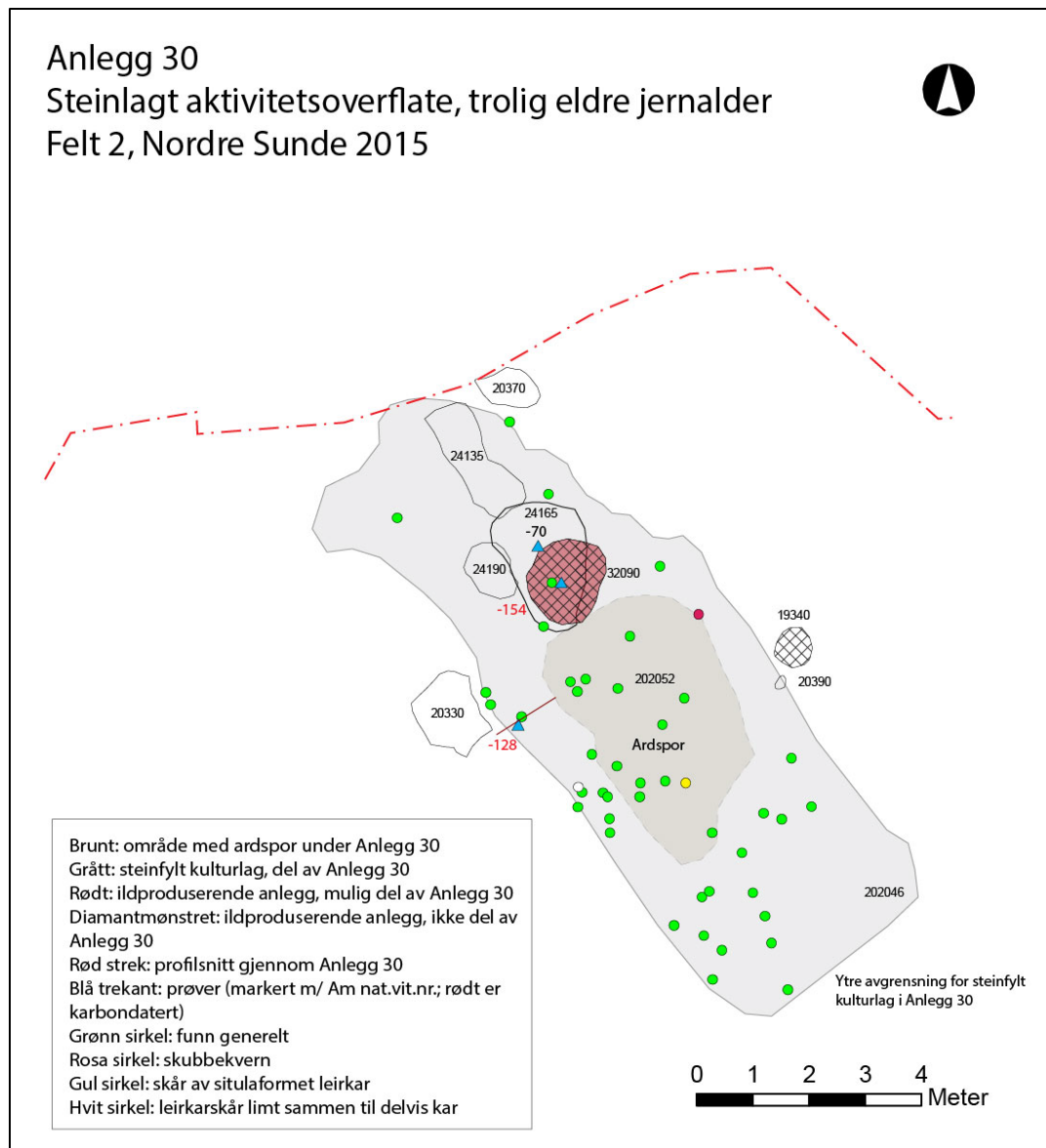
De yngste dateringsresultatene indikerer at brukstiden for Hus 28 var i løpet av yngre jernalder, og den tilnærmete enskipete utformingen peker typologisk sett mer spesifikt mot vikingtid. Dette er en periode da man også har 14C-dateringer som viser bruk av både deler av Hus 18 og Hus 31, så det er nærliggende å foreslå at alle disse husene har utgjort en felles aktivitetskontekst på denne tiden (se diskusjon i kap. 8). Hus 28 har ikke vært en stor bygning, og det mangler også klare tegn på ildsteder (i motsetning til den sørlige delen av Hus 18). Hus 28 var lokalisert helt i ytterkant av bosetningsområdet (det er ikke påvist flere bygninger øst om Hus 28). Samlet sett underbygger dette en tolkning der Hus 28 mest trolig har fungert som en driftsbygning av typen fjøs eller lager.

Anlegg 30:

Dette var et distinkt og solid anlegg, men likevel har det vist seg krevende å komme frem til en definitiv tolkning av bruksområdet (derav «Anlegg»). Det lå i et tilnærmet flatt terreng, på et lite platå på en bakketopp like ved lokalveien Sundeporsen (jf. figur 16, 52-59). Orienteringen på anlegget var NV-SØ. Restene tolket til anlegget kom til syne i forbindelse med utvidelsen av undersøkelsesområdet etter påvisningen av en trolig røysrest her (se kap. 5.3.2 og kap. 8).

Figur 52 Anlegg 30 etter første fremrens. Mot NV.

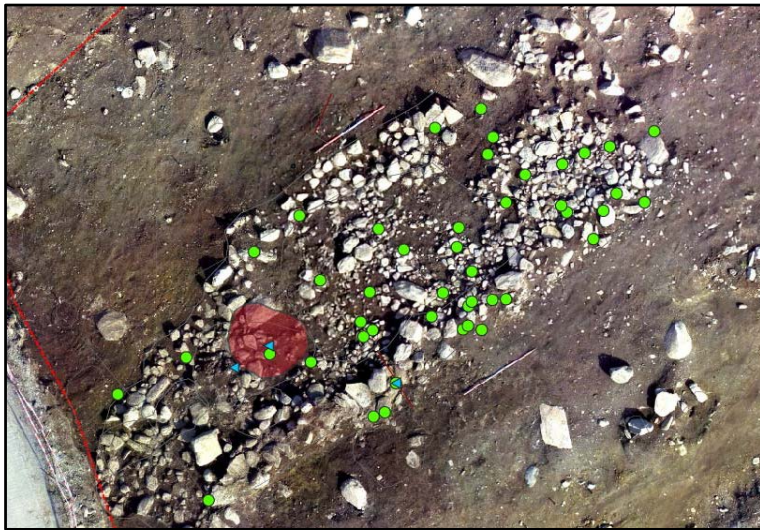

Figur 53 Plantegning over anleggspor, funn og prøver tilknyttet kontekst med Anlegg 30.

Det viste seg at deler av det steingjerdet som utgjorde dagens grensemarkering her, var bygget på en eldre steinkonstruksjon; etter demontering av de øvre, klart nyere, oppmurte delene fant man en ytre rekke med større steiner (kantmarkør? støttemur/syllmur?) som lå rett vest om /delvis over et lag med mindre steiner (se figur 52, 54-55). Den videre avdekkingen viste at dette laget gikk over i et belte med noe større steiner som dannet en avsluttende kant i vest, denne kanten kunne være en tilsvarende, men dårligere bevart, variant av den omtalte kantrekken av større steiner i vest. Anlegg 30 ble så finrenset i plan og fotodokumentert (fra fotostang og drone), før man gravde ut for hånd det indre laget med mindre steiner (diameter c. 10 -30 cm). Det ble opprettet en tverrprofil for dokumentasjon og prøvetaking (se figur 53), og til slutt ble de resterende delene av anlegget fjernet med gravemaskin (se figur 59).

Figur 54 Anlegg 30 etter grundig fremrens, situasjon før demontering av steinmasser. Mot NØ.

Figur 55 Anlegg 30, med funn (grønt), prøver (blått) og ildsted (rødt) lagt på georeferert dronefoto.

Figur 56 NV-del av Anl. 30, etter demontering av steingerde. Mot V. Figur 57 Anl. 30 moter Anl. 29/»Roys» i nord. Mot NØ.

Man står igjen med tre plausible tolkningsmuligheter for dette anlegget; husgrunn, gårdsplass eller veiløp. Alle tar utgangspunkt i den tydelige, steinlagte overflaten med større steiner (diameter c. 30 – 60 cm) i ytterkant. Først blir detaljer ved selve anlegget presentert, før det i den avsluttende, samlede vurderingen blir pekt på den mest sannsynlige tolkningen av de nevnte.

Utbredelsen til Anlegg 30 var på totalt ca. 49 m². Største lengde var på ca. 12,5 meter, mens bredden varierte fra ca. 3 – 4,5 meter. Bredden på laget med mindre steiner («aktivitetsoverflaten») sentralt innen anlegget i den midtre og sørlige delen, var på rundt 3 meter (se figur 53-54). Den nordre delen av anlegget var noe smalere enn resten, hadde generelt et innslag av noe større steiner enn massen i sør, og virket å ha en mer kurvet form, med mer «sving» mot NV. Dessverre forsvant anlegget utenfor feltgrensen i området ved røyssen og veikanten mot Sundeporsen (jf. figur 57).

Figur 58 Profilbenk viser tykkelse på lag i Anl. 30. Mot N. Figur 59 Status ved avsluttet manuell utgraving av Anl. 30. Mot Ø.

Det ble ikke funnet spor etter stolpehull innen anlegget, og man har således ingen tegn på at det har stått et stolpebygget langhus på stedet. Det er mulig at stolper i stedet for å være nedgravd kan ha vært fundamentert direkte på steiner innen anlegget, men det fantes ingen distinkte flate steinheller eller synlige mønster i plassering av passende steiner for stolpeunderlag. En annen mulighet for en eventuell bygningskonstruksjon her, er at den har vært bygget med syllstokker anlagt på de større steinene i ytterkant av anlegget.

I den nordlige delen av Anlegg 30 påviste man ved fjerning av steinene et par steinfylte groper og et ildsted (24165/32090). Ildstedet ble i felt vurdert som å kunne ha tilhørt bruken av anlegget, men ildstedkonstruksjonen var ikke klart synlig før man demonterte det steinfylte laget. Ildstedet (14C-datert til overgangen førromersk tid – eldre romertid) kan således ha vært eldre enn og tildekket av dette laget. Selve laget virket på samme tid både distinkt planlagt og utsatt for slitasje (se figur 54); det var gjennomgående brukt relativt små steiner pakket tett sammen, men flere steder manglet det steiner slik at det var «hull» i laget. De manglende steinene kan ikke skyldes flateavdekkingen, for området ble renset opp for hånd; det er sannsynlig at det er tidligere tiders ferdsel på den steinlagte overflaten som har medført slitasje. Ved fremrensingen av steinene, som lå i en kulturlagsrest av brun, humusholdig silt, ble det gjort flere funn av gjenstandsfragment og brente bein (se nedenfor, og kap. 6, og vedlegg 1-2).

Etter at kulturlagsresten med steinene var fjernet, oppdaget man at det fantes et område med ardspor bevart under laget. Ardsporene fremstod som klare streker med brun masse som var skåret ned i den lysere undergrunnen. Ardsporene ble fotografert, men ikke undersøkt nærmere. Området er i ettertid lagt inn i Intrasis (se figur 53), og er en klar indikator på at man har dyrket jorden her i en periode som er fra før Anlegg 30 sin anleggelse.

Det ble tatt ut tre naturvitenskapelige makrofossilprøver fra anleggsspor innen konteksten Anlegg 30 (se kap. 7, vedlegg 5), henholdsvis fra profilsnitt gjennom kulturlagsrest med steinlegging og fra ildstedet (24165/32090). Det er utført tre 14C-analyser på trekull (jf. vedlegg 6) fordelt på to fra profilsnittet (resultat: førromersk tid) og en fra ildstedet (resultat: overgangen yngre førromersk tid – eldre romertid). Kildekritisk sett er dateringen fra ildstedet den sikreste, og den indikerer klart at Anlegg 30 er fra jernalder

eller yngre. Det ble gjort en del funn i forbindelse med undersøkelsen av grunnflaten til Anlegg 30 (se kap. 6, vedlegg 1-2). Majoriteten av dette var leirkarskår, tolket til å være av eldre jernaldersk type (jf. figur 119). I tillegg ble det funnet noe brent bein (ikke diagnostisk, se kap. 7, vedlegg 10) og et fragment av en skubbekvern av stein.

Samlet vurdering av Anlegg 30:

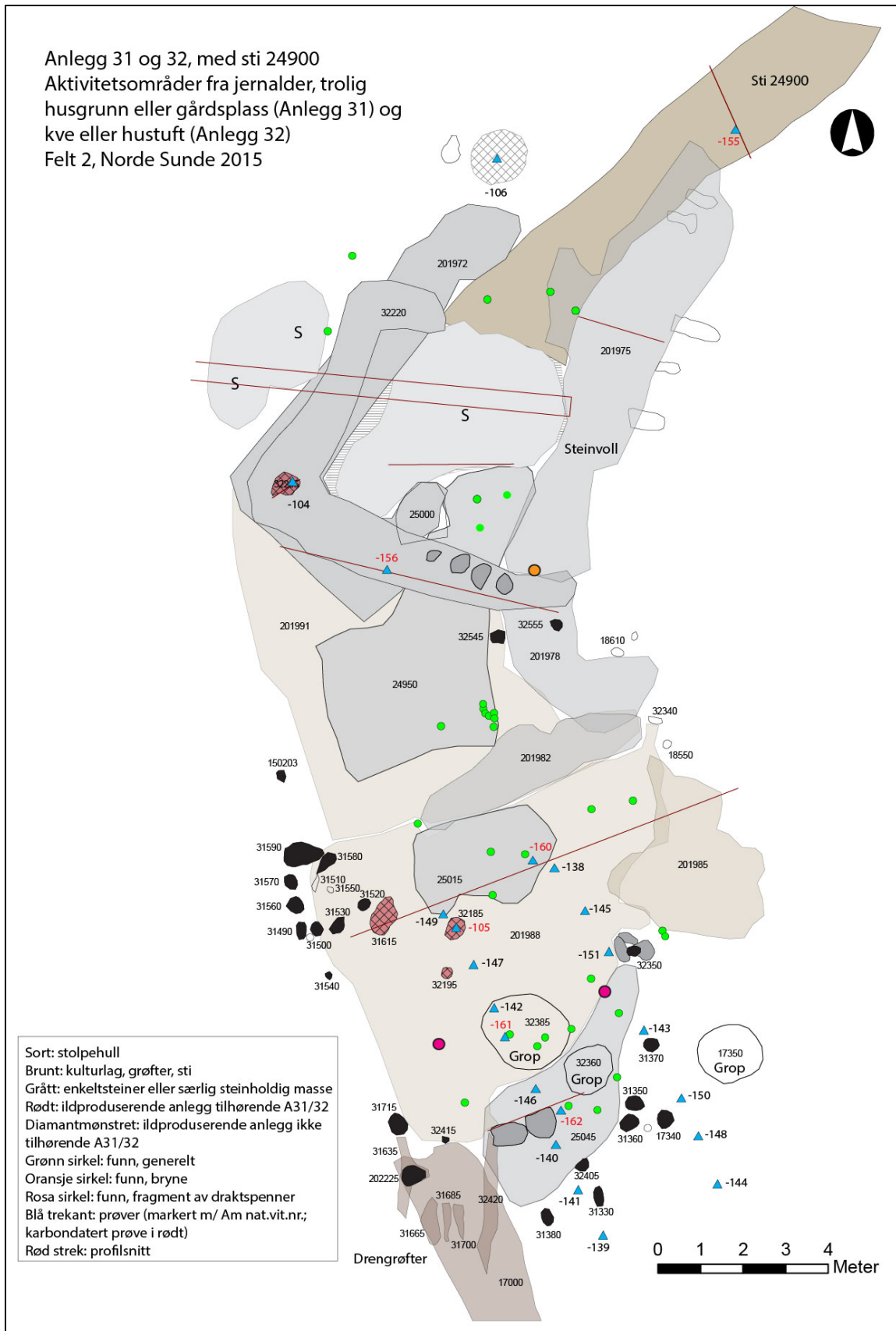
Gjennomgangen ovenfor har vist at man stod overfor et tydelig anlegg, preget av intensjonelt plasserte lag og rekker av steiner, og med prøvemateriale og funn som peker mot aktivitet her i eldre jernalder.

Dersom man først ser på tolkning av anleggets funksjon, så finnes det som nevnt flere plausible muligheter; a) gulvfundament/husgrunn for langhus, og b) aktivitetsoverflate for ferdsel, som gårdsplass eller, mer trolig, veiløp. Hovedfaktorene som støtter opp om alternativ a), er at man har et ildsted innen anlegget og at anlegget er avsluttet i SØ – retning på et vis som gjør at det får en tuftlignende form. Det som taler imot en tolkning som husgrunn, er først og fremst fraværet av anleggsspor som stolpehull (takbærende, vegger, innganger), den noe smale bredden (ca. 3 meter med «gulvflate»), at ildstedet kan være stratigrafisk eldre enn det dekkende laget over, og at anlegget endrer form mot NV (smalner inn og svinger mer). Det som i hovedsak taler for en tolkning til b) ferdselsåre, er at slik aktivitet ville kunne danne de påviste sporene uten at noe «mangler» eller ligger stratigrafisk problematisk til (ingen konstruksjonsmessige behov for stolpehull, ildsted m.m.), at man har for øvrig ved undersøkelsen funnet flere andre bevarte ferdselsårer i nærheten (sti like ved på Felt 2, veifar under Sundeveien) med en oppbygning som delvis samsvarer med Anlegg 30, og til sist at man har eldre kartografisk materiale (fra 1800-tallet) som tydelig viser at det har vært et veifar i dette området (fra Sundeporsen og over jordet ned til Sundeveien; se figur 5). Noe som taler imot bruk som ferdselsvei, er det faktum at man ikke fant rester etter lignende anlegg som en fortsettelse lenger sør på Felt 2. Her bør det nevnes at dette området virket mye mer preget av moderne forstyrrelser, som pløying og steinopptrekk, og at historisk kjente steinmurer herfra er blitt fjernet i løpet av 1900 – tallet. Alt i alt virker det som at en tolkning til ferdselsåre er den mest plausible. Funn og 14C-dateringer synes å utelukke brukstid tidligere enn jernalder, men det er mer krevende å fastslå avgrensningen fremover i tid. Ildstedet er ikke til hjelp her, og funnmaterialet kan være blandet inn fra eldre bosetningsaktivitet i nærområdet. Den større konteksten på Felt 2 viser at man hadde i bruk et omfattende gårdsanlegg her fra romertid - folkevandringstid av, og det er plausibelt at Anlegg 30 som ferdselsåre kom i bruk da, på samme vis som den mindre stien 24900 (se figur 16, 60). Om veifaret synlig på kart fra 1800-tallet faktisk er det samme, slik at det kan ha vært i kontinuerlig bruk helt siden jernalderen, er dog uavklart.

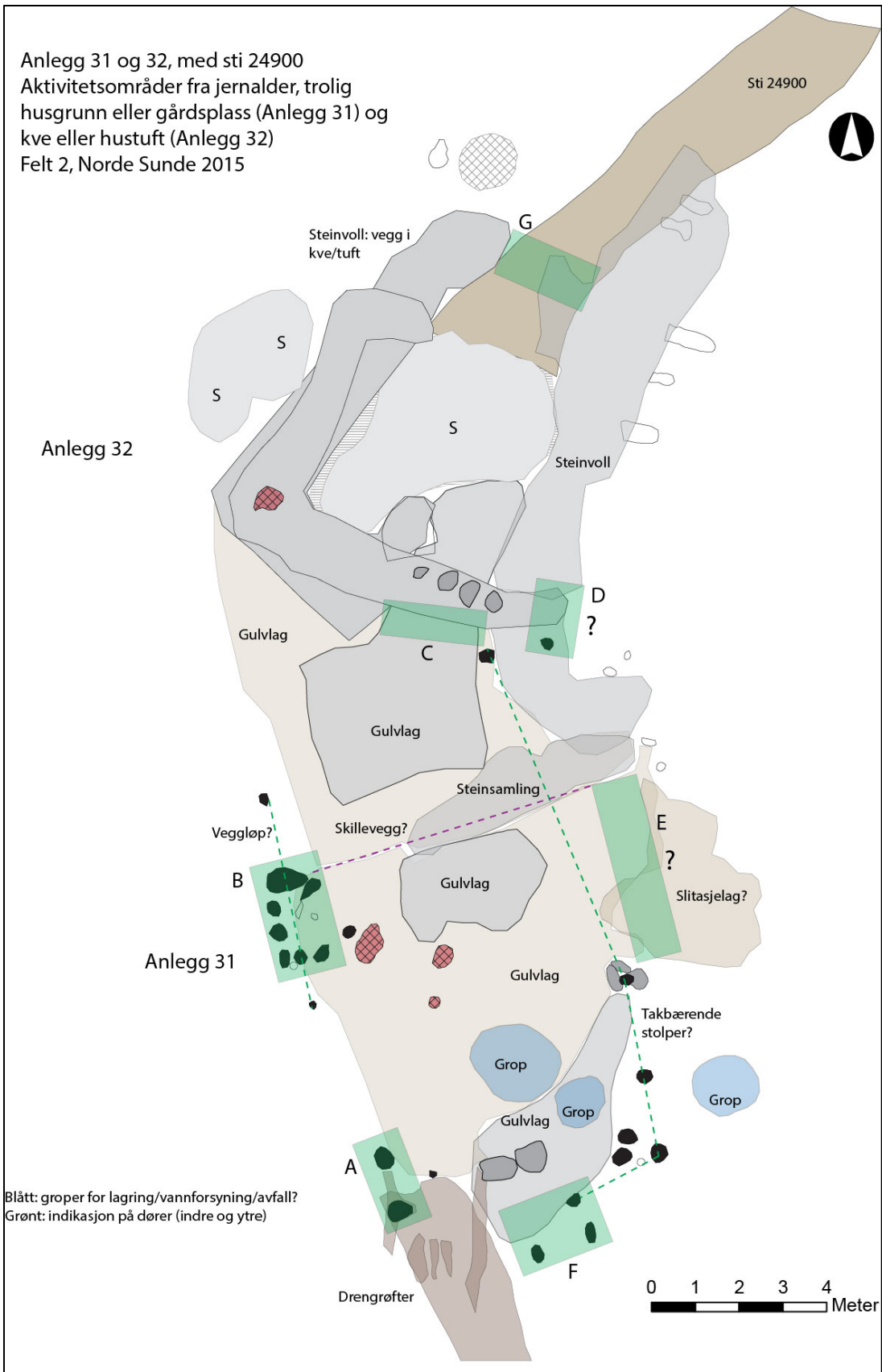
Anlegg 31:

Dette anlegget er en kompleks, flerfasert kontekst, bestående av en rekke former for anleggsspor (intensjonelt plasserte steiner, kulturlag, stolpehull, ildsteder, groper og grøfter, jf. vedlegg 3-4). Anlegg 31 var orientert NV-SØ, og hadde en lengde på c. 19 meter og en bredde på mellom c. 5,5 – 7,5 meter (jf. figur 16, 60-67). Det har flere trekk til felles med Anlegg 30, og ble på lignende vis som det i felt vurdert som en mulig ferdselsåre eller gårdsplass. Anlegg 31 har dog langt flere indikatorer til stede på at anlegget har fungert som en bygningskonstruksjon, og det er således tolket som mest sannsynlig en husgrunn.

Undersøkelsen av Anlegg 31 var utgjorde en betydelig del av hele utgravningen av Felt 2; så godt som hele det aktuelle arealet ble finrenset i plan, og i noen områder måtte prosessen med opprens og dokumentasjon gjentas på grunn av flere faser med kulturlagsrester. Grunnet sterkt tidspress, ble den avsluttende delen av undersøkelsen av anlegget i stor grad utført med gravemaskin under veiledning av arkeolog. Man lot da noen tverrprofiler stå igjen, mens de resterende delen av kulturlagene ble skrapet bort av maskinen. Hovedformålet med dette, var å undersøke om det fantes flere anleggsspor skjult under lagene, særlig gjaldt dette stolpehull og ildsteder som kunne si noe om funksjonen til de eldste fasene. Enkelte anleggsspor ble påvist, men de var få og kunne ikke sikkert knyttes til takbærende funksjon eller vegger.

Figur 60 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilhørende kontekst med Anlegg 31 og 32.

Figur 61 Tolkningsforslag for aktivitetsområde med Anlegg 31 og 32

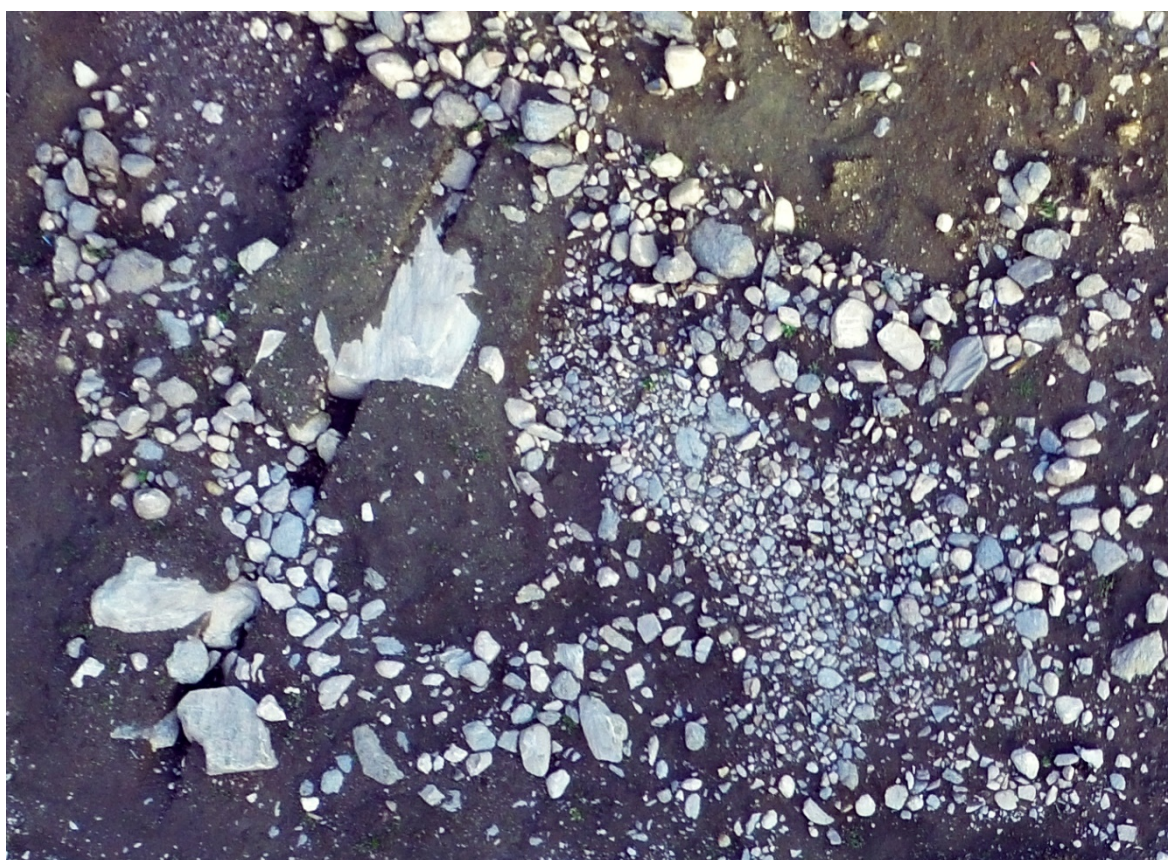
Figur 62 Område med sti 24900 (oppe til venstre), Anlegg 32 og Anlegg 31 etter fremrens. Opp er mot ØNØ.

Det ble påvist noen ildsteder (31615, 32185, 32195) innen grunnflaten til Anlegg 31. De lå alle i et avgrenset område i den sørvestre delen av anlegget, noe som kan peke mot en funksjonsinndeling (se figur 60-61). De hadde til felles at de først ble synlige etter at man hadde fjernet deler av det overliggende kulturlaget («gulvlaget»), noe som indikerer at de tilhørte bruken av de eldre fasene. 32185 var det mest distinkte anleggssporet av de tre, et klart ildsted som var plassert like på overflaten av undergrunnsmasse. 14C – dateringen av dette ildstedet er fra folkevandringstiden (se mer nedenfor om datering av Anlegg 31).

Anlegg 31 har ikke fått påvist klare spor etter takbærende stolper som passer inn i et tradisjonelt system for enten en-, to- eller treskipete bygninger. Det er mulig at slike stolper har vært fundamentert direkte på steiner innen gulvlagene, men det lot seg ikke gjøre å påvise noen klare slike stolpeunderlag. Det ble funnet noen solide stolpehull i ytterkant av anlegget (se figur 60-61), som kan ha fungert som støttestolper for tak eller vegg, men dette er uavklart.

Det ble påvist enkelte stolpehull som kan ha fungert innen vegglop, men de er for få og spredte til å ha særlig utsagnskraft (se figur 60-61). Det er fullt mulig at Anlegg 31 i realiteten har hatt vegger uten jordgravde stolper (som syllstokk, steiner som stolpeunderlag m.m.). Lokaliseringen av vegglopene har vist seg krevende; anlegget har ulik bredde, og ved de trolige kortveggene er avgrensningen mot andre anlegg noe diffus. Den sikreste informasjonen har man om den vestre langveggen. De aktuelle kulturlagene tilknyttet ulike gulvrester hadde tilnærmet samme avgrensning mot vest. Dette kan delvis være et resultat av mer ploying her, men ytterkanten av lagene i vestlig retning var såpass konsekvent at man har tolket dette å avspeile en reell grense for gulvenes utbredelse i bredden. I tillegg er det i vest man har de klareste sporene etter trolige inngangspartier (markert Inngang «A» og «B» på figur 61, mer om innganger nedenfor). Stolpehullene tolket til disse inngangspartiene samsvarer godt overens med gulvrestenes utbredelse, og er en sannsynlig indikator på hvor den vestre langveggen var plassert. Når det gjelder den østre langveggen, så er det foreslått en plassering langs en tenkt linje fra den nedre vestre kanten av steinvollen 201978 til de klare stolpehullene 31370 og 32350 i SØ. Dette ville gi et vegglop parallelt med den foreslåtte for vestveggen, og med en gulvbredde på c. 6 – 6,5 meter. Veggen ville således også ha gått i et området der det flate terrenget går over i en slak skråning mot øst (se omtale av lagrester nedenfor).

Lokaliseringen av den nordlige kortveggen var krevende å skille ut, mye grunnet eksistensen av Anlegg 32 i samme område (se figur 61-63, 68). Grunnet tidspress og særdeles vanskelige arbeidsforhold (styrtregn, høy grunnvannstand, kulde) ved undersøkelsene her mot slutten av utgravningen, klarte man ikke sikkert å påvise fullstendig hvilken relasjon som fantes over tid mellom de to konstruksjonene 31 og 32 (se mer spesifikt om Anlegg 32). Det er mulig at Anlegg 32, som et tilbygg, kom til først ved senere bruksfaser av Anlegg 31, og at det således kan ha blitt gjort justeringer av Anlegg 31 sin utbredelse i nordlig retning. Det er således ikke påvist noen klar avslutning av Anlegg 31 mot nord; de mest sannsynlige alternativene synes å være enten a) delvis under Anlegg 32, eller b) inntil sørsiden av steinvoll 201972 tilhørende Anlegg 32, for begge alternativene med steinvoll 201978 som avgrensning mot øst. Når det gjelder den sørlige kortveggen, ligger den tolkningsmessige utfordringen mye i hvor langt mot sør man bør strekke omfanget av Anlegg 31. Man har valgt å holde på en tolkning der anlegget avsluttes like sør om slutten av de steinfylte kulturlagene (se figur 61, 65), selv om det finnes et omfattende antall bosetningsspor også videre sørover. Argumentene bak tolkningen er basert både på a) typer anleggsspor, b) endring i terreng, og c) den videre bygningskonteksten. Det skjer et klart skifte av type anleggsspor sør om den steinfylte kulturlagsresten 25045, den synes å danne en grense mellom ulike aktivitetsområder; i nord klare kulturlagsrester og steinkonstruksjoner, i sør spredte anleggsspor (stolpehull, groper, ildsteder) synlige som nedgravninger i undergrunnsmassen. 25045 inneholdt også en nivåforskjell, en endring i terrenget. Noen store steiner var plassert på rekke og dannet en tversgående kant / støttemur akkurat i overgangen mellom et lite søkk fylt opp med kulturlag tilhørende trolig gulvoverflate i nord og en slak liten skråning opp til den noe høyereliggende flaten mot sør (se figur 61-62, 65). Rekken av steiner fremstod som en klar avgrensning av selve kulturlags-/gulvområdet innen Anlegg 31, og det er plausibelt at det har vært en tversgående vegg i forbindelse med steinene – enten en indre skillevegg og selve den sørlige kortveggen. Like i nærheten fantes det også stolpehull som kan ha tilhørt to inngangspartier, ved henholdsvis den vestre langveggen og ved den sørlige kortveggen. Flere dreneringsgrøfter starter i dette området og strekker seg sørover, parallelt med den flerfasete husgrunnen for langhuset Hus 18 (se figur 16).

Figur 63 Området der Anlegg 31 møter Anlegg 32, med steinvoller og steinlagte overflater. Opp er mot NØ.

Det er påvist spor etter flere, mer eller mindre sikre inngangspartier til Anlegg 31. Disse er lokalisert til både langvegger og kortvegger, og har fått benevnelsene Inngang «A», «B», «C», «D», «E» og «F» (se figur 61). Inngang «A» og «B» var tilknyttet den vestre langveggen. «A» var plassert rett ovenfor, og bare c. 1,5 meter unna, en klar inngang til den nordligste delen av Hus 18. «A» ble ikke undersøkt nærmere i felt, men bestod av et klart avgrenset stolpehull (31715) og et sannsynlig stolpehull (202225) innen en dreneringsgrøft (31635). Avstanden mellom disse dørstolpene var c. 1,3 meter, noe som var tilnærmet identisk med den nevnte inngangen til Hus 18. «A» lå helt mot enden av den vestre langveggen, og har ledet inn til et rom rett nord for støttemuren ved sørenden av Anlegg 31. «B» lå ved midten av anlegget, c. 4,5 meter nord for «A». Her fantes det flere stolpehull enn ved «A», de kan stamme fra et mer distinkt inngangsparti (skut?) eller være utskiftninger tilknyttet ulike bruksfaser. Stolpehullene fremstod som klare i plan, men ble ikke undersøkt nærmere grunnet svært dårlige værforhold som gav oversvømmelse av området. Øst for «B», inne i bygningens gulvareal, ble det påvist en klar forskjell når det gjaldt kulturlagens karakter (se figur 62); mens massene rett Ø og S om «B» fremstod som et oppstampet og slitt jordgulv med spredte steiner (25015 og 201988), var massene mot nord dominert av en relativt velbevart og kompakt steinlegning (24950). Dette er tolket til å være to ulike gulvoverflater, trolig tilhørende to separate rom (med steinsamling 201982 som mulig rest av skillevegg). Her kan det således ha vært en indre dør i forbindelse med en skillevegg, men denne har man ikke påvist spor etter. Inngang «C» er tilknyttet ferdsel mellom Anlegg 31 og Anlegg 32. Det er flere spor tilknyttet laget 24950 som indikerer en overgang fra et areal til et annet her; a) at laget endrer form fra smal «sti» innen Anlegg 32 til bredere «aktivitetsflate» i Anlegg 31, b) at laget i samme område inneholder flere større, flate steiner som danner en «grense» evt. en egen sti i Ø-V – retning (se mer nedenfor under «D»). Den kompakt steinlagte overflaten av lag 24950 har trolig tilhørt de yngre bruksfasene av Anlegg 31, for laget var synlig allerede ved første opprens og lå klart ovenpå en steinblandet jordmasse som hadde en mindre strukturert karakter (se figur 61-62). Inngang «D» har et uavklart forhold til Anlegg 31; den kan ha ledet til selve anlegget her, men den kan også ha ledet til Anlegg 32 eller et område rett utenfor. Selve «D» er mer utledet fra de større steinene som dannet en rekke / sti i dette området (se figur 61, 71) enn faktisk påvist i seg selv. Det ble ikke tid ved utgravningen til å demontere hele det aktuelle, steinfylte området, men det fremstod som at rekken av flate steiner holdt frem også innen steinvollen (201975) mot øst på et vis som dannet en trapp. Like i nærheten ble det påvist et stolpehull som kan ha hatt med et inngangsparti å gjøre. Inngang «E» er basert på klare spor etter ferdsel / slitasje i et område som lå delvis innenfor og delvis øst om Anlegg 31 (se figur 61, 65). En mulig tolkning av disse sporene, er at de stammer fra gjentatte forflytninger av dyr (kyr?) inn og ut av dette området. En slik aktivitet passer dårlig overens med de ildstedsrestene påvist i de lavere nivåene i dette «rommet», noe som kan indikere at denne delen av Anlegg 31 har hatt en funksjonsendring i løpet av den samlede brukstiden. Inngang «F» er lokalisert ved den sørlige kortveggen. Her lå det to

Figur 64 Del av profilsnitt 32060 gjennom kulturlag 201988 i sørlig del av Anlegg 31. Mot NV.

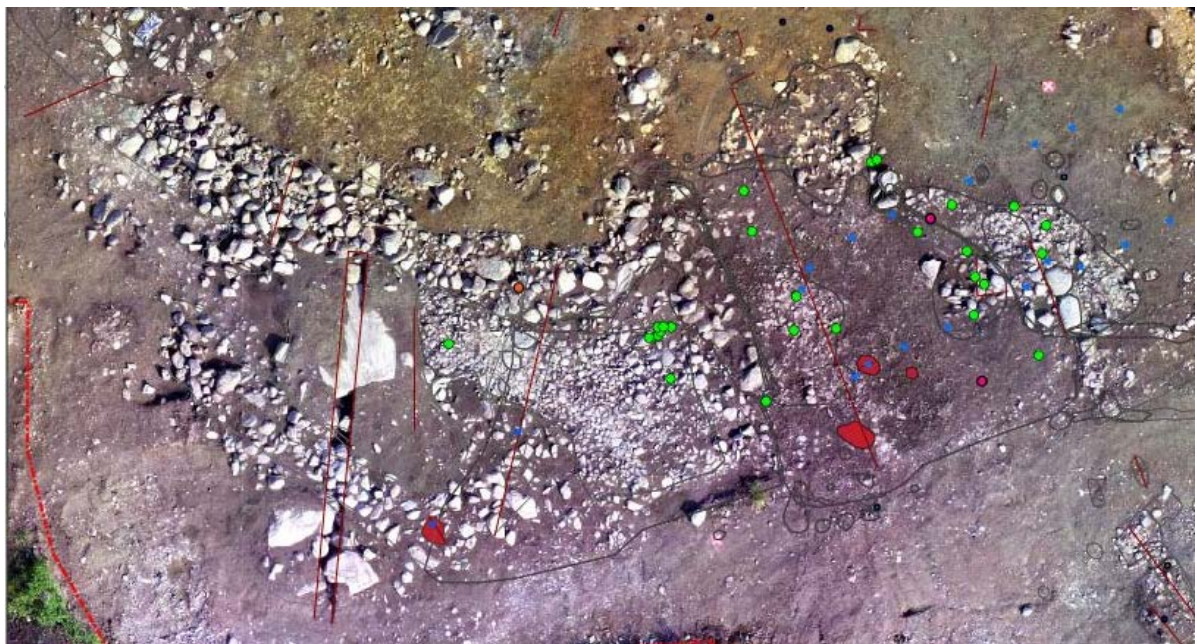
stolpehull (31330, 31380) som sammen kan ha dannet et inngangsparti i gavlen. Avstanden mellom dem er c. 1,3 meter, dvs. det samme som for «A» og den nærliggende, klare inngangen til Hus 18. Anlegg 31 var dominert av tilstedeværelsen av flere distinkte kulturlag. Innhold og lokalisering indikerer klart at det ikke var snakk om dyrkningslag, men at de heller var dannet ved aktiviteter (av dyr og mennesker) innen den jernalderske bosetningskonteksten på Felt 2. Lagenes innhold varierte noe, men generelt sett bestod de av en blanding av steiner og brun, humusholdig silt (se omtale ovenfor, og vedlegg 3-4 for detaljer). Lagenes overflater ble rensert opp for hånd, og dokumentert ved innmåling og fotografering. De ble så først forsøkt gravd ut manuelt, men da dette viste seg for tidkrevende, ble mye av den aktuelle massen til slutt fjernet maskinelt (jf. omtale ovenfor). Man opprettet da midlertidige profiler for bedre å kunne dokumentere de stratigrafiske forholdene (lagfølgen) innen den samlede massen (se figur 64). Dybden på lagene varierte, fra 5-10 cm i ytterkantene til på det meste c. 40 cm mer sentralt i anlegget. De mest strukturerte / best bevarte lagoverflatene med steiner in situ fant man i den nordlige delen (lag 24950) og lengst mot sør (lag 25045), mens området mellom (201988) var klart mer sammenblandet og «rotete» uten en distinkt steinlagt overflate. For hele anlegget under ett, så er det klart at man under brukstiden, trolig i flere omganger, har brakt inn store mengder stein for å danne disse lagene. Lagene har trolig dannet fundament og aktivitetsoverflater for hendelser som har medført tydelig slitasje på dette underlaget, og utledet av dette kommer tolkningen som enten a) gulvlag innen en husgrunn eller b) overflate utendørs, en type gårds plass.

Anlegg 31 inneholdt også flere rester etter steinbygde konstruksjoner, i form av voller og mer sammenraste steinsamlinger (se figur 61-62). Mest distinkt var steinvollen (201978 ved Anlegg 31 og 201975 ved Anlegg 32 lenger nord) mot skråningen i NØ. Denne fremstod som et ledegjerde / støttevoll ved overgangen mellom skråning og flatere terreng. Det at strukturen ser tilnærmet lik og sammenhengende ut (totalt c. 15 meter) i en kurve fra stien (24900) i nord og langs østsiden av Anlegg 32 og deler av Anlegg 31, gjør det trolig at det fantes en felles brukskontekst for stien og Anlegg 31 i deler av jernalderen. Det er lite av den totale steinvollen som kan knyttes til Anlegg 31, så det er lite plausiblet å tolke den som tilhørende en omfattende veggvoll til anlegget. Sentralt i Anlegg 31, klart synlig på overflaten av kulturlagsrestene her, påviste man en noe diffus samling (201982) av noe større steiner enn det som var vanlig i lagene. Det er uavklart hvordan disse best bør forstås; det kan dreie seg om en tilfeldig konsentrasjon av steiner som har rast ut fra steinvollen like i øst, eller det kan være de kollapsede restene av en steinkonstruksjon som har strukket seg på tvers av anlegget her (fundament for skillevegg?). I den sørlige delen av Anlegg 31 var det plassert noen større steiner på rekke (innen 25045), disse er allerede omtalt ovenfor.

Innen den sørlige delen av Anlegg 31 påviste man to distinkte, steinfylte groper (se figur 60-61, jf. Hus 18). Den ene (32385) ble undersøkt nærmere ved at man gravde ut en kvadrant av den, mens den andre (32360) bare ble fremrenset i plan og innmålt. Steinfyllet i grop 32385 var synlig allerede ved den maskinelle avdekkingen, mens grop 32360 skilte seg ikke klart ut fra resten av laget i dette området før etter videre opprens. Grop 32385 var rund og c. 46 cm dyp, fylt med en blanding av små og noe større steiner og lys brun silt. Begge disse gropene, sammen med ytterligere en lignende grop (17350) påvist like ved på utsiden av Anlegg 31, lå i et område med leirblandete undergrunnsmasser som hadde relativ dårlig drenering sammenlignet med resten av Felt 2. Gropene fremstår som gjenfylte oppbevaringsgrop (for tønner?), muligvis opprinnelig brukt som beholdere (vann? matvarer?). Trekull fra fyllet i 32385 er 14C-datert til 400 – tallet, dvs. folkevandringstid (se mer nedenfor om datering av Anlegg 31), men dette fyllet er trolig redeponerte masser og kan således stamme fra en annen periode enn gropens brukstid.

Figur 65 Sørlig del av Anlegg 31, ferdig fremrenset for utgraving. Man ser ulike kulturlagsrester og den distinkte linjen av større steiner i sørenden. Mot NØ.

Figur 66 Anlegg 31 og 32, med funn (generelt: grønt, draktspennefragment: lilla m/ sort kant, bryne: oransje m/ sort kant), prøver (blått) og ildsteder (rødt).

Det fantes flere grøfter i tilknytning til den sørlige delen av Anlegg 31 (se figur 16, 60). Deres utforming, innhold og lokalisering sannsynliggjør at de alle sammen har fungert som dreneringsgrøfter. De to minste (31635, 32420) er av lignende bredde som flere andre i nærområdet, mens grøft 17000 (som tangerer Anlegg 31 i sør, men som er regnet som et eget anlegg; jf. figur 67) er av langt større dimensjoner på alle vis. Grøftene er lokalisert i et tilnærmet flatt terreng, men det forekommer mest sannsynlig at de har drenert i sørlig retning, siden de der etter hvert ender i grøft 17000 (som til slutt svinner hen i skråningen SØ om Hus 18).

Figur 67 Profilsnitt gjennom dreneringsgrøft 17000. Mot SØ.

Det ble tatt ut i alt 18 naturvitenskapelige prøver (for henholdsvis analyser av makrofossil og jordkjemi) fra og ved Anlegg 31 (se kap. 7, figur 60, vedlegg 5). Prøvene for jordkjemiske analyser ble tatt ut fra den sørlige delen av anlegget, med noen referanseprøver lenger mot sør, for å undersøke om det kunne spores noe funksjonsindikerende innhold i dem; arbeidshypotesen i felt var at denne delen av Anlegg 31 kunne ha blitt brukt for oppbevaring av dyr, enten innendørs eller utendørs. Resultatene av de videre analysene av dette materialet er ikke entydige (se kap. 7, og ekstern rapport i vedlegg 8). Det er utført fem 14C – analyser på prøvemateriale (trekull) som kan knyttes til Anlegg 31 (se vedlegg 6). Samlet sett er dateringsresultatene spredt innen tidsspennet c. 400 – 900 e. Kr. (folkevandringstid – eldre vikingtid), mer presist fordelt slik; folkevandringstid (kulturlag 25045, grop 32385, ildsted 32185), folkevandringstid – merovingertid (lag 201972 / veggvoll 32220: overgang mot Hus 32) og eldre vikingtid (kulturlag 25015).

Det finnes et relativt omfattende funnmateriale fra Anlegg 31 (se kap. 6, vedlegg 1-2). Det inneholder leirkarskår, jernfragmenter, bryne, flintavslag, fragmenter av brente og ubrente bein og horn/gevir – og to fragmenter fra draktspenner (hhv. likearmet og småspenne) av kobberlegering, der begge trolig skal dateres til folkevandringstid. Beinmaterialet er analysert nærmere av osteolog Sean Denham (se kap. 7, vedlegg 10), og det er tolket til å være avfall fra matlaging og / eller håndverksproduksjon. Fragmentene fra draktspenner er interessante i seg selv og for selve anleggs konteksten; rent dateringsmessig samsvarer de bra med den øvrige informasjonen tilknyttet Anlegg 31, men hvordan og hvorfor de har havnet i kulturlagsmassene, er uavklart.

Samlet vurdering av Anlegg 31:

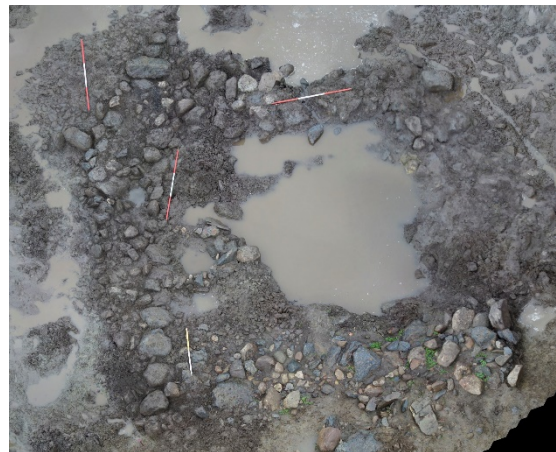
Gjennomgangen av anleggsspor, funnmateriale og 14C – dateringer har vist at dette anlegget trolig har vært i bruk innen tidsperioden folkevandringstid – vikingtid. Dette knytter Anlegg 31 til et gårdsanlegg i denne tiden, med langhuset Hus 18 som kjerne i bosetningen. Men typene av anleggsspor var i stor grad ulike fra Hus 18 til Anlegg 31, noe som indikerer at de hadde klart ulike funksjoner innen bosetningskonteksten. Presentasjonen av Anlegg 31 har understreket spor i materialet som kan støtte opp om en tolkning av anlegget som husgrunn, men det kan ikke utelukkes at det aktuelle området i realiteten heller skal forstås som rester etter en gårds plass, der de omtalte kulturlagene har oppstått ved aktiviteter

Anlegg 32:

Dette var et anlegg som er tolket som rester etter enten en liten hustuft eller en kve (avskilt plass for oppbevaring og håndtering av dyr; for skjul om natta, sortering/utskilling, melking, klipping o.l.). På lignende vis som Anlegg 31, er det uavklart om dette har vært en konstruksjon med eller uten tak og vegger. Anlegget lå orientert i NV-SØ – retning, i et tilnærmet flatt terreng ved foten av en slak skråning (se figur 16, 60, 68). Anlegg 32 må sees i sammenheng med både Anlegg 31 like mot sør (se omtale ovenfor) og den klare stien 24900 som ender opp i en åpning i steinvollene tilknyttet Anlegg 32. De aktuelle anleggssporene bestod av steinkonstruksjoner (voller, enkeltsteiner, steinfylt lag og grop) og en mulig ildstedsrest (se vedlegg 3-4). I tillegg var konteksten dominert av et omfattende steinopptrekk; en forstyrrelse fra nyere tid i forbindelse med maskinell oppgraving og redeponering av en stor steinblokk som lå innenfor grunnflaten til Anlegg 32. Denne forstyrrelsen hadde ødelagt og omrotet store deler av det indre arealet til anlegget.

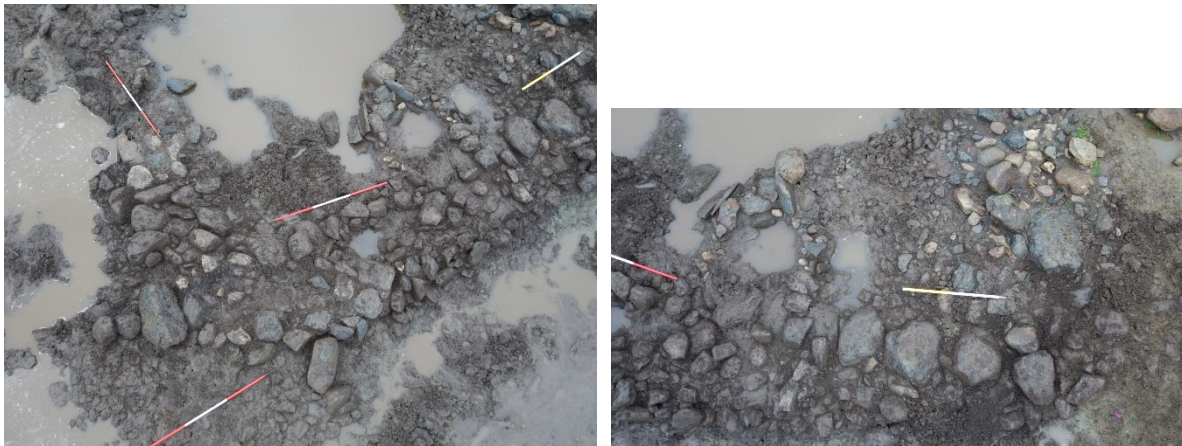

Figur 68 Anlegg 32 etter første fremrens. Opp er mot N.

Figur 69 Anlegg 32 ved utgravingslutt. Opp er mot NV.

Anlegg 32 var c. 10 meter lang og c. 7 meter bred; regnet fra ytterkant av steinvollene (samlet under 201972) i S, V og N og medregnet den lengre steinvollen (201975) langs foten av skråningen i Ø. Dette gir en «gulvflate» innenfor vollene på rundt 25 m². Mot stien 24900 i nord fantes det en åpning i anleggets kortvegg. På grunn av utraste steiner fra steinvollen i øst, er det uavklart presist hvor bred denne åpningen har vært, men det dreier seg om 1 – 2 meter. Selve stien hadde en påvist bredde på rundt 2 meter, så det er mulig at denne bredden ble videreført helt inn i Anlegg 32. Mot sør hadde Anlegg 32 en passasje inn i Anlegg 31, i form av laget 24950. I dette området lå også flere større, flate steiner på rekke i Ø-V – retning, de har trolig dannet en sti og trapp gjennom steinvollen i Ø og frem til Anlegg 32 (se omtale under Anlegg 31 og figur 71).

Figur 70 Steinvoll 201972, trekull 32205 synlig til venstre. Mot NNØ. Figur 71 Rekke med større, flate steiner. Mot N.

Steinvollene hadde en bevart bredde på c. 1,5 – 2 meter og en tykkelse på c. 40 cm. Mens den østre vollen delvis fulgte helningens kurvatur og dermed var noe hellende mot V, var de resterende vollene (201972) tilnærmet flate på toppen. Steinene var ikke oppmurt, men de var plassert tett sammen og dannet distinkte «bånd» sammenlignet med de tilgrensende massene. Stein størrelsen i vollene varierte en god del, helt fra c. 10 - 90 cm i diameter, men majoriteten av steinene var klart større enn de innen laget 24950.

Det ble påvist en distinkt, men grunn, trekullkonsentrasjon (32205; se figur 60-61, 66) ved opprens av SV – hjørnet av steinvollen 201972. Dette er tolket som en mulig ildstedsrest, men det kan også dreie seg om redeponert masse.

Det ble ikke funnet stolpehull som kan knyttes til takbærende stolper eller vegglop. Et stolpehull like sør om den mulige trappen i den østlige steinvollen, kan ha hatt med en inngang å gjøre, men det er uavklart (se ovenfor under Anlegg 31).

Laget 24950, med sin distinkte masse av små, kompakt nedlagte steiner, kunne følges fra innen Anlegg 31 i sør og nordover helt til det forsvant ved den store, moderne forstyrrelsen innen Anlegg 32. Laget fantes ikke i området nord for denne forstyrrelsen, her var massene mer sand og grusblandete og lignet på stien 24900 som gikk over i Anlegg 32 her. Dette tyder på at laget 24950 tok slutt et sted innenfor forstyrrelsens areal, med andre ord innen en N-S – avstand på c. 3 meter. En rekke av større, flate steiner var delvis synlig gjennom den øvrige massen i lag 24950 og kunne skimtes inn i steinvollen mot øst som en «trapp» her. Det at disse steinene var noe tildekket, kan indikere at de ble nedlagt før den påviste overflaten av 24950 kom til.

Det ble tatt ut to naturvitenskaplige makrofossilprøver fra kontekster tilknyttet Anlegg 32 (se kap. 7, vedlegg 5), fra henholdsvis profilsnitt gjennom masser tilhørende den sørlige delen av steinvollen (201972) og fra den mulige ildstedresten 32205. En 14C – analyse er utført på trekull fra profilsnittet (se også Anlegg 31, jf. vedlegg 6), denne har gitt resultat til overgangen folkevandringstid – merovingertid.

Funnmaterialet fra Anlegg 32 (se vedlegg 1-2) består bare av et varmpåvirket fragment av en kvartsholdig stein (mulig knakkestein).

Samlet vurdering av Anlegg 32:

Anlegget befant seg i en kompleks kontekst, mellom stien 24900 i nord og Anlegg 31 i sør, og med et stort moderne inngrep i den sentrale delen. Tidspress mot slutten av utgravningen, kombinert med svært vanskelige værforhold, gjorde ikke tolkningsarbeidet noe lettere. Det fantes ikke noe funksjonsindikerende eller daterende funnmateriale tilknyttet Anlegg 32, og det 14C – daterte materialet kan ha like mye med bruken av Anlegg 31 å gjøre. Til tross for alt dette, så peker Anlegg 32 seg ut som en distinkt struktur, den skiller seg ut fra omgivelsene ved sine steinvoller og sine åpninger i kortveggene. Uansett om anlegget har

vært en liten hustuft eller en mer åpen kvekonstruksjon, så indikerer stien og aktivitetsoverflaten 24950 at mye ferdsel har gått til og fra Anlegg 32 – trolig i jernalderen.

5.2.3 Anlegg tolket som usikre konstruksjoner (bygning, gjerde, stativ)

«Hus» 4:

Dette er en samling av mulige, dårlig bevarte, anleggsspor som kan være rester etter et treskipet småhus (se figur 17). Den usikre konstruksjonen lå lengst nord på Felt 3 i et tilnærmet flatt terreng, og var orientert i N-S – retning. I den nordlige delen var det synlig berg i dagen etter flateavdekkingen, og det var grunt med løsmasser her.

I forbindelse med den maskinelle flateavdekkingen påviste man 15 mulige anleggsspor, fordelt på 14 stolpehull og en grøft. De var fordelt på fem grunder og to motstilte inngangspartier. Dette gav en potensiell treskipet bygning på minst ni meters lengde (målt fra grindene i hver ende). Bredden var uavklart, siden det ikke fantes spor etter veggstolper. Inngangspartiene lå mellom to – tre meter ut fra hver nærmeste takbærende stolpe, noe som gav en bredde her på mellom ni og ti meter. Avstanden internt i parene av takbærende stolper virket tilnærmet lik for de fleste grindene; 3,7 – 3,8 meter. Unntaket var den sørligste grunden som var noe bredere, men som også var den mest usikre der den lå delvis innen Hus 3. Avstanden mellom grindene var på mellom 1,5 – 2,7 meter, men det mest utbredte var ca. 2,2 – 2,4 meter. Av de to mulige inngangspartiene, fremstod det østre som best bevart etter opprensing. Her lå to stolpehull med en grøft imellom, og avstanden mellom stolpene var ca. 2 meter.

Stolpehullene fremstod som plausible i plan, både når det gjaldt innhold og plassering, men de var viste seg å være grunne og diffuse i profil ved snitting av to av de mulige takbærende. Man avsluttet derfor raskt den videre undersøkelsen av disse mulige anleggssporene og avskrev i felt «Hus» 4 som en troverdig bygning.

Det ble ikke tatt ut naturvitenskapelige makrofossilprøver og heller ikke gjort gjenstandsfunn.

Etter en ny, samlet vurdering i etterarbeidsfasen, basert på informasjon fra både «Hus» 4 og forholdene påvist ellers i forbindelse med utgravningen, har man kommet til at en eksistensen av en konstruksjon her ikke kan kategorisk utelukkes og således har man tatt med «Hus» 4 som en usikker bygning, tilhørende en uavklart tidsperiode. Dimensjonsmessig, er det klare fellestrekk mellom Hus 4 og Hus 5 (eBA) for grindene.

«Hus» 6:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert øst på Felt 3 (se figur 17). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 7:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert sør om Hus 28 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er delvis basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, og delvis på informasjon fra snitting og dokumentasjon av tre av de fire aktuelle stolpehullene. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 9:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert sør om Hus 18 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 10:

Dette var et mulig småhus, lokalisert vest om Anlegg 30 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 11:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert lengst nordøst på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 14:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert rett øst om Hus 13 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 15:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert rett nordøst om Hus 28 på Felt 2 ((se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 16:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert vest på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 17:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert vest på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 19:

Dette var et mulig småhus, lokalisert vest på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 20:

Dette var en mulig flerstolpers konstruksjon, lokalisert rett vest om Hus 18 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra. Det er mulig at noen av stolpehullene heller bør forståes som tilhørende det flerfasete Hus 18.

«Hus» 21:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert sør om Hus 18 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 22:

Dette var en mulig 3 - stolpers konstruksjon, lokalisert like øst om Hus 28 på Felt 2 ((se figur 16). De tre solide stolpehullene dannet en trekant, med en relativt stor og rektangulær grop plassert sentralt mellom

dem. Dette kan være rester etter et delvis åpent anlegg (for håndverk, produksjon?), de aktuelle anleggssporene danner ytterkant av bosetningsområdet her i østlig retning. Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 23:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert vest på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 24:

Dette var et mulig småhus, lokalisert sør om Hus 3 på Felt 3 (se figur 17). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. De to sentralt plasserte gropene har en uavklart relasjon til de omkringliggende stolpehullene, men kan ha vært lokalisert ved midtaksen i et småhus her. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra. Det er mulig at to stolpehull tilknyttet Hus 3 (8345 og 8355) heller skal forstås som del av «Hus» 24; i så fall har anlegget ligget helt inntil den sørlige gavlveggen til Hus 3.

«Hus» 26:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert sørøst på Felt 3 (se figur 17). Tolkningen er delvis basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, og delvis på ett av anleggssporene (stolpehull 9530) som ble snittet og dokumentert nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 27:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert sør på Felt 2, i nærheten av de mulige gravstrukturene (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

Anlegg 29:

Dette anlegget lå lengst nord på Felt 2, like inntil feltgrensen ved Sundeporsen, i et slakt skrånende terreng (fra Ø mot V, jf. figur 16, 72-80). Dette var innenfor samme område som «Røysen» (202049, se mer kap. 5.3.2) og beskrivelsene av de to anleggene bør leses og forstås i sammenheng.

Det har vist seg vanskelig å tolke de påviste anleggssporene her, både å skille ut hvilke som var samtidige og forstå hva slags aktiviteter som foregikk her. Ved den maskinelle avdekkingen fremstod området som en relativt stor (c. 60 m²) trolig røysrest (gravrøys), med et omfattende antall steiner plassert i en av masse av brun, humusholdig silt med innslag av trekull og en del leirkarskår (se figur 107). I løpet av den videre undersøkelsen for hånd, ble det klart at «Røysen» hadde et varierende innhold; både mengden av steiner og størrelsen på dem var ulik innen det aktuelle området, og somme steder var preget av løs jord og lite steiner. Noe av dette kunne forklares med forstyrrelser som steinopptrekk og rotaktivitet fra trær. Men forståelsen av området ble underveis i utgravningen endret fra trolig røys til en bredere og vagere tolkning som intensjonelt anlagt, muligvis flerfasert, kulturlag. Det er dette kulturlagets delvis steinlagte overflate, sammen med de øvrige påviste anleggssporene i og under denne, som har blitt samlet til en kontekst under betegnelsen «Anlegg 29». Sannsynligvis stammer flere av disse anleggssporene fra eldre aktiviteter enn den stratigrafisk yngste kulturlagsmassen, men de blir likevel omtalt her nedenfor siden det gjør skildringen av tolkningsprosessen lettere.

Dimensjonene på det mest steinfylte området av anlegget lignet noe på Anlegg 30 like ved, men orienteringen var ulik, mer i NØ-SV – retning. Selve relasjonen til Anlegg 30 er uavklart, siden de to anleggene sitt kontaktpunkt lå i et uoversiktlig område helt ved feltgrensen (se figur 79).

Selve den manuelle undersøkelsen foregikk først ved en opprens av overflaten, deretter opprettet man en smal sjakt i NØ-SV – retning for å få mer informasjon om lagfølgene i profil (se figur 77), før man deretter systematisk demonterte hele det steinfylte kulturlaget ned til undergrunnsmasse.

Figur 72 Vestlig del av Anlegg 29, sti i bakgrunnen. Mot SV. Figur 73 Vestlig del av Anl. 29, sti og Anl. 32 til høyre. Mot S.

Figur 74 Heller over grøfter i Anl. 29, like ved sti. Mot ØSØ. Figur 75 Grøfter etter fjerning av heller i Anl. 29. Mot V.

Figur 76 Fra profilsnitt i grøft etter fjerning av heller i Anl. 29. Figur 77 Provesjakt gjennom Anlegg 29. Mot VSV.

Steinene innen kulturlagsmassen (tilsvarer avgrensning for 202049) varierte i størrelse, fra c. 10 – 60 cm i diameter. Det var således ikke snakk om like kompakte og velsorterte steinlag som man påviste innen deler av Anlegg 30 og 31. Selve det steinfylte kulturlaget varierte i tykkelse, fra noen få centimeter i

ytterkant til c. 30 cm på det dypeste. Noen steiner, i henholdsvis den østre og den vestre delen, pekte seg ut ved å være særlig store og lagt ned på en tilnærmet rekke; disse kan ha til sammen dannet en ytterkant eller et jevnt underlag (for syllstokk? for gangsti?). I vest viste det seg at noen av de større steinene, som hadde vært synlig helt fra første opprens, tilhørte fyll i noen groper og grøfter i dette området (se figur 72-76, og nærmere omtale nedenfor) som kan være spor etter aktiviteter som var delvis vendt mot den nærliggende stien 24900.

Figur 78 Sentral del av Anlegg 29. Mot SV.

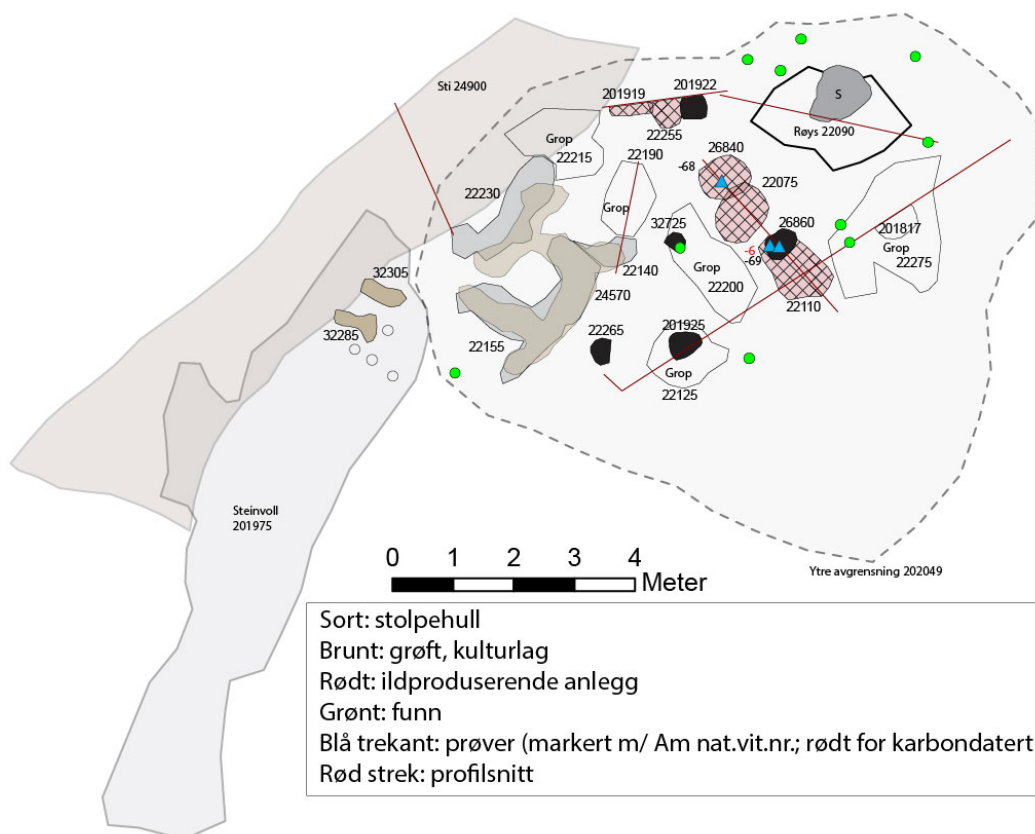

Figur 79 Ø - del av Anl. 29, Anl. 30 synlig til venstre. Mot S.

Det ble påvist fem ildproduserende anlegg innen arealet for Anlegg 29 (se vedlegg 80). Ingen av disse var klart synlige på overflaten etter første opprens, og de ble først helt avdekket ved fjerning av det overliggende, steinfylte kulturlaget. Flere av dem var delvis gravd ned i undergrunnsmasse. Det er således ingen av de ildproduserende anleggene som stratigrafisk sett kan knyttes til samtidighet med de øvre delene av det steinfylte kulturlaget, som ildsteder i en husgrunn eller på en form for gårdsplass. Ett av ildstedene (22110) er blitt 14C – datert til eldre romertid (se mer under dateringer for Anlegg 29 nedenfor, og vedlegg 6), dette indikerer at kulturlaget over var fra en yngre tidsperiode enn dette (se også omtale nedenfor av grop 26860 i samme område).

Det fantes et særpreget grøftesystem (24570 mfl.) innen den vestre delen av Anlegg 29 (se figur 72-76); med større, flate steiner i toppen som dekket en fyllmasse dominert av mindre steiner i grøftenes nedgravning i undergrunnen. De flate steinene øverst var synlige allerede fra første opprens, og de fremstod som et systematisk nedlagt som enten fundament for noe (ferdsel? konstruksjonsunderlag?) eller «lokk» over noe underliggende. De kan ha fungert som begge deler, men det er vurdert som mest sannsynlig at disse steinfylte grøftene ble bygget for drenering, trolig for å lede vann ut mot stien i nedkant av anlegget. En bruk som luftkanaler til ildsteder o.l. er vurdert, men grøftene når ikke frem til noen av de påviste ildproduserende anleggene i området. Grøftenes særpregede form, som en «klamme» med åpning mot vest, kan indikere at de har med et inngangsparti å gjøre; dette er en ytterkant av det steinlagte området som vender mot en ferdselsåre (stien 24900), og med flere steinfylte lag/groper (22215, 22230) i nærheten som danner en overgang mot denne stien. Gropen 26860, som var klart kuttet ned i ildstedet 22110, hadde steiner som var klart synlige ved første opprens. Aktiviteter tilknyttet gropen kan således ha skjedd innen samme kontekst som det steinfylte kulturlaget.

Anlegg 29
Uavklart konstruksjon, trolig fra jernalder
Felt 2, Norde Sunde 2015

Figur 80 Plantegning som viser anleggsspor, funn og prøver tilknyttet kontekst ved Anlegg 29.

Det ble påvist en del stolpe - og staurhull innen og ved Anlegg 29, men det er uavklart hvordan de bør forstås; de danner ingen klare mønster som kan indikere en bygningskonstruksjon.

Det ble tatt ut tre naturvitenskapelige makrofossilprøver fra konteksten Anlegg 29 (se kap. 7, vedlegg 5), fra henholdsvis to ildsteder og en grop/stolpehull. Det er utført 14C – analyse på trekull fra det ene ildstedet (jf. ovenfor, vedlegg 6), noe som har gitt resultat til eldre romertid (2-64 e. Kr., kalibr. 1σ).

Funnmaterialet fra innen konteksten Anlegg 29 (jf. kap. 6, vedlegg 1-2) bestod av spredte leirkarskår og en liten tilhugget skive av skiferstein (lokk? spillebrikke?). Funnene er ikke klart funksjonsindikerende, og sammensetning og type indikerer en bruksperiode i eldre jernalder.

Samlet vurdering av Anlegg 29:

Dette har vist seg å være en krevende kontekst å forstå, både når det gjelder bruksperiode(-r) og funksjon.

En mulighet er at de omfattende kulturlagsrestene med høyt innslag av steiner ikke har noen funksjonell sammenheng med noen av de andre anleggssporene (grøfter, groper, stolpehull og ildsteder); steinmassen stammer fra aktivitet som er klart yngre enn resten av disse bosetningssporene og som har tildekket dem. Noe som svekker denne tolkningen, er at de større, flate steinene tilknyttet grøftesystemet (24570 mfl.) var så synlige innen den resterende kulturlagsmassen; dette tyder på at grøftene var en integrert del av den større konteksten som de steinfylte massene utgjorde. Det finnes dessverre ikke noe daterbart materiale fra selve grøftesystemet, så dette kan ikke brukes til en sammenligning med ildstedsdateringen. Stien like ved (24900) er ut i fra 14C – datering og kontekst med Anlegg 31/32 tolket til jernalder. Flere av anleggssporene tilknyttet Anlegg 29 synes å respektere stiens utbredelse, noe som indikerer en sammenfallende brukstid. Dersom man aksepterer dette, og samtidig tolker konteksten slik at ildstedsrestene trolig er eldre enn resten av Anlegg 29, får man en brukstid som potensielt sett strekker seg fra tidlig eldre romertid og inn i yngre jernalder. Kanskje enda mer krevende enn alder, er spørsmålet om funksjon. Man har påvist en delvis steinlagt overflate i slakt skrånende terreng, med noen områder med større, flate steiner, og et særpreget grøftesystem som kan ha fungert som drenering ved kanten mot stien i vest. Dette kan plausibelt passe overens med både et uteområde / gårdsplass og en husgrunn, mens den innledende hypotesen om røys virker mindre trolig (men se om mulig mindre røysanlegg helt i nord mot Sundeporsen: kap. 5.3.2).

«Hus» 33:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert vest på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 34:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert rett vest om Hus 18 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Hus» 35:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert rett vest om Hus 18 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra. Det er mulig at noen av stolpehullene heller skal tolkes som del av selve Hus 18.

«Hus» 36: UTGÅR

Arbeidshypotese for strukturer i området ved Hus 28: hypotesen er forkastet, og «Hus» 36 er således avskrevet.

«Hus» 37:

Dette var en mulig 4 - stolpers konstruksjon, lokalisert sørvest om Hus 28 på Felt 2 (se figur 16). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

«Anlegg» 38:

Dette omfatter fem stolpehull på rekke, lokalisert vest på Felt 2 (se figur 16). De kan være rester etter et stolpebygd gjerde eller en form for stativ (for hesjing?). Tolkningen er basert på hvordan konteksten fremstod i plan i felt og etter innmåling, anleggssporene ble ikke undersøkt nærmere. Det finnes ikke prøvemateriale eller gjenstandsfunn herfra.

5.2.4 Øvrige bosetningsspor fra Felt 1: ikke tolket til konstruksjonskontekster

Se oversikt over alle de aktuelle anleggssporene i vedlegg 3 og 4. Det dreier seg om et lite antall, siden de fleste anleggssporene på feltet kan knyttes opp mot enten Hus 1 eller Hus 2. To strukturer bør likevel omtales nærmere her; det gjelder en grop (400) med varmpåvirkede steiner, og en jordfast stein (23688) med mulig innrisset linjemønster like ved Hus 2.

Nedgravningen for gropen 400 hadde relativt rette kanter og flat bunn, og som fyllmasse hadde gropen en omfattende mengde varmpåvirkede steiner. Derimot var det ingen spor etter trekullinse i bunnen eller varmpåvirkning direkte på undergrunnsmassen, så gropen fremstod klart mer som en oppbevarings-/avfallsgrop for brente steiner enn som et ildproduserende anlegg (kokegrop) i seg selv.

Steinen med linjemønster (23688) lå bare en knapp meter sør om Hus 2. En moderne dreneringsgrøft startet like inntil steinen og skar seg gjennom Hus 2 i retning mot NV. Steinen i seg selv var etter alt å dømme jordfast på stedet. Linjemønsteret på overflaten av steinen ble oppdaget i forbindelse med flateavdekkingen, og fotodokumentert både in situ og etter at steinen var løftet ut maskinelt (se figur 116). Linjemønsteret synes å ha to plausible forklaringer, enten a) at det er tilfeldig skapt ved flere omganger av moderne pløying (plogfurer), eller b) at det er intensjonelt innrisset på steinen, trolig i forhistorisk tid. Selve steinen ble vurdert som for stor til å ta inn som funn, så man nøyde seg med fotodokumentasjon.

5.2.5 Øvrige anleggsspor fra Felt 2: ikke tolket til konstruksjonskontekster eller graver

Se oversikt over alle de aktuelle anleggssporene i vedlegg 3 og 4.

I det følgende blir det bare presentert og diskutert et utvalg av disse, med fokus på informasjon om generelle aktivitetsområder (som utendørs konsentrasjoner av kokegrop og ildsteder) og på noen mulige, mer spesifikke funksjoner tilknyttet enkeltanlegg (som ovn med luftkanaler). I tillegg kommer både stien som leder inn til Hus 31 og 32 (og som trolig har tilhørt tunanlegget fra jernalder) og den mulige reiste steinen med innriss lengst NV på feltet.

De enkeltstående anleggene blir omtalt i de følgende avsnittene:

Stien (24900) som ledet inn til Hus 32 og området med gårdsanlegget fra jernalder, ble undersøkt både i plan og ved profilsnitt (se figur 81-83). Mot N-NV strakte anlegget seg utenfor feltgrensen, og forsvant således i retning under veien Sundeporsen. I motsatt ende av stien, mot S-SØ, møtte den Hus 32. Den bevarte delen av stien var mellom ca. 1,6 – 2,6 meter brei og ca. 10,5 meter lang. Profilsnittet viste at anlegget her var max. c. 25 cm dypt. Anlegget bestod av en blanding av steiner, grus og humusholdig silt.

Figur 81 Sentralt stien, oppe til venstre Anl.29, til høyre Anl.32. Mot SSV. Figur 82 Stien etter første opprens. Mot VSV.

Trekull fra en prøve tatt fra snittet har gitt en 14C-datering til yngre romertid – folkevandringstid (336-429 e. Kr., jf. vedlegg 6). Det er visse kildekritiske utfordringer ved å datere denne type materiale fra en slik kontekst (jf. kap. 8.1), men sammenholdt med annen informasjon om konstruksjoner og aktiviteter på lokaliteten, indikerer dateringen at stien trolig var i bruk i jernalder og sannsynligvis i forbindelse med Hus 31 og 32 (mer om dette i kap. 8).

Figur 83 Profilsnitt 32320 gjennom sti 24900. Foto mot NNØ.

Den reiste steinen med innriss (201814) lengst NV på feltet, rett ved «Hus 11», (se figur 16, 117) viste seg ved nærmere undersøkelse å ikke være naturlig jordfast. Det fantes et tydelig nedgravningskutt for en grop rundt hele steinen. Ved slutten av feltarbeidet ble steinen løftet ut med gravemaskin, og man så da at den hadde en omfattende størrelse også under det synlige nivået. Den øvre delen av steinen fremstod som slipt, mens resten hadde en ru og naturskapt overflate. Den slipte overflaten omfattet både lang- og kortsidene og toppen av steinen, og slipingene synes å sammenfalle med de områdene som hadde innriss. Innrissene var i form av tynne streker, trolig skapt med en skarp gjenstand. Strekene synes ikke å gi mening som runeinnskrift, det er derimot tenkbart at de skal forstås som uttrykk for rituelle handlinger.

Anlegget med grop (16920) og tilhørende grøfter/luftkanaler, rett Ø om grøft 17000 mellom Hus 18 og Hus 28, (se vedlegg 3-4, figur 16), har trolig vært et utendørs ovnsanlegg. Trekull fra gropfyller er 14C – datert til overgangen yngre førromersk tid – eldre romertid (se vedlegg 6). Dette er en av flere bosetningsspor fra Felt 2 som stammer fra tidsrommet før de dominerende anleggene Hus 18 og Anlegg 31 kom til.

Den særpregede gropen (17350) like SØ om Anlegg 31 (jf. figur 60), kan ha fungert som en arbeidsgrop eller som et anlegg for oppsamling/oppbevaring av vann (brønn/sisterne).

De mer generelle aktivitetsområdene blir omtalt i de følgende avsnittene:

I området N-NV om stien 24900, fantes det bare en type anleggsspor. Dette var rester etter seks kokegroper. De lå ikke sammen i en klar konsentrasjon. Den noe spredte plasseringen kan indikere at de var fra ulike tidsperioder, men ingen av dem er 14C-datert (to av dem ble prøvetatt). Når det gjelder de øvrige ildproduserende anleggene (ildsted, kokegrop o.l.) som man ikke har klart å tolke som tilhørende en form for bygningskonstruksjon, så ligger de relativt spredd rundt på de midtre og nordlige delene av Felt 2 (se figur 16). De som lå i området mellom grøft 17000, Hus 28 og Anlegg 31 sammen med andre anleggsspor som groper og stolpehull, kan muligens ha vært i bruk i forbindelse med bygning(-er) her, men dette er uavklart. Lokaliteten på Felt 2 mangler således slike større konsentrasjoner av flere kokegroper sammen i «klynger» som man har påvist ved flere andre undersøkte gårdsanlegg fra eldre jernalder i Rogaland, dette fraværet er noe uventet og kan være en indikator på at denne gården på Nordre Sunde ikke har vært et kjerneområde for slik aktivitet.

5.2.6 Øvrige bosetningsspor fra Felt 3: ikke tolket til konstruksjonskontekster

Det fantes c. 20 kokegroper og ildsteder som trolig har oppstått ved utendørs aktivitet her på det vesle høydedraget (jf. figur 17, se vedlegg 3-4). Av disse, er bare ett anlegg (ildsted 8960) 14C – datert. Dette kommer av at man har valgt å prioritere anleggsspor tilknyttet huskonstruksjoner; ildsted 8960 ble i utgangspunktet tolket som en mulig del av Hus 5 fra bronsealder, men karbondateringen viste seg å være mer knyttet til gårdsanlegget fra romertid – folkevandringstid (se vedlegg 6). De aktuelle ildproduserende anleggene er spredd rundt på feltet, men i skråningen rett vest om langhuset Hus 3 lå en konsentrasjon som utifra konteksten godt kan ha oppstått under dette husets brukstid i eldre jernalder.

Ved foten av en bergknaus ved den nordøstre feltgrensen, ble det påvist en grop som inneholdt en konsentrasjon av leirkarskår. Dette ble i felt først sett på som rester fra en mulig urnegrav. Det ble da også funnet et par små fragmenter av brent bein her, men dette materialet var for lite og udiagnostisk til å tolkes nærmere (se vedlegg 10). Det er således uavklart om dette faktisk opprinnelig har vært rester fra en kremasjonsbegravelse, eller om det heller dreier seg om en form for deponering eller matoffer.

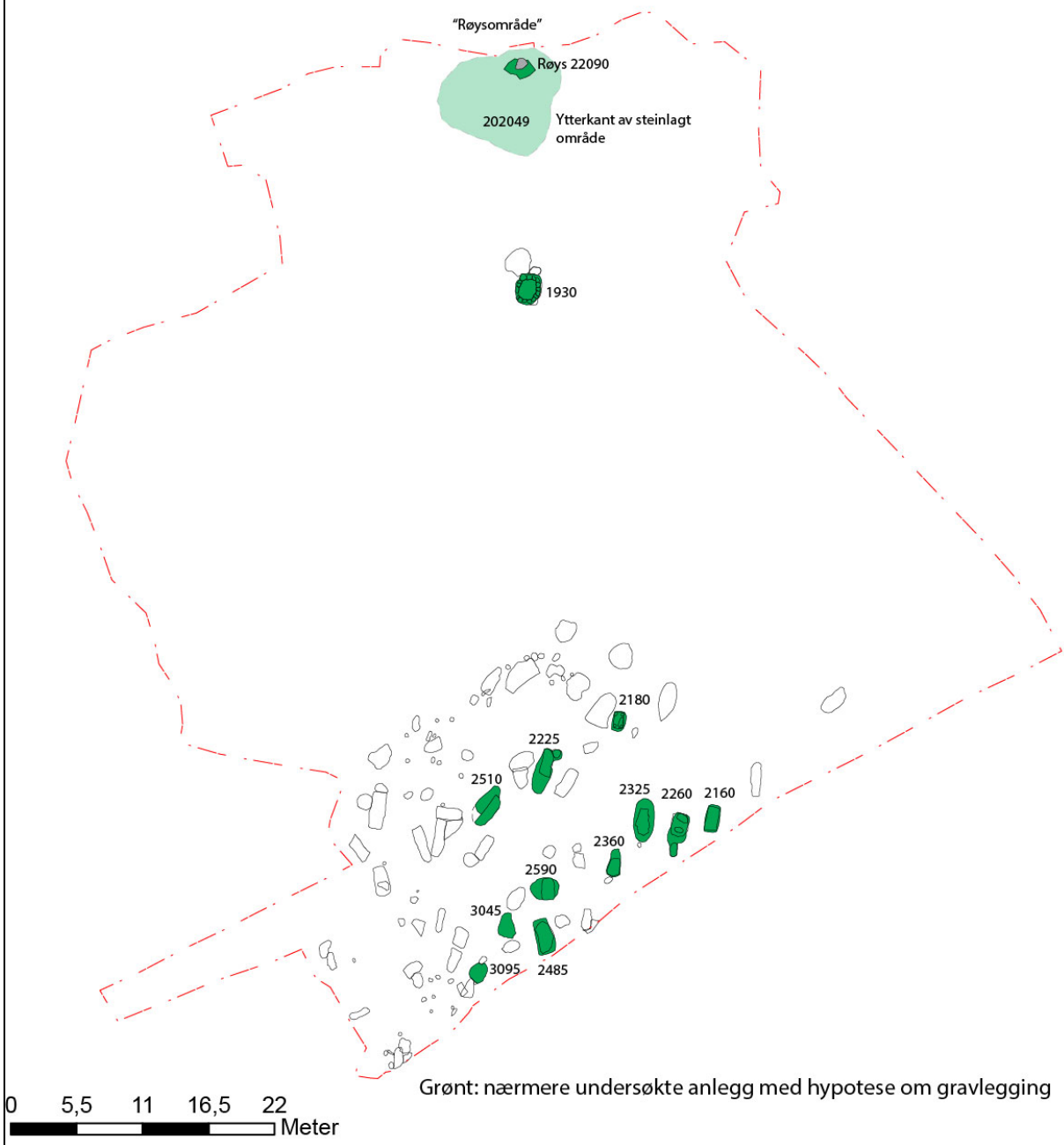
Rundt tre meter øst om Hus 25, like inntil en kokegrop (8000), lå en jordfast stein med klare tegn på slitasje fra bruk som malestein. Det måtte trolig omfattende maling til for å skape dene «salryggede» steinen, men det er uavklart i hvilken tidsperiode dette har foregått.

5.3 Mulige gravanlegg påvist innen Felt 2

I forbindelse med den maskinelle fflateavdekkingen på Felt 2, fant man c. 40 anleggsspor som hadde potensiale for å kunne tolkes som rester etter førreformatoriske gravlegginger. Blant de aktuelle anleggene var en røysrest, de resterende fremstod som varianter av mer eller mindre troverdige flatmarksgraver. Ingen av anleggene var synlige på markoverflaten før avdekkingen, men den omfattende oppdyrkingen av dette området kan ha fjernet eventuelle overflatemarkører som røys, hauger eller reiste steiner for lenge siden. Det ble ikke brukt vannsølding av masser fra disse anleggene, men nitidig graving med graveskei burde ha påvist det aller meste av mulige gjenstandsfragmenter.

Man forsøkte å videreføre grepet med *sikre*, *trolige* og *mulige* anlegg også når det gjaldt graver. Men ved slutført undersøkelse innså man at det ikke fantes gode nok kandidater til *sikre* eller *trolige* anlegg: det var ingen som kunne oppfylle kriteriene om a) å inneholde menneskerester (brente eller ubrente) og / eller b) klare og utvetydige gravgaver (smykker, redskaper, våpen m.m.) innen en distinkt anleggskontekst. Det var likevel indikasjoner ved flere av de aktuelle anleggenes form og oppbygning på at de kunne stamme fra begravelser, og de er derfor tolket til *mulige* gravanlegg (se figur 16, 84-86). Dette omfatter anleggsspor som virker intensjonelt laget i førreformatorisk tid, og har trekk ved utforming og lokalisering som samsvarer

Oversikt over potensielle gravanlegg (røys, flatmark)
Trolig datert til bronse- og jernalder
Felt 2, Norde Sunde 2015

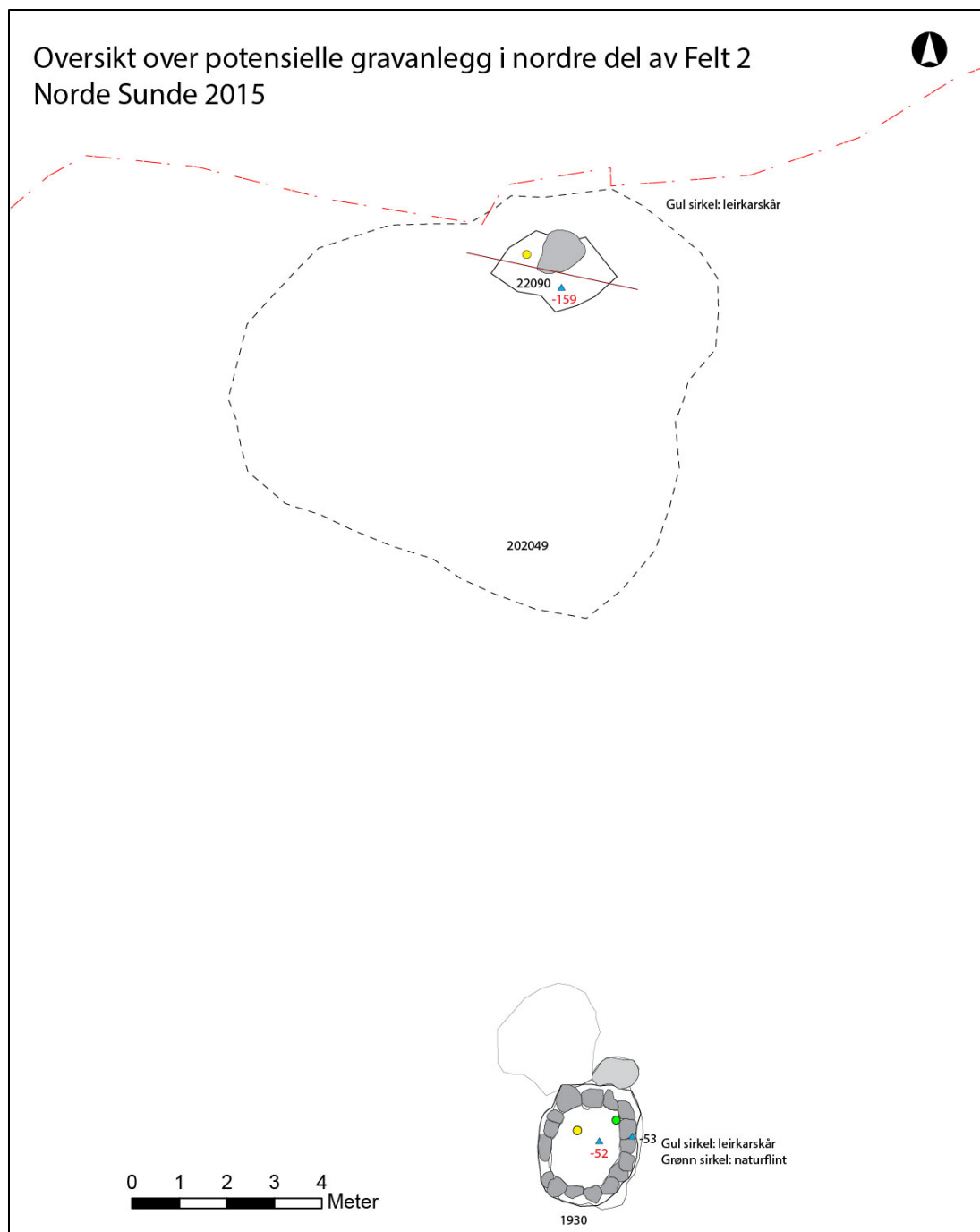

Figur 84 Oversikt over lokalisering av nærmere undersøkte, mulige gravanlegg innen Felt 2.

med tidligere påviste gravanlegg. Det blir da en glideskala fra mulige til uavklarte, der anleggssporene til slutt blir å regne som for diffuse (grunne, forstyrret, m.m.) til å tolkes nærmere.

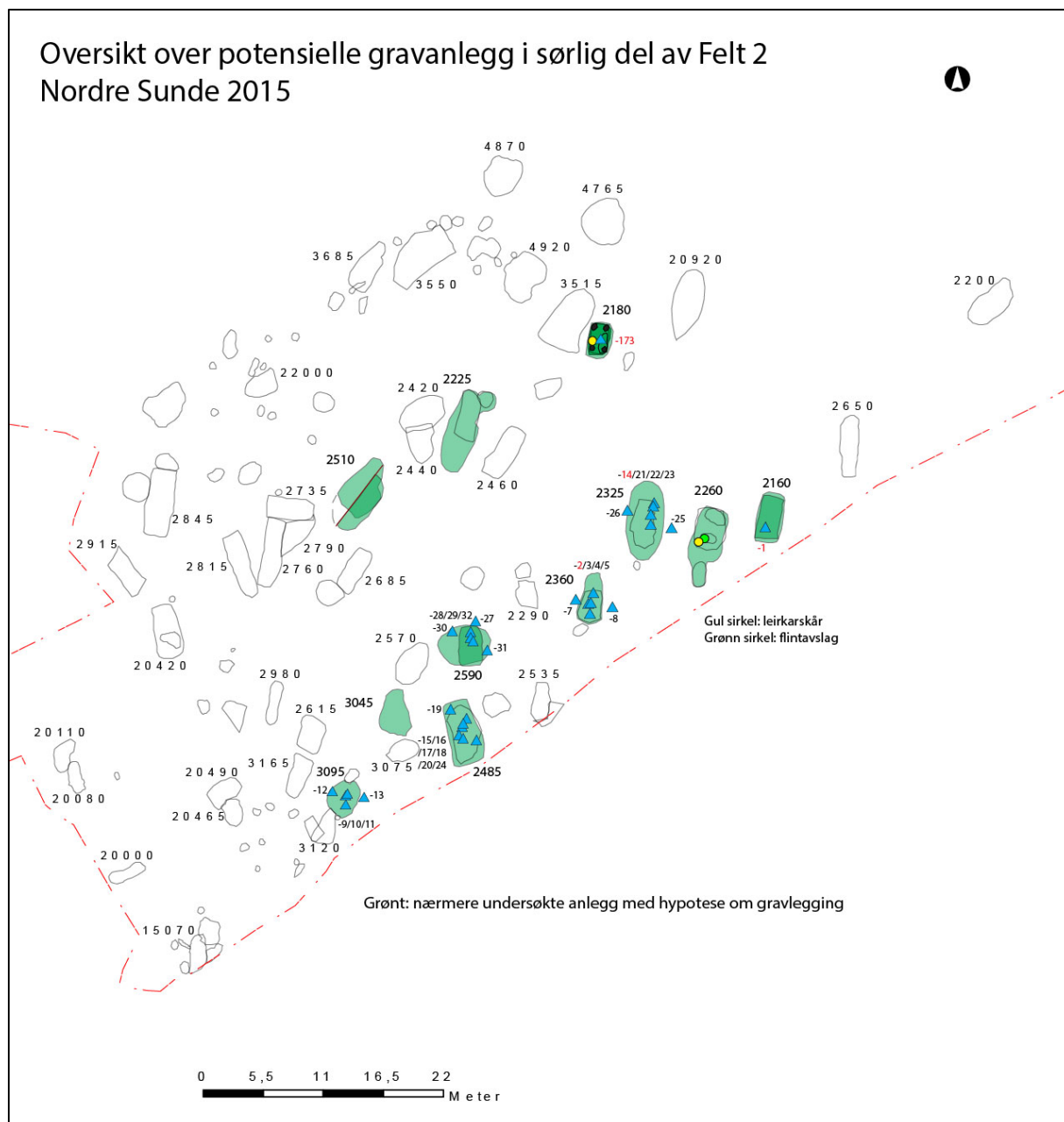
5.3.1 Mulige gravanlegg: flatmarksgraver?

Anlegg 1930 var i en særstilling blant gravanleggene når det gjaldt dimensjoner (c. 2,5 x 2,0 meter) og systematisk oppbygning (se figur 87-89). 1930 lå like ved / delvis inne i Hus 13 (14C: e1BA), i et tilnærmet flatt terreng ved overgangen mot den slake SV – skråningen. Anlegget var tydelig helt fra avdekkingen, det skilte seg klart ut ved sin noe ovale form og kompakte fyll av steiner. Man gikk videre i

Figur 85 Oversikt over anleggspor, funn og prøver tilknyttet potensielle gravanlegg i nordre del av Felt 2.

undersøkelsen av 1930 med arbeidshypotesen om at dette trolig var en grav eller en gjenfylt brønn. Anlegget ble rensert opp og gravet ut ved hjelp av graveskei, og det ble tatt flere bildeserier med fotostang underveis i demonteringen. Først ble de større steinene i det øvre, synlige nivået («A») tatt ut, med unntak av de ytterste som dannet en kant/"boks" på anlegget. Deretter ble nivået under, med mindre, flate steiner («B»), snittet slik at man fikk en tverrprofil gjennom både dette, den underliggende linsen/laget med silt/sand («C») og ned i undergrunnsmassen («D»). Til slutt ble hele «B» fjernet, slik at det indre av anlegget var tømt (dybde c. 25 cm). Grunnet kommunikasjonssvikt ble ikke de nevnte,

Figur 86 Oversikt over anleggsspor, funn og prøver tilknyttet potensielle gravanlegg i sørlig del av Felt 2.

gjenstående "kantsteinene" fjernet. Funnmaterialet påvist innen anlegget bestod bare av ett leirkarskår og en bit av naturflint (se vedlegg 1-2), dette er ikke diagnostisk hverken for bruksperiode eller funksjon. Det ble tatt ut en makroprøve fra «C». Trekull fra denne prøven er karbondatert til eldre bronsealder (se vedlegg 6). Det kan ikke utelukkes at dateringsmaterialet opprinnelig stammer fra aktivitet tilknyttet Hus 13, som har flere karbondateringer fra bronsealder. Samlet sett, så fremstår 1930 som et møysommelig oppbygget anlegg, der estetiske trekk synes å ha spilt en viss rolle. Dette skiller det klart fra andre steinfylte groper på feltet (se for eksempel Hus 18 og Anlegg 31). 1930 var ingen brønnkonstruksjon, men det lot seg heller ikke gjøre å slå sikkert fast at det var bygget for en skelettbegravelse. Det er sannsynlig at nivået med de kompakt lagte, mindre steinene («B») har fungert som en overflate / «gulv», og at de større steinene over («A») har fungert som en gjenfylling / «lokk» på anlegget. 1930 kan ha fungert innen samme brukskontekst som Hus 13, men dette er uavklart.

Figur 87 Anl. 1930 etter første fremrens. Foto mot Ø.

Figur 88 Anl. 1930 etter fjerning av det øvre steinlaget. Mot VNV. Figur 89 Anl. 1930 etter tømming av halvdel i S. Mot N.

Anlegg 2160 lå blant flere potensielle gravanlegg i den sørligste delen av Felt 2. Det syntes å være organisert på samme rekke som de to andre anleggene 2260 og 2325; det var omtrent 1,5 meter avstand mellom hver av disse tre (jf. figur 86).

Figur 90 Anlegg 2160 etter fremrens. Foto mot Ø.

Figur 91 Anlegg 2160 under utgravning. Foto mot Ø.

Figur 92 Anlegg 2160 etter ferdig utgravning/tømming. Foto mot Ø.

2160 fremstod etter avdekkingen som en rektangulært formet anlegg (c. 2 x 1 meter) ned i den lysere, naturskapte undergrunnsmassen, med et fyll preget av steiner. Steinpakningen bestod av steiner av

varierende størrelse, fra 5 cm/d og opp til 30 cm/d. I nordenden lå øverst og sentralt i pakningen 3 større steiner tett inntil hverandre, det er uavklart om dette var tilfeldig eller om de for eksempel har markert hodeenden på en grav. Steinene lå i masse av humusblandet sand/silt. Etter fjerning av steinene («A»), fantes det et sjikt («B») mot undergrunnen av mer oransje silt, trolig et overgangslag mot selve undergrunnsmassen («C»). Det var ingen skarp og klar nedgravning, sidene var skrå til avrundete og bunnen var ujevn til flat. Etter tømning fremstod anlegget som større enn området først innmålt som 2160 (dvs den synlige steinpakningen), og man har derfor lagt inn et noe større areal (202165) som

inkluderer hele nedgravningen. Anlegget var relativt grunt, dybden varierte fra 1 – 17 cm, men for det meste var dybden på ca. 8 – 10 cm. Det ble ikke gjort gjenstandsfunn ved undersøkelsen. En makroprøve ble tatt ut midt i strukturen, mellom steiner i «B». Materiale (forkullet lyng) fra denne er karbondatert til eldre førromersk tid (jf. vedlegg 6). Det er uavklart om dette faktisk daterer opprettelsen av anlegget, det kan like gjerne dreie seg om materiale som har kommet tilfeldig inn fra eldre aktivitetskontekster i området. 2160 er på bakgrunn av denne informasjonen tolket som en mulig skjelettgrav: den hadde en størrelse og form som passer for en slik funksjon, og det fantes ingen klare tegn på nyere tids forstyrrelser.

Anlegg 2180 / 15000 lå knappe 10 meter NV om 2160, og fremstod etter første opprens som en klart, rektangulært formet fyllskifte (brun, humusholdig silt) mot den lysere undergrunnsmassen. Størrelsen var c. 1,4 x 0,85 meter. Til forskjell til andre anlegg i denne delen av feltet (for eksempel 2160), så hadde ikke 2180 noen tydelig steinpakning (se figur 93-96).

Figur 93 Anlegg 2180 under utgravning. Foto mot NV.

Figur 94 Anlegg 2180 nesten ferdig tømt. Foto mot NV.

Figur 95 Anlegg 2180, bunnivå m/ «plankegrøft». Foto mot Ø. Figur 96 Anlegg 2180, bunnivå m/ stolpehull. Foto mot Ø.

Anlegget ble gravet ut for hånd, med spade og graveskei. Det ble først snittet, ved at massen i den østre halvdel ble tømt gradvis ut ned til undergrunnen. Deretter ble profilen fotografert og så ble den andre halvdel tømt ut på samme vis. I fremrenset overflate og i øvre nivå av fyllet var det brun, humusholdig silt («A»). Under dette fantes et grått, blandet nivå («B»), med mer innslag av undergrunnsmasse. Mot

bunnen av anlegget var et nivå («C») med en del nevestore steiner og mer humusholdig/organisk fyll. Selve nedgravningen var kuttet ned i undergrunnsmasse av grå, leireholdig silt. Det ble påvist 4 stolpehull, 1 i hvert hjørne, skåret ned i undergrunnen. På grunn av svært mye vann i grunnen, lot det seg ikke gjøre å detaljundersøke stolpehullene. En mørk stripe med brun, humusholdig masse som strekte seg fra det NØ-lige stolpehullet i bunn i retning mot S, kan være spor etter en planke (ikke innmålt, men synlig på foto). Trolig har anlegget inneholdt en kasse av tre. Etter ferdig utgravning fremstod anlegget noe annerledes i dimensjon enn ved oppstart; dette er lagt inn som henholdsvis 15000 (revidert ytre avgrensning) og 150013 (nedskjæringen for bunnen av anlegget: bunnen var noe smalere enn de øvre delene). Dette kan ha vært for en gravlegning, men dette er uavklart pga mangel på spor etter gravgaver og den avdøde. Massen ble ikke såldet, men det ble ved utgravning med graveskei og spade ikke sett innslag av brent masse eller brente bein, så det er ingen grunn til å tro at det dreier seg om kremasjonsgrav. Det ble funnet ett leirkarskår innen fyllmassen (se vedlegg 1-2). Lignende anlegg har blitt funnet tidligere på lokaliteter datert til eldre jernalder, men da også gjerne uten funksjonsindikerende funn. Det ble tatt ut en makrofossilprøve fra de nedre delene av fyllet («C»), og et forkullet korn herfra er karbondatert til yngre romertid (se vedlegg 6). Kornet sin tilknytning til anlegget er uavklart, det kan ha blitt blandet inn tilfeldig. Som grav er anlegget noe kort for en fullvoksen person - kan det være for et yngre menneske? Det kan ikke utelukkes at det heller dreier seg om en arbeids-/oppbevaringsgrop, kanskje for kjølig lagring.

Anlegg 2260 var lokalisert rett vest om 2160, og hadde flere fellestrekk med dette ved fremrens i plan; tilnærmet samme rektangulære form og størrelse (c. 1,9 x 1,3 m) og med et innhold av steiner i en brun, humusholdig silt som skilte seg klart fra den lysere undergrunnsmassen (se figur 97-99).

Figur 97 Anlegg 2260 etter fremrens. Foto mot V.

Figur 98 Anlegg 2260 under utgravning. Foto mot V.

Figur 99 Anlegg 2260 etter ferdig utgravning/tømming. Foto mot V.

2260 omfatter synlig steinpakning i toppen av anlegget, selve nedgravningskuttet/ fordypningen i undergrunnen er målt inn som 4655 (c. 2,5 x 1,4 meter). Den største dybden var på 15 cm. Den kompakt lagte steinpakningen med sitt tilhørende innslag av silt («A») øverst i anlegget var omfattende, totalt ble det demontert et helt trillebårlass med steiner herfra. Steinene var jevnt over små (c. 5 – 15 cm i diameter), med innslag av enkelt større på opptil 30 cm. Etter fjerningen av «A», fremkom det to mulige nedgravninger innen 2260 som gikk dypere ned i undergrunnen; 4700 og 4720. Disse ble tømt, og

fremstod så som "hull" som gikk dypere ned enn fordypningen 4655. I S-enden av 4655 fantes en lignende fordypning, helt ved feltkanten. Det lot seg ikke gjøre å grave lenger i denne retningen. Innen 2260/4655 ble det gjort to gjenstandsfunn, henholdsvis et flintavslag og et leirkarskår, men disse trenger ikke å stamme fra en eventuell skjelettbegravelse her. Det ble ikke tatt ut naturvitenskapelige prøver fra 2260, og det foreligger ingen karbondatering herfra. 2260/4655 gis en tilsvarende tolkning som 2160: mulig skjelettgrav.

Anlegg 2325 lå rett vest om 2260, på samme «rekke» som denne og 2160. 2325 fremstod etter første opprens som et rektangulært anlegg (c. 2,2 x 1,1 meter) med lignende fyllmasser av stein og silt som 2160 og 2260. Noe som skilte seg ut, var påvisningen av en større stein (c. 60 x 25 cm) som lå på siden i den sørlige enden av anlegget; denne kan ha stått mer oppreist i en grunn grop her, som en markør? (se figur 100-101).

Figur 100 Anlegg 2325 etter fremrens. Foto mot Ø.

Figur 101 Anlegg 2325 under utgravning. Foto mot NNV.

2325 viser til synlig anlegg ved første opprensning i plan, dvs steinpakning med tilhørende fyll. Anleggets utstrekning i tømt tilstand (c. 3,6 x 1,8 meter) viste seg å være langt større enn det den sentrale steinpakningen først indikerte; denne grunne og vide nedskjeringen er lagt inn som 201866, basert på georeferert dronfoto. Den største dybden var på 19 cm. Det var ingen gjenstandsfunn fra anlegget. Det ble tatt ut flere naturvitenskapelige prøver fra innen og ved anlegget; fem prøver for jordkjemiske analyser, og én makrofossilprøve tatt ut mot bunn av anlegget. Trekull fra makrofossilprøven er karbondatert til yngre førromersk tid (se vedlegg 6). Det er uavklart om dette trekullet har noe med selve anleggets funksjon å gjøre. Resultatene fra de jordkjemiske analysene (jf. vedlegg 8) gir ikke noe klart svar på om anlegget har vært en skjelettgrav. 2325 tolkes som en mulig skjelettgrav (jf. 2160 og 2260).

Anlegg 2360 lå c. 2 meter SØ om 2325, og således ikke på samme «rekke» som denne (se figur 86, 102-103). 2360 viser til anleggets synlige utstrekning (c. 1,5 x 0,9 meter) ved oppstart av utgravningen, mens fordypningen/kuttet etter tømning (c. 2,35 x 1,0 meter) er lagt inn som 201870 på basis av dronfoto av tømt anlegg. Det er uavklart om den nærliggende gropen 2405, rett sør om anlegget, hadde noe med 2360 å gjøre. Fyllmassen innen 2360/201870 var en sentralt plassert konsentrasjon («A») av

Figur 102 Anlegg 2360 under utgravning. Foto mot Ø. Figur 103 Anlegg 2360 etter ferdig utgravning/tømming. Foto mot Ø.

steiner (c. 5 – 35 cm i diameter), og en øvrig mer blandet masse av morenegrus og noen flekker av matjord («B»). Det var ingen synlig organisering av steinene i «A». Største dybde innen anlegget var på 13 cm. Det var ingen gjenstandsfunn fra anlegget. Det ble tatt ut flere naturvitenskapelige prøver fra innen og ved anlegget; fem prøver for jordkjemiske analyser, og én makrofossilprøve tatt ut mot bunn av anlegget. Trekull fra makrofossilprøven er karbondatert til merovingertid (se vedlegg 6). Det er uavklart om dette trekullet har noe med selve anleggets funksjon å gjøre. Resultatene fra de jordkjemiske analysene (jf. vedlegg 8) gir ikke noe klart svar på om anlegget har vært en grav. 2360 tolkes som en mulig skjelettgrav (jf. 2160, 2260, 2325 mfl.).

Anlegg 2485 var orientert c. N-S og lå c. 6 meter SV om 2360 i et område med flere nedgravninger like ved feltgrensen (se figur 104-106).

Figur 104 Anlegg 2485 etter fremrens. Foto mot NNØ.

Figur 105 Anlegg 2485 under utgravning. Foto mot NNØ.

Figur 106 Anlegg 2485 etter ferdig utgravning/tømming. Foto mot ØSØ.

2485 (oval, ujevn form) viser til anleggets synlige utstrekning (c. 2,7 x 1,3 meter) ved oppstart av utgravningen, mens fordypningen/kuttet etter tømning (c. 2,9 x 1,6 meter, c. 30 cm dyp) er lagt inn som 201876 (tilnærmet rektangulær form) på basis av georeferert foto av det tømte anlegget. Anlegget ble gravd etter «single context»-metoden. Det inneholdt flere lag med steiner og fremstod som en menneskapt struktur. Steinene lå tett og var "låst" i hverandre. Det øvre steinlaget synes kollapset inn mot midtlinjen av strukturen. Steintypene varierte fra store stykker fyllitt til mindre, avrundede steiner (morenemasser). Nedgravningen/kuttet ble tydeligere mot bunnen, og bunnlaget var vinklet mer mot N-S enn topplaget (jf. differansen mellom 2485 og 201876). Oppbygningen var som følger: klart nedlagte steinlag både i topp og mot bunn, med et mellomliggende nivå av blandete masser (steiner og undergrunnsmasser). Mot selve undergrunnen dukker det opp små biter kull, spesielt i den sørlige enden, mens det ikke fantes kull i massene for øvrig innen anlegget. Det ble tatt ut tre fosfatprøver og to makrofossilprøver fra nivået mot bunnen (under de nederste steinene), og to fosfatprøver til referanse utenfor anlegget. Det er ikke sendt inn materiale til karbondatering. Resultatene fra de jordkjemiske analysene (jf. vedlegg 8) gir ikke noe klart svar på om anlegget har vært en grav. 2485 tolkes som en mulig skjelettgrav (jf. 2160, 2260, 2325 mfl.).

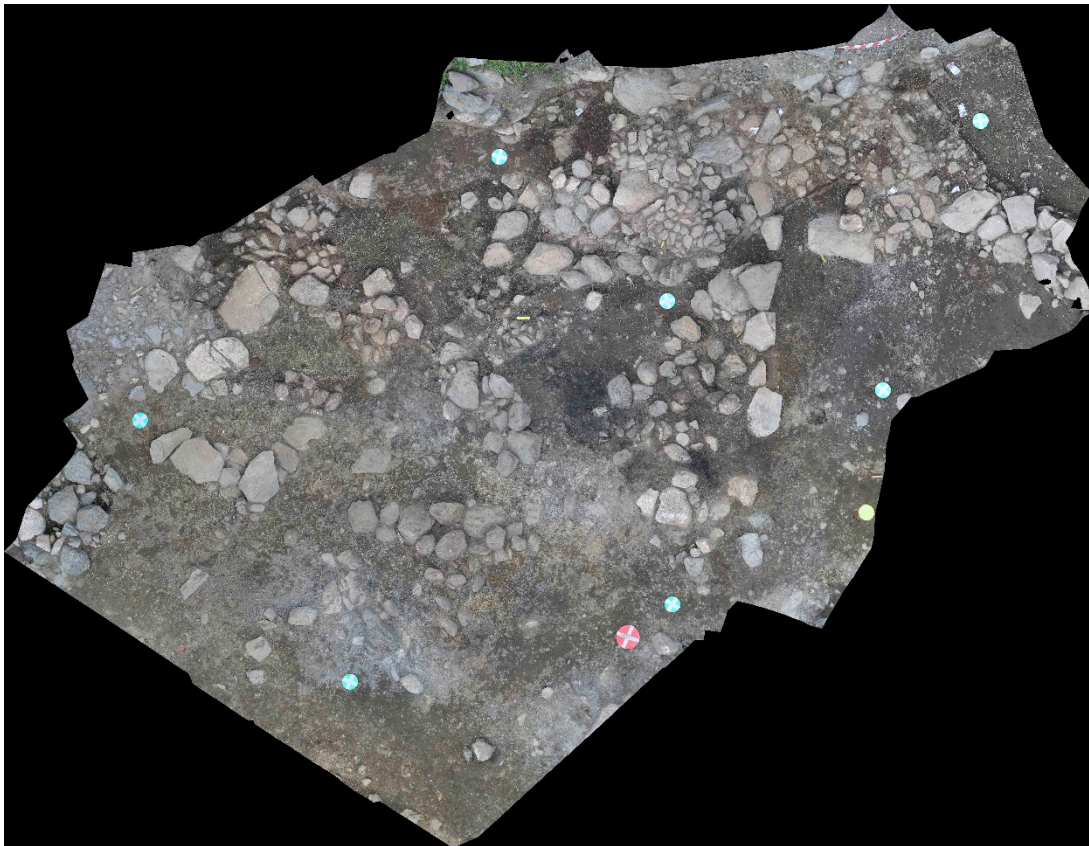
Anlegg 2590 lå c. 1,5 meter nord om 2485 (jf. figur 84-85). 2590 viser til anlegget slik det fremstod ved oppstart av utgravningen (c. 2,4 x 1,7 m, tilnærmet oval steinsamling, uklar). Selve nedgravningskuttet er lagt inn som 201879 (c. 1,8 x 1 m, tilnærmet rektangulær form, N-S – orientering, c. 20 cm dyp) på bakgrunn av georeferte foto etter ferdig utgravning, dette viser at anlegget klart forandret størrelse og form mot bunnen. Anlegget ble gravd etter «single context»-metoden. Det var tettpakket med steiner, iblandet noe gulspettet siltmasse. Oppbygningen minnet om det nærliggende anlegg 2485. Bunnen av nedgravningen var belagt med steiner, og masser fra selve arbeidet med nedgravningskuttet virket gjenbrukt som fyllmasse i et sjikt over denne bunnen. Øverst i anlegget fantes et noe utflytende steinlag, trolig delvis forstyrret pga moderne dyrking. Det måtte fjernes c. 20 cm med masse i den nordlige enden for å kunne påvise nedgravningen. Selve nedgravningen i undergrunnen var smalere og hadde en mer N-S-orientering enn steinlaget i toppen - således fikk anlegget en utforming, orientering og størrelse som lignet mer på de andre anleggene i nærheten her i S-enden av Felt 2. To fosfatprøver og en makrofossilprøve ble tatt ut i bunnen, under det nederste steinlaget, og tre fosfatprøver ble tatt ut for referanse i nærområdet til anlegget. Det er ikke sendt inn materiale til karbondatering. Resultatene fra de jordkjemiske analysene (jf. vedlegg 8) gir ikke noe klart svar på om anlegget har vært en grav. 2590 tolkes som en mulig skjelettgrav (jf. 2160, 2260, 2325 mfl.).

5.3.2 Mulige gravanlegg: røyser?

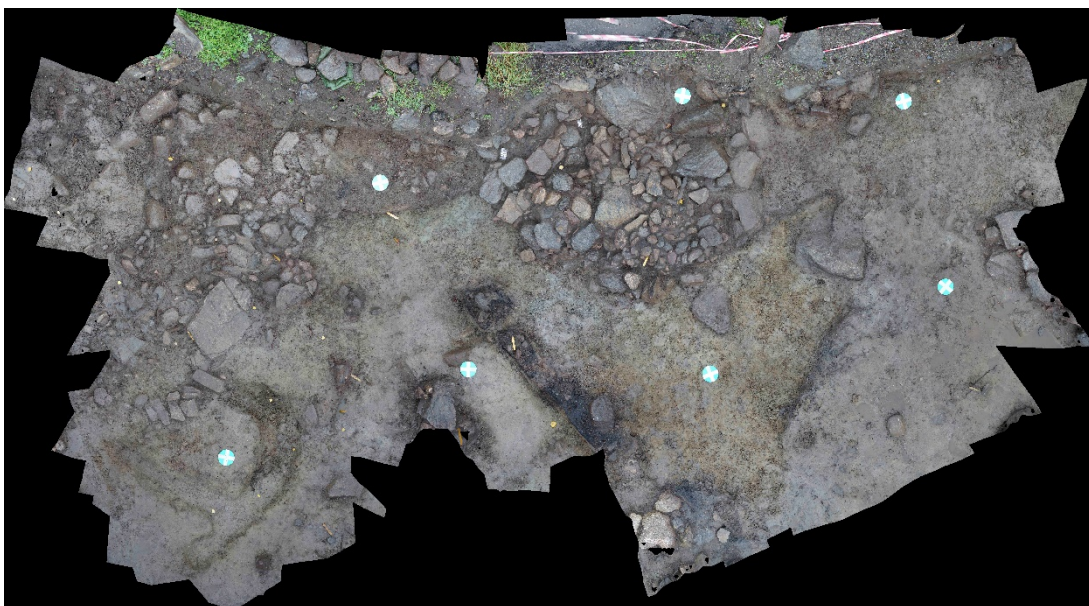
Anlegg 202049: Etter den innledende fasen med maskinell flateavdekking på Felt 2, tolket man et steinlagt område (202049) i nord til en mulig røysrest på c. 10 x 8 meter. De videre undersøkelsene her indikerte at denne hypotesen om en omfattende røys trolig var feil (se omtale av Anlegg 29, kap. 5.2).

Figur 107 Anlegg 202049 mfl., første fremrens

Figur 108 Område for Anlegg 202049 og Anlegg 29, underveis i utgravningen. Fotomosaikk, øvre del mot N.

Figur 109 Område for Anlegg 202049 og Anlegg 29, lenger ut i utgravningen. Fotomosaikk, øvre del mot N.

Anlegg 22090: Derimot fant man i forbindelse med demonteringen av 202049 en mindre konsentrasjon av steiner (22090; c. 2,5 x 2,5 m, c. 40 cm høy/dyp) lengst mot nord som kan ha utgjort en liten røys. Dette anlegget fremstod ved første påvisning som en tydelig konsentrasjon av relativt små, runde steiner (c. 5-15 cm diam.), bygget opp rundt og over en større stein (plassert her, ikke naturlig jordfast) på stedet (jf. figur 110-111). Mellom steinene fantes noe silt, trolig tilkommet etter konstruksjonen ved naturlige prosesser.

Figur 110 Anlegg 22090 under utgraving. Foto mot S.

Figur 111 Anlegg 22090 under utgraving. Foto mot S.

Steinene hvilte mot hverandre, det var ingen klare lag av løsmasser mellom dem. Anlegget ble undersøkt ved graving i mekaniske lag, med graveskei og spade. På vestsiden av anlegget fantes et område som skilte seg ut, ved at det var større steiner her (c. 25 – 30 cm diam.) og det var klart jordmasse innblandet med dem. Dette er av utgraveren tolket som et yngre inngrep i røysmassen, men det fremstod ikke som en klart moderne forstyrrelse. Innen området for røysen ble det funnet et leirkarskår, men ingen ytterligere funn som kunne knyttes opp mot en gravlegning her. Leirkarskår ble det for øvrig funnet også i de tilgrensende områdene, så dette kan være snakk om bosetningsmateriale. Trekull fra en makrofossilprøve fra røysen er karbondatert til den senere delen av eldre bronsealder (c. 1200-1100 f. Kr.), men det er uavklart hva slags aktivitet dette trekullet daterer. Det finnes flere dateringer fra eBA i det tilgrensende området mot S, tilknyttet Hus 13. Oppsummeringsvis, så er anlegget tolket som en intensjonelt bygget steinsamling som muligvis best skal forstås som en røysrest. Det er uavklart om dette i så fall har vært en gravrøys.

5.4 Undersøkelsene i og ved dagens Sundeveien

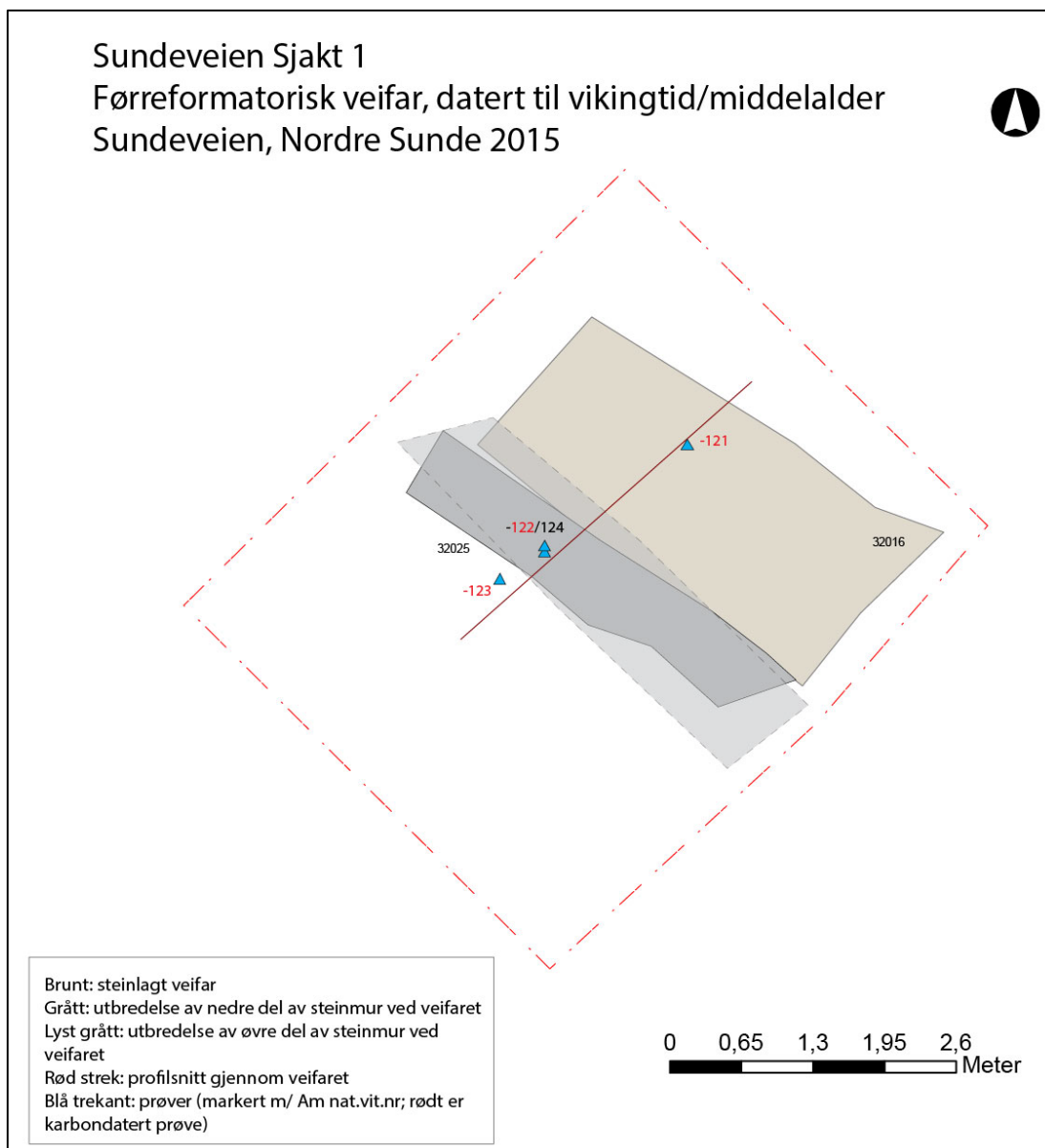
De arkeologiske utgravningene på Nore Sunde i 2015 inkluderte en avgrenset sjaktundersøkelse, initiert av RA, i og ved selve Sundeveien. Dette ble utført i løpet av én arbeidsdag, grunnet hensynet til trafikkavviklingen i området.

Den ene sjakten («Sjakt 1») ble gravd gjennom eksisterende veibane, noe som medførte at veien måtte stenges så lenge undersøkelsen varte (se figur 10, 112-115). Denne sjakten (c. 27 m²) var funnførende, og blir nærmere omtalt nedenfor (se 5.4.1).

Den andre sjakten («Sjakt 2») ble åpnet i et område like nord om dagens Sundeveien. Målsetningen var å finne ut om veiløpet hadde endret seg over tid her, siden et eldre kart indikerte en mulig slik justering (se figur 3, 10). Denne sjakten (c. 60 m²) var funntom, det fantes ingen spor etter noen form for veifar her. Dette indikerer at Sundeveien ikke har vært lagt om, at dagens løp er identisk med det historiske.

5.4.1 Det gamle veifaret bevart under dagens Sundeveien påvist i Sjakt 1

Lokaliseringen av Sjakt 1 var basert på flere kriterier, en kombinasjon av det arkeologfaglige og samfunnspraktiske. Det var viktig å vere minst mulig til ulempe for beboerne i nabolaget, og derfor la man sjakten på en rett, oversiktlig strekning som ikke sperret for tomtene sine tilkomstveier. Det aktuelle området hadde heller ingen kryssende rør eller ledninger innen eller ved veibanen, bare én langsgående strømkabel som var klart påvist og merket. Siden undersøkelsen måtte fullføres i løpet av en dag, og arbeidsforholdene ikke var de beste i slutten av november måned, ble det en hektisk arbeidsinnsats for de tre feltarkeologene og maskinmannskapet på to mann. Man lykkes dog med å åpne opp, dokumentere og fylle igjen (både Sjakt 1 og 2) innen fristens utløp, og selve veibanen ble reasfaltert i løpet av de påfølgende dagene.

Figur 112 Plantegning som viser anleggsspor og prøver fra kontekst med førreformatorisk veifar påvist i Sjakt 1.

Sjakten ble lagt slik at den omfattet både deler av dagens veibane og et tilgrensende område mot SV med veigrøft/dyrket mark. Mot SV var det klart påfylte masser fra den moderne veien og videre utover jordet. Dette viste at Sundeveien her lå på et langsgående høydedrag, og at det naturlige terrenget her hadde hullet mye brattere nedover mot SV enn slik landskapet fremstod på undersøkelsestidspunktet.

Graveprosessen foregikk ved at man forsiktig og systematisk masser tilhørende den eksisterende Sundeveien; først flere lag med asfalt, deretter diverse nivå med fundamentierende masser av stein og sand. Langs veikanten mot SV traff man på en del større steiner, disse var etter alt å dømme rester etter faser av steinmur langs ytterkanten av veien (se figur 114). Det var krevende å avgjøre i hvor stor grad disse steinene var bevart in situ, og når de hadde blitt plassert der; massene var delvis omrotete, og flere steiner bar preg av å være flyttet rundt på. En jerngjenstand funnet under en av steinene, er tolket som fra nyere tid. Man forsøkte å fjerne masser både på innsiden og utsiden av kantsteinene samtidig, med målsetning om å slik kunne lettere forstå veikonteksten. Men de omfattende mengdene av påfylte masser på utsiden, gjorde det vanskeligere enn forventet å fange opp selve veikantens utstrekning.

Figur 113 Fra utgravningen av sjakt i Sundeveien. Mot VNV.

Figur 114 Fremrenset overflate av veifar. Mot S.

Figur 115 Profilsnitt gjennom veifaret. Mot Ø.

Det viste seg at rester etter et eldre veifar først ble oppdaget på innsiden av kantsteinene, under fundamenteringsmassene til dagens vei. Under et lag med slikt moderne fyll, kom det til syne et nivå med kompakt nedlagte steiner i en kulturlagsmasse (32016, se figur 113-115). Denne steinlagte overflaten (c. 1,7 m bred) ble rensert opp for hånd, og tolket til rester fra et eldre veifar. Man fulgte så dette nivået i flaten for å spore veifarets utbredelse i lengderetningen, men det viste seg at anlegget holdt frem utenfor sjaktområdet, både i nordlig og sørlig retning. Totalt avdekket man c. 3,6 m av veifarets lengde. Den nye og gamle veien virket således å ha samme orientering i landskapet. Ved fjerning av noen kantsteiner i SV, så man at steinmasser tilhørende det gamle veifaret lå under disse steinene. Dette indikerer klart at kantsteinene ikke hadde med denne veifarfasen å gjøre. Langs motsatt «langside» av veifaret, mot NØ, var det ingen bevarte tegn på kantsteiner eller annen markering av veifarets ytterkant. Etter opprens og dokumentasjon av veifaret i plan, valgte man å snitte anlegget på tvers med gravemaskin for å få mer informasjon om faktorer som konstruksjonsmetoder og bruksfaser. Snittet viste at veifaret bestod av flere sjikt med steinfyll som lå i en kulturlagsmasse av humusholdig silt (jf. figur 125). Den øvre delen, med den yngste steinbrolagte overflaten, fremstod som noe smalere i bredden enn de lavereliggende nivåene/fasene, men dette kan delvis komme av nyere, etterreformatriske forstyrrelser. Den totale tykkelsen på veifarmassene var på max. c. 50 cm. Profilsnittet gjennom veifaret ble dokumentert ved foto og notater, og det ble tatt ut i alt fire makrofossilprøver (se kap. 7, vedlegg 5). Materiale (trekull) fra tre av prøvene er blitt karbondatert (se vedlegg 6), og resultatene er tilknyttet vikingtid og mellomalder; prøven fra det øverste nivået stammer fra 1400 – 1500 – tallet, mens prøvene fra lavereliggende nivå av steinmasser begge er fra 800 – 900 – tallet. Det er kildekritiske utfordringer ved å datere en vei basert på trekull, siden det ikke er klarlagt i hvilken kontekst treverket har blitt brent og hvordan det har havnet i veifaret. Men det virker totalt sett sannsynlig at veifaret har vært i bruk som en ferdselsåre i middelalderen, og kanskje helt fra de senere delene av yngre jernalder. Utformingen, lokaliseringen og dateringene peker i samme retning, nemlig at dette er fysiske rester etter den historisk kjente rideveien (jf. kap. 2.3.5).

5.4.2 Flere indikasjoner på gamle veifar tilknyttet Sundeveien

I februar 2017 utførte arkeologer fra AM, UiS en befarings til et anleggsområde ved Sundeveien. Hensikten var å undersøke om man kunne se flere spor etter veifar i forbindelse med en stor grøft/skjæring som nylig var gravd på tvers av Sundeveien, c. 50 - 70 meter SØ om Sjakt 1 (2015). Forholdene var noe uoversiktelige der i skjæringen, men man fant plausible spor etter en av de historisk kjente sideveiene til Sundeveien og noen svake, mulige rester etter en gammel bruksfase av selve Sundeveien. Steinene som *kan* ha tilhørt denne eldre varianten av Sundeveien, lå tilnærmevis direkte på grunnfjellet, noe som indikerer at et gammelt veifar her ikke ville ha vært like tykt fundamentert med steiner og jordmasse som i for eksempel Sjakt 1. Det ble tatt ut prøvemateriale fra begge de nevnte kontekstene, men dette er ikke behandlet nærmere og ingen karbondateringer er således utført.

I august 2017 gjennomførte AM, UiS i samarbeid med Norsk Vegmuseum, og med tillatelse fra grunneier, en undersøkelse der man gravde ytterligere to søkesjakter (Sjakt «A» og «B») i Sundeveien. Også her fant man spor etter steinlegninger under dagens moderne veibane. Nærmere omtale av denne undersøkelsens resultater og dateringer vil foreligge i en egen rapport.

6 OM FUNNMATERIALET: MENGDE, KATEGORIER OG MATERIALTYPER

Funnmaterialet fra undersøkelsen var i antall klart dominert av leirkarskår fra bosetningsaktivitet i bronse- og jernalder, slike ble det funnet hundrevis av. Fragmentene av smeltedigler blir en spesiell variant av leirkar. De øvrige relevante funnkategoriene var; gjenstander og fragment av stein (flint, skifer, granitt, kleber, pimpstein), gjenstander og fragment av metall (jern, kobberlegering), slagg og øvrige avfallsprodukter fra metallhåndverk, ett glassfragment, og biter av både ubrente og brente bein. En detaljert oversikt over hele funnmaterialet finnes i den vedlagte funnlisten og katalogen (se vedlegg 1-2), i de følgende delkapitlene blir utvalgte deler av denne informasjonen presentert ved tekst, tabeller og figurer. For beinmaterialet, se osteologisk rapport i vedlegg 10.

6.1 Tabeller og tekst som generelt presenterer de ulike typene av påviste gjenstandsfunn

Leirkarskår ble funnet innen alle de tre undersøkelsesfeltene, men majoriteten stammer fra Felt 2 (se kap. 6.2). De fleste skårene er å regne som kastet eller mistet; ingen skår kan sikkert knyttes til gravlegginger, mens en funnkontekst med leirkarskår på Felt 3 er tolket som en intensjonell deponering i en grop. I forbindelse med katalogiseringen av funnene (se vedlegg 2), ble det gjort et forsøk på å inndele leirkarmaterialet i undergrupper etter kriterier som klare typologiske trekk, øvrig utseende og kvaliteter ved godset. Det lot seg gjøre å skille ut noen få skår som kunne knyttes til diagnostiske typer (se Tabell 7 nedenfor); alle disse typene er fra eldre jernalder, og majoriteten mer spesifikt trolig fra senere del av yngre romertid og fra folkevandringstid (c. 300 – 550 e. Kr.).

Tabell 7 Leirkarskår

Kategori	Totalt antall skår	Total vekt av skår (gram)	Randskår (antall)	Bunnskår (antall)	Type spannformet kar (antall skår)	Type hankekar (antall skår)	Type bulevase (antall skår)	Type situlaformet kar (antall skår)
Leirkar	494*	2653,9	14	7	11	3	1	1

(* Registrert antall. Alle sammenlimte skår er ikke talt opp)

I forbindelse med en liten bygning (Hus 25; se mer 6.2.), ble det funnet en kontekst med digelfragmenter, leirkarskår og slagg. Digelfragmentene er undersøkt nærmere (se Tabell 8, vedlegg 9), og det er klart påvist at de stammer fra metallhåndverk på stedet.

Tabell 8 Digelfragmenter

Kategori	Totalt antall skår	Total vekt av skår (gram)	Form/type	Spor etter metallurgi
Digel	15	12,9	Fingerbølførem, m/ rester etter håndtak	Ja, m.a. jern, bly, sink, kobber, gull og sølv

Det ble også funnet andre indikasjoner på metallhåndverk, i form av avfallsprodukter (se Tabell 9). Fra Hus 25 ble det funnet slaggklumper innen samme bygningskontekst som digelfragmentene, og innen Hus 1 er det påvist «hammer scales» (millimetersmå kuler, oppstått ved smiing av jern) i makrofossilprøvene fra tre ulike anleggspor (se 6.2.). Eksistensen av spor etter bearbeiding av jern innen et langhus fra eldre bronsealder er uventet, og blir diskutert nærmere i kapittel 7 og 8.

Tabell 9 Slagg og øvrig avfall fra metallhåndverk

Kategori	Totalt antall gjenstander/ fragment	Total vekt (gram)
Slagg	3	7,24
Hammer scales (sfærisk form, magnetiske)	4	N/A

Steinmaterialet fra undersøkelsene omfatter et variert utvalg mennesketilvirkede steiner (jf. Tabell 10). Det var et langt tidsspenn tilknyttet bruken av de gjenstandene som har latt seg tidsbestemme; fra den delvis slipte tverrøksen fra de senere delene av eldre steinalder (c. 6000 – 4000 f. Kr.), via flintredskaper og – avfall fra senere i steinalder og bronsealder, et fragment fra en dreiekvern og et bryne fra yngre romertid - folkevandringstid (c. 150 – 550 e. Kr.), til et bryne fra yngre jernalder (c. 800 – 1050 e. Kr.).

Tabell 10 Steinmateriale

Kategori	Totalt antall gjenstander/ fragment	Form/type (antall)
Redskaper og produksjonsavfall, av flintstein	29	Avslag (28), Kjerne (1)
Redskap, av slipt bergart	1	Øks (1)
Malestein, av bergart	3	Kvernstein; fra overligger av dreiekvern (1), Skubbekvern (1), Skubbekvern tilknyttet in situ jordfast stein (1)
Slipestein, av bergart	3	Bryne (2), Slipestein/ nålebryne (1)
Redskap, av kleberstein	1	Spinnehjul m/ dekor (1)
Tilhugget, med uavklart funksjon, av bergart	1	Spillebrikke eller lokk? (1)
Slagstein?, av kvarts	1	Sekundært varmepåvirket (1)
Pimpstein	1	Sintret pimpsteinsfragment (1)
Større steiner in situ, med mulig intensjonelt innriss/dekor	2	Stein med innrisset rutemønster (1), Stein med tynne innriss (1)

Figur 116 Stein m/ rutemønster, Felt 1.

Figur 117 Stein med tynne innriss, Felt 2.

Det ble funnet ett glassfragment som *kan* være fra den førreformatoriske bruken av Hus 18, men alder og funksjon er uavklart (jf. Tabell 11).

Tabell 11 Glass

Kategori	Totalt antall gjenstander/ fragment	Total vekt (gram)
Glass, skår m/ dekor, lysblå farge	1	3

Fragmenter fra jerngjenstander ble det påvist flere av, alle disse stammet fra Felt 2 (se Tabell 12, kap. 6.2). De mest interessante her, er fragmentene fra beslag og de trolige restene av kniver.

Tabell 12 Gjenstander og fragmenter av jern

Kategori	Totalt antall gjenstander/ fragment	Total vekt (gram)
Beslag, av jern	6	26,8
Kniv, av jern	3?	N/A
Spiker, nagler, og øvrige fragmenter, av jern	18	102

To draktspennefragmenter av kobberlegering ble funnet i masser tilhørende Anlegg 31 på Felt 2 (se Tabell 13, kap. 6.2). Begge fragmentene tilhører gjenstander fra jernalder, den mest diagnostiske her er fragmentet av en korsformet type evt. type relieffspenne datert til folkevandringstid. Slike spenner kan ha blitt brukt både av kvinner og menn. Denne spennen er for øvrig så liten at den kan ha tilhørt et barn.

Tabell 13 Gjenstander og fragmenter av kobberlegering («bronse»)

Kategori	Totalt antall gjenstander/ fragment	Total vekt (gram)
Fragment m/ uavklart funksjon, av kobberlegering	2	N/A
Fragment fra draktspenne (korsformet type evt. relieffspenne), av kobberlegering	1	N/A
Fragment fra draktspenne (likearmet type?), m/ dekor, av kobberlegering	1	N/A
Fragment av tynt blikk (kant? nålehus?), av kobberlegering	1	N/A

En del fragmenter av brent leire ble samlet inn i forbindelse med utgravingene (jf Tabell 14). Disse har ikke blitt undersøkt nærmere med tanke på opprinnelse/funksjon.

Tabell 14 Fragmenter av brent leire

Kategori	Totalt antall gjenstander/ fragment	Total vekt (gram)
Fragmenter/klumper, av brent leire	42	202

6.2 Oversikt over hvor utvalgte gjenstandsfunn ble påvist

En del av funnene har kvaliteter ved sin utbredelse og antall som er såpass distinkt (et særlig tilfelle, eller en mønster/trend) at det er verdt å se nærmere på deres lokalisering. Nedenfor vil et slikt utvalg blir presentert, fordelt på undersøkelsesfelt og anleggsrester. Dette er således tenkt som en enklere fremstilling enn en fullt ut detaljert analyse av funndistribusjon; et slikt arbeide vil måtte vente til eventuell kommende forskning på materialet.

6.2.1 Felt 1: Forklarende og forvirrende funn tilknyttet Hus 1

Funnmaterialet påvist i forbindelse med undersøkelsen av arealet til Hus 1 (jf. vedlegg 1-2, figur 19) bestod hhv. av leirkarskår, flint, brente bein, «hammer scales» fra jernbearbeiding/smiing, og en slipt bergartsøks fra eldre steinalder.

Anlegget 1210 (ildgrop/ovn?) stod her i en særstilling (jf. omtale kap. 5, 7 og 8); her fant man flinten, majoriteten av de brente beina (tolket til matavfall), og flere leirkarskår. Sammen med eksistensen av to sentralildsteder like ved (med sammenfallende karbondatering som 1210 til eBA), peker den samlede

konteksten mot at denne delen av Hus 1 fungerte som bostedsdel. Dette er således med på å forklare hvordan aktivitetene innen langhuset var organisert.

Derimot er det langt mer krevende å forstå hvordan «hammer scales», et fenomen distinkt tilknyttet hamring av oppvarmet jern, kan ha tilkommet ikke mindre enn tre av anleggssporene tilhørende Hus 1 (jf. omtale kap. 7 og 8). Langhuset er overbevisende karbondatert til c. 1400 – 1200 f. Kr, noe som er mye tidligere enn det som kan forventes for bruk av jern (tradisjonelt fra c. 500 f. Kr. av). De nevnte «hammer scales» er ikke analysert nærmere. Det ble ikke funnet klare spor etter andre (yngre) bygninger på stedet. Den mest plausible forklaringen er at de dreier seg om en form for nyere «forurensing», at diverse formasjonsprosesser (frost, vannsig, meitemark m.m) har forflyttet disse små fragmentene ned i de eldre anleggssporene.

Hvordan og hvorfor den slipte steinøksen befant seg i fyllet til en grøft i/ved Hus 1, er også uavklart; den er trolig plassert/mistet der mens langhuset var i bruk eller senere, noe som var minst 3000 år etter at den ble tilhogget under eldre steinalder. Det er mulig at den har blitt funnet av beboerne her i bronsealderen og fått et nytt bruksområde som kultisk gjenstand?

6.2.2 Felt 2: Utvalgte funns informasjonsverdi for Hus 18, Anlegg 30, Anlegg 31 og grøft 17000

Den flerfasete husgrunnen **Hus 18** hadde vært i bruk fra romertid til tidlig middelalder (jf. kap. 5 og 8). Funnmaterialet tilknyttet Hus 18 omfatter en rekke kategorier (jf. vedlegg 1-2, jf. figur 41), der leirkarskår og jernfragmenter er tallmessig dominerende. I en slik kompleks og langvarig brukskontekst, kan det være vanskelig å knytte funn til spesifikke funksjonelt og tidsmessig avgrensede rom/arealer. Her skal det fokuseres på noen gjenstandsfragmenter som virker å relativt god utsagnskraft når det gjelder å forstå aktiviteter innen husgrunnen. Gjenstandene blir presentert fra eldst til yngst, først fra eldre jernalder.

Det ble funnet skår fra både hankekar og bulevase i tilgrensende områder (to inngangsparti) til Hus 18. Dette er leirkartyper som typologisk sett er definert til å stamme fra romertid – folkevandringstid, noe som slik sett passer med de tidligst karbondaterte bruksfasene innen husgrunnen. Man påviste også flere spredte skår fra spannformede kar, med en form og dekor som indikerer at de trolig stammer fra folkevandringstid. Skårene ble funnet både nord og sør i husgrunnen, og ved begge langveggene. Dette kan indikere at det fantes boligfunksjon innen hele arealet til langhuset Hus 18 i denne perioden, og samsvarer med karbondateringene fra ildsteder langs stort sett hele lengdeaksen av husgrunnen.

Et dekorert spinnehjul av kleber (jf. figur 118) ble funnet ved utgraving av et kulturlag i den sørlige halvdel av husgrunnen. Det er uvanlig lett, noe som indikerer at det er brukt til å spinne særlig tynn tråd. Det har vist seg noe vanskelig å datere typologisk sett, da det har egenskaper som peker både mot eldre og yngre jernalders varianter. Laget det ble funnet i, er regnet som blant de stratigrafisk yngste innen husgrunnen, noe som peker mer mot yngre enn eldre jernalder. Funnstedet ligger i en grensesone mot den sørlige delen, og det er i sør man har de yngste karbondateringene fra yngre jernalder og tidlig middelalder. Funksjonsmessig indikerer et slikt spinnehjul at denne delen av husgrunnen ble brukt til bolig eller tekstilhåndverk.

Figur 118 Dekorert spinnehjul av kleber fra Hus 18.

Figur 119 Del av leirkar, limt av skår fra Anlegg 30.

Et funn som klart tilhører slutten av jernalderen, er et bryne av skifer påvist i den sørligste delen/rommet innen husgrunnen. Det har en utforming som samsvarer godt med bryner fra yngre vikingtid, noe som sammenfaller med karbondateringene herfra. Funksjonsmessig indikerer et slikt bryne aktiviteter tilknyttet bolig/håndverk/gårdsdrift.

Anlegg 30 hadde et funnmateriale bestående av leirkarskår, brente bein, brent leire, og en skubbekvern av bergart (jf. vedlegg 1-2). De spredte fragmentene av brent bein og leire forteller ikke mye. Derimot viser det omfattende antallet leirkarskår (se figur 53, 119) til bosetningsaktivitet her i førreformatorisk tid. Uten en dypere analyse, har det ikke latt seg gjøre å tidfeste leirkarskårene nærmere, men trolig er de fra eldre jernalder. Ett av skårene er tolket til å være av situlaformet type, en variant typologisk datert til denne perioden. Det samme kan godt et annet funn fra konteksten være, nemlig den nevnte skubbekvernen. Denne ble funnet som en del av det steinfylte kulturlaget 32075 som dekket store deler av anlegget. Flere karbondateringer fra konteksten Anlegg 30 har gitt resultat fra førromersk tid. Det er uavklart (jf. kap. 5 og 8) om dette har vært en bygning eller en form for ferdselsoverflate (veifar, gårdsplass o.l.). Det synes uansett plausibelt at gjenstandsfunnene har kommet til ved selve bruken av anlegget, enten som rester fra aktiviteter innen en bygning eller som dumpede avfallsmasser på et uteområde.

Anlegg 31 hadde flere, distinkte kulturlag tolket som trolige rester etter gulv (se kap. 5 og 8). Disse massene inneholdt et variert funnmateriale (jf. figur 60, vedlegg 1-2), med mellom annet steingjenstander, jernfragmenter, leirkarskår, beinmateriale og draktspenner av kobberlegering («bronse»). Et bryne herfra er trolig av en type (knokkelformet) som tilhører eldre jernalder. De to draktspennefragmentene (jf. 6.1.) er begge funnet i den sørlige delen av anlegget, bare drøye 5 meter fra hverandre. Dette er det samme området der man påviste biter fra beinmateriale og horn/gevir, men det har ikke latt seg gjøre å knytte disse funnene til en samlet, intensjonelt konstruert kontekst (som for eksempel en grav eller et produksjonsområde); de aktuelle fragmentene lå spredt innen kulturlagsmassen («gulvet») av steiner og humusholdig silt. Dateringsmessig passer de nevnte diagnostiske gjenstandene godt med de tidlige karbondateringene (yngre romertid – folkevandringstid) fra Anlegg 31.

Grøft 17000 var et særpreget og flerfaset anlegg (jf. kap. 5), som strakk seg parallelt med Hus 18 i en lengde på c. 30 meter, fra sørenden av Anlegg 31. I den nordre delen var dette en uvanlig kraftig og dyp grøft, tolket som en «hoveddreneringsgrøft» i dette området. Ved graving av et profilsnitt på tvers av grøfta, ble det funnet tre skår av spannformet, dekorert leirkar (jf. vedlegg 1-2). Dette *kan* indikere at grøfta var på vei til å bli gjenfylt/gjensiltet i løpet av folkevandringstid eller senere, og at denne grøften hovedsakelig var i funksjon i forbindelse med gårdsanlegget i yngre romertid – folkevandringstid. Funnet peker også mot en felles kontekst med Hus 18, siden dette er det eneste øvrige stedet på Felt 2 med funn av skår fra spannformet leirkar.

6.2.3 Felt 3: Utvalgte funns informasjonsverdi for Hus 3 og Hus 25, og en mulig offerhandling

Langhuset **Hus 3** (jf. kap. 5 og 8) var fattig på gjenstandsfunn (se figur 23, vedlegg 1-2), men påvisningen av et kvernsteinsfragment i forbindelse med sentralildstedet 6340 er interessant. Det tilhuggede fragmentet av en overligger fra dreiekvern bar ikke preg av å være varmepåvirket, noe som klart indikerer at det var plassert her etter at ildstedet var tatt ut av bruk. Dette peker mot en handling av mer kultisk art, der bygningen, og boligdelen spesielt, ble «nedlagt» og fraflyttet?

Hus 25 var en liten bygning i utkanten av bosetningsområdet på Felt 3 (jf. kap. 5 og 8). Uten det påviste funnmaterialet (jf. figur 43, vedlegg 1-2), ville ikke denne uanselige konstruksjonen fått mye oppmerksomhet ved feltarbeidet. Men funnene av digelfragmenter, slagg, og skår av spannformet leirkar herfra, viser klart til både funksjon og bruksperiode for Hus 25. Man har utvilsomt drevet med metallhåndverk her i løpet av folkevandringsstid; karbondatering fra en av essene sammenfaller godt med leirkartypologien.

Ved foten av en liten bergknaus ved feltgrensen, ble det oppdaget en grop med en konsentrasjon av leirkarskår. Dette er tolket som **en sannsynlig intensjonell deponering**, kanskje i form av et matoffer. Konteksten er ikke datert nærmere, men det dreier seg om en hendelse fra bronse – eller jernalder.

7 NATURVITENSKAPELIGE ANALYSER

7.1 Innledning

I forbindelse med undersøkelsene på Nordre Sunde, har det blitt samlet inn naturvitenskapelig prøvemateriale og utført flere former for analyser på dette i etterarbeidet. Nedenfor følger en nærmere presentasjon av dette arbeidet, med vekt på plantemakrofossiler (kap. 7.2), pollen (kap. 7.3), jordkjemiske analyser (kap. 7.4), metallurgi (kap. 7.5) og osteologi (kap. 7.6).

7.2 Analyse av makrofossilprøver (tekst utformet v/ Dawn Elise Mooney, AM, UiS)

7.2.1 Innledning

Plantemakrofossilanalyse av prøver fra arkeologiske undersøkelser ved Nordre Sunde, Stavanger kommune, Rogaland fylke ble foretatt av forskere på Arkeologisk Museum (AM), Universitetet i Stavanger, i perioden januar – februar 2017.

Hovedformålet med dette arbeidet var å bidra til forståelsen av vegetasjon og jordbruk i sørvest-Norge i forhistorisk tid. Identifikasjon av makrofossiler fra arkeologiske strukturer kan gi indikasjoner på vegetasjon, arealbruk, dyrking og diett, i tillegg til bruk av planter til diverse formål som håndverk, konstruksjon, brensel, medisin og rituelle aktiviteter. Forandringer i tilstedeværelse og mengde av planterester mellom forskjellige områder og faser kan også indikere romlige og tidsmessige variasjoner i plantebruk og vegetasjon.

I tillegg til disse generelle målene, forsøkte analysen også å svare på noen spesifikke spørsmål om lokaliteten. Makrofossilanalysen fokuserte hovedsakelig på tre grupper av strukturer: a) de mulige gravene på Id 141996 (Felt 2), b) strukturer tilknyttet Hus 1 og Hus 2 på Id 141995 (Felt 1), og c) strukturer tilknyttet Hus 28 og Anlegg 30 på Id 141996 (Felt 2). I tillegg ble en prøve også analysert fra den øvre del av fundamentet til det gamle veifaret Id 216998, påvist under dagens Sundeveien.

- a) Prøver fra de mulige gravene på Felt 2 ble analysert med sikte på finne planterester som kunne knyttes til begravelsesaktiviteter, for dermed om mulig på dette viset få bekreftet funksjonen til disse strukturene.

- b) I forbindelse med prøvematerialet tilknyttet Hus 1 (treskipet langhus fra eldre bronsealder), fantes det flere problemstillinger. For det første, så prøvde man å finne spor etter om Hus 1 hadde vært funksjonsinndelt i henholdsvis en boligdel og et fjøs evt. lagerlokale, siden de arkeologiske materialet synes å indikere et slikt skille. For det andre, så fokuserte man på spor etter en eventuell endring i lokalisering av bronsealdergården og aktiviteter tilknyttet denne. Det finnes nemlig rester av et annet hus fra bronsealderen, Hus 5, på den nærliggende lokaliteten Felt 3. ¹⁴C-dateringer fra Hus 5 indikerer at huset er noe yngre enn Hus 1. Tilstedeværelsen av disse to bosetningene så nær hverandre, antyder muligheten av bosetningen på et tidspunkt ble flyttet fra det nedre platået på Felt 1 til høydedraget lenger oppe på åsen på Felt 3. Like vest for Felt 3 finnes for øvrig en gravhaug som trolig stammer fra bronsealderen. Årsakene til en slik mulig omorganisering var uklare etter det arkeologiske feltarbeidet, og man håpte på at makrofossilanalysen kunne belyse en forandring i vegetasjon eller arealbruk som kunne forklare dette. Prøver fra Hus 2 ble analysert for å om mulig belyse bruken av bygningen, samt øke kunnskapen om vegetasjon og arealbruk under husets brukstid.
- c) Prøver fra Hus 28 og Anlegg 30 ble analysert for å belyse funksjoner tilknyttet disse to konstruksjonene, fra henholdsvis yngre og eldre jernalder, samt å øke kunnskapen om vegetasjon og arealbruk under deres brukstid.

7.2.2 Metode

Tjue makrofossilprøver ble analysert fra diverse strukturer på lokaliteten, inkludert mulige graver, stolpehull og ildsteder. Antallet analyser av makrofossiler ble begrenset av budsjettmessige årsaker. Prøvene for analyse ble valgt ut for å svare spørsmålene som har vært diskutert i innledningen. Det håpes at forskningsprosjekter i fremtiden skal gi muligheter å undersøke de gjenstående prøvene, særlig tilknyttet det omfattende antallet av bygninger på Felt 2.

Prøvene ble flottert i vann ved hjelp av en flotteringsmaskin utviklet av AM (Bakkevig et al. 2002) og deretter vasket gjennom en sikt med maksimum maskevidde av 500µm i samsvar med AM-veiledninger for prøver til arkeobotanisk analyse. Restmaterialet (minerogent materiale o.s.v.) ble vasket gjennom en 4mm sikt og funn ble plukket ut. Findelen (<4mm) av resten ble forkastet. Flotteringen ble gjennomført av prosjekttilsatt arkeolog Matthew Wilson. Det påviste organiske materialet ble tørket før videre sortering og påfølgende analyser. Prøvene ble sortert ved AM av Sara Westling, Dawn Elise Mooney, Tamara Virnovskaia og Kidane Fanta Gebremariam. Selve makrofossilanalysen ble utført på AM av arkeobotaniker Dawn Elise Mooney.

Ved makrofossilanalyse er identifisering basert på det at diasporer, dvs. frø, frukter, nøtter samt andre plantedeler, har morfologiske særtrekk som kan danne grunnlag for identifikasjon til art, slekt eller familie. Identifikasjoner ble gjort ved sammenligning av arkeologiske plantedeler med publisert og digitalt referansmateriale med illustrasjoner og beskrivende tekst, samt med referansesamlingen ved AM. Følgende referansepublikasjoner er relevante for identifisering av førhistoriske planterester fra Nord-Europa: Anderberg (1994), Beijerinck (1947), Berggren (1969; 1981), Bertsch (1941), Cappers et al. (2006), Dombrovskaya et al. (1959), Griffin & Sandvik (1989), Jacomet (2006), Katz et al. (1965, 1977), Korsmo (2001), Neef et al. (2012), og Schoch et al. (1988). Nomenklaturen for vitenskapelige og norske navn på planter benyttet i tekst, diagram og tabeller er etter Lid & Lid (2005), og identifikasjoner av makrofossiler er oppført i vedlegg 11.

7.2.3 Resultater

Bevaringsgrad

De aktuelle planterestene påvist i prøvene var bevart grunnet hel eller delvis forkulling. Uforkullede frø ble også funnet i de fleste analyserte prøvene, men de representerer sannsynligvis moderne materiale siden forholdene på lokaliteten gjør det usannsynlig at forhistoriske, uforkullede arkeologiske planterester skulle kunne bli bevart. Tilstedeværelsen av rotfragmenter i de fleste prøvene, samt sporadiske meitemark-

kokonger, indikerer at arkeologiske strukturer sannsynligvis har blitt forstyrret av bioturbasjon, noe som kan forklare det uforkullede materialet. Siden slike frø representerer det moderne miljøet på området omtales de ikke nedenfor, men de inkluderes i tabellene i vedlegg 11.

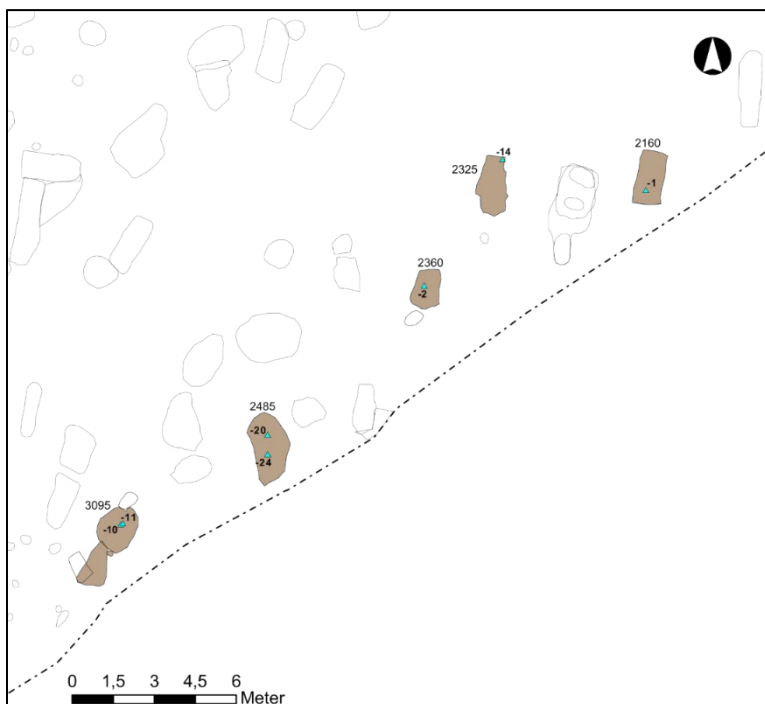
Bevaringsgraden til forkullede planterester på lokaliteten varierte fra moderat til dårlig. De fleste påviste kornene var nedbrutt, og i noen tilfeller kunne de ikke identifiseres på grunn av for dårlig bevaring. I tillegg til dette, hadde flertallet av frø, korn, trekull og andre forkullede planterester i prøvene rester og spor etter mineralske konkresjoner (kompakt masse) og infiltrering, sannsynligvis tilknyttet svingende grunnvannsnivåer. I noen tilfeller, for eksempel i prøvene nr. 57, 58, 59 og 124, var slike konkresjoner tykke nok til å hindre identifikasjon.

Det gamle veifaret under Sundeveien, Id 216998

En prøve (nr. 124) ble analysert fra den øvre del av fundamentet til det gamle veifaret påvist under dagens Sundeveien. Dette laget har blitt datert, ved ¹⁴C-datering av trekull, til vikingtiden. Prøve nr. 124 inneholdt små mengder av trekull, forkullede cenococum og stengelfragmenter, og insektdeler. Det fantes bare tre forkullede frø, hvorav ett ikke kunne identifiseres. Ett korn ble funnet, men det kunne ikke identifiseres utover til Cerealia-gruppen på grunn av dårlig bevaring. Prøven inneholdt i tillegg ett *Spergula arvensis* (linbendel) frø.

De mulige gravene på Felt 2, Id 141996

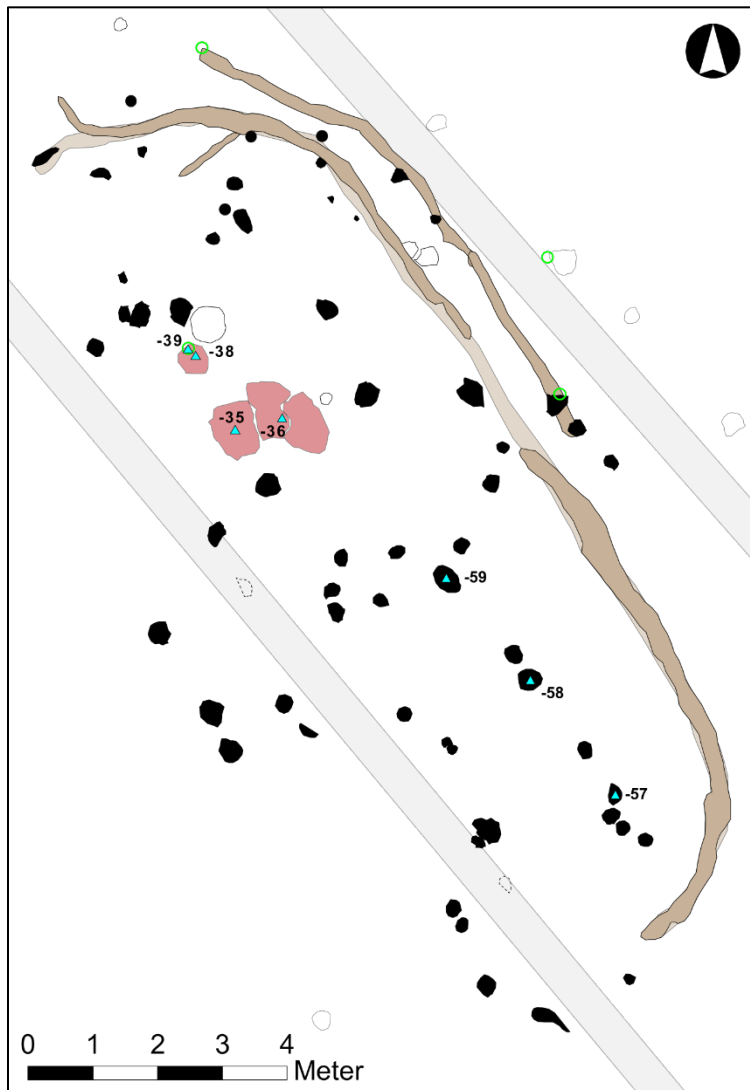
Prøvene nr. 1, 2, 10, 11, 14, 20 og 24 ble analysert fra mulige gravstrukturer på Felt 2, jf. figur 120. De fleste av prøvene inneholdt små mengder av forkullet organisk materiale inkludert trekull, cenococum og stengelfragmenter, i tillegg til insektrester og meitemark-kokonger. Ett ubrent beinfragment i prøve nr. 14 var for lite til å kunne identifiseres diagnostisk. Forkullede frø fantes bare i to prøver, nr. 2 og 10. Prøve nr. 2 inneholdt ett linseformet (kurvet på begge sider) frø fra *Carex* sp. (storslekten) og ett frø av *Danthonia decumbens* (knegras). I prøve nr. 10 fantes frø av Poaceae (grasfamilien), *Chenopodium album* (meldestokk), og linbendel. Prøvene inneholdt også diverse uforkullede frø, hvorav meldestokk og *Eurphorbia helioscopia* (åkervortemjolk) var mest tallrike.

Figur 120 Plassering av de analyserte makrofossilprøvene fra mulige graver på Felt 2. Prøveplasseringer merket med grønne trekkanter med prøvenumre ved siden av merkene. Illustrasjon av Even Bjørdal og Dawn Elise Mooney.

Hus 1, Id 141995

Hus 1 er datert ved ^{14}C -dateringer på trekull til eldre bronsealder (jf. vedlegg 6). Sju makrofossilprøver ble analysert fra dette huset. Prøvene kan deles i to grupper. Prøver nr. 35 og 36 ble tatt fra henholdsvis ildstedstrukturene 1175 og 1135, mens prøvene nr. 38 og 39 ble tatt ut fra fyllet i den steinfylte ildgropstrukturen 1210. Prøver nr. 57, 58 og 59 ble tatt ut fra stolpehull i den sørøstlige delen av huset. Plasseringen til prøvene vises i figur 121. Begge prøvegruppene inneholdt både forkullede og uforkullede frø. Trekull og cenococum var særlig vanlig i prøvene fra de ildproduserende anleggene (ildsted, ildgrop). Sporadiske forkullede stengelfragmenter og brente beinfragmenter ble også funnet, samt insektrester i prøver nr. 35, 38 og 39.

Figur 121 Plassering til analyserte makrofossilprøver fra strukturer i Hus 1, Felt 1. Prøveplasseringer merket med grønne trekantmerker, med prøvenumre ved siden av merker. Illustrasjon av Even Bjørddal og Dawn Elise Mooney

fragment av sfærisk, magnetisk avfall fra jernvinne ("slaggeperle"). To stykker av dette materialet ble også funnet i prøve nr. 38. Det er oppsiktsvekkende å finne avfall fra jernvinne i et hus fra eldre bronsealder (jf. kap. 6).

Prøvene nr. 38 og 39 inneholdt mange flere forkullede makrofossiler. Frø fra ville planter ble tatt ut, inkludert en rekke gress-/beiteplanter som for eksempel stor, *Alopecurus pratensis* (engreverumpe), *Poa* sp. (rappslekten), *Viola* sp. (fiolslekten), og *Plantago lanceolata* (smalkjempe). Ugressfrøene inkluderte meldestokk,

Selv om ingen planterester i prøvene fra Hus 1 var særlig godt bevart, var makrofossiler fra ildproduserende anlegg mindre nedbrutt. Dette kommer sannsynligvis av at disse restene har vært i uforstyrrede lag siden deres deponering. Makrofossiler fra stolpehullene har derimot blitt innlemmet i anleggene ved en tilfeldighet, kanskje tråkket inn eller brakt inn ved spredning av aske på gulvet for å minimere fuktighet og lukt. Det fantes i tillegg variasjon mellom de to prøvegruppene når det gjelder minerogene konkresjoner på makrofossiler. De fra stolpehullene var mye påvirket av slike konkresjoner. Dette kommer kanskje av forskjeller i formasjonsprosesser og forstyrrelser mellom henholdsvis stolpehuller og ildproduserende anlegg.

Alle prøvene fra ildsted/-grop inneholdt store mengder trekull. Trekull fra *Quercus* sp. (eik) ble observert ved sortering, men andre trearter er sannsynligvis også tilstede. Forkullede frø ble sjelden funnet i prøver nr. 35 og 36, som inneholdt bare henholdsvis ett korn av *Hordeum vulgare* var. *nudum* (naken bygg) og ett meldestokkfrø. Bortsett fra en liten mengde uforkullede frø, var den eneste annen rest funnet i disse prøvene et

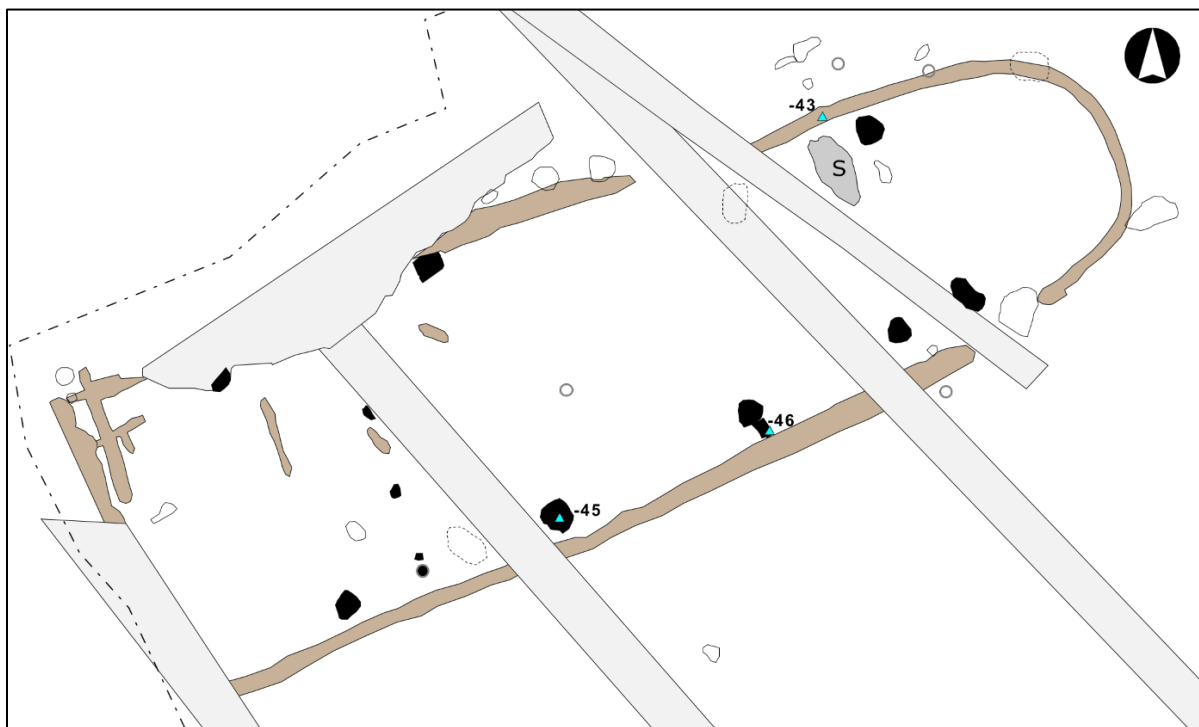
Persicaria lapathifolia (kjertelhønsgras), ett uidentifisert frø av Lamiaceae (leppeblomfamilien), og noe mulige eksempler av *Persicaria amphibia* (vass-slirekne).

Forkullede korn ble funnet i begge prøvene. Korn var særlig dårlige bevart i prøve nr. 39, og man kunne ikke identifisere mange eksempler utover Cerealia-gruppen. Et agnefragment av Cerealia ble også plukket ut fra prøve nr. 39. Blant de korn som kunne identifiseres, var bygg mest vanlig, særlig naken bygg. Men små mengder *Triticum* sp. (hvete) korn ble også identifisert, inkludert noen fragment av *Triticum dicoccum/spelta* (emmer/spelt). Frøsamlingen viste i tillegg eksemplare av spiselige ville planter, inkludert *Corylus avellana* (hassel) nøttskallfragmenter i begge prøvene. Ett frø av *Rubus caesius* (blåbringeblom) ble funnet i prøve nr. 38, samt en knoll av sannsynlig *Arrhenatherum elatius* var. *bulbosum* (knollhestehavre). I prøve nr. 39 ble det funnet tre forkullede frø av Fabaceae (erteblomfamilien), hvorav to ble identifisert som *Vicia* sp. (vikke).

Selv om det ble forskjeller i bevaring mellom planterestene fra ildsteder og stolpehull i Hus 1, det fantes liten variasjon i innholdet til prøvene. Prøve 57 inneholdt bare ett forkullet grasfrø og en liten mengde uforkullet materiale, men i prøvene 58 og 59 ble funnet forkullede frø av dyrkede og ville planter. Prøve 59 var spesielt rik i korn. Som i forrige prøvene, mange korn ble for dårlige bevart å identifisere utenfor Cerealia-gruppen, men blant de som kunne identifiseres er mest vanlige av bygg, særlig naken bygg. Hvete korn ble også funnet, for eksempel det fantes tre emmer/spelt korn i prøve 58. Derimot, i motsetning til prøvene fra ildsteder, ingen hasselnøtt skallfragmenter ble funnet i prøvene fra stolpehull. Forkullede grasfrø ble funnet i prøvene 58 og 59, inkludert *Schedonorus pratensis* (engsvingel), samt enkel eksempler av *Galeopsis* sp. (då) og *Ranunculus repens* (krypsoleie). En slaggperle ble funnet i prøve 59 (jf. kap. 6).

Hus 2, Id 141995

To prøver, nr. 45 og 46, ble analysert fra Hus 2. Begge prøvene ble tatt ut fra stolpehull. Plasseringen til prøvene vises i figur 122. Dateringen av brukstiden til dette huset er uklar (jf. kap. 5 og 8). De 5 stk ¹⁴C-dateringene (jf. vedlegg 6) er spredd over flere perioder (hhv. eldre og yngre bronsealder, førromersk tid og folkevandringstid), men huset er tolket til å mest trolig stamme fra jernalder. Det var håpet at makrofossilanalyse kunne være med på å belyse dateringen til huset, men dessverre ble det funnet svært få

Figur 122 Plassering av analyserte makrofossilprøver fra strukturer i Hus 2, Felt 1. Prøveplasseringer merket av grønne trekanter, med prøvenummer ved siden av merker. Illustrasjon av Even Bjørdal og Dawn Elise Mooney.

planterester i prøvene. Trekull fantes i begge prøvene, samt insektsdeler og cenococcum i prøve nr. 45. Prøve nr. 45 inneholdt også stykker av sandslag. Sandslag dannes ved smelting av silika i jorden ved ild/varme, men den er ikke nødvendigvis bevis på menneskeskapt bruk av ild. Uforkullede frø av åkervortemjolk ble funnet i begge prøvene, samt meldestokk og *Fumaria officinalis* (jordrøyk) i prøve nr. 46. Bare tre eksempler på forkullede frø ble funnet: ett trekantet frø av storr i prøve nr. 46, og frø av *Rubus* sp. (bjørnebærslekten) og *Potentilla* sp. (mureslekten) i prøve nr. 45.

Prøve nr. 45 inneholdt også noe som synes å være deler av tvinnede fibre. Denne har ikke blitt prioritert analysert på grunn av tidsbegrensninger, men den bør undersøkes i fremtidig analyse av materiale fra lokaliteten.

Hus 28, Id 141996

Det ble tatt en prøve (nr. 172) fra et stolpehull i Hus 28. Hus 28 har 5 stk ¹⁴C-dateringer (jf. vedlegg 6), og disse er spredd over flere perioder (hhv. sen yngre steinalder, førromersk tid, merovingertid og vikingtid). Ut i fra typologiske trekk er bygningens brukstid tolket til de yngste dateringsresultatene, med andre ord yngre jernalder. Trekullfragmenter og forkullede stengelfragmenter var utbredd i prøven, og insektrester var også tilstede. Både forkullede og uforkullede frø ble funnet. Ingen spiselige planter ble funnet, utover et lite fragment av forkullet hasselnøttskall. De øvrige frøene i prøven omfattet gress av rappslekten, og ugress av typene mure, meldestokk, då, *Rumex acetosella* (småsyre), linbendel, og *Stellaria media* (vassarve). Tre frø var for dårlige bevart til å kunne identifiseres.

Anlegg 29, Id 141996

Prøve nr. 6 ble tatt fra ildstedet 22110 på Felt 2. Ildstedet ble datert ved ¹⁴C-datering til yngre førromersk tid - eldre romertid (jf. vedlegg 6), og er tilknyttet en mulig bygningskonstruksjon kallet Anlegg 29. I tillegg til trekull, forkullede stengelfragmenter og cenococcum, inneholdt prøven en stor mengde forkullede makrofossiler. De fleste kornrestene var for dårlige bevart til å identifiseres, men både *Avena* sp. (havre) og bygg ble identifisert. De øvrige frøene var av ville planter. Gress-/beiteplanter var utbredd representert, inkludert storr, mure, *Ranunculus* sp. (soleieslekten), *Trifolium repens* (kvikkløver), og småsyre. Det ble også funnet ugress tilknyttet dyrket eller forstyrret jord, disse inkluderer meldestokk, *Atriplex* sp. (meldeslekten), *Fallopia convolvulus* (vindeslirekne), kjertelhøsegras og linbendel, samt en stor mengde forkullede vassarvefrø.

Anlegg 30, Id 141996

Prøve nr. 128 ble tatt fra et steinbygget gulvfundament/vegg i Anlegg 30. Denne bygningen er ¹⁴C-datert til førromersk jernalder (jf. vedlegg 6). Prøven inneholdt små mengder trekullfragmenter, forkullede stengel- og stråfragmenter, cenococcum og i tillegg diverse forkullede frø. Det ble funnet forkullede korn av havre og bygg. Gress omfattet *Poa annua* (tunrapp), samt andre gress-/beiteplanter som for eksempel storr, krypsoleie, og *Trifolium* sp. (kløverslekten). Diverse ugressfrø ble også funnet, inkludert kjertelhøsegras, småsyre, linbendel, vassarve, og ett frø av leppeblomfamilien.

7.2.4 Tolkning og diskusjon

Naturmiljø og arealbruk

De forkullede frøene fra prøvene indikerer at undersøkingsområdene i den aktuelle delen av forhistorien var omgitt av jordbruksmarker og beiteland. Det synes å være svært liten endring i løpet av hele denne perioden.

Gress- og beiteplanter som gress, storr, kløver, smalkjempe, mure, soleie, småsyre og fiol indikerer tilstedeværelse av menneskeskapt gressletter og beitemark i området, sannsynligvis tilknyttet husdyrhold. De fleste andre påviste ville plantefrø var ugress, fra områder med påvirket jord eller dyrket mark, og fantes sannsynligvis voksende i nærheten av lokalitetene. Noen av de påviste ville plantene har i tillegg mulige

kulinæriske eller medisinske bruksområder, noe som diskuteres nedenfor. Tilstedeværelsen av trekull fra eik i prøvene fra ildproduserende anlegg i Hus 1, indikerer blandet eller eikdominert skog i området, siden brensel trolig ble innhentet i nærheten av bosetningen.

Diett og økonomi

De analyserte prøvene omfatter en rekke perioder fra eldre bronsealder til vikingtid. Tilstedeværelsen av korn i de undersøkte strukturene indikerer at jordbruk ga korn som grunnleggende føde i løpet av hele denne lange brukstiden til lokalitetene. På grunn av dårlig bevaring av korn og fravær av agnefragmenter, ble det i mange tilfeller umulig å identifisere spesifikke kornarter. Men til tross for dette, kan man observere noen trender i korn dyrkingen.

Bygg er det dominerende kornslaget innen de undersøkte strukturene, og bygg er antatt å ha vært den mest utbredte kornarten i Skandinavia siden neolitikum (Robinson 2007). De best bevarte kornene i prøvene fra Hus 1 (eldre bronsealder) ble identifisert som naken bygg. Dyrking av naken bygg er typisk for eldre bronsealder i Norge (Welinder et al. 1998). *Hordeum vulgare* var. *vulgare* (agnekledd bygg) blir mer vanlig fra yngre bronsealder av og fremover, men det var ikke før i romertiden at agnekledd bygg ble det dominerende kornslaget i Rogaland (Prøsch-Danielsen & Soltvedt 2011). Det er mulig at bygg (prøve nr. 128) fra Anlegg 30 (fjerrømsk jernalder) representerer begynnelsen til denne overgangen. Det ble dessverre ikke mulig å identifisere dette kornet som naken eller agnekledd bygg, men med tanke på alderen på Anlegg 30 er det mer sannsynlig at det er snakk om agnekledd type.

Prøve nr. 128 inneholdt også **havre**, og denne kornsorten ble i tillegg funnet i prøve nr. 6 fra et ildsted i området for Anlegg 29. Dette ildstedet er ¹⁴C-datert på trekull til slutten av fjerrømsk tid – begynnelsen på romertid. Det var ikke mulig å bestemme om disse kornene var typen *Avena fatua* (floghavre) eller den dyrkede havre *Avena sativa*, fordi de to kan bare skilles hvis noen agnelementer (*lemma*-en eller *rachilla*-en) er tilstede (Jacomet 2006). Havre ble utbredt i sør-Skandinavia i løpet av jernalderen (Viklund 2004) og fortsatte å være vanlig i Rogaland inntil folkevandringstiden (Prøsch-Danielsen & Soltvedt 2011), så det er sannsynlig at eksemplene fra Nordre Sunde er av dyrket havre. Havre ser ut til å ha vært en supplerende avling til bygg i jernalderen på Nordre Sunde.

I bronsealderen virker det som denne supplerende rollen ble spilt av **hvete**, sannsynligvis emmer/spelt. Dette er to forskjellige arter, men de har ikke blitt skilt her på grunn av det faktum at de er vanskelige å skille fra hverandre i fravær av agnefragmenter (Jacomet 2006). I sørvest-Norge, er både emmer og spelt representert på lokaliteter fra neolitikum og bronsealderen, omfattende inntil 37% av påviste korn fra den sistnevnte perioden. Men dyrking av hvete i denne regionen faller raskt i løpet av fjerrømsk jernalder, og i begynnelsen av romertiden har både emmer og spelt mistet sin tidligere betydning som avlinger (Prøsch-Danielsen & Soltvedt 2011). Skiftet fra emmer/spelt til havre på Nordre Sunde følger dette mønsteret.

I tillegg til korn, finnes det rikelig bevis på **bruk av ville planter**. Det klareste beviset på dette, er tilstedeværelsen av store mengder forkullede hasselnøttskall i prøvene fra Hus 1 (eldre bronsealder). Hasselnøtter har vært en viktig kilde til mat siden mellommesolitikum (Bjerck 2008), og eksempler er kjent i Rogaland fra 8. årtusen før nåtid og fremover (Prøsch-Danielsen 2006). Tilstedeværelsen av hasselnøtter indikerer ikke nødvendigvis at de er spist på stedet, siden hassel også er et godt tre for brensel (Taylor 1981), men de store konsentrasjonene på Nordre Sunde, i et ildsted innen et sannsynlig boligrom, antyder deres bruk til mat.

Prøvene fra Hus 1 inneholdt også frø av vikkeslekten. Dette kan være **rester etter en matplante, enten vill eller dyrket**. Vikker er planter i erteblomfamilien, som av og til er blitt dyrket i moderne tider som fôr, men som også vokser som ugress. Noen arter i denne slekten har blitt dyrket til mat siden de første jordbrukssamfunnene kom til, og de ble sannsynligvis utnyttet som ville matkilder tidligere i menneskets historie (Zohary et al. 2012, Mikić 2016). Flere vikkearter er kjent fra Norge (Lid & Lid 2005). I arkeobotanisk materiale er *Vicia sativa* (åkervikke) registrert på lokaliteter fra mesolitikum og neolitikum i sør-Skandinavia (Robinson 2007). I Norge, er et tidlig eksempel på ville ertor fra kulturlag datert til

mesolitikum og neolitikum på lokaliteten Kotedalen, nord for Bergen (Bergsvik 2001). Disse plantene ble sannsynligvis utnyttet som mat, men det kan ikke utelukkes at de kan ha kommet inn i denne arkeobotaniske samlingen utilsiktet som en del av naturmiljøet.

Det samme kan sies om det ene **blåbringeberfrøet** som er funnet i prøve nr. 38 fra Nordre Sunde. Bringeberlektefrø er kjent fra mesolitikum og fremover i Europa, og de **indikerer innsamling av ville bær og frukter** som en del av sesongens syklus for jeger- og sankerfolk (Svoboda 2014, Raemaekers 2014, Robinson 2007). I Norge er det vanlig å finne frø av bringebærlekten i arkeobotanisk materiale fra alle perioder, men siden plantene er så utbredd i store deler av landet, kan frø av denne typen ha blitt forkullet og blandet inn ved flere mulige formasjonsprosesser, ikke bare som innsamlet mat.

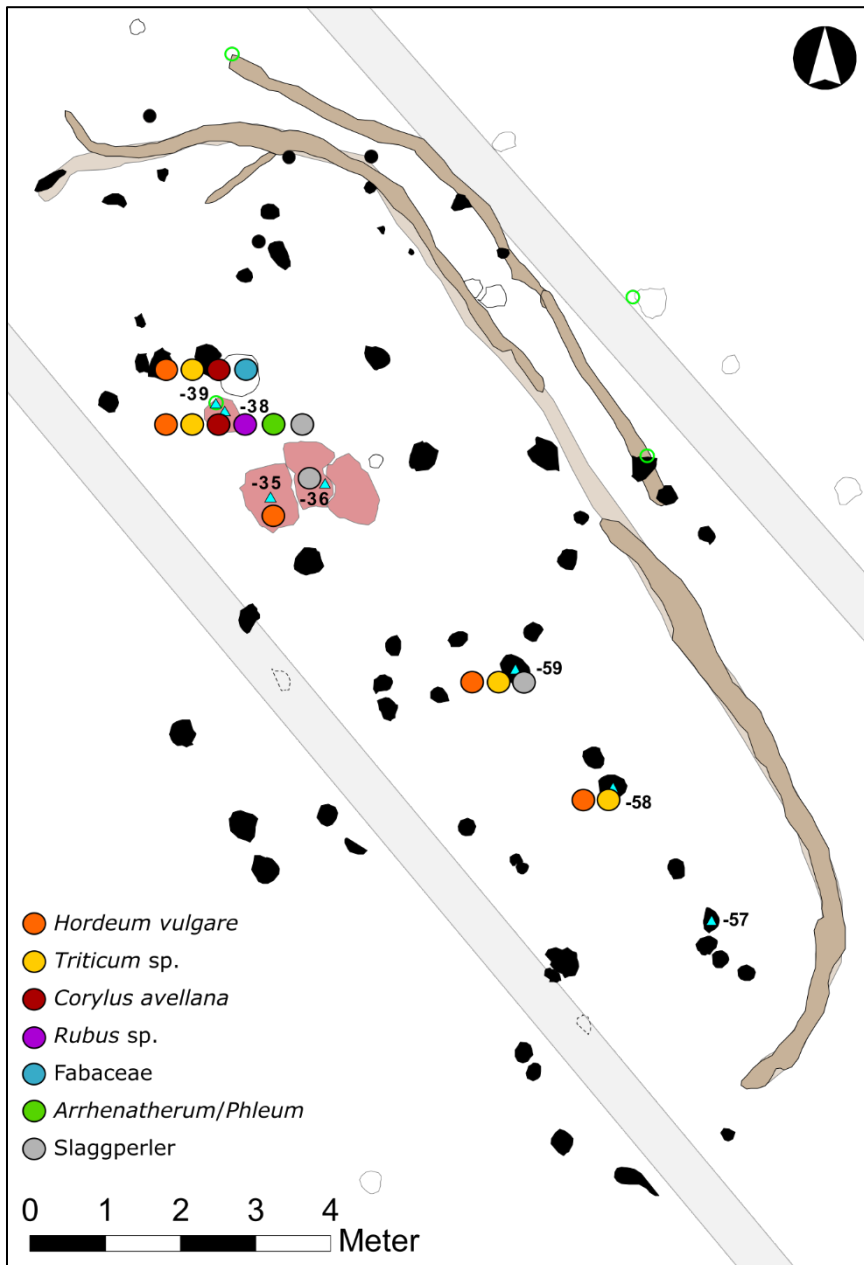
En annen mulig matplante funnet i prøve nr. 38 er **en liten forkullet knoll, muligens av knollhestehavre**. Dette gresset produserer kjeder av 1-5 spiselige knoller, mellom 5 - 11mm i diameter store, som ofte er funnet som forkullede rester i arkeobotanisk materiale (Roehrs et al. 2013). Disse forkullede knollene er funnet i deler av nord-Europa, Storbritannia og sør-Skandinavia fra neolitikum og fremover, men de fleste skandinaviske funn er datert til jernalderen eller senere (Roehrs et al. 2013, Engemark 1984). Knollene er ofte påvist i graver, hvor de enten kan ha representert rituelle gaver eller ha vært utilsiktete innblandinger ved gravleggingen. De har blitt tolket som symbol på gjenfødelse, eller bare som materiale inkludert ved bruk av gress som en del av kremasjonsbrenselet (Soltvedt 2015). De knollene som er funnet i bosetningskontekst ble trolig brukt med en ikke-rituell hensikt (Roehrs et al. 2013). Knoller av knollhestehavre er tidligere blitt funnet i norsk arkeobotanisk materiale (Soltvedt 2015), men moderne floraoversikter nevner ikke planten som opprinnelig tilhørende i Norge (f.eks. Lid & Lid 2005). Det er mulig at artens utbredelse har forandret seg over tid, men det har nylig blitt omtalt at knollene produsert av *Phleum pratense* (timotei) er veldig like de fra knollhestehavre (Wacnik et al. 2014). Timotei tåler kaldere forhold enn knollhestehavre, og er vanlige i sør-Norge (Lid & Lid 2005), så det er mulig at knollen fra Nordre Sunde heller stammer fra timotei enn knollhestehavre. Det er mulig at denne også denne arten ble brukt til et annet formål enn matlagning, for eksempel som tørt gress til opptenningsmateriale.

I tillegg til dette, ble det i prøvene også funnet **noen spiselige ugress typer** som kan ha utgjort en liten del av dietten til beboerne på Nordre Sunde i gammel tid. Bladene og de unge stenglene til meldestokk, vassarve og småsyre er alle spiselige (Norman & Railo 2015). Forkullede frø av meldestokk og vassarve ble funnet i store mengder i ildproduserende anlegg i mulige boligdelene (struktur 1210 i Hus 1 [prøve nr. 38] og struktur 22110 i «Hus 29» [prøve nr. 6]), noe som antyder at disse plantene faktisk ble brukt her, at de ikke har kommet utilsiktet inn i disse husene. Ildgropen 1210 (prøver nr. 38 og 39) inneholdt også en stor mengde kjertelhøsegrasfrø og mulige vass-slireknefrø. Bladene og de unge stenglene til disse plantene er spiselige og i tillegg har de fleste plantene i høsegraslekten anti-inflammatoriske kvaliteter (Launert 1981). Aske av kjertelhøsegras brukes i noen medisinske tradisjoner i en balsam på blåmerker og sår (Vardhana 2008). Det virker usannsynlig at så mye planterester kunne havne utilsiktet i denne ildgropen i Hus 1. Siden hverken kjertelhøsegras eller vass-slirekne vill være noe effektivt opptenningsmateriale, tyder dette på at **tilstedeværelsen deres sannsynligvis representerer rester fra et kulinarisk eller medisinsk formål**.

Tilstedeværelsen av **storrfrø i store mengder** i prøve nr. 6 fra ildstedet 22110 i Anlegg 29 (datert til eldre jernalder) kan indikere bruk av slike planter inne i husene. Det er sannsynlig at storr var en viktig del av vegetasjonen rundt lokaliteten. Stengler fra disse plantene er kjent brukt til senger, gulv og takteking opp gjennom historien. Det finnes bevis fra så tidlig som mellompaleolitikum av bruk av storr til senger eller gulv, og eksperimentell forskning har vist hvordan frø fra sengemateriale lett kunne havne opp i ildsteder (Goldberg et al. 2009). Bruk av storr til senger og taktekke er også kjent fra Europa i romertiden (Rook 2013) og fra nyere tids kulturminner på Island (Zutter 2000). Det er mulig at storr materialet påvist på Nordre Sunde ble brukt til hjemlige formål som de ovenfornevnte, men det kan også ha blitt brukt aktivt til opptenningsmateriale eller ha blitt utilsiktet brent.

Romlig variasjon i Hus 1, Id 141995

De arkeologiske strukturene i Hus 1 omfatter to grupper av ildproduserende anlegg (ildsteder, ildgroper) i den nordvestlige delen, mens det bare finnes klare anleggsspor av typen stolpehull i den sørøstlige delen. Dette antyder klart en funksjonsinndeling, i henholdsvis et boligareal i norddelen og en annen funksjon, muligens dyrehold i et fjøs, i sørdelen (jf. kap. 5 og 8). Dette skillet finner støtte i det arkeobotaniske materialet. Flertallet av de dyrkede og spiselige plantene nevnt ovenfor fra Hus 1, ble funnet i prøvene nr. 38 og 39, som stammer fra det ildproduserende anlegget 1210. Dette vises tydelig i figur 123, en oversikt

Figur 123 Fordeling av rester av spiselige planter og industrielt avfall i Hus 1. Restene vises både ved hele strukturer og ved prøvenumre. Illustrasjon ved Even Bjørddal og Dawn Elise Mooney.

sekundær deponering har nok oppstått enten utilsiktet, ved forflytning av materiale ved faktorer som vind eller tramping, eller tilsiktet ved intensjonell deponering av forkullet materiale. Etnoarkeologiske undersøkelser har vist at spredning av aske på gulvene i hus og uthus, for å redusere fuktighet og lukt, kan skape slike konsentrasjoner av materiale (f.eks. Milek 2012). Mønsteret som fremtrer i Hus 1, kan indikere

som viser funn av spiselige planter og slaggperler i prøvene fra Hus 1. **Tilstedeværelsen av korn, brente beinfragmenter, hasselnøttskall og andre spiselige planter, antyder klart at 1210 ble brukt til matlaging.** Det fantes ingen betydelig forskjell i tilstedeværelsen av spiselige planterester mellom de forskjellige lagene innen 1210, noe som indikerer at funksjonen til ildstedet trolig var den samme over flere bruksfaser.

Kornrester ble også funnet andre steder i huset, men i mindre antall. Det nest største kornfunnet stammer fra stolpehull 715 (prøve nr. 59), sentralt i huset. Lenger sør ble det funnet langt færre korn i stolpehull 645 (prøve nr. 58), og i stolpehull 610 (prøve nr. 57) er det påvist bare ett forkullet gressfrø og litt trekull. I motsetning til materialet fra de ildproduserende anleggene, som trolig kommer fra akkurat den plassen der materialet ble brent, har forkullede planterester i stolpehull kommet dit ved sekundær deponering. Slik

at slik gulvvedlikehold ble foretatt i boligdelen av huset, men fremtidig forskning bør vektlegge å sammenligne disse resultatene med de fra stolpehullene i norddelen til huset. **Det finnes en klar inndeling mellom de to gruppene av ildproduserende anlegg i norddelen av Hus 1. Mens prøver nr. 38 og 39 hadde mye av forkullede planterester, hadde prøvene nr. 35 og 36 (hhv. fra struktur 1175 og 1105), store mengder trekull, men bare ett byggkorn og ett meldestokkfrø mellom til sammen. Ildstedene tilknyttet prøve nr. 35 og 36 ser ikke ut til å ha blitt brukt til matlaging, i det minste ikke i løpet av de siste bruksfasene.**

Tilstedeværelsen av et fragment av sfærisk, magnetisk slag (»hammer scale») i prøve nr. 36, kan indikere at metallhåndverk med bruk av høy temperatur fant sted i nærheten. Men fordi to lignende fragmenter ble funnet i struktur 1210, er det ikke i seg selv bevis nok til å identifisere ildstedet som en industriell struktur. Det er interessant at slike slagperler ble funnet i Hus 1 i det hele, siden huset er datert til eldre bronsealder, en god stund før de eldste kjente tegn på jernvinne og metallhåndverk med jern i Norge. Fragmenter kan ha kommet dit ved innblanding av materiale inn i strukturen ved bioturbasjon, dvs. spor i sedimenter eller geologiske lagfølger etter organismer som har spist seg igjennom sedimenter. Men prøvene inneholdt bare små mengder røtter og meitemarkkokonger, noe som indikerer at de biologiske forstyrrelsene har vært minimale. Fravære av slag i andre strukturer på lokaliteten, og tilstedeværelsen av dette i den nedre fyllmassen i ildgrop 1210, støtter opp om en faktisk forbindelse mellom slagperlene og bruken av Hus 1. Magnetiske »hammerscales» er for eksempel påvist på Hartshill Copse i sør-England, en lokalitet som er datert til bronsealder ved både ¹⁴C-dateringer, artefakter og byggestil (Collard et al. 2006). Denne lokaliteten er nå anerkjent som det eldste stedet for metallhåndverk med jern i Storbritannia. Dateringen til denne lokaliteten er klart yngre enn den til Nordre Sunde. Både tidsbestemmelsen til Hus 1, og de små mengdene av slagperler funnet på Nordre Sunde, gjør det mest sannsynlig at dette materialet stammer fra yngre aktivitet som er blitt blandet inn i en bronsealderkontekst. Fremtidig forskning bør for det første undersøke sammensetningen av slagperlene ved XRF-spektroskopi for å bestemme hvorvidt de likevel kan stamme fra ikke-jernholdig metallhåndverk. For det andre, bør man ved kommende undersøkelser av lignende lokaliteter prioritere å sjekke nøye det flotterte materialet for eventuelle spor etter avfall fra metallarbeid.

7.2.5 Konklusjon

Prøvene fra undersøkelsene på Nordre Sunde i 2015 inneholdt flere typer materiale, inkludert trekull, forkullede og uforkullede frø, brente og ubrente bein, og håndverksavfall. Denne analysen har hovedsakelig fokusert på de forkullede frøene. Resultatene av dette antyder at det over et langt tidsspenn har vært både menneskeskapt gress-sletter, beitemark, jordbruksmarker, skog, og andre områder av menneskepåvirket jord i nærheten av lokalitetene. Det finnes ingen bevis på noen store forandringer i miljø eller vegetasjon i løpet av brukstiden til lokalitetene. Små forandringer i korndyrkingen, muligens inkludert et skifte fra dyrking av naken bygg og emmer/spelt i bronsealderen til agnekledd bygg og havre i jernalderen, følger trender observert andre steder i sørvest-Norge. Ville kilder til mat, for eksempel hasselnøtter, ser ut til å ha blitt betydelig benyttet i bronsealderen.

De analyserte prøvene kunne ikke bidra til tolkningen av de mulige gravene på Felt 2, siden disse prøvene bare inneholdt frø som kunne finnes i naturmiljøet i nærheten. Det er mest trolig at disse frøene stammer fra jordmasser tilført ved gjenfylling av gravene, og ikke som intensjonelle deponeringer ved begravelseritualer.

Derimot lyktes analysen med å hjelpe til med å belyse funksjonsinndeling av Hus 1 på Felt 1. De arkeobotaniske restene støtter opp om tolkningen at dette huset i en boligdel i nord og en annen funksjon, muligvis fjøs i sør. Funn av slagperler med jerninnhold i norddelen kan i teorien indikere et område for metallhåndverk her, men dette er, konteksten sett under ett, lite trolig.

Selv om de arkeobotaniske restene fra Nordre Sunde generelt sett var dårlig bevart, så har de likevel gitt et betydelig bidrag til tolkningen av lokaliteten. Fremtidige naturvitenskapelige analyser tilknyttet lokaliteten bør inkludere prøvene som er utelatt fra denne analysen grunnet ressursmessige begrensninger, dette

inkluderer mellom annet prøvene fra stolpehull i norddelen av Hus 1 på Felt 1, videre analyse av fibrene funnet i Hus 2 på Felt 1 og bygningsstrukturene på Felt 2.

7.3 Analyse av pollenprøver, fra Id 216998 Sundeveien (tekst v/ Anne E. Tjemsland, AM, UiS)

7.3.1 Innledning

I forbindelse med utgravingene ved Sundevegen på Madla (ID: 141995, 141996, 141998) i 2015 ble det gjort ytterligere arkeologiske undersøkelser der dagens vei går. Formålet med undersøkelsene er å få vite mer om alderen til Sundevegen. Undersøkelsene inkluderer også naturvitenskapelige analyser (pollen og makrofossil analyser) for å få et bilde av lokal vegetasjon og kulturpåvirkning av området langs veien. Prøvetaking ble utført av Eli-Christine Soltvedt, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger (AM-UiS). Preparering av pollenprøver og pollen- og makroanalysene ble utført ved AM-UiS vinter 2017 av henholdsvis Tamara Virnovskaia, A. E. Tjemsland og D. E. Mooney. Prosjektleder var E. Bjørdal, AM-UiS. AM nat.vit.nr: 2015/11. Arkivsak: 09/02786.

7.3.2 Materiale og metode

Utgraving og dokumentasjon av profil

Utgravingen av Sundeveien avdekket en steinbrulagt overflate, se figur 124. Veifaret var ca. 2 meter bredt og hadde samme orientering som nåværende vei. Et snitt (ca. 0,5 meter dypt) gjennom den steinbrolagte veioverflaten viser flere lag/faser med steinbrolegging. En mer detaljert beskrivelse av lokaliteten finnes i kapittel 5 i rapporten.

Figur 124. Snitt gjennom eldste del av Sundeveien, med flere lag / faser av steinbrolegging. Hvit pil viser prøveprofilen for uttak av pollen- og makrofossilprøver.

Prøveuttak for pollenanalyse

Det ble tatt tilsammen 6 prøver til pollenanalyse fra nedre del av fundamentet for den eldste veien, se figur 125. Av de seks prøvene, ble tre prøver analysert, se Tabell 15.

Prøveuttak for makrofossilanalyse

Det ble tatt ut en prøve til makrofossilanalyse i forbindelse med pollenprøvene, prøve 2015/11-124, se figur 125. Prøven er målt inn som 27,4 m.o.h., dette omtrent samme nivå som prøven 2015/11-123 (med materiale brukt til ¹⁴C-datering), se figur 125.

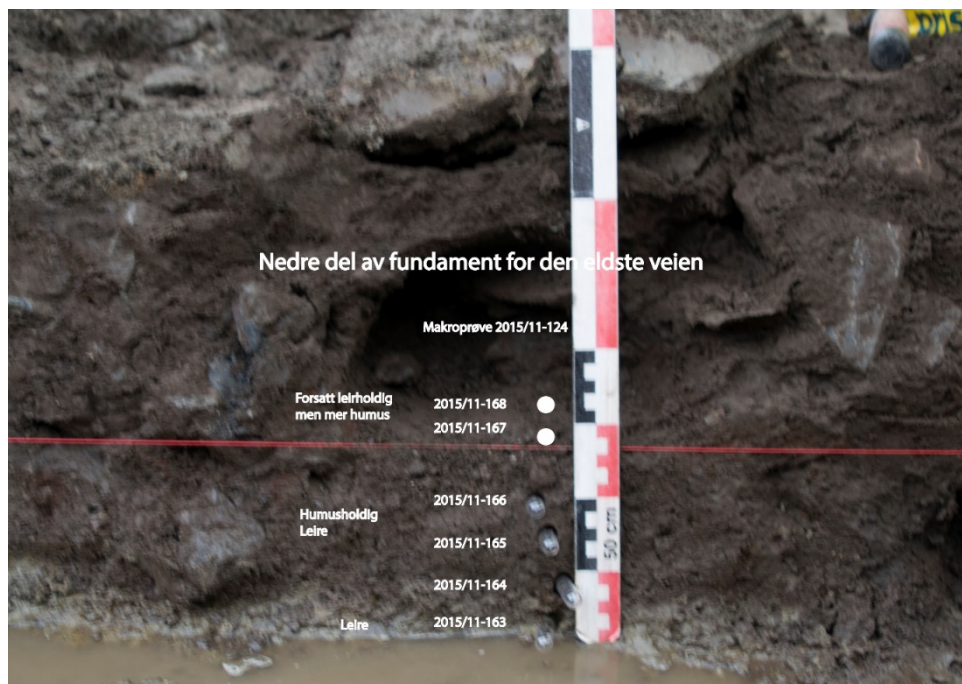
Prøveuttak for radiokarbondateringer

Det ble sendt inn materiale fra tre prøver til ¹⁴C-dateringer, se figur 126. I figuren er prøvene nummerert 1-3. Prøvene ble radiokarbondatert hos Queen's University of Belfast sitt ¹⁴Chrono Centre, derav UB i analysenummeret:

1. Prøve nr. 121 (UB31587): Tatt fra masse tilknyttet øvre fremrenset steinoverflate av steinbrogningen tilhørende veifaret, dvs. stratigrafisk-kronologisk den yngste prøven. Prøven er målt til 27,7 m.o.h.
2. Prøve nr. 122 (UB31588): Tatt fra et mer midtre sjikt av steinbrogningen, dvs. del av en noe eldre bruksflate enn prøve nr. 121. Prøven er målt til 27,5 m.o.h.
3. Prøve nr. 123 (UB315589): Tatt fra et nedre sjikt av steinbrogningen, dvs. del av eldste bruksfase. Prøven er målt til 27,3 m.o.h.

Materialet til ¹⁴C-dateringene fra alle prøvene var trekull.

Sammenholdes uttak av prøver for pollen og ¹⁴C-dateringer, ble pollenprøvene tatt i det nedre sjiktet av steinbrogningen, dvs. den eldste delen av veifaret. ¹⁴C-dateringen på materiale fra prøve nr. 123 er dermed den mest representative dateringen for resultatene av pollenanalysene.

Figur 125. Snitt gjennom steinbrolagt veioverflate, med angivelse av observerte jordarter, makrofossil- og pollenprøver. Foto og bearbeidelse ved Eli-Christine Soltvedt.

Beskrivelse av prøvetatte lag	Makrofossilprøve		Pollenprøver	
	Nummer	Dyp (moh)	Nummer	Dyp (cm)
Leirholdig humus	2015/11-124	27,4	2015/11-168	0
			2015/11-167	3
Humusholdig leire			2015/11-166	7,5
			2015/11-165	10,5
			2015/11-164	13,5
Leire			2015/11-163	17,5

Tabell 15. Pollen- og makrofossilprøver. Analyserte prøver i uthevet skrift.

Metode for pollenanalyse

Hver prøve (1ml) ble behandlet med kaliumhydroksid (KOH), hydrogenfluorid (HF) og acetolyse, etter Fægri og Iversen (1989). Prøvene ble analysert med hensyn til innhold av pollen, sporer, mikroskopisk trekull (>20 µm) og mikroskopisk sopp (van Geel, B., et al., 2003). Identifiseringen ble utført ved hjelp av stereomikroskop (forstørrelse 400, 630 og/eller 1000x), litteratur (Beug, 2004, Fægri et al. 1989, Moe, 1974, Moore et al., 1991, Punt et al., 1976-2009) og referansesamlingen ved AM. Tolkningene er basert på inndeling av markutnyttelse i samsvar med Gaillard (2007).

To tabletter av *Lycopodium clavatum*-sporer ble tilsatt hver prøve for å gjøre det mulig å beregne konsentrasjon (Stockmarr, 1971). Til prøvene ble *Lycopodium clavatum*-sporer batch nr. 483216 brukt. De inneholder 18583 ± 1708 sporer pr tablett. *Lycopodium*-sporene er utviklet og produsert ved Geologisk institutt, Universitet i Lund. Konsentrasjon for hver taxon beregnes etter formelen: Antall talte pollen x antall *Lycopodium*-sporer pr tablett x antall tabletter / antall talte *Lycopodium*-sporer. Beregninger og diagram ble laget ved hjelp av dataprogrammet Tilia 2.0.41 (Grimm, Copyright 1991-2015).

Vitenskapelige og norske plantenavn i denne rapport er basert på Lid & Lid (2005).

Metode for makrofossilanalyse

Se beskrivelse i kap. 7.2.

Radiokarbondateringer

Dateringene ble utført ved ¹⁴Chrono Centre, Queens University Belfast (se vedlegg 6).

7.3.3 Resultater

Pollenanalyse

Resultatene er presentert i prosentpollendiagram, se figur 127.

Analysene av de tre prøvene viser samme trender, og gir et godt bilde av vegetasjonen i området i forbindelse med eldste bruksfase av veifaret.

Alle analyserte prøver domineres av urter, og blant disse utgjør Poaceae (gress-fam.) den største andelen. Andre eng- og beitemarkarter forekommer, i form av *Plantago lanceolata* (smalkjempe), *Rumex acetosa* (engsyre-type), *Ranunculus acris* (engsoleie-type). Blant andre jevnt registrerte arter tilhørende denne vegetasjonstypen, er *Aster* (rørkrona korgplanter), *Potentilla* type (mure-type), *Succisa* (blåknapp) og *Trifolium repens* (kvitkløver).

Pollen av dyrkede planter som *Cerealia* (korn, uspesifisert) forekommer sammen med enkelt registreringer av *Hordeum* (bygg-type), *Triticum* (hvete-type), og også en enkeltforekomst av *Avena* (havre-type). I dette området kan *Avena* (havre-type) ha vært dyrket som eget kornslag fra førromersk jernalder av (Prøsch-

Danielsen et al., 2011). Det forekommer også arter som assosieres med åker og/eller ruderatmark (mark som ofte blir forstyrret av menneskelig aktivitet, noe som gjør at den ofte ligger åpen uten dekkende vekster) som *Polygonum aviculare* (tungras), *Polygonum persicaria* (hønsesgras), *Spergula arvensis* (linbendel) og *Stachys type* (svinerot-type). Forekomst av korn er bekreftet i en makrofossilprøve (se prøveangivelse figur 124) sammen med et frø av *Spergula arvensis* (linbendel).

Calluna vulgaris (røsslyng) forekommer jevnt, men i relativt lav prosentandel. Lyng inngår antagelig som en del av beitemarksvegetasjonen på høydedrag, men lynghei kan ikke ha vært et dominerende trekk i vegetasjonen i umiddelbar nærhet til veifaret i prøvetakingsområdet. Lynghei kan imidlertid ha vært en viktig vegetasjonstype i omkringliggende utmarksområder i vikingtiden, dvs. tidspunktet for den eldste daterte bruksfasen til veifaret. I dette området kan en forvente at vegetasjonen har blitt åpnet opp og lyng- og gressheier blitt etablert allerede i bronsealderen (Prøsch-Danielsen et al. 2000). De naturvitenskapelige undersøkelsene av materiale fra lokaliteten Jåsund på Tanangerhalvøya i Sola kommune, noen kilometer vest for Sundeveien, viser denne trenden med begynnende heiutvikling i yngre bronsealder (Soltvedt og Jensen, 2012). Det samme gjelder de arkeobotaniske analysene fra lokaliteten Sørå Bråde på Revheim i Stavanger kommune, noen kilometer sørøst for undersøkelsesområdet i Sundeveien. På Sørå Både indikerer analyseresultatene et lysåpent lyngheilandskap i yngre bronsealder – førromersk jernalder (Bakkevik et al., 2007, Beta Analytic, 2004).

Andelen av trepollen indikerer tilstedeværelse av områder langs veien med lysåpen skog/kratt med løvfellende trær. Disse områdene er dominert av *Alnus* (or), men med *Betula* (bjørk) og *Corylus* (hassel) som andre viktige bestanddeler. *Alnus* (or) indikerer områder med mer fuktig jordsmonn, hvor forekomst av *Polypodiaceae* (bregner, ubest.) kan utgjøre en viktig bestanddel i undervegetasjonen. En enkeltforekomst av *Iridaceae* (sverdlilje) er med å støtte opp om tilstedeværelsen av fuktige områder.

Makrofossilanalyse

En prøve (-124) ble analysert fra fundamentet til den eldste (nederste del av) veien, som har blitt datert ved ¹⁴C-datering av trekull til vikingtiden. Prøven inneholdt små mengder av trekull, forkullede *Cenococcum* og stengelfragmenter, og insektdeler. Det fantes bare tre forkullede frø, hvorav ett kunne ikke identifiseres. Ett korn ble funnet, men det kunne ikke identifiseres utover *Cerealia*-gruppen på grunn av dårlig bevaring. Prøven inneholdt i tillegg ett *Spergula arvensis* (linbendel) frø. Se nærmere informasjon kap. 7.2.

Radiokarbondateringer

Resultatet av ¹⁴C - dateringene (jf. vedlegg 6) ble som følger:

Prøve nr. 121: BP 380, +/- 45 = kalibrert (OxCal 4.3): 1448-1621 (1sigma) / 1441-1635 (2sigma),
median alder: 1517

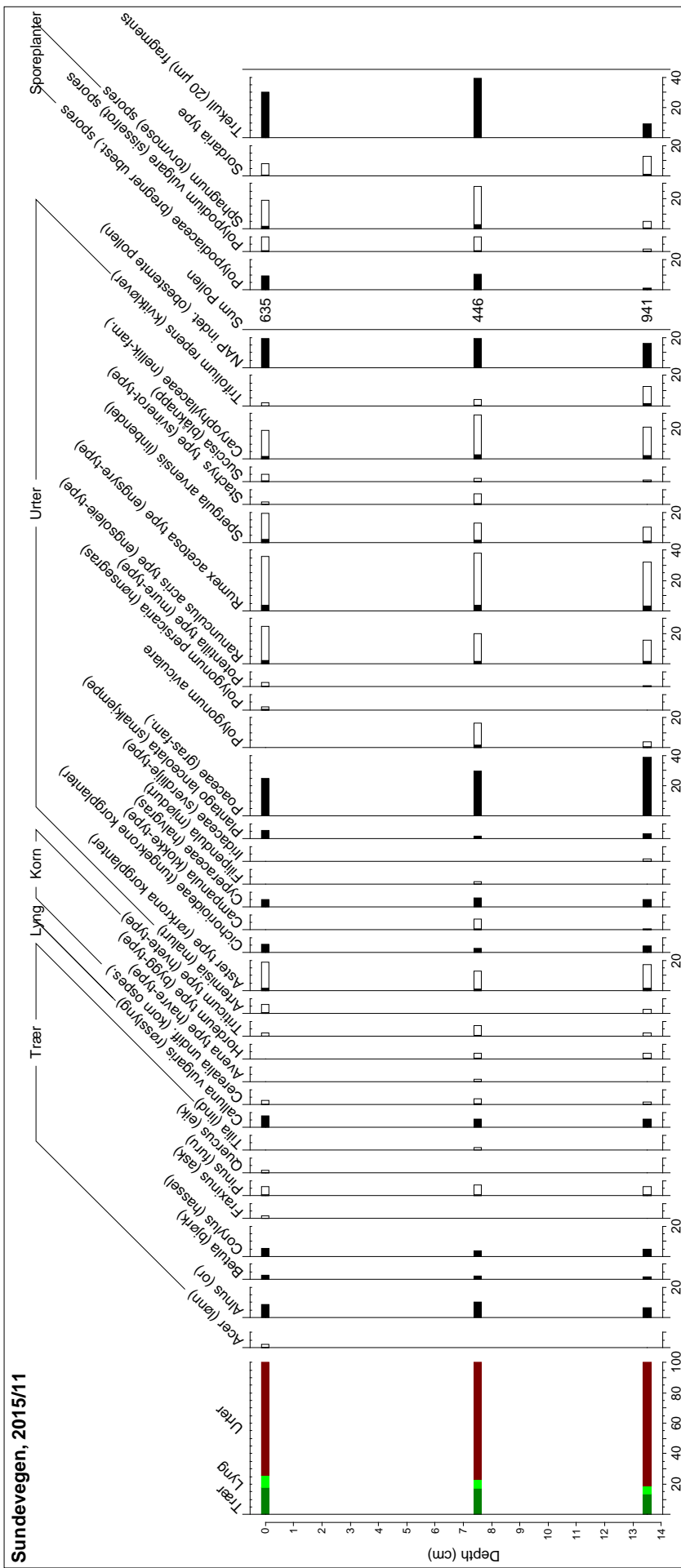
Prøve nr. 122: BP 1120, +/-46 = kalibrert (OxCal 4.3): 881-988 (1sigma) / 777-1013 (2sigma),
median alder: 921

Prøve nr. 123: BP 1101, +/-46= kalibrert (OxCal 4.3): 893-989 (1sigma) / 778-1022 (2sigma),
median alder: 938

Dateringene tyder på at veifaret ble tatt i bruk i løpet av vikingtida, med klare tegn på bruk i løpet av 900-tallet. Dateringen av den øverste og yngste delen, viser bruk også ved overgangen senmellomalder - tidlig moderne tid, mest sannsynlig på 1500-tallet.

Figur 126. Prøver til ¹⁴C-dateringer og beliggenhet i profilsnittet gjennom veien.

Figur 127. Pollendiagram Sundevegen. Prosentvis fordeling av pollen fra trær, busker, urter og sporeplanter samt mikroskopisk trekull. Diagrammet viser både reell prosentverdi (sort kurve) og prosentverdi forstørret 10 ganger (kurve med sort omriss). Merk i dette tilfellet er skalaen på X-aksen også oppskalert med 10.

7.3.4 Konklusjoner

De følgende konklusjonene er hovedsakelig basert på pollenanalyse. Resultatene fra den ene analyserte makrofossilprøven gav begrenset med informasjon, men tyder generelt på dyrking. Pollenanalysene av den eldste bruksfasen av veifaret indikerer at denne veien gikk gjennom et kultivert landskap med vekslende innslag av åkrer, enger og beitemarker. ¹⁴C-dateringene tyder på at veien ble tatt i bruk i løpet av vikingtiden. Det beskrevne vegetasjonsbildet stemmer godt med hva som kan forventes i vikingtiden i et intensivt utnyttet kulturmarkområde. På dette tidspunktet er lyngheier etablert i utmarksområder, men ikke i nærområdet til veien.

Pollenanalysene indikerer dyrking av hovedsakelig bygg og hvete, men også av havre. Forkullet korn ble også funnet, men bevaringen var for dårlig til å bekrefte kornslaget. Det forekommer også ugressarter som vokser i åker og/eller ruderatmark, blant andre *Polygonum aviculare* (tungras), *Polygonum persicaria* (hønsgras) og *Spergula arvensis* (linbendel).

Langs veien har det antagelig stedvis vært etablert partier med lysåpen kratt- og sumpskog, dominert av *Alnus* (or).

Datering av den øverste og yngste delen av veien viser fortsatt bruk på overgangen senmellomalder – tidlig moderne tid. Flere prøver og dateringer fra profilsnittet kunne antagelig ha fortalt mer om aktivitet i perioden mellom dateringene, dvs. perioden mellom ca. 1000 – ca. 1450, men dette vil kreve nye undersøkelser og prøveuttak fra veifaret.

7.4 Analyse av jordkjemiske prøver fra id 141996:

(informasjon hentet fra rapport v/ S. Eriksson & J. Linderholm, Miljöarkeologiska Laboratoriet (MAL), Umeå Universitet, jf. vedlegg 8)

7.4.1 Innledning

Lokaliteten id 141996 (Felt 2) var dominert av spor etter flere bygninger fra eldre og yngre jernalder (c. 500 f. Kr. – c. 1050 e. Kr.) – blant disse var Anlegg 31 (jf. kap. 5 og 8), som kan ha hatt funksjon som bygning for husdyr (ku, hest, får). For å finne ut av dette, ble det tatt ut jordprøver for jordkjemiske og jordfysikalske analyser («fosfatprøver») fra undergrunnsmassen (silt, sand, grus) både under det aktuelle steinlagte gulvet i Anlegg 31, og fra området rett utenfor gulvet, lenger mot S (referanseprøver).

En samling funntomme nedgravninger i den sørlige delen av id 141996, er tolket som et mulig felt med flatmarksgraver (jf. kap. 5 og 8). For å finne ut mer om disse nedgravningenes funksjon, valgte man å ta ut jordprøver for jordkjemiske og jordfysikalske analyser («fosfatprøver»). Noen utvalgte gravstrukturer her har prøvene nr. 3-5 (grav 2360), 7-8 (grav 2360), 12-13 (grav 3095), 15-19 (grav 2485), 21-23 (grav 2325), 25-26 (grav 2325), 27-31 (grav 2590) knyttet til seg – disse prøvene ble tatt ut fra a) undergrunnsmasse under gravfyllet, eller b) som referanseprøver fra undergrunnsmasse et stykke utenfor gravene.

I alt ble det samlet inn 36 stk. jordprøver for denne type analyse.

7.4.2 Metoder

Prøveuttak i felt

De aktuelle jordprøvene ble tatt ut med graveskei og puttet i individuelle plastposer, hver merket med sitt unike innmålingspunkt.

Mens prøvene fra området i og ved Anlegg 31 ble tatt ut etter systematiske linjer og avstander, ble prøvene fra de mulige gravkontekstene mer tilpasset gravenes utforming og innhold.

I ettertid ser man at det hadde vært en metodisk fordel om man hadde tatt ut flere referanseprøver fra det omkringliggende terrenget (jf. kap. 7.4.3), men dette ble ikke prioritert i en feltsituasjon der man hadde knappe ressurser.

De jordkjemiske og fysikaliske analysene

Prosess og resultat tilknyttet analysene av de 36 stk. aktuelle prøvene er presentert i en egen rapport fra MAL (Eriksson & Linderholm 2017) som finnes som vedlegg til denne utgravningsrapporten (se vedlegg 8). Den følgende informasjonen er hentet fra MAL – rapporten:

Først ble prøvematerialet tørket i 30°C, og deretter ble materialet såldet gjennom et 1,25 mm såld. C. 10g fra hver prøve ble så subsamplet for videre markkjemisk / fysikalisk analyse.

Jordprøvene ble så undersøkt med tanke på 5 kjemiske/ fysikaliske parametre, nemlig 1) Fosfatanalyse etter sitronsyremetoden, 2) Fosfatanalyse etter oksidativ forbrenning ved 550°C, 3) Organisk innhold / glødetap, 4) Magnetisk susceptibilitet, og 5) Magnetisk susceptibilitet etter oksidativ forbrenning ved 550°C.

7.4.3 Resultater og sammenfattende diskusjon

Her blir det bare kort vist til hovedresultatene fra analysearbeidet.

Resultater tilknyttet gulvlag i Anlegg 31

Det er trender i analyseresultatene som kan indikere at a) det fantes et mulig areal for stall / fjøs i den nordlige delen av undersøkelsesområdet (med andre ord knyttet til gulvlaget inne i Anlegg 31), og b) at ildstedene i sør (med andre ord utenfor gulvlaget tilknyttet til Anlegg 31) kan ha vært del av en matlagningsfunksjon.

Resultater tilknyttet mulige flatmarksgraver

Fyllmassen i de mulige gravene er klart påvirket av menneskelig aktivitet, men det er vanskelig å slå fast om det dreier seg om graver eller andre former for nedgravninger. Kremasjonsbegravelser kan ikke utelukkes ut i fra de analyserte parametrene.

Sammenfattende diskusjon

Her siteres forfatterne av MAL – rapporten:

«De kvantitative fosfatresultatene pekar inte entydigt på gravläggning/begravning förekommit i de provtagna kontexterna. Men det går heller inte att utesluta att så skett. Förhållandevis höga fosfathalter och högre jämna MS värden pekar på möjligheten.

Huset med golvlager visar på tydlig kulturpåverkan och har sannolikt varit intensivt använt, eventuellt under längre tid. Det förefaller som det undersökta området kan delas i två funktionella delar.

Någon form av kontrollprov från omgivningen hade underlättat tolkningarna i denna rapport. Sådana prov ger en mer fullödig bild av vad de objekt som undersöks egentligen kan representera» (Eriksson & Linderholm 2017: 9).

7.5 Analyse av det osteologiske materialet

(tekst hentet fra analysenotat av Dr. S. D. Denham, AM, UiS)

Det påviste beinmaterialet fra undersøkelsene ble gjennomgått og vurdert av arkeosteolog Denham ved museet. Hans analyserapport (på engelsk) er å finne i vedlegg 10. I dette delkapitlet blir det bare gitt en kortfattet oppsummering av hovedtrekkene i hans analyse.

Majoriteten av materialet bestod av brente fragmenter av bein og tenner. I tillegg fantes det noe ubrent bein, og ett innslag av biter av horn eller gevir. To fragmenter fra Felt 2 *kan* stamme fra mennesker, men det er uavklart på grunn av materialets fragmentariske tilstand. Den generelle tolkningen av det osteologiske materialet er derfor at det dreier seg om diverse avfall fra matlaging og muligens noe fra håndtverksproduksjon. Bein fra det ildproduserende anlegget 1210 i Hus 1 var klart brent med en høyere temperatur enn det øvrige materialet fra undersøkelsen, noe som korresponderer godt med brenning av avfall innen en delvis lukket ildgrop/ovn.

8 TOLKNING AV LOKALITETENE

8.1 Kildekritikk: om formasjonsprosesser som kan ha påvirket tolkningen av det arkeologiske materialet fra Nore Sunde – undersøkelsene i 2015

Generelt sett, så var alle lokalitetene i større eller mindre grad påvirket av inngrep/forstyrrelser som stammer fra nyere tid.

På de flateavdekkede arealene kunne man se flere spor av at moderne pløying hadde kuttet seg ned i de førreformatoriske anleggsporene, særlig fremtredende var dette på de sentrale delene av Felt 3, inkludert den sørvestlige delen av Hus 25, der matjordlaget var noe grunnere (c. 20 cm dypt) enn på de øvrige undersøkte arealene.

På Felt 1 var det utført systematisk grøfting for drenering, og slike grøfter skar seg gjennom deler av både Hus 1 og Hus 2. Særlig i området ved Hus 2 påvirket slike moderne inngrep hva som var mulig å fremtolke av bygningen og den nærliggende konteksten.

Steinopptrekk var distinkt til stede på Felt 2. Den største forstyrrelsen av slik art var tilknyttet den redeponerte steinblokken i Anlegg 32, men denne forstyrrelsen fikk man iallfall forklart ved å snakke med fastboende på stedet som husket dette graveprosjektet. Man kunne utlede fra gamle kart og foto at det i løpet av 1900 – tallet hadde blitt fjernet mye stein tilhørende tradisjonelle gjerder, både eiendomsmarkører og langs en vei over jordet på Felt 2, men det var i somme områder vanskelig å skille mellom nedgravninger oppstått ved slike nyere forstyrrelser og plausible anleggsspor fra eldre tider i form av groper og graver.

Det var ikke bare nyere nedgravning/fjerning som hadde påvirket de førreformatoriske kontekstene, men også tilføring/påbygging. Et eksempel på dette, var de dumpede massene ved foten av bergknausen nord på Felt 3. Her lå det diverse jernskrot og annet avfall, og noe av det dekket til anleggsspor tilhørende Hus 25. På Felt 2 var det bygget nyere steinmur (hvh. grensegjerde og støttemur langs veien Sundeporsen) over eldre anleggsspor i forbindelse med både Anlegg 29 og Anlegg 30, noe som forvansket tolkningen av disse anleggene. Særlig synlige ble påvirkningen av moderne inngrep da man sjaktet i selve Sundeveien. En kompleks prosess over mange tiår med diverse nedgravninger, påfyllinger og justeringer av selve veibanen og det tilgrensende jordet hadde formet den konteksten man avdekket over og rundt det gamle veifaret. Med bare noen timer til rådighet for dokumentasjon og tolkning av forholdene, var det dessverre avgrenset hvor godt arkeologene klarte å forstå detaljene i formasjonsprosessene her.

Og her passer det å utdype noe mer om arkeologenes egen rolle som formasjonsprosess. De valgene som ble tatt faglig sett, både i planleggingsfasen, under selve feltarbeidet og ved etterarbeidet, har påvirket hvor mye av den potensielt sett tilgjengelige informasjonen innen lokalitetene som har blitt dokumentert og forstått. Særlig krevende i så måte, var situasjonen tilknyttet Felt 2. Her ble det ved flateavdekkingen klart at man hadde funnet både mer («kvantitet») enn forventet av bosetningsspor og andre former («kvalitet») for kulturminner (røyser, graver) enn det var planlagt for. Dette ble det forsøkt kompensert for, ved både interne omprioriteringer for bosetningssporene og ved tilføring av nye midler for området med de mulige røysene og flatmarksgravene). Men, det er ikke å komme fra at knappheten på ressurser (tid, penger) klart påvirket hvilke mengder av informasjon som kunne samles inn.

Man prioriterte for eksempel bort å undersøke nærmere majoriteten av de mulige småbygningene, både på Felt 2 og Felt 3, noe som har svekket kunnskapsgrunnlaget vedrørende når og for hva de var i bruk. Når det gjelder de større anleggene, så er det særlig Hus 18 og komplekset Anlegg 31/32 som har hatt størst «informasjonstap» i forhold til sitt potensiale ved utgravningstidspunktet. Dette kommer ikke av at man arbeidet lite med disse kontekstene, tvert i mot ble store deler av den manuelle delen av undersøkelsen av Felt 2 lagt ned her, men heller av at disse anleggene var så store og intrikate i sin detaljrikdom. For den flerfasete husgrunnen Hus 18 sin del, så ville flere undersøkte anleggsspor i form av stolpehull gitt mulighet for en mer detaljert og pålitelig tolkning av hvordan de ulike bygningsfasene var utformet. For Anlegg 31 og 32, så medførte bruken av maskin på den avsluttende delen av undersøkelsen at man trolig gikk glipp av anleggsdetaljer og funnmateriale som kunne ha blitt oppdaget og dokumentert ved en mer manuell utgravning.

For de mulige røysene og flatmarksgravene sin del, så er situasjonen noe blandet. De mulige røysrestene ble for det meste demontert systematisk for hånd, og det faglige arbeidet tilknyttet dem er således vurdert som adekvat. For det omfattende antallet nedgravninger tolket som potensielle flatmarksgraver, ble det derimot bare ressurser til en avgrenset undersøkelse (jf. kap. 5). Man gjorde et utvalg av anlegg for utgravning, basert på kriterier som bevaringsgrad, form, størrelse og synlig innhold i plan, noe som medførte at flere titals nedgravninger ikke ble dokumentert på annen måte enn ved innmåling og planfoto. Dette har redusert muligheten til å sammenligne et mer faglig tilfredsstillende antall slike nedgravningers oppbygning og innhold.

Værforholdene bør også nevnes som en relevant kildekritisk faktor for utgravningen. I løpet av høsten ble det såpass regnfyllt at bakken på Felt 2 ble oversvømmet. Til slutt var grunnen så vannmettet at det ikke lot seg gjøre å grave lenger, alt ble fylt med vann som strømmet opp nedenfra. Noen dager med frost hjalp heller ikke på situasjonen, og til slutt måtte feltarbeidet oppgives.

8.2 Separat tolkning av hver enkel lokalitet undersøkt i 2015

Felt 1 (id 141995):

Dette høydedraget var tilholdssted for en gård i den senere delen av eldre bronsealder (c. 1400 – 1200 f. Kr.). Gården bestod etter alt å dømme bare av én bygning, nemlig et treskipet langhus (Hus 1). Dette langhuset er tolket som flerfaset og multifunksjonelt; det har spor etter reparasjoner/ombygninger, og synes å ha hatt en tredeling med bolig-/produksjonsdel i nord, et inngangsrom i midten og en driftsdel (fjøs/lager) i sør.

Den øvrige bruken av Felt 1 i førreformatorisk tid, er mer uavklart. Et gjenstandsfunn av en steinøkse fra eldre steinalder indikerer at datidens jegere/sankere brukte området, men det er usikkert hvordan og når øksen endte opp i Hus 1 – konteksten. Lengst nord på feltet lå Hus 2, rester etter et trolig langhus. Karbondateringene fra anleggsspor her spriker, og viser til aktivitet med ild i nærområdet både i eldre og yngre bronsealder, førromersk tid og folkevandringstid.

Felt 2 (id 141996):

Dette undersøkelsesområdet, like ved det historiske tunet til gården Nore Sunde, inneholdt en mengde bosetningsspor fra førreformatorisk tid. Her følger først en presentasjon av de klareste utviklingstrekkene

innen lokaliteten, og deretter nevnes enkeltanlegg og aktivitetsområder som har vist seg vanskeligere å tolke nærmere når det gjelder funksjon og/eller bruksperiode.

De eldste karbondateringene, fra de senere delene av yngre steinalder (c. 2300 – 2000 f. Kr.), stammer fra en ildstedrest innen arealet til Hus 28, men skal trolig ikke knyttes til selve bruken av denne bygningen.

Den eldste fremtolkede huskonstruksjonen er derimot Hus 13, et fragmentert, trolig toskipet, langhus som viser at det fantes en gård her i eldre bronsealder (i løpet av perioden c. 1800 – 1100 f. Kr.).

Deretter mangler det interessant nok både klare anleggsspor og karbondateringer som kan knyttes til den etterfølgende perioden yngre bronsealder (1100 – 500 f. Kr.). Dette kan være en kombinasjon av de aktuelle anleggssporenes bevaringsgrad og av utvalget av karbondatererte prøver, men det kan like gjerne være en indikator på at området ikke hadde gårdsbosetning i dette tidsspennet.

Når det gjelder førromersk tid (500 – 1 f. Kr.), så finnes det flere karbondateringer fra denne perioden, både fra sikre enkeltanlegg (som en ovn), uavklarte anlegg (som Anlegg 30) og fra potensielt redeponert masse (som mulige flatmarksgraver). Til sammen indikerer dette tydelig at det foregikk bosetningsaktivitet på Felt 2 på denne tiden, særlig tilknyttet de senere århundrene av perioden, uten at man ved utgravningen klarte å fremtolke sikre bygninger fra førromersk tid.

I løpet av romertiden (1 – 400 e. Kr.) skjer det en klar endring av bosetningsstrukturen på Felt 2, ved at husgrunnen Hus 18 blir tatt i bruk. Dette flerfasete langhuset, med flere rom og innganger, kommer til å dominere området i mange hundre år, og i store deler av denne tiden har det dannet kjernen (bolig, også med håndverk/produksjon?) i et gårdsanlegg som i tillegg omfattet elementer som det flerfasete Anlegg 31 (driftsbygning? fjøs?) og stien 24900. Trolig var senere delen av yngre romertid og folkevandringstiden (dvs. c. 300 – 550) et høydepunkt i bruken av Hus 18, karbondateringer herfra viser iallfall at det da var i bruk ildsteder langs så godt som hele lengdeaksen til husgrunnen. Anlegg 31 har påvist både gjenstandsfunn og karbondateringer som stammer fra samme perioden.

Bruken av Hus 18 synes å holde frem noenlunde uendret også etter overgangen til yngre jernalder, dvs. i merovingertid (550 – 800). Det er ingen klare tegn på at gårdsanlegget ble fraflyttet i forbindelse med en krisetid, det finnes karbondatererte kontekster til disse hundreårene både for Hus 18 og Anlegg 31. I løpet av yngre jernalder kan gården ha fått en ny bygning, nemlig langhuset Hus 28 (driftsbygning? fjøs?); to karbondateringer fra stolpehull her har resultater fra hhv. 600 – og 800 – tallet. Fra og med vikingtiden (800 – 1050) av virker det som at bruken av Hus 18 endret seg. Alle ildstedene karbondatert til denne perioden og senere lå lokalisert i den sørlige delen av husgrunnen, og her ble også gjenstandsfunnene fra perioden påtruffet. Dette kan indikere enten at bare denne delen av husgrunnen nå var i bruk, eller at ildstedaktiviteter (bolig, håndverk) var flyttet hit mens resten av husgrunnen hadde fått endrede funksjoner (lager? fjøs?). Det er bare fra Hus 18 man har yngre karbondateringer enn til 800 – tallet, noe som tyder på at både Anlegg 31 og Hus 28 kan ha blitt nedlagt i løpet av den senere delen av vikingtiden. I så fall, kan dette peke mot en prosess der selve gården nå blir flyttet et stykke mot sørvest, til området for det historisk kjente tunet med dokumentert drift i middelalderen? Interessant nok finst det flere karbondateringer fra ildsteder og kulturlag i den sørlige delen av Hus 18 som klart viser til aktivitet her både i sen vikingtid og i tidlig middelalder; var dette en gjenbruk av den gamle tuften, nå lokalisert i periferien av den nye gårdsanlegget med en annen funksjon enn før? Den yngste dateringen fra Hus 18 (c. 1160 – c. 1210) stammer fra en tid da kristendommen hadde erstattet de gamle gudene, nå var en katedral under bygging i Stavanger.

Felt 2 inneholdt flere typer spor som ikke har blitt undersøkt og karbondatert nøye. Dette gjelder først og fremst ildproduserende anlegg (som ildsteder, kokegrop) som ikke kunne knyttes til bygninger. De fleste av dem har trolig blitt nytt utendørs. En annen kategori anleggsspor som ble nedprioritert ved utgravningen, var stolpehull/grop tilknyttet mulige små stolpekonstruksjoner (som 4-stolpere). Disse potensielle driftsbygningene lå noe i periferien av langhusene, men de manglende karbondateringene gjør at man ikke kan knytte slike konstruksjoner opp mot den ovenfor presenterte oversikten for bosetningsutviklingen på lokaliteten.

Områdene med mulige begravelser (røys(-er), flatmarksgraver), overveiende lengst nord og sør på Felt 2, peker mot andre aktiviteter enn ren gårdsdrift. Særlig interessant ville det vært om man kunne sikkert ha

påvist en gravplass innen en avgrenset sone i det skrånende terrenget mot sør, men kildematerialet er dessverre for uklart, både for funksjon og for datering.

Felt 3 (id 141998):

På denne lokaliteten ble det påvist funn og spor som viser til bosetningsperioder her tilknyttet både bronsealder og eldre jernalder.

De tidligste karbondateringene stammer fra langhuset Hus 5. Men, siden resultatene er spredt over mange hundre år fra starten av eldre bronsealder til inn i yngre bronsealder, har det vært vanskelig å fastslå presist når huset var i bruk. Hus 5 har trolig vært inndelt i flere rom, men fraværet av klare ildsteder har svekket muligheten for å fremtolke en boligdel.

Fraværet av karbondateringer fra store deler av påfølgende yngre bronsealder og fra førromersk tid, indikerer at stedet var fraflyttet da.

Det ble så tatt i bruk på ny som gårdsanlegg i yngre romertid – folkevandringstid, med det flerfasete langhuset Hus 3 som flerroms hovedbygning og småhuset Hus 25 som en gårdssmie med innslag av finere håndverk med edelmetall. Både diagnostisk funnmateriale og flere karbondateringer underbygger denne tolkningen.

For øvrig fantes det flere mulige stolpekonstruksjoner/småhus og ildproduserende anlegg på Felt 3 som hverken ble undersøkt nøye eller karbondatert. Disse kan således ikke knyttes direkte til de påviste bosetningssporene fra bronsealder og eldre jernalder, men det er trolig at de ildproduserende anleggene hhv. sørvest og nordøst om Hus 3 bør forstås som oppstått ved utendørs aktiviteter innen dette langhusets brukstid. Ett av anleggene, som lå nordøst om Hus 3 og delvis innen arealet til Hus 5, er karbondatert til nettopp folkevandringstid.

Gamle Sundeveien (sjaktundersøkelse, id 216998):

Undersøkelsene i forbindelse med den lokale ferdselsåren Sundeveien påviste klare spor etter et førmoderne veifar under dagens kjørebane. Karbondateringer fra ulike nivåer i de steinfylte massene tilhørende dette veifaret, har gitt resultater tilhørende hhv. senmiddelalder (for yngste bruksoverflate) og yngre vikingtid (eldre nivåer/lavereliggende masser). Til sammen er dette tolket som overbevisende tegn på at dette veifaret har hatt lignende orientering som deler av dagens Sundeveien og har vært i bruk helt siden yngre jernalder/middelalder.

8.3 Samlet tolkning av alle lokalitetene undersøkt i 2015

I det følgende blir det gjort en sammenligning undersøkelsesresultatene på tvers av lokalitetene. Som en del av dette, blir noen påviste fellestrekk og ulikheter fremhevet og diskutert nærmere.

Samtlige av de flateavdekkede lokalitetene har klare, karbondaterte anleggsspor fra **eldre bronsealder**. Dette er en tid da fastboende bønder dominerer landskapet, en samfunnstype basert på jordbruk og husdyrhold har definitivt erstattet tidligere tiders levesett av først jeger/sankere og så mer nomadiske bønder. De eldste karbondateringene som kan knyttes til huskonstruksjoner, stammer fra Hus 5 (treskipet type) på Felt 3 og Hus 13 (toskipet type) på Felt 2, mens Hus 1 (treskipet type) på Felt 1 følger noen hundreår senere. Muligens er det fragmenterte langhuset Hus 13 den eldste bygningen. Det bedre bevarte Hus 5 fremstår klart som av treskipet type, noe som typologisk sett er yngre enn det toskipede. Uansett, så fantes det klare tegn på fast gårdsbosetning på alle de tre lokalitetene i løpet av eldre bronsealder. Det er uavklart om dette skal forstås slik at dette var fastboende naboer (c. 200 – 300 meter fra hverandres gårdshus), eller om en eller flere slike gårder har blitt flyttet regelmessig rundt innen nærområdet for å opprettholde næringsrike åkre og jorder. Alle tre lokalitetene lå plassert på og ved små høydrekk i terrenget. Særlig har bronsealderbosetningen på Felt 1 og Felt 3 klare likhetstrekk her, og disse to gårdene synes også å ha bestått bare av et enkelt langhus hver. Disse langhusene (Hus 1 og Hus 5) fremstår som flerroms og med spor etter relativ langvarig bruk (utskiftninger/ombygninger). Det velbevarte Hus 1 har utvilsomt vært flerfunksjonelt, både utforming og funnmateriale indikerer klart en forskjell mellom bolig/håndverk i nord og driftsfunksjon (lager? fjøs?) i sør. Det er ingenting uvanlig stort eller rikt ved

selve Hus 1 eller ved lokaliseringen i terrenget, så slik sett er dette etter alt å dømme et godt eksempel på en vanlig, gjennomsnittelig gård i dette landskapet i den senere delen av eldre bronsealder.

Bruken av Hus 5 kan ha holdt frem noe inn i **ynge bronsealder**, men for øvrig finnes det svært få indikasjoner på aktiviteter tilknyttet denne perioden. Mest distinkt i så måte er karbondatert trekull fra to stolpehull tilknyttet Hus 2 på Felt 1, men det er flere, sprikende karbondateringer fra denne huskonteksten. Dette fraværet av funn og anleggsspor som klart kan knyttes til denne perioden (1100 – 500 f. Kr.) er interessant, og tyder på en endring i utforming og lokalisering av jordbruksbosetningene.

På Felt 2 finnes det klare, karbondaterte spor etter bosetningsaktivitet i **førromersk tid**, selv om dette ikke kan knyttes til en distinkt, stolpebygget huskonstruksjon som samsvarer med det som er kjent om datidens byggemåte. Det finnes derimot ingen spor eller karbondateringer fra denne perioden som kan knyttes til Felt 3, og bare én enkelt karbondatering på trekull fra stolpehull fra det uavklarte Hus 2 på Felt 1.

I løpet av **romertid** og videre inn i **folkevandringstid** oppstår det klare gårdsanlegg både på Felt 2 og Felt 3, mens på Felt 2 er den påviste aktiviteten begrenset til karbondatert trekull fra nok et stolpehull fra det uavklarte Hus 2. De to gårdsanleggene bestod av langhuset Hus 18, Anlegg 31 og stien 24900 på Felt 2, og langhuset Hus 3 og småhuset for metallhåndverk Hus 25 på Felt 3. Hverken utgravningene i 2015 eller de foregående registreringene i regi av RFK påviste noen mellomliggende områder med bosetningsspor fra denne tiden, så det er sannsynlig at disse to gårdstunene (c. 300 meter fra hverandre) har vært tilgrensende naboer innen det eldre jernalderske jordbrukslandskapet. Det er interessant å gjøre en kortfattet sammenligning av de to gårdene, med fokus på hva som er likt og ulikt mellom dem. De er begge dominert av hvert sitt distinkte, men ikke uvanlig store, multifunksjonelle langhus; Hus 18 og Hus 3. Andre utgravde langhus fra den samme perioden i Rogaland har hatt lengder på 40 – 60 meter, noe som klart indikerer velstand og høy sosial status; slik sett fremstår langhusene Hus 3 og Hus 18 i seg selv som mer fra lavere trinn på rangstigen. Umiddelbart virker Hus 18 større og viktigere enn Hus 3, men dette er mye på grunn av det langt større antallet av anleggsspor og den større funnmengden tilknyttet Hus 18. Disse faktorene er trolig påvirket av forskjeller i brukstid (Hus 18 har karbondateringer fra c. 100 – c. 1200, mens Hus 3 har karbondateringer fra c. 200 – c. 600) og av bevaringsgrad (Hus 3 lå i et kraftig nedpløyd område). Dimensjonsmessig er begge langhusenes maksimale utstrekning noenlunde lik, med en lengde på c. 25 meter og en bredde på c. 6,3 (Hus 3) og 7,5 meter (Hus 18). Begge har kraftige inngangspartier i den sørlige delen, men der disse inngangene i Hus 3 leder inn til et eget inngangsrom, synes de å vende seg til et rom med sentralildsted for Hus 18 sin del. Begge husene har noe uklare arealer/rom nærmest kortveggene; nærmest den sørlige kortveggen kan begge ha hatt små rom uten ildsteder (lager?), mens ved den nordlige kortveggen kan begge i realiteten ha hatt tilbygg i form av små hus/skur med klare ildproduserende anlegg og med egne inngangsparti. Noe som fremstår forskjellig i oppbygningen av Hus 3 og Hus 18, er at Hus 18 synes å ha hatt flere sentralildsteder spredt ut langs midtaksen, mens Hus 3 har hatt sitt ene (flerfasete) på samme sted. Det er således ikke langhusene som hovedbygninger, men derimot de andre delene av de to gårdsanleggene som skiller dem mer klart fra hverandre. Man fant ikke på Felt 2 en lignende spesialbygning for metallhåndverk som Hus 25 på Felt 3. Men dette kan like mye komme av Felt 2 sin langt mer uoversiktelige tilstand som av en reell mangel på en tilsvarende, uanselig bygning der. Det er således vanskelig å bedømme om gården på Felt 3 virkelig drev med metallhåndverk av en type og kvalitet som man ikke hadde hos naboen på Felt 2. Det man derimot kan slå fast, er at det fantes ingenting på Felt 3 som lignet det minste på det komplekse Anlegg 31 på Felt 2. Dersom Anlegg 31 best skal forstås som rester av en flerfaset huskonstruksjon med steingulv, så gir dette en gulvflate for gårdsanlegget som er mange titalls kvadratmeter større enn hos naboen med Hus 3 og Hus 25. Et slikt langhus i tillegg til Hus 18, indikerer også både andre/utvidete bruksområder (driftsoppgaver, som fjøs?) og større tilgjengelige ressurser for å kunne makte å bygge og vedlikeholde dette. Man får også trolig en pekepinn på statusen til de to gårdsanleggene i samtiden ved det faktum at mens driften av gården på Felt 2 holdt frem minst helt til vikingtiden, så virker gården på Felt 3 å ha blitt fraflyttet og lagt øde ved overgangen til merovingertid.

Mens hverken Felt 1 eller Felt 3 har påviste spor etter aktiviteter i **ynge jernalder** eller **middelalder**, har man fra Felt 2 både gjenstandsfunn og karbondaterte anleggspor som klart viser at huskonstruksjoner her var i bruk både i merovingertid, vikingtid og i begynnelsen av middelalderen. Dette skal trolig forstås i sammenheng med faktorer som dannelsen av den historisk kjente gården Nore Sunde og etableringen av et bedre og mer permanent veinett i området (jf. veifaret påvist under Sundeveien og skriftlige kilder om ridevei her).

8.4 Resultatene fra undersøkelsene i 2015 sett i større kontekst: lokalt, regionalt og nasjonalt

Undersøkelsene i 2015 gav mye ny informasjon om førreformatoriske aktiviteter innen grensene for det vi kjenner som gården Nore Sunde. Det er ikke en overdrivelse å si at man ved hjelp av disse utgravningene har fått en stor tilvekst, både i kvantitet og kvalitet, til forståelsen av både selve dette området og av det større, omkringliggende landskapet på Sunde/Kvernevik. Det er ikke tidligere utført lignende arkeologiske flateavdekkende utgravninger her, det meste av man har visst herfra om fortidens menneskers bosetning og erverv kommer fra kilder som innleverte enkeltfunn, registreringer av synlige, faste kulturminner som tufter, røyser og hauger, og utgravninger av slike kulturminner samt av steinalderboplasser (jf. kap. 2).

Undersøkelsene i 2015 har gitt et annet arkeologisk kildemateriale, man kan nå peke på hvor gårdbosetninger lå i landskapet i ulike tidsperioder, hva slags hus og aktiviteter de rommet, og hvor lenge de var i bruk. Dette gir både nye muligheter lokalt for tolkninger av det tidligere kjente forhistoriske kildematerialet fra området og åpner opp perspektiver for videre forskning der man sammenligner med andre lokaliteter regionalt og nasjonalt. Noe som er særlig interessant med dette nye materialet fra undersøkelsene i 2015, er at man a) har avdekket utviklingen i et «naboskap» over et langt tidsspenn, og b) har klart påvist to gårdsanlegg med bruksfaser til romertid – folkevandringstid, der det ene har blitt nedlagt rundt 600, mens det andre har blitt drevet videre helt til overgangen mot middelalder og så trolig har blitt flyttet noe før det deretter har eksistert som gårdstun helt frem til i dag.

9 FORMIDLING OG PUBLIKUMSKONTAKT

De arkeologiske undersøkelsene på Nordre Sunde ble formidlet på flere forskjellige måter. Det ble arrangert Åpen Dag for publikum på utgravingsfeltet på Nordre Sunde både den 11. august og den 22. september 2015. I tillegg gjennomførte prosjektleder Bjørdal på høsten en guidet vandring på utgravningsfeltene for det lokale historielaget på Madla.

Kulturminnene på Nordre Sunde ble også formidlet gjennom media. Stavanger Aftenblad hadde et oppslag om utgravningen i august, og TV Vest var ute i felt i oktober for å intervju arkeologene om utgravningen til et innslag i kveldsnyhetene.

I tillegg til den organiserte formidlingen, ble det gitt omvisninger til tilfeldig besøkende publikum. Siden utgravningsområdet var langs en hovedsykkelrute som også er populær blant turgåere, vakte den arkeologiske aktiviteten nysgjerrighet hos mange. Lokalbefolkningen viste stor interesse, og somme besøkte feltet flere ganger for å bli oppdatert etter hvert som arbeidet skred frem.

Det var også flere ansatte hos AM, UiS og Rogaland Fylkeskommune på besøk underveis i feltsesongen.

10 PROSJEKTEVALUERING

10.1 Om gjennomføring av prosjektplanen

Prosjektplanens føringer og problemstillinger er presentert tidligere (jf. kap. 3). Her vil man diskutere hvorvidt man klarte å oppfylle planen, og hva slags (om-)prioriteringer som ble gjort underveis i undersøkelsesprosjektet.

Problemstillingene ble i prosjektplanen fra 2014 listet opp i 14 punkter, og nedenfor blir disse gitt korte kommentarer for måloppnåelse:

1) *Hva slags hus og andre bosetningsaktiviteter finnes i utgravningsområdet?*

Det ble påvist flere typer huskonstruksjoner innen lokalitetene; stolpebygde langhus (både toskipet og treskipet), stolpebygde småhus (tilbygg, skur, 4-stolpere m.m.), og mulige hus uten påviste stolper (som Anlegg 30/31/32).

2) *Har det vært en labil eller stabil agrarbosetning?*

Til dette må man svare «begge deler». På Felt 2 har det trolig vært sammenhengende agrarbosetning fra eldre bronsealder frem til tidlig middelalder – med unntak av yngre bronsealder, da det mangler klare anleggsspor og karbondateringer. På de andre feltene, har det vært mer labilt; Felt 1 var dominert av en klar gård fra eldre bronsealder, deretter finnes det bare trekulldateringer fra senere faser tilknyttet det usikre Hus 2, mens det på Felt 3 var agrar bosetning henholdsvis i bronsealder og i romertid – folkevandringstid.

3) *Hva slags sammenheng er det mellom agrarboplassen og de mulige gravminnene i og nær feltet?*

Dette har det vist seg krevende å svare på. For Felt 1 sin del, så er det ikke påvist noen graver hverken innen eller ved undersøkelsesområdet. Felt 2 hadde flere mulige gravanlegg (røys, flatmarksgrav), men fraværet av diagnostiske gravfunn og anleggenes varierende bevaringsgrad har satt en stopper for trygge tolkninger av funksjon og alder. Felt 3 hadde ingen gravanlegg påvist innen selve feltet, men det ligger et synlig gravminne like ved (jordblandet røys id 15273). Dette gravminnet er ikke datert nærmere enn til bronse – eller jernalder, så det er uavklart i hvilken (om noen av) bosetningsfasene på Felt 3 det har blitt bygget.

4) *Gamletunet på Nordre Sunde lå innenfor eller nær planområdet. Kan en undersøkelse her gi funn som kan bidra til forståelse av lite kjent vikingtids og middelaldersk gårdsbosetning?*

Her har undersøkelsene på Felt 2 og i selve Sundeveien gitt ny kunnskap om aktiviteter i vikingtid og middelalder i nærområdet til gamletunet (jf. kap. 8).

5) *Planområdet ligger ved innløpet til Hafrsfjord. Kan en undersøkelse kaste lys over gårdens strategiske betydning?*

Dette er noe uavklart. Det er vanskelig å vurdere en gårds strategiske betydning i samfunnet/landskapet når man ikke har samme informasjon om det som fantes av andre gårder i nærmiljøet i samtiden. Alle tre områder med påviste bosetningsspor ligger slik at man ser Hafrsfjorden – trekker man lenger mot NØ, mister man utsikten mot sjøen. Det er grunn til å tro at lokaliseringen delvis har strategiske årsaker, men klima og jordsmonn m.m. spiller også inn.

6) *Kan en undersøkelse her bidra til bedre forståelse av de tilsvarende, nylig undersøkte, arkeologiske funnene på vestsiden av fjordinnløpet, på Jåsund og Myklebust?*

Svaret på dette er absolutt «ja». Ved undersøkelsene på Nore Sunde i 2015 har man funnet et bosetningsmateriale fra bronse – og jernalder som har både likheter og ulikheter sammenlignet med «naboene» på Jåsund og Myklebust på vestsiden av fjorden. Slik har man nå et mye bedre grunnlag for å forstå alle disse lokalitetene.

7) *Hvilken form for jordbruk har det vært på boplassene, og kan de registrerte strukturene (steinsettinger, nedgravninger, stolpehull) knyttes til jordbruksaktivitet?*

Sporene etter jordbruksutviklingen er omtalt grundig tidligere (jf. kap. 7), her følger et utdrag herfra: Resultatene antyder at det over et langt tidsspenn har vært både menneskeskapte gress-sletter, beitemark, jordbruksmarker, skog, og andre områder av menneskepåvirket jord i nærheten av lokalitetene. Det finnes ingen bevis på noen store forandringer i miljø eller vegetasjon i løpet av brukstiden til lokalitetene. Små forandringer i korndyrkingen, muligens inkludert et skifte fra dyrking av naken bygg og emmer/spelt i bronsealderen til agnekledd bygg og havre i jernalderen, følger trender observert andre steder i sørvest-Norge. Ville kilder til mat, for eksempel hasselnøtter, ser ut til å ha blitt betydelig benyttet i bronsealderen. Selv om de arkeobotaniske restene fra Nordre Sunde generelt sett var dårlig bevart, så har de likevel gitt et betydelig bidrag til tolkningen av lokaliteten.

Flere bygninger (for eks. Hus 1, Hus 5, Hus 28, Anlegg 31/32) kan ha blitt brukt i forbindelse med jordbruk og/eller husdyrhold, men dette har ikke latt seg endelig påvise.

8) *Kan det påvises kulturlag, og representerer i så fall disse åkerbruk, møddinger eller beitemark for fe?*

Det ble påvist flere rester etter kulturlag, hovedsakelig innen Felt 2 (innen Hus 18 og Anlegg 29 – 31). Lagrester innen Hus 18 stammer etter alt å dømme fra menneskers bruk av langhuset, men kulturlagsmassene tilknyttet Anlegg 30 – 31 kan delvis ha oppstått ved husdyraktivitet.

9) *Hvis hus blir påvist; varierer sammensetning og konsentrasjon av kulturplanter i ulike deler av huset og over tid, og kan det knyttes til ulike funksjon av huset?*

For detaljer om analyser av dette, se kap.7.

10) *Hvilket potensiale har små rester av organisk materiale (som vi kan finne i undersøkelsen i forbindelse med for eksempel kobber) til å bidra til den arkeologiske fortolkningen?*

Det ble ikke gjort funn der slike analyser kunne gi ny kunnskap.

11) *Hvordan påvirker jordkjemiske forhold bevaring og informasjonspotensiale?*

Dette er generelt sett ikke utforsket nærmere. Man fikk utarbeidet en mer spesifikk, ekstern rapport om analyser av utvalgte jordprøver for jordkjemiske prosesser/innhold (jf. kap. 7), men denne fokuserte mer på om jordkjemien kunne kaste lys over eksistensen av flatmarkgraver og fjøsbygning.

12) *Ved mangel på funn, kan vi identifisere bruksområder ved hjelp av jordkjemiske analyser (håndholdt XRF)?*

Dette ble ikke utført.

13) *Hvor gammel er Gamle Sundeveien? Omfattes den av fredningsbestemmelsene i kulturminneloven?*

Dette fant man gode indikasjoner på, både ved et bevart veifar og ved karbondateringer som indikerer brukstid til vikingtid/middelalder. På bakgrunn av dette, ble området med undersøkelsessjakten lagt inn som egen lokalitet i Askeladden (id 216998), og en lengre strekning av Sundeveien er også registrert her (id 222522).

14) *Er det sammenheng mellom den forhistoriske gårdsbebyggelsen og den gamle Sundeveien som er kartfestet allerede på 1820-tallet?*

Svaret på dette synes klart å være «ja» (jf. kap. 8).

Prosjektplanen fra 2014 la for øvrig opp til at man skulle flateavdekke c. 6675 m², og at man trolig ville komme til å påvise c. 540 anleggsspor. I realiteten avdekket man ved undersøkelsen totalt c. 8580 m², og påviste c. 1825 anleggsspor. Størstedelen av denne differansen kan forklares med to faktorer tilknyttet Felt 2; nemlig at man fant flere anleggsspor enn forventet generelt sett, og at man fikk mulighet til å utvide dette feltet noe (mot N og S) for å få bedre frem arkeologiske kontekster som røyser / steinlagte anlegg og mulige flatmarksgraver.

På grunn av kommunale krav til bruken av Sundeveien og et mer generelt hensyn til brukerne av veien, ble selve den arkeologiske undersøkelsen her annerledes i metodikk, omfang og tidsbruk (jf. kap. 3). Det var i prosjektplanen satt av 4 ukeverk for feltarkeologisk undersøkelse og dokumentasjon, men i realiteten ble hele undersøkelsen gjennomført i løpet av 1 dag av 3 feltarkeologer, med hjelp av 1 botaniker fra museet til prøvetagning av profilsnitt.

I forbindelse med tilleggsvedtaket tilknyttet Felt 2, ble det i august 2015 utformet en tilhørende prosjektplan. Denne fokuserte på undersøkelser av de nyoppdagede anleggssporene som ikke var tilstrekkelig planlagt for i den opprinnelige prosjektplanen fra 2014 (jf. kap. 3). Kort sagt ville man for de ekstra ressursene tilgjengeliggjort i tilleggsvedtaket gjøre følgende:

- a) undersøke c. 32 av de mulige flatmarksgravene, om relevant med fosfatundersøkelser/jordkjemi,
- b) totalundersøke «gravrøyser» (det steinlagte området nær feltgrensen ved Sundeporsen), og
- c) rense opp, dokumentere (m.a. ved fotogrammetri) og demontere (ved hjelp av maskin) de 1-2 trolige, steinbygde tuftene (dvs. Anlegg 30 og Anlegg 31+32), med fokus på å finne ut hva som kan være bevart under steinmassene (graver?) mer enn funn og strukturelle detaljer tilhørende selve «tuftene».

Disse målsetningene ble fulgt opp i feltsituasjonen ved at man for a) undersøkte c. 12 av de mulige flatmarksgravene (uten å finne diagnostiske funn av gjenstander eller beinrester) og av disse ble 5 prøvetatt for jordkjemiske analyser, for b) totalgravde området for «røyser» (dvs. Anlegg 29 og den mindre, mulige røyser 22090), og c) demonterte «tuftene» (dvs. Anlegg 30 – 32) delvis for hånd og delvis med maskin, uten å påvise graver under steinmassene (derimot fantes det en hel del anleggsdetaljer innen selve anleggene, og ardspor under Anlegg 30).

Oppsummeringsvis, så ble det nødvendig med en del omprioriteringer i feltsituasjonen. For Felt 2 sin del, så medførte dette også tilførsel av ekstra midler og en revisjon av prosjektplanleggingen. Man fikk gjort mye godt faglig arbeid innen undersøkelseområdene, selv om ikke alt ble like utfyllende undersøkt og dokumentert som ønskelig (jf. kap. 8.1).

10.2 Innspill til framtidige prosjektplanprosesser

Prosjektplanleggingen for Felt 1 og Felt 3 fungerte godt med tanke på de anleggssporene man påviste ved de arkeologiske undersøkelsene, har var det greit sammenfall mellom «plan og realitet». utfordringene lå i at forholdene ble langt mer komplekse på Felt 2 enn man hadde forventet, noe med tanke på antallet (dvs. mange stolpehull), men mest med tanke på de heller uventede formene for anleggsspor (dvs. «røyser», «tufter» og nedgravninger/flatmarksgraver). Noe av dette kan kanskje unngås ved fremtidige prosjekter ved at registreringssjaktning blir utført under gode vær- og lysforhold og at man legger sjakter helt ut mot grensene for planområdet. Et annet grep som kan være nyttig, er at man ved utforming av prosjektplan og budsjett er særlig oppmerksom på lokaliteter med dateringer til et bredt spenn av førreformatoriske tidsperioder, og fremfor alt om dette inkluderer yngre romertid – folkevandringstid. Gårdsanleggene fra sistnevnte perioder er ofte omfangsrike, og det er ikke uvanlig å finne flatmarksgraver i deres umiddelbare nærhet. Det er i seg selv faglig interessant å fokusere på lokaliteter som ligger nærme historisk kjente

gårdstun, «gamletun», siden man da kan fange opp sider ved omorganiseringsprosesser ved overgangen mellom yngre jernalder og middelalder.

Litteraturliste (for kapitler om arkeologisk materiale)

- Bakkevig, S., Virnovskaia, T., Amundsen, JE 2007. *Planterestanalyse av jordprover fra arkeologiske undersøkelser på Sora Bråde, Revheim, gnr. 39, bnr. 18, Stavanger*. Am oppdragsrapport 2007/20, 22 s. + vedlegg. Stavanger.
- Bertheussen, M. 2008. *Arkeologisk utgraving på Sora Bråde 2. Revheim gnr. 39, bnr. 18, 26-1, 27, Stavanger kommune*. Am oppdragsrapport 2008/17, 122 s.
- Björdal, E. 2006. *Rapport frå undersøking av steinalderlokalitet i tilknytning til ny turveg i Kvednavikskogen: Nord – Sunde gnr. 41, bnr. 7, Stavanger kommune*. Oppdragsrapport 2006/16, AmS.
- Braathen, Helge 1985: "Sunde 34. Deskriptiv analyse av en sørvestnorsk boplass fra atlantisk tid." AmS-Varia 14, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger
- Børsheim, R. L. og Soltvedt, E. C. 2002: "Gausel-utgravningene 1997-2000." AmS-Varia 39, Arkeologisk museum i Stavanger, 294 s. + vedlegg.
- Dahl, B. 2014. *Arkeologisk utgraving av bus og graver. Myklebust gnr. 3, Sola k., Rogaland*. Oppdragsrapport 2014/20, Am, UiS.
- Denham, S. D. D. 2015. *Osteological assemblage from Nordre Sunde, Stavanger k., Rogaland*. Am, UiS, Stavanger. Upublisert analysenotat.
- Eriksson, S. & Linderholm, J. 2017. *Markkemiska och – fysikaliska analyser av jordprover från lokal 141996, Nordre Sunde gnr 41, Stavanger kommune, Rogaland, Norge*. Miljöarkeologiska laboratoriet, Rapport nr. 2017-021, Institutionen för idé – och samhällsstudier, Univ. i Umeå.
- Espedal, O. 1967. Utgraving på Sunde gnr. 41, upublisert materiale.
- Fyllingen, H. & Armstrong, N. J. O. 2012: *Arkeologisk utgraving på Tjora, gnr. 10 bnr. 5,17, og 19. Sola kommune, Rogaland*. Oppdragsrapport 2012/23A ogB, Arkeologisk Museum, Uis. Stavanger.
- Fyllingen, H. 2012: *Arkeologisk utgraving på Jåsund gnr 1, bnr 6, 10, 19/20 & 27, Sola kommune, Rogaland*. Oppdragsrapport 2012/22 Arkeologisk Museum, UiS. Stavanger.
- Fægri, K. 1940. *Quartärgeologische Untersuchungen im westlichen Norwegen. II. Zur spätquartären Geschichte Jærens*. Bergens Museums Årbok 1939-40. Naturvitenskapelig rekke 7, 1-210.
- Gebremariam, F. & With, R. 2017. *Analyse av smeltedigel- og slagfragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (gnr. 41, bnr. 14) i Stavanger kommune*. Oppdragsrapport 2017/19, Am, UiS.
- Helliesen, T. 1902. Om gården Nord Sunde, Revheim (Malle) sogn. SMÅ for 1901, Stavanger museum.
- Hernæs, P. 1999. *Mjughaug – en gravhaug på Nord – Sunde i Stavanger*. AmS – Rapport 12B, AmS, Stavanger.
- Lillehammer, G. 2004. *Konflikter i landskapet. Kulturminnevern og kulturforståelse: Avedans og utmark i Hå kommune i Rogaland, SV – Norge*. AmS – Varia 42, AmS, Stavanger.
- Myhre, B. 1959. Arkeologiske registreringer, upublisert materiale.

- Myhre, B. 1980. *Sola og Madla i forhistorisk tid*. AmS – Småtrykk 10, Arkeologisk museum i Stavanger.
- Overland, A. 2012. *Naturvitenskapelige undersøkelser av dyrkningslag på Myklebust gnr. 3, Sola kommune, Rogaland*. UiS-Am oppdragsrapport 2012/15, 21 s. + vedlegg. Stavanger.
- Prosjektplan 2014 Prosjektplan med budsjett for utgravning på Nordre Sunde gnr. 41 i forbindelse med reguleringsplan 2326, Stavanger kommune. Am, UiS, Stavanger. Upublisert.
- Prosjektplan 2015 Prosjektplan med budsjett for tilleggsvedtak til utgravning av id 141996, på Nordre Sunde gnr. 41 i forbindelse med reguleringsplan 2326, Stavanger kommune. Am, UiS, Stavanger. Upublisert.
- Prøsch-Danielsen, L., Simonsen, A. 2000. *The deforestation patterns and the establishment of the coastal heathland of south-western Norway*. AmS-Skrifter 15, 1-53.
- Prøsch-Danielsen, L., Selsing, L. 2009. *Aeolian activity during the last 9200 calendar years BP along the southwestern coastal rim of Norway*. AmS-Skrifter 21, 96 s., Stavanger.
- Refheim, S. 1981. *Gard og ått i Madla frå ikring 1600 til først på 1900-talet*. Stavanger kommune.
- Rolfesen, P. 1974. *Båtnaust på Jærkysten*. Stavanger museums skrifter 8.
- Sigmond, EMD, Gustavsson, M, Roberts, D. 1984. *Berggrunnskart over Norge*. Norges Geologiske Undersøkelse, Trondheim.
- Soltvedt, EC, Jensen, C. 2011. *Makrosubfossil- og pollenanalyser fra forhistoriske åkerlag, hustomter og graver på Tjora. Tjora gnr. 10, bnr.5,17 og 19, Sola kommune*. UiS-Am oppdragsrapport 2011/24, 105 s. Stavanger.
- Soltvedt, EC, Jensen, C. 2012. *Botaniske analyser av makro- og mikrofossiler fra Jåsund gnr. 1, Sola kommune*. UiS-Am oppdragsrapport 2012/24, 43 s.+ vedlegg, Stavanger.
- Soltvedt, E. C., Løken, T., Prøsch-Danielsen, L., Børsheim, R. L. og K. Oma 2007: "Bøndene på Kvålebodlene. Boplass-, jordbruks- og landskapsutvikling gjennom 6000 år på Jæren, SV Norge." AmS-Varia 47, Arkeologisk museum i Stavanger, Stavanger.
- Viste, S. 2011. *Rapport frå kulturhistorisk synfaring/ registrering. Stavanger kommune. Reguleringsplan for Nore Sunde - Plan 2326. Gnr. 41, bnr. 10, 13, 14, 18, 36, 38, 1494*. Rogaland fylkeskommune.
- Wangen, OP, Østmo, SR, Andersen, BG 1987. *The Jæren map area, Quaternary deposits, scale 1:100.000*.

Litteraturliste (for kapittel 7.2 Makrofossilmateriale)

- Anderberg, A.-L. 1994. *Atlas of seeds and small fruits from Northwest-European plant species: Part 4. Resedaceae – Umbelliferae*. Stockholm: Swedish Museum of Natural History.
- Bakkevig, S., Griffin, K., Prösch-Danielsen, L., Sandvik, P.U., Soltvedt, E.-C. & Virnovskaia, T. 2002. Archaeobotany in Norway: Investigations and methodological advances at the Museum of Archaeology, Stavanger. In: Viklund, K. [ed], *Nordic archaeobotany – NAG 2000 in Umeå*. Archaeology and Environment 15. Umeå: Umeå University Department of Archaeology. Pp. 23-48.
- Bergsvik, K.A. 2001. Sedentary and Mobile Hunterfishers in Stone Age Western Norway. *Arctic Anthropology* 38(1): 2-26.
- Beijerinck, W. 1947. *Zadenatlas der Nederlandsche Flora*. Wageningen.
- Berggren, G. 1969. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species: Part 2. Cyperaceae*. Stockholm: Swedish Natural Science Research Council.
- Berggren, G. 1981. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species: Part 3. Salicaceae – Cruciferae*. Stockholm: Swedish Natural Science Research Council.
- Bertsch, K. 1941. *Früchte und Samen: ein Bestimmungsbuch zur Pflanzenkunde der vorgeschichtlichen Zeit. Handbücher der praktischen vorgeschichtsforschung*. Stuttgart: F. Enke.
- Bjerck, H.B. 2008. Norwegian Mesolithic Trends: A Review. In: Bailey, G. & Spikins, P. [eds], *Mesolithic Europe*. Cambridge: Cambridge University Press. Pp. 60-106.
- Cappers, R.T.J., Bekker, R.M. & Jans, J.E.A. 2006. *Digitale Zadenatlas van Nederland*. Groningen: Barkhuis.
- Collard, M., Darvill, T., Watts, M., Bayliss, A., Brett, M., Ramsey, C.B., Meadows, J., Morris, E.L., Van Der Plicht, H. & Young, T. 2006. Ironworking in the Bronze Age? Evidence from a 10th Century BC Settlement at Hartshill Copse, Upper Bucklebury, West Berkshire. *Proceedings of the Prehistoric Society* 72: 367–421.
- Dombrovskaya, A.V., Korenyeva, M.M. & Turemnov, S.M. 1959. *Atlas of the Plant Remains Occurring in Peat*. Moscow: Nauka.
- Engelmark, R. 1984. Two Useful Plants from Iron Age Graves in Central Sweden. In: Baudou, E. [ed], *Papers in Northern Archaeology. Archaeology and Environment* 2. Umeå: Umeå Universitet. Pp. 87-92.
- Goldberg, P., Miller, C.E., Schiegl, S., Ligouis, B., Berna, F., Conard, N.J. & Wadley, L. 2009. Bedding, hearths, and site maintenance in the Middle Stone Age of Sibudu Cave, KwaZulu-Natal, South Africa. *Archaeological and Anthropological Sciences* 1(2): 95-122.
- Griffin, K. & Sandvik, P.U. 1989. *Fruktar, frø og andre makrofossiler. Funksjoner og aktiviteter belyst gjennom analyser av jordprover*. Fortiden i Trondheims bygrunn: Folkebibliotekstomten. Meddelelser 19. Trondheim: Riksantikvaren, Utgravningskontoret for Trondheim.
- Jacomet, S. 2006. *Identification of cereal remains from archaeological sites*. Basel: Archaeobotany lab, IPAS, Basel University.
- Katz, N.Ya., Katz, S.V. & Kipiani, M.G. 1965. *Atlas and keys of fruits and seeds occurring in the Quaternary deposits of the USSR*. Moscow: Nauka.
- Katz, N.Ya., Katz, S.V. & Skobeyeva, E.I. 1977. *Atlas of Plant Remains in Peat*. Moscow: Nedra.
- Korsmo, E., Videm, T. & Fykse, H. 1981. *Korsmos ugraplansjer*. Oslo: Landbruksforlaget.

- Launert, E. 1981. *The Hamlyn Guide to the Edible and Medicinal Plants of Britain and Northern Europe*. London: Hamlyn.
- Lid, J. & Lid, D.T. 2005. *Norske flora. Ny utgave ved Reider Elven*. Oslo: Det Norske Samlaget.
- Neef, R., Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Boulous, L., Dinies, M., Ertuğ, Z.F., Keller, N., Lahitte, M., Meulenbeld, G.J. & Zhu, Y.P. 2012. *Digital Atlas of Economic Plants in Archaeology*. Groningen: Barkhuis & Groningen University Library.
- Norman, E.C. & Railo, S.G. 2015. *Norges Spiselege Planter og Bær*. Oslo: J.M. Stenersens Forlag.
- Mikić, A. 2016. Presence of vetches (*Vicia* spp.) in agricultural and wild floras of ancient Europe. *Genetic Resources and Crop Evolution* 63: 745-754.
- Milek, K.B. 2012. Floor formation processes and the interpretation of site activity areas: An ethnoarchaeological study of turf buildings at Thverá, northeast Iceland. *Journal of Anthropological Archaeology* 31: 119-137.
- Prøsch-Daniselsen, L. 2006. *Sea-level studies along the coast of southwestern Norway. With emphasis on three short-lived Holocene marine events. AmS-Skrifter 20*. Stavanger: Archaeological museum.
- Prøsch-Danielsen, L. & Soltvedt, E.-C. 2011. From saddle to rotary – hand querns in south-western Norway and the corresponding crop plant assemblages. *Acta Archaeologica* 82: 129-162.
- Raemaekers, D.C.M. 2014. The Persistence of Hunting and Gathering Amongst Farmers in Prehistory in Neolithic North-West Europe. . In: Cummings, V., Jordan, P. & Zvelebil, M. [eds], *The Oxford Handbook of the Archaeology and Anthropology of Hunter-Gatherers*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 805-823.
- Robinson, D.E. 2007. Exploitation of plant resources in the Mesolithic and Neolithic of southern Scandinavia: from gathering to harvesting. In: Colledge, S. & Conolly, J. [eds], *The Origins and Spread of Domestic Plants in Southwest Asia and Europe*. London: Routledge. Pp. 359-374.
- Roehrs, H., Klooss, S. & Kirleis, W. 2013. Evaluating prehistoric finds of *Arrhenatherum elatius* var. *bulbosum* in north-western and central Europe with an emphasis on the first Neolithic finds in Northern Germany. *Archaeological and Anthropological Sciences* 5(1): 1-15.
- Rook, T. 2013. *Roman Building Techniques*. Stroud: Amberley Publishing.
- Schoch, W.H., Pawlik, B. & Schweingruber, F.H. 1988. *Botanical macro-remains*. Stuttgart: Paul Haupt.
- Soltvedt, E.-C. 2015. Knollhestehavre i jernalder – mat eller symbol på gjenfødelse? *Frå hang ok heiðni* 2015 (1): 7-9.
- Stace, C. 2010. *New Flora of the British Isles*. 3rd edition. Cambridge: Cambridge University Press.
- Svoboda, J. 2014. Post-Glacial Transformations: Danubian Europe. In: Cummings, V., Jordan, P. & Zvelebil, M. [eds], *The Oxford Handbook of the Archaeology and Anthropology of Hunter-Gatherers*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 521-536.
- Taylor, M. 1981. *Wood in Archaeology*. Princes Risborough: Shire Publications.
- Vardhana, R. 2008. *Direct Uses of Medicinal Plants and Their Identification*. New Delhi: Sarup & Sons.
- Viklund, K. 2004. Hallands tidiga odling. In: Carlie, L. [ed], *Hållplatser i det förgångna : artiklar med avstamp i de arkeologiska undersökningarna för Västkustbanans dubbelspår förbi Falkenberg i Halland*. Landskap I förändring Vol. 6. Halmstad: Hallands länsmuseum.

Wacnik, A., Kupryjanowicz, M., Mueller-Bieniek, A., Karczewski, M. & Cywa, K. 2014. The environmental and cultural contexts of the late Iron Age and medieval settlement in the Mazurian Lake District, NE Poland: combined palaeobotanical and archaeological data. *Vegetation History and Archaeobotany* 23: 439-459.

Welinder, S., Pedersen, E.A. & Widgren, M. 1998. *Det svenska jordbrukets historia*. Uppsala: Natur och kultur/LT's förlag.

Zohary, D., Hopf, M. & Weiss, E. 2012. *Domestication of Plants in the Old World*. 4th edition. Oxford: Oxford University Press.

Zutter, C. 2000. Wood and Plant-use in 17th-19th Century Iceland: Archaeobotanical Analysis of Reykholt, Western Iceland. *Environmental Archaeology* 5: 73-82.

Litteraturliste (for kapittel 7.3 Pollenmateriale)

Bakkevig, S., Virnovskaia, T., Amundsen, JE 2007. Planterestanalyse av jordprøver fra arkeologiske undersøkelser på Sora Bråde, Revheim, gnr. 39, bnr. 18, Stavanger. *Am oppdragsrapport* 2007/20, 22 s. + vedlegg.

Beta Analytic, 2004. Report of radiocarbon dating Analyses Sora Bråde. Letter to AM-UiS 20.04.2005.

Beug H.J. 2004. *Leitfaden der Pollenbestimmung für Mitteleuropa und angrenzende Gebiete*. Pfeil, München.

Fægri, K. & Iversen, J. 1989. Textbook of Pollen Analysis. IV Edition. John Wiley & Sons.

Gaillard M-J. 2007. *Pollen methods and studies: Archaeological applications*. I: Elias S (red), Encyclopedia of Quaternary Science Amsterdam: Elsevier, 2571-2595.

Geel van B. 2003. Environmental reconstruction of a Roman period settlement site in Uitgeest (The Netherlands), with special reference to coprophilous fungi. *Journal of Archaeological Science* 30. 873-883.

Grimm E.C. 1992. *Tilia and Tilia-graph: pollen spreadsheets and graphics programs*. Program and Abstracts, 8th International Palynological Congress, Aix-en-Provence (France), September 6-12, 1992, p.56.

Lid J & Lid D T. 2005. *Norsk flora*. 7. utgave. Det Norske Samlaget, Bookwell AB, Finland.

Moe D. 1974. Identification key for trilete microspores of Fennoscandian Pteridophyta. *Grana* 14.

Moore P.D., Webb J.A. & Collinson M.E. 1991. *Pollen analysis*. 2nd edn., Blackwell. Oxford

Prösch-Danielsen L. & Soltvedt E-C. 2011. From Saddle to rotary hand querns in South-Western Norway and the corresponding crop plant assemblages. *Acta Archaeologica* vol. 82.

Prösch-Danielsen L. & Simonsen A. 2000. Palaeoecological investigations towards the reconstruction of the history of forest clearances and coastal heathlands in southwestern Norway. *Vegetation History and Archaeobotany* 9: 189-204.

Punt W., Blackmore S., Clarke G.C.S., Hoen P.P & Stafford P.J. 1976-2003. *The northwest European pollen flora I-VIII*. Elsevier, Amsterdam.

Soltvedt E.-C., 2012 & Jensen, C.E. 2012. Botaniske analyser av makro- og mikrofossiler fra Jåsund gnr.1, Sola kommune. UiS-AM Oppdragsrapport 2012/24.

Stockmarr J. 1971. Tablets with spores used in absolute pollen analysis. *Pollen et Spores* 13, 615-62.

Vedlegg 1 Funnliste

S nr	Funnr. ID (punkt)	Nærmeste kontekst/struktur ID	Kategori/materiale	Felt	Samla inn (dato)	Samla inn av	Antall / Kommentar	Vekt (g) (total)	Stm. (mm) s	Tjukkleik stm. (mm) største skår/stein e.l.	Stm. (mm) minste skår/stein e.l.	Tjukkleik stm. (mm) minste skår/stein e.l.	Matskorpe (X)
13419.1	202	1500	Slippt øks	1	07.07.2015	MW	1 stk		77		28		
13419.10	201646	1210	Flint, avslag	1	16.10.2015	VD	13 stk						
13419.10	201647	1210	Flint, avslag	1	16.10.2015	VD	8 stk						
13419.12	201641	1210, 23165	Brente bein	1	13.10.2015	VD	SD: søppel, matavfall	1,05					
13419.12	201642	1210, 23166	Brente bein	1	13.10.2015	VD	SD: søppel, matavfall	13,04					
13419.12	201644	1300, 23168	Brente bein	1	23.12.2015	MW		0,18					
13419.14	201751	715	Hammerscale	1	16.10.2015	SW	Fra metallhåndverk, jern						
13419.14	23164	1105	Hammerscale	1	16.10.2015	MW	Fra metallhåndverk, jern						
13419.14	23166	1210	Hammerscale	1	16.10.2015	MW	Fra metallhåndverk, jern						
13419.15	23688	5100	Stein in situ m/ inriss	1	14.10.2015	EB	1 stk. Ikke tatt inn, for stor. Fotodokumentert.						
13419.16	201634		Kobberlegering	v/1	06.09.2015	JK/Rygene	1 stk. Uavklart objekt, m/ spor etter kobberlegering.						
13419.4	23645	5680	Leirkar	1	14.10.2015	MW	1 skår, rand	14,1	42		10		X
13419.5	201649	1210	Leirkar	1	16.10.2015	VD	1 stk	2,2					
13419.6	201650	1210	Leirkar	1	16.10.2015	VD	4 stk	11,8					
13419.7	200	5100	Leirkar	1	07.07.2015	MW	5 skår	7,02	24		9		3
13419.8	23169	1300	Leirkar	1	13.10.2015	MW	1 skår, bunn	2,1	22,5		7		X
13419.9	734	23545	Leirkar	1	08.07.2015	EB	1 skår, funne i Hus 1	2,02	23,5		8		
13420.1	4439	25175	Glass, m/ dekor	2	30.07.2015	MW	1 stk., m/ dekor, lysblå farge	3	26		22		
13420.10	24316	27240	Leirkar	2	07.10.2015	MW	1 skår, klebermagret, trolig fra spannformet kar.	7,5	38		7		
13420.11	5000	18825	Leirkar med dekor	2	04.08.2015	TAA	3 skår, inkl. 1 med dekor av fingerintrykk, 1 rand	22,3	52,5		9	27	7
13420.12	2157	F102, 200107	Leirkar	2	14.07.2015	MW	1 randskår, tynnvegget	8,3	45		37		
13420.13	18137	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	1 skår, rand	72,32	100		14		
13420.14	21679	22275	Leirkar	2	23.09.2015	VD	1 skår, bunn	25,78	57,5		12		
13420.15	21658	200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	2 skår, inkl. 1 randskår	22,68	51		15,5	21	8 X
13420.16	30869	17000	Leirkar	2	23.11.2015	MW	1 skår, funnet 11 cm fra toppen	58,2	64		63		
13420.17	21669	200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	1 skår, bunn	61,4	64,5		17,5		X
13420.18	18109	200144	Leirkar	2	25.08.2015	EB	5 skår, inkl. 2 bunnskår	49,36	47		11,5	26	7,5
13420.19	11173	32075, 200144	Leirkar	2	13.08.2015	EB	3 skår, inkl 1 bunnskår	54,41	58		16	30,5	11,5 X
13420.2	30870	201715	Kobberlegering	2	18.11.2015	EB	1 stk. Fragment av spenne (fot) av kopperlegering. Fragmentet stammer trolig fra en liten spenne av typen A2 ev B4 (shetelig 1910, fig. 23/57-58), og er så liten at det kan være snakk om en spenne for et barn.						
13420.20	18141	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	4 skår, inkl. 1 randskår. M/ fastbrent materiale.	25,95	43		19,5	15	7,5 X
13420.21	24123	18825	Leirkar	2	05.10.2015	MW	1 skår, rand	6,2	42		9		X
13420.22	30864	17160	Leirkar	2	19.11.2015	MW	2 randskår	13,3	31		26	33	21
13420.23	15523	15810	Leirkar	2	20.08.2015	EB	1 skår, rand	8,72	42		8		
13420.24	18125	18825	Leirkar	2	09.09.2015	EB	27 skår, inkl. 2 randskår	164,17	59		7	10	6 X
13420.25	30860	17000	Leirkar	2	23.11.2015	EB	1 skår	5,6	30		26		
13420.26	20079	32075, 200144	Leirkar	2	10.09.2015	EB	1 skår, overgang vegg-bunn	5,63	36,5		10,5		X?
13420.27	32680	14030	Leirkar	2	29.10.2015	VD	2 skår, (av 5 skår)	16,7	31		6		
13420.28	30840	22090	Leirkar	2	23.10.2015	MW	1 skår	4	27		17		
13420.28	18143	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	2 skår	30	43		11	5	4
13420.28	201711	2180, 15000, 150013	Leirkar	2	09.09.2015	MW	1 stk skår	2,2					
13420.28	21659	32075, 200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	2 skår	6,54	36		8	24	5 X
13420.29	24312	200142	Leirkar	2	23.10.2015	MW	2 skår	6,8	34		24	23	17
13420.29	21663	32075, 200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	8 skår/avskallinger	14,59	34		6,5	14	5,5
13420.3	4529	201715	Kobberlegering, draktspenne	2	30.07.2015	MW	1 stk. Trolig del av likearmet spenne fra FVT. Rest av dekor på ene siden av fragmentet.						
13420.30	14770	14830	Leirkar	2	19.08.2015	EB	1 skår	2,2	22,5		8		
13420.30	18115	17000	Leirkar	2	01.09.2015	EB	1 skår	11,76	42,5		10,5		
13420.30	18131	18825	Leirkar	2	09.09.2015	EB	1 skår	10,37	39,5		11		
13420.30	24205	22200	Leirkar	2	19.10.2015	MW	2 skår	7,2	38,5		8	18	0,8
13420.30	18111	200144	Leirkar	2	25.08.2015	EB	1 skår	9,05	38		11		
13420.30	18121	201715	Leirkar	2	01.09.2015	EB	1 skår, (jf 30872)	3,81	43		5		
13420.31	12409	12390	Leirkar	2	13.08.2015	EB	3 skår	6,46	24		8	25	7
13420.31	18110	200144	Leirkar	2	25.08.2015	EB	4 skår	11,55	29		9	25	8 X?
13420.31	22379	201715	Leirkar	2	08.10.2015	EB	12 skår, Samme kar/type som 30872 like ved?	69,75	51		8	18	3 X
13420.31	30872	201715	Leirkar	2	20.11.2015	MW	9 skår. Samme kar/type som 22379 like ved?	32,1	46		30	13	9
13420.32	21664	32075, 200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	1 skår	6,94	30		11		
13420.32	32071	32075, 200144	Leirkar	2	27.11.2015	MW	1 skår	3,8	27		20		
13420.32	13434	200107, 13400	Leirkar/ brent leire	2	19.08.2015	EB	1 skår	3,96	23,5		12		
13420.33	13139	15645	Leirkar	2	13.08.2015	EB	1 skår	6,23	32		10		X?
13420.33	18198	18200	Leirkar	2	09.09.2015	EB	1 skår	9,79	40		11		X
13420.33	11170	18825	Leirkar	2	13.08.2015	EB	2 skår	4,15	29		8	21,5	8 X?
13420.33	24121	18825	Leirkar	2	05.10.2015	MW	1 skår	17,4	53,5		10		
13420.33	4438	19600	Leirkar	2	30.07.2015	MW	5 skår	16,4	33		27	12	10
13420.33	4593	24900	Leirkar	2	03.08.2015	MW	1 stk	14,5					
13420.33	15050	25175	Leirkar	2	19.08.2015	EB	1 skår	2,57	27		8		
13420.33	201654	32075	Leirkar	2	21.12.2015	MW	1 stk skår	2,9	21		9		

Vedlegg 1 Funnliste

13420.33	19502	200142	Leirkar	2	09.09.2015	EB	2 skår	28,26	45	9	13	7	
13420.33	24313	200142	Leirkar	2	23.10.2015	MW	1 skår	19,1	47	41		X	
13420.33	11171	200144	Leirkar	2	13.08.2015	EB	1 skår	20,66	49	11,5		X	
13420.33	18136	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	2 skår	14	33	10,5	28	14	X
13420.33	18144	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	2 skår	8,34	28	10	24	9	
13420.33	18145	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	2 skår	10,55	33	9,5	29,5	11	X
13420.33	21665	200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	1 skår	2,54	23	8		X	
13420.33	18130	201715	Leirkar	2	09.09.2015	EB	1 skår	0,79	27,5	5			
13420.33	30866	17000	Leirkar	2	13.11.2015	MW	2 skår, funnet 5cm fra toppen	12					
13420.33	18140	32075, 200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	3 skår	29,9	52	14	22,5	7	X
13420.33	18142	32075, 200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	8 skår	119,42	66	12	26,5	12,5	X
13420.34	32718	17980	Leirkar	2	15.12.2015	MW	1 skår	4,6	24	13			
13420.34	18132	18825	Leirkar	2	09.09.2015	EB	3 skår, jf 30872 like ved	18,33	41,5	13	26	8	
13420.34	18998	18825	Leirkar	2	08.09.2015	MW	1 skår	4,75	26,5	9		X?	
13420.34	30865	19550	Leirkar	2	23.11.2015	EB	1 skår	14,8	42	33			
13420.34	30873	200107	Leirkar	2	23.11.2015	EB	1 skår	11,6	38	37			
13420.34	11172	200144	Leirkar	2	13.08.2015	EB	1 skår	9,86	43	9			
13420.34	18108	200144	Leirkar	2	25.08.2015	EB	2 skår	15,59	38	8,5	32	10	X?
13420.34	18133	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	1 skår	13,54	54	9,5		X?	
13420.34	18134	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	1 skår	31,92	61	10		X?	
13420.34	18135	200144	Leirkar	2	01.09.2015	VD	4 skår, inkl. 1 randskår. 2 skår passer sammen.	44,65	50,5	12	34	9	X
13420.34	18139	200144	Leirkar	2	09.09.2015	EB	2 skår	21,1	48	11,5	33	10	X
13420.34	20196	200144	Leirkar	2	11.09.2015	EB	2 skår	47,75	75	11	36,5	10	X
13420.34	21662	200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	3 skår	15	55	9	18	4	X
13420.34	21670	200144	Leirkar	2	23.09.2015	MW	2 skår	7,89	29	7	26	11	X
13420.34	32717	200144	Leirkar	2	15.12.2015	MW	1 skår	14,2	42	10			
13420.35	14244	14270	Leirkar	2	19.08.2015	MW	1 skår	1,72	21	7		X?	
13420.35	15524	15740	Leirkar	2	20.08.2015	EB	1 skår	0,86	17,5	5			
13420.35	13669	25250	Leirkar	2	19.08.2015	MW	1 skår	1,54	25	8,5			
13420.35	21657	200144	Leirkar	2	23.09.2015	EB	1 skår	2,54	22	6			
13420.35	18120	201715	Leirkar	2	01.09.2015	MW	1 skår	1,14	24	4			
13420.36	30886	14000	Leirkar	2	29.10.2015	VD	1 skår	4,6	41	13	14	8	
13420.36	30861	17000	Leirkar	2	19.11.2015	MW	1 skår	6,7	34	26			
13420.36	30862	17000	Leirkar	2	23.11.2015	EB	1 skår	4,6	29	27			
13420.36	19003	18825	Leirkar	2	08.09.2015	MW	1 skår	3,47	26,5	6,5		X	
13420.36	201618 (27528)	26170	Leirkar	2	29.10.2015	MW	7 skår fragmenter av tynt oransje-grå middelskornet kvartsmagret gods. Godsene har sot på utsiden.	3					
13420.36	19004	200142	Leirkar	2	08.09.2015	MW	1 skår	7,24	33	8	17	4,5	X
13420.36	24124	200142	Leirkar	2	05.10.2015	MW	1 skår	2,1	20	8			
13420.36	18107	200144	Leirkar	2	25.08.2015	EB	5 skår	10,66	35	7	18	8	X
13420.36	20078	200144	Leirkar	2	10.09.2015	MW	1 skår	6,93	34,5	8		X	
13420.36	30868	17000	Leirkar	2	13.11.2015	MW	1 skår, funnet 1 cm fra toppen	13,4	42	42			
13420.36	21667	200144	Leirkar, delvis sammenlimt	2	23.09.2015	VD	Preparat, til konservering.+ 2 stk ekstra skår i pose.	98,37					
13420.36	21677	200144	Leirkar, delvis sammenlimt	2	23.09.2015	EB	2 skår + preparat fra in situ samling (limt til delvis kar)	2,04	22	4	18	6	X?
13420.37	30867	16920	Brent leire	2	18.11.2015	MW	29 stk klumpar	122,1					
13420.37	18136	200144	Brent leire	2	09.09.2015	EB	2 bitar	10					
13420.37	18143	200144	Brent leire	2	09.09.2015	EB	9 bitar	24					
13420.37	21662	200144	Brent leire	2	23.09.2015	EB	2 bitar	6					
13420.38	13214	200107	Bein, ubrent	2	19.08.2015	MW	1 fragment	0,13					
13420.38	4594	24900	Ubrent bein	2	04.08.2015	MW	Mange fragment	4,59					
13420.38	30871	25045	Ubrent bein	2	26.11.2015	EB	26 fragment	1,55	20				
13420.38	6809	201715	Ubrent bein	2	05.08.2015	MW	30 fragment	0,45					
13420.39	20992	3435	Brent bein	2	16.09.2015	MW		0,62					
13420.39	22331	15810	Brent bein	2	08.10.2015	MW		1,14	26,5	3			
13420.39	19001	18825	Brent bein	2	08.09.2015	MW		0,14					
13420.39	19002	18825	Brent bein	2	08.09.2015	MW	1 fragment	0,11					
13420.39	24120	18825	Brent bein	2	02.10.2015	MW		0,55					
13420.39	18106	200144	Brent bein	2	25.08.2015	VD		0,26					
13420.39	18146	200144	Brent bein	2	09.09.2015	MW		0,47					
13420.39	18147	200144	Brent bein	2	09.09.2015	MW		1,06					
13420.39	18148	200144	Brent bein	2	09.09.2015	EB	3 fragment	0,3					
13420.39	21666	200144	Brent bein	2	23.09.2015	MW		0,39					
13420.39	18113	201715	Brent bein	2	01.09.2015	MW		0,17					
13420.39	18122	201715	Brent bein	2	09.09.2015	EB		0,82					
13420.39	18123	201715	Brent bein	2	09.09.2015	MW		1,68					
13420.39	18124	201715	Brent bein	2	09.09.2015	MW	Mulig kremert bein av menneske?	1,21					
13420.39	201639	32385, 32694	Brente bein	2	23.11.2015	MW		0,2					
13420.40	2153	F100, 25175	Spinnehjul av kleber, m dekor	2	14.07.2015	MW	1 stk., m/ dekor av 4 tynne parallelle innrissede linjer på utsiden. Funnet ved opprens/utgraving av lag 25175.	18,6	26	14			

Vedlegg 1 Funnliste

13482.2	4590	2260	Flint, avslag	2	30.07.2015	MW	1 stk, avslag		18	16				
13482.5	201743	2260	Jernfragment	2	30.07.2015	EB	1 stk. Lite jernfragment, uavklart funksjon.							

Vedlegg 2 Katalog

S13419/1-16

Boplassfunn (gårdsanlegg) fra bronsealder/jernalder fra NORE SUNDE FELT 1, 18 av NORDRE SUNDE (41/1), STAVANGER K., ROGALAND.

1) Øks, tverregget av grønnstein. Gjenstandsdeler: Eggfragment. Antall fragmenter: 1

Eggfragment av tverrøks av grønnstein/diabas. Delvis slipt trinnøks, med noen bevarte hoggearr. Den har trapesoid tverrsnitt med slipte sider. Skader på rygg, egg og underside.

Fnr: 202.

Mål: Stl: 6,5 cm. Stb: 4,8 cm. Stt: 2,9 cm.

Datering: 6000 - 4000 f. Kr.

Strukturnr: 1500. Funnet ved opprens av grøft 1500 ved Hus 1 (eBA).

2)* Nå, uviss av skifer. Gjenstandsdeler: Spissfragment. Antall fragmenter: 1

Slipt nå av skifer med spiss. Nålen er sylindrisk i tverrsnitt og har markeringer langs langsiden.

***/Utgår/**

Fnr: 201.

Mål: L: 5,0 cm. B: 1,1 cm. T: 1,1 cm.

3)* Slipestein av kvartsitt. Antall fragmenter: 1

Slipestein med trekantet for og med slipefure. ***/Utgår/**

Fnr: 22377.

Mål: L: 5,8 cm. B: 5,5 cm. T: 2,2 cm.

Datering: 4000 - 500 f. Kr.

Strukturnr: 3485 Funnet ved utgraving av grop 3485.

4) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Randskår. Antall fragmenter: 1

Ett randskår av svart keramikk.

Fnr: 23645.

Mål: Stl: 4,3 cm. Stb: 3,1 cm. Stt: 1,4 cm. Vekt: 13,5 gram.

Datering: 1800 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Strukturnr: 5680 Funnet i utkanten av Hus 2 (uavklart datering).

5) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdal: Skår. Antall fragmenter: 1

Ett leirkarskår av lysbrun grovt grusblandet gods

Fnr: 201649.

Mål: Stl: 2,4 cm. Stb: 2,0 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 2,3 gram.

Datering: 1800-500 f. Kr.

Strukturnr: 1210/23165 Funnet i ildgrop 1210 innen Hus 1 (eBA).

6) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdal: Skår. Antall fragmenter: 1

Fire leirkarskår av lysbrun grovt grusblandet gods.

Fnr: 201650.

Mål: Stl: 2,7 cm. Stb: 2,4 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 12,8 gram.

Datering: 1800-500 f. Kr.

Strukturnr: 1210/23166 Funnet i ildgrop 1210 innen Hus 1 (eBA).

7) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdal: Skår. Antall fragmenter: 5

To leirkarskår og tre mindre biter av lysbrun grovt grusblandet gods

Fnr: 200.

Mål: Stl: 2,7 cm. Stb: 2,6 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 7,0 gram.

Datering: 1800-500 f. Kr.

Funnet like ved Hus 1 (eBA).

8) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdal: Skår. Antall fragmenter: 1

Ett leirkarskår av lysbrun grovt grusblandet gods. Matskorpe på innsiden.

Fnr: 23169.

Mål: Stl: 2,7 cm. Stb: 2,3 cm. Stt: 1,0 cm. Vekt: 2,1 gram.

Datering: 1800-500 f. Kr.

Strukturnr: 1300 Funnet i grøft 1300 tilhørende Hus 1 (eBA).

9) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdal: Skår. Antall fragmenter: 1

Ett leirkarskår av lysbrun grovt grusblandet gods. Matskorpe på innsiden.

Fnr: 734.

Mål: Stl: 2,7 cm. Stb: 2,1 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 2,0 gram.

Datering: 1800-500 f. Kr.

Struktur: 23545 Funnet i grøft like ved Hus 1 (eBA).

10) Avslag, av flint. Antall: 4. Antall fragmenter: 22

Tjueto flint avslag, tjue med cortex og to uten cortex.

Fnr: 201646, 201647.

Mål: Stl: 2,7 cm. Stb: 1,9 cm. Stt: 0,4 cm.

Datering: 1800-500 f.Kr.

Struktur: 1210/23165 Funn nr.: 201646, 201647. Funnet i ildgrop 1210 tilhørende Hus 1 (eBA).

11)* Splint av flint. Antall fragmenter: 1

En flintsplint. */Utgår/

Fnr: 22377.

Mål: Stl: 2,5 cm. Stb: 1,1 cm. Stt: 0,8 cm.

12) Bein, brent. Antall fragmenter: 135

Etthundreogtrettifem biter av brent bein. Materialet stammer hovedsaklig fra en kontekst, og er tolket av arkeosteolog SDD (jf. rapport) til å stamme fra brent matavfall. Materialet er brent ved høyere temperatur enn de andre fragmentene av brent bein fra utgravingsfeltene på Nore Sunde. Ett fragment har spor etter å ha blitt knekket før brenning. Ett fragment er fra en ryggvirvel fra et pattedyr, kan ikke defineres nærmere.

Fnr: 201641, 201642, 201644.

Mål: Stl: 2,5 cm. Stb: 1,0 cm. Stt: 0,4 cm.

Struktur: 1210,1300 Funnet hhv. i grop med brent masse 1210 inne i Hus 1 (eBA) og i en grøft 1300 rett utenfor dette huset. Funn nr.: 201641,201642, 201644

13) Makrofossilprøve, av botanisk materiale. Antall: 13.

Tretten makrofossilprøver. Intrasid nr. P23161-8, og P24070-4, Nat. vit. nr. 2015/11-35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46 og 47

Datering: 3071+/-43 (UB31544), 3068+/-27 (UB31545), 3011+/-30 (UB31546), 3207+/-44 (UB31547), 2415+/-32 (UB31548), 1621+/-36 (UB31549), 2467+/-42 (UB32938), 2724+/-29 (UB32939)

Fra hhv. Hus 1 (eBA) og Hus 2 (uavklart datering).

14) Slagg, av jern, var. Hammerscale. Fnr: 23164,23166,201751.

Fire sfæriske og magnetiske små "hammer scales". Avfallsprodukt fra metallhåndverk/smiing.

Strukturnr: 715, 1105,1210. Funnet i makrofossilprøver (2015/11- 36/38/59) fra tre ulike strukturer innen Hus 1 (eBA).

15) Stein, ubestemmelig av bergart, var. tildannet. Antall fragmenter: 1

En stor, jordfast stein (<200 kg), med tydelig innrisset mønster på øvre del. Mønsteret hadde form av streker som formet sammenhengende ruter, og dekket et areal på ca 45x25 cm. Delen med innriss var noe skadet i kanten av steinen, trolig ved moderne aktivitet på stedet. Steinen ble vurdert til å være for stor til å bringes inn til AM for magasinerings, og den ble derfor etterlatt på stedet etter fotodokumentasjon.

Fnr: 23688.

Mål: Stl: 45,0 cm. Stb: 25,0 cm. Vekt: <20000 gram.

Funnet på Felt 1, like ved Hus 2. Grenset til moderne dreneringsgrøft 5190. Steinen ble punktinnmålt.

16) Bronsefragment, ubestemmelig. Antall fragmenter: 1

Ett fragment av metallgjenstand, med spor etter kobberlegering. Uavklart funksjon og alder. Det ble funnet et tekstilfragment ved konservators undersøkelse av objektet.

Fnr: 201634.

Mål: Stl: 4,2 cm. Stb: 3,2 cm. Stt: 0,4 cm. Sth: 1,2 cm. Vekt: 18,6 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 1537 e. Kr.

Funnet i dyrket mark i området mellom ID 141995 og 141998, ved bruk av metalldetektor av J. Kvanli i Rygene Detektorforening.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning Funn fra bosetningsområde, fra bronse- og jernalder.

Funnet i 2015 v/ Even Bjørdals undersøkelse (AM, UiS) i forbindelse med forvaltningsutgravning av ID 141995 Nore Sunde. Funnstedet lå i dyrket mark, i svakt S-SV skrånende terreng. Innberetning, planer, foto og kart m.m. v/ utgraver Even Bjørdal (2018) i Top. Ark.

Orienteringsoppgave: Lokalitetet ligger i dyrket mark NNØ for Sundekrossen-rundkjøring, og rett Ø for Kverneviksveien.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6540847, Ø: 305426.

LokalitetsID: 141995.

Funnet av: Even Bjørdal.

Funnår: 2015.

Litteratur:

Rygh, O.1885: Norske Oldsager. Cammermeyer.

Sean D. Denham: Osteological assemblage from Nordre Sunde, Stavanger k., Rogaland

Katalogisert av: Matthew Thomas Wilson.

S13420/1-56

Boplassfunn (gård) fra bronsealder/jernalder fra NORE SUNDE FELT 2, av NORDRE SUNDE (41/37), STAVANGER K., ROGALAND.

1) Glass. Gjenstandsdel: Hank. Antall fragmenter: 1

Et fragment av lysblått glass, dekorert. Muligvis fra en hank, utifra størrelse og symmetri på fragmentet. Uavklart alder.

Fnr: 4439.

Mål: L: 2,1 cm. B: 2,3 cm. T: 0,5 cm. Vekt: 3,07 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 1950 e. Kr.

Strukturnr: 25175. Funnet i lag 25175, innen flerfaset husgrunn Hus 18.

2) Spenne, korsformet, av kobberlegering, var. Smaa spænder A2: fig.23-26. Gjenstandsdel: Fot. Antall fragmenter: 1

Ett fragment fra en liten draktspenne i kobberlegering (bronse). Dårlig bevart, påført skader på flere sider, og knekket av i begge ender, slik at det er den midtre delen som er bevart. Spor etter dekor. Har trolig vært av enten a) korsformet type (jf. HS 1910: fig. 57-58), eller b) relieffspenne (jf. HS 1910: fig. 23-26). Disse spennetyperne er datert til folkevandringstid. Spennen er så liten at den kan ha tilhørt et barn.

Fnr: 30870.

Mål: Stl: 2,9 cm. Stb: 0,7 cm. Stt: 0,2 cm. Vekt: 2,12 gram.

Datering: 400-550 e. Kr.

Strukturnr: 201715. Funnet ved utgraving av flerfaset, steinsatt gulvlag innen trolig husgrunn Anlegg 31 (γROM-VT).

3) Spenne, uviss type, av kobberlegering. Gjenstandsdel: Kantfragment. Antall fragmenter: 1

Ett kantfragment fra en draktspenne i kobberlegering (bronse). Fragmentet stammer tydelig fra ytterkant av spennen, for det har en fremside med rand/vulst ytterst som går over i en lavere, flatere og mer relieffdekorert del. Baksiden er flat, kompakt og uten dekor. Den bevarte ytterkanten har en svak kurve. Det kan dreie seg om en type likearmet spenne m/ relieffdekor, men fragmentet er så lite at andre spenneformer ikke kan utelukkes.

Fnr: 4529.

Mål: Stl: 1,3 cm. Stb: 1,1 cm. Stt: 0,4 cm. Vekt: 1,16 gram.

Datering: 200-1050 e. Kr.

Strukturnr: 25045. Funnet ved utgraving av lag 25045 i flerfaset, steinlagt gulv i husgrunn Hus 31 (yROM-VT).

4) Bronsefragment, blikk av messing. Gjenstandsdel: Kantbeslag. Antall fragmenter: 1

Ett tynt blikkfragment av kobberlegering (bronse). Fragmentert og flatklemt, men har enten vært brettet rundt noe (kantfragment?) eller dannet en rund beholder (nålehus?).

Fnr: 4526.

Mål: Stl: 2,8 cm. Stb: 0,8 cm. Stt: 0,1 cm. Vekt: 0,4 gram.

Datering: 1800 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Strukturnr: 19565. Funnet i grop 19565, like SV om flerfaset husgrunn Hus 18.

5) Bronsefragment, ubestemmelig type av kobberlegering. Antall fragmenter: 1

Ett bronsefragment. Har et noe grovt utseende, og er relativt tungt og solid. Fragmentet har mange avbrutte biter, men har klart bevart spor etter en noe oppbrettet kant/vulst på den en langsiden. Uavklart funksjon og alder. Funnet ved bruk av metalldetektor på masser fra flateavdekking av Felt 1 / ID 141996.

Fnr: 201632.

Mål: Stl: 3,7 cm. Stb: 2,0 cm. Stt: 0,4 cm. Vekt: 11,16 gram.

Datering: 1800 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Funnet ved bruk av metalldetektor på masser fra flateavdekking av Felt 1 / ID 141996.

6) Jernfragment. Antall: 16. Antall fragmenter: 27

Tjuesju jernfragmenter. Funnene er fordelt på 16 ulike poser/funnkontekster. Dette inkluderer både bestemmelige fragment (en komplett liten nagle, sju biter fra tre tanger der to tanger har rester av bevart treverk - muligvis tre kniver, seks biter fra trolig jernbeslag, seks spikre/tener trolig fra spikre, ett ringformet fragment med to parallelle utstikkere som muligens er rester etter en tange eller en jernlenke), og seks ubestemmelige fragmenter.

Fnr: 10099, 11175, 18126, 18127, 18129, 2151, 2154, 27525, 4525, 4527, 4528, 4865, 6810, 4593, 30863, 30000.

Mål: Stl: 11,3 cm. Stb: 3,3 cm. Stt: 2,4 cm.

Datering: 500 f. Kr. - 1537 e. Kr.

Funn nr.: 10099, 11175, 18126, 18127, 18129, 2151, 2154, 27525, 4525, 4527, 4528, 4865, 6810, 4593, 30863, 30000

7) Leirkar, spannformet type, av keramikk/glimmer, var. AB1 eller AB3. Antall fragmenter: 1

Ett skår fra et spannformert leirkar av fint, glimmerholdig grått gods. Dekoren består av en kamtrukket trippel linje i vinkelmønster.

Fnr: 22378.

Mål: Stl: 5,0 cm. Stb: 4,2 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 11,6 gram.

Datering: 400-500 e.Kr.

Strukturnr: 27160. Funnet ved utgravning av stolpehull 27160 i flerfaset husgrunn Hus 18 (ROM-VT).

8) Leirkar, spannformet type, av keramikk/glimmer, var. AB1 eller AB3. Antall fragmenter: 1

Ett skår fra et spannformert leirkar av fint, glimmerholdig grått gods. Dekoren består av en kamtrukket trippel linje i vinkelmønster.

Fnr: 30866.

Mål: Stl: 6,1 cm. Stb: 4,4 cm. Stt: 0,4 cm. Vekt: 10,8 gram.

Datering: 400-500 e.Kr.

Strukturnr: 17000. Funnet ved utgravning av grøft 17000 i område med gårdsanlegg fra ROM-VT.

9) Leirkar, spannformet type, av keramikk/glimmer. Gjenstandsdel: Randskår. Antall fragmenter: 1

Ett randskår fra et spannformert leirkar av fint, glimmerholdig grått gods.

Mål: Stl: 3,5 cm. Stb: 3,1 cm. Stt: 1,8 cm. Vekt: 9,6 gram.

Datering: 400-500 e.Kr.

Strukturnr: 12340. Funnet ved utgravning av grop 12340 i flerfaset husgrunn Hus 18 (ROM-VT).

10) Leirkar, spannformet type, av keramikk/glimmer. Antall fragmenter: 1

Ett skår fra et spannformert leirkar av fint, glimmerholdig grått gods, udekorert.

Fnr: 24316.

Mål: Stl: 4,4 cm. Stb: 3,1 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 7,5 gram.

Datering: 400-500 e.Kr.

Strukturnr: 27240. Funnet ved utgravning av stolpehull 27240 i flerfaset husgrunn Hus 18 (ROM-VT).

11) Leirkar, type hankekar, av keramikk, var. Bøe f.262. Gjenstandsdal: Randskåar.

Antall fragmenter: 3

Tre fragmenter (to randskåar) fra et hankekar, muligens uten hank, med fingerinntrykk dekorasjon. Dekorasjon og karformen ser ut som figur 262 i Bøe, 1931, "Jernalderens keramikk i Norge". De tre fragmentene er av sandholdig grått gods som passer sammen.

Fnr: 5000.

Mål: Stl: 7,0 cm. Stb: 4,1 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 22,3 gram.

Datering: 300-500 e.Kr.

Funnet ved opprens like SV om flerfaset husgrunn Hus 18 (ROM-VT).

12) Leirkar, type bulevase, av keramikk. Gjenstandsdal: Randskåar. Antall fragmenter: 1

Ett randskåarfragment fra leirkar av tynt, finkornet gods med svertet og polert overflate. Muligens den samme typen som figur 237 i Bøe, 1931, "Jernalderens keramikk i Norge"

Fnr: 2157.

Mål: Stl: 4,8 cm. Stb: 4,2 cm. Stt: 0,4 cm. Vekt: 8,3 gram.

Datering: 300-500 e.kr.

Funnet ved opprens like Ø om flerfaset husgrunn Hus 18 (ROM-VT).

13) Leirkar, type situlaformet, av keramikk. Gjenstandsdal: Randskåar. Antall fragmenter: 1

Ett leirkar – randskåar, med P-formet rand av lysbrun, grovt sandblandet gods.

Fnr: 18137.

Mål: Stl: 8,6 cm. Stb: 7,4 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 72,3 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av steinholdig lag/gulvlag 32075 i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

14) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdal: Bunnskåar. Antall fragmenter: 1

Ett bunnskåar av oransjegrått, grovkornet, sandholdig gods. Fragmentet har flat bunn og nesten rett vinkel i overgang fra bunn til side.

Fnr: 21679.

Mål: Stl: 5,8 cm. Stb: 4,8 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 25,8 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 22275. Funnet i steinfylt lag 22275 i mulig husgrunn Anlegg 29. Ildsted 22110 i området er fra eROM.

15) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Randskår. Antall fragmenter: 2

To fragmenter av oransjegrått, grovkornet, sandholdig gods. Herav ett randskår med en liten P - profil og flat topp.

Fnr: 21658.

Mål: Stl: 5,3 cm. Stb: 3,3 cm. Stt: 1,9 cm. Vekt: 22,7 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved opprens like SØ om lag 32075 tilhørende mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

16) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Bunnskår. Antall fragmenter: 1

Ett fragment av oransjegrått, grovkornet, sandholdig gods. Fragmentet er fra den nederste delen av leirkaret.

Fnr: 30869.

Mål: Stl: 5,9 cm. Stb: 5,0 cm. Stt: 2,6 cm. Vekt: 58,2 gram.

Datering: 500 f. Kr.- 550 e. Kr.

Strukturnr: 17000. Funnet ved utgravning av grøft 17000, i kontekst med gårdsanlegg fra ROM-VT.

17) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Bunnskår. Antall fragmenter: 1

Ett bunnskårfragment av oransjegrått, grovkornet, sandholdig gods. Fragmentet har flat bunn og et inntrykk på utsiden rundt bunnen rett over vinkelen mellom bunn og side. Jf. S13420.18 for lignende type gods - samme kar?

Fnr: 21669.

Mål: Stl: 6,7 cm. Stb: 6,4 cm. Stt: 1,8 cm. Vekt: 61,4 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av steinfylt lag/gulvlag i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

18) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Bunnskår. Antall fragmenter: 5

Fem fragmenter av lysgråbrunt, grovkornet, sandholdig gods. Herav to bunnskår med flat bunn. Jf. S13420.17 for lignende type gods - samme kar?

Fnr: 18109.

Mål: Stl: 4,9 cm. Stb: 4,5 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 49,3 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av steinfylt lag/gulvlag i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

19) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdel: Bunnskår. Antall fragmenter: 3

Tre fragmenter av oransjegrått, grovkornet, sandholdig gods, hvorav ett er bunnskår. Godset er svart på innsiden.

Fnr: 11173.

Mål: Stl: 6,2 cm. Stb: 3,8 cm. Stt: 1,6 cm. Vekt: 54,4 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av steinfylt lag/gulvlag 32075 i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

20) Leirkar, av keramikk. Antall: 2. Gjenstandsdel: Randskår. Antall fragmenter: 4

Fire leirkarfragmenter, fra to forskjellige kar. Ett randskår består av grovkornet, sandholdig gods, og har en flat topp. De øvrige tre fragmentene består av oransjegrått, finkornet, sandholdig gods. Alle de fire fragmentene er svarte på utsiden, er faste og har god brenning.

Fnr: 18141.

Mål: Stl: 4,6 cm. Stb: 2,4 cm. Stt: 2,3 cm. Vekt: 26 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av steinfylt lag/gulvlag 32075 i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

21) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdel: Randskår. Antall fragmenter: 1

Ett randskårfragment av tynt, grått, finkornet, sandholdig gods. Randen er P-formet med flat topp.

Fnr: 24123.

Mål: Stl: 4,4 cm. Stb: 3,1 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 6,2 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved opprens i området mellom Anlegg 29 og Anlegg 30.

22) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdel: Randskår. Antall fragmenter: 2

To fragmenter av tynt, grått, middelskornet, sandholdig leirkar. Herav ett randskår med vertikal rand som bare er litt fortykket.

Fnr: 30864.

Mål: Stl: 3,4 cm. Stb: 3,1 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 13,3 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 17160. Funnet ved utgravning av grop 17160, i kontekst med gårdsanlegg fra ROM-VT.

23) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Randskår. Antall fragmenter: 1

Ett fragment av grått, finkornet, sandholdig leirkar. Karet har en vertikal rand som er bare litt fortykket og er flat på toppen.

Fnr: 15523.

Mål: Stl: 3,6 cm. Stb: 3,2 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 8,7 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Strukturnr: 15810 Funnet ved utgravning av grop 15810, i kontekst med gårdsanlegg fra ROM-VT.

24) Leirkar, av keramikk/kvarts. Gjenstandsdeler: Randskår, veggskår. Antall fragmenter: 27

Tjuesju fragmenter av oransjegrått, finkornet, sandholdig kvartsmagret gods, hvorav to er randskår og tre halsskår. Keramikken er fast og brenningen god. Jf. magring i S13420.25.

Fnr: 18125.

Mål: Stl: 6,2 cm. Stb: 4,3 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 164,2 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved opprens av område rett øst om trolig flerfasert husgrunn Anlegg 31 (ROM-VT).

25) Leirkar, av keramikk. Gjenstandsdeler: Randskår. Antall fragmenter: 1

Ett randskår av tynt, oransjegrått, middelskornet, sandholdig leirkar. Karet har en vertikal rand som bare er litt fortykket. Jf. magring i S13420.24.

Fnr: 30860.

Mål: Stl: 3,4 cm. Stb: 3,4 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 5,6 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 17000. Funnet ved utgravning av grøft 17000, i område for gårdsanlegg fra ROM-VT.

26) Leirkar, av keramikk/kvarts. Gjenstandsdeler: Vegg/bunnskår. Antall fragmenter: 1

Ett skår av oransje, finkornet, kvartsmagret gods. Fragmentet er fra den nederste delen av karveggen, rett ved bunnen.

Fnr: 20079.

Mål: Stl: 3,7 cm. Stb: 2,7 cm. Stt: 1,5 cm. Vekt: 5,6 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av steinfylt lag/gulvlag 32075 i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

27) Leirkar, hankekar av keramikk. Antall: 1 Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 2

To fragmenter fra ett hankekar, med fingerinntrykkdekorasjon. Muligens av type uten hank. Dekorasjon og karform ser ut som figur 262 i Bøe, 1931, "Jernalderens keramikk i Norge". De to fragmentene består av sandholdig grått gods og kan føyes sammen.

Fnr: 32680.

Mål: Stl: 3,9 cm. Stb: 3,8 cm. Stt: 1,7 cm. Vekt: 13,3 gram.

Datering: 300-500 e.Kr.

Strukturnr: 14030. Funnet ved utgravning av grop 14030, innen flerfaset husgrunn Hus 18 (ROM-VT).

28) Leirkar, av keramikk. Antall: 4. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 6

Seks grovkornete veggskårfragmenter, fra fire forskjellige kontekster. Godsene er faste og brenningen god, med en oransjefarget utside og svart innside.

Fnr: 22379, 21659, 30840, 18143 og 201711..

Mål: Stl: 5,3 cm. Stb: 4,7 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 44 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 201715, 32075, 22090, 2180. Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

29) Leirkar, av keramikk. Antall: 2. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 10

Ti fragmenter av oransjegrått, finkornet, gods magret med bergarter. Godsene kommer fra to forskjellige kontekster.

Fnr: 21663, 24312.

Mål: Stl: 4,0 cm. Stb: 2,8 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 21 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet ved utgravning av hhv. område mellom Anlegg 29 og Anlegg 31, og innen lag 32075 i trolig husgrunn Anlegg 31 (fROM).

30) Leirkar, av keramikk. Antall: 6. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 7

Sju skår med oransjegrått gods, magret med middels storkornete bergarter. Skårene kommer fra seks forskjellige kontekster.

Fnr: 18131, 14770, 18115, 18111, 24205 og 18121.

Mål: Diam: 4,1 cm. Tvm: 3,6 cm. Stm: 1,3 cm. Vekt: 45 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 14830, 17000, 200144, 22200, 201715. Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster innen lokaliteten.

31) Leirkar, av keramikk. Antall: 4. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 27

Tjuesju fragmenter av tynt, oransjegrått, finkornet gods magret med bergarter. Skårene kommer fra fire forskjellige kontekster.

Fnr: 18110, 22371, 12409 og 30872.

Mål: Stl: 5,0 cm. Stb: 3,7 cm. Stt: 1,0 cm. Vekt: 100 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 200144, 12390, 201715. Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

32) Leirkar, av keramikk. Antall: 3. Antall fragmenter: 3

Tre fragmenter av oransje, finkornet, sandholdig gods. Skårene kommer fra tre forskjellige kontekster, og har svært avslitte og avrundede kanter.

Fnr: 13434, 21664 og 32071.

Mål: Stl: 3,1 cm. Stb: 2,4 cm. Stt: 1,4 cm. Vekt: 14 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 13400, 32075. Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

33) Leirkar, av keramikk/kvarts. Antall: 19. Gjenstandsdel: Vegg- og bunnskår. Antall fragmenter: 39

Trettini fragmenter av oransje, grovkornet, gods. Godsene er kvartsmagret og kommer fra nitten forskjellige kontekster.

Funn nr.: 15050, 24121, 18142, 18198, 32070, 18140, 18130, 13139, 19502, 11171, 4438, 24313, 4593, 18145, 21665, 18144, 11170, 30866 og 18136.

Mål: Stl: 6,7 cm. Stb: 4,8 cm. Stt: 1,3 cm. Vekt: 335 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

34) Leirkar, av keramikk. Antall: 15. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 28

Tjueåtte veggskårfragmenter av oransjegrått, middelskornet, kvartsmagret gods. Skårene kommer fra femten forskjellige kontekster, og flere har sot på utsiden.

Fnr: 18134, 18998, 18108, 18133, 11172, 18135, 30865, 21670, 32717, 32718, 21662, 18139, 18132, 30873 og 20196.

Mål: Stl: 7,9 cm. Stb: 3,9 cm. Stt: 1,5 cm. Vekt: 265 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

35) Leirkar, av keramikk. Antall: 4. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 4

Fem fragmenter av tynt oransjebrunt, finkornet gods. Skårene kommer fra fem forskjellige kontekster.

Fnr: 18120, 14244, 13669, 21657 og 15524.

Mål: Stl: 2,0 cm. Stb: 2,0 cm. Stt: 0,8 cm. Vekt: 7 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

36) Leirkar, av keramikk. Antall: 11. Gjenstandsdel: Veggskår. Antall fragmenter: 21

Tjuefire fragmenter av tynt, oransjegrått, middelskornet, kvartsmagret gods. Skårene har sot på utsiden og kommer fra elleve forskjellige kontekster. Fnr 21677 er en samling skår som ble tatt opp som preparat og i ettertid limt sammen til et kar (dette er her regnet som ett fragment).

Fnr: 18107, 24124, 30862, 30868, 30886, 19003, 30861, 20078, 19004, 21677 og 201618.

Mål: Stl: 4,2 cm. Stb: 4,3 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 175 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

37) Leire, brent. Antall: 4. Antall fragmenter: 41

Førtien klumper av brent leire. Stammer fra fire ulike kontekster. Noen er muligens fra en ovnkonstruksjon. Fire av de brente leireklumpene fra 30867 har inntrykk av greiner.

Fnr: 18136, 18143, 21662, 30867.

Mål: Stl: 5,0 cm. Stb: 4,2 cm. Stt: 1,7 cm. Vekt: 160 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Funnet ved utgravning av flere ulike kontekster på lokaliteten.

38) Bein, ubrent. Antall: 4. Antall fragmenter: <50

Knappe sju gram med fragmenter av ubrente bein. Stammer fra fire ulike kontekster. Analysert ved arkeosteolog SDD v/ AM, UiS. Materialet virker å stamme fra dyrebein, tilknyttet matavfall eller avfall fra håndverk.

Fnr: 13214, 30871, 4594 og 6809.

Mål: Stl: 1,2 cm. Stb: 1,1 cm. Stt: 0,5 cm. Vekt: 6,72 gram.

39) Bein, brent. Antall: 15. Antall fragmenter: 27

Tjuesju biter av brent bein fra femten forskjellige kontekster. Analysert ved arkeosteolog SDD v/ AM, UiS. Materialet virker å stamme fra dyrebein, tilknyttet matavfall eller avfall fra håndverk.

Funn nr.: 22331, 18147, 19001, 18124, 18113, 18106, 18148, 19002, 20992, 18146, 21666, 18123, 18122, 201639, 24120

Mål: Stl: 2,4 cm. Stb: 2,1 cm. Stt: 0,3 cm. Vekt: 9,12 gram.

40) Spinnehjul, rett basis, rett topp, av kleber, var. IB/IIA (R168). Antall fragmenter: 1

Ett spinnehjul av kleber. Trolig formet ved hjelp en dreiebenk. Formen ligner type Hofseth IB/IIA. Det har fire fine linjer/sirkler horisontalt rundt (løper med hjulets dreieretning) sideflaten, disse er jevnt plassert. Det indre hullet måler 11mm i diameter, og har tverrsnitt som type Hofseth IIIA. Etter de fleste kriteriene i Hofseth 1985, virker det mest sannsynlig at spinnehjulet stammer fra eJA. Men det er uvanlig lett, og passer således for dette kriteriet bedre i yJA. Et annet kriterie som kan indikere yJA, er bruken av horisontale sirkler. Et så lett spinnehjul har trolig blitt brukt til å spinne tynn tråd. Det kan heller ikke helt utelukkes at gjenstanden er noe annet enn et spinnehjul, for eksempel et smykke, men det har ingen spor etter snor/oppheng.

Fnr: 2153.

Mål: Sth: 1,8 cm. Diam: 3,1 cm. Vekt: 18,6 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Strukturnr: 25175. Funnet ved utgravning av kulturlag 25175, en av de stratigrafisk yngste strukturene innen den flerfasete husgrunnen Hus 18 (ROM-VT).

41) Bryne, rektangulært tverrsnitt, av skifer, var. Redskaper 141. Antall: 2. Antall fragmenter: 2

To bryner med rektangulært tverrsnitt. Det minste brynet (F4595) er 14,1 cm langt, 4 cm bredt og 1,9 cm tykt, og er lagd av glimmerkvartsskifer (mica quartz schist). Det er knekket av i den ene enden, men har etter alt å dømme vært av knokkelformet type og dermed mest trolig fra eJA. Den bevarte enden er skråformet, men avrundet. Sannsynligvis fra Eidsborgområdet i Telemark. Det største brynet (F2156) er 22,9 cm langt, 3,1 cm bredt og 1,9 cm tykt, og er laget av lillabrun skifer. Det er skrått tilskåret i begge ender, noe som er vanlig blant skiferbryner fra yVT (jf JP 1951).

Fnr: 2156.

Datering: 200 - 1200 e. Kr.

Det største brynet (2156) ble funnet ved utgravning i S-enden av den flerfasete husgrunnen Hus 18 (ROM-VT), dette er det samme området/rommet som har 14C-dateringer fra yVT-tMA. Det minste brynet (4595) ble funnet i forbindelse med den NØ-delen av den trolige flerfasete husgrunnen Anlegg 31 (ROM-eVT).

42) Spillebrikke, rund, av skifer. Antall fragmenter: 1

En spillebrikke, eller muligens et lite lokk, av skifer. Tilnærmet rund, med klart tilhuggede kanter. Ligner svært mye på gjenstander tolket som spillebrikker og registrert under 1) C 35300 (Funn fra NORSKE FOLKTOMTEN, HANDELSTORVET, BROENE I, SKIEN, TELEMAR. Riksantikvarens undersøkelser 1979 v. Siri Myrvoll Lossius), og 2) T 17344b fra Frøya prestegjeld, Sør- Trøndelag (Flat, rund spillebrikke av kleberstein. Diam. 4,4 cm, tykkelse 1,4 cm).

Fnr: 21680.

Mål: Stl: 7,6 cm. Stb: 6,9 cm. Stt: 1,3 cm. Diam: 7,2 cm.

Datering: 500 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Strukturnr: 22275. Funnet ved utgravning av steinfylt lag 22275, i område mellom Anlegg 29 og Anlegg 30.

43) Kvernstein, skubbekvern, av bergart, Granitt. Antall fragmenter: 1

Skubbekvern av granitt, med en stor fordypning i midten.

Fnr: 21668.

Mål: Stl: 32,2 cm. Stb: 26,6 cm. Stt: 11,7 cm.

Datering: 500 f. Kr. 550 e. Kr.

Strukturnr: 32075. Funnet som del av steinfylt lag/gulvlag 32075 i mulig husgrunn Anlegg 30 (fROM).

44)* Stein strandstein av kvartsitt/kvarts, var. Glattestein. Antall: 4. Antall fragmenter: 4

Fire glattesteiner fra tre forskjellige kontekster. ***/Utgår/**

Fnr: 4596.

Mål: Stl: 5,4 cm. Stb: 5,2 cm. Stt: 4,2 cm.

Funn. nr.: 4596

45)* Stein, strandstein av flint, var. Bearbeidet. Antall fragmenter: 1

En bearbeidet strandflint. I midten av flinten er et naturlig hull blitt forstørret, muligens til en tråd eller tau. Standflinten er tolket å være en vekt. ***/Utgår/**

Fnr: 4600.

Mål: Stl: 8,8 cm. Stb: 5,5 cm. Stt: 4,7 cm. Vekt: 201,6 gram.

46) Slagstein, avrundet, av kvarts. Antall fragmenter: 1

Mulig slagstein av kvarts, gjenbrukt som oppvarmingsstein. Steinen er fragmentert, det mangler omtrent halvparten av ein opprinnelig oval stein.

Fnr: 4598.

Mål: Stl: 8,3 cm. Stb: 6,2 cm. Stt: 3,7 cm.

Strukturnr: 24950. Funnet ved utgravning av steinbrolagt lag/gulvlag/sti innen trolig husgrunn Anlegg 31 (ROM-eVT).

47) Avslag, m. kantretusj, av flint. Antall: 2.

Et avslag med kantretusj og et avslag med naturlig slitasje i kantsonen.

Mål: Stl: 3,9 cm. Stb: 2,6 cm. Stt: 1,4 cm.

Funn nr.: 2150 og 15219

48) Kjerne, en plattform, av flint.

Kjerne av flint med en plattform og et makroavslag med en negativ avspaltning.

Fnr: 4998, 4999.

Mål: Stl: 6,9 cm. Stb: 6,2 cm. Stt: 2,8 cm.

49) Avslag, av flint.

Et avslag av mørkgrå flint med sekundære slagmerker som tyder på at det kan ha vært benyttet som ildflint. Fnr: 14209.

Mål: Stl: 5,3 cm. Stb: 2,4 cm. Stt: 1,7 cm.

50) Avslag, av flint. Antall: 7.

Sju avslag av flint.

Funn nr.: 3204, 18197, 4992, 4993, 4994, 4996, 4997

Mål: Stl: 6,2 cm. Stb: 4,7 cm. Stt: 1,6 cm.

51) Slagg. Antall fragmenter: 1

En liten klump med slagg, evt. annet smeltet materiale.

Fnr: 19000.

Mål: Stl: 4,6 cm. Stb: 4,3 cm. Stt: 3,1 cm. Vekt: 4,8 gram.

Funnet ved opprens i område mellom Anlegg 29 og Anlegg 30.

52) Makrofossilprøve, av botanisk materiale. Antall: 65.

Sekstifem makrofossil prøver.

Nat.vit.nr.: 2015/11-6, 54-6, 65, 88-98, 100, 102-5, 109-119, 125-8, 132, 134-158 og 160-162. Prøve nr.: 21678, 25330, 25331, 27020, 27527, 27850, 27851, 27852, 30001, 30002, 30545, 30546, 30830, 30831, 30832, 30833, 30834, 30835, 30836, 30837, 30838, 30874, 30875, 30876, 30877, 30878, 30879, 30880, 30881, 30882, 30883, 30884, 30885, 32062, 32063, 32064, 32070, 32072, 32146, 32380, 32584, 32693, 32694, 32695, 32700, 32701, 32702, 32703, 32704, 32705, 32706, 32707, 32708, 32709, 32710, 32711, 32712, 32713, 32714, 32715, 32716, 32752, 32753, 32754 og 32755

Datering: 1973+/-28 (UB31542), 1219+/-27 (UB31554), 1604+/-29 (UB31555), 1392+/-43 (UB31558), 1695+/-30 (UB31560), 1615+/-23 (UB31561), 1271+/-29 (UB31562), 1604+/-33 (UB31563), 1995+/-32 (UB31564), 1541+/-23 (UB31565), 2052+/-24 (UB31567), 2150+/-54 (UB31568), 2190+/-32 (UB31569), 1794+/-29 (UB31572), 1883+/-30 (UB31573), 1706+/-32 (UB31574), 3376+/-55 (UB31575), 3444+/-34 (UB31576), 1650+/-47 (UB31578), 1515+/-32 (UB31579), 3285+/-35 (UB31580), 1199+/-29 (UB31582), 1562+/-39 (UB31583), 1621+/-31 (UB31584), 3674+/-49 (UB31585), 1173+/-36 (UB31586), 1199+/-29 (UB32942), 1746+/-29 (UB32943), 974+/-38 (UB32944), 862+/-25 (UB32945), 2219+/-28 (UB32946), 3187+/-31 (UB32949), 2977+/-46 (UB32950), 3195+/-40 (UB32951), 2039+/-36 (UB32952), 3817+/-34 (UB32953), 1315+/-30 (UB32954), 2235+/-28 (UB32955), 1700+/-34 (UB32956)

53) Slipestein, av bergart, var. m/ slipefure. Antall fragmenter: 1

En stein med tydelig rund fure etter sliping. Furen (ca 3 cm lang og 0,9 cm bred) har avrundete kanter. Et mulig nålebryne.

Fnr: 22377.

Mål: Stl: 6,2 cm. Stb: 5,4 cm. Stt: 2,3 cm.

Datering: 500 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Struktur: 3485. Funnet ved utgraving av grop 3485, innen husgrunn Hus 28 (MRT-VT).

54) Pimpstein, var. sintret. Antall fragmenter: 1

En klump med varmpåvirket pimpstein. Klumpen er delvis smeltet/sintret, og er lett.

Fnr: 18128. Vekt: 15,4 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 1050 e. Kr.

Strukturnr: 25015. Funnet ved utgravning av steinbrolagt gulv 25015 i trolig husgrunn Anlegg 31 (ROM-eVT).

55) Stein, av bergart, var. m/ innriss. Antall fragmenter: 1

En stor stein med tydelige tegn på sliping og innriss utført av mennesker. Steinen hadde to langsider og to kortsider, disse var alle svakt skrånende slik at steinen var større nederst enn øverst. Toppen av steinen var tilnærmet flat, som et avlangt platå. Steinen var slipt til en glatt overflate på hele den øvre delen (både sider og topp), mens den lenger nede ved bakken og under bakken hadde en naturlig, ru overflate. På de slipte delene var det et omfattende antall innriss, i form av tynne streker. Disse strekte seg for det meste vertikalt, og fremstod som skåret/risset inn i steinen med en tynn, skarp gjenstand. Denne dekoren gikk som et bånd rundt hele den øvre delen av steinen, i tillegg fantest det lignende streker på den flate toppen. Det var ingen slike streker på de lavere, uslipte delene av steinen. Det er uavklart hva disse strekene representerer, men de ser ikke ut som runer eller klare ristningssymboler. Steinen ble vurdert som for stor/tung til å fraktes til AM for magasinerings, så den ble fotodokumentert og deretter etterlatt på stedet. Kaul mfl. (2016) gir eksempler på bergkunst ("minilithic art") på steiner o.l. med strekdekor som ligner noe på det man ser på denne steinen. Slik kunst er på Bornholm og lenger sør i Europa knyttet til neolitiseringsprosessen. Om steinen fra Nore Sunde er del av det samme tankesettet, skal den trolig dateres til SN og det tidligste jordbruket i området.

Mål: L: 60,0 cm. B: 25,0 cm. H: 80,0 cm.

Datering: 2300 - 1800 f. Kr.

Funnet rett ved struktur 19310 N på lokaliteten, like ved feltgrensa mot veien Sundeporsen. Steinen ble først vurdert som jordfast, men senere undersøkelser viste at den var plassert i en nedgravning/grop.

56) Fosfatprøve, av minerogent materiale. Antall: 14.

Fjorten fosfatprøver. Disse er analysert ved laboratoriet MAL, Univ. i Umeå.

Prøvemateriale tatt ut innen og rett sør om trolig husgrunn Anlegg 31. Nat.vit.nr.: 2015/11-139,140,141,142,143,144,145,146,147,148,149,150,151.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funn fra bosetningsområde, fra bronse- og jernalder. Funnet i 2015 v/ Even Bjørdals undersøkelse (AM, UiS) i forbindelse med forvaltningsutgravning av ID 141996 Nore Sunde. Innberetning, planer, foto og kart m.m. v/ utgraver (2018) i Top. Ark.

Orienteringsoppgave: Funnstedet lå i dyrket mark, i svakt S-SV skrånende terreng. Lokaliteten ligger på Nordre Sunde gnr. 41, Stavanger i dyrka mark øst for Sundekrossen og FV409 Kvernvikveien og vest for Sundeveien.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6541150, Ø: 305384.

LokalitetsID: 141996.

Funnet av: Even Bjørdal.

Funnår: 2015.

Litteratur:

Shetelig, H. (1910): Smaa bronespænder fra folkevandringstiden. Oldtiden ; I, s. 51-99.

Kristoffersen, S. og Magnus, B. (2010): Spannformete kar. Utvikling og variasjon. AmS-Varia 50.

Bøe, J. (1931): Jernalderens keramikk i Norge. Bergens Museum Skrifter; 14.

Rygh, O. (1885): Norske Oldsager. Cammermeyer.

Sean D. Denham (2015): Osteological assemblage from Nordre Sunde, Stavanger k., Rogaland

Hofseth, E. Høigård (1985): Det går i spinn. Forsøk på klassifikasjon av spinnehjul i Rogaland. I : J. R. Næss (red.) Artikkelsamling I. AmS-Skrifter 11. Arkeologisk museum i Stavanger, s. 33-61.

Petersen, J.(1951): Vikingtidens redskaper. Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-akademi i Oslo. II. Hist.-filos. Klasse 1951, I.

Lossius, Siri Myrvoll (1979): Riksantikvarens undersøkelser 1979

Kaul, F. et al. (2016): Recent finds of Neolithic miniature rock art on the island of Bornholm - including topographic motifs.

Katalogisert av: Matthew Thomas Wilson og Even Bjørdal.

S13421/1-12

Boplassfunn (gård) fra bronsealder/jernalder fra NORE SUNDE FELT 3, av NORDRE SUNDE (41/14), STAVANGER K., ROGALAND.

1) Smeltedigel, av keramikk. Antall fragmenter: 11

Elleve smeltedigelfragmenter, hvorav to har håndtak, en hel og den annen fragmentarisk. Det hele handtaket måler 1,6 x 1,1 x 0,8 cm og har tilsvarende form (fingerbølformet) som smeltedigler påvist i Ribe, Birka og Kaupang. Denne typen smeltedigel fra Ribe og Birka er beskrevet som type 2 av Brinch Madsen (1984:26). Pedersen (2010:171) har også identifisert et likende eksemplar fra Kaupang fra Site Period II:1 som er datert til 800-840/850 e.Kr. Fire av fragmentene er forglattet på bunnsiden. Materialet er blitt nærmere analysert ved AM (jf. Gebremariam & With 2017). Dette viste at digelfragmentene var utsatt for svært høye temperaturer (opp til 1100 grader celsius). Tilsynelatende har digelen blitt varmet opp fra undersiden, ikke fra munningen ved hjelp av blestring, noe som indikerer at teknikken og materialene brukt ligger på et mer avansert nivå. Materialet inneholdt m.a. jern, bly, kobber, sink, gull og sølv, noe som klart indikerte at de hadde vært involvert i metallurgiske prosesser.

Fnr: 201620.

Mål: Stl: 4,7 cm. Stb: 3,6 cm. Stt: 1,4 cm.

Datering: 400-1050 e.Kr.

Strukturnr: 27940. Funnet i esse 27940 innen gulv 27980 i Hus 25. Karbondatering av trekull (UB31557) herfra har gitt resultat til c. 487-533 e. Kr. (kalibr., 1 sigma).

2) Smeltedigel, av keramikk. Antall fragmenter: 4

Fem smeltedigelfragmenter. Materialet er blitt nærmere analysert ved AM (jf. Gebremariam & With 2017). Dette viste at digelfragmentene var utsatt for svært høye temperaturer (opp til 1100 grader celsius). Tilsynelatende har digelen blitt varmet opp fra undersiden, ikke fra munningen ved hjelp av blestring, noe som indikerer at teknikken og materialene brukt ligger på et mer avansert nivå. Materialet inneholdt m.a. jern, bly, kobber, sink, gull og sølv, noe som klart indikerte at de hadde vært involvert i metallurgiske prosesser.

Fnr: 201621.

Mål: Stl: 1,7 cm. Stb: 1,7 cm. Stt: 1,1 cm.

Datering: 400-1050 e.Kr.

Strukturnr: 27950/28215. Funnet i makrofossilprøve fra esse 27950 i Hus 25. Etter alt å dømme fra samme brukskontekst som S13421.1 like ved, karbondatert til FVT.

3) Slagg. Antall: 2. Antall fragmenter: 2

To slagglumper, der en er perleformet, mens den andre ser ut å ha kommet fra bunnen av en smeltedigel (uregelmessig i formen). Materialet er blitt nærmere analysert ved AM (jf. Gebremariam & With 2017). Dette viste at slaggen var utsatt for svært høye temperaturer. Materialet inneholdt m.a. jern, bly og kobber, og viste klare tegn på å ha vært involvert i metallurgiske prosesser.

Fnr: 201624.

Mål: Stl: 2,3 cm. Stb: 1,7 cm. Stt: 1,7 cm. Vekt: 1,9 gram.

Datering: 400-1050 e.Kr.

Strukturnr: 27950/28215. Funnet i makrofossilprøve fra esse 27950. Etter alt å dømme fra samme brukskontekst som S13421.1 like ved, karbondatert til FVT.

4) Leirkar, spannformet, av keramikk/glimmer. Gjenstandsdel: Randskår. Antall fragmenter: 1

Ett randskår fra et spannformet kar. Godset er magret med glimmer.

Fnr: 201622.

Mål: Stl: 4,1 cm. Stb: 1,9 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 3,8 gram.

Datering: 200-600 e. Kr.

Strukturnr: 27950/28215. Funnet i makrofossilprøve fra esse 27950. Etter alt å dømme fra samme brukskontekst som S13421.1 like ved, karbondatert til FVT.

5) Leirkar, spannformet, av keramikk/glimmer. Antall fragmenter: 3

Tre skår fra spannformet kar.

Fnr: 28076.

Mål: Stl: 2,5 cm. Stb: 1,9 cm. Stt: 0,7 cm. Vekt: 2 gram.

Datering: 200 - 600 e. Kr.

Strukturnr: 27940. Funnet ved utgravning av esse 27940. Etter alt å dømme fra samme brukskontekst som S13421.1 her, karbondatert til FVT.

6) Leirkar, av keramikk. Antall fragmenter: 267

Tohundreogsekstisju leirkarskår av oransjebrunt, grovt, grusblandet gods, herav sytten randskår. Skårene kommer trolig fra 1-2 kar. Skårene er ikke forsøkt limt sammen.

Fnr: 9869.

Mål: Stl: 6,4 cm. Stb: 6,0 cm. Stt: 1,4 cm. Vekt: 899 gram.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 9855. Tatt ut i preparat fra str 9855, en grop med trolig intensjonell nedleggelse/offer.

7) Leirkar, av keramikk. Antall fragmenter: 1

Ett leirkarskår av grovt, grusblandet, oransje gods.

Fnr: 23102.

Mål: Stl: 2,6 cm. Stb: 2,6 cm. Stt: 1,2 cm. Vekt: 1,8 gram.

Datering: 1800 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 6945. Funnet i stolpehull 6945, trolig tilknyttet Hus 3 fra eJA.

8) Leire, brent. Antall fragmenter: 2

To klumper av brent leire. Den største har blitt glattet på den ene siden, og har et avtrykk fra en finger.

Fnr: 21502.

Mål: Stl: 7,3 cm. Stb: 5,1 cm. Stt: 3,2 cm. Vekt: 40,1 gram.

Datering: 1800 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 9700/27930. Funnet i stolpehull 27930 innen grøft 9700, rett utenfor Hus 3 (eJA).

9) Kvernstein, dreiekværn, av sandstein, var. overligger. Antall fragmenter: 1

Ett fragment av en overligger fra dreiekværn. Steinen har blitt tilhogget rundt kanten for å lage den runde formen.

Fnr: 21650.

Mål: Stl: 24,5 cm. Stb: 18,3 cm. Stt: 5,3 cm. Diam: 31,0 cm.

Datering: 500 f. Kr. - 550 e. Kr.

Strukturnr: 6340. Funnet i flerfaset sentralildsted 6340 (yROM) i husgrunn Hus 3 (yROM-FVT). Steinen er ikke varmepåvirket, så trolig nedlagt etter at ildstedet var tatt ut av bruk.

10) Bein, brent. Antall: 2. Antall fragmenter: 4

Fire biter av brent bein. Ikke diagnostiske.

Fnr: 23100, 201628.

Mål: Stl: 1,3 cm. Stb: 0,8 cm. Stt: 0,3 cm. Vekt: 1,12 gram.

Strukturnr: 8850, 9855. Funnet henholdsvis i stolpehull 8855 (funnr.: 23100) og i deponeringsgrop 201628 (funnr.: 201628, jf. S13421.6).

11) Makrofossilprøve, av botanisk materiale. Antall: 18.

Atten makrofossilprøver: P23101, P24252, P24298-301, P28075, P28214-6, P28238-42 og P32575-7.
Nat. vit nr. 2015/11-33, 34, 48, 49, 50, 51, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 129, 130 og 131.

Datering: 1519+/-24 (UB31550), 1779+/-32 (UB31552), 1599+/-29 (31557), 3441+/-49 (UB31571),
1518+/-29 (UB32940), 3149+/-48 (UB32941), 2896+/-40 (UB32947), 2784+/-46 (UB32948)

Prøver innsamlet fra bosetningsspor på lokaliteten.

12) Avslag, av flint.

Ett avslag av flint.

Fnr: 9769.

Mål: T: 0,9 cm. Stm: 2,9 cm.

Datering: 6000 - 500 f. Kr.

Funnet ved opprens nær feltgrensen til lokaliteten i SV, uten klar strukturkontekst.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funn fra bosetningsområde fra bronsealder og jernalder. Funnet i 2015 v/ Even Bjørdals undersøkelse (AM, UiS) forbindelse med forvaltningsutgravning av ID 141998 på Nore Sunde. Funnstedet lå i dyrket mark, i svakt S-SV skrånende terreng. Innberetning, planer, foto og kart m.m. v/ utgraver Even Bjørdal (2018) i Top. Ark.

Orienteringsoppgave: Lokaliteten ligger nordøst for Sundeveien og grenser til Sunde bedehus i sørøst. Terrenget var fra tilnærmet flatt til skrånende fra NØ mot SV.

Kartreferanse/- koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6540934, Ø: 305592.

LokalitetsID: 141998.

Funnet av: Even Bjørdal.

Funnår: 2015.

Litteratur:

Gebremariam, K. & With, R. (2017): *Analyse av smeltedigel- og slagfragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (gnr. 41, bnr. 14) i Stavanger kommune. AM Oppdragsrapport 2017/19.*

Tweddle, D. (1986): *The Archaeology of York, Volume 17: The Small Finds. Finds from Parliament Street and Other Sites in the City Centre*

Pedersen, U. (2010): *I smeltedigelen: Finsmedene i vikingtidsbyen kaupang*

Brinch Madsen, Helge (1984): *Metal-casting. Techniques, Production and Workshops*

Denham, S. D. (2015): *Osteological assemblage from Nordre Sunde, Stavanger k., Rogaland*

Katalogisert av: Matthew Thomas Wilson og Even Bjørdal.

S13422/1-4

Veifar fra vikingtid/senmiddelalder fra SUNDEVEIEN 1, av NORDRE SUNDE (41), STAVANGER K., ROGALAND.

1)* Jernfragment, ringformet, var. kjede. Antall fragmenter: 9

Åtte jern kjedelenkefragmenter og en oval ring som måler 88 mm x 59 mm. Tolket som mulig hesteutstyr, vurdert til å være fra nyere tid og derfor makulert. **/Utgår/**

Fnr: 32015.

Mål: Stl: 8,8 cm. Stb: 5,9 cm. Stt: 0,8 cm.

Påtruffet ved fjerning av kantstein ved veibanen. Kunne ikke direkte tilknyttes til det gamle veifaret, mer sannsynlig at det har kommet til ved nyere forstyrrelser.

3) Makrofossilprøve. Antall: 4.

Fire makrofossilprøver. Tatt fra ulike nivå innen masser (steiner, kulturlagsrester) tilhørende gammelt veifar.

Datering: 380+/-45 (UB31587), 1101+/-46 (UB31589), 1120+/-46 (UB31588)

Nat.vit.nr.: 2015/11-121 og 122-24. Intrasis nr.: 32049, 32050, 32051, 32052. Tatt ut fra profilsnitt gjennom gammelt veifar.

4) Pollenprøve. Antall: 6.

Seks pollenprøver.

Fnr: 32052.

Nat.vit.nr.: 2015/11-163 og 164-8. Intrasis nr.: 32052. Tatt ut fra profilsnitt gjennom gammelt veifar.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgraving. Funn av flerfaset, steinbrolagt veifar, bevart under moderne masser fra dagens eksisterende Sundeveien. Funnet i 2015 v/ Even Bjørdal (AM, UiS) i forbindelse med RA-initiert undersøkelse av ID 141998 Sundeveien. Innberetning, planer, foto og kart m.m. v/ utgraver Even Bjørdal (2018) i Top. Ark.

Orienteringsoppgave: Lokaliteten ligger under dagens vegbane i Sundeveien, ca 100 meter SØ om dagens tun og ca 100 meter fra Kvernevikveien FV409. Veien går i SØ-NV-retning, omlag på tvers av det slakt skrånende, NØ-SV-terrenget.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6541044, Ø: 305381.

LokalitetsID: 216998.

Funnet av: Even Bjørdal.

Funnår: 2015.

Katalogisert av: Matthew Thomas Wilson og Even Bjørdal.

S13482/1-5

Gravfunn fra bronsealder/jernalder fra NORE SUNDE FELT 2, av NORDRE SUNDE (41/13), STAVANGER K., ROGALAND.

1) Leirkar, av keramikk. Antall: 2. Antall fragmenter: 4

Fire fragmenter av tynt oransjegrått, middelskornet, kvartsmagret gods. Godsene har sot på utsiden og kommer fra to forskjellige kontekster.

Mål: Stl: 2,2 cm. Stb: 1,2 cm. Stt: 1,1 cm. Vekt: 0,6 gram.

Funn nr.: 4591 og 32581. Struktur nr.: 2260 og 1930. Skårenes relasjon til bruken av strukturene er uavklart.

2) Avslag, av flint. Antall fragmenter: 1

Ett flintavslag.

Fnr: 4590.

Mål: Stl: 2,2 cm. Stb: 2,0 cm. Stt: 0,8 cm.

Strukturnr: 2260 Påvist ved utgravning av mulig flatmarksgrav 2260. Uavklart relasjon til 2260.

3) Makrofossilprøve. Antall: 12.

Tolv makrofossilprøver. Tatt ut fra mulige gravanlegg.

Datering: 2088+/-52 (UB31543), 3391+/-30 (UB31553), 2966+/-42 (UB31581, 2344+/-26 (UB32936), 1275+/-36 (UB32937)

Nat.vit.nr.: 2015/11-1, 2, 9-11, 14, 20, 24, 32, 52-3 og 159. Intrasis prøve nr.: 21681, 21682, 21694, 21695, 21696, 21699, 21714, 21715, 22065, 25296, 25297 og 32696.

4) Fosfatprøve. Antall: 22.

Tjueto fosfatprøver. Disse er analysert ved laboratoriet MAL, Univ. i Umeå.

Nat.vit.nr.: 2015/11-3, 4-8, 12-13, 15-19, 21-23 og 25-31. Intrasis prøvenr.: 21683, 21684, 21685, 21678, 21686, 21687, 21697, 21698, 21700, 21701, 21702, 21709, 21710, 21711, 21712, 21713, 21723, 21724, 22060, 22061, 22062, 22063 og 22064.

5) Jernfragment, ubestemmelig. Gjenstandsdel: ubestemmelig. Antall fragmenter: 1

Ett jernfragment. Lite, ubestemmelig, svakt oval form. Bruddflate på ene langsiden.

Fnr: 201743.

Mål: L: 0,8 cm. B: 0,4 cm.

Strukturnr: 2260. Funnet under utgraving av flatmarksgrav 2260. Uavklart om gjenstanden bør regnes som deponert i graven, eller om den stammer fra annen aktivitet i området.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Funn fra mulige flatmarksgraver, trolig fra jernalder, og en mulig gravrøys fra bronsealder. Funnet i 2015 v/ Even Bjørdals undersøkelse (AM, UiS) i forbindelse med forvaltningsutgravning av ID 141996 Nore Sunde. Funnstedet lå i dyrket mark, i svakt S-SV skrånende terreng. Innberetning, planer, foto og kart m.m. v/ utgraver Even Bjørdal (2018) i Top. Ark.

Orienteringsoppgave: Lokaliteten ID 141996 lå like ved hjørnet av Sundeveien og Sundeporsen; øst for Sundeveien og sør for Sundeporsen. Ytterkanten av lokaliteten mot SV lå bare ca 20 meter fra det historiske gårdstunet på Nore Sunde, gnr 41.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 32, N: 6541130, Ø: 305364.

LokalitetsID: 141996.

Funnet av: Even Bjørdal.

Funnår: 2015.

Litteratur:

Eriksson & Linderholm (2017): Markkemiska och - fysikaliska analyser av jordprover från lokal 141996, Nore Sunde gnr 41, Stavanger k, Rogaland, Norge, MAL Rapport nr 2017-021, Univ i Umeå

Katalogisert av: Matthew Thomas Wilson og Even Bjørdal.

Vedlegg 3 Liste over anleggsspor, fordelt etter konstruksjon og funksjon

Anlegg tolket som sikre bygningskonstruksjoner:

Hus 1

Takbærende stolper:

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m ²)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve - nr	Tolkning / Funksjon
490	1	Stolpehull	0,035	0			Takbærende?
505	2	Stolpehull	0,049	0			Takbærende?
610	3	Stolpehull	0,076	50	24	57	Takbærende
630	4	Stolpehull	0,047	0			Takbærende?
645	5	Stolpehull	0,052	50	11	58	Takbærende
660	6	Stolpehull	0,063	50	23		Takbærende
700	7	Stolpehull	0,047	50	36		Takbærende
715	8	Stolpehull	0,056	50	21	59	Takbærende el Skillevegg?
860	9	Stolpehull	0,117	50	20	64	Takbærende el Skillevegg?
980	10	Stolpehull	0,07	50	30		Takbærende?
1000	11	Stolpehull	0,106	0			Takbærende el Skillevegg?
1085	12	Stolpehull	0,111	50	27	60	Takbærende
1270	13	Stolpehull	0,055	0			Takbærende?
1440	14	Stolpehull	0,157	50	20	41	Takbærende?
1460	15	Stolpehull	0,102	50	27	61	Takbærende
23175	16	Stolpehull	0,042	0			Takbærende?
23240	17	Stolpehull	0,042	0			Takbærende el Hjørnestolpe?

Inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m ²)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	Tolkning / Funksjon
450	1	Stolpehull	0,023	0			Inngang i gavl?
460	2	Stolpehull	0,09	0			Inngang i gavl? Usikker diffus.
795	3	Stolpehull	0,029	50	23		Inngang
810	4	Stolpehull	0,151	50	22	62	Inngang
925	5	Stolpehull	0,115	0			Inngang
945	6	Stolpehull	0,095	0			Inngang
23185	7	Stolpehull	0,059	0			Inngang?
23230	8	Stolpehull	0,03	0			Indre el Takbærende?

Veggstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Tolkning / Funksjon
1630	1	Stolpehull	0,004	0	Vegg?
1640	2	Stolpehull	0,006	0	Vegg?
1650	3	Stolpehull	0,024	0	Vegg?
23220	4	Stolpehull	0,038	0	Vegg?
23250	5	Stolpehull	0,018	0	Vegg?
23265	6	Staurhull		0	Vegg?
23275	7	Staurhull		0	Vegg?

Indre stolper, inkl. for skillevegger :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Tolkning / Funksjon
675	1	Stolpehull	0,02	0	Indre sth
688	2	Stolpehull	0,019	0	Indre sth
780	3	Stolpehull	0,056	0	Mulig Indre sth. for Skillevegg?
830	4	Stolpehull	0,04	0	Mulig Indre sth. for Skillevegg? Usikker, diffus
845	5	Stolpehull	0,037	0	Mulig Indre sth. for Skillevegg?
23195	6	Stolpehull	0,044	0	Mulig Indre sth. for Skillevegg?
23230	7	Stolpehull	0,03	0	Indre sth el Tabbarende?
23270	8	Staurhull		0	Indre sth

Uavklarte stolper :

Id-nr	Figur-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Tolkning / Funksjon
295	1	Stolpehull	0,037	0	Uavklart
580	2	Stolpehull	0,039	0	Uavklart
595	3	Stolpehull	0,051	0	Uavklart
895	4	Stolpehull	0,033	0	Uavklart
1020	5	Stolpehull	0,025	0	Uavklart
1285	6	Stolpehull	0,016	0	Uavklart
1585	7	Stolpehull	0,047	0	Uavklart
1615	8	Stolpehull	0,038	0	Uavklart
23260	9	Staurhull		0	Uavklart
23590	10	Stolpehull	0,018	0	Uavklart
201725	11	Stolpehull	0,077	50	Uavklart

Ildsteder og øvrige ildproduserende anlegg :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon
1105	1	Ildsted	0,535	50	16	36	1390-1336 / 1323-1287 BC	Ildsted, sentralt
1175	2	Ildsted	0,562	50	28	35	1397-1283 BC	Ildsted, sentralt
1210	3	Ildgrop	0,171	100	46	39	1295-1210 BC	Ildgrop, ovn, produksjonsanlegg?
1230	4	Ildsted?	0,25	50	12			Ildsted
1250	5	Ildsted?	0,107	0				Brent masse, tynn flekk

Grop, grøfter og lag :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	Tolkning / Funksjon
535	1	Grop?	0,121	50	7	63	Stolpehull? Ildsted? m/brent masse
1300	2	Grøft	4,741	50	19	42	Dreneringsgrøft
1500	3	Grøft	0,976	0			Dreneringsgrøft?
23205	4	Grøft	0,055	0			Liten grøftrest
23280	5	Grøft	0,112	0			Dreneringsgrøft?
23300	6	Grøft	1,508	50			Dreneringsgrøft
23410	7	Grøft	2,573	50			Dreneringsgrøft
23545	8	Grøft	0,569	50	5		Dreneringsgrøft
23600	9	Grøft	0,781	0			Dreneringsgrøft
1135	10	Lag; steinlag?	0,436	50			Lagrest?, steiner ved ildsted

Hus 3:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6410	1	Stolpehull	0,075	0				Takbærende	
6425	2	Stolpehull	0,098	0				Takbærende	
6815	3	Stolpehull	0,116	0				Takbærende? Vegg?	Stolpehull i N-del av Hus 3 - mangler regulært 3-skippet oppsett her, stolpen kan likevel ha vært takbærende. Jf. 6830: annen bruksfase?

6830	4	Stolpehull	0,073	0				Takbærende? Vegg?	Stolpehull i N-del av Hus 3 - mangler regulært 3-skipet oppsett her, stolpen kan likevel ha vært takbærende. Jf. 6815: annen bruksfase?
6960	5	Stolpehull	0,046	50				Takbærende?	Flerfasert stolpehull med tydelig stolpeavtrykk sentralt. Må forstås i sammenheng med 201840.
7635	6	Stolpehull	0,065	0				Takbærende?	
7665	7	Stolpehull	0,048	0				Takbærende? Vegg?	
7705	8	Stolpehull	0,331	50	8			Takbærende	Stolpen (bunnrest) ser ut til å være satt ned i samme nedgravning som sth 21540, men er yngre enn denne.
8470	9	Stolpehull	0,324	50	11			Takbærende	Uklart i profil om det er snakk om én stor stolpe eller to stolper i samme nedgravning. Kun bunnrest igjen.
8540	10	Stolpehull	0,455	50	15			Takbærende	Flerfasert. En stein for stolpeunderlag.
8565	11	Stolpehull	0,186	50	20			Takbærende	En stein for stolpeunderlag.
9045	12	Stolpehull	0,122	50	7			Takbærende	
9055	13	Stolpehull	0,068	50	5			Takbærende	
9075	14	Stolpehull	0,124	0				Takbærende?	
9090	15	Stolpehull	0,06	0				Takbærende? Vegg?	
21170	16	Stolpehull	0,041	50	5			Takbærende?	
21180	17	Stolpehull	0,041	50	20			Takbærende?	
21250	18	Stolpehull	0,073	0				Takbærende	
21260	19	Stolpehull	0,228	50				Takbærende	Flerfasert. Omfatter også 21250. Rester av stolpehull, forstyrret av plog/maskin, trolig steiner dratt ut.
21540	20	Stolpehull	0,196	50	23			Takbærende	Trolig nedgravning til stolpe. Selve stolpeavtrykket er uklart. I NØ del er det et 3 cm tykt, ca.40 cm langt, lag med brune organiske masser. Mulig rest etter trykkutligner (planke).
21570	21	Stolpehull	0,103	50	11			Takbærende	Del av flerfasert stolpehull 8470
21620	22	Stolpehull	0,07	50	10			Takbærende	Liten stolpe i forbindelse med ildsted 6340 - trolig i par med sth 7635.
27920	23	Stolpehull	0,077	0				Takbærende? Hjørnestolpe?	Trolig med takbærende funksjon i N-del av Hus 3, evt tilbygg til Hus 3.
201840	24	Stolpehull	0,138	50	21			Takbærende	Oppr. målt inn som 6970 (sth inntil 6960), men avskrevet i felt. Etter vurdering av kontekst 6960/6970, er dypeste del av stolpehull her lagt inn på nytt i Intrasis som 201840 -delvis etter skjema for 6960 og delvis etter profilfoto.

Inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6115	1	Stolpehull	0,045	50	13			Inngang? Vegg?	
6490	2	Stolpehull	0,321	0				Inngang	Inngangsparti, sammen med 27890.
7860	3	Stolpehull	0,296	50	9			Inngang	To flate steiner i fyllet, trolig flerfaset stolpeunderlag.
7875	4	Stolpehull	0,226	50	14			Inngang	En stor flat stein i fyllet, trolig stolpeunderlag. Trolig utskiftning/ynge bruksfase av inngang her enn 7860: trolig samme bruksfase som 21555.
21370	5	Stolpehull	0,155	0				Inngang?	
21555	6	Stolpehull	0,191	50	15			Inngang	Innen flerfaset grop 7780, Ø-lig del. Jf. 7780.
27890	7	Stolpehull	0,168	0				Inngang	Klart del av inngangsparti på V-siden av Hus 3.
27930	8	Stolpehull	0,09	0				Inngang?	Jf. 21490 - 27930 er samme struktur, i mer nedrenset tilstand.
201831	9	Stolpehull	0,039	50	15			Inngang	Innen flerfaset stolpehullgrop 7780.
201837	10	Stolpehull	0,283	50	16			Inngang	Innen flerfaset stolpehullgrop 7780.

Indre stolper og mulige skillevegger :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6475	1	Stolpehull	0,155	0				Indre, mulig Indre dør?	Mulig indre dør m/ 21520?
6985	2	Stolpehull	0,058	0				Indre?	
7220	3	Stolpehull	0,233	50	22			Indre	Kutter ildsted 7196
7765	4	Stolpehull	0,07	0				Indre? Takkbærende? Vegg?	
8095	5	Stolpehull? Grop?	0,135	0				Indre? Grop?	
8450	6	Stolpehull	0,073	0				Indre - Skillevegg?	
8460	7	Stolpehull	0,026	0				Indre - Skillevegg?	
8625	8	Stolpehull	0,072	0				Indre - Skillevegg?	
8635	9	Stolpehull	0,078	0				Indre - Skillevegg?	
8645	10	Stolpehull	0,027	0				Indre - Skillevegg, evt dør?	
8655	11	Stolpehull	0,074	0				Indre - Skillevegg?	

8665	12	Stolpehull	0,054	0				Indre - Skillevegg?	
8675	13	Stolpehull	0,053	0				Indre - Skillevegg?	
8690	14	Stolpehull	0,049	0				Indre - Skillevegg?	
9065	15	Stolpehull	0,039	0				Indre	
21505	16	Stolpehull	0,047	0				Indre - Skillevegg?	
21520	17	Stolpehull	0,083	0				Indre - dør?	
201828	18	Stolpehull	0,035	50	22			Indre	Kjerne i sth 7220 evt yngre sth som kutter 7220 (og kutter eldre bruksfase av ildsted 7195). Uavklart forhold til yngste bruksfase av ildstedet - kan ha eksistert samtidig.

Veggstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6210	1	Stolpehull?	0,032	0				Vegg? Uavklart	
6220	2	Stolpehull?	0,03	0				Vegg? Uavklart	
6395	3	Stolpehull	0,058	0				Vegg	
6930	4	Stolpehull	0,1	50	22			Vegg?	
6945	5	Stolpehull	0,096	50	11			Vegg?	
7540	6	Stolpehull	0,03	0				Vegg	
7680	7	Stolpehull	0,096	0				Vegg	
7810	8	Stolpehull	0,061	0				Vegg (v/ Inngang)	
7825	9	Stolpehull	0,032	0				Vegg (v/ Inngang)	
7895	10	Stolpehull	0,035	0				Vegg	
8585	11	Stolpehull	0,066	0				Vegg	
8700	12	Stolpehull	0,083	0				Vegg	
9100	13	Stolpehull	0,078	0				Vegg	
21190	14	Stolpehull	0,027	0				Vegg	
21200	15	Stolpehull	0,025	0				Vegg	
21290	16	Stolpehull	0,026	0				Vegg?	
21400	17	Stolpehull	0,028	0				Vegg? Indre?	
21410	18	Stolpehull	0,014	0				Vegg? Indre?	
21420	19	Stolpehull	0,058	0				Vegg	
21480	20	Stolpehull	0,034	0				Vegg	
21503	21	Staurhull		0				Vegg? Indre?	

Hjørnestolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
-------	---------	--------------	------------------	-------------	------------	----------	---------	---------------------	-----------

6050	1	Stolpehull	0,068	0				Uavklart, Hjørnestolpe?	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt. Kan være enten Hus 3 eller Hus 4..
6065	2	Stolpehull	0,108	0				Uavklart, Hjørnestolpe?	
6080	3	Stolpehull	0,163	0				Hjørnestolpe?	

Stolper i mulig ledegjerde utenfor inngang :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6510	1	Stolpehull	0,012	0				Del av ledegjerde til inngang?	
6520	2	Stolpehull	0,026	0				Del av ledegjerde til inngang?	
8125	3	Stolpehull	0,043	0				Del av ledegjerde til inngang?	

Uavklarte stolpehull :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6235	1	Stolpehull? Grop?	0,322	0				Uavklart	
7525	2	Stolpehull	0,215	0				Uavklart - Inngang?	
8355	3	Stolpehull	0,078	0				Uavklart	
8365	4	Stolpehull	0,078	0				Uavklart	
8375	5	Stolpehull	0,018	0				Uavklart	
8380	6	Stolpehull	0,026	0				Uavklart	
8390	7	Stolpehull	0,027	0				Uavklart	
8400	8	Stolpehull	0,013	0				Uavklart	
9035	9	Stolpehull	0,111	0				Uavklart - Inngang?	
9110	10	Stolpehull	0,164	0				Uavklart	
21210	11	Stolpehull	0,042	0				Uavklart - Inngang?	
21280	12	Stolpehull	0,083	50	1			Uavklart, Inngang?	Repr. ved steinhelle
21370	13	Stolpehull	0,155	0				Uavklart - Inngang?	
21380	14	Stolpehull	0,061	0				Uavklart - Indre?	
21390	15	Stolpehull	0,043	0				Uavklart - Indre?	
21490	16	Stolpehull	0,167	0				Uavklart - Inngang?	Jf. 21370. Virker integrert i groft 9700?
21580	17	Stolpehull	0,046	0				Uavklart	
21590	18	Stolpehull	0,133					Uavklart	

21605	19	Stolpehull	0,058	0					Uavklart - Takbærende?	
21630	20	Stolpehull	0,084	50	5				Uavklart	Grunn struktur
21640	21	Stolpehull	0,041	0					Uavklart	
23105	22	Stolpehull	0,034	0					Uavklart - Inngang?	
23120	23	Stolpehull	0,038	0					Uavklart - Inngang?	
27900	24	Stolpehull	0,045	0					Uavklart - Vegg?	

Lag, groper og grøfter :

Id-nr	Løpe- nr	Anleggs- type	Flate- areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve- nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6145	1	Lag?	1,639	0				Lag, slitasje fra tråkk?	Fargeforandring i en grøftlignende stripe fra Hus 3 og nedover skråningen mot V. Tolket som mulig indikasjon på sti til/fra N-enden av Hus 3, og evt. inngang her.
6260	2	Grøft	0,451	0				Grøft? Lagrest? m/ noe stein	Uavklart funksjon - rest av dreneringsgrøft?
6290	3	Grøft	1,273	0				Grøft; trolig dreneringsgrøft	Dreneringsgrøft ved N- enden av Hus 3, markerer trolig gavlavslutning her. Jf. grøft 6875 samme sted, annen bruksfase?
6875	4	Grøft	0,549	0				Grøft; trolig dreneringsgrøft	Jf. 6290 på samme sted - annen bruksfase?
8425	5	Grop	0,797	50	21	33		Arbeidsgrop?	Grop med ukjent funksjon. Inneholdt m.a. små biter av varmepåvirket stein i fyllmassen.
8495	6	Grøft	0,089	0				Grøftrest	Grøftrest, med orientering i Hus 3s lengderetning. Uavklart funksjon, muligens indre konstruksjon?
8515	7	Grop?	0,516	50	10			Grop? Steinopptrekk?	Uavklart
8715	8	Grøft	0,305	0				Grøft? Lagrest?	Del av dreneringsgrøft?
9700	9	Grøft	1,707	50	8			Dreneringsgrøft, slitasje, veggsyll?	Grøft ved/utenfor klar inngang til Hus 3 i Ø: drenering, evt kombinert drenering og slitasje ved inngang? Evt for syllstokk i sleppverksvegg?
201807	10	Grøft?	0,168	0				Uavklart funksjon: luftekanal?	Avskrevet i felt som trolig plogfure. Lagt inn i Intrasis i ettertid, basert på foto av ildsted 6340 og nærområdet.

Ildsteder :

Id-nr	Løpe- nr	Anleggs- type	Flate- areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve- nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
-------	-------------	------------------	-------------------------	----------------	---------------	--------------	---------	------------------------	-----------

6340	1	Ildsted	2,139	50	16	51	216-263 / 276-329 AD	Sentralildsted, flerfaset	Etter alt å domme rester etter flerfaset sentralildsted i boligdel av Hus 3. Del av kvernstein funnet i toppen av strukturen, denne var ikke varmepåvirket.
7195	2	Ildsted	0,878	50	22	48	536-594 AD	Ildsted, flerfaset	Kuttet stolpehull 7220, og snitta saman med denne. Ildsted i nordre del av Hus 3 / evt. et frittstående tilbygg inntil Hus 3?

Hus 5:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prove-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
7585	1	Stolpehull	0,068	0				Takbærende?	
7600	2	Stolpehull	0,178	0				Takbærende?	
7620	3	Stolpehull	0,09	0				Takbærende?	
7910	4	Stolpehull	0,052	50	15	131	1779-1686 BC	Takbærende	
7920	5	Stolpehull	0,041	0				Takbærende?	
8065	6	Stolpehull	0,062	0				Takbærende	
8080	7	Stolpehull	0,052	50	19	130	1001-895 BC	Takbærende	Flerfaset.
8800	8	Stolpehull	0,042	0				Takbærende	
8810	9	Stolpehull	0,039	0				Takbærende?	
8820	10	Stolpehull	0,07	0				Takbærende	
8830	11	Stolpehull	0,04	0				Takbærende	
8840	12	Stolpehull	0,101	0				Takbærende	
8850	13	Stolpehull	0,084	50	36	50	A) 1495-1421 BC, B) 1336-1323 BC	Takbærende	To 14C-dateringer fra samme struktur. Inntil, men kutter ikke, stolpehull 8860.
8860	14	Stolpehull	0,083	50	20			Takbærende	
8875	15	Stolpehull	0,114	0				Takbærende? Inngang?	
8950	16	Stolpehull	0,078	50	11	129	1127-1010 BC	Takbærende	
9010	17	Stolpehull	0,04	0				Takbærende?	
9020	18	Stolpehull	0,083	0				Takbærende	
9490	19	Stolpehull	0,09	0				Takbærende	
9835	20	Stolpehull	0,108	50	13			Takbærende	
21230	21	Stolpehull	0,06	0	7			Takbærende?	Grunn struktur.
21240	22	Stolpehull	0,051	50	20			Takbærende	Flerfaset?
21430	23	Stolpehull	0,026	0				Takbærende?	

21470	24	Stolpehull	0,11	0				Takbærende? Inngang?	
-------	----	------------	------	---	--	--	--	-------------------------	--

Inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
8875	1	Stolpehull	0,114	0				Inngang?	
8985	2	Stolpehull	0,023	50	10			Inngang? Vegg?	
9000	3	Stolpehull	0,065	0				Inngang? Vegg?	
21470	4	Stolpehull	0,11	0				Inngang?	

Indre stolper, inkludert mulige skillevegger :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
7930	1	Stolpehull	0,063	0				Indre?	
8910	2	Stolpehull	0,034	0				Skillevegg?	
8920	3	Stolpehull	0,057	0				Skillevegg?	
21440	4	Stolpehull	0,033	0				Skillevegg?	
21450	5	Stolpehull	0,057	0				Skillevegg?	

Veggstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
8890	1	Stolpehull	0,064	0				Vegg?	
21460	2	Stolpehull	0,042	0				Vegg?	

Uavklarte stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
7550	1	Stolpehull	0,018	0				Uavklart	
7560	2	Stolpehull	0,022	0				Uavklart	
7570	3	Stolpehull	0,056	0				Uavklart	
7940	4	Stolpehull	0,066	0				Uavklart	

8050	5	Stolpehull	0,054	0					Uavklart
8900	6	Stolpehull	0,08	0					Uavklart
8990	7	Stolpehull	0,037	0					Stolpehull? Inngang? Usikkert, grunt
9100	8	Stolpehull	0,078	0					Uavklart - Vegg? Inngang? H3 el 5?
9110	9	Stolpehull	0,164	0					Uavklart - Inngang? H3 el 5?
21220	10	Stolpehull	0,021	0					Uavklart
21330	11	Stolpehull	0,108	0					Uavklart
21340	12	Stolpehull	0,045	0					Uavklart
21360	13	Stolpehull	0,069	0					Uavklart , Takbærende?
21370	14	Stolpehull	0,155	0					Uavklart - Inngang? H3 el 5?

Ildsted :

Id-nr	Løpe- nr	Anleggs- type	Flate- areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve- nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
8930	1	Ildsted	0,178	50	3			Ildstedsrest	Klart ildsted, men grunt. Uavklart relasjon til Hus 5.

Hus 18:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe- nr	Anleggs- type	Flate- areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve- nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
11945	1	Stolpehull	0,178	50	35			Takbærende?	Lite trekull. Framstår som solid stolpehull, med steiner og solid nedgraving
12030	2	Stolpehull	0,131	50	10			Takbærende?	
12040	3	Stolpehull	0,237	50	15			Takbærende	Flerfaset, takbærende stolpehull
12055	4	Stolpehull	0,183	0				Takbærende?	

12110	5	Stolpehull	0,353	50	24			Takbærende	Trolig flerfaset. Med steinhelle som stolpefundament.
12190	6	Stolpehull	0,063	0				Takbærende?	
12200	7	Stolpehull	0,049	0				Takbærende?	
12210	8	Stolpehull	0,149	0				Takbærende?	
12250	9	Stolpehull	0,102	0				Takbærende?	
12260	10	Stolpehull	0,237	50	23			Takbærende	Flerfaset. Inneholder stolpehull 201896/-99, der - 96 har steinhelle.
12275	11	Stolpehull	0,07	50	12			Takbærende	
12390	12	Stolpehull	0,337	50	14			Takbærende	Trolig grop med rester etter flere faser av takbærende stolper, deriblant 202065
12650	13	Stolpehull	0,094	50	21			Takbærende	Med skoningssteiner.
13090	14	Stolpehull	0,08	50	17			Takbærende	
13275	15	Stolpehull	0,214	50	18			Takbærende? Skillevegg?	Solid str, med mange skoningsstein. Trolig flerfaset.
13560	16	Stolpehull	0,126	50	26			Takbærende	Solid, m/ skoningssteiner.
13815	17	Stolpehull	0,156	0				Takbærende?	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt. Størrelse og lokalisering indikerer takbærende.
14030	18	Stolpehull?	0,29	50	20	65		Takbærende? Grop?	Rund grop, tydelig avgrenset. Noe keramikk, bl.a. med fingertrykksdekor og svartglittet (Romertid?). I sentrum en antydning til stolpespiss, muligens fra takbærende stolpe.
14245	19	Stolpehull	0,151	0				Takbærende?	Med flattliggende steinheller som fundament, trolig for takbærende stolpe etter lokalisering, størrelse og innhold å domme.
19670	20	Stolpehull	0,316	50	11			Takbærende? Hjørnestolpe? Grop?	
22840	21	Stolpehull	0,242	0				Takbærende?	Målt inn for stor - jf 19915. Flerfaset?
22870	22	Stolpehull	0,132	0				Takbærende? Flerfaset?	
22940	23	Stolpehull	0,124	50	15			Takbærende? Indre?	Trolig yngre enn det tilgrensende sth 24750 - pga bedre bevarte skoningssteiner.
22970	24	Stolpehull	0,187	0				Takbærende? Hjørnestolpe? Grop?	
23000	25	Stolpehull	0,117	50	35			Takbærende?	Djup, solid solid sth m skoning. Kutter kanten på ildsted 19985/13920. 23000 er yngre en dette. Sentral del av fyll er mer ren humusholdig silt, trolig stolpeavtrykk.

23020	26	Stolpehull	0,085	0				Takbærende? Indre?	
24350	27	Stolpehull	0,102	0				Takbærende? Indre?	
24690	28	Stolpehull	0,064	0				Takbærende? Indre?	
24700	29	Stolpehull	0,045	0				Takbærende? Indre?	
24740	30	Stolpehull	0,055	50	32			Takbærende?	Solid stolpehull, med klar skoningsstein.
24770	31	Stolpehull	0,038	0				Takbærende? Indre?	
24780	32	Stolpehull	0,034	0				Takbærende? Indre?	
25360	33	Stolpehull	0,036	0				Takbærende? Indre? Skillevegg?	
25370	34	Stolpehull	0,103	50	21			Takbærende	
25390	35	Stolpehull	0,177	0				Takbærende?	
25400	36	Stolpehull	0,069	0				Takbærende?	
25410	37	Stolpehull	0,442	50				Takbærende	Flerfaset grop for takbærende, jf. også 201934. Solid stolpehull, med skoningssteiner.
25430	38	Stolpehull	0,033	0				Takbærende? Indre?	
25500	39	Stolpehull	0,078	0				Takbærende? Indre? Skillevegg?	
26330	40	Stolpehull	0,148	0				Takbærende? Skillevegg?	Flerfaset jf. 27680 og 30320
26345	41	Stolpehull	0,21	50	25			Takbærende?	Fremstår som grop for flerfaset stolpehull, jf. 201957 for en synlig fase.
26430	42	Stolpehull	0,113	50	30			Takbærende?	Framstår som svært solid, etter alt å dømme med takbærende funksjon. Blant de yngre pga særlig mørk og organisk fyll?
26450	43	Stolpehull	0,043	50	3			Takbærende?	Grunn flekk under flat stolpestein.
26520	44	Stolpehull	0,116	0				Takbærende?	
26590	45	Stolpehull	0,096	0				Takbærende?	
26990	46	Stolpehull	0,127	50	43			Takbærende	Tydelig, med tre store skoningssteiner. Kutter ildsted 26660.
27090	47	Stolpehull	0,06	helt	19			Takbærende? Indre?	Tømt helt, ikke snittet. Minst to faser i stolpehull her. Uavklart funksjon.
27170	48	Stolpehull	0,138	0				Takbærende?	
27500	49	Stolpehull	0,188	50	40			Takbærende?	Svært solid og velbevart sth, trolig to bruksfaser. Kuttet ned i 12340.
30025	50	Stolpehull	0,11	helt	31			Takbærende?	Tydelig at det er minst to stolpehullfaser her.
30240	51	Stolpehull	0,106	50	22			Takbærende?	Tydelig, med en skoningsstein.

30340	52	Stolpehull	0,203	50	30			Takbærende	Tangerer sth 31460 - ingen klar indikasjon på hvilket sth som er eldst/youngst. Trolig yngre enn de grunne grøftdelene 26375 og 27800? Trolig flerfasert: Var ved opprensning dekket av flat steinhelle av fyllitt - denne kan ha fungert som stolpeunderlag i en senere fase av bruk - etter fjerning av hellen, så man klar steinskoning til stolpe. Innmålingen respekterer utbredelsen av steinhellen øverst - selve stolpehullet med skoning under var noe mindre i utstrekning, jf. foto.
30360	53	Stolpehull	0,367	50	40	113		Takbærende?	Fleirfasa sth: Yngste fase dominert av stor stein, flat på toppen - stolpestein. Eldste fase, mot bunnen, viser fyll og (mindre: c. 50 x 45 cm) kutt for stolpehull som ligner på andre takbærende på samme rekke: dvs. oval, Ø-V-orientert.
30550	54	Stolpehull	0,082	50	30			Takbærende?	Klart, solid stolpehull, med skoningsstein.
31440	55	Stolpehull	0,052	50				Takbærende	Innen sth 12040.
31450	56	Stolpehull	0,182	50				Takbærende	Innen sth 12040.
201797	57	Stolpehull	0,352	50	17			Takbærende	Med flate stolpesteiner i fyllen
201896	58	Stolpehull	0,058	50	23			Takbærende	Innen 12260. Opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggskjema for 12260.
201899	59	Stolpehull	0,117	50	20			Takbærende	Innen 12260. Opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggskjema for 12260.
201934	60	Stolpehull	0,183	50	28			Takbærende?	Innen 25410. Opprettet i ettertid basert på info fra anleggskjema og foto av 25410: 201934 er en presisert og snittet utgave av 25410. Har skoningssteiner.
201957	61	Stolpehull	0,053	50	20			Takbærende	Stolpehull oppdaget innen flerfasert grop/sth 26345.
201969	62	Stolpehull	0,1	50	14			Takbærende?	Innen 12390. Stolpehull synlig i profilsnitt av større grop 12390 - lagt inn i Intrasis i ettertid. Skiller seg ut fra resten av gropen ved å ha noe gråere fyll og flate steiner i bunnen. Etter alt å dømme en fase av takbærende stolpe.

Indre stolper, inkl. mulige skillevegger :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
11910	1	Stolpehull	0,193	50	18	112		Skillevegg?	Muligvis flerfasert struktur, jf. plassering av flate steiner i bunn. Takbærende funksjon i evt tilbygg her ved N-gavlen av Hus 18?
12170	2	Stolpehull	0,034	0				Indre?	
12180	3	Stolpehull	0,045	0				Indre?	
12410	4	Stolpehull	0,05	0				Indre?	
12420	5	Stolpehull	0,03	0				Indre? Skillevegg?	
12430	6	Stolpehull	0,023	0				Indre? Skillevegg?	
12440	7	Stolpehull	0,015	0				Indre? Skillevegg?	
12450	8	Stolpehull	0,035	0				Indre? Skillevegg? Dør?	
12460	9	Stolpehull	0,03	0				Indre? Skillevegg?	
12540	10	Stolpehull	0,031	0				Indre? Skillevegg?	
12610	11	Stolpehull	0,021	0				Indre? Skillevegg?	
12620	12	Stolpehull	0,019	0				Indre? Skillevegg?	
12630	13	Stolpehull	0,168	0				Indre? Skillevegg?	
12670	14	Stolpehull	0,075	0				Indre? Skillevegg?	
12680	15	Stolpehull	0,031	0				Indre? Skillevegg?	
12750	16	Stolpehull	0,171	50	19			Skillevegg eller Inngangsparti?	Med flere skoningssteiner. Del av skillevegg på tvers av Hus 18? Evt. del av inngangsparti mot V, like ved stor liggende helle?
13250	17	Stolpehull	0,096	0				Skillevegg? Takbærende?	
13275	18	Stolpehull	0,214	50	18			Skillevegg? Takbærende?	
13540	19	Stolpehull	0,029	0				Skillevegg?	
13785	20	Stolpehull	0,037	0				Indre? Skillevegg? Vegg?	
13830	21	Stolpehull	0,061	0				Indre? Vegg?	
13990	22	Stolpehull	0,043	0				Indre	
14025	23	Stolpehull	0,012	0				Indre? Skillevegg?	
14330	24	Stolpehull	0,046	0				Indre? Takbærende?	

14340	25	Stolpehull	0,084	0				Indre? Skillevegg? Gavlvegg?	
14350	26	Stolpehull	0,038	0				Indre? Skillevegg? Gavlvegg?	
15020	27	Stolpehull	0,067	50	6			Indre? Skillevegg?	
19615	28	Stolpehull	0,017	0				Indre? Takkbærende?	
19660	29	Stolpehull	0,023	0				Indre? Gavlvegg?	
19730	30	Stolpehull	0,023	0				Indre? Skillevegg?	
19740	31	Stolpehull	0,251	0				Indre? Takkbærende?	
19810	32	Stolpehull	0,018	0				Indre?	
19820	33	Stolpehull	0,029	0				Indre? Skillevegg?	
19830	34	Stolpehull	0,099	0				Indre? Skillevegg?	
19885	35	Stolpehull	0,093	0				Indre? Takkbærende?	
19900	36	Stolpehull	0,151	0				Indre? Skillevegg?	
19915	37	Stolpehull	0,109	0				Indre? Takkbærende?	
19950	38	Stolpehull	0,086	0				Indre? Takkbærende?	
22700	39	Stolpehull	0,025	0				Indre? Skillevegg?	
22710	40	Stolpehull	0,05	0				Indre? Skillevegg?	
22730	41	Stolpehull	0,039	0				Indre?	
22740	42	Stolpehull	0,087	50	20			Indre? Takkbærende?	
22750	43	Stolpehull	0,105	50	5			Indre?	Grunn struktur.
22760	44	Stolpehull	0,019	0				Indre? Skillevegg?	
22800	45	Stolpehull	0,032	0				Indre? Skillevegg?	
22810	46	Stolpehull	0,01	0				Indre? Skillevegg?	
22818	47	Staurhull		0				Indre? Skillevegg?	
22820	48	Stolpehull	0,017	0				Indre?	
22830	49	Stolpehull	0,032	0				Indre? Skillevegg?	
22930	50	Stolpehull	0,024	0				Indre?	
22985	51	Stolpehull	0,037	0				Indre? Skillevegg?	
23010	52	Stolpehull	0,069	0				Indre?	
23040	53	Stolpehull	0,027	0				Indre?	
23050	54	Stolpehull	0,15	50				Indre? Skillevegg?	Flerfasert, (jf. 30600 og 201805)
23070	55	Stolpehull	0,068	0				Indre?	
24340	56	Stolpehull	0,028	0				Indre? Skillevegg?	
24360	57	Staurhull		0				Indre? Skillevegg?	
24420	58	Stolpehull	0,041	0				Indre?	
24460	59	Stolpehull	0,018	0				Indre? Skillevegg?	
24525	60	Stolpehull	0,053	0				Indre?	

24535	61	Stolpehull	0,029	0				Indre? Vegg?	
24545	62	Stolpehull	0,008	0				Indre?	
24550	63	Stolpehull	0,071	0				Indre?	
24560	64	Stolpehull	0,017	0				Indre?	
24710	65	Stolpehull	0,034	0				Indre?	
24720	66	Stolpehull	0,028	0				Indre?	
24730	67	Stolpehull	0,026	0				Indre?	
24750	68	Stolpehull	0,056	50	9			Indre?	
25350	69	Stolpehull	0,045	50				Indre? Skillevegg?	Usikker, diffus
25380	70	Stolpehull	0,012	0				Indre? Skillevegg?	
25385	71	Stolpehull	0,01	0				Indre? Skillevegg?	
25440	72	Stolpehull	0,018	0				Indre? Skillevegg?	
25450	73	Stolpehull	0,014	0				Indre? Skillevegg?	
25460	74	Stolpehull	0,03	0				Indre? Skillevegg?	
25470	75	Stolpehull	0,043	0				Indre? Skillevegg? Dør?	Kutter (dvs yngre enn) ildsted 10000. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
25480	76	Stolpehull	0,095	0				Indre?	
25490	77	Staurhull		0				Indre?	
25495	78	Stolpehull	0,01	0				Indre?	
25510	79	Stolpehull	0,042	0				Indre? Skillevegg?	
25520	80	Stolpehull	0,008	0				Indre? Skillevegg?	
25525	81	Stolpehull	0,009	0				Indre? Skillevegg?	
25530	82	Stolpehull	0,045	0				Indre? Skillevegg?	
25630	83	Stolpehull	0,059	50	7			Skillevegg?	
25650	84	Stolpehull	0,059	0				Skillevegg?	
25690	85	Stolpehull	0,03	0				Indre?	
25700	86	Stolpehull	0,039	0				Indre?	
25985	87	Stolpehull	0,011	0				Indre? Skillevegg?	
26200	88	Stolpehull	0,077	50	15			Skillevegg? Takkbærende?	Flat stein på overflata av 26200 kan ha fungert som stolpestein i en fase, jf. tydelig bruk av slike steiner i det nærliggende 201797.
26210	89	Stolpehull	0,068	50	8			Indre	
26250	90	Stolpehull	0,053	0				Indre	
26260	91	Stolpehull	0,045	0				Indre? Skillevegg?	
26270	92	Stolpehull	0,078	50				Skillevegg?	Uavklart struktur - ingen klar nedgravning, men tilnærmet flat stein i massen kan indikere stolpestein?
26280	93	Stolpehull	0,044	0				Indre? Skillevegg?	
26400	94	Stolpehull	0,053	0				Indre? Skillevegg?	
26460	95	Stolpehull	0,039	0				Indre? Skillevegg?	

26470	96	Stolpehull	0,053	0				Indre? Skillevegg?	
26480	97	Stolpehull	0,08	0				Indre? Skillevegg?	
26500	98	Stolpehull	0,071	0				Indre? Skillevegg?	
26510	99	Stolpehull	0,045	0				Indre? Skillevegg?	
26730	100	Stolpehull	0,056	0				Indre? Skillevegg?	
26740	101	Stolpehull	0,069	0				Indre? Skillevegg?	
26755	102	Stolpehull	0,029	0				Indre?	
26765	103	Stolpehull	0,034	0				Indre? Skillevegg?	
26775	104	Stolpehull	0,041	0				Indre? Skillevegg?	
26785	105	Stolpehull	0,07	0				Indre? Skillevegg?	
26970	106	Stolpehull	0,05	50	10			Indre? Skillevegg?	
26980	107	Stolpehull	0,065	50	11			Indre? Skillevegg?	
27030	108	Stolpehull	0,027	0				Indre? Skillevegg?	
27040	109	Stolpehull	0,072	50	18			Indre? Skillevegg?	Kutter ildsted 22770.
27050	110	Stolpehull	0,024	0				Indre? Skillevegg?	
27100	111	Stolpehull	0,081	0				Indre?	
27130	112	Stolpehull	0,024	0				Indre?	
27140	113	Stolpehull	0,016	0				Indre?	
27150	114	Stolpehull	0,04	0				Indre? Takkbærende?	
27180	115	Stolpehull	0,041	0				Indre?	
27190	116	Stolpehull	0,027	0				Indre? Skillevegg?	
27200	117	Stolpehull	0,054	0				Indre? Skillevegg?	
27210	118	Stolpehull	0,065	0				Indre? Vegg?	
27370	119	Stolpehull	0,039	0				Indre?	
27380	120	Stolpehull	0,026	0				Indre?	
27390	121	Stolpehull	0,019	0				Indre?	
27410	122	Stolpehull	0,055	0				Indre? Skillevegg?	
27420	123	Stolpehull	0,027	0				Indre? Takkbærende? Skillevegg?	
27430	124	Stolpehull	0,034	0				Indre? Skillevegg?	
27450	125	Stolpehull	0,032	0				Indre? Skillevegg?	
27460	126	Stolpehull	0,077	0				Indre? Takkbærende? Skillevegg?	
27470	127	Stolpehull	0,169	0				Indre? Takkbærende? Skillevegg?	
27485	128	Stolpehull	0,012	0				Indre? Skillevegg?	
27490	129	Stolpehull	0,042	0				Indre? Takkbærende?	
27515	130	Stolpehull	0,028	0				Indre?	
27560	131	Stolpehull	0,143	50	10			Indre?	Flerfaset. Kutter ildsted 10000 (14C: yROM), dvs yngre enn denne.

27575	132	Stolpehull	0,03	0				Indre?	Kutter ildsted 10000. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
27585	133	Stolpehull	0,009	0				Skillevegg? Inngang?	
27590	134	Stolpehull	0,035	0				Skillevegg? Inngang?	
27600	135	Stolpehull	0,041	0				Skillevegg? Inngang?	
27680	136	Stolpehull	0,074	0				Indre? Takkbærende?	
27690	137	Stolpehull	0,054	0				Indre? Takkbærende?	
27710	138	Stolpehull	0,201	0				Indre? Takkbærende?	
27730	139	Stolpehull	0,125	0				Indre? Takkbærende?	
27765	140	Stolpehull	0,009	0				Indre?	
27770	141	Stolpehull	0,056	0				Indre?	
27780	142	Stolpehull	0,06	0				Indre?	
27790	143	Stolpehull	0,063	0				Indre?	
27855	144	Stolpehull	0,01	0				Indre?	
30005	145	Stolpehull	0,041	100	13			Skillevegg?	
30015	146	Stolpehull	0,068	100	16			Skillevegg?	
30220	147	Stolpehull	0,073	0				Indre? Skillevegg?	
30235	148	Stolpehull	0,017	0				Indre? Skillevegg?	
30250	149	Stolpehull	0,04	0				Indre? Skillevegg?	
30260	150	Stolpehull	0,065	0				Indre?	
30270	151	Stolpehull	0,063	0				Indre?	
30280	152	Stolpehull	0,057	0				Indre?	
30300	153	Stolpehull	0,04	0				Indre?	
30310	154	Stolpehull	0,041	0				Indre?	
30320	155	Stolpehull	0,032	0				Indre? Takkbærende?	
30330	156	Stolpehull	0,014	0				Indre?	
30400	157	Stolpehull	0,044	50	18			Indre?	Skjærer seg klart ned i undergrunnen, klart stolpehull. Kan muligens ha kuttet seg gjennom deler av ildsted 201961 - formen på det bevarte ildstedet indikerer at det burde ha eksistert der 30400 ligger.
30540	158	Stolpehull	0,012	0				Indre?	
30560	159	Stolpehull	0,036	0				Indre?	
30570	160	Stolpehull	0,085	0				Indre? Takkbærende?	
30580	161	Stolpehull	0,073	0				Indre?	
30590	162	Stolpehull	0,11	0				Indre? Takkbærende?	
30600	163	Stolpehull	0,081	50				Indre? Skillevegg?	
31460	164	Stolpehull	0,043	0				Indre?	
31470	165	Stolpehull	0,039	0				Indre?	
32585	166	Stolpehull	0,067	0				Indre? Takkbærende?	

Veggstolper, gavlstolper og hjørnestolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5050	1	Stolpehull	0,043	0				Vegg?	
6625	2	Stolpehull	0,058	0				Vegg?	
6795	3	Stolpehull	0,047	0				Vegg?	
11990	4	Stolpehull	0,037	0				Vegg?	
12140	5	Stolpehull	0,052	0				Vegg?	
12150	6	Stolpehull	0,019	0				Vegg?	
12160	7	Stolpehull	0,03	0				Vegg?	
12470	8	Stolpehull	0,094	0				Vegg? Inngang?	
12550	9	Stolpehull	0,057	50	17			Vegg?	
12600	10	Stolpehull	0,068	0				Vegg? Skillevegg?	
12740	11	Stolpehull	0,028	0				Vegg? Skillevegg?	
13120	12	Stolpehull	0,069	0				Vegg	
13130	13	Stolpehull	0,048	0				Vegg	
13320	14	Stolpehull	0,227	50	18			Vegg? Inngang?	
13340	15	Stolpehull	0,154	0				Vegg? Inngang?	
13355	16	Stolpehull	0,048	0				Vegg	
13500	17	Stolpehull	0,031	0				Vegg? v/ Inngang?	
13510	18	Stolpehull	0,078	0				Vegg? v/ Inngang?	
13520	19	Stolpehull	0,084	50	15			Vegg? Takkbærende?	
13530	20	Stolpehull	0,037	0				Vegg? Skillevegg? Takkbærende?	
13590	21	Stolpehull	0,076	0				Vegg?	
13600	22	Stolpehull	0,184	0				Vegg? v/ Inngang?	
13620	23	Stolpehull	0,027	0				Vegg?	
13630	24	Stolpehull	0,112	0				Vegg? v/ Inngang?	
13640	25	Stolpehull	0,067	0				Vegg? v/ Inngang?	
14075	26	Stolpehull	0,178	0				flerfaset? Vegg?	
14260	27	Stolpehull	0,041	0				Vegg? v/ Inngang?	
14300	28	Stolpehull	0,046	0				Vegg? v/ Inngang?	
14360	29	Stolpehull	0,086	0				Vegg?	
14380	30	Stolpehull	0,033	0				Vegg?	
14390	31	Stolpehull	0,077	0				Vegg?	
14530	32	Stolpehull	0,078	0				Vegg? Gavlvegg?	

14540	33	Stolpehull	0,465	0				? hjørnestolpe?	
14810	34	Stolpehull	0,062	0				Gavlvegg?	
14830	35	Stolpehull	0,042	0				Gavlvegg?	
14840	36	Stolpehull	0,086	0				Gavlvegg?	
14850	37	Stolpehull	0,041	0				Gavlvegg?	
23085	38	Stolpehull	0,113	0				Vegg? Gavlvegg?	
24400	39	Stolpehull	0,029	0				Vegg	
24410	40	Stolpehull	0,075	0				Vegg	
24430	41	Stolpehull	0,078	0				Vegg? v/ Inngang	
24440	42	Stolpehull	0,039	0				Vegg	
24450	43	Stolpehull	0,029	0				Vegg	
24470	44	Stolpehull	0,242	0				Vegg v/ Inngang? Grop?	Flerfaset.
24505	45	Stolpehull	0,023	0				Vegg	
24515	46	Stolpehull	0,032	0				Vegg	
25080	47	Stolpehull	0,012	0				Vegg? v/ Inngang	
25085	48	Stolpehull	0,025	0				Vegg? v/ Inngang	
25095	49	Stolpehull	0,009	0				Vegg? v/ Inngang	
25100	50	Stolpehull	0,037	0				Vegg? v/ Inngang	
25115	51	Stolpehull	0,024	0				Vegg? v/ Inngang	
25125	52	Stolpehull	0,009	0				Vegg? v/ Inngang	
25130	53	Stolpehull	0,074	0				Vegg? v/ Inngang	
25140	54	Stolpehull	0,045	0				Vegg? v/ Inngang	
25150	55	Stolpehull	0,036	0				Vegg? v/ Inngang	
25165	56	Staurhull		0				Vegg? v/ Inngang	
25300	57	Stolpehull	0,118	0				Vegg? Flerfaset? Grop?	
25310	58	Stolpehull	0,049	0				Vegg? v/ Inngang	
25540	59	Stolpehull	0,041	0				Vegg? v/ Inngang?	
25550	60	Stolpehull	0,095	0				Vegg? v/ Inngang?	
25560	61	Stolpehull	0,045	0				Vegg? v/ Inngang?	
25570	62	Stolpehull	0,007	0				Vegg? v/ Inngang?	
25575	63	Stolpehull	0,077	0				Vegg? v/ Inngang?	
25590	64	Stolpehull	0,038	0				Vegg? v/ Inngang?	
25600	65	Stolpehull	0,078	0				Vegg? v/ Inngang?	
25610	66	Stolpehull	0,046	50	13			Vegg? Skillevegg?	
25620	67	Stolpehull	0,025	0				Vegg? v/ Inngang?	
25730	68	Stolpehull	0,025	0				Vegg? v/ Inngang?	

25740	69	Stolpehull	0,053	0				Vegg? v/ Inngang?	
25750	70	Stolpehull	0,027	0				Vegg? v/ Inngang?	
25760	71	Stolpehull	0,034	0				Vegg? v/ Inngang?	
25770	72	Stolpehull	0,036	0				Vegg? v/ Inngang?	
25790	73	Stolpehull	0,058	0				Vegg?	
25800	74	Stolpehull	0,068	0				Vegg?	
25810	75	Stolpehull	0,041	0				Vegg?	
25820	76	Stolpehull	0,019	0				Vegg	
25830	77	Stolpehull	0,025	0				Vegg	
25840	78	Stolpehull	0,053	0				Vegg	
25850	79	Stolpehull	0,088	0				Vegg	
25860	80	Stolpehull	0,099	0				Vegg	
25870	81	Stolpehull	0,05	0				Vegg	
25880	82	Stolpehull	0,093	0				Vegg	
25900	83	Stolpehull	0,026	0				Vegg?	
25920	84	Stolpehull	0,031	0				Vegg?	
25930	85	Stolpehull	0,013	0				Vegg?	
25940	86	Stolpehull	0,022	0				Vegg?	
25950	87	Stolpehull	0,007	0				Vegg?	
25955	88	Stolpehull	0,01	0				Vegg? Skillevegg?	
25960	89	Stolpehull	0,011	0				Vegg? Skillevegg?	
25965	90	Stolpehull	0,213	0				Vegg	
25990	91	Stolpehull	0,037	0				Vegg?	
26075	92	Stolpehull	0,071	0				Vegg? v/ Inngang?	
26085	93	Stolpehull	0,017	0				Vegg?	
26090	94	Stolpehull	0,068	0				Hjørnestolpe? Vegg?	
26220	95	Stolpehull	0,043	0				Hjørnestolpe? Vegg?	
26230	96	Stolpehull	0,088	50	8			Vegg? Takbærende?	Like ved stor grop 12000, men ingen direkte stratigrafiske relasjon til denne. Uavklart funksjon - passer i et system med takbærende stolper, men er noe grunn.. Kan også ha vært del av vegg her?
26240	97	Stolpehull	0,114	0				Vegg? Takbærende?	
26320	98	Staurhull		0				Vegg?	
26325	99	Staurhull		0				Vegg?	
26410	100	Stolpehull	0,042	0				Vegg	
26440	101	Stolpehull	0,07	0				Vegg? Skillevegg?	
26530	102	Stolpehull	0,084	0				Vegg	
26540	103	Stolpehull, Ildstedrest?	0,108	50	24			Vegg?	Mulig stolpehull eller ildstedrest, særlig mye trekull her.
26550	104	Stolpehull	0,03	0				Vegg?	

26560	105	Stolpehull	0,045	0				Vegg	
26930	106	Stolpehull	0,036	50	7			Vegg	
26940	107	Stolpehull	0,132	0				Vegg?	
26950	108	Stolpehull	0,043	0				Vegg?	
26960	109	Stolpehull	0,114	0				Vegg? Takbærende?	
27220	110	Stolpehull	0,07	50	18			Vegg	Mangler utfyllende beskrivelse på skjema og foto av snitt. Undersøkt samtidig med 26540.
27230	111	Stolpehull	0,065	0				Vegg	
27240	112	Stolpehull	0,27	50	20			Vegg? Inngang?	Klart flerfaset, har flere kutt.
27250	113	Stolpehull	0,137	50	23			Vegg? Inngang?	Flerfaset, spor etter to stk sth?
27355	114	Stolpehull	0,012	0				Vegg? Inngang?	
27360	115	Stolpehull	0,017	0				Vegg?	
27400	116	Stolpehull	0,082	0				Vegg	
27610	117	Stolpehull	0,062	0				Vegg	
27620	118	Stolpehull	0,063	0				Vegg	
27630	119	Stolpehull	0,056	0				Vegg? Gavlvegg?	
27640	120	Stolpehull	0,029	0				Vegg? Gavlvegg?	
31140	121	Stolpehull	0,037	0				Vegg?	
201938	122	Stolpehull	0,057	50	12			Vegg?	Jf. nærliggende 26420

Stolper i og ved inngangspartier :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5080	1	Stolpehull	0,241	0				Inngang?	
11355	2	Stolpehull	0,038	0				Inngang	
11365	3	Stolpehull	0,043	0				Inngang	
11385	4	Stolpehull	0,032	0				Inngang	
11960	5	Stolpehull	0,174	50				Inngang/dør	Trolig dobbelt stolpehull
11975	6	Stolpehull	0,197	50	23			Inngang/dør	Etter alt å domme inneholder 11975 spor etter 2 stolpehull, plassert etter hverandre i lengderetningen - trolig som parstolpe 11960 i inngangspartiet.
12480	7	Stolpehull	0,121	0				Inngang?	
12490	8	Stolpehull	0,169	0				Inngang?	
12560	9	Stolpehull	0,075	0				Inngang?	

14565	10	Stolpehull	0,453	50	23			Inngang? Hjørnestolpe?	
15030	11	Stolpehull	0,157	0				Inngang? Vegg?	Mulig del av inngangsparti? Eller dobbelstolpe i veggrekken?
15605	12	Stolpehull	0,029	0				v/ Inngang?	
15615	13	Stolpehull	0,065	0				v/ Inngang?	
15625	14	Stolpehull	0,079	0				v/ Inngang?	
22790	15	Stolpehull	0,018	0				v/ Inngang?	
26290	16	Stolpehull	0,069	50	22			v/ Inngang?	Med skoningssteiner på alle sider i stolpehullet.
26810	17	Stolpehull	0,023	0				Inngang? Vegg?	
26820	18	Stolpehull	0,018	0				Inngang? Vegg?	
26830	19	Stolpehull	0,031	0				Inngang? Vegg?	
26875	20	Stolpehull	0,038	0				Inngang? Vegg?	
26885	21	Stolpehull	0,067	0				Inngang? Vegg?	
26895	22	Stolpehull	0,01	0				Inngang? Vegg?	
26900	23	Stolpehull	0,092	0				Inngang? Vegg?	
26910	24	Stolpehull	0,04	0				Inngang? Vegg?	
26920	25	Stolpehull	0,073	0				Inngang? Vegg?	
27260	26	Stolpehull	0,024	0				Inngang?	
27270	27	Stolpehull	0,034	0				Inngang?	
27280	28	Stolpehull	0,08	0				Inngang?	
27290	29	Stolpehull	0,058	0				Inngang?	
27325	30	Stolpehull	0,185	0				Inngang	
27335	31	Stolpehull	0,071	0				Inngang	
27345	32	Stolpehull	0,099	0				Inngang	
201884	33	Stolpehull	0,059	50				Inngang	Innen 11960. Opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema.
201887	34	Stolpehull	0,085	50	18			Inngang	Innen 11975. Opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema.
201890	35	Stolpehull	0,088	50	23			Inngang	Innen 11975. Opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema.
201943	36	Stolpehull	0,146	50	27			Inngang?	Opprettet i Intrasis i ettertid, basert på anleggsskjema og foto av 27300.

Uavklarte stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5005	1	Stolpehull	0,087	0				Uavklart	

6575	2	Stolpehull	0,02	0					Uavklart	
11790	3	Stolpehull	0,056	0					Uavklart	
12570	4	Stolpehull	0,061	0					Uavklart	Ved Inngang?
12580	5	Stolpehull	0,039	0					Uavklart	Ved Inngang?
12590	6	Stolpehull	0,038	0					Uavklart	Ved Inngang?
12770	7	Stolpehull	0,052	0					Uavklart	Ved Inngang?
13390	8	Stolpehull	0,045	0					Uavklart	Ved Inngang?
13660	9	Stolpehull	0,073	0					Uavklart	
13700	10	Stolpehull	0,055	0					Uavklart	
13710	11	Stolpehull	0,028	0					Uavklart	
13780	12	Stolpehull	0,011	0					Uavklart	
14230	13	Stolpehull?	0,098	0					Uavklart	Jf. 24420 på samme sted - mulig mer presis innmåling av 14230.
14415	14	Stolpehull	0,072	0					Uavklart	
14450	15	Stolpehull	0,104	0					Uavklart	
14485	16	Stolpehull	0,075	0					Uavklart	
14520	17	Stolpehull	0,059	0					Uavklart	
14590	18	Stolpehull	0,047	0					Uavklart	
14600	19	Stolpehull	0,206	0					Uavklart	
14620	20	Stolpehull	0,205	0					Uavklart	
14640	21	Stolpehull	0,06	0					Uavklart	
15205	22	Stolpehull	0,081	0					Uavklart	
15635	23	Stolpehull	0,066	0					Uavklart	
15690	24	Stolpehull	0,06	0					Uavklart	
22455	25	Stolpehull	0,032	0					Uavklart	
25780	26	Stolpehull	0,022	0					Uavklart	
25890	27	Stolpehull	0,03	0					Uavklart	
25910	28	Stolpehull	0,054	0					Uavklart	
30035	29	Stolpehull	0,176	0					Uavklart	Under/eldre enn ildsted 14000. Ikke helt avdekket, men har trolig vært rundt i formen, ca 47 i diameter. Ikke snittet
30150	30	Stolpehull	0,1	0					Uavklart	Stolpehull synlig under ildsted 30120. Ikke snittet eller prøvetatt.
30290	31	Stolpehull	0,118	0					Uavklart	Uavklart struktur - fremstod som noen flate steiner i plan, men ingen tegn på stolpehull ved snitting. Jf. profil gjennom 12285.

30380	32	Stolpehull	0,175	0					Uavklart	Samling av tre flate fylltheller, kan til sammen ha dannet stolpeunderlag? Ligger på overflaten av 12070. Uavklart sammenheng med grøft/luftekanal 30520. Ikke snittet videre.
30410	33	Stolpehull	0,142	0					Uavklart	Mulig Inngang?
30470	34	Stolpehull	0,088	0					Uavklart	Mulig Inngang?
30480	35	Stolpehull	0,038	0					Uavklart	Mulig Inngang?
30490	36	Stolpehull	0,049	0					Uavklart	Mulig Inngang?
201954	37	Stolpehull	0,04	50					Uavklart	Opprett i Intrasis i ettertid på bakgrunn av innmålt profilsnitt - en struktur er etter alt å dømme snittet her, og størrelsen indikerer et stolpehull av lignende størrelse som de omkringliggende.

Groper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6590	1	Grop	0,736	0				Grop, Lagrest, Uavklart	Uavklart relasjon til Hus 18
6640	2	Grop	4,478	0				Grop, Steinansamling	
11845	3	Grop	0,893	50	15			Grop, Steinansamling	Tilnærmet firkantet steinansamling/lag, anlagt på undergrunnen. Noe skjorbrente steine og trekull, men inget ildsted. Muligvis et varmetålig underlag?
11880	4	Grop	0,462	50				Grop, Lagrest	Rodbrent sand/leire og en flat stein her. Opprenset i plan og fotografert i kontekst - ikke undersøkt videre ved snitting. Mulig fundament for takbærende stolpe her, evt partner til 26210?
12000	5	Grop	1,404	50	35			Grop: Arbeidsgrop? Vannbeholder/Sisterne?	Fremstår i plan som fylt med store stein, deriblant to fyllittblokker samt noe rullestein. De store steinene virker som kilt fast med flere mindre steiner, særlig langs ytterkanten av gropen. Fyllmasse ellers består av homogent, brun humusholdig siltjord, uten store inklusjoner. De store steinene i gropen lå delvis rett på den sterile siltundergrunnen, delvis er det 10 - 15 cm med brun humusholdig jord under steinene og på bunnen av gropen. Uavklart opprinnelig

									funksjon (arbeidsgrop?, for oppbevaring av vann?), men kan i gjenfylt tilstand ha fungert som bunn for takbærende stolpe.
12340	6	Grop	2,982	100	5			Grop, Flerfaset nedgravning	Grop/ujevn nedgravning el slitasje - inneholdt en rekke andre strukturer.
12500	7	Grop	1,234	0				Grop, Flerfaset nedgravning	Område som inneholdt flere faser av stolpehull, fremstod ikke som en egen struktur. Noen av stolpehullene ble undersøkt nærmere.
12690	8	Grop	0,574	50				Grop, Uavklart grøft, flerfaset sth? For skillevegg?	Strukturen er uavklart, kan også ha vært grøft eller flerfaset sth (for skillevegg?) På oversiktsbilder fremstår strukturen som en uregelmessig grop.
12840	9	Grop	0,492	0				Uavklart	
12860	10	Grop	0,196	0				Uavklart	
13290	11	Grop	1,058	0				Grop; trolig for flere faser sth? Vegg og inngang?	
13400	12	Grop	0,273	0				Grop, stolpehull - v/ inngang?	
13420	13	Grop	0,136	0				Grop, stolpehull - v/ inngang?	
13435	14	Grop	2,317	0				Uavklart	
14090	15	Grop	0,665	0				Grop, flerfaset for sth i inngang	Grop med flere sth innenfor (jf. 27345 mfl.)
14400	16	Grop?	0,191	0				Grop? Lagrest? Uavklart	Virker å ha blitt renset bort ved innmåling av det mindre stolpehull 24440 i samme område.
14650	17	Grop	0,278	0				Grop? Uavklart relasjon	
19565	18	Grop	0,763	0				Grop? Flerfaset sth, for inngang?	
24485	19	Grop	0,327	0				Grop? Flerfaset stolpehull?	

25660	20	Grop	0,293	0				Grop? Flere sth; Takbærende? Skillevegg?	
25710	21	Grop	0,229	0				Stolpehull; Vegg? v/ Inngang?	
27060	22	Grop	1,317	100	25	101		Grop; steinfylt. Flere flate steiner - stolpesteiner for takbærende?	Gropen var ikke særlig dypt nedgravd i undergrunnen (5-20 cm), men steinene i fyllet stakk klart opp, slik at fyllmassen hadde en max høyde på opptil 50 cm. Bruk av gropen er uavklart - kombinasjon av gjenfylt arbeidsgrop og flere faser av TB- sth? Flate steiner i fyllet kan ha fungert som underliggere for stolper.
27300	23	Grop	0,624	50	27			Grop, for flerfasete sth, for Inngang?	Inneholder stolpehull 201943.
27860	24	Grop	1,857	100				Grop? Naturskapt?	Fjerning av stor stein fra denne gropen - uavklart om dette var ren natur eller om steinen var plassert t.d. for inngangsparti.
30200	25	Grop	0,351	0				Uavklart	
202033	26	Grop	4,095	0				Grop, steinfylt, Forstyrrelse?	

Grøfter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
3745	1	Groft	2,953	0				Dreneringsgroft; i relasjon til Hus 18?	
3815	2	Groft	0,22	0				Dreneringsgroft; i relasjon til Hus 18?	
3830	3	Groft	1,623	50	5			Dreneringsgroft; i relasjon til Hus 18?	Trolig samme groft som 13670 (kuttet av groft 3745). Små steiner i bunn av grofta kan tyde på vanngjennomstrømming. Groften er kuttet av og under ildsted 21920.
4130	4	Groft	2,31	0				Dreneringsgroft; i relasjon til Hus 18?	
13140	5	Groft	2,067	0				Ytre avgrensning på groft med flere sth: for vegg og mulig inngang	Område som inneholdt flere faser av stolpehull, fremstod ikke som en egen struktur. Noen av stolpehullene ble undersøkt nærmere.

13215	6	Groft	0,467	0				Ytre avgrensning på groft med flere sth: for skillevegg og takbærende?	Jf. mer presis innmåling av sentralt område: 25660.
13365	7	Groft	0,321	0				Dreneringsgroft? Luftekanal?	Ikke steinfylt.
13670	8	Groft	0,421	0				Dreneringsgroft, henger sammen med groft 3830?	Trolig eldre enn groft 3745.
17000	9	Groft	23,727	50	39	114		Groft, for drenering av gårdsplass?	Uvanlig stor og dyp. Flerfasert, og med tilsiling i bunnen. Uavklart relasjon til selve Hus 18 - men kan være en indikasjon på Hus 18s utstrekning i både lengde og bredde, siden groften trolig har gått langs østre langsiden av huset. Over kokegrop 22605. Ildsted/brent masse 16800 lå på overflata av 17000. Funn av m.a. skår av spennformet leirkar i fyllmassen.
19625	10	Groft	0,658	0				Dreneringsgroft? Veggroft ved gav?	
25340	11	Groft	0,147	50				Groft? Lagrest? Flerfasert grop for grunne stolpehull?	Del av skillevegg? Usikker, grunn struktur.
26000	12	Groft	0,91	0				Dreneringsgroft?	
26100	13	Groft	0,368	0				Dreneringsgroft? Luftekanal?	
26130	14	Groft	0,687	0				Dreneringsgroft? Luftekanal?	
26360	15	Groft	0,07	0				Dreneringsgroft? Luftekanal?	
26375	16	Groft	0,33	0				Dreneringsgroft? Luftekanal?	
26490	17	Groft	0,039	0				Groftrest; Indre	
27535	18	Groft	0,911	50	35			Steinfylt groft, luftekanal?	Skjærer inn i 11800, mer uavklart relasjon til 11845. Svært solid og steinfylt, med både ubrente og brente steiner i fyllen. 27535 knytter 11800 til 11845, men det er uavklart om dette faktisk er en funksjonell, samtidig sammenheng som f.eks. luftekanal til ildgrop 11800. Det er mulig at 27535 er en yngre konstruksjon enn 11800, og at det er mer snakk om en groft for a) drenering, eller b) gavvegg i Hus 18?
27740	19	Groft	0,188	0				Dreneringsgroft? Luftekanal?	

27800	20	Grøft	0,23	0				Dreneringsgrøft? Luftekanal?	
27820	21	Grøft	0,043	0				Grøftrest?	
30520	22	Grøft	0,192	50	15			Grøft, steinfylt; luftekanal?	Snittet på langs - fremstod som grøft fylt med mange steiner (brente og ubrente) og noe sand/silt: virket ikke å være skåret ned i undergrunnen, men lå oppe på denne. Mulig luftekanal til ildsted 201961? Uklar avgrensning mot 30380 - kan ha fungert sammen med denne steinsamlingen (30380 lå øverst).
32595	23	Grøft	2,442	50				Dreneringsgrøft, bort fra Hus 18?	

Ildsteder og andre ildproduserende anlegg :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6770	1	Ildsted	0,807	50	4			Ildsted; kullinse	Ikke undersøkt spesifikt i seg selv, men detaljer fremgår av fremrenset overflate på foto, profilsnitt synlig pga kuttet av andre strukturer i konteksten. Ildsted; klart, som en relativt tynn trekullinse. Mulig hjørneildsted?
10000	2	Ildsted	0,542	50	10	134	209-256 AD	Ildsted	Ildsted kuttet av flere groper og stolpehull.
11800	3	Ildsted	2,565	100	25	56	404-433/ 488-533 AD	Ildgrop; flerfasert?	Kuttet av 26170 i SØ-delen.
11925	4	Ildsted	0,407	50	5	135	71-140 AD	Ildsted, kuttet i to.	Grunn ildstedrest.
12070	5	Ildsted	1,941	50	10	87	271-332 m.m. AD	Ildsted?/lag med flere strukturer	Kompleks situasjon, med flere strukturer som delvis kutter hverandre. 12070 ble opprinnelig etter opprens oppfattet som ett ildsted, men det er trolig en kombinasjon av faser for ildsted(-er), stolpehull, grøft og gulvlagsrester. Jf. foto av situasjon langs N-del av midtprofil 32458. Den innmålte utstrekningen av 12070, bør således oppfattes som et uttrykk for hvordan situasjonen ble forstått i plan, etter opprensning.

13860	6	Ildsted?	0,197	0				Ildsted? Stolpehull; TB?	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt. Uavklart funksjon; opprinnelig innmålt som ildsted, men fremstår i plan like mye som en steinfylt grop med trekullbiter - kan ikke utelukke at det dreier seg om en grop for flerfasert takbærende stolpe?
13875	7	Ildsted	0,341	50	20	67		Ildsted; VT/MA- fase?	Området viste seg å inneholde flere faser av ildsteder, m.a. 14210, 30100 og 30120. Det virker sannsynlig at det fantes en ildstedfase som var synlig på overflaten etter opprens (13875 var blant de første innmålte strukturene her) - i så fall er det trolig en ildstedfase som er yngre enn den mer skjulte 30120 (e. VI)? V-del indikerer en rund struktur på c. 50 x 50 cm - dette er i så fall samme form og størrelse som 19985 noe lenger mot S.
13900	8	Ildsted	0,246	100				Ildsted? Lagrest?	Målt inn som egen struktur ("Ildsted"), men senere fjernet/renset bort uten ytterligere dokumentasjon. Kan ha vært et grunt ildsted, men kan heller ikke utelukke at det dreide seg om en flekk innen det større laget 25250 i området. Stolpehull 27390 ble synlig etter fjerning av laget. Foto av situasjonen etter fjerning/bortrens, viser en svak nedsenkning/nedgravning i undergrunnsmassen i det aktuelle området - dette støtter noe opp om den opprinnelige tolkningen bak innmåling som eget ildsted.
13920	9	Ildsted	0,296	50				Ildsted	Trolig samme str som 19985, evt annen bruksfase.
13940	10	Ildsted	0,295	50	12	98	687- 725/ 738- 768 AD	Ildsted	Ligger over 26600 og stolpehull 30025.
13960	11	Ildsted	0,306	0				Ildstedsfase ?	Uavklart status, mulig fase innen ildstedskomplekset her.

14000	12	Ildsted	0,545	50	25	66		Ildsted? Varmekilde? ,steinsatt med heller. VT/tMA?	Rektangulær "steinkasse", bygget av store flate heller, ca. 100 x 75 cm. Hellene er omtrent 10cm tykke, og stikker opp 20cm over overflaten. På innsiden av denne steinkassen ligger varmpåvirkete steiner tett i tett. Det er ikke tegn på varmpåvirkning på hellerne. Trekull ligger mellom de varmpåvirkete steinene i steinkassen. 14000 kutter 13875/30100. I profil viser seg at hellene stikker opptil ca. 30 cm under overflaten. I anleggsgropen till 14000 ble det funnet et fragment av svartglittet keramikk. I profil viser det seg at laget med skjorbrent steiner er omtrent 25 cm tykt. Under steinlaget er et ca. 10 cm tykt, ganske løst, humusholdig lag, som delvis har et mørkere 1-2 cm tykt kullag over. Under dette, er et brunt, kullspekket siltlag, og en rund nedgraving blir synlig (stolpehull 30035). Str fremstår som en beholder for oppvarmete steiner. Hellene i "kassen" er ikke varmpåvirket eller sotete, dette indikerer at det ikke har vært åpen flamme i bruk i selve kassen, dvs ikke et ildsted. Utformingen av 14000 tyder på en funksjon som beholder for de varme steinene og/eller fundament for hensetting (se også foto med to flate steiner SV om 14000, over ildstedsfase 30120) av noe (kokekar): muligens har steinene blitt gjenbrukt i kald tilstand? Trolig har strukturen fungert sammen med en annen (et ildsted?) i nærheten: dette kan ha vært 30100 eller 13875. Fraværet av handverksavfall (slagg, brent leire osv) indikerer at dette området har vært brukt hovedsaklig for matlaging; et kjøkken innen Hus 18?
14210	13	Ildsted	0,426	50				Ildsted; samme som 30120?	Ildstedsområde målt inn som del av ildstedskompleks uten synlig innslag av stein på overflaten - trolig er dette samme ildsted som 30120 (senere innmåling): derav sammenfallende 14C-dateringer fra 30120 og laget 25250 i dette området (c. 790-870 AD).
14310	14	Ildsted?	0,423	0				Usikker, flekk/kullko nsentrasjon	Lite distinkt som struktur, uavklart funksjon/relevans: renset bort uten videre dokumentasjon
15000	15	Ildsted	0,366	0				Ildstedsfase ?	Uavklart som ildsted - evt kulturlagsrest
19960	16	Ildsted	0,626	0				Ildsted? Kullflekk?	Ildsted? Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt - lite distinkt, kan ha vært brent masse dratt ut av nærliggende ildsteder.
19985	17	Ildsted	0,239	50	5	95		Ildsted	Også målt som 13920. Kuttet av 23000 (?). Har trolig luftekanal som går ut mot NV - mot sth 24690.

22770	18	Ildsted	0,406	50	6	94		Ildsted	Klar rest av lite ildsted. Kuttet av flere yngre strukturer, deriblant sth 27040 og 27050.
24320	19	Ildsted	0,266	50	8	96	1164-1211 AD	Ildsted	Ildstedet 24320 er trolig kuttet av struktur på Ø-siden (synlig på oversiktsfoto), denne steinfylte strukturen (trolig sth) er ikke målt inn i felt. Kuttet indikerer at ildstedet <i>ikke</i> er siste bruksfase innen Hus 18.
26300	20	Ildsted	0,211	50		136	326-389 AD	Ildsted	Klart ildsted, synlig på oversiktsfoto og prøvetatt. Dokumentasjon på undersøkelse/snitting mangler (skjema/nærfoto), så det er mulig at man bare har tatt ut en trekullprøve fra fyllet. Tolket som sentralildsted i tidlig bruksfase innen "Hus 18 - komplekset".
26570	21	Ildsted	0,173	100	5	97		Ildsted, kullflekk	Fremstod som tydelig kullkonsentrasjon fra et ildsted innen et område med mange andre ildsteder. Grunn "flekk" av trekull.
26600	22	Ildsted	0,768	100	10			Ildsted; under flere andre ildsteder	Stratigrafisk under ildsted 13940 og 26700. Tydelig struktur i flaten - skiller seg fra de andre i nærheten ved å fremstå som et grått-gråbrunt lag av sand/silt med høyt innslag av spredte trekullbiter, ikke noe klar trekullinse. Trolig blant de eldste bruksfasene av ildsted i dette området av Hus 18?
26640	23	Ildsted	0,435	100	5			Ildsted	
26660	24	Ildsted	1,599	0				Ildstedfase? Lagrest?	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
26700	25	Ildsted	1,138	100	28			Ildsted	Trolig stratigrafisk yngst av ildstedene i denne konsentrasjonen. Kutter 13940, og ligger over 26600, 27090 og flere stolpehull. Kutter også de daterte ildstedene 30770 og 13940, noe som kan indikere at 26700 er fra VT eller yngre.
30050	26	Ildsted	0,262	0				Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30070	27	Ildsted	0,967	0				Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30100	28	Ildsted	0,673	100	30	89	331-394 AD*	Ildsted	*Fremstår som stratigrafisk yngre (over) 30120, men datering er eldre.. Kan komme av omrotet masse innen dette ildstedkomplekset.
30120	29	Ildsted	1,091	50	20	88	788-870 mm AD	Ildsted	Virker kuttet/overlagret av ildsted 30100 i V. Hele overflaten av ildstedet 30120 var dekket av et tett lag av skjorbrente steiner. Stolpehull 30150 ligger under ildstedet og er klart eldre. Forholdet til ildsted 14210 er mer diffust og uavklart.
30160	30	Ildsted	1,255	0				Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30610	31	Ildsted	0,514	0		91		Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt

30660	32	Ildsted	0,132	0		99		Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30690	33	Ildsted	0,176	0				Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30715	34	Ildsted	0,567	0		93		Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30745	35	Ildsted	0,298	0		90		Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
30770	36	Ildsted	0,989	100		100	405-434/ 487-533 AD	Ildgrop	Anlegg totalutgravd ved undersøkelse av "ildstedkompleks" her. Mangler spesifikk detaljinfo om anlegget, men det er prøvetatt og har blitt lagt inn i matrise som bruksfase av ildsted.
30805	37	Ildsted	0,268	0		92		Ildsted	Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt
201961	38	Ildsted	0,354	50				Ildsted; ikke snittet. Jf. 12070.	Ikke innmålt i felt - lagt inn i Intrasis på bakgrunn av foto av ildstedskompleks 12070: det synes å være bevart en Ø-lig del av rundt/ovalt ildsted, som ikke ble snittet langs langprofilen gjennom 12070. Ildstedet virker å være skadet/kuttet av flere strukturer i området - kan indikerer at datering fra 12070 (yRT) kan stamme fra dette ildstedet (blant de eldste bruksfasene på stedet; RT?).
201966	39	Ildsted	0,566	50	8	86	614-665 AD	Ildsted; presisering av 12285.	201966 er opprettet i ettertid i Intrasis, på bakgrunn av foto av 12285. Her fremgår det at 12285 i realiteten er et større område/lagrest med flere strukturer, mens det er konsentrasjonen med trekull i S som faktisk utgjør ildstedet (og som har blitt datert vha prøve nr 86). Ildstedet 201966 har hatt en tilnærmet rund form (c. 80 x 80 cm), og ligger langs midtaksen av "Hus 18 - komplekset".

Lag :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
6720	1	Lag	1,517	0				Lagrest; blanding av matjord og kulturlag	Masse på/rundt steinfylte strukturer.
12285	2	Lag	2,345	50	10	86*	*614-665 AD	*Lagrest, oppr målt som Ildsted	Lagrest/grop, som inneholdt mange ulike strukturer, deriblant et ildsted lengst mot S, som er blitt presisert som 201966 (og der dateringsprøven er tatt fra).
12660	3	Lag	0,145	50	4			Lagrest?	Grunn flekk av trolig kulturlagsmasse.
14140	4	Lag	0,924	0				Lagrest; gulvlag o.l.	Område med lagrest like N for ildstedskonsentrasjon med m.a. 14000 i S-del av Hus 18.

14270	5	Lag	1,027	100				Lagrest; ved inngang?	Svært blandet og forstyrret masse, både nyere og eldre innslag.
22885	6	Lag	0,212	100				Lagrest; trolig fra golv/aktivitet i Hus 18	Grunn lagrest, rensset bort uten videre dokumentasjon.
24365	7	Lag	0,624	50				Lagrest/grop; for flerfasert stolpehull?	(jf. m.a. for 27210). Lagrest/grop, som ved undersøkelse viste seg å inneholde m.a. stolpehull 201931. Det lå flere flate steiner/heller på overflaten av 24365 - disse kan stamme fra en yngre bruksfase av stolpe i/ved 201931? For strukturer tilknyttet vegg/skillevegg?
25175	8	Lag	7,767	100	5	54		Lagrest, trolig fra golv/aktivitet i Hus 18	Lagrest som omrammet ildstedskonsentrasjon. Uavklart om hvilke deler av laget som evt var yngre/eldre enn de ulike ildstedsfasene - trolig er det ikke snakk om ett lag fra en enkelthendelse, men en blandet akkumulasjon.
25250	9	Lag	2,711	100	5	55*	789-868 AD*	Lagrest, trolig fra golv, ligner lag 25175.	*Øvre del av ildsted 25250 var identisk med dette laget i det aktuelle området.
202027	10	Lag	0,324	50				Steinlag; fyll i 14000	Skjorbrente steiner inne i str 14000.
202058	11	Lag	99,104	0				Område med oransje farge på silt	Fargeforskjell indikerer at mye aktivitet i området har medført stamping av masse ned i øvre del av den naturskapte undergrunnen?
202061	12	Lag	196,52	0				Område med oransje farge på silt	Fargeforskjell indikerer at mye aktivitet i området har medført stamping av masse ned i øvre del av den naturskapte undergrunnen?
202065	13	Lag	16,09	0				Område med oransje farge på silt	Fargeforskjell indikerer at mye aktivitet i området har medført stamping av masse ned i øvre del av den naturskapte undergrunnen?
202070	14	Lag	37,078	100				Lagrest; konsentrasjon i S-del av Hus 18	Et større område sentralt og S i Hus 18, som etter første opprens fremstod som en klar kulturlagsrest her. Laget respekterte i stor grad bredden til langhuset. Trolig stammer laget fra flere hendelser her, både bruk og forfall, og utbredelsen passer bra overens med den delen av husgrunnen som har de yngste karbondateringene.
202125	15	Lag	2,675	0				Steinlag	Samling små steiner, rundt steinblokk. Ved inngangsparti?
202146	16	Lag	1,418	0				Steinlag	Samling mindre steiner, ved steinblokker. Ved inngangsparti?

Hus 25:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
27960	1	Stolpehull	0,184	100	4			Takbærende, med helle som stolpefundament	Anlegget bestod av en tydelig, horisontalt plassert steinhelle, anlagt tilnærmet rett på undergrunnen. Noen nevestore steiner lå inntil hellen. Ingen særlig nedgravning under/ved hellen - etter alt å dømme har den fungert som stolpefundament for en takbærende stolpe innen Hus 25. Det var ingen tegn på varmpåvirkning på steinene eller i massen ved/under.
28100	2	Stolpehull	0,136	50	40	80		Takbærende	Klart og solid stolpehull, med innslag av steiner i massen. Selve stolpehullet ligger i den sentrale og vestlige delen av 28100, delen mot NØ er grunnere - noe som gir et egentlig stolpehull på ca 39 x 35 cm. Utformingen og plasseringen indikerer klart at det er snakk om en kraftig, takbærende stolpe.

Vegg – og gavlstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
28040	1	Stolpehull	0,013	0				Gavl mot NØ?	
28045	2	Stolpehull	0,016	0				Gavl mot NØ?	
28050	3	Stolpehull	0,015	0				Gavl mot NØ?	
28055	4	Stolpehull	0,01	0				Gavl mot NØ?	
28060	5	Stolpehull	0,011	0				Gavl mot NØ?	
28065	6	Stolpehull	0,017	0				Gavl mot NØ?	
28120	7	Stolpehull	0,014	0				Vegg?	
28125	8	Stolpehull	0,015	0				Vegg?	
28140	9	Stolpehull	0,012	0				Vegg?	
28145	10	Stolpehull	0,008	0				Vegg?	
28150	11	Stolpehull	0,026	0				Vegg?	
28160	12	Stolpehull	0,012	0				Vegg?	

Indre stolper, inkl. i mulig skillevegg :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
28115	1	Stolpehull	0,03	0				Indre, del av skillevegg?	
28130	2	Stolpehull	0,029	0				Indre	
28165	3	Staurhull	0,004	0				Staurhull, del av skillevegg?	

Uavklarte stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
28020	1	Stolpehull	0,022	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28025	2	Stolpehull	0,012	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28030	3	Stolpehull	0,017	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28035	4	Stolpehull	0,007	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28070	5	Stolpehull	0,012	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28170	6	Stolpehull	0,01	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28180	7	Stolpehull	0,004	0				Uavklart: Utenfor huset?	
28185	8	Stolpehull	0,006	0				Uavklart: Utenfor huset?	

Grøfter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
28000	1	Grøft	0,052	0				Grøft: del av skillevegg?	Fremstod som en grunn, liten, grøft/renne - ikke undersøkt nærmere.
28175	2	Grøft	0,025	0				Grøft; utenfor huset?	
28190	3	Grøft	0,028	0				Grøft; utenfor huset?	

Ildsteder, esser og trekullkonsentrasjoner :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
7950	1	Ildsted, kullag	0,081	50	3			Trekullrester fra område ved ildsted/esse	Første innmåling av område med brent masse - senere fremrenset til den mindre strukturen 27940 (esse). Har trolig ligget innen gulvlaget 27980, men dette laget var dårligere bevart her.
7960	2	Ildsted, kullag	0,513	50	4			Trekullrester fra område ved ildsted/esse	Område med kullkonsentrasjon, gav inntrykk av å være forstyrret / delvis fjernet ved ploying/sjaktning. Omkranset ildsted/esse 27950. Har trolig ligget innen gulvlaget 27980, men dette laget var dårligere bevart her.
27940	3	Ildsted, esse	0,053	100	7	79	487-533 AD	Esse; metallhåndverk	Liten grop, med høyt innhold av trekull og sot. Med flat, rund stein horisontalt i fyllmassen. Funn av digelfragment og spennformet leirkar i anlegget.
27950	4	Ildsted, esse	0,045	100	4	76		Esse; metallhåndverk	Fremstod som en grunt nedgravd struktur, kom frem ved fjerning av masse tilhørende det trekullholdige laget 7960. Noen steiner i ytterkant av nedgravningen har trolig fungert som en foring for anlegget. Inneholdt lignende fyllmasse som 27940, og etter tømming fremstod de som ganske like (samme funksjon? ulike bruksfaser?), det ble også funnet digelfragmenter i begge.

Gulvlag :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
27980	1	Lag	7,16	100	6	78		Gulvlag	Lagrest påvist i tilknytning til Hus 25. Best bevart i NØ-del, siden denne var i en slak helling i ytterkant av det flatere, dyrkede jorden (dypere, beskyttende jordmasser i hellingen). Ploying og sjakting hadde medført at den delen som lå mot SV (omtrent fra grøft 28000 og mot SV) var svært fragmentarisk eller borte. Linjen 28080 indikerer utstrekningen der gulvlaget hadde bevart en klar nedskjeringskant i undergrunnen (jf. foto). Det sentrale, solide stolpehullet 28100 kom først til syne ved fjerning av gulvlaget, trolig hadde denne stolpen vært samtidig med gulvlaget.

Anlegg tolket som trolige bygningskonstruksjoner

Hus 2:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5300	1	Stolpehull	0,129	50	19			Takbærende	
5440	2	Stolpehull	0,163	50	27			Takbærende	To faser av stolpehull. Kuttet av moderne groft.
5460	3	Stolpehull	0,098	0				Takbærende?	
5485	4	Stolpehull	0,113	50	16			Takbærende	Kuttet av 5600 på SØ - siden
5500	5	Stolpehull	0,048	50	18	46	A: 390-443/ 489-532 AD	Takbærende	Kutter 5485. (Feil nr på foto (5600))
5570	6	Stolpehull	0,125	50	11			Takbærende	Svært tydelig stolpehull, med nærliggende stein som kan ha fungert som skoningsstein.
5620	7	Stolpehull	0,15	50	16	45	A: 521-409 BC / B: 753-681/ 670-609/ 594-515 BC	Takbærende	Stolpehull med spor etter stolpeavtrykk (jf. 201863: trekullholdig og med mineralisert materiale)
5640	8	Stolpehull	0,218	0				Takbærende?	
5660	9	Stolpehull	0,107	50	11			Takbærende	Grunne rester etter stolpehull med stolpeavtrykk.
23860	10	Stolpehull	0,056	50	13			Takbærende	Tydelig stolpehull, kuttet av nyere groft.
201863	11	Stolpeavtrykk	0,028	50	14			Takbærende	Stolpeavtrykk, innen 5620. Lagt inn i Intrasis på bakgrunn av info fra detaljfoto.

Øvrige stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5350	1	Stolpehull	0,048	0				Indre?	
5475	2	Stolpehull	0,015	0				Vegg?	
5515	3	Stolpehull?	0,185	0				evt Grop? Forstyrrelse?	
23815	4	Stolpehull	0,016	0				Uavklart	Diffus og usikker str
23850	5	Stolpehull	0,056	0				Uavklart	Diffus og usikker str
23870	6	Stolpehull	0,011	0				Uavklart	Diffus og usikker str
23925	7	Stolpehull	0,069	0				Uavklart	Diffus og usikker str

Grop og grøfter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5200	1	Grøft	1,772	delvis	12	43	1512-1430 BC	Grøft; for vegg eller drenering?	Kan muligvis ha manglet i "svingen", mot NØ, slik at det i realiteten var snakk om to, separate, grøfter - var svært grunn/ikke-eksisterende her. Jf. 5585 og 201855
5420	2	Grop	0,292	ikke				Grop? Stolpehull? Forstyrrelse?	Uavklart funksjon og relasjon til Hus 2.
5585	3	Grøft	1,016	delvis	15	44		Grøft; for vegg eller drenering?	Fremhold av 5200? Jf. 23720 - fremhold av 5585?
5680	4	Grøft	3,341	delvis	4			Grøfter; for drenering?	Tolket som dreneringsgrøft, trolig med to, parallelle faser.
23700	5	Grøft	0,133	ikke				Usikker, diffus	
23720	6	Grøft	0,7	ikke				Uavklart	Grøfter/linjer i området mot feltgrensa. Uavklart funksjon eller tilknytning til Hus 2. Jf. 5585 - er 23720 fremhold av samme grøft? - har en lignende retning.

23785	7	Grøft	0,628	delvis	35			Uavklart; skillevegg? Drenering?	Uavklart, dyp og steinfylt grøft, like ved feltgrensa. Den øvre delen er humusholdig og er klart kuttet (med spade?) Den nedre delen er steinfylt. Muligvis flere faser? Går eventuelt på tvers av Hus 2 her - skillevegg?
201855	8	Grøft	0,421	delvis				Grøft; del av 5200	Synlig del av 5200 på foto for dette området - mer korrekt, revidert, variant enn 5200 her?

Hus 8:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10455	1	Stolpehull	0,016	0				Takbærende?	
10460	2	Stolpehull	0,105	0				Takbærende?	
10475	3	Stolpehull	0,043	0				Takbærende?	
10485	4	Stolpehull	0,03	0				Takbærende?	
10490	5	Stolpehull	0,072	0				Takbærende?	
10500	6	Stolpehull	0,077	0				Takbærende?	
10520	7	Stolpehull	0,032	0				Takbærende?	
10530	8	Stolpehull	0,032	0				Takbærende?	
10540	9	Stolpehull	0,05	0				Takbærende?	
10550	10	Stolpehull	0,047	0				Takbærende?	
10580	11	Stolpehull	0,032	0				Takbærende?	
10590	12	Stolpehull	0,042	0				Takbærende?	
10600	13	Stolpehull	0,065	0				Takbærende?	

Inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10560	1	Stolpehull	0,03	0				Stolpehull, inngang?	
10570	2	Stolpehull	0,044	0				Stolpehull, inngang?	

Hus 13:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
17310	1	Stolpehull	0,109	0				Takbærende?	
17320	2	Stolpehull	0,268	50	14			Takbærende?	Tydelig, men grunt, stolpehull.
17730	3	Stolpehull	0,086	0				Takbærende?	
17740	4	Stolpehull	0,069	0				Takbærende?	
17750	5	Stolpehull	0,107	0				Takbærende?	
17770	6	Stolpehull	0,113	50	16			Takbærende?	
17980	7	Stolpehull	0,162	50	32	132	1464-1433 m.m. BC	Takbærende	
18015	8	Stolpehull	0,185	50	40	152	A: 1745-1613 BC / B: 1264-1123 BC	Takbærende	
18450	9	Stolpehull	0,142	50	13			Takbærende?	
18490	10	Stolpehull	0,162	50	10	157	1611-1528 BC	Takbærende?	
18950	11	Stolpehull	0,075	0				Takbærende?	
18965	12	Stolpehull	0,111	50	10	153	A: 1775-1691 BC / B: 1500-1432 BC	Takbærende?	
20060	13	Stolpehull	0,148	0				Takbærende?	
201730	14	Stolpehull	0,079	0				Takbærende?	

Indre stolpehull, inkl. mulige skillevegger :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
17670	1	Staurhull		0				Skillevegg?	
17695	2	Stolpehull	0,019	0				Skillevegg?	
17705	3	Stolpehull	0,098	0				Indre?	
17720	4	Stolpehull	0,019	0				Skillevegg?	
17995	5	Stolpehull	0,011	0				Indre?	
18030	6	Stolpehull	0,076	50	11			Indre?	
18070	7	Stolpehull	0,079	0				Indre?	
18080	8	Stolpehull	0,037	0				Indre?	
18090	9	Stolpehull	0,142	50	8			Indre?	Grunt stolpehull.
18350	10	Stolpehull	0,054	0				Indre?	
18360	11	Stolpehull	0,041	0				Indre?	
18370	12	Stolpehull	0,049	0				Indre?	
18380	13	Stolpehull	0,04	0				Indre?	
18460	14	Stolpehull	0,041	0				Indre?	

18470	15	Stolpehull	0,028	0				Indre?	
18480	16	Stolpehull	0,085	0				Indre?	
18500	17	Stolpehull	0,037	0				Indre?	
18940	18	Stolpehull	0,034	0				Indre?	
19420	19	Stolpehull	0,047	0				Indre?	
20681	20	Staurhull		0				Indre?	
20980	21	Stolpehull	0,062	0				Indre?	

Veggstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
2045		Stolpehull	0,04	0				Vegg?	
17630		Stolpehull	0,052	0				Vegg?	
17905		Staurhull		0				Vegg?	
17910		Stolpehull	0,037	50	3			Vegg? Lagrest?	
18055		Stolpehull	0,146	50	7			Vegg?	
18260		Stolpehull	0,019	0				Vegg?	
18340		Stolpehull	0,056	0				Vegg?	
18520		Stolpehull	0,025	0				Vegg?	
18540		Stolpehull	0,069	50	7			Vegg?	
19005		Stolpehull	0,033	0				Vegg?	
19020		Stolpehull	0,026	0				Vegg?	
20680		Staurhull		0				Vegg?	
20682		Staurhull		0				Vegg?	
20683		Staurhull		0				Vegg?	

Groper og grøfter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
17675	1	Grop?	0,301	50	15			Grop? Stolpehull?	Uklar str, kan ha vært forhistorisk grop/sth.
17780	2	Grop?	0,203	50	8			Grop? Lagrest? Stolpehull?	Grunn str, mulig lagrest eller sth?
17795	3	Grøft	0,204	0				Grøftrest?	
17820	4	Grop	1,194	50	15			Grop? Forstyrrelse/moderne?	Uavklart str - kan vere moderne/steinopptrekk, men virker å ha kontekst med to andre grøfter i nærheten.
17850	5	Grøft	0,299	50	8			Grøft?	
17870	6	Grøft	0,799	0				Grøftrest	

17920	7	Groft?	0,155	50	8			Groft? Flerfaset sth, vegg?	
18040	8	Grop	0,222	0				Grop	
18410	9	Grop?	0,228	0				Grop? Groftrest?	
18530	10	Groft?	0,089	50	7			Groft? Lagrest?	

Kullflekk, mulig ildstedrest :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
17970	1	Kullflekk	0,1	50	5			Ildstedsrest?	Tydelig deponering av brent materiale, like ved takbærende sth 17980 (fylt med brente steiner).

Hus 28:

Veggstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
3280	1	Stolpehull	0,107	0				Vegg	
3290	2	Stolpehull	0,114	0				Vegg	
3470	3	Stolpehull	0,161	0				Vegg	
3935	4	Stolpehull	0,109	0				Vegg	
15890	5	Stolpehull	0,117	0				Vegg	
16140	6	Stolpehull	0,076	0				Vegg	
16210	7	Stolpehull	0,082	0				Vegg	
16320	8	Stolpehull	0,104	50	12	172	295-229 BC	Vegg	
16330	9	Stolpehull	0,08	50	11			Vegg	
16560	10	Stolpehull	0,098	50	11			Vegg	
16680	11	Stolpehull	0,161	50	20	171	660-694 mm AD	Vegg	
16830	12	Stolpehull	0,083	50	18	170	800-891 AD	Vegg	
19200	13	Stolpehull	0,054	0				Vegg	
22320	14	Stolpehull	0,081	50	20			Vegg	Kutter kokegrop 15810.
3945	15	Stolpehull	0,085	0				Vegg?	
19150	16	Stolpehull	0,096	0				Vegg?	
20580	17	Stolpehull	0,041	0				Vegg?	

Indre stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
3225	1	Stolpehull	0,09	0				Indre? Ved inngang?	
16150	2	Stolpehull	0,098	0				Indre?	
16160	3	Stolpehull	0,048	0				Indre?	
16170	4	Stolpehull	0,072	0				Indre?	
16180	5	Stolpehull	0,071	0				Indre?	
16190	6	Stolpehull	0,084	0				Indre?	
16270	7	Stolpehull	0,067	0				Indre?	
16280	8	Stolpehull	0,05	0				Indre?	
16290	9	Stolpehull	0,065	0				Indre?	
16300	10	Stolpehull	0,083	0				Indre?	

Groper og grøfter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
3235	1	Grop	2,571	50				Steinfylt grop; uavklart - ved inngang?	Steiner og silt/sand/humus i en nedgravning/nedsenkning i bakken innen Hus 28. Trolig menneskeskapt struktur, men uavklart om den er en konstruksjon eller en gjenfylt forstyrrelse. Kan ha fungert i forbindelse med en inngang i N-lig gavlvegg i Hus 28, som forsterket fundament inne i huset? Flere lignende groper i området for Hus 28, med lignende fyll, men med ulike størrelse og form.
3885	2	Grop	2,359	0				Steinfylt grop; uavklart - ved inngang?	
3920	3	Grop	0,216	0				Grop; ved inngang?	
4305	4	Grop	3,015	0				Steinfylt grop	
4335	5	Grop	3,047	0				Steinfylt grop	
4375	6	Grop	0,831	0				Steinfylt grop	
4395	7	Grop	1,918	0				Steinfylt grop	
16000	8	Grøft	2,326	0				Uavklart funksjon	Inkl. grøft 19260, del mot NØ.
17390	9	Grøft	0,618	0				Dreneringsgrøft?	

19210	10	Grop	3,016	50				Steinfylt grop	<p>En av flere lignende groper i området for Hus 28 - uavklart om de faktisk er konstruksjoner eller om de kan være gjenfylte steinoppdrekk e.l. Fyllmassen av steiner og silt/sand virket ikke utpreget moderne, og det var ingen torv, nyere tids søppel o.l. Ble i utgangspunktet bare opprenset i plan for foto og innmåling - men ble så mot slutten av utgravningen grovt snittet med maskin. Denne snittingen viste at det var en klar nedgravning/nedsenkning, det var ikke bare et lag på overflaten. Fyllet ved snitting var som det fremstod i plan, og uten noen videre konstruksjonstrekk eller gjenstandsfunn.</p> <p>Det er mulig at denne gropen (og de andre lignende i området) har blitt bygget som en forsterkning/fundament, enten for deler av golv inne i Hus 28 eller ved inngangspartier til denne bygningen (fjøs?) Gropene vil nok også kunne ha hatt en viss vandrerende effekt.</p>
-------	----	------	-------	----	--	--	--	----------------	--

Anlegg 30:

Lag, groper m.m. :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
24135	1	Stein-ansamling	1,595	100	20			Steinkonsentrasjon, synlig på overflate	Oppr. målt inn som grop, men fremstod mer som samling steiner i en streng. Uavklart funksjon.
24190	2	Grop	0,66	0				Steinfylt grop	
32075*	3	Lag	37,236	75	20	128*	A: 356-286 BC / B: 264-209 m.m BC*	Steinlag*	*Uppris innmåling av utstrekningen til hele Hus 30, dvs utbredelsen av steinstrukturer som syntes å høre sammen. Ny og presis avgrensning er opprettet som 20246. (32075 er beholdt i listen pga diverse nummerering av prøver og funn fra anlegget).
202046	4	Lag	49,375	75	20	128	A: 356-286 BC / B: 264-209 m.m BC	Steinlag	Yttergrense for steinlag, jf. 32075. Justert omfang av Hus 30, lagt inn etter utseende på dronefoto 04.09.15.

Ildsted :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
24165	2	Ildsted	2,794	50	15	70		Steinkonsentrasjon, synlig på overflate av ildsted: jf 32090.	Innmåling av steiner vurdert som å tilhøre overste nivå av ildsted her, for fullstendig avdekking. Selve ildstedet med brent masse målt inn på nytt senere som 32090.
32090	1	Ildsted	1,609	50	15	154	96 BC - 7 AD	Ildsted, Jf. overliggende str 24165.	Se str 24165.

Ardspor under steinlag tilhørende Anlegg 30 :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
202052	1	Ardspar	10,866	0				Ardspar synlig under steinlag 202046 tilhørende Hus 30	Omtrentelig plassering av ardspar påvist kuttet ned i undergrunnsmasse under Hus 30: ardsparene ble fotografert i felt, men ikke målt presist inn eller undersøkt nærmere.

Anlegg 31:

Inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
17340	1	Stolpehull	0,129	0				Inngang?	
31330	2	Stolpehull	0,087	0				Inngang?	
31370	3	Stolpehull	0,091	0				Inngang?	
31380	4	Stolpehull	0,087	0				Inngang?	
31490	5	Stolpehull	0,083	0				Inngang?	Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.
31500	6	Stolpehull	0,074	0				Inngang?	Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.
31530	7	Stolpehull	0,097	0				Inngang?	Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.
31550	8	Stolpehull	0,017	0				Inngang?	
31560	9	Stolpehull	0,117	0				Inngang?	Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.
31570	10	Stolpehull	0,087	0				Inngang?	Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.

31580	11	Stolpehull	0,119	0					Inngang?	Mulig del av flerfaset inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.
31590	12	Stolpehull	0,394	0					Inngang?	Mulig del av flerfaset inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.
31715	13	Stolpehull	0,17	0					Inngang?	Danner trolig inngangsparti her sammen med stolpehull 202225.
32350	14	Stolpehull	0,063	0					Inngang? Takbærende?	Solid stolpehull, med skoningssteiner (jf. 202153 mfl)
32405	15	Stolpehull	0,068	0					Inngang?	
32555	16	Stolpehull	0,057	0					Inngang?	
150203	17	Stolpehull	0,046	0					Inngang?	
202225	18	Stolpehull	0,201	0					Innen grøft; Inngang sammen med 31715?	Mulig stolpehull innen grøft 31635 - ikke sikkert påvist i felt, men formen på grøften i plan indikerer en utvidelse her (grop? stolpehull?), noe som ville passe med en stolpe i inngangsparti her sammen med stolpehull 31715 like ved.

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
32350	1	Stolpehull	0,063	0				Inngang? Takbærende?	Solid stolpehull, med skoningssteiner (jf. 202153 mfl)
32545	2	Stolpehull	0,091	0				Takbærende?	

Uavklarte stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
18550		Stolpehull	0,032	0				Uavklart	
18600		Stolpehull	0,022	0				Uavklart	
18610		Stolpehull	0,048	0				Uavklart	
31350		Stolpehull	0,122	0				Uavklart	
31360		Stolpehull	0,132	0				Uavklart	
31510		Stolpehull	0,034	0				Uavklart	
31520		Stolpehull	0,063	0				Uavklart	
31540		Stolpehull	0,022	0				Uavklart	
32340		Stolpehull	0,043	0				Uavklart	
32415		Stolpehull	0,019	0				Uavklart	

Groper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
32360	1	Grop	1,017	0				Grop; steinfylt, uavklart funksjon	Ikke snittet/tømt - steinfylt grop, synlig etter fjerning av lag 25045 i steingulvet. Uavklart om den har ligget under gulvlag 25045 eller om den var integrert/ samtidig. Uavklart funksjon - men siden den ligger i en trolig fjøsdel, så kan den ha med oppbevaring av vann til dyr å gjøre. jf. 32385 og 17350
32385	2	Grop	2,743	50	46	161	429-495 AD	Grop: steinfylt, for oppbevaring, evt for vann til dyr?	Steinfylt grop. Ligner to andre groper i området på Felt 2 (17350, 32360), som lå i et område med mer leirete morenemasser. Oppdaget ved fjerning av lag i steingulv - steinene i fyllet synlige helt fra første opprens, så trolig har den ikke ligget klart under gulvlag, den kan ha vært integrert/samtidig. Uavklart funksjon - men siden den ligger i en trolig fjøsdel, så kan den ha med oppbevaring av vann til dyr å gjøre. For å oppbevare vann til dyr? Evt lagergroper/kjøling? Vil kunne ha fungert som solid, steinfylt fundament i oppfylt tilstand.

Grofter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
31635	1	Groft	0,592	0				Dreneringsgroft, ved inngang	Tangerer stolpehull 31715, og inneholder mulig stolpehull 202225; fremstår som del av dreneringsgroft ved inngangsparti til sørvestlig del av Hus 31. Groften går over i lengre dreneringsgroft 4130 og større dreneringsgroft 17000.
32420	2	Groft	0,877	0				Dreneringsgroft	Går over i større groft 17000; avrenning fra liten til stor dreneringsgroft.

Ildsteder :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
31615	1	Ildsted	0,377	0				Ildsted? Kullflekk?	Ikke undersøkt nærmere. Kom til syne under fjerning av 201988 - uklar som ildsted. Høyere i massene enn ildsted 32185 like ved.
32185	2	Ildsted	0,186	50	5	105	433-460/ 466-489/ 532-559 AD (2σ: 428-573 AD)	Ildsted; påvist under steingulv	Lite og grunt ildsted, men klart avgrenset og tydelig som struktur. Kom til syne etter fjerning av gulvlag 201988, lå tilnærmet rett på undergrunnsmasse.
32195	3	Ildsted	0,055	0				Ildsted? Kullflekk?	Bare renset frem i plan og innmålt, ikke undersøkt nærmere eller prøvetatt.

Lag :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
24950	1	Lag	19,306	helt	30			Steinlagt overflate, gulvnivå	Steinlag (gulv?) synlig innen både Hus 31 og Hus 32. Flere flate steiner lagt ned etter hverandre (202072 mfl) er synlige i dette større laget (går på tvers av lagets utstrekning) - disse har sannsynligvis gått fra et inngangsparti i Ø og inn mot Hus 32 i V. 24950 var det øverste nivået av steiner her, det som først kom frem ved opprensningen. Laget virket å ligge over nivå med steiner som ikke var lagt like tett/systematisk - uavklart om disse lavere liggende steinene, som lå på undergrunnsmassen, var fundament for 24950 eller om de utgjorde et eget, eldre gulvlag (særlig i Hus 31 - delen). Det ble gjort forsøk både med å fotografere nivåene i plan og i profil, men arbeidsforholdene (mye regn og kulde) gjorde dokumentasjon og tolkning vanskelig. Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved krafsling - men det meste ble fjernet vha maskin.

25015	2	Lag	6,029	delvis		160	788-870 AD	Gulvlag, steinfyllt fundament	Konsentrasjon av tettpakkete steiner (max 25 cm diam), lokalisert sentralt inne i Hus 31. Fremstod som en særlig klar konsentrasjon i dette området, synlig fra tidlig i prosessen med opprens, dvs høyt oppe i fyllmassen tilhørende gulvarealet i den midtre/sørliche delen av Hus 31. Skilte seg fra masser i samme nivå, både mot N (hvor steinene var enda tettere og "penere" lagt": 24950) og mot S (hvor gulvlaget var en løsere og mer "oppråkket" blanding av steiner og silt/humus (mer "jord" innblandet her). I området mellom 25015 og 24950, omtrent på tvers av Hus 31 sin lengderetning, fantes på overflaten etter opprensning et fragmentert "belte" av noe større steiner (diam c. 40-80 cm): dette kan være en sekundært tilkommet samling (ved kollaps av ytre vegg mot Ø?), men det kan også være en indikator på eksistens av en tverrgående skillevegg her (noe som kan forklare de ulike 25015 og 24950): dette samsvarer også bra overens med påvisningen av stolpehull som trolig tilhører et inngangsparti i V - dette vil i så fall lede inn til et rom med 25015. Profilsnittet 32060 viste at under den øvre delen av 25015, så fantes det et nivå av mer silt/humusblandet stein - trolig en eldre bruksfase/gulvnivå som var mer "oppråkket"/delvis stampet ned i den lysere undergrunns-massen. Hele dybden her (dvs det øvre, synlige 25015 + steinmassen under) var ca 30-35 cm, fra øverst ned til undergrunnsmassen.
25045	3	Lag	9,72	delvis		162	392-431/491-531 AD	Område med bevart steinlag, S i Anlegg 31	Område med synlig steinkonsentrasjon/lag i S-del av Anlegg 31 (se dronfoto 04.09.15). Omfattet både større (over 70 cm lange), klart konstruktivt plasserte steiner (som 201994/97) og en samling/pakning av mindre steiner (c. 10-30 cm diam) som dannet en avslutning av Anlegg 31 mot S og SØ. Gropen 32360 ble senere funnet ved demontering av deler av dette laget; laget virket å fylle opp / tildekke gropen. Steinfyllt grop 32385 grenset opp mot laget i N. Den øvrige delen av arealet innen Anlegg 31 her (201988), var klart mer humusholdig og "tilstampet" - lag 25045 som utenfor det mest "trafikerte" området, evt del av veggfundament eller inngangsparti?

201985	4	Lag	9,033	delvis	40			Steinfylt lag	Opprettet i Intrasis i ettertid med utgangspunkt i foto. Strukturen omfatter et område med synlig innslag av steiner i blandingen av sand/silt/humus innen Hus 31 - flere og tydelige steiner i dette nivået enn i området lenger mot V (inne i huset). Uavklart hva denne distinksjonen betyr - kan være tilfeldig, eller det kan være et spor etter mer påfylling av steiner i det øvre nivået her - kanskje pga økt slitasje i hellingen/ved et inngangsparti? Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved kرافsing - men det meste ble fjernet vha maskin.
201988	5	Lag	45,295	delvis	40			Gulvlags-område innen Hus 31	Generell utstrekning av gulvlag innen denne delen av Hus 31 på luftfoto 04.09.15 - som ikke fremstår med klart steinnhold på overflaten, som de andre markerte lagene. Massen i strukturen inneholdt mye stein, men de var ikke kompakt lagt i en gjenkjennerbar overflate, bar mer preg av å være påfyllt i flere omganger for å motvirke tråkk og gjørrme: massen var klart "jordblandet" og løsere i konsistensen. Tolket som flere faser av gulvoverflate, utsatt for sterk slitasje og "oppkverning" ved tråkk, trolig av dyr (kyr?). Massen var noe dypere i den nordlige og midtre delen - mer påfylling her, pga større slitasje? Ildsted 32185 dukket opp ved fjerning av denne massen - har trolig vært i bruk i forbindelse med det laveste gulv nivået? Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved kرافsing - men det meste ble fjernet vha maskin.
201991	6	Lag	42,685	delvis	25			Steinlag; gulv nivå	Trolig noe tilsvarende masser som i lag 201988 lenger mot S i Hus 31; lag 201991 henviser til masser tilknyttet til lag under og ved siden av det sentrale 24950 - dvs at lag 201991 inneholder et løsere lag av sand, silt, humus og steiner, et lag som er mindre kompakt og "pent" lagt enn 24950. Trolig stammer deler av 201991 fra eldre bruksfase (-r) enn 24950. Store deler av 201991 og 24950 ble fjernet med maskin mot slutten av utgravningen, for å få bedre kontroll på stratigrafiske forhold og eventuelt påvise anleggspor som stolpehull, groper o.l. Dette viste seg vanskelig pga tøffe værforhold og mye vann i grunnen.

Steinansamlinger og utvalgte enkeltsteiner :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
201978	1	Stein-ansamling	7,23	50				Steinkonstr; vegg? gjerde? voll? jf. 201975	Samling steiner i form av en voll/vegg/gjerde, i området ved Hus 31, Hus 32 og stien 24900. Steinene lå i et sammenhengende, noe krumt, belte ved en knekk i terrenget, og fremstod dermed delvis som en slags "støttemur" mellom Hus 31 og 32 og området som lå noe høyere i terrenget (H13 og 29 her). Trolig har 201975 fungert delvis som en geil/ledegjerde langs Ø-siden av stien 24900, kanskje helt til området for Hus 29. I kontekst med Hus 31 og 32 danner 201975 en klar avgrensning mot Ø - det er uavklart om 201975 her har vært integrert som en Ø-lig vegg i ett eller flere av disse husene, eller om den har ligget som en steinvoll på utsiden av husene (Hus 32 kan ha fungert som kve/skut/annet tilbygd konstr. til Hus 31 - det er ikke sikkert at det har stått en fullverdig bygning her som Hus 32). Del av mer eller mindre sammenhengende belte/voll av steiner langs Ø-siden av Anlegg 31, ved foten av den slake skråningen mellom Anlegg 13 og 31. Trolig del av eller med samme funksjon som den mer N-liggende 201975, ved Anlegg 32 - ingen klar deling mellom de to; opprettet som to strukturer pga et mellomliggende område tilknyttet mulig inngangsparti/trapp/sti tilknyttet noen større, flater steiner på rekke i gulvlaget (stein 202072 mfl).
201982	2	Stein-ansamling	6,001	50				Samling steiner; konstr. ved rominndeling?	Samling av steiner, påvist i et noe usammenhengende belte, omtrent på tvers av Hus 31 sin lengderetning. Diffus og uavklart struktur - dette kan være en tilfeldig samling, evt. kollaps fra veggvoll 201978 mot Ø? Men lokaliseringen (mellom gulvlag 24950 og 25015, og med orientering på tvers akkurat der 201987 forsvinner), kan indikere at dette er rester fra et indre skille i Hus 31 - jf også plasseringen av mulig inngangsparti i V. Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved kرافsing - men det meste ble fjernet vha maskin.

201994	3	Stein		0				Stor stein, plassert innen lag 25045	201994 og -97 lå inntil hverandre, og dannet en kant på tvers av Anlegg 31; fremstod som en kantmarkering mellom det lavere terrenget inne i på gulvet i N og området utenfor gulvet mot S. Fundament for vegg / inngangsparti gjennom sørlig gavlvegg?
201997	4	Stein		0				Stor stein, plassert innen lag 25045	Jf 201994
202072	5	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	Steinene 202072/75/78/81 i dette området fremstod som at de dannet en felles struktur; de var store, hadde flat overflate og lå i samme nivå. De er tegnet inn i Intrasis etter dronefoto 04.09.15 - nærfoto senere viser at det trolig fantes minst to til av lignende steiner i området, som til sammen dannet en rekke c. Ø-V. En mulighet er at de har dannet en sti fra en inngang i Ø (inkl sth 32555); at de har vært fremhevet i gulvet 24950 og at noen av dem har dannet en trapp ned fra Ø til det flater området inne i 24950. Det er også mulig at de har dannet en annen form for avgrensning, kanskje som et veggfundament eller som del av et inngangsparti mellom den smale delen av 24950 i N og den bredere delen i S? En tilknytning til Hus 32 kan heller ikke utelukkes.
202075	6	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	Jf. omtale under 202072
202078	7	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	Jf. omtale under 202072
202081	8	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	Jf. omtale under 202072

Anlegg 32:

Ildsted :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
32205	1	Ildsted?	0,257	50	3	104		Ildsted? Grunn flekk med brent masse	Område med klart innslag av trekull, påvist ved opprens av overflate i / på 32220/ 201972. Fremstod som en klar, men grunn, trekullinse - fra ildsted? Uavklart om dette har tilhørt Hus 32 eller om det stammer fra yngre aktivitet etter anleggets brukstid.

Lag og grop :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
24950	1	Lag	19,306	100	30			Steinlagt overflate, gulvnivå	Jf. omtale under Hus 31 - laget 24950 er tilknyttet begge anleggene.
25000	2	Grop?	1,4	0				Steinsatt kant, for nedgravning/grop?	Uavklart funksjon, struktur skadet av moderne inngrep tilknyttet steinopptrekk mot N. Den steinsatte kanten inneholdt steiner på 15 - 25 cm/diameter, men de var ikke systematisk plassert.

Steinkonstruksjoner/-samlinger og utvalgte enkeltsteiner :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
4800	1	Stein, steinopptrekk; jf. 24870	14,534	100				Stor steinblokk, flyttet på i moderne tid	Stor, rektangulær og relativt flat steinblokk var i manns minne her først gravd opp og deretter puttet tilbake i et noe dypere hull - for å unngå at man stadig vekke traff den med plogen. Forstyrrelsen (jf. 24870) var tydelig ved undersøkelsestidspunktet, man så omrotet kontekst og mye lys leirholdig undergrunnsmasse dratt opp i matjordlaget. Spørsmålet er hvor mye denne forstyrrelsen har endret på den arkeologiske konteksten - trolig er steinblokken lagt tilbake på omtrent samme sted hvor den lå. Blokken har trolig opprinnelig fungert som del av gulvnivå/aktivitetsoverflate innen Hus 32.
24870	2	Steinopptrekk, forstyrrelse	15,143	100				Forstyrrelse etter moderne maskinelt inngrep knyttet til stein 4800	Jf. 4800

32220	3	Veggvoll?	16,222	10	40	156		Veggvoll?, Tuftfundament? Kve?	L-formet samling av steiner, fremstod som mulig murfundament - derav Hus 32 her. Området innenfor denne muren var relativt forstyrret, pga det store steinopptrekket av en blokkstein her. Den Ø-lige delen av 32220 er mer usikker, her lå: deler av steinlaget/gulvet 24950, flere større flate steiner (indikerer tråkk/inngang?) som førte til et trolig inngangsparti i skråningen mot Ø (32555 et mulig sth i inngang her), og den mer ustruktureerte "støttemuren" mot Ø (del av geil? del av Hus 32? har en kurve, er ikke bein..). Synlig i masse på overflaten av Ø-hjørnet av 32220, var en flekk med brent masse/trekull (32205) - dette kan være sekundært tilført, men plasseringen mot hjørnet kan ha hatt med hjørneildsted å gjøre.. (Samme struktur er lagt inn som 201972 i Intrasis, etter utstrekning synlig på dronefoto: dette er en justering av 32220)
201972	4	Veggvoll?	21,354	10	40	156		Veggvoll?, Tuftfundament? Kve?	Opprettet etter dronefoto i Intrasis: er en utvidet/forlenget variant av 32220 - skildrer den samme strukturen, men er noe justert. Kan ha fungert som steinbygd fundament for vegger i Hus 32. Trolig med åpning både mot sti 24900 i N og mot Hus 31 i S?

201975	5	Stein-ansamling	21,446	50	40			Steinkonstr; vegg? gjerde? voll? jf. 201978	Samling steiner i form av en voll/vegg/gjerde, i området ved Hus 31, Hus 32 og stien 24900. Steinene lå i et sammenhengende, noe krumt, belte ved en knekk i terrenget, og fremstod dermed delvis som en slags "støttemur" mellom Hus 31 og 32 og området som lå noe høyere i terrenget (Hus 13 og 29 her). Trolig har 201975 fungert delvis som en geil/ledegjerde langs Ø-siden av stien 24900, kanskje helt til området for Hus 29. I kontekst med Hus 31 og 32 danner 201975 en klar avgrensning mot Ø - det er uavklart om 201975 her har vært integrert som en Ø-lig vegg i ett eller flere av disse husene, eller om den har ligget som en steinvoll på utsiden av husene (Hus 32 kan ha fungert som kve/skut/annet tilbygd konstr. til Hus 31 - det er ikke sikkert at det har stått en fullverdig bygning her som Hus 32). (Del av mer eller mindre sammenhengende belte/voll av steiner langs Ø-siden av Anlegg 31, ved foten av den slake skråningen mellom Hus 13 og 31. Trolig del av eller med samme funksjon som den mer N-liggende 201975, ved Hus 32 - ingen klar deling mellom de to; opprettet som to strukturer pga et mellomliggende område tilknyttet mulig inngangsparti/trapp/sti tilknyttet noen større, flater steiner på rekke i gulvlaget (stein 202072 mfl).
201978	6	Stein-ansamling	7,23	10				Steinkonstr; vegg? gjerde? voll? jf. 201975	jf. 201975. Trolig fremhold av 201975 mot S, inn i Hus 31 - ikke noe klart brudd mellom 201975 og 201978, oppdelingen er gjort pga eksistens av flate steiner i Ø-V-retning her (202072 mfl)
202072	7	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	jf. omtale Hus 31.
202075	8	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	jf. 202072
202078	9	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	jf. 202072
202081	10	Stein		0				Flat stein - del av tråkk/sti?	jf. 202072

Anlegg tolket som usikre konstruksjoner (bygning, gjerde, stativ)

«Hus» 4:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5805	1	Stolpehull	0,123	50	6			Takbærende?	Anlagt inntil (naturlig) berg i nord. Kun bunnrest bevart. Mulig rest av steinskoning i plan, men kan også være naturlig.
5880	2	Stolpehull	0,091	50	11			Takbærende	Kun bunnrest bevart
5895	3	Stolpehull	0,067	0				Usikkert; Takbærende?	
5910	4	Stolpehull	0,107	0				Usikkert; Takbærende?	
5930	5	Stolpehull	0,104	0				Usikkert; Takbærende?	
5945	6	Stolpehull	0,091	0				Usikkert; Takbærende?	
5980	7	Stolpehull	0,103	0				Usikkert; Takbærende?	
6050	8	Stolpehull	0,068	0				Usikkert; Takbærende?	Hus 3 el 5?
6180	9	Stolpehull	0,092	0				Usikkert; Takbærende?	
6195	10	Stolpehull	0,048	0				Usikkert; Takbærende?	

Inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5820	1	Stolpehull	0,093	0				Usikkert; Inngang?	Oppr avskrevet i felt, svært usikker som sth.
5840	2	Stolpehull	0,115	50	7			Usikkert; Inngang?	Synlig i plan ved innmåling, men svært grunt ved opprens/snitting - avskrevet i felt. Passer dog inn med de andre strukturene i Hus 4, så bør ikke utelukkes helt som svak rest etter stolpehull. Massen er lik masse i grøft 5855.
5960	3	Stolpehull	0,147	0				Usikkert; Inngang?	
9780	4	Stolpehull	0,017	0				Usikkert; Inngang?	

Grøft :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
5855	1	Grøft	0,527	0				Grøft? Uavklart	Grøft i inngangsparti?

«Hus» 6:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
9230	1	Stolpehull	0,05	0				Takbærende?	
9240	2	Stolpehull	0,042	0				Takbærende?	
9250	3	Stolpehull	0,038	0				Takbærende?	Utskiftning?
9385	4	Stolpehull	0,116	0				Takbærende?	Utskiftning?
9440	5	Stolpehull	0,041	0				Takbærende?	
9450	6	Stolpehull	0,052	0				Takbærende?	

«Hus» 7:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
3580	1	Stolpehull	0,121	0				Takbærende?	
15720	2	Stolpehull	0,076	50	12			Takbærende?	
15730	3	Stolpehull	0,051	50	12			Takbærende?	
20545	4	Stolpehull	0,091	50	12			Takbærende?	

«Hus» 9:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
15220	1	Stolpehull	0,083	0				Takbærende?	
15230	2	Stolpehull	0,071	0				Takbærende?	
21725	3	Stolpehull	0,113	0				Takbærende?	
21735	4	Stolpehull	0,061	0				Takbærende?	

«Hus» 10:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
19070	1	Stolpehull	0,031	0				Takbærende?	
19080	2	Stolpehull	0,021	0				Takbærende?	
19100	3	Stolpehull	0,038	0				Takbærende?	
19110	4	Stolpehull	0,034	0				Takbærende?	
19120	5	Stolpehull	0,063	0				Takbærende?	
20310	6	Stolpehull	0,096	0				Takbærende?	
20320	7	Stolpehull	0,085	0				Takbærende?	
20685	8	Stolpehull	0,064	0				Takbærende?	
20705	9	Stolpehull	0,035	0				Takbærende?	

«Hus» 11:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
11275	1	Stolpehull	0,15	0				Takbærende?	
11310	2	Stolpehull	0,092	0				Takbærende?	
19760	3	Stolpehull	0,058	0				Takbærende?	
19770	4	Stolpehull	0,108	0				Takbærende?	
21140	5	Stolpehull	0,065	0				Takbærende?	

«Hus» 14:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
17560	1	Stolpehull	0,072	0				Takbærende?	
17570	2	Stolpehull	0,142	0				Takbærende?	
17590	3	Stolpehull	0,034	0				Takbærende?	
17630	4	Stolpehull	0,052	0				Takbærende?	

«Hus» 15:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
16790	1	Stolpehull	0,04	0				Takbærende?	
17480	2	Stolpehull	0,028	0				Takbærende?	
17490	3	Stolpehull	0,071	0				Takbærende?	
19250	4	Stolpehull	0,036	0				Takbærende?	

«Hus» 16:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10120	1	Stolpehull	0,024	0				Takbærende?	
10310	2	Stolpehull	0,029	0				Takbærende?	
11395	3	Stolpehull	0,03	0				Takbærende?	
11435	4	Stolpehull	0,053	0				Takbærende?	

«Hus» 17:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
11475		Stolpehull	0,038	0				Takbærende?	
11515		Stolpehull	0,051	0				Takbærende?	
11595		Stolpehull	0,045	0				Takbærende?	
11605		Stolpehull	0,028	0				Takbærende?	

«Hus» 19:

Takbærende stolper og inngangsstolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10170	1	Stolpehull	0,035	0				Takbærende?	
10240	2	Stolpehull	0,011	0				Inngang?	
10245	3	Stolpehull	0,031	0				Inngang?	
10270	4	Stolpehull	0,095	0				Takbærende?	
10280	5	Stolpehull	0,013	0				Takbærende?	
11555	6	Stolpehull	0,03	0				Takbærende?	

«Hus» 20:

Bærende (?) stolper:

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
11335	1	Stolpehull	0,047	0				Bærende?	
11345	2	Stolpehull	0,061	0				Bærende?	
15565	3	Stolpehull	0,105	0				Bærende?	
15575	4	Stolpehull	0,042	0				Bærende?	
15585	5	Stolpehull	0,063	0				Bærende?	
30410	6	Stolpehull	0,142	0				Bærende?	
30440	7	Stolpehull	0,078	0				Bærende?	
30450	8	Stolpehull	0,135	0				Bærende?	

«Hus» 21:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
11060	1	Stolpehull	0,101	0				Takbærende?	
11120	2	Stolpehull	0,062	0				Takbærende?	
11130	3	Stolpehull	0,102	0				Takbærende?	
15190	4	Stolpehull	0,1	0				Takbærende?	

«Hus» 22:

Takbærende stolper og grop :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
4275	1	Grop?	2,8	0				Uavklart	
19175	2	Stolpehull	0,248	0				Takbærende?	
20950	3	Stolpehull	0,199	0				Takbærende?	
20960	4	Stolpehull	0,202	0				Takbærende?	

«Hus» 23:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10125	1	Stolpehull	0,044	0				Takbærende?	
10145	2	Stolpehull	0,101	0				Takbærende?	
11415	3	Stolpehull	0,063	0				Takbærende?	
11425	4	Stolpehull	0,066	0				Takbærende?	

«Hus» 24:

Takbærende stolper og groper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
8230	1	Stolpehull	0,061	0				Takbærende?	
8240	2	Stolpehull	0,05	0				Takbærende?	
8250	3	Grop	2,362	0				Uavklart	
8290	4	Grop	1,748	0				Uavklart	
8335	5	Stolpehull	0,062	0				Takbærende?	

«Hus» 26:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
9530	1	Stolpehull	0,053	50	17			Takbærende?	Klart stolpehull
9540	2	Stolpehull	0,074	0				Takbærende?	
9845	3	Stolpehull	0,087	0				Takbærende?	
28220	4	Stolpehull	0,045	0				Takbærende?	

«Hus» 27:

Takbærende stolper og mulig groft :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
20140		Stolpehull	0,045	0				Takbærende?	
20170		Stolpehull	0,098	0				Takbærende?	
20510		Stolpehull	0,133	0				Takbærende?	
20520		Stolpehull	0,046	0				Takbærende?	
20530		Stolpehull? Groft?	0,149	0				Takbærende?	

Anlegg 29:

Ildsteder og andre ildproduserende anlegg :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
22075	1	Ildsted	0,622	50	4			Ildsted	Sort kullkonsentrasjon, blanda med grusblanda sand/silt og skjorbrent stein. Lomme av brent leire i S del av profilen. Både Ø + V for 22075 er det andre steinkonsentrasjoner + kullflekker, så dette inngår i et aktivitetsområde.

22110	2	Ildsted?	0,849	50	7	6	2-64 AD	Ildsted? Kokegrop?	Oval og tydelig struktur. Det innmålte trekullaget var stedvis dekket av skjorbrente steiner - str er muligvis en kokegrop som ikke var synlig i et øvre nivå. Str 22110 ligger rett S for ildsted 22075. I profilen viser seg en tydelig nedgraving (II: 26860), fylt med rødbrent silt, iblandet en god del trekull i den øvre delen en klar skjorbrent stein. Denne nedgravningen må stå i en viss sammenheng med ildstedet, siden fyllmasse er tydelig brannpåvirket, den er i den øvre delen overlagret av trekull som står i sammenheng med ildstedet.
22255	3	Ildsted? Varme- påvirket område	0,216	50	25			Brent leire; del av ildsteds- område	Avrundet flekk av rødbrent leire/silt, med trekull.
26840	4	Ildsted	0,47	50	20	68		Ildsted	Kasseformet ildsted, som er totalt sett inntil 20 cm nedgravd: øverste 10-11 cm er bolleformet trekullag, med skjorbrente steiner (klart forstyrret av trerøtter), de nederste c. 9 cm er en masse av grå, trekullspettet silt i en tydelig nedskjering i undergrunnen.
201919	5	Ildsted	0,12	50	N/A			Ildsted	Struktur synlig i profilsnitt 24115, ikke målt inn i felt, derimot lagt inn i Intrasis i ettertid. Linse med trekull og skjorbrente steiner, anlagt på undergrunnsmasse. Overlagret av gråsort, trekullblandet sand/silt og brente flekker med oransje silt/leire - klart del av et flerfasert aktivitetsområde her ved 22255.

Lag og steinansamlinger :

Id-nr	Løpe- nr	Anleggs- type	Flate- areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve- nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
22125	1	Stein- ansamling	0,956	50				Samling av steiner	Utstrekning av strukturen viser til konsentrasjonen av steiner i øverste nivå. Under deler av dette steinlaget fantes grop 202049.
22190	2	Stein- ansamling	0,775	50	30			Samling steiner	Samling runde steiner som ligger i brun jord, ispedt brent leire + trekull. 22190 underbygger en svær helle. 22190 går over i 22140, som er den samme massen som det steinene i 22190 ligger i.

22215	3	Stein-ansamling	1,275	50				Kompakt stein-samling i grop; fundament/overflate?	Samling av tettpakkede steiner, mest rullestein (ca.10-30 cm i diameter). Steinene ligger tett i tett i brun humusholdig jord, mot SØ er stedvis en del brent leire og trekull i jorda mellom steinene. Enkelte steiner er satt ned på høykant, som kiler i den kompakte steinmassen. 22215 ser ut til å fylle en nedgraving i den sterile undergrunnen, muligvis fyller 22215 imidlertid et naturlig søkk i undergrunnen. Avgrensingen mot N er uklar (utvidelse her viste at str grenset mot sti/veifar 24900). Danner en tilnærmet flat, solid overflate av tett lagte steiner - fundament for noe? Del av trapp opp fra stien 24900 til arealet innen "Hus 29"?
22230	4	Stein-ansamling	1,245	50	10			Samling av tre stk større heller	22230 betegner en rekke av større, flate steinheller. De grenser i NØ mot 22215, og de løper omtrent i SV-NØ-retning. Hellene ser ut til å ligge på mindre steiner (del av 24570), som i 22155. Den største hellen (i N) var dekket av masser fra veiplaneringen til Sundeporsen.
22275	5	Lag	2,939	50	20			Nivå med steiner; aktivitets-overflate/gulv?	En uregelmessig konsentrasjon av stein av forskjellig størrelse (ca.10 cm i diameter til 40 x 50 x 15) og bergart. Steinene ligger på den steinete undergrunnen og er da gråaktig, noe trekullspettet jordlag. Mot SV er steinene tettere pakket og grenser mot ildsted 22110.
202049	6	Stein-ansamling	66,258	100				Ytre avgrensning , omr for "Røys" etter opprens	Opprettet i Intrasis på bakgrunn av hvordan det aktuelle området for mulig "Røys" fremstod ved droneflyvning 04.09.15: området skilte seg ut ved sitt innhold av steiner og brun silt/sand/humusholdig masse med innslag av trekull. Ble i første omgang betraktet som mulig røysrest - videre utgravning viste at det dreide seg om bosetningsspor (kallet Anlegg / "Hus" 29) og en trolig røys 22090 (langt mindre enn opprinnelig anslått ved 202049).

Groper og grøfter :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
22140	1	Groft	0,293	50	8			Del av groft m/ steiner, jf 24570. Luftekanal? Drenering?	22140 er den samme massen som det steinene i 22190 ligger i. 22140 er bare c. 5 cm dyp, den er ganske homogen ned til flat bunn. Struktur 22140 danner en c. 35 cm bred groft, som forbinder 22155 i V og 22190. 22140 er tydelig avgrenset fra undergrunnen, fyllet består av brun humusholdig jord og rødbrent leire/silt, spettet med ganske mye trekull. Enkelte steiner er synlig i fyllet. Jf. 24570. Mulig luftekanal eller for drenering?

22155	2	Groft	2,115	100	23			Groft, med steiner. Dreneringsgroft? jf. 24570	Strukturen er en kompleks steinlegning som ser ut til å bestå av store heller som ligger på mindre rullesteiner. Disse rullesteinene ligger i en groft, som er gravd ned i den sterile undergrunnen. Mot NØ er strukturen preget av større rullestein, groftfyllet består av rødbrent leire + trekull. Som i 22140 mot SV deler strukturen seg i 2 grener, hvorav den nordlige består av store heller, den sørlige forgreiningen er smalere, mindre tydelig og preget av små rullestein. Innleingsvis hesteskoforma med steinpakning, men etter at delar av pakninga/steinfyllet vart fjerna, likna forma meir på ein ufullstendig "smultring" (U-forma, med opning i fallretninga til terrenget, mot V). Fyll: Gråbrun, humushaldig litt grusblanda sand/silt, med trekolbitar. Under dette var 5 cm tjukt lag av steinar og leire. Det fanst også steinar i det mørke siltlaget, der somme stod på kant. På toppen/øvt i str låg flate steinar. I hjørna mot N, V og S var det mulige stolpehull relatert til str, disse ble inkludert i innmålingen av 24570. Del av større struktur målt inn som 24570: system for dreneringsgrofter - få vatn o.l. ut av området og ned på den passerande stien?
22200	3	Grop	1,457	50				Steinfylt grop/groft; Fundament? Luftekanal?	S-N - orientert rekke av større steiner, et mulig fundament? Steinene ligger tett, men noe uregelmessig, i brungrå, humusholdig jordmasse. Mellom og under steinene er det blitt funnet et keramikkskår (F24205). Etter snitting ser det ut som om steinene som danner 22200 er satt i en liten groft, som er ca. 30-40 cm bred og N-S orientert. Groften er i de nederste delene fylt med grå silt, som inneholder litt grus. Masse minner om det nederste grå laget som fantes i store deler av den nordlige delen av Felt 2. Profilen underbygger tolkningen av 22200 som et fundament for noe, som ble satt i dette grå laget. Fundament eller drenering? Luftekanal til ildsteder like mot NØ?
24570	4	Groft	3,036	100				Groft etter tømming, jf. 22155 mm	Innmåling av utstrekning til tomt groftstruktur, ned til undergrunnsmasse.
26860	5	Grop	0,189	50	28	69		Grop? Stolpehull?	Blandet med ildsted 22110, særlig i toppen av 26860. Fyllmassen er tydelig brannpåvirket, og str er i den ene delen klart overlågt av trekull fra 22110 - dvs str er eldre enn 22110.

201925	6	Grop	0,186	50	18			Grop? Sth?	Nedgravning er godt synlig i N, ellers er avgrensinga delvis dekket av flere større steiner (22215) som ligger på og inntil strukturen. Etter fjerning av steiner, fremstår 22125 som et avlangt fyllskifte. Den nordlige delen, (201925), kan minne om et ovalt stolpehull, tydelig avgrenset mot undergrunnen, og fylt med brun, humusholdig silt med noe trekull, inneholder noen mindre steiner.
--------	---	------	-------	----	----	--	--	------------	--

Stolpehull :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
22265	1	Stolpehull?	0,116	0				Stolpehull? Steinopptrekk?	Delvis dekket av stor stein. Etter fjerning av den store steinen, fremstod str mer som et steinopptrekk. Ikke snittet.
32285	2	Stolpehull	0,196	0					
32305	3	Stolpehull	0,196	0					
32725	4	Stolpehull	0,075	0					
201922	5	Stolpehull?	0,155	50	30			Grop? Stolpehull?	Struktur synlig i profilsnitt 24115. Ikke innmålt, men lagt inn i Intrasis i ettertid basert på foto. Fremstår som grop eller stolpehull, klart gravd ned i undergrunnsmasse. Fylt med steiner i nedre del. både brente og ubrente. Er overlågt i toppen av en linse med oransje, brent silt/leire (av lignende farge/innhold som 22255). Uavklart lengde/bredde, pga forsvinner inn i ikke utgravd område N om profilsnittet.

«Hus» 33:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10295	1	Stolpehull	0,017	0				Takbærende?	Uavklart
10300	2	Stolpehull	0,025	0				Takbærende?	Uavklart
10390	3	Stolpehull	0,028	0				Takbærende?	Uavklart
11445	4	Stolpehull	0,044	0				Takbærende?	Uavklart
11465	5	Stolpehull	0,032	0				Takbærende?	Uavklart

«Hus» 34:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10760	1	Stolpehull	0,066	0				Takbærende?	Uavklart
10770	2	Stolpehull	0,041	0				Takbærende?	Uavklart
10790	3	Stolpehull	0,057	0				Takbærende?	Uavklart
10920	4	Stolpehull	0,041	0				Takbærende?	Uavklart
10930	5	Stolpehull	0,06	0				Takbærende?	Uavklart
19480	6	Stolpehull	0,111	0				Takbærende?	Uavklart

«Hus» 35:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
12800	1	Stolpehull	0,104	0				Takbærende?	Uavklart
13080	2	Stolpehull	0,094	0				Takbærende?	Uavklart
13490	3	Stolpehull	0,109	0				Takbærende?	Uavklart
14965	4	Stolpehull	0,163	0				Takbærende?	Uavklart

«Hus» 36: UTGÅR

«Hus» 37:

Takbærende stolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
15400	1	Stolpehull	0,071	0				Takbærende?	Uavklart
15460	2	Stolpehull	0,051	0				Takbærende?	Uavklart
15860	3	Stolpehull	0,111	0				Takbærende?	Uavklart
21875	4	Stolpehull	0,078	0				Takbærende?	Uavklart

Anlegg 38:

Gjerdestolper :

Id-nr	Løpe-nr	Anleggs-type	Flate-areal (m2)	Undersøkt %	Dybde (cm)	Prøve-nr	14C, 1σ	Tolkning / Funksjon	Kommentar
10380	1	Stolpehull	0,037	0				Gjerdestolpe?	Uavklart
10400	2	Stolpehull	0,017	0				Gjerdestolpe?	Uavklart
10405	3	Stolpehull	0,038	0				Gjerdestolpe?	Uavklart
10415	4	Stolpehull	0,038	0				Gjerdestolpe?	Uavklart
11455	5	Stolpehull	0,042	0				Gjerdestolpe?	Uavklart

Vedlegg 4 Anleggsliste, sortert etter kontekst og Intrasis –
id.nr.

Anleggspor tilknyttet Hus 1, sortert etter IntrasisDnr

IntrasisDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
295	Stolpehull	Usikker, diffus	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	MW
450	Stolpehull	Stolpehull; inngang gavl?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,023				Nei	
460	Stolpehull	Usikker, diffus. Stolpehull; inngang gavl?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,09				Nei	
475	Stolpehull	Stolpehull; hjørnestolpe el takbærende?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,069				Nei	
490	Stolpehull	Stolpehull; takbærende?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,035				Nei	
505	Stolpehull	Stolpehull; takbærende?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,049				Nei	
535	Grop	Stolpehull? Ildsted? m/ brent masse	Hus 1	63	delvis	sand silt kull stein	kull varmpåvirket stein	Interpreted as the very base of a posthole, based on the presence of charcoal + firecracked stone, as well as its location opposite post hole 610. Trolig S20.1 "Kokegrop" fra RFK reg. i 2010	30	30	50	7	0,121	rund	flat	buete	Ja	MW
580	Stolpehull	Stolpehull? Usikker, diffus	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,039				Ja	MW
595	Stolpehull	Stolpehull? Usikker, diffus	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051				Ja	MW
610	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 1	57	delvis	sand silt		Posthole.	23	23	32	24	0,076	rund	spiss	buete	Ja	MW
630	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,047				Nei	
645	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 1	58	delvis	sand silt		Posthole	23	22	23	11	0,052	rund	flat	rette	Nei	MW
660	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 1		delvis	sand silt		Posthole	21	20	36	23	0,063	rund	rund	buete	Nei	MW
675	Stolpehull	Stolpehull? Indre sth	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,02				Nei	
688	Stolpehull	Stolpehull? Indre sth	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,019				Nei	
700	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 1		delvis	kull sand silt	kull	Posthole	24	24	20	36	0,047	rund	rund	rette	Nei	MW
715	Stolpehull	Stolpehull; TB el skillevegg?	Hus 1	59	delvis	kull sand silt	kull	Posthole	21	20	24	21	0,056	rund	spiss		Ja	MW
780	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,056				Nei	
795	Stolpehull	Stolpehull, inngang	Hus 1		delvis	sand silt		Posthole	21	21	17	23	0,029	rund	rund	rette	Ja	MW
810	Stolpehull	Stolpehull, inngang	Hus 1	62	delvis	sand silt	brent leire	Posthole	51	35	42	22	0,151	oval	ujevn	buete	Ja	MW
830	Stolpehull	Stolpehull? Mulig indre sth., for skillevegg? Usikker, diffus	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,04				Nei	
845	Stolpehull	Stolpehull? Mulig indre sth., for skillevegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	
860	Stolpehull	Stolpehull, TB el skillevegg?	Hus 1	64	delvis	sand silt kull	brent leire	Posthole	52	24	44	20	0,117	oval	rund	skråe	Ja	MW
895	Stolpehull	Stolpehull? Usikker, diffus	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,033				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 1, sortert etter IntrasisIDnr

925	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 1		ikke										0,115				Nei	
945	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 1		ikke										0,095				Nei	
980	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 1		delvis	sand silt									0,07	rund	flat	buete	Ja	MW
1000	Stolpehull	Stolpehull? TB el skillevegg?	Hus 1		ikke										0,106				Nei	
1020	Stolpehull	Stolpehull?	Hus 1		ikke										0,025				Nei	
1085	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 1	60	delvis	kull silt	kull								0,111	rund	rund	skråe	Ja	MW
1105	Ildsted	Ildsted, sentralt	Hus 1	36	delvis	kull silt	kull varmpåvirket stein								0,535	oval	flat	rette	Ja	MW
1135	Lag; steinlag	Lagrest, steiner ved ildsted	Hus 1		delvis		stein								0,436				Ja	
1175	Ildsted	Ildsted, sentralt	Hus 1	35	delvis	kull sand silt	kull varmpåvirket stein								0,562	rund	avrundet	buete	Ja	MW
1210	Ildsted	Ildgrop, ovn, produksjons- anlegg?	Hus 1	39	helt	humus kull sand stein	brent leire brente bein kull								0,171	rund	avrundet	rette	Nei	VD
1230	Ildsted	Ildsted	Hus 1		delvis	kull silt stein	kull varmpåvirket stein								0,25	oval	flat		Ja	VD
1250	Ildsted	Brent masse, tynn flekk	Hus 1		ikke										0,107				Nei	VD
1270	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 1		ikke										0,055				Nei	
1285	Stolpehull	Uavklart	Hus 1		ikke										0,016				Nei	
1300	Grøft	Dreneringsgrøft	Hus 1	42	delvis	kull silt	kull keramikk brente bein								4,741	ujevn	spiss	rette	Ja	MW

Anleggspor tilknyttet Hus 1, sortert etter IntrasisDnr

1440	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 1	41	delvis	sand silt humus		Sikkert stolpehull. En ca. 18 cm stor skoningsstein i profil.	50	40	40	20	0,157	oval	avrundet	skråe	Ja	VD
1460	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 1	61	delvis	sand silt kull		Posthole	33	32	37	27	0,102	rund	avrundet	rette	Ja	MW
1500	Grøft	Dreneringsgrøft?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,976				Nei	
1585	Stolpehull	Uavklart	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,047				Nei	
1615	Stolpehull	Uavklart	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,038				Nei	
1630	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,004				Nei	
1640	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,006				Nei	
1650	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,024				Nei	
23175	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,042				Nei	
23185	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,059				Nei	
23195	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044				Nei	
23205	Grøft	Liten grøftrest	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,055				Nei	
23220	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,038				Nei	
23230	Stolpehull	Stolpehull; indre el TB?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
23240	Stolpehull	Stolpehull; TB el hjørnestolpe?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,042				Nei	
23250	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,018				Nei	
23260	Staurhull	Staurhull? Uavklart	Hus 1		ikke			Staurhull/små stolpehull. Målt inn som enkeltpunkt, pga under 10 cm i diameter									Nei	
23265	Staurhull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Staurhull/små stolpehull. Målt inn som enkeltpunkt, pga under 10 cm i diameter									Nei	
23270	Staurhull	Staurhull; indre sth?	Hus 1		ikke			Staurhull/små stolpehull. Målt inn som enkeltpunkt, pga under 10 cm i diameter									Nei	
23275	Staurhull	Stolpehull; vegg?	Hus 1		ikke			Staurhull/små stolpehull. Målt inn som enkeltpunkt, pga under 10 cm i diameter									Nei	
23280	Grøft	Dreneringsgrøft?	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,112				Nei	
23300	Grøft	Dreneringsgrøft	Hus 1		delvis			Snittet som 1300.					1,508				Nei	
23410	Grøft	Dreneringsgrøft	Hus 1		delvis			Snittet som 1300.					2,573				Nei	
23545	Grøft	Dreneringsgrøft	Hus 1		delvis	sand silt		1) Form i flata: Curvilnear 2) Mål i flata: 340 cm (NØ-SV) x 19-32 cm b (varies) 3) Breidde og djup i profil: As above, 4-5 cm in depth 4) Nedgravinga sine sider og botn i profil: Concave sides, rounded base 5) Massa sin farge og samansetning: Intermixed dark brown sandy silt + orange brown + blue grey silty sand 6) Gravemetode: Spade (trowel initially) 7) Undersøkt del, %: 0,1 8) Tydelegheit: Shallow ditch outside entrance to house - drainage? 9) Anna: Two 30 cm profiles cut through ditch with spade, s.end fully excavated by trowel	340	32	30	5	0,569	avlang	avrundet	buete	Nei	MW
23590	Stolpehull	Uavklart	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,018				Nei	
23600	Grøft	Dreneringsgrøft	Hus 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,781				Nei	
201725	Stolpehull	Stolpehull?	Hus 1		delvis			Opprettet etter foto i ettertid - uavklart om dette er struktur, den er grunn og diffus.					0,077				Ja	MW

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
5200	Grøft	Grøft, dreneringsgrøft? vegggrøft?	Hus 2	43	delvis	sand silt kull		Kan muligvis ha manglet i "svingen", mot NØ, slik at det i realiteten var snakk om to, separate, grøfter - var svært grunn/ikke eksisterende her...	900	23	27	12	1,772	avlang	spiss	skråe	Ja	MW
5300	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 2		delvis	sand silt	varmepåvirket stein		40	33	35	19	0,129	rektangulær	flat	rette	Ja	MW
5318	Stein	Stein	Hus 2		ikke			Større stein, trolig jordfast, innen anlegget Hus 2.					0,449				Nei	
5350	Stolpehull	Stolpehull? Indre sth?	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,048				Nei	
5420	Grop	Grop? Stolpehull? Forstyrrelse?	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,292				Nei	
5440	Stolpehull	Stolpehull, TB, flerfasert	Hus 2		delvis	sand silt		Post hole - two phases. Cut by field drain	54	30	70	27	0,163	rektangulær	flat	buete	Ja	MW
5460	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,098				Nei	
5475	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,015				Nei	
5485	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 2		delvis	sand silt		Is cut by 2A55600 on SØ side	43	40	50	16	0,113	rund	flat	ujevne	Ja	MW
5500	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 2	46	delvis	kull sand silt		Cuts 2A55485. Feil nr på foto! (5600)	23	17	16	18	0,048	oval	flat	rette	Ja	MW
5515	Stolpehull	Stolpehull? Grop? Forstyrrelse?	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,185				Nei	
5570	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 2		delvis	silt		Very clear posthole with a stone next to it possibly used as skningsstein. In the cut profile of a house ditch 2AD5585 also visible, though it's cut by a modern ditch. The profile of 2AD5585 is 10 cm wide and 10 cm deep.	40	23	22	11	0,125	oval	avrundet	ujevne	Ja	SL
5585	Grøft	Grøft, dreneringsgrøft?	Hus 2	44	delvis	sand silt kull		30 cm slot/section. Wall ditch, house 2. Appears to be continuation of 2AD5200. Jf. 23720 - fremhold av 5585?	350	34	34	15	1,016	avlang	spiss	skråe	Ja	MW
5620	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 2	45	delvis	kull sand silt		Posthole with post pipe, consisting of charcoal + mineralised material	42	36	46	16	0,15	rektangulær	flat	rette	Ja	MW
5640	Stolpehull	Stolpehull? TB?	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,218				Nei	
5660	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 2		delvis	kull sand silt		Shallow remains of post + post hole fill	40	35	35	11	0,107	kvadratisk	spiss	buete	Ja	MW
5680	Grøft	Grøfter, dreneringsgrøft?	Hus 2		delvis	silt sand	keramikk	25 cm slot cut through ditch. Drainage ditch, possibly re-cut. To grøttestrøker parallelt.	1210	31	31	4	3,341	avlang	rund	buete	Ja	MW
23700	Grøft	Usikker, diffus	Hus 2		ikke								0,133				Nei	
23720	Grøft	Uavklart	Hus 2		ikke			Grøfter/linjer i området mot feltgrensa. Uavklart funksjon eller tilknytning til Hus 2. Jf. 5585 - er 23720 fremhold av samme grøft? - har en lignende retning.					0,7				Nei	
23785	Grøft	Uavklart; skillevegg? Drenering?	Hus 2		delvis	humus silt sand stein		Uavklart, dyp og steinfylt grøft, like ved feltgrensa. Den øvre delen er humusholdig og er klart kuttet (med spade?) Den nedre delen er steinfylt. Muligvis flere faser? Går eventuelt på tvers av Hus 2 her - skillevegg?	230	30	30	35	0,628	avlang	ujevne	skråe	Ja	EB
23815	Stolpehull	Uavklart, diffus	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,016				Nei	
23850	Stolpehull	Uavklart, diffus	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,056				Nei	
23860	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 2		delvis	silt sand kull		Clearly a posthole that has been cut by a later ditch	45	32	27	13	0,056	oval	rund	buete	Ja	SL
23870	Stolpehull	Uavklart, diffus	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,011				Nei	
23925	Stolpehull	Uavklart, diffus	Hus 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,069				Nei	
201855	Grøft	Grøft, Hus 2: del av 5200	Hus 2		delvis			Synlig del av 5200 på foto for dette området - mer korrekt variant enn 5200 her?					0,421				Ja	EB
201863	Stolpeavtrykk	Stolpeavtrykk, innen 5620	Hus 2		delvis	humus kull sand		Lagt inn i Intrasis på bakgrunn av info fra detaljfoto.	19	13	13	14	0,028	rektangulær	flat	rette	Ja	MW

Anleggspor tilknyttet Hus 3, sortert etter IntrasisDnr

IntrasisDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
6050	Stolpehull	Stolpehull; uavklart, hjørnestolpe?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Kan være enten Hus 3 eller Hus 4..					0,068				Nei	
6065	Stolpehull	Stolpehull; uavklart, hjørnestolpe?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,108				Nei	
6080	Stolpehull	Stolpehull; hjørnestolpe?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,163				Nei	
6115	Stolpehull	Stolpehull/staurhull; inngang? Vegg?	Hus 3		delvis	organisk sand			20	20	9	13	0,045	rund	flat	rette	Nei	HF
6145	Lag	Lag, slitasje fra tråkk?	Hus 3		ikke	humus sand silt		Thin discoloration layer in the soil. At the time of opening, was considered to possibly be a wear hollow, leading to an entrance in Hus 3, but no clear evidence of an entrance was visible in the house structure. Mulig indikasjon på sti til/fra N-enden av Hus 3.					1,639	avlang			Nei	MW
6210	Stolpehull	Sth? Vegg? Usikkert	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,032				Nei	
6220	Stolpehull	Sth? Vegg? Usikkert	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,03				Nei	
6235	Stolpehull	Stolpehull? Grop?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,322				Nei	
6260	Grøft	Grøft? Lagrest? m/ noe stein	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - rest av dreneringsgrøft?					0,451				Nei	
6290	Grøft	Grøft; trolig dreneringsgrøft	Hus 3		ikke			Dreneringsgrøft ved N-enden av Hus 3, markerer trolig gavlavslutning her. Jf. grøft 6875 samme sted, annen bruksfase?					1,273				Nei	
6340	Ildsted	Første innm., fleirfasa sentralildsted.	Hus 3	51	delvis	kull stein	varmepåvirket stein	Massa sin farge og sammensetning: Plan - mørk gråbrun kullblandet masse. Skjørbrønt stein samlet i vestre halvdel. 5 cm tykk kullrand i bunn. Mulig to faser eller utkast av skjørbrønt stein. Tydelig høy varmepåvirkning med kraftig kullrand (5 cm tykk). Hele brente trestykker i bunn i vest. Del av kvernstein funnet i toppen. Denne er IKKE varmepåvirket. Hele trestykker i bunn av gropen i vest. Mulig to faser med bruk hvor skjørbrønt stein er kastet opp. Vestre halvdel ser ut til å ha vært dekket m.masse fra undergrunnen sammen med skjørbrønt stein - underlag for kokekar?	190	150	190	16	2,139	ujevn	flat	skråe	Ja	HF
6395	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 3		ikke			Trolig fra indre vegg; løpende i husets lengderetning, med inngangspartiene lokalisert rett utenfor.					0,058				Nei	
6410	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		ikke			Fase av takbærende stolpe her, jf. 6425					0,075				Nei	
6425	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		ikke			Fase av takbærende stolpe her, jf. 6410					0,098				Nei	
6475	Stolpehull	Stolpehull; indre, mulig indre dør?	Hus 3		ikke			Mulig indre dør m/ 21520?					0,155				Nei	
6490	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 3		ikke			Inngangsparti, sammen med 27890.					0,321				Nei	
6510	Stolpehull	Sth, del av ledegjerde til inngang i Hus 3?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,012				Nei	
6520	Stolpehull	Sth, del av ledegjerde til inngang i Hus 3?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,026				Nei	
6815	Stolpehull	Stolpehull; TB? Vegg?	Hus 3		ikke			Stolpehull i N-del av Hus 3 - mangler regulært 3-skipet oppsett her, stolpen kan likevel ha vært takbærende. Jf. 6830: annen bruksfase?					0,116				Nei	
6830	Stolpehull	Stolpehull; TB? Vegg?	Hus 3		ikke			Stolpehull i N-del av Hus 3 - mangler regulært 3-skipet oppsett her, stolpen kan likevel ha vært takbærende. Jf. 6815: annen bruksfase?					0,073				Nei	
6875	Grøft	Grøft; trolig dreneringsgrøft	Hus 3		ikke			Jf. 6290 på samme sted - annen bruksfase?					0,549				Nei	
6930	Stolpehull	Stolpehull	Hus 3		delvis	humus kull silt		Stor skoningsstein i botn.	30	27,5	37	22	0,1	rund	flat	rette	Ja	AKD
6945	Stolpehull	Stolpehull; veggstolpe?	Hus 3		delvis	grus kull silt		Klar i plan, medium til svak i profil. Funn av keramikk ved snitting: Funne i lausmassen, altså er det uklart om den stammer fra sjølve fyllmassen.	27,5	26	23	11	0,096	rund	spiss	ujevne	Ja	AKD
6960	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 3		delvis	silt kull		Trolig TB/, flerfaset stolpehull med tydelig stolpeavtrykk sentralt i sth. Må forståes i sammenheng med 201840 - beskrivelsen av 6960 omhandler delvis denne, polygonet for 6960 viser mest til mørk, grunn del av anlegget, synlig på planfotoet - den dypeste delen omtalt er faktisk innen 201840 - og detaljinfo om lengde, bredde osv. er således lagt inn under 201840					0,046				Ja	SL
6985	Stolpehull	Stolpehull? Indre?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,058				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 3, sortert etter IntrasisDnr

7195	Ildsted	Ildsted, flerfaset	Hus 3	48	delvis	kull silt stein	brent leire varmpåvirket stein	Skore av sth 7220, og snitta saman med denne. Fleire fasar, sjå illustrasjon på anleggsskjema. Ildsted i nordre del av Hus 3 / evt et frittstående tilbygg inntil Hus 3?	120	73	107	22	0,878	oval	avrundet	buete	Ja	AKD
7220	Stolpehull	Sth, kuttar eldstad 7195	Hus 3		delvis	grus humus kull silt		Skjærer ildsted 7195. Sannsynlegvis eit stolpehol, men veldig anleis form i profil enn det framstod i plan. Sjå skisse på skjema.	50	45	50	22	0,233	rund	rund	skråe	Ja	AKD
7525	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - mulig inngang?	Hus 3		ikke			if. 21210 - mulig del av inngang?					0,215				Nei	
7540	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 3		ikke			Trolig TB i par med 21620?					0,03				Nei	
7635	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,065				Nei	
7665	Stolpehull	Stolpehull; TB? Vegg?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,048				Nei	
7680	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,096				Nei	
7705	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		delvis	humus kull sand silt		Stolpen (bunnrest) ser ut til å være satt ned i samme nedgravning som sth 21540, men er yngre enn denne. Bunnrest av TB-stolpe med bunnskoning.	50	45	43	8	0,331	rund	ujevn	skråe	Ja	HF
7765	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB? Vegg?	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon: plassering indikerer en indre funksjon, for eks. skillevegg?					0,07				Nei	
7780	Stolpehull	Grop, for fleirfasa inngangsth	Hus 3	34	delvis	humus kull sand silt stein		Ytre avgrensning av grop som inneholder flerfaset dørstolpehull (jf. 21555 mfl). Three post holes, only visible through the cut on the base.	122	70	122	16	0,737	oval	avrundet	skråe	Nei	MW
7810	Stolpehull	Stolpehull; vegg (v/ inngang)	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,061				Nei	
7825	Stolpehull	Stolpehull; vegg (v/ inngang)	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,032				Nei	
7860	Stolpehull	Stolpehull; inngang (trolig flerfaset)	Hus 3		delvis	kull sand silt		Two flat stones were present in the fill - one at 15 degree angle & the other flat. Possible post pads? Base of elongated posthole. Cut by 7875	83	35	79	9	0,296	avlang	flat	buete	Ja	MW
7875	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 3		delvis	sand silt		A large flat stone was situated in the posthole - possible post pad? Cuts 7860. Trolig utskiftning/ yngre bruksfase av inngang her enn 7860: trolig samme bruksfase som 21555.	47	47	47	14	0,226	rund	flat	buete	Ja	MW
7895	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,035				Nei	
8095	Stolpehull	Stolpehull? Grop?	Hus 3		ikke			Del av skillevegg?					0,135				Nei	
8125	Stolpehull	Sth, del av ledegjerde til inngang i Hus 3?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,043				Nei	
8355	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - del av sørlig del (gavlområde) for Hus 3? Eller TB i Anlegg 24?					0,078				Nei	
8365	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - del av sørlig del (gavlområde) for Hus 3?					0,078				Nei	
8375	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - del av sørlig del (gavlområde) for Hus 3?					0,018				Nei	
8380	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - del av sørlig del (gavlområde) for Hus 3?					0,026				Nei	
8390	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - del av sørlig del (gavlområde) for Hus 3?					0,027				Nei	
8400	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke			Uavklart funksjon - del av sørlig del (gavlområde) for Hus 3?					0,013				Nei	
8425	Grop	Arbeidsgrop?	Hus 3	33	delvis	sand silt	varmpåvirket stein	Klar nedgravning. Grop med ukjent funksjon. Inneholdt m.a. små biter av varmpåvirket stein i fyllmassen.	100	100	105	21	0,797	rund	avrundet	buete	Nei	HF
8450	Stolpehull	Stolpehull; Indre - skillevegg?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,073				Nei	
8460	Stolpehull	Stolpehull; Indre - skillevegg?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,026				Nei	
8470	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		delvis	humus silt		Nedgravning for TB stolpe(-r). Målt inn som 2 stolper (jf. 21570). Uklart i profil om det er snakk om én stor stolpe eller to stolper i samme nedgravning. Kun bunnrest igjen.	92	42	90	11	0,324	oval	flat	skråe	Ja	HF
8495	Grøft	Grøftrest	Hus 3		ikke			Grøftrest, med orientering i Hus 3s lengderetning. Uavklart funksjon, muligens indre konstruksjon?					0,089				Nei	
8515	Grop	Grop? Steinopptrekk?	Hus 3		delvis	humus silt		Tolket som grop i plan, men er trolig naturlig? Mulig steinopptrekk?	95	64	95	10	0,516	oval	flat	skråe	Nei	HF
8540	Stolpehull	Stolpehull; flerfaset TB	Hus 3		delvis	humus organisk silt		Takbærende stolpe. W/ postpad. Jf. 8565	85	60	67	15	0,455	oval	flat	rette	Ja	SL
8565	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		delvis	humus silt		Takbærende stolpe. W/ postpad. Jf. 8540.	50	45	50	20	0,186	oval	rund	skråe	Ja	SL
8585	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,066				Nei	
8625	Stolpehull	Stolpehull; Indre - skillevegg?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,072				Nei	
8635	Stolpehull	Stolpehull; Indre - skillevegg?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,078				Nei	
8645	Stolpehull	Stolpehull; Indre - skillevegg, evt dør?	Hus 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,027				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 3, sortert etter IntrasisDnr

21580	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3		ikke													0,046								Nei		
21590	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart	Hus 3																0,133								Nei	
21605	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - TB?	Hus 3		ikke														0,058								Nei	
21620	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		delvis	sand silt					30	20	13	10					0,07	oval	flat	rette				Ja	HF	
21630	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart, grunt	Hus 3		delvis	sand silt kull					50	20	50	5					0,084	oval	ujevvn	ujevne				Ja	SL	
21640	Stolpehull	Stolpehull? Uavklart	Hus 3		ikke														0,041								Nei	
23105	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - inngang?	Hus 3		ikke														0,034								Nei	EB
23120	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - inngang?	Hus 3		ikke														0,038								Nei	EB
27890	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 3		ikke														0,168								Nei	EB
27900	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart funksjon - vegg?	Hus 3		ikke														0,045								Nei	
27920	Stolpehull	Stolpehull; TB? Hjørnestolpe?	Hus 3		ikke														0,077								Nei	
27930	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Hus 3		ikke														0,09								Nei	
201807	Grøft	Oppr. 6455, avskrevet. Uavkl funksjon: luftekanal?	Hus 3		ikke	sand silt					100	17							0,168	avlang							Nei	EB
201828	Stolpehull	Stolpehull	Hus 3		delvis	grus humus silt	kull				22	22	22	22					0,035		flat	skråe				Ja	AKD/EB	
201831	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 3		delvis	humus kull sand silt stein					25	19	19	15					0,039							Ja	EB	
201837	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 3		delvis	humus kull sand silt stein					62	54	62	16					0,283							Ja	EB	
201840	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 3		delvis	humus kull silt	kull				49	32	49	21					0,138	ujevvn	flat	skråe				Ja	SL/EB	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 4 (mulig 3-skipet bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
5805	Stolpehull	Stolpehull? TB?	Anlegg 4		delvis	kull leire organisk sand		Anlagt inntil (naturlig) berg i nord. Kun bunnrest bevart. Mulig rest av steinskoning i plan, men kan også være naturlig.	40	38	35	6	0,123	rund	flat	skråe	Ja	HF
5820	Stolpehull	Stolpehull? Inngang?	Anlegg 4		ikke			Oppr avskrevet i felt, svært usikker som sth.					0,093				Nei	
5840	Stolpehull	Stolpehull? Inngang? Uklart, grunt	Anlegg 4		delvis	leire silt		Synlig i plan ved innmåling, men svært grunt ved opprens/snitting - avskrevet i felt. Passer dog inn med de andre strukturene i Hus 4, så bør ikke utelukkes helt som svak rest etter stolpehull. Massen er lik masse B i 2AD5855. Trolig natur. Lomme med leirebl.masse.	50	28	50	7	0,115		ujevn	ujevne	Nei	HF
5855	Grøft	Grøft? Uavklart	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,527				Nei	
5880	Stolpehull	Stolpehull, TB	Anlegg 4		delvis	kull leire organisk sand		Kun bunnrest bevart	39	33	40	11	0,091	rund	spiss	skråe	Ja	HF
5895	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,067				Nei	
5910	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,107				Nei	
5930	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,104				Nei	
5945	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,091				Nei	
5960	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Inngang? Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,147				Nei	
5980	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,103				Nei	
6050	Stolpehull	Sth? Usikkert. H3 ei 5?	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,068				Nei	
6180	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,092				Nei	
6195	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,048				Nei	
9780	Stolpehull	Sth? Usikkert	Anlegg 4		ikke			Inngang? Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,017				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 5, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
7550	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,018				Nei	
7560	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,022				Nei	
7570	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,056				Nei	
7585	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,068				Nei	
7600	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,178				Nei	
7620	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,09				Nei	
7910	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5	131	delvis	humus kull sand silt			32	31	38	15	0,052	rund	flat	skråe	Ja	AKD
7920	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,041				Nei	
7930	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,063				Nei	
7940	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,066				Nei	
8050	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,054				Nei	
8065	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,062				Nei	
8080	Stolpehull	Stolpehull, TB, Flerfaset	Hus 5	130	delvis	humus kull sand silt		Troilig spor etter to faser med stolper. Se skisse	23	17	23	19	0,052	oval	rund	rette	Ja	AKD
8800	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,042				Nei	
8810	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,039				Nei	
8820	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,07				Nei	
8830	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,04				Nei	
8840	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,101				Nei	
8850	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5	50	delvis	sand silt	brente bein	Next to, but NOT intercutting 2AS8860. w/ small frags of burnt bone F23100.	30	30	28	36	0,084	rund	avrundet	rette	Ja	MW
8860	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		delvis	sand silt		Next to, but NOT intercutting 2AS8850. See 2AS8850 for sketch.	50	20	50	20	0,083	rektangulær	flat	rette	Ja	MW
8875	Stolpehull	Stolpehull, TB? Inngang?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,114				Nei	
8890	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,064				Nei	
8900	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,08				Nei	
8910	Stolpehull	Stolpehull, skillevegg?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,034				Nei	
8920	Stolpehull	Stolpehull, skillevegg?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,057				Nei	
8930	Ildsted	Klart ildsted, men grunt	Hus 5		delvis	grus kull silt stein			48	33	60	3	0,178	ujevn	flat		Ja	AKD
8950	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5	129	delvis	grus sand silt			34	31	28	11	0,078	rund	rund	buete	Ja	AKD
8985	Stolpehull	Stolpehull, inngang?	Hus 5		delvis	grus humus kull silt stein			22	17	20	10	0,023	oval	ujevn	rette	Ja	AKD
8990	Stolpehull	Stolpehull? Inngang? Usikkert, grunt	Hus 5		ikke			Oppr avskrevet som lagrest i felt.					0,037				Ja	AKD
9000	Stolpehull	Stolpehull, inngang?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,065				Nei	
9010	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,04				Nei	
9020	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,083				Nei	
9100	Stolpehull	Stolpehull: Uavklart - vegg? H3 el 5?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,078				Nei	
9110	Stolpehull	Stolpehull: Uavklart - Inngang? H3 el 5?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,164				Nei	
9490	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,09				Nei	
9835	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 5		delvis	humus sand silt stein			40	40	28	13	0,108	rund	flat	rette	Ja	FI
9885	Grop	Grop, m/ mulig TB for Hus 5?	Hus 5		ikke			Grop, m/ mulig TB for Hus 5?					0,618				Nei	
21220	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,021				Nei	
21230	Stolpehull	Stolpehull? TB-fase?	Hus 5		ikke	grus humus kull sand silt		Snitta og dokumentert saman med 2A521240, men det er vanskeleg å sjå kva struktur som skjærer kva. Ganske grunn, kanskje avtrykk etter skoningsstein tilhøyrande 2A521240? Kanskje botnen av ein stolpe som er frå yngre eller eldre fase enn 2A521240?	27	24	25	7	0,06	rund	skrå	skråe	Ja	AKD
21240	Stolpehull	Stolpehull, TB, Flerfaset?	Hus 5		delvis	grus humus kull sand silt		Snitta og dokumentert saman med 2A521230, uklart kva som skjærer kva. Stolpen hadde solid skoningsstein	30	27	11	20	0,051	avrundet	rette		Ja	AKD
21330	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,108				Nei	
21340	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,045				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 5, sortert etter IntrasisIDnr

21360	Stolpehull	Stolpehull: uavklart funksjon, TB?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,069				Nei
21370	Stolpehull	Stolpehull: Uavklart - Inngang? H3 el 5?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,155				Nei
21430	Stolpehull	Stolpehull, TB-fase?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,026				Nei
21440	Stolpehull	Stolpehull, skillevegg?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,033				Nei
21450	Stolpehull	Stolpehull, skillevegg?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,057				Nei
21460	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,042				Nei
21470	Stolpehull	Stolpehull; TB? Inngang?	Hus 5		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,11				Nei

Anleggspor tilknyttet Anlegg 6 (mulig 4-stolpers bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
9230	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 6		ikke			Ikke undersøkt, bare fremrenset og innmålt					0,05	rund				Nei	
9240	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 6		ikke			Ikke undersøkt, bare fremrenset og innmålt					0,042	rund				Nei	
9250	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 6		ikke			Ikke undersøkt, bare fremrenset og innmålt					0,038	rund				Nei	
9385	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 6		ikke			Ikke undersøkt, bare fremrenset og innmålt					0,116	ujevn				Nei	
9440	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 6		ikke			Ikke undersøkt, bare fremrenset og innmålt					0,041	rund				Nei	
9450	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 6		ikke			Ikke undersøkt, bare fremrenset og innmålt					0,052	rund				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 7 (mulig 4-stolper), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
3580	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 7		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,121				Nei	
15720	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 7		delvis	humus sand silt		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt	20	19	20	12	0,076	rund	ujevnt	skråe	Ja	FI
15730	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 7		delvis	sand silt stein		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt	36	36	36	12	0,051	rund	flat	rette	Ja	FI
20545	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 7		delvis	sand silt stein		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt	30	30	30	12	0,091	rund	flat	skråe	Ja	FI

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 8 (trolig 3-skipet bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevert av
10455	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,016				Nei	
10460	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,105				Nei	
10475	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,043				Nei	
10485	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
10490	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,072				Nei	
10500	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,077				Nei	
10520	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,032				Nei	
10530	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,032				Nei	
10540	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,05				Nei	
10550	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,047				Nei	
10560	Stolpehull	Stolpehull, inngang?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
10570	Stolpehull	Stolpehull, inngang?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044				Nei	
10580	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,032				Nei	
10590	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,042				Nei	
10600	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 8		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,065				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 9 (mulig 4-stolpers bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
15220	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Anlegg 9		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,083				Nei	
15230	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Anlegg 9		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,071				Nei	
21725	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Anlegg 9		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,113				Nei	
21735	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Anlegg 9		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,061				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 10 (mulig 3-skipet bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
19070	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,031				Nei	
19080	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,021				Nei	
19100	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,038				Nei	
19110	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,034				Nei	
19120	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,063				Nei	
20310	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,096				Nei	
20320	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,085				Nei	
20685	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,064				Nei	
20705	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 10		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,035				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 11 (mulig 4-stolper), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
11275	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 11		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,15					Nei	
11310	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 11		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,092					Nei	
19760	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 11		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,058					Nei	
19770	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 11		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,108					Nei	
21140	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 11		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,065					Nei	

Anleggsspor tilknyttet Hus 13, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
2045	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,04				Nei	
17310	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,109				Nei	
17320	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		delvis	sand silt grus		Clear shallow posthole. 17300 and 17290 (in vicinity) both dismissed	55	40	54	14	0,268	oval	ujevn	buete	Ja	MW
17630	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,052				Nei	
17670	Staurhull	Staurhull; skillevegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt									Nei	
17675	Grop	Grop? Stolpehull?	Hus 13		delvis	sand silt stein		Uklar str, kan ha vært forhistorisk grop/sth.	86	47	35	15	0,301	oval	rund	skråe	Ja	EB
17695	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,019				Nei	
17705	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,098				Nei	
17720	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,019				Nei	
17730	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,086				Nei	
17740	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,069				Nei	
17750	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt	40	33			0,107	rund			Ja	
17770	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		delvis	kull sand silt		Takbærende stolpe?	46	32	46	16	0,113	oval	rund	buete	Ja	MW
17780	Grop	Grop? Lagrest? Stolpehull?	Hus 13		delvis	sand silt		Grunn str, mulig lagrest eller sth?	64	37	25	8	0,203	oval	flat	ujevne	Ja	EB
17795	Grøft	Grøftrest	Hus 13		ikke			Uavklart.					0,204				Nei	
17820	Grop	Grop? Forstyrrelse/moderne ?	Hus 13		delvis	humus sand silt stein		Uavklart str - kan vere moderne/steinopptrekk, men virker å ha kontekst med to andre grøfter i nærheten..	150	100	100	15	1,194	avlang	ujevn	ujevne	Ja	EB
17850	Grøft	Grøft?	Hus 13		delvis	sand silt stein			100	30	30	8	0,299	avlang	flat	skråe	Ja	EB
17870	Grøft	Grøftrest	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,799				Nei	
17905	Staurhull	Staurhull; vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt									Nei	
17910	Stolpehull	Stolpehull, for vegg? Lagrest?	Hus 13		delvis	sand silt			22	20	20	3	0,037	rund	flat	ujevne	Ja	EB
17920	Grøft	Grøft? Flerfaset sth, vegg?	Hus 13		delvis	sand silt stein			61	30	30	8	0,155	avlang	flat	ujevne	Ja	EB
17970	Kullflekk	Ildsted?	Hus 13		delvis	kull sand silt	varmepåvirket stein	Ildstedsrest? Clear - burnt material deposit. Next to, and possibly related to, 17980 - posthole filled with fire cracked rock	39	33	36	5	0,1	rund	flat	buete	Ja	EB
17980	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 13	132	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein	Takbærende stolpe.	57	29	62	32	0,162	oval	flat	skråe	Ja	MW
17995	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,011				Nei	
18015	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 13	152	delvis	sand silt		Takbærende stolpe.	53	39	50	40	0,185	oval	flat	skråe	Ja	MW
18030	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		delvis	sand silt stein			33	29	30	11	0,076	rund	flat	skråe	Ja	EB
18040	Grop	Grop; Uavklart	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,222				Nei	
18055	Stolpehull	Stolpehull? Vegg?	Hus 13		delvis	sand silt			60	27	27	7	0,146	avlang	flat	rette	Ja	EB
18070	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,079				Nei	
18080	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 13, sortert etter IntrasisIDnr

18090	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		delvis	sand silt		Grunt stolpehull.	48	41	41	8	0,142	oval	flat	skråe	Ja	EB
18260	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,019				Nei	
18340	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,056				Nei	
18350	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,054				Nei	
18360	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,041				Nei	
18370	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,049				Nei	
18380	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,04				Nei	
18410	Grop	Grop? Grøftrest?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,228				Nei	
18450	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		delvis	sand silt stein		Takbærende stolpe?	43	42	43	13	0,142	rund	flat	buete	Ja	MW
18460	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,041				Nei	
18470	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,028				Nei	
18480	Stolpehull	Stolpehull?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,085				Nei	
18490	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13	157	delvis	sand silt stein		Takbærende stolpe?	35	28	30	10	0,162	oval	spiss	skråe	Ja	EB
18500	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	
18510	Stolpehull	Stolpehull? Lagrest? Grunn	Hus 13		delvis	silt			42	35	32	5	0,098	rund	flat	buete	Ja	MW
18520	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,025				Nei	
18530	Grøft	Grøft? Lagrest?	Hus 13		delvis	sand silt			48	22	22	7	0,089	avlang	ujevn	ujevne	Ja	EB
18540	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 13		delvis	sand silt stein			31	27	31	7	0,069	rund	flat	buete	Ja	EB
18940	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,034				Nei	
18950	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,075				Nei	
18965	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13	153	delvis	sand silt stein		Takbærende stolpe?	40	34	35	10	0,111	rund	flat	buete	Ja	EB
19005	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,033				Nei	
19020	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,026				Nei	
19420	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,047				Nei	
20060	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,148				Nei	
20680	Staurhull	Staurhull; vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt									Nei	
20681	Staurhull	Staurhull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt									Nei	
20682	Staurhull	Staurhull; vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt									Nei	
20683	Staurhull	Staurhull; vegg?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt									Nei	
20980	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,062				Nei	
201730	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 13		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt. Oppretta i Intrasis etter det innmålte profilsnittet - trolig glemt å måle inn selve stolpehullet.					0,079				Ja	EB

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 14 (mulig 4-stolpers bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
17560	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 14		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,072				Nei	
17570	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 14		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,142				Nei	
17590	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 14		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,034				Nei	
17630	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 14		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,052				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 15 (mulig 4-stolpers bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
16790	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 15		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,04				Nei	
17480	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 15		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,028				Nei	
17490	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 15		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,071				Nei	
19250	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 15		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,036				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 16 (mulig 6-stolpers bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
10120	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 16		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,024				Nei	
10310	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 16		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,029				Nei	
11395	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 16		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
11435	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 16		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,053				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 17 (mulig 4-stolpers bygningsrest), sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
11475	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 17		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,038				Nei	
11515	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 17		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051				Nei	
11595	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 17		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,045				Nei	
11605	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 17		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,028				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
3745	Grøft	Dreneringsgrøft; i relasjon til Hus 18?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					2,953				Nei	
3815	Grøft	Dreneringsgrøft; i relasjon til Hus 18?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,22				Nei	
3830	Grøft	Dreneringsgrøft; i relasjon til Hus 18?	Hus 18		delvis	grus kull sand silt		Interpreted as a drainage ditch, draining water away from the central activity area where the oven-type features are situated? The small stones at the base of the ditch suggest water flow. The feature is cut by (and overlain) 21920. Troilig samme grøft som 13670 (kuttet av grøft 3745).	500	23	22	5	1,623	avlang	spiss	skråe	Ja	MW
4130	Grøft	Dreneringsgrøft; i relasjon til Hus 18?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					2,31				Nei	
5005	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,087				Nei	
5050	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,043				Nei	
5080	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,241				Nei	
6575	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,02				Nei	
6590	Grop	Grop; uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,736				Nei	
6625	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,058				Nei	
6640	Grop	Grop, steinansamling	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					4,478				Nei	
6720	Lag	Lagrest; blanding av matjord og kulturlag	Hus 18		ikke			Remnants of topsoil/house remains, unstratified. Masse på/rundt steinfylte strukturer.					1,517				Nei	MW
6770	Ildsted	Ildsted; kullinse	Hus 18		delvis	kull stein silt		Ikke undersøkt spesifikt i seg selv, men detaljer fremgår av fremrenset overflate på foto, profilsnitt synlig pga kuttet av andre strukturer i konteksten. Ildsted; klart, som en relativt tynn trekullinse. Mulig hjørneildsted?	110	95		4	0,807	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	EB
6795	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,047				Nei	
10000	Ildsted	Ildsted	Hus 18	134	delvis	kull stein	varmepåvirket stein	Fireplace cut by various small pits and postholes: 27560 etc. 14C: 209-256 AD, 1 sigma; yRT	80	80	52	10	0,542	rund	flat	skråe	Ja	SD
11355	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,038				Nei	
11365	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,043				Nei	
11385	Stolpehull	Stolpehull; inngang	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,032				Nei	
11790	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,056				Nei	
11800	Ildsted	Ildgrop; flerfaset?	Hus 18	56	helt	humus kull stein	varmepåvirket stein	Cut by 26170. 26170 cuts into the SE edge. 14C: 404-433/488-533 AD, 1 sigma; FVT	185	130	185	25	2,565	oval	flat	ujevne	Ja	SD
11845	Grop	Grop, steinsetting	Hus 18		delvis	humus silt stein	varmepåvirket stein	Square stone setting on surface; possible pit for fire cracked stones; small amount of charcoal, but otherwise no clear function. See 11800 for sketch drawing	85	80		15	0,893	kvadratisk	ujevn	ujevne	Ja	SD
11880	Grop	Grop/Lag, raudbrent sand/leire, flat stein (sth?)	Hus 18		delvis			Opprenset i plan og fotografert i kontekst - ikke undersøkt videre ved snitting o.l. Mulig fundament for takbærende stolpe her, evt partner til 26210?					0,462				Nei	SD
11910	Stolpehull	Stolpehull, flerfaset? Skillevegg?	Hus 18	112	delvis	humus kull sand silt		Muligvis flerfaset struktur, jf. plassering av flate steiner i bunn. Takbærende funksjon i evt tilbygg her ved N-gavl av Hus 18?	60	60	60	18	0,193	rund	flat	ujevne	Ja	EB
11925	Ildsted	Ildsted, kuttet i to.	Hus 18	135	delvis	kull leire		Grunn ildstedrest. 14C: 71-140 AD, 1 sigma; eRT	80	54	80	5	0,407	oval	flat	skråe	Ja	SD
11945	Stolpehull	Stolpehull, solid. TB?	Hus 18		delvis	humus sand silt stein kull		Lite trekull. Framstår som solid stolpehull, med steiner og solid nedgraving	50	47	56	35	0,178	rund	flat	skråe	Ja	EB

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

11960	Stolpehull	Sth i inngang/dør; trolig dobbelt sth	Hus 18		delvis				Ikke snittet, bare rensert opp i plan og fotografert.	70	27			0,174	avlang			Ja	SD
11975	Stolpehull	Sth inngang/dør; dobbelt sth	Hus 18		delvis	humus kull silt stein			Etter alt å dømme inneholder 11975 spor etter 2 stolpehull, plassert etter hverandre i lengderetningen - trolig som parstolpe 11960 i inngangspartiet.	75	31	75	23	0,197	avlang	ujevn	buete	Ja	SD
11990	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	
12000	Grop	Arbeidsgrop? Vannbeholder?	Hus 18		delvis	humus silt stein			Fremstår i plan som fylt med store stein, deriblant to fyltittblokker samt noe rullestein (opptil ca. 40cm diameter). De store steinene (ca. 80 x 60 x 30 cm) virker som kilt fast med flere mindre steiner, særlig langs ytterkanten av gropen. Fyllmasse består av homogent, brun humusholdig siltjord, uten store inklusjoner. De store steinene i gropen lå delvis rett på den sterile siltundergrunnen, delvis er det 10 - 15 cm med brun humusholdig jord under steinene og på bunnen av gropen. Uavklart opprinnelig funksjon (arbeidsgrop? for oppbevaring av vann?), men kan i gjenvilt tilstand ha fungert som bunn for takbærende stolpe.	130	130	130	35	1,404	rund	flat	rette	Ja	VD
12030	Stolpehull	Stolpehull, mulig TB	Hus 18		delvis	humus kull sand silt stein				43	42	43	10	0,131		flat	skråe	Ja	EB
12040	Stolpehull	Stolpehull, m/ flere sth innen str. TB	Hus 18		delvis	humus kull sand silt stein	keramikk		Flerfaset takbærende stolpehull	56	55	56	15	0,237		flat	rette	Ja	EB
12055	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,183				Nei	
12070	Ildsted	Ildsted?/lag med flere strukturer	Hus 18	87	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein		Kompleks situasjon, med flere strukturer som delvis kutter hverandre. 12070 ble opprinnelig etter opprens oppfattet som ett ildsted, men det er trolig en kombinasjon av faser for ildsted(-er), stolpehull, grøft og gulvlagsrester. Jf. foto av situasjon langs N-del av midtprofil 32458. Den innmålte utstrekningen av 12070, bør således oppfattes som et uttrykk for hvordan situasjonen ble forstått i plan, etter opprensning. 14C: 271-332 m.m. AD, 1 sigma; yRT	205	180		10	1,941			ujevne	Ja	VD
12110	Stolpehull	Stolpehull; TB, trolig flerfaset?	Hus 18		delvis	kull leire sand silt	brent leire		One of an alignment of several postholes with a flat stone on the surface. These are interpreted as postpad stones.	79	46	79	24	0,353	oval	flat	ujevne	Ja	MW
12140	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,052				Nei	
12150	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,019				Nei	
12160	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
12170	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,034				Nei	
12180	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,045				Nei	
12190	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,063				Nei	
12200	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,049				Nei	
12210	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,149				Nei	
12230	Stolpehull	Grop/Flerfaset sth: inneholder 27710. TB?	Hus 18		ikke				Jf. 27710. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,335				Nei	
12250	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,102				Nei	
12260	Stolpehull	Stolpehull, flerfaset. TB. Jf. 201896/-99	Hus 18		delvis	kull sand silt			Two clear postholes in the structure, one (201896) with post pad stone.	71	39	69	23	0,237	oval	ujevn	rette	Ja	MW
12275	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 18		delvis	kull sand silt			Next to, but not related to 2A525370	40	29	25	12	0,07	oval	flat	rette	Ja	MW
12285	Lag; gulvlag	Lagrest, oppr målt som ildsted; jf. 201966	Hus 18	86	delvis	humus sand silt stein kull			Opprinnelig målt inn som ildsted, men viste seg å være en lagrest/grop, som inneholdt mange ulike strukturer, deriblant et ildsted lengst mot S, som er blitt presisert som 201966. 14C: jf. 201966.	230	160	210	10	2,345	avlang	ujevn	ujevne	Ja	VD/EB
12340	Grop	Grop (opp målt ildsted)	Hus 18		helt	humus sand silt			Grop/ujevn nedgravning el slitasje - inneholdt en rekke andre strukturer.	230	200		5	2,982	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	EB
12390	Stolpehull	Stolpehull; fleirfaset grop (jf. 202065), TB	Hus 18		delvis	humus sand silt	keramikk		Trolig grop med rester etter flere faser av TB stolper, deriblant 202065	70	60	60	14	0,337	oval	avrundet	ujevne	Ja	EB
12410	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,05				Nei	
12420	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
12430	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,023				Nei	
12440	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,015				Nei	
12450	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg? Dør?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,035				Nei	
12460	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
12470	Stolpehull	Stolpehull; vegg? Inngang?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,094				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasIDnr

12480	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,121										Nei		
12490	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,169										Nei	
12500	Grop	Grop, m/rester etter flere sth	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Område som inneholdt flere faser av stolpehull, fremstod ikke som en egen struktur. Noen av stolphullene ble undersøkt nærmere.														1,234										Nei	
12540	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,031										Nei	
12550	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 18	delvis	humus sand silt stein			24	22	22	17	0,057	rund	flat	rette	Ja	EB															
12560	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,075										Nei	
12570	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - v/ inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,061										Nei	
12580	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - v/ inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,039										Nei	
12590	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - v/ inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,038										Nei	
12600	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,068										Nei	
12610	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,021										Nei	
12620	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,019										Nei	
12630	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,168										Nei	
12650	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 18	delvis	sand silt		Clear posthole with packing stones. 12660 abuts - irregular and unclear. No stratigraphic relationship.	36	35	30	21	0,094	rund	flat	rette	Ja	MW															
12660	Lag	Lagrest? Grunt	Hus 18	delvis	humus sand silt		Uavklart str - lagrest?	52	36	36	4	0,145	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	MW															
12670	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,075										Nei	
12680	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,031										Nei	
12690	Grop	Grop, evt grøft, flerfaset sth? For skillevegg?	Hus 18	delvis			Jf. oversiktsbilder med fotostang fra dette området: strukturen fremstår som uregelmessig grop.														0,574										Nei	
12720	Stolpehull	Grop? Flerfaset sth? TB?	Hus 18	ikke			Trolig grop/grøft formet av flere nedgravninger for stolpehull her, på tvers av husets lengderetning. Tilknyttet skillevegg? Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,24										Nei	
12740	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Skillevegg?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,028										Nei	
12750	Stolpehull	Stolpehull: for skillevegg eller inngangsparti?	Hus 18	delvis	sand silt stein kull		Four packing stones visible in plan. Clear posthole, one packing stone visible on western end of profile. Del av skillevegg på tvers av Hus 18? Del av inngangsparti mot V, like ved stor liggende helle?	50	50	36	19	0,171	ujevn	flat	rette	Ja	MW															
12770	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - v/ inngang?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,052										Nei	
12840	Grop	Uavklart relasjon	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,492										Nei	
12860	Grop	Uavklart relasjon	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,196										Nei	
13090	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 18	delvis	humus sand silt stein			32	31	31	17	0,08	rund	ujevn	skråe	Ja	EB															
13120	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,069										Nei	
13130	Stolpehull	Stolpehull; vegg	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,048										Nei	
13140	Grøft	Ytre avgrensning på grøft med flere sth: for vegg og mulig inngang	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Område som inneholdt flere faser av stolpehull, fremstod ikke som en egen struktur. Noen av stolphullene ble undersøkt nærmere.														2,067										Nei	
13215	Grøft	Ytre avgrensning på grøft med flere sth: for skillevegg og TB?	Hus 18	ikke			Jf. mer presis innmåling av sentralt område: 25660. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,467										Nei	
13250	Stolpehull	Stolpehull: Skillevegg? TB?	Hus 18	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål														0,096										Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

13275	Stolpehull	Stolpehull; flerfaset, solid. Skillevegg? TB?	Hus 18		delvis	sand silt stein		Solid str, med mange skoningsstein. Trolig flerfaset.	40	40	30	18	0,214	rund	flat	skråe	Ja	EB
13290	Grop	Grop; trolig for flere faser sth? Vegg og inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					1,058				Nei	
13320	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Inngang?	Hus 18		delvis	humus sand silt stein		Kutter sth 25620 like ved.	57	41	40	18	0,227	oval	flat	skråe	Ja	EB
13340	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,154				Nei	
13355	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,048				Nei	
13365	Grøft	Dreneringsgrøft? Luffekanal?	Hus 18		ikke			Ikke steinfylt. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,321				Nei	
13390	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart - v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,045				Nei	
13400	Grop	Grop, stolpehull - v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,273				Nei	
13420	Grop	Grop, stolpehull - v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,136				Nei	
13435	Grop	Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					2,317				Nei	
13490	Stolpehull	Grop, stolpehull - v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,109				Nei	
13500	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,031				Nei	
13510	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,078				Nei	
13520	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? TB?	Hus 18		delvis	sand silt			35	29	25	15	0,084	rund	rund	buete	Ja	MW
13530	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Skillevegg? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,037				Nei	
13540	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,029				Nei	
13560	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 18		delvis	kull sand silt stein		Solid, m/ skoningssteiner, etter alt å dømme TB	39	38	35	26	0,126	rund	rund	buete	Ja	MW
13590	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,076				Nei	
13600	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,184				Nei	
13620	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,027				Nei	
13630	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,112				Nei	
13640	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,067				Nei	
13660	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,073				Nei	
13670	Grøft	Dreneringsgrøft, henger sammen med grøft 3830?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Trolig eldre enn grøft 3745.					0,421				Nei	
13700	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,055				Nei	
13710	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,028				Nei	
13780	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,011				Nei	
13785	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg? Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,037				Nei	
13815	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Størrelse og lokalisering indikerer TB.					0,156				Nei	
13830	Stolpehull	Stolpehull; indre? Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,061				Nei	
13860	Ildsted?	Ildsted? Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Uavklart funksjon; opprinnelig innmål som ildsted, men fremstår i plan like mye som en steinfylt grop med trekullbiter kan ikke utelukke at det dreier seg om en grop for flerfaset TB?					0,197				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

13875	Ildsted	Ildsted; VT/MA-fase?	Hus 18	67	delvis	kull silt	varmepåvirket stein	MERK: ved utfylling av skjemaet, var avgrensningen av 13875 en annen enn det man fant ut av senere: Området viste seg å inneholde flere faser av ildsteder, m.a. 14210, 30100 og 30120. Info i "attributes" er basert på senere tolkninger. Det virker sannsynlig at det fantes en ildstedfase som var synlig på overflaten etter opprens (13875 var blant de første innmålte strukturene her) - i så fall er det trolig en ildstedfase som er yngre enn den mer skjulte 30120 (e. VT)? V-del indikerer en rund struktur på c. 50 x 50 cm -dette er i så fall samme form og størrelse som 19985 noe lenger mot S (14C: t.MA).	82	55		20	0,341	ujevn	flat	skråe	Ja	VD
13900	Ildsted	Ildsted? Lagrest?	Hus 18		helt	kull		Målt inn som egen struktur ("ildsted"), men senere fjernet/renset bort uten ytterligere dokumentasjon.. Kan ha vært et grunt ildsted, men kan heller ikke utelukke at det dreide seg om en flekk innen det større laget 25250 i området. Stolpehull 27390 ble synlig etter fjerning av laget. Foto av situasjonen etter fjerning/bortrens, viser en svak nedsenkning/nedgravning i undergrunnsmassen i det aktuelle området - dette støtter noe opp om den opprinnelige tolkningen bak innmåling som eget ildsted.	65	47			0,246	oval	ujevn		Ja	EB
13920	Ildsted	Ildsted - samme som 19985? evt annen fase?	Hus 18		delvis	kull		Trolig samme str som 19985, evt annen bruksfase.	61	58			0,296	rund	flat	ujevne	Ja	EB
13940	Ildsted	Ildsted	Hus 18	98	delvis	kull		Overlies 26600 - visible in profile photo, overlies posthole 30025. 14C: 687-725/738-768 AD_1 sigma; MER	55	47	55	12	0,295	rund			Ja	MW
13960	Ildsted	Ildstedsfase?	Hus 18		ikke			Uavklart status, mulig fase innen ildstedskomplekset her.					0,306				Nei	
13990	Stolpehull		Hus 18		ikke								0,043				Nei	
14000	Ildsted	Ildsted? Varmekilde?,steinsatt med heller. VT/TMA?	Hus 18	66	delvis	kull stein	keramikk varmepåvirket stein	Rektangulær "steinkasse", bygget av store flate heller, ca. 100 x 75 cm. Hellene er omtrent 10cm tykke, og stikker opp 20cm over overflaten. På innsiden av denne steinkassen ligger varmepåvirkete steiner tett i tett. Det er ikke tegn på varmepåvirkning på hellerne. Trekull ligger mellom de varmepåvirkete steinene i steinkassen. 14000 kutter 13875/30100. I profil viser seg at hellene stikker opptil ca. 30 cm under overflaten. I anleggsgropen till 14000 ble det funnet et fragment av svartglittet keramikk. I profil viser det seg at laget med skjørbrent steiner er omtrent 25 cm tykt. Under steinlaget er et ca. 10 cm tykt, ganske løst, humusholdig lag, som delvis har et mørkere 1-2 cm tykt kullag over. Under dette, er et brunt, kullspekket siltlag, og en rund nedgravning blir synlig (stolpehull 30035). Str fremstår som en beholder for oppvarmete steiner. Hellene i "kassen" er ikke varmepåvirket eller sotete, dette indikerer at det ikke har vært åpen flamme i bruk i selve kassen, dvs ikke et ildsted. Utformingen av 14000 tyder på en funksjon som beholder for de varme steinene og/eller fundament for hensetting (se også foto med to flate steiner SV om 14000, over ildstedsfase 30120) av noe (kokekar): muligens har steinene blitt gjenbrukt i kald tilstand? Trolig har strukturen fungert sammen med en annen (et ildsted?) i nærheten: dette kan ha vært 30100 eller 13875. Fraværet av handverksavfall (slag, brenn leire osv) indikerer at dette området har vært brukt hovedsaklig for matlaging; et kjøkken innen Hus 18?	100	75		25	0,545	rektangulær	flat	rette	Ja	VD
14025	Stolpehull	Stolpehull; indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke								0,012				Nei	
14030	Stolpehull	Stolpehull; fleirf. grop m/brent masse øverst, TB	Hus 18	65	delvis	humus kull silt stein	keramikk	Rund grop, tydelig avgrenset, ca. 80 cm i diameter. Brun humusholdig silt, iblandet en del trekull, en del stein. Noe keramikk, bl.a. med fingertrykksdekor og svart glittet (Romertid). I profil inntil ca. 20cm nedgravd, flat bunn, bratte, rette sider. I sentrum en antydning til stolpespiss, ca. 30 cm bred, og noe lysere, siltfylt trekullstripe	80	80	80	20	0,29	rund	flat	rette	Ja	VD
14075	Stolpehull	Stolpehull; flerfaset? Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,178				Nei	
14090	Grop	Flerfaset grop for sth i inngang	Hus 18		ikke			Grop med flere sth innenfor (jf. 27345 mfl.)					0,665				Nei	EB
14140	Lag	Kulturlagsrest; gulvlag o.l. bevart rundt str	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,924				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

14210	Ildsted	Ildsted; samme som 30120?	Hus 18		delvis			Ildstedsområde målt inn som del av Ildstedskompleks uten synlig innslag av stein på overflaten - trolig er dette samme ildsted som 30120 (senere innmåling); derav sammenfallende 14C-dateringer fra 30120 og laget 25250 i dette området (c. 790-870 AD)..											0,426						Nei	EB
14230	Stolpehull?	Uavklart	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Jf. 24420 på samme sted - mulig mer presis innmåling av 14230..											0,098						Nei	
14245	Stolpehull	Stolpehull; med flattliggende heller som fundament, TB?	Hus 18		ikke			Trolig TB, etter lokalisering, størrelse og innhold å dømme.											0,151						Nei	
14260	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,041						Nei	
14270	Lag	Lagrest; ved inngang?	Hus 18		helt	humus sand silt		Remnants of topsoil/prehistoric soil/rubbish layer. No archaeological structuring (i.e. disturbed) in the layer.	130	90									1,027						Nei	MW
14300	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang?	Hus 18		ikke														0,046						Nei	
14310	Ildsted?	Usikker, flekk/kullkonsentrasjon	Hus 18		ikke			Lite distinkt som struktur, uavklart funksjon/relevans: renset bort uten videre dokumentasjon											0,423						Nei	
14330	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,046						Nei	
14340	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg? Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,084						Nei	
14350	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg? Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,038						Nei	
14360	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,086						Nei	
14380	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,033						Nei	
14390	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,077						Nei	
14400	Grop?	Grop? Lagrest?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål. Virker å ha blitt renset bort ved innmåling av det mindre stolpehull 24440 i samme område.											0,191						Nei	
14415	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,072						Nei	
14450	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,104						Nei	
14485	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,075						Nei	
14520	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,059						Nei	
14530	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,078						Nei	
14540	Stolpehull	Stolpehull?; hjørnestolpe?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,465						Nei	
14565	Stolpehull	Stolpehull; inngangs- eller hjørnestolpe?	Hus 18		delvis	sand silt stein		Clear large posthole, possible corner post?	65	65	65	23							0,453	avlang	flat	buete			Ja	MW
14590	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,047						Nei	
14600	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,206						Nei	
14620	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,205						Nei	
14640	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,06						Nei	
14650	Grop	Grop? Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,278						Nei	
14810	Stolpehull	Stolpehull; Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,062						Nei	
14830	Stolpehull	Stolpehull; Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,042						Nei	
14840	Stolpehull	Stolpehull; Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,086						Nei	
14850	Stolpehull	Stolpehull; Gavlvegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,041						Nei	
14945	Stolpehull		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,048						Nei	
15000	Ildsted	Ildstedsfase?	Hus 18		ikke			Uavklart som ildsted - evt kulturlagsrest											0,366						Nei	
15020	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		delvis	sand silt		Three of a series of postholes in the "central hearth area" (j. 26970/80)	27	22		6							0,067	rund	flat	buete			Ja	MW

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

15030	Stolpehull	Stolpehull; flere sth? Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke			Mulig del av inngangsparti? Eller dobbelstolpe i veggrekken?											0,157							Nei	
15205	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,081							Nei	
15605	Stolpehull	Stolpehull; v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,029							Nei	
15615	Stolpehull	Stolpehull; v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,065							Nei	
15625	Stolpehull	Stolpehull; v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,079							Nei	
15635	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,066							Nei	
15690	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,06							Nei	
17000	Grøft	Grøft, stor, for drenering av gårdsplass?	Hus 18	114	delvis	kull sand silt stein	keramikk varmpåvirket stein	Uavklart relasjon til selve Hus 18 - men kan være en indikasjon på Hus 18s utstrekning i både lengde og bredde, siden grøften trolig har gått langs østre langsiden av huset. Interpreted as a large drainage ditch on the basis of the multiple recuts as well as siltning in the base of the ditch. Overlies cooking pit 22605. Ildsted/brent masse 16800 lå på overflata av 17000. Funn av m.a. skår av spanformet leirkar i fyllmassen.	3000	180		39	23,727	avlang	rund	buete	Ja	MW									
19565	Grop	Grop? Flerfaset sth, for inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,763							Nei	
19615	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,017							Nei	
19625	Grøft	Dreneringsgrøft? Vegggrøft ved gavl?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,658							Nei	
19660	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Gavivegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,023							Nei	
19670	Stolpehull	Stolpehull; TB? Hjørnestolpe? Grop?	Hus 18		delvis	sand silt stein			65	55	60	11	0,316		flat	skråe	Ja	MW									
19730	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,023							Nei	
19740	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,251							Nei	
19810	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,018							Nei	
19820	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,029							Nei	
19830	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,099							Nei	
19885	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,093							Nei	
19900	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,151							Nei	
19915	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,109							Nei	
19950	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,086							Nei	
19960	Ildsted	Ildsted? Kullflekk?	Hus 18		ikke			Ildsted? Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål - lite distinkt, kan ha vært brent masse dratt ut av nærliggende ildsteder.											0,626							Nei	
19985	Ildsted	Ildsted	Hus 18	95	delvis	kull	varmpåvirket stein	Også målt som 13920. Kuttet av 23000 (?). Har trolig luftekanal som går ut mot NV - mot sth 24690.	85	60	60	5	0,239	oval	flat	rette	Ja	EB									
22455	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,032							Nei	
22700	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,025							Nei	
22710	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,05							Nei	
22730	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,039							Nei	
22740	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		delvis	sand silt stein		Clear posthole	34	30	35	20	0,087	oval	ujevn	rette	Ja	MW									
22750	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		delvis	sand silt stein		Grunn struktur.	39	33	25	5	0,105	oval	flat	ujevne	Ja	EB									
22760	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,019							Nei	
22770	Ildsted	Ildsted	Hus 18	94	delvis	kull sand silt		Was previously measured as 19850. Klar rest av lite ildsted. Kuttet av flere yngre strukturer, deriblant sth 27040 og 27050.	70	65		6	0,406	oval	flat	buete	Ja	EB									
22790	Stolpehull	Stolpehull; v/ inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,018							Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

22800	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke														0,032										Nei					
22810	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,01										Nei				
22818	Staurhull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke																													
22820	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																0,017										Nei			
22830	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke																0,032										Nei			
22840	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke																	0,242									Nei			
22870	Stolpehull	Stolpehull; TB? Flerfaset?	Hus 18		ikke																	0,132										Nei		
22885	Lag	Lagrest	Hus 18		helt																	0,212										Nei		
22930	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,024										Nei		
22940	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		delvis	sand silt stein																0,124	rund	flat	rette							Ja	EB	
22970	Stolpehull	Stolpehull; TB? Hjørnestolpe? Grop?	Hus 18		ikke																	0,187										Nei		
22985	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke																	0,037										Nei		
23000	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		delvis	humus kull silt stein	varmepåvirket stein															0,117	rund	flat	skråe							Ja	EB	
23010	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,069										Nei		
23020	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke																	0,085										Nei		
23040	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,027										Nei		
23050	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg? rommer flere faser	Hus 18		delvis																	0,15										Ja	EB	
23070	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,068										Nei		
23085	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Gavivegg?	Hus 18		ikke																	0,113										Nei		
24320	Ildsted	Ildsted	Hus 18	96	delvis	kull stein	varmepåvirket stein															0,266	rund	flat	ujevne							Ja	EB	
24340	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke																	0,028										Nei		
24350	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke																	0,102										Nei		
24360	Staurhull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke																													
24365	Lag	Lagrest/grop; flerfaset stolpehull? (jf. m.a. for 27210)	Hus 18		delvis	sand silt stein																0,624	ujevn	ujevn								Ja	MW	
24400	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke																	0,029										Nei		
24410	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke																	0,075										Nei		
24420	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,041										Nei		
24430	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke																	0,078										Nei		
24440	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke																	0,039										Nei		
24450	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke																	0,029										Nei		
24460	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke																	0,018										Nei		
24470	Stolpehull	Stolpehull?; flerfaset for vegg, v/ inngang? Grop?	Hus 18		ikke																		0,242										Nei	
24485	Grop	Grop? Flerfaset stolpehull?	Hus 18		ikke																		0,327										Nei	
24505	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke																	0,023										Nei		
24515	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke																	0,032										Nei		
24525	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,053										Nei		
24535	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Vegg?	Hus 18		ikke																	0,029										Nei		
24545	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,008										Nei		
24550	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,071										Nei		
24560	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke																	0,017										Nei		

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

24690	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål									0,064						Nei		
24700	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,045						Nei	
24710	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,034						Nei	
24720	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,028						Nei	
24730	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,026						Nei	
24740	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		delvis	sand silt humus stein			Solid stolpehull, med klar skoningsstein.	28	25	25	32	0,055	rund	flat	rette							Ja	EB	
24750	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		delvis	sand silt				23	23	23	9	0,056	rund	flat	buete							Ja	EB	
24770	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,038						Nei	
24780	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,034						Nei	
25080	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,012						Nei	
25085	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,025						Nei	
25095	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,009						Nei	
25100	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,037						Nei	
25115	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,024						Nei	
25125	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,009						Nei	
25130	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,074						Nei	
25140	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,045						Nei	
25150	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,036						Nei	
25165	Staurhull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål																Nei	
25175	Lag	Lagrest, trolig fra gulv/aktivitet i Hus 18	Hus 18	54	helt	kull sand silt	brent sand funn keramikk varmpåvirket stein		Layer surrounding a number of hearths in the centre of the main house area. The high concentration of charcoal is probably from the surrounding hearths. Very similar to layer 25250. Uavklart om hvilke deler av laget som evt var yngre/eldre enn de ulike lldstedsfasene - trolig er det ikke snakk om ett lag fra en enkelthendelse, men en blandet akkumulasjon..	340	210		5	7,767	ujevn	ujevn	ujevne							Ja	MW	
25250	Lag	Lagrest, trolig gulv, ligner lag 25175.	Hus 18	55	helt	humus kull sand silt stein	funn keramikk varmpåvirket stein		jf. 25175. Dateret trekull fra en av bruksfasene i denne delen av Hus 18.	346	135		5	2,711	ujevn	ujevn	ujevne							Ja	EB	
25300	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Flerfaset? Grop?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,118						Nei	
25310	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,049						Nei	
25340	Grøft	Grøft? Lagrest? Flerfaset grop for grunne stolpehull?	Hus 18		delvis	sand silt stein			Del av skillevegg? Usikker, grunn struktur. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,147	avlang					Ja	MW
25350	Stolpehull	Stolpehull? Indre? Skillevegg? Usikker, diffus	Hus 18		delvis	sand silt			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,045						Nei	MW
25360	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,036						Nei	
25370	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 18		delvis	kull sand silt			Next to, but not related to 12275	47	29	30	21	0,103	oval	flat	rette							Ja	MW	
25380	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,012						Nei	
25385	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,01						Nei	
25390	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,177						Nei	
25400	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,069						Nei	
25410	Stolpehull	Stolpehull; flerfaset grop for TB, jf 201934	Hus 18		delvis	kull sand silt stein			Clear large posthole with packing stones. On same alignment as 12110 and 11375	78	72			0,442	oval		buete							Ja	MW	
25430	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,033						Nei	
25440	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,018						Nei	
25450	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,014						Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

25950	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke															0,007										Nei	
25955	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,01										Nei	
25960	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,011										Nei	
25965	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke															0,213										Nei	
25985	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,011										Nei	
25990	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke															0,037										Nei	
26000	Grøft	Dreneringsgrøft?	Hus 18		ikke															0,91										Nei	
26075	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? v/ Inngang?	Hus 18		ikke															0,071										Nei	
26085	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke															0,017										Nei	
26090	Stolpehull	Stolpehull; Hjørnestolpe? Vegg?	Hus 18		ikke															0,068										Nei	
26100	Grøft	Dreneringsgrøft? Luftekanal?	Hus 18		ikke															0,368										Nei	
26130	Grøft	Dreneringsgrøft? Luftekanal?	Hus 18		ikke															0,687										Nei	
26200	Stolpehull	Stolpehull; Skillevegg? TB?	Hus 18		delvis	sand silt														0,077	rund	spiss	skråe		Ja					MW	
26210	Stolpehull	Stolpehull; Indre	Hus 18		delvis															0,068	rund	flat	ujevne		Ja					EB	
26220	Stolpehull	Stolpehull; Hjørnestolpe? Vegg?	Hus 18		ikke															0,043										Nei	
26230	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? TB?	Hus 18		delvis	humus silt stein														0,088	rund	flat	skråe		Ja					EB	
26240	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? TB?	Hus 18		ikke															0,114										Nei	
26250	Stolpehull	Stolpehull; Indre	Hus 18		ikke															0,053										Nei	
26260	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,045										Nei	
26270	Stolpehull	Stolpehull? Flat stein indikerer stolpeunderlag? Skillevegg?	Hus 18		delvis	sand silt stein														0,078	avlang	ujevn			Ja					EB	
26280	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,044										Nei	
26290	Stolpehull	Stolpehull; kraftig steinskodd, v/ inngang?	Hus 18		delvis	humus sand silt stein														0,069	rund		rette		Ja					EB	
26300	Ildsted	Ildsted	Hus 18	136	delvis	kull														0,211	rund									Nei	
26320	Staurhull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke																										
26325	Staurhull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke																										
26330	Stolpehull	Stolpehull; TB? Skillevegg? Flerfaset, jf. 27680 og 30320	Hus 18		ikke															0,148										Nei	
26345	Stolpehull	Stolpehull; TB? Flerfaset, jf. 201957	Hus 18		delvis	humus sand silt														0,21	rund	avrundet	buete		Ja					EB	
26360	Grøft	Dreneringsgrøft? Luftekanal?	Hus 18		ikke															0,07										Nei	
26375	Grøft	Dreneringsgrøft? Luftekanal?	Hus 18		ikke															0,33										Nei	
26400	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke															0,053										Nei	
26410	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke															0,042										Nei	
26420	Stolpehull	Stolpehull; solid, for inngang evt TB?	Hus 18		delvis	humus silt stein kull														0,1	oval	ujevn	skråe		Ja					EB	
26430	Stolpehull	Stolpehull, solid, TB?	Hus 18		delvis	humus kull sand silt stein														0,113	rund	flat	skråe		Ja					EB	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

26440	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,07						Nei	
26450	Stolpehull	Grunn flekk under helle/stolpestein; TB?	Hus 18		delvis	sand silt			Den innmålte strukturen omfatter masse bevart rett under større steinhelle på stedet (c. 40 x 40 cm, 5 cm tykk) - det er denne hellen sin trolige funksjon som underligger/fundament for stolpe som er interessant, ikke den grunne massen under..	25	25	25	3						0,043	oval	flat	skråe	Ja		MW	
26460	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,039						Nei	
26470	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,053						Nei	
26480	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,08						Nei	
26490	Grøft	Grøftrest; Indre	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,039						Nei	
26500	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,071						Nei	
26510	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,045						Nei	
26520	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,116						Nei	
26530	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,084						Nei	
26540	Stolpehull, Ildstedrest?	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		delvis	kull sand silt	varmepåvirket stein		Possible posthole or base/remains of a hearth. Abuts 27250 (a central stone adjoins the two features). Særlig mye trekull i denne str - kan ha vært ildgrop?	33	32	33	24						0,108	kvadratisk	ujevn	skråe	Ja		MW	
26550	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,03						Nei	
26560	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,045						Nei	
26570	Ildsted	Ildsted, kullflekk	Hus 18	97	helt	kull			Clear hearth. Fremstod som tydelig kullkonsentrasjon innen et område med mange andre ildsteder. Grunn "fleck" av trekull.	40	37	37	5						0,173	kvadratisk			Ja		MW	
26590	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,096						Nei	
26600	Ildsted	Ildsted; under flere ildsted - RT/FVT?	Hus 18		helt	kull sand silt			Stratigrafisk under ildsted 13940 og 26700. Tydelig struktur i flaten - skiller seg fra de andre i nærheten ved å fremstå som et grått-gråbrunt lag av sand/silt med høyt innslag av spredte trekullbiter, ikke noe klar trekullinse. Trolig blant de eldste bruksfasene av ildsted i dette området av Hus 18?	140	70		10						0,768	ujevn	ujevn	ujevne	Ja		MW	
26640	Ildsted	Ildsted	Hus 18		helt	kull sand silt				80	60		5						0,435	ujevn	ujevn	ujevne	Ja		MW	
26660	Ildsted	Ildstedfase? Lagrest?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										1,599						Nei	
26700	Ildsted	Ildsted, strat. yngst av ildstedene i kons.?	Hus 18		helt	kull sand silt stein	varmepåvirket stein		One of a series of hearth features north of 14000. 26700 cuts 13940, and overlies 26600, 27090 and several postholes. Cuts fireplace 30770 (C14: 400-500s AD) and fireplace 13940 (C14: 600-700s AD). Should be VA or younger..	150	112	150	28						1,138	oval	rund	buete	Ja		MW	
26730	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,056						Nei	
26740	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,069						Nei	
26755	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,029						Nei	
26765	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,034						Nei	
26775	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,041						Nei	
26785	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,07						Nei	
26810	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,023						Nei	
26820	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,018						Nei	
26830	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,031						Nei	
26875	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,038						Nei	
26885	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,067						Nei	
26895	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,01						Nei	
26900	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,092						Nei	
26910	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,04						Nei	
26920	Stolpehull	Stolpehull; Inngang? Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,073						Nei	
26930	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		delvis	sand silt				31	30		7						0,036		flat	buete	Nei		MW	
26940	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,132						Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasIDnr

26950	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke													0,043										Nei		
26960	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? TB?	Hus 18		ikke														0,114										Nei	
26970	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		delvis	sand silt													0,05	rund	flat	ujevne						Ja	MW	
26980	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		delvis	sand silt													0,065	rund	flat	buete						Ja	MW	
26990	Stolpehull	Stolpehull; TB	Hus 18		delvis	kull sand silt													0,127	oval	spiss	rette						Ja	MW	
27000	Stolpehull	Grop, trolig flerfasert sth; TB	Hus 18		helt	kull sand silt stein													0,402	oval	flat	rette						Ja	MW	
27030	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke														0,027										Nei	
27040	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		delvis	kull sand silt stein													0,072	rund	avrundet	skråe						Ja	EB	
27050	Stolpehull		Hus 18		ikke														0,024										Nei	
27060	Grop	Grop; steinfyllt. Flere flate steiner - TB?	Hus 18	101	helt	humus sand silt stein													1,317			ujevne						Ja	EB	
27090	Stolpehull	Stolpehull; TB? Indre?	Hus 18		helt	sand silt													0,06	ujevn	flat	rette						Ja	MW	
27100	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke														0,081										Nei	
27130	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke														0,024										Nei	
27140	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke														0,016										Nei	
27150	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke														0,04										Nei	
27160	Stolpehull	Grop? Stolpehull?; Indre? TB?	Hus 18		ikke														0,189										Nei	
27170	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		ikke														0,138										Nei	
27180	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke														0,041										Nei	
27190	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke														0,027										Nei	
27200	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke														0,054										Nei	
27210	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Vegg?	Hus 18		ikke														0,065										Nei	
27220	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		delvis	kull sand silt stein													0,07	oval								Ja	MW	
27230	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke														0,065										Nei	
27240	Stolpehull	Stolpehull; flerfasert (3 sth?) Vegg? Inngang?	Hus 18		delvis	kull sand silt stein													0,27	rund	ujevn	buete						Ja	MW	
27250	Stolpehull	Stolpehull; to faser/sth? Vegg? Inngang?	Hus 18		delvis	kull sand silt													0,137	oval	ujevn	ujevne						Ja	MW	
27260	Stolpehull	Stolpehull; Inngang?	Hus 18		ikke														0,024										Nei	
27270	Stolpehull	Stolpehull; Inngang?	Hus 18		ikke														0,034										Nei	
27280	Stolpehull	Stolpehull; Inngang?	Hus 18		ikke														0,08										Nei	
27290	Stolpehull	Stolpehull; Inngang?	Hus 18		ikke														0,058										Nei	
27300	Grop	Grop, for flerfasete sth, inngang? Jf. 201943	Hus 18		delvis	sand silt stein kull													0,624	ujevn	ujevn	ujevne						Ja	MW	
27325	Stolpehull	Stolpehull; Inngang	Hus 18		ikke														0,185										Nei	
27335	Stolpehull	Stolpehull; Inngang	Hus 18		ikke														0,071										Nei	
27345	Stolpehull	Stolpehull; Inngang	Hus 18		ikke														0,099										Nei	
27355	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Inngang?	Hus 18		ikke														0,012										Nei	
27360	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke														0,017										Nei	
27370	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke														0,039										Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

27380	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål										0,026														Nei			
27390	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,019														Nei		
27400	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,082															Nei	
27410	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,055															Nei	
27420	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,027															Nei	
27430	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,034															Nei	
27440	Steinansamling	Steiner plassert ved inngang; underlag for sth?	Hus 18		delvis				Del av steinsamling i området - mulig tilknyttet inngangsparti? Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,099														Ja	MW	
27450	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,032															Nei	
27460	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,077															Nei	
27470	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,169															Nei	
27485	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,012															Nei	
27490	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,042															Nei	
27500	Stolpehull	Stolpehull; solid, velbevart, flerfaset. TB?	Hus 18		delvis	humus sand silt stein			Svært solid og velbevart sth, trolig to bruksfaser. Kuttet ned i 12340.	48	46	40	40							0,188	rund	flat	skråe											Ja	EB	
27515	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,028															Nei	
27535	Grøft	Steinfylt grøft, luftekanal? jf. 216170	Hus 18		delvis	humus kull stein	funn keramikk		Ditch-like feature connecting 11800 and 11845; cuts into 11800, unclear relationship with 11845. Very substantial ditch in terms of depth and size/frequency of packing stones. Regular and firecracked stones throughout surface of all 3 structures (11800,11845,26170/27535). 27535 knytter 11800 til 11845, men det er uavklart om dette faktisk er en funksjonell, samtidig sammenheng som f.eks. luftekanal til ildgrop 11800. Det er mulig at 27535 er en yngre konstruksjon enn 11800, og at det er mer snakk om en grøft for a) drenering, eller b) gavlvegg i Hus 18?	190	50	190	35								0,911	avlang	flat	ujevne											Ja	SDD
27560	Stolpehull	Stolpehull; flerfaset? indre?	Hus 18		delvis	humus sand silt			Kuttar eldstad 10000 (14C: yROM), dvs yngre enn denne.	60	38	38	10							0,143	avlang	ujevn	buete											Ja	MW	
27575	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Kuttet ildsted 10000. Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,03														Nei		
27585	Stolpehull	Stolpehull; Skillevegg? Inngang?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,009															Nei	
27590	Stolpehull	Stolpehull; Skillevegg? Inngang?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,035															Nei	
27600	Stolpehull	Stolpehull; Skillevegg? Inngang?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,041															Nei	
27610	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,062															Nei	
27620	Stolpehull	Stolpehull; Vegg	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,063															Nei	
27630	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Gavlvegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,056															Nei	
27640	Stolpehull	Stolpehull; Vegg? Gavlvegg?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,029															Nei	
27680	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,074															Nei	
27690	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,054															Nei	
27710	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,201															Nei	
27730	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,125															Nei	
27740	Grøft	Dreneringsgrøft? Luftekanal?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,188															Nei	
27765	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,009															Nei	
27770	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,056															Nei	
27780	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,06															Nei	
27790	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,063															Nei	
27800	Grøft	Dreneringsgrøft? Luftekanal?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,23															Nei	
27820	Grøft	Grøftrest?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,043															Nei	
27855	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke				Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål											0,01															Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasIDnr

27860	Grop	Grop med stor flat stein natur eller plassert?	Hus 18		helt	sand silt stein		Fjerning av stor stein fra denne gropen - uavklart om dette var ren natur eller om steinen var plassert t.d. for inngangsparti.					1,857				Ja	EB
30005	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 18		helt	kull sand silt		Clear posthole. Ikke snittet, men helt tømt.	33	28	13		0,041	oval	flat	rette	Ja	MW
30015	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 18		helt	kull sand silt		Clear posthole. Ikke snittet, men helt tømt.	36	34	16		0,068	rund	flat	rette	Ja	MW
30025	Stolpehull	Stolpehull; minst 2 faser/sth. TB?	Hus 18		helt	kull sand silt stein		Clear double posthole	58	35	31		0,11	oval	ujevn	rette	Ja	MW
30035	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon, ikke snittet	Hus 18		delvis	kull sand silt		Under/eldre enn ildsted 14000. Ikke helt avdekket, men har trolig vært rundt i formen, ca 47 i diameter.	47	41			0,176	rund			Ja	VD/EB
30050	Ildsted	Ildsted	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,262				Nei	
30070	Ildsted	Ildsted	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,967				Nei	
30100	Ildsted	Ildsted	Hus 18	89	helt	kull sand silt stein	varmepåvirket stein	Bruksfase innen ildstedkompleks. Fremstår som stratigrafisk yngre (over) 30120, men dateringen er eldre.. Kan komme av omroret masse innen dette ildstedkomplekset. 14C: 331-394 AD, 1 sigma; yRT - men strat. yngre?	90	81	90	30	0,673	rektangulær	avrundet		Ja	VD
30120	Ildsted	Ildsted	Hus 18	88	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein	Virker kuttet/overlagret av ildsted 30100 i V. 30120 har en kompakt linse av trekull nederst (c. 7 cm), over dette ligger et nivå med skjørbrente steiner i brungrå sand/silt/trekullbiter. Hele overflaten av ildstedet dekket av slike steiner, tett lag. Stolpehull 30150 ligger under ildstedet og er klart eldre. Forholdet til ildsted 14210 er mer diffus og uavklart. 14C: 788-870 mm AD, 1 sigma; yMER-eVT	120	85	85	20	1,091	rektangulær	flat	buete	Ja	EB
30150	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon, ikke snittet	Hus 18		delvis	kull sand silt		Stolpehull synlig under ildsted 30120. Ikke snittet eller prøvetatt.	35	34			0,1	rund			Ja	EB
30160	Ildsted	Ildsted	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					1,255				Nei	
30200	Grop	Uavklart relasjon	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,351				Nei	
30220	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,073				Nei	
30235	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,017				Nei	
30240	Stolpehull	Stolpehull, solid. TB?	Hus 18		delvis	sand silt		Clear posthole with single packing stone	32	28	22	22	0,106	rund	flat	rette	Ja	MW
30250	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,04				Nei	
30260	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,065				Nei	
30270	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,063				Nei	
30280	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,057				Nei	
30290	Stolpehull	Stolpehull? Flate steiner på overflate av 12285	Hus 18		delvis	stein		Uavklart struktur - fremstod som noen flate steiner i plan, men ingen tegn på stolpehull ved snitting.. Jf. profil gjennom 12285.					0,118				Nei	
30300	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,04				Nei	
30310	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,041				Nei	
30320	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,032				Nei	
30330	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,014				Nei	
30340	Stolpehull	Stolpehull; flerfaset, trolig TB	Hus 18		delvis	sand silt stein		Tangerer sth 31460 - ingen klar indikasjon på hvilket sth som er eldst/yngst. Trolig yngre enn de grunne grøftdelene 26375 og 27800? Trolig flerfaset: Var ved opprensning dekket av flat steinhelle av fyllitt - denne kan ha fungert som stolpeunderlag i en senere fase av bruk - etter fjerning av hellen, så man klar steinskoning til stolpe. Innmålingen respekterer utbredelsen av steinhellen øverst - selve stolpehullet med skoning under var noe mindre i utstrekning, jf. foto.	40	34	40	30	0,203	oval	flat	skrå	Ja	EB
30360	Stolpehull	Stolpehull, flerfaset, m/ stor flat stein sentrait, TB?	Hus 18	113	delvis	sand silt stein		Fleirfasa sth: Yngste fase dominert av stor stein, flat på toppen - stolpestein. Eldste fase, mot botnen, viser fyll og (mindre: c. 50 x 45 cm) kutt for stolpehull som liknar på TB på same rada: dvs oval θ-V-orientert.	77	59	70	40	0,367	oval	flat	rette	Ja	EB
30380	Stolpehull	Stolpehull? Flate steiner som stolpeunderlag?	Hus 18		delvis			Samling av tre flate fyllittellere, kan til sammen ha dannet stolpeunderlag? Ligger på overflaten av 12070. Uavklart sammenheng med grøft/luftekanal 30520. Ikke snittet videre.					0,175				Ja	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

30400	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		delvis	humus kull sand silt		Synlig på foto av langprofil gjennom 12070: skjærer seg klart ned i undergrunnen, klart stolpehull. Kan muligens ha kuttet seg gjennom deler av ildsted 201961 - formen på det bevarte ildstedet indikerer at det burde ha eksistert der 30400 ligger.	28	21	20	18	0,044	oval	flat	skråe	Ja	EB
30410	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon, Inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,142				Nei	
30470	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon, Inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,088				Nei	
30480	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon, Inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,038				Nei	
30490	Stolpehull	Stolpehull; Uavklart relasjon, Inngang?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,049				Nei	
30520	Grøft	Grøft, steinfyll; Luftekanal til ildsted 201961?	Hus 18		delvis	sand silt stein		Snittet på langs - fremstod som grøft fylt med mange steiner (brente og ubrente) og noe sand/silt: virket ikke å være skåret ned i undergrunnen, men lå oppe på denne. Uklar avgrensning mot 30380 - kan ha fungert sammen med denne steinsamlingen (30380 lå øverst).	100	25	100	15	0,192	avlang	ujevn		Ja	EB
30540	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,012				Nei	
30550	Stolpehull	Stolpehull; TB?	Hus 18		delvis	sand silt humus stein		Klart, solid stolpehull, med skoningsstein.	34	34	30	30	0,082	rund	flat	rette	Ja	EB
30560	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,036				Nei	
30570	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,085				Nei	
30580	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,073				Nei	
30590	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,11				Nei	
30600	Stolpehull	Stolpehull; Indre? Skillevegg?	Hus 18		delvis			Ikke snittet.	37	26			0,081	oval			Ja	EB
30610	Ildsted		Hus 18	91	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,514				Nei	
30660	Ildsted		Hus 18	99	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,132				Nei	
30690	Ildsted		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,176				Nei	
30715	Ildsted		Hus 18	93	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,567				Nei	
30745	Ildsted		Hus 18	90	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,298				Nei	
30770	Ildsted	Ildgrop	Hus 18	100	heilt	kull		Anlegg totalutgravd ved undersøkelse av "ildstedkompleks" her. Mangler spesifikk detaljinfo om anlegget, men det er prøvetatt og har blitt lagt inn i matrise som bruksfase av ildsted. 14C: 405-434/487-533 AD, 1 sigma; FVT					0,989				Nei	MW
30805	Ildsted		Hus 18	92	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,268				Nei	
31140	Stolpehull	Stolpehull; Vegg?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,037				Nei	
31440	Stolpehull	Stolpehull, innen 12040, TB	Hus 18		delvis			Jf. sth 12040.					0,052				Nei	
31450	Stolpehull	Stolpehull, innen 12040, TB	Hus 18		delvis			Jf. sth 12040.					0,182				Nei	
31460	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,043				Nei	
31470	Stolpehull	Stolpehull; Indre?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,039				Nei	
32585	Stolpehull	Stolpehull; Indre? TB?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,067				Nei	
32595	Grøft	Samlestr, drengrøft frå Hus 18?	Hus 18		delvis								2,442				Nei	
201797	Stolpehull	TB sth, med flate steiner	Hus 18		delvis	sand silt		Clear posthole. Abuts, but not related to, 26200	64	60	64	17	0,352	ujevn	flat	ujevne	Ja	MW
201805	Stolpehull	Stolpehull; innen 23050	Hus 18		delvis	sand silt stein		Opprettet i ettertid i Intrasis på bakgrunn av foto: Dokumentert som S-del av større sth 23050 (dobbelst sth: 30600 og 201805).	30	25	25	15	0,058	rund	flat	skråe	Ja	EB
201884	Stolpehull	Stolpehull, innen 11960; inngang	Hus 18		delvis			Opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema for sth 11960.	30	27			0,059				Ja	SD
201887	Stolpehull	Stolpehull, innen 11975; inngang	Hus 18		delvis	humus silt stein		Ikke innmål, opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema for 11975.	35	35	35	18	0,085	rund	flat	skråe	Ja	
201890	Stolpehull	Stolpehull, innen 11975; inngang	Hus 18		delvis	humus leire silt		Ikke innmål, opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema for 11975.	35	31	35	23	0,088		flat	ujevne	Ja	EB
201896	Stolpehull	Stolpehull, innen str 12260; TB	Hus 18		delvis	humus kull sand silt stein		Ikke innmål, opprettet i Intrasis på bakgrunn av foto og anleggsskjema for 12260.	28	24		23	0,058	rund	ujevn	rette	Ja	MW

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

201899	Stolpehull	Stolpehull, innen str 12260; TB	Hus 18		delvis	humus kull sand silt stein	kull	Ikke innmålt, opprettet i intrasis på bakgrunn av foto og anleggskjema for 12260.	36	35	35	20	0,117	rund	flat	rette	Ja	MW
201931	Stolpehull	Stolpehull, innen grop 24365	Hus 18		delvis	humus silt		Ikke innmålt - info lagt inn i intrasis basert på anleggskjema og foto for 24365.	50	28	28	13	0,123	ujevn	avrundet	buete	Ja	MW
201934	Stolpehull	Stolpehull, inne i flerfasert 25410; TB?	Hus 18		delvis	humus kull sand silt stein		Ikke målt inn, men opprettet i ettertid basert på info fra anleggskjema og foto av 25410: 201934 er en presisert og snittet utgave av 25410. Clear large posthole with packing stones, on same alignment as 12110 and 11375	57	46	48	28	0,183	rund	rund	buete	Ja	MW
201938	Stolpehull	Stolpehull; for vegg?	Hus 18		delvis	humus silt stein		Jf. 26420	32		20	12	0,057	oval	ujevn	buete	Ja	EB
201943	Stolpehull	Stolpehull; jf. 27300; inngang?	Hus 18		delvis	sand silt		Ikke målt inn - lagt inn i intrasis i ettertid, basert på anleggskjema og foto av 27300. Str omfatter fyllmassen, ikke skningssteiner (de er med i steinfyll i 27300).	58	33		27	0,146	ujevn	ujevn	skråe	Ja	MW
201954	Stolpehull	Stolpehull. Snittet uten innmåling..	Hus 18		delvis			Opprett i intrasis i ettertid på bakgrunn av innmålt profilsnitt - en struktur er etter alt å dømme snittet her, og størrelsen indikerer et stolpehull av lignende størrelse som de omkringliggende.					0,04				Nei	
201957	Stolpehull	Stolpehull	Hus 18		delvis	sand silt		Stolpehull oppdaget innen flerfasert grop/sth 26345.	25	25	25	20	0,053	rund	avrundet	skråe	Ja	EB
201961	Ildsted	Ildsted; ikke snittet. Jf. 12070.	Hus 18		delvis	kull stein	varmepåvirket stein	Ikke innmålt i felt - lagt inn i intrasis på bakgrunn av foto av ildstedskompleks 12070: det synes å være bevart en ø-lig del av rundt/ovalt ildsted, som ikke ble snittet langs langprofilen gjennom 12070. Ildstedet virker å være skadet/kuttet av flere strukturer i området - kan indikere at dateringen fra 12070 (yRT) kan stamme fra dette ildstedet (blant de eldste bruksfasene på stedet; RT?).	73	58			0,354	ujevn			Ja	EB
201966	Ildsted	Ildsted; presiserer av 12285.	Hus 18	86	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein	201966 er opprettet i ettertid i intrasis, på bakgrunn av foto av 12285. Her fremgår det at 12285 i realiteten er et større område/lagrest med flere strukturer, mens det er konsentrasjonen med trekull i S som faktisk utgjør ildstedet (og som har blitt datert vha prøve nr 86). Ildstedet 201966 har hatt en tilnærmet rund form (c. 80 x 80 cm), og ligger langs midtaksen av "Hus 18 - komplekset". 14C: 614-665 AD, 1 sigma; MER	85	80	80	8	0,566	rund	avrundet	ujevne	Ja	EB
201969	Stolpehull	Stolpehull, inne i 12390. TB?	Hus 18		delvis	kull sand silt stein		Stolpehull synlig i profilsnitt av større grop 12390 - lagt inn i intrasis i ettertid. Skiller seg ut fra resten av gropen ved å ha noe gråere fyll og flate steiner i bunnen. Etter alt å dømme en fase av TB-stolpehull på stedet.	34	33		14	0,1	rund	flat	ujevne	Ja	EB
202000	Stein		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,574				Nei	
202003	Stein		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,124				Nei	
202006	Stein		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,097				Nei	
202009	Stein		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,093				Nei	
202012	Stein		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,09				Nei	
202015	Stein	Steinhelle på høykant i 14000	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044				Nei	
202018	Stein	Steinhelle på høykant i 14000	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051				Nei	
202021	Stein	Steinhelle på høykant i 14000	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,046				Nei	
202024	Stein	Steinhelle på høykant i 14000	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,028				Nei	
202027	Lag	Steinlag; Skjorbrente steiner inne i str 14000	Hus 18		delvis	kull	varmepåvirket stein						0,324	kvadratisk	flat	rette	Ja	VD
202030	Stein		Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,523				Nei	
202033	Grop	Steinfylt grop; forstyrrelse?	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					4,095				Ja	
202036	Stein	Steinhelle utanfor Hus 18; for inngang?	Hus 18		delvis	stein							0,52				Nei	EB
202039	Stein	Steinblokk	Hus 18		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,474				Nei	
202042	Stein	Steinhelle; underlag for TB stolpe	Hus 18		delvis								0,105				Nei	
202058	Lag_lag	Område med oransje farge på silt	Hus 18		ikke			Lagt inn i intrasis basert på fargeforskjeller på undergrunnsmasse synlig på dronfoto 04.09.15, utifra en hypotese om at de lysebrune/oransje områdene er preget av mer aktivitet/ferdsel, at overliggende lag er stampet delvis ned i den underliggende, lyse undergrunnen av silt/leire.					99,104				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 18, sortert etter IntrasisIDnr

202061	Lag_lag	Område med oransje farge på silt	Hus 18		ikke		Lagt inn i Intrasis basert på fargeforskjeller på undergrunnsmasse synlig på dronfoto 04.09.15, utifra en hypotese om at de lysebrune/oransje områdene er preget av mer aktivitet/ferdsel, at overliggende lag er stampet delvis ned i den underliggende, lyse undergunnen av silt/leire.					196,522				Nei	
202065	Lag_lag	Område med oransje farge på silt	Hus 18		ikke		Lagt inn i Intrasis basert på fargeforskjeller på undergrunnsmasse synlig på dronfoto 04.09.15, utifra en hypotese om at de lysebrune/oransje områdene er preget av mer aktivitet/ferdsel, at overliggende lag er stampet delvis ned i den underliggende, lyse undergunnen av silt/leire.					16,09				Nei	
202070	Lag	Kulturlagsrest	Hus 18		helt		Område for kulturlagsrest, synlig på første dronfoto av lokaliteten. Fremstod som en kulturlagsrest, bevart i sentral del av Hus 18. Stammer trolig fra aktiviteter knyttet til anleggets bruk og forfall. Ble renset bort i forbindelse med undersøkelse av diverse anleggspor innen området.					37,078				Ja	EB
202092	Stein	Stein; ved inngang?	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,316				Nei	
202098	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,22				Nei	
202101	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,14				Nei	
202104	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,102				Nei	
202107	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,093				Nei	
202110	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,262				Nei	
202113	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,193				Nei	
202116	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,119				Nei	
202119	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,217				Nei	
202122	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,569				Nei	
202125	Lag	Steinlag; Samling små steiner, rundt steinblokk	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					2,675				Nei	
202128	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,183				Nei	
202131	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,134				Nei	
202134	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,092				Nei	
202137	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,088				Nei	
202140	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,078				Nei	
202143	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,077				Nei	
202146	Lag	Steinlag; Samling mindre steiner, ved steinblokker	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					1,418				Nei	
202149	Stein	Stein	Hus 18		ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål					0,209				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 19, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
10170	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 19		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,035				Nei	
10240	Stolpehull	Stolpehull, inngang?	Anlegg 19		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,011				Nei	
10245	Stolpehull	Stolpehull, inngang?	Anlegg 19		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,031				Nei	
10270	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 19		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,095				Nei	
10280	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 19		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,013				Nei	
11555	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 19		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 20, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
11335	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,047				Nei	
11345	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,061				Nei	
15565	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,105				Nei	
15575	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,042				Nei	
15585	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,063				Nei	
30410	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,142				Nei	
30440	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,078				Nei	
30450	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 20		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,135				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 21, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
11060	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 21		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,101					Nei	
11120	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 21		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,062					Nei	
11130	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 21		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,102					Nei	
15190	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 21		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,1					Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 22, sortert etter IntrasidDnr

IntrasidDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
4275	Grop	Grop	Anlegg 22		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,8				Nei	
19175	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 22		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,248				Nei	
20950	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 22		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,199				Nei	
20960	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 22		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,202				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 23, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
10125	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 23		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044				Nei	
10145	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 23		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,101				Nei	
11415	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 23		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,063				Nei	
11425	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 23		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,066				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 24, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
8230	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 24		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,061				Nei	
8240	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 24		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,05				Nei	
8250	Grop		Anlegg 24		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,362				Nei	
8290	Grop		Anlegg 24		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,748				Nei	
8335	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 24		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,062				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 25, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrrevet av
7950	Ildsted, esse	Ildsted; Første innmåling, jf. 27940	Hus 25		delvis	kull		Første innmåling av område med brent masse - senere fremrenset til den mindre strukturen 27940 (esse). Har trolig ligget innen gulvlaget 27980, men dette laget var dårligere bevart her.	35	32		3	0,081	ujevn			Ja	EB
7960	Ildsted, kullag	Ildsted/kullag, delvis bortsjaktet	Hus 25		delvis	kull		Område med kullkonsentrasjon, gav inntrykk av å være forstyrret / delvis fjernet ved pleying/sjaktning. Omkranset Ildsted/esse 27950. Har trolig ligget innen gulvlaget 27980, men dette laget var dårligere bevart her.	122	58		4	0,513	ujevn			Nei	EB
27940	Ildsted, esse	Ildsted; trolig variant esse	Hus 25		79 helt	humus kull sand silt stein		Liten grop, med høyt innhold av trekull og sot. Med flat, rund stein horisontalt i fyllmassen. Funn av digelfragment og spennformet leirkar i anlegget. 14C: 1599 BP +/-29: 487-533 AD, 1 sigma.	28	27	24	7	0,053	rund	avrundet		Ja	EB
27950	Ildsted, esse	Ildsted; trolig variant esse	Hus 25		76 helt	humus kull sand silt stein		Fremstod som en grunt nedgravd struktur, kom frem ved fjerning av masse tilhørende det trekullholdige laget 7960. Noen steiner i ytterkant av nedgravingen har trolig fungert som en foring for anlegget. Inneholdt lignende fyllmasse som 27940, og etter tømning fremstod de som ganske like (samme funksjon? ulike bruksfaser?), det ble også funnet digelfragmenter i begge.	35	14	30	4	0,045	ujevn			Ja	EB
27960	Stolpehull	Stolpehull, TB: helle som stolpefundament	Hus 25		helt	humus sand silt stein		Anlegget bestod av en tydelig, horisontalt plassert steinhelle, anlagt tilnærmet rett på undergrunnen. Noen nevstore steiner lå inntil hellen. Ingen særlig nedgraving under/ved hellen - etter alt å dømme har den fungert som stolpefundament for en takbærende stolpe innen Hus 25. Det var ingen tegn på varmpåvirkning på steinene eller i massen ved/under.	54	51	50	4	0,184				Ja	EB
27980	Lag_gulvlag	Gulvlag i Hus 25	Hus 25		78 helt	humus kull sand silt stein		Lagrest påvist i tilknytning til Hus 25. Best bevart i NØ-del, siden denne var i en slak helling i ytterkant av det flate, dyrkede jordet (dyper, beskyttende jordmasser i hellingen). Pleying og sjaktning hadde medført at den delen som lå mot SV (omtrent fra grøft 28000 og mot SV) var svært fragmentarisk eller borte. Linjen 28080 indikerer utstrekningen der gulvlaget hadde bevart en klar nedskjeringskant i undergrunnen (jf. foto). Det sentrale, solide stolpehullet 28100 kom først til syne ved fjerning av gulvlaget, trolig hadde denne stolpen vært samtidig med gulvlaget.	380	210		6	7,16	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	EB
28000	Grøft	Grøft: skillevegg?	Hus 25		ikke	humus sand silt		Fremstod som en grunn, liten, grøft/renne - ikke undersøkt nærmere.	63	9			0,052	avlang			Ja	EB
28020	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,022				Nei	
28025	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,012				Nei	
28030	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,017				Nei	
28035	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,007				Nei	
28040	Stolpehull	Stolpehull; gavl mot NØ?	Hus 25		ikke								0,013				Nei	
28045	Stolpehull	Stolpehull; gavl mot NØ?	Hus 25		ikke								0,016				Nei	
28050	Stolpehull	Stolpehull; gavl mot NØ?	Hus 25		ikke								0,015				Nei	
28055	Stolpehull	Stolpehull; gavl mot NØ?	Hus 25		ikke								0,01				Nei	
28060	Stolpehull	Stolpehull; gavl mot NØ?	Hus 25		ikke								0,011				Nei	
28065	Stolpehull	Stolpehull; gavl mot NØ?	Hus 25		ikke								0,017				Nei	
28070	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,012				Nei	
28100	Stolpehull	Stolpehull, TB	Hus 25		80 delvis	humus sand silt stein		Klart og solid stolpehull, med innslag av steiner i massen. Selve stolpehullet ligger i den sentrale og vestlige delen av 28100, delen mot NØ er grunnere - noe som gir et egentlig stolpehull på ca 39 x 35 cm. Utformingen og plasseringen indikerer klart at det er snakk om en kraftig, takbærende stolpe.	48	39	35	40	0,136	ujevn	flat	rette	Ja	EB
28115	Stolpehull	Stolpehull; skillevegg?	Hus 25		ikke								0,03				Nei	
28120	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 25		ikke								0,014				Nei	
28125	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 25		ikke								0,015				Nei	
28130	Stolpehull	Stolpehull; inne i huset	Hus 25		ikke								0,029				Nei	
28140	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 25		ikke								0,012				Nei	
28145	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 25		ikke								0,008				Nei	
28150	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 25		ikke								0,026				Nei	
28160	Stolpehull	Stolpehull; vegg?	Hus 25		ikke								0,012				Nei	
28165	Staurhull	Staurhull; skillevegg?	Hus 25		ikke								0,004				Nei	
28170	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,01				Nei	
28175	Grøft	Grøft; utenfor huset?	Hus 25		ikke								0,025				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 25, sortert etter IntrasIDnr

28180	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke									0,004				Nei	
28185	Stolpehull	Stolpehull; utenfor huset?	Hus 25		ikke									0,006				Nei	
28190	Grøft	Grøft; utenfor huset?	Hus 25		ikke									0,028				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 26, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Huskontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
9530	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 26		delvis	humus kull sand silt		Klart stolpehull	30	21	30	17	0,053	oval	avrundet	buete	Ja	EB
9540	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 26		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,074				Nei	
9845	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 26		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,087				Nei	
28220	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Hus 26		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,045				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 27, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
20140	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 27		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,045					Nei	
20170	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 27		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,098					Nei	
20510	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 27		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,133					Nei	
20520	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 27		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,046					Nei	
20530	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 27		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,149					Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 28, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
3225	Stolpehull	Stolpehull, indre? Ved inngang?	Hus 28					Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,09				Nei	
3235	Grop	Steinfylt grop; uavklart - ved inngang i H28?	Hus 28		delvis	humus sand silt stein		Steiner og silt/sand/humus i en nedgravning/hedsenkning i bakken innen Hus 28. Trolig menneskeskapt struktur, men uavklart om den er en konstruksjon eller en gjenfylt forstyrrelse.. Kan ha fungert i forbindelse med en inngang i N-lig gavlvegg i Hus 28, som forsterket fundament inne i huset? Flere lignende groper i området for Hus 28, med lignende fyll, men med ulike størrelse og form.	200	180			2,571	ujevn			Ja	EB
3280	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,107				Nei	
3290	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,114				Nei	
3470	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,161				Nei	
3885	Grop	Steinfylt grop; uavklart - ved inngang i H28?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,359				Nei	
3920	Grop	Grop; ved inngang?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,216				Nei	
3935	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,109				Nei	
3945	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,085				Nei	
4305	Grop	Steinfylt grop	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					3,015				Nei	
4335	Grop	Steinfylt grop	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					3,047				Nei	
4375	Grop	Steinfylt grop	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,831				Nei	
4395	Grop	Steinfylt grop	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,918				Nei	
15890	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,117				Nei	
16000	Grøft	Uavklart funksjon	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,326				Nei	
16140	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,076				Nei	
16150	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,098				Nei	
16160	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,048				Nei	
16170	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,072				Nei	
16180	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,071				Nei	
16190	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,084				Nei	
16210	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,082				Nei	
16270	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,067				Nei	
16280	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,05				Nei	
16290	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,065				Nei	

Anleggspor tilknyttet Hus 28, sortert etter IntrasisIDnr

16300	Stolpehull	Stolpehull, indre?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt						0,083				Nei	
16320	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28	172	delvis	humus silt		14C: 295-229 BC, 1 sigma; eFØRRROM	37	33	20	12	0,104	rund	flat	ujevne	Ja	EB	
16330	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		delvis	sand silt stein			34	29	24	11	0,08	rund	avrundet	buete	Ja	EB	
16560	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		delvis	humus silt			38	35	30	11	0,098	avlang	rund	skråe	Ja	EB	
16680	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28	171	delvis	grus humus leire silt		14C: 660-694 mm AD, 1 sigma; MER	49	44	25	20	0,161	oval	flat	ujevne	Ja	EB	
16830	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28	170	delvis	humus leire silt stein		14C: 800-891 AD, 1 sigma; eVT	36	30	30	18	0,083	avlang	flat	ujevne	Ja	EB	
17390	Grøft	Dreneringsgrøft?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt						0,618				Nei	
19150	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt						0,096				Nei	
19200	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt						0,054				Nei	
19210	Grop	Steinfylt grop	Hus 28		delvis			En av flere lignende groper i området for Hus 28 - uavklart om de faktisk er konstruksjoner eller om de kan være gjenfylte steinoptrekk e.l. Fyllmassen av steiner og silt/sand virket ikke utpreget moderne, og det var ingen torv, nyere tids søppel o.l. Ble i utgangspunktet bare opprenset i plan for foto og innmåling - men ble så mot slutten av utgravningen grovt snittet med maskin. Denne snittingen viste at det var en klar nedgravning/hedsenkning, det var ikke bare et lag på overflaten. Fyllet ved snitting var som det fremstod i plan, og uten noen videre konstruksjonstrekk eller gjenstandsfunn. Det er mulig at denne gropen (og de andre lignende i området) har blitt bygget som en forsterkning/fundament, enten for deler av gulv inne i Hus 28 eller ved inngangspartier til denne bygningen (fjøs?) Gropene vil nok også kunne ha hatt en viss vanndrenerende effekt.						3,016				Nei	EB
20580	Stolpehull	Stolpehull, vegg?	Hus 28		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt						0,041				Nei	
22320	Stolpehull	Stolpehull, vegg	Hus 28		delvis	sand silt stein		Kutter kokegrop 15810.	34	27	23	20	0,081	rund	flat	rette	Ja	EB	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 29, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
22075	Ildsted	Ildsted	Anlegg 29		delvis	kull stein leire sand silt	varmepåvirket stein	Sort kullkonsentrasjon, blanda med grusblanda sand/silt og skjørbrent stein. Lomme av brent leire i S del av profilen. Avgrensingen er noe diffus, den er karakterisert av tettliggende, mest avrundete stein (10-20 cm i diameter), som bare delvis er skjørbrente. Rundt steinene er det tydelige trekullrester, delvis større biter av tilsynelatende "kvistved" som ser ut som om det er dekket av stein under burningen. Det var også noe trekull over steinene, så dette er ikke en "klassisk" kokegrop. Både Ø + V for 22075 er det andre steinkonsentrasjon + kullflekker, så dette inngår i et aktivitetssområde som innbefattet en del ild.	95	84	84	4	0,622	oval	flat	skråe	Ja	VD
22110	Ildsted	Ildsted	Anlegg 29		6 delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein	Ovalt ildsted, tydelig. Stedvis svært kompakt trekull, større biter i utkanten av str, stedvis røddig brenn jord/leire/silt. Det innmålte trekullaget var stedvis dekket av skjørbrente steiner - str er muligvis en kokegrop som ikke var synlig i et øvre nivå (dvs tidligere i opprensning/utgraving). Str 22110 ligger rett S for ildsted 22075. I profilen viser seg en tydelig nedgraving (I: 26860), ca. 35 cm bred, inntil 28 cm, fylt med rødbrent silt, iblandet en god del trekull i den øvre delen en klar skjørbrent stein. Denne nedgravingen må stå i en viss sammenheng med ildstedet, siden fyllmasse er tydelig brannpåvirket, den er i den øvre delen overlågt av trekull som står i sammenheng med ildstedet.	140	80	140	7	0,849	oval	rund	skråe	Ja	AKD/VD
22125	Steinsamling	Konsentrasjon av steiner, overligger grop/sth	Anlegg 29		delvis			Utstrekning av strukturen viser til konsentrasjonen av steiner i øverste nivå. Under deler av dette steinlaget fantes en grop/sth.					0,956				Nei	VD
22140	Grøft	Del av grøft m/ steiner, jf 24570. Luftekanal? Drenering?	Anlegg 29		delvis	humus silt stein leire	brent leire brenn sand varmepåvirket stein	22140 er den samme massen som det steinene i 22190 ligger i. 22140 er bare c. 5 cm dyp, den er ganske homogen ned til flat bunn. Struktur 22140 er en c. 35 cm bred grøft, som forbinder 22155 i V og 22190. 22140 er tydelig avgrenset fra undergrunnen, fyllet består av brun humusholdig jord og rødbrent leire/silt, spettet med ganske mye trekull. Enkelte steiner er synlig i fyllet. Jf. 24570. Mulig luftekanal eller for drenering?			35	8	0,293	ujevn	flat	ujevne	Ja	VD
22155	Grøft	Grøft, med steiner. Dreneringsgrøft? jf. 24570	Anlegg 29		helt	humus kull leire sand silt stein	brent leire leire varmepåvirket stein	Strukturen er en kompleks steinlegging som ser ut til å bestå av store heller, som ligger på mindre rullesteiner. Disse rullesteinene ligger i en grøft, som er gravd ned i den sterile undergrunnen. Mot NØ er strukturen preget av større rullestein, grøftfyllet består av rødbrent leire + trekull, som i 22140 mot SV deler strukturen seg i 2 grener, hvorav den nordlige består av store heller, den siste hellen mot N, den sørlige forgreiningen er smalere, mindre tydelig og preget av små rullestein. Innleingsvis hesteskoforma, med steinpakning, men etter at delar av pakninga/steinfyllet vart fjerna, likna forma meir på ein ufullstendig "smultring" (U-forma, med opning i fallretninga til terrenget, mot V). 46 cm brei i kutt av grøft, 23 cm djup, diameter på heile str c. 180 cm. Fyll: Gråbrun, humushaldig litt grusblanda sand/silt, med trekolbitar. Under dette var 5 cm tjukt lag av steinar og leire. Det fanst også steinar i det mørke siltlaget, der somme stod på kant. På toppen/øvt i str låg flate steinar. Fleire staurhol (minst 3 stk) var synlege rundt str. I hjørna mot N, V og S var det mulige stolpehull relatert til str, disse ble inkludert i innmålingen av 24570. Del av større struktur målt inn som 24570: system for dreneringsgrøfter - få vatn o.l. ut av området og ned på den passerande stien?	180	150	46	23	2,115	uformet	flat	skråe	Ja	VD/SL

Anleggspor tilknyttet Anlegg 29, sortert etter IntrasisIDnr

22190	Steinansamling	Samling steiner	Anlegg 29		delvis	humus kull silt stein		22190 er et ettlagslag med runde steiner som ligger i brun jord, ispedt brent leire + trekull. 22190 underbygger en svær helle. 22190 går over i 22140, som er den samme massen som det steinene i 22190 ligger i.	120	80		30	0,775	avlang	flat		Ja	VD
22200	Grop	Steinfyllt grop/grøft; fundament?	Anlegg 29		delvis	grus humus kull silt stein	keramikk varmpåvirket stein	S-N - orientert rekke av større steiner, et mulig fundament? Steinene ligger tett, men noe uregelmessig, i brungrå, humusholdig jordmasse. Mellom og under steinene er det blitt funnet et keramikkskår (F24205). Etter snitting ser det ut som om steinene som danner 22200 er satt i en liten grøft, som er ca. 30-40 cm bred og N-S orientert. Grøften er i de nederste delene fylt med grå silt, som inneholder litt grus. Masse minner om det nederste grå laget som fantes i store deler av den nordlige delen av Felt 2. Profilen underbygger tolkningen av 22200 som et fundament for noe, som ble satt i dette grå laget. Fundament eller drenering? Luftekanal til ildsteder like mot NØ?					1,457	ujevn	flat	rette	Ja	VD
22215	Steinansamling	Kompakt steinsamling i grop; fundament/overflate?	Anlegg 29		delvis	humus kull leire silt stein	brent leire varmpåvirket stein	22215 karakteriseres av tettpakkede stein, mest rullestein (ca.10-30 cm i diameter). Steinene ligger tett i tett i brun humusholdig jord. Mot SØ er stedvis en del brent leire og trekull i jorda mellom steinene. Enkelte steiner er satt ned på høykant, som kiler i den kompakte steinmassen. 22215 ser ut til å fylle en nedgravning i den sterile undergrunnen, muligvis fyller 22215 imidlertid et naturlig søkk i undergrunnen. 22215 ligger N for 22130 og 22230. Avgrensingen mot N er uklår (utvidelse her viste at str grenset mot sti/veifar 24900). Danner en tilnærmet flat, solid overflate av tett lagte steiner - fundament for noe? Del av trapp opp fra stien 24900 til arealet innen "Hus 29"?					1,275	ujevn			Ja	VD
22230	Steinansamling	Samling av tre stk større heller	Anlegg 29		delvis	stein		22230 betegner en rekke (3 stk) av større, flate steinheller. De grenser i NØ mot 22215, og de løper omtrent i SV-NØ-retning. Den største hella i N er c. 70 x 60 cm, mens hellen i midten er tykkest (c. 10 cm). Hellen ser ut til å ligge på mindre steiner (del av 24570), som i 22155. Den største hellen (i N) var dekket av masser fra veiplaneringen til Sundeporsen.	220	70		10	1,245	avlang		Ja	VD	
22255	Ildsted	Brent leire, del av ildstedsområde	Anlegg 29		delvis	kull leire silt	brent leire brent sand	Avrundet flekk av rødbrent leire/silt, med trekull. Profilen går bl.a gjennom brannlag/brent leirefleck (?) 22255. Profilen viser en stratigrafi som er preget av brannpåvirket materiale. På bunnen i den vestlige delen er det et tydelig svart trekullag i bunn, inntil ca. 5 cm tykt (201919). I de sentrale delen ligger dette trekullaget på en bredde på ca.40 cm over en tynn stripe rødbrent leire/silt - dette området ser ut til å være bolleformet nedgravd, her kan det ha brent en ild. Noen stein (ca.10 cm diam) ligger over trekullaget i brun, humusholdig silt, ispedd litt trekull. Over dette igjen ligger et markert, inntil 12cm tykt, lag av rødbrent leire/silt, ispedd en god del trekull (del av 22255? jf. foto i plan og profil). Dette laget står noe ned fra vest mot øst. Den inneholder små tynne lag av grå steril leire, spesielt i den øvre delen. Øst for den, der er enda en kompakt flekk (ikke innmålt) av rødbrent leire ispedd store trekullbiter. Denne ligger over en steinfyllt nedgravning (201922), ca. 40 cm bred i profilens underkant, muligvis et stolpehull.		50		25	0,216	ujevn			Ja	VD

Anleggspor tilknyttet Anlegg 29, sortert etter IntrasisIDnr

22265	Stolpehull	Stolpehull? Steinopptrekk?	Anlegg 29		delvis	kull sand silt stein							0,116	rund			Nei	VD
							Delvis dekket av stor stein. Etter fjerning av den store steinen, fremstod str mer som et steinopptrekk. Ikke snittet.											
22275	Lag_steinlag	Nivå med steiner - aktivitetsoverflate/ gulv?	Anlegg 29		delvis	stein		265	184	200	20	2,939	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	VD	
							22275 er betegnelsen på en uregelmessig konsentrasjon av stein av forskjellig størrelse (ca.10 cm i diameter til 40 x 50 x 15) og bergart. Steinene ligger på den steinete undergrunnen og er da gråaktig, noe trekullspettet jordlag. Mot SV er steinene tettere pakket og grenser mot ildsted 22110. Det er uklart om 22275 er en menneskeskapt struktur.											
24570	Grøft	Grøft etter tømning, jf. 22155 mm	Anlegg 29		helt							3,036				Ja	SL	
							Innmåling av utstrekning til tømt grøftstruktur, ned til undergrunnsmasse.											
26840	Ildsted	Ildsted	Anlegg 29	68	delvis	kull leire stein silt	varmepåvirket stein	80	70	70	20	0,47	oval	flat	rette	Ja	VD	
							Kasseformet ildsted, som er totalt sett inntil 20 cm nedgravd: øverste 10-11 cm er bolleformet trekullag, med skjørbrante steiner (klart forstyret av trerøtter), de nederste c. 9 cm er en masse av grå, trekullspettet silt i en tydelig nedskjering i undergrunnen.											
26860	Grop	Grop? Stolpehull?	Anlegg 29	69	delvis	kull sand silt	brent sand	57	39	35	28	0,189	oval	flat	rette	Ja	VD	
							Blandet med ildsted 22110, særlig i toppen av 26860. Fyllmassen er tydelig brannpåvirket, og str er i den ene delen klart overlignet av trekull fra 22110 - dvs str er eldre enn 22110.											
32285	Stolpehull		Anlegg 29									0,196				Nei		
32305	Stolpehull		Anlegg 29									0,196				Nei		
32725	Stolpehull		Anlegg 29									0,075				Nei		
201919	Ildsted	Ildsted	Anlegg 29		delvis	kull sand silt stein	brent leire brent sand varmepåvirket stein					0,12		ujevn		Ja	VD/EB	
							Struktur synlig i profilsnitt 24115, ikke målt inn i felt, derimot lagt inn i Intrasis i ettertid. Linse med trekull og skjørbrante steiner, anlagt på undergrunnsmasse. Overlagret av gråsort, trekullblandet sand/silt og brente flekker med oransje silt/leire - klart et flerfasert aktivitetsområde her ved 22255.											

Anleggspor tilknyttet Anlegg 29, sortert etter IntrasisIDnr

201922	Stolpehull	Grop? Stolpehull?	Anlegg 29		delvis	sand silt stein	varmepåvirket stein	Struktur synlig i profilsnitt 24115. Ikke innmålt, men lagt inn i Intrasis i ettertid basert på foto. Fremstår som grop eller stolpehull, klart gravd ned i undergrunnsmasse. Fylt med steiner i nedre del. både brente og ubrente. Er overlagret i toppen av en linse med oransje, brent silt/leire (av lignende farge/innhold som 22255). Uavklart lengde/bredde, pga forsvinner inn i ikke utgravd område N om profilsnittet.			40	30	0,155	flat	buete	Ja	VD/EB	
201925	Grop	Grop? Sth?	Anlegg 29		delvis	humus sand silt stein kull		Nedgravning er godt synlig i N, eller ser avgrensning delvis dekket av flere større steiner (inntil c. 50 cm diam) som ligger på og inntil strukturen. Etter fjerning av steiner, fremstår 22125 som et avlangt fyltskifte, c. 80 x 40 cm. Den nordlige delen, c. 50 x 35 cm (201925), kan minne om et ovalt stolpehull, tydelig avgrenset mot undergrunnen, og fylt med brun, humusholdig silt med noe trekull, inneholder noen mindre steiner. Fyllmassen er løs.	50	35	50	18	0,186	oval	skrå	rette	Ja	VD/EB
202049	Steinansamling	Ytre avgrensning, omr for "Røys" etter opprens	Anlegg 29		helt	humus kull sand silt stein		Opprettet i Intrasis på bakgrunn av hvordan det aktuelle området for mulig "Røys" fremstod ved droneflyvning 04.09.15: området skilte seg ut ved sitt innhold av steiner og brun silt/sand/humusholdig masse med innslag av trekull. Ble i første omgang betraktet som mulig røysrest - videre utgravning viste at det dreide seg om bosetningsspor (kallet Anlegg 29) og en trolig røys 22090 (langt mindre enn opprinnelig anslått ved 202049).					66,258	ujevn	ujevn	Ja	EB	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 30, sortert etter IntrasisDnr

IntrasisDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
24135	Steinansamling	Steinkonsentrasjon, synlig på overflate	Anlegg 30		helt	stein		Oppr målt inn som grop, men fremstod mer som samling steiner i en streng. Uavklart funksjon.	220	70		20	1,595	avlang				Ja	EB
24165	Ildsted	Steinkonsentrasjon, synlig på overflate: jf 32090.	Anlegg 30		70 delvis	kull silt stein	varmepåvirket stein	Innmåling av steiner vurdert som å tilhøre øverste nivå av ildsted her, før fullstendig avdekking. Selve ildstedet med brent masse målt inn på nytt senere som 32090. The measurement is likely not to correspond to the actual shape and size, as the feature was measured before cutting, when the shape and size became clear.	130	115	130	15	2,794	avlang	flat	buete		Ja	SL
24190	Grop	Steinfylt grop	Anlegg 30		ikke	stein		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,66					Nei	
32075	Lag_steinlag	NB! Feil utstrekning!! Erstatta av 202046	Anlegg 30		128 delvis	sand silt stein	keramikk	Uppris innmåling av utstrekningen til hele Anlegg 30, dvs utbredelsen av steinstrukturer som syntes å høre sammen. Ny og presis avgrensning er opprettet som 20246. (32075 er beholdt i listen pga diverse nummerering av prøver og funn fra anlegget).					37,236					Nei	
32090	Ildsted	Ildsted, jf. overliggende str 24165.	Anlegg 30		154 delvis	kull silt stein	varmepåvirket stein	Se str 24165.	154	135	130	15	1,609	oval	flat	buete		Ja	SL
202046	Lag_steinlag	Yttergrense for steinlag, Anlegg 30-området, jf. 32075	Anlegg 30		delvis	sand silt stein	keramikk	Justert omfang av Anlegg 30, lagt inn etter utseende på dronefoto 04.09.15.	1270	470		20	49,375	rektangulær	ujevn	ujevne		Ja	EB
202052	Ardspor	Ardspor synlig under steinlag tilhørende Anlegg 30	Anlegg 30		ikke			Omtrentelig plassering av ardspor påvist kuttet ned i undergrunnsmasse under Anlegg 30: ardsporene ble fotografert i felt, men ikke målt presist inn eller undersøkt nærmere.					10,866					Ja	EB

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 31, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
17340	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,129				Nei		
18195	Staurhull							Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											
18550	Stolpehull	Uavklart	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,032				Nei		
18600	Stolpehull	Uavklart	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,022				Nei		
18610	Stolpehull	Uavklart	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,048				Nei		
24950	Lag_steinlag	Steinlagt overflate, gulv nivå	Anlegg 31		helt	humus sand silt stein		Steinlag (gulv?) synlig innen både Hus 31 og Hus 32. Flere flate steiner lagt ned etter hverandre (202072 mfl) er synlige i dette større laget (går på tvers av lagets utstrekning) - disse har sannsynligvis gått fra et inngangsparti i Ø og inn mot Hus 32 i V. 24950 var det øverste nivået av steiner her, det som først kom frem ved opprensningen. Laget virket å ligge over nivå med steiner som ikke var lagt like tett/systematisk - uavklart om disse lavereliggende steinene, som lå på undergrunnsmassen, var fundament for 24950 eller om de utgjorde et eget, eldre gulvlag (særlig i Hus 31 - delen). Det ble gjort forsøk både med å fotografere nivåene i plan og i profil, men arbeidsforholdene (mye regn og kulde) gjorde dokumentasjon og tolkning vanskelig. Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved kرافsing - men det meste ble fjernet vha maskin.	817	388	196	30	19,306	ujevn		ujevne		Ja	EB
25015	Lag_steinlag	Gulvlag, steinfyllt fundament	Anlegg 31	160	delvis	humus sand silt stein		Konsentrasjon av tettpakkete steiner (max 25 cm diam), lokalisert sentralt inne i Hus 31. Fremstod som en særlig klar konsentrasjon i dette området, synlig fra tidlig i prosessen med opprens, dvs høyt oppe i fyllmassen tilhørende gulvareale i den midtre/sørlige delen av Hus 31. Skilte seg fra masser i samme nivå, både mot N (hvor steinene var ennå tettere og "penere" lagt": 24950) og mot S (hvor gulvlaget var en løsere og mer "opptrukket" blanding av steiner og silt/humus (mer "jord" innblandet her). I området mellom 25015 og 24950, omtrent på tvers av Hus 31 sin lengderetning, fantes på overflaten etter opprensning et fragmentert "belte" av noe større steiner (diam c. 40-80 cm): dette kan være en sekundært tilkommet samling (ved kollaps av ytre vegg mot Ø?), men det kan også være en indikator på eksistens av en tverrgående skillevegg her (noe som kan forklare de ulike 25015 og 24950): dette samsvarer også bra overens med påvisningen av stolpehull som trolig tilhører et inngangsparti i V - dette vil i så fall lede inn til et rom med 25015. Profilsnittet 32060 viste at under den øvre delen av 25015, så fantes det et nivå av mer silt/humusblandet stein - trolig en eldre bruksfase/gulv nivå som var mer "opptrukket"/delvis stampet ned i den lysere undergrunnsmassen. Hele dybden her (dvs det øvre, synlige 25015 + steinmassen under) var ca 30-35 cm, fra øverst ned til undergrunnsmassen.	339	231		6,029	ujevn	flat		ujevne		Ja	EB
25045	Lag_steinlag	Område med bevart steinlag, S i Anlegg 31	Anlegg 31	162	delvis	humus sand silt stein		Område med synlig steinkonsentrasjon/lag i S-del av Anlegg 31 (se dronefoto 04.09.15). Omfattet både større (over 70 cm lange), klart konstruktivt plasserte steiner (som 201994/97) og en samling/pakning av mindre steiner (c. 10-30 cm diam) som dannet en avslutning av Anlegg 31 mot S og SØ. Gropen 32360 ble senere funnet ved demontering av deler av dette laget; laget virket å fylle opp / tildekke gropen. Steinfylt grop 32385 grenset opp mot laget i N. Den øvrige delen av arealet innen Anlegg 31 her (201988), var klart mer humusholdig og "tilstampet" - lag 25045 som utenfor det mest "trafikkerte" området, evt del av veggfundament eller inngangsparti?	630	280		9,72	ujevn	ujevn		ujevne		Ja	EB
31330	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,087				Nei		
31350	Stolpehull	Uavklart	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,122				Nei		
31360	Stolpehull	Uavklart	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,132				Nei		
31370	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,091				Nei		
31380	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,087				Nei		
31490	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.					0,083				Nei		
31500	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.					0,074				Nei		
31510	Stolpehull		Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,034				Nei		
31520	Stolpehull		Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,063				Nei		
31530	Stolpehull	Stolpehull; inngang?	Anlegg 31		ikke			Mulig del av flerfasert inngangsparti her på V-siden av Anlegg 31.					0,097				Nei		
31540	Stolpehull	Uavklart	Anlegg 31		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,022				Nei		

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 31, sortert etter IntrasisIDnr

201978	Steinansamling	Steinkonstr; vegg? gjerde? voll? jf. 201975	Anlegg 31	delvis	sand silt stein	Samling steiner i form av en voll/vegg/gjerde, i området ved Hus 31, Hus 32 og stien 24900. Steinene lå i et sammenhengende, noe krumt, belte ved en knekk i terrenget, og fremstod dermed delvis som en slags "støttemur" mellom Hus 31 og 32 og området som lå noe høyere i terrenget (H13 og 29 her). Trolig har 201975 fungert delvis som en geil/ledegjerde langs Ø-siden av stien 24900, kanskje helt til området for Hus 29. I kontekst med Hus 31 og 32 danner 201975 en klar avgrensning mot Ø - det er uavklart om 201975 her har vært integrert som en Ø-lig vegg i ett eller flere av disse husene, eller om den har ligget som en steinvoll på utsiden av husene (Hus 32 kan ha fungert som kve/skut/annet tilbygd konstr. til Hus 31 - det er ikke sikkert at det har stått en fullverdig bygning her som Hus 32). Del av mer eller mindre sammenhengende belte/voll av steiner langs Ø-siden av Anlegg 31, ved foten av den slake skråningen mellom Anlegg 13 og 31. Trolig del av eller med samme funksjon som den mer N-liggende 201975, ved Anlegg 32 - ingen klar deling mellom de to; opprettet som to strukturer pga et mellomliggende område tilknyttet mulig inngangsparti/trapp/sti tilknyttet noen større, flater steiner på rekke i gulvlaget (stein 202072 mfl).						7,23	ujevn				Ja	EB
201982	Steinansamling	Samling steiner; konstr. ved rominndeling?	Anlegg 31	delvis	humus sand silt stein	Samling av steiner, påvist i et noe sammenhengende belte, omtrent på tvers av Hus 31 sin lengderetning. Diffus og uavklart struktur - dette kan være en tilfeldig samling, evt. kollaps fra veggvoll 201978 mot Ø? Men lokaliseringen (mellom gulvlag 24950 og 25015, og med orientering på tvers akkurat der 201987 forsvinner), kan indikere at dette er rester fra et indre skille i Hus 31 - jf også plasseringen av mulig inngangsparti i V. Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved krafsing - men det meste ble fjernet vha maskin.	560	140			6,001	avlang			Ja	EB		
201985	Lag_steinlag	Steinfylt lag	Anlegg 31	delvis	humus sand silt stein	Opprettet i Intrasis i ettertid med utgangspunkt i foto. Strukturen omfatter et område med synlig innslag av steiner i blandingen av sand/silt/humus innen Hus 31 - flere og tydelige steiner i dette nivået enn i området lenger mot V (inne i huset). Uavklart hva denne distinksjonen betyr - kan være tilfeldig, eller det kan være et spor etter mer påfylling av steiner i det øvre nivået her - kanskje pga økt slitasje i hellingen/ved et inngangsparti? Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved krafsing - men det meste ble fjernet vha maskin.	470	360	40		9,033	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	EB		
201988	Lag_gulvlag	Gulvlagsområde innen Hus 31	Anlegg 31	delvis	humus sand silt stein	Generell utstrekning av gulvlag innen denne delen av Hus 31 på luftfoto 04.09.15 - som ikke fremstår med klart steininhold på overflaten, som de andre markerte lagene. Massen i strukturen inneholdt mye stein, men de var ikke kompakt lagt i en gjenkjennerbar overflate, bar mer preg av å være påfyllt i flere omganger for å motvirke tråkk og gjørme: massen var klart "jordblandet" og løsere i konsistensen. Tolket som flere faser av gulvoverflate, utsatt for sterk slitasje og "oppkverning" ved tråkk, trolig av dyr (kyr?). Massen var noe dypere i den nordlige og midtre delen - mer påfylling her, pga større slitasje? Ildsted 32185 dukket opp ved fjerning av denne massen - har trolig vært i bruk i forbindelse med det laveste gulvnivået? Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved krafsing - men det meste ble fjernet vha maskin.	820	760	40		45,295	ujevn			Ja	EB		
201991	Lag_steinlag	Steinlag; gulvnivå	Anlegg 31	delvis	humus sand silt stein	Trolig noe tilsvarende masser som i lag 201988 lenger mot S i Anlegg 31; lag 201991 henviser til masser tilknyttet til lag under og ved siden av det sentrale 24950 - dvs at lag 201991 inneholder et løsere lag av sand, silt, humus og steiner, et lag som er mindre kompakt og "pent" lagt enn 24950. Trolig stammer deler av 201991 fra eldre bruksfase (-r) enn 24950. Store deler av 201991 og 24950 ble fjernet med maskin mot slutten av utgravningen, for å få bedre kontroll på stratigrafiske forhold og eventuelt påvise anleggsspor som stolpehull, gropes o.l. Dette viste seg vanskelig pga tøffe værforhold og mye vann i grunnen.	860	720		25	42,685	ujevn			Ja	EB		
201994	Stein	Stor stein, plassert innen lag 25045	Anlegg 31	ikke	stein	201994 og -97 lå inntil hverandre, og dannet en kant på tvers av Anlegg 31; fremstod som en kantmarkering mellom det lavere terrenget inne i på gulvet i N og området utenfor gulvet mot S. Fundament for vegg / inngangsparti gjennom sørlig gavvegg?					0,385			Ja	EB			

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 31, sortert etter IntrasisIDnr

201997	Stein	Stor stein, plassert innen lag 25046	Anlegg 31	ikke	stein	201994 og -97 lå inntil hverandre, og dannet en kant på tvers av Anlegg 31, fremstod som en kantmarkering mellom det lavere terrenget inne i på gulvet i N og området utenfor gulvet mot S. Fundament for vegg / inngangsparti gjennom sørlig gavlvegg?						0,388			Ja	EB
202072	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 31	ikke	stein	Steinene 202072/75/78/81 i dette området fremstod som at de dannet en felles struktur; de var store, hadde flat overflate og lå i samme nivå. De er tegnet inn i Intrasis etter dronfoto 04.09.15 - nærfoto senere viser at det trolig fantes minst to til av lignende steiner i området, som til sammen dannet en rekke c. Ø-V. En mulighet er at de har dannet en sti fra en inngang i Ø (inkl sth 32555); at de har vært fremhevet i gulvet 24950 og at noen av dem har dannet en trapp ned fra Ø til det flattere området inne i 24950. Det er også mulig at de har dannet en annen form for avgrensning, kanskje som et veggfundament eller som del av et inngangsparti mellom den smale delen av 24950 i N og den bredere delen i S? En tilknytning til Anlegg 32 kan heller ikke utelukkes.						0,186			Ja	EB
202075	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 31	ikke	stein	Jf. omtale under 202072						0,161			Ja	EB
202078	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 31	ikke	stein	Jf. omtale under 202072						0,061			Ja	EB
202081	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 31	ikke	stein	Jf. omtale under 202072						0,135			Ja	EB
202153	Stein	Stein	Anlegg 31	ikke	stein	Skoningsstein til stolpehull 32350.						0,141			Ja	EB
202156	Stein	Stein	Anlegg 31	ikke	stein	Skoningsstein til stolpehull 32350.						0,079			Ja	EB
202159	Stein	Stein	Anlegg 31	ikke	stein	Skoningsstein til stolpehull 32350.						0,178			Ja	EB
202225	Stolpehull	Stolpehull? i grøft. Inngang sammen med 31715?	Anlegg 31	ikke		Mulig stolpehull innen grøft 31635 - ikke sikkert påvist i felt, men formen på grøften i plan indikerer en utvidelse her (grop? stolpehull?), noe som ville passe med en stolpe i inngangsparti her sammen med stolpehull 31715 like ved.						0,201			Nei	EB

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 32, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
4800	Stein, steinoppptrekk; jf. 24870	Stor steinblokk, flyttet på i moderne tid	Anlegg 32		helt	stein		Stor, rektangulær og relativt flat steinblokk var i manns minne her først gravd opp og deretter puttet tilbake i et noe dypere hull - for å unngå at man stadig vekke traff den med pløgen. Forstyrrelsen (jf. 24870) var tydelig ved undersøkelsestidspunktet, man så omrota kontekst og mye lys leirholdig undergrunnsmasse dratt opp i matjordlaget. Spørsmålet er hvor mye denne forstyrrelsen har endret på den arkeologiske konteksten - trolig er steinblokken lagt tilbake på omtrent samme sted hvor den lå. Blokken har trolig opprinnelig fungert som del av gulvnivå/aktivitetsoverflate innen Anlegg 32.					14,534				Ja	EB
24870	Steinoppptrekk, forstyrrelse	Forstyrrelse etter moderne maskinelt inngrep knyttet til stein 4800	Anlegg 32		delvis	stein leire silt		Jf. 4800					15,143				Ja	EB
24950	Lag_steinlag	Steinlagt overflate, gulvnivå	Anlegg 32		helt	humus sand silt stein		Jf. omtale under Anlegg 31 - laget 24950 er tilknyttet begge anleggene. Steinlag (gulv?) synlig innen både Hus 31 og Hus 32. Flere flate steiner lagt ned etter hverandre (202072 mfl) er synlige i dette større laget (går på tvers av lagets utstrekning) - disse har sannsynligvis gått fra et inngangsparti i Ø og inn mot Hus 32 i V. 24950 var det øverste nivået av steiner her, det som først kom frem ved opprensningen. Laget virket å ligge over nivå med steiner som ikke var lagt like tett/systematisk - uavklart om disse lavereliggende steinene, som lå på undergrunnsmassen, var fundament for 24950 eller om de utgjorde et eget, eldre gulvlag (særlig i Hus 31 - delen). Det ble gjort forsøk både med å fotografere nivåene i plan og i profil, men arbeidsforholdene (mye regn og kulde) gjorde dokumentasjon og tolkning vanskelig. Massen ble opprenset for hånd, og delvis fjernet ved krafsling - men det meste ble fjernet vha maskin.	817	388	196	30	19,306	ujevn		ujevne	Ja	EB
25000	Nedgravning	Steinsatt kant for nedgravning/grop	Anlegg 32		ikke	stein		Uavklart funksjon. Stone edged box - stones 15 - 25 cm in diameter bordering it. The stones were not set on edge or precisely laid. The box had been damaged on the north and western sides by the excavation to bury down the large stone T4800.					1,4				Nei	MW
32205	Ildsted	Ildsted? Grunn flekk med brent masse	Anlegg 32	104	delvis	kull		Område med klart innslag av trekull, påvist ved opprens av overflate i / på 32220/201972. Fremstod som en klar, men grunn, trekullinse - fra ildsted? Uavklart om dette har tilhørt Anlegg 32 eller om det stammer fra yngre aktivitet etter anleggets brukstid.	70	52		3	0,257	ujevn	ujevn	ujevne	Ja	MW/EB
32220	Veggvoll?	Veggvoll?, Tuftfundament? Kve?	Anlegg 32	156	delvis	humus sand silt stein		L-formet samling av steiner, fremstod som mulig murfundament - derav Hus 32 her. Området innenfor denne muren var relativt forstyrret, pga det store steinoppptrekket av en blokkstein her. Den Ø-lige delen av 32220 er mer usikker, her lå: deler av steinlaget/gulvet 24950, flere større flate steiner (indikerer tråkk/ingang?) som førte til et trolig inngangsparti i skråningen mot Ø (32555 et mulig sth i inngang her), og den mer ustrukturerte "støttemuren" mot Ø (del av gel? del av Hus 32? har en kurve, er ikke beln...). Synlig i masse på overflaten av Ø-hjørnet av 32220, var en flekk med brent masse/trekull (32205) - dette kan være sekundært tilført, men plasseringen mot hjørnet kan ha hatt med hjørneildsted å gjøre. (Samme struktur er lagt inn som 201972 i Intrasis, etter utstrekning synlig på dronefoto: dette er en justering av 32220)	1150	130		40	16,222	rektangulær		ujevne	Ja	EB
201972	Veggvoll?	Veggvoll?, Tuftfundament? Kve?	Anlegg 32	156	delvis	sand silt stein		Opprettet etter dronefoto i Intrasis: er en utvidet/forlenget variant av 32220 - skildrer den samme strukturen, men er noe justert. Kan ha fungert som steinbygd fundament for vegger i Anlegg 32. Trolig med åpning både mot sti 24900 i N og mot Anlegg 31 i S?	1200	150		40	21,354	annen		ujevne	Ja	MW/EB

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 32, sortert etter IntrasisIDnr

201975	Steinansamling	Steinkonstr; vegg? gjerde? voll? jf. 201978	Anlegg 32	delvis	sand silt stein	Samling steiner i form av en voll/vegg/gjerde, i området ved Hus 31, Hus 32 og stien 24900. Steinene lå i et sammenhengende, noe krumt, belte ved en knekk i terrenget, og fremstod dermed delvis som en slags "støttemur" mellom Hus 31 og 32 og området som lå noe høyere i terrenget (H13 og 29 her). Trolig har 201975 fungert delvis som en gel/ledegjerde langs Ø-siden av stien 24900, kanskje helt til området for Hus 29. I kontekst med Hus 31 og 32 danner 201975 en klar avgrensning mot Ø - det er uavklart om 201975 her har vært integrert som en Ø-lig vegg i ett eller flere av disse husene, eller om den har ligget som en steinvoll på utsiden av husene (Hus 32 kan ha fungert som kve/skut/annet tilbygd konstr. til Hus 31 - det er ikke sikkert at det har stått en fullverdig bygning her som Hus 32). (Del av mer eller mindre sammenhengende belte/voll av steiner langs Ø-siden av Anlegg 31, ved foten av den slake skråningen mellom Anlegg 13 og 31. Trolig del av eller med samme funksjon som den mer N-liggende 201975, ved Anlegg 32 - ingen klar deling mellom de to; opprettet som to strukturer pga et mellomliggende område tilknyttet mulig inngangsparti/trapp/sti tilknyttet noen større, flater steiner på rekke i gulvlaget (stein 202072 mfl).	1060	230	40	21,446	avlang					Ja	EB
201978	Steinansamling	Steinkonstr; vegg? gjerde? voll? jf. 201975	Anlegg 32	delvis	sand silt stein	jf. 201975. Trolig fremhold av 201975 mot S, inn i Anlegg 31 - ikke noe klart brudd mellom 201975 og 201978, oppdelingen er gjort pga eksistens av flate steiner i Ø-V-retning her (202072 mfl)				7,23	ujevn			Ja	EB		
202072	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 32	ikke		jf. Anlegg 31. Steinene 202072/75/78/81 i dette området fremstod som at de dannet en felles struktur; de var store, hadde flat overflate og lå i samme nivå. De er tegnet inn i Intrasis etter dronfoto 04.09.15 - nærfoto senere viser at det trolig fantes minst to til av lignende steiner i området, som til sammen dannet en rekke c. Ø-V. En mulighet er at de har dannet en sti fra en inngang i Ø (jinki sth 32555); at de har vært fremhevet i gulvet 24950 og at noen av dem har dannet en trapp ned fra Ø til det flater området inne i 24950. Det er også mulig at de har dannet en annen form for avgrensning, kanskje som et veggfundament eller som del av et inngangsparti mellom den smale delen av 24950 i N og den bredere delen i S? En tilknytning til Anlegg 32 kan heller ikke utelukkes.				0,186					Nei		
202075	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 32	ikke		jf. 202072				0,161				Nei			
202078	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 32	ikke		jf. 202072				0,061				Nei			
202081	Stein	Flat stein - del av tråkk/sti?	Anlegg 32	ikke		jf. 202072				0,135				Nei			

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 33, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av	
10295	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 33		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,017					Nei	
10300	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 33		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,025					Nei	
10390	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 33		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,028					Nei	
11445	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 33		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044					Nei	
11465	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 33		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,032					Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 34, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
10760	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 34		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,066				Nei	
10770	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 34		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,041				Nei	
10790	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 34		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,057				Nei	
10920	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 34		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,041				Nei	
10930	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 34		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,06				Nei	
19480	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 34		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,111				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 35, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
12800	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 35		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,104				Nei	
13080	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 35		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,094				Nei	
13490	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 35		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,109				Nei	
14965	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 35		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,163				Nei	

Anleggsspor tilknyttet Anlegg 37, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrevet av
15400	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 37		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,071				Nei	
15460	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 37		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051				Nei	
15860	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 37		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,111				Nei	
21875	Stolpehull	Stolpehull, TB?	Anlegg 37		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,078				Nei	

Anleggspor tilknyttet sti på Felt 2 og veifar under dagens Sundeveien, sortert etter IntrasisDnr

IntrasisDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av	
24900	Sti	Sti til JA-tunanlegg	Felt 2	155	delvis	sand silt stein		Tydlig som tråkk/sti: massen bar preg av å være stampet/tråkket i, slitasje/oppkvernet. Både form og plassering passer godt med en sti som leder til gårdsanlegget. Ender opp i Anlegg 32, men kan også ha fungert sammen med Anlegg 25, jf. dreneringsgrafter her som vender seg mot traseen til stien. Holdt etter at å dømme frem lenger mot N, utenfor feltavgrensningen, dvs under dagens Sundeveien.	1082	185	185	25	22,657	avlang	ujevn	ujevne	Ja	EB	
32000	Øvre del av steingjerde 32009/32025	Linje, målt langs høyeste punkt på steiner i gjerdet langs Sundeveien	Sjakt gjennom dagens Sundevei					Innmåling som indikerer nivået for steingjerdet langs Sundeveien i relasjon til de andre anleggene her.										EB	
32006	Asfaltkant, tilhørende dagens Sundevei	Linje, målt langs synlig asfaltkant mot SV	Sjakt gjennom dagens Sundevei					Innmåling som viser utbredelsen av synlig asfaltkant i Sundeveien ved oppstart av undersøkelsen.											
32009	Øvre del av steingjerde 32025	Polygon, utstrekning av synlig del av steingjerdet langs Sundeveien	Sjakt gjennom dagens Sundevei					Innmåling som viser utbredelsen av steingjerdet ved Sundeveien ved oppstart av undersøkelsen.											
32016	Vei	Veifar fra VT/MA, under dagens Sundevei; flerfasert, overflata av øverste bruksfase innmålt	Sjakt gjennom dagens Sundevei	168	delvis	silt stein		Road phase 1: Linear, stone cobbled surface. Stones, varying in diameter from 5 to 15 cm, set in firm, mud brown silt. No structuring visible in the stones. First stone laid road surface on old Sundeveien, laid c. 100 cm to the SW of the phase 2 surface. Phase 1 lies underneath the stone wall on the SW side (32025). Under the layer of phase 1 is a compact, grey-brown sandy silt (natural). Road phase 2: Linear, stone cobbled surface. Flat, sloping to NW. Stones, varying in diameter from 12 to 32 cm, infilled with mid-dark brown silt. No structuring was visible in the stones. <i>This is the most recent road surface on the old Sundeveien</i> - overlain by 17 cm of mid brown sandy silt, which in turn is overlain by the gravels and asphalt layers of the modern road. The road is delimited to the SW by a stone wall (32025), which was also buried during the road improvement/field filling out (1980s?). The stone laid surface 32016 is approximately 80 cm under the modern road surface. Profilsnitt 32035 tvers gjennom gammelt veifar 32016, ned til undergrunnsmasse. Utgangspunkt for flere prøver, tatt fra profillegg: 32049 (fra laget i Veifase 2), 32050 (fra laget i Veifase 1) og 32051 (fra laget under Veifase 1: en linse av gråbrun, kompakt sandholdig silt, som lå over undergrunnsmassen av moreneavsett sand og grus). Det er mulig at deler av steingjerdet har blitt oppført sammen med Fase 2, siden Fase 2 synes å mangle mellom steiner og Fase 1. Men det kan også være slik at man ved nedleggning av steiner i gjerdet har gravd bort deler av Fase 2 som opprinnelig lå over Fase 1 her. Profiltfoto viser for øvrig at SV-delen av Fase 1 kan være skåret bort av yngre forstyrrelser, enten i forbindelse med steingjerdet eller av andre grunner. Veifaret kan således ha strukket seg noe lengre mot SV i Fase 1. Når det gjelder tilstanden mot NØ, så var det begrenset hvor mye man kunne avdekke her, pga høyspentkabel i nærheten. Men hverken i plan eller profil finnes det klare indikasjoner på at 32016 var skadet/fjernet i bredden her - det er godt mulig at avgrensningen som fremkom, faktisk representerer opprinnelig, bevart veibredde. Når det gjelder veifaret sin utstrekning i lengderetningen, så kan man bare si at det virket som at anlegget holdt frem under dagens Sundevei i begge retninger.	363	200	50	6,174	avlang	ujevn	ujevne	Ja	MW		
32025	Steingjerde, moderne?	Steingjerde langs Sundeveien	Sjakt gjennom dagens Sundevei		delvis	stein		Constructed of rounded igneous stones, varying in size from 25 cm x 40 cm x 50 cm to 40 cm x 45 cm x 60 cm. : Clear basal layer of stone wall. * Note that several other layers of stones were overlying the stone wall, all sitting in a disturbed/unstructured manner (i.e. rubble). These stones were interpreted as the remains of a stone wall/top of stone wall, demolished as part of the road improvements/field filling out (1980s?) (jf. 32009 vs 32025 her). Innmåling av steingjerdet, etter påvisning av eldre veifar 32016 i sjakten; dvs steingjerdet sin utbredelse på samme nivå som veifaret (dypere nede i bakken enn for 32009). Man kunne se at deler av 32009 måtte fjernes i bredden for å få frem 32016. Det er uavklart når steingjerdet kom til: kan det for eks. ha skjedd ved den generelle veitubredningen c. 1870, eller er noe av steingjerdet ennå eldre? Virker usensett som at de nederste steinene lå over deler av (faser?) steinbrelegningen tilhørende veifaret 32016.					2,351					Ja	MW

Øvrige anleggspor fra Felt 1

IntrasisiDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
203	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,069					
220	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,113					
240	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,02					
255	Grop	Uavklart str	Felt 1										0,193					
270	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,054					
285	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,031					
345	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,033					
360	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,087					
375	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,022					
385	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,027					
400	Grop	Grop m/ skjørbrente steiner	Felt 1	47	delvis	stein kull	varmepåvirket stein	Særprega ved å framstå som samling av skjørbrende steinar, ingen trekollinse/bålhorisont	120	110	120	22	0,969	oval	flat	rette	Ja	EB
520	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1		ikke								0,065				Nei	
1815	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,03				Nei	
5370	Lag_lag	Lagrest? Del av grøft? Uklar	Felt 1		delvis	silt		Section of ditch 2AD5200? Usikker struktur, muligvis rest av dreneringsgrøft	50	29	27	4	0,209	oval	avrundet	buete	Ja	MW
5390	Grop	Grop? Mulig steinoppstrek?	Felt 1		delvis	sand silt		Inconclusive - stone fill?	71	27	75	18	0,231	ujevn	avrundet	buete	Ja	MW
5535	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,12					
5555	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,104					
5750	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,044					
23690	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,074					
23940	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,031					
23980	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,017					
23990	Stolpehull	Uavklart str	Felt 1										0,029					
24025	Stolpehull	Del av tilbygg til Hus 2?	Felt 1		delvis			Uavklart sammenheng med Hus 2, kan ha tilhørt tilbygg/fase? Par med 24035?					0,072				Ja	EB
24035	Stolpehull	Del av tilbygg til Hus 2?	Felt 1		delvis			Uavklart sammenheng med Hus 2, kan ha tilhørt tilbygg/fase? Par med 24025?					0,149				Ja	EB

Øvrige anleggsspor tilknyttet Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
1880	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,517				Nei	
1915	Grop	Ikke undersøkt nærmere	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,307				Nei	
1970	Grop	Moderne? Steinoppptrekk?	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					3,702				Nei	
1995	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					3,171				Nei	
2020	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					3,147				Nei	
2060	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,265				Nei	
2080	Steinsamling	Diffus steinsamling - uavklart funksjon	Felt 2		delvis	sand silt stein		Jf. 2110 i nærheten - flere likhetstrekk med denne. Fremstod som steinsamling på overflaten, ved snitting fremstod steinene i en relativt grunn str, med brun, sandblandet silt mellom steinene. Uavklart funksjon, ingen tegn på funn eller klare nivå/linser.	200	100	180	20	1,914	avlang	ujevn	ujevne	Ja	EB
2110	Steinsamling	Diffus str, steinsamling	Felt 2		delvis	sand silt stein	varmepåvirket stein	Klar steinsamling, med brunt sandblandet silt mellom steinene. Både ubrente og varmepåvirkede steiner i en "dunge"/røys. Snittet med spade, ingen tegn på trekullinse eller funn i snittet halvdel. Uavklart funksjon. Virker å delvis overløppe grøfter 16000 og 19260, men dette er noe uavklart.	140	95	130	20	1,079	oval	flat	ujevne	Ja	EB
2130	Steinsamling	Grop, steinfylt. Steinoppptrekk?	Felt 2		delvis	silt stein	varmepåvirket stein	Intermixed dark and mid brown sandy silt, between stones varying in size between 5 - 40 cm in diameter. Clear, but feature type indeterminate. Possible base of a clearance cairn, but the stones are not laid on top of bedrock, and there does not appear to be a clear reason for the location of the structure.	175	115	155	12	1,433	oval	avrundet	buete	Ja	MW
2200	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,534				Nei	
2290	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,981				Nei	
2310	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,405				Nei	
2385	Grop	Ikke undersøkt nærmere	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,968				Nei	
2420	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,493				Nei	
2715	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,095				Nei	
2880	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,328				Nei	
2900	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,61				Nei	
2915	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,771				Nei	
2970	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,053				Nei	
2980	Grop	Steinfylt	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,961				Nei	
3005	Grop	Steinfylt	Felt 2		ikke			Ikke fullstendig innmålt, mangler sørlig del påvist etter utvidelsen av feltet..					0,882				Nei	
3020	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,02				Nei	
3030	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,271				Nei	
3075	Grop	Steinfylt	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,073				Nei	
3140	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	
3150	Grop	Steinoppptrekk?	Felt 2		delvis	humus sand silt		3150 er en mørk flekk som skiller seg ut fra 3095. Massen ser ut som matjord/kulturlag. Mulig steinoppptrekk.					0,277				Ja	HF
3190	Grop	Steinfylt	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,553				Nei	
3205	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,839				Nei	
3270	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,057				Nei	
3305	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,121				Nei	
3315	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,153				Nei	
3330	Stolpehull	Stolpehull, vegg? Evt steinoppptrekk?	Felt 2		delvis	sand silt		Clear, but possibly stone pull, based on the fill with the intermixed yellow sand. One of a series of postholes aligned N-S between the cairn and main house area. Hus 28?	40	32	35	14	0,231	oval	flat	buete	Ja	MW
3350	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,793				Nei	
3380	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,574				Nei	
3410	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,587				Nei	
3435	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,663				Nei	

Øvrige anleggsspor tilknyttet Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

3460	Stolpehull		Felt 2		ikke												0,056				Nei	
3485	Grop	Grop; steinfyllt - uavklart alder og funksjon	Felt 2		delvis	humus sand silt stein											2,362	rektangulær			Ja	EB
3515	Grop		Felt 2		ikke												4,441				Nei	
3550	Grop		Felt 2		ikke												4,484				Nei	
3590	Grop		Felt 2		ikke												0,187				Nei	
3600	Grop		Felt 2		ikke												0,283				Nei	
3615	Stolpehull		Felt 2		ikke												0,107				Nei	
3625	Grop		Felt 2		ikke												0,643				Nei	
3645	Grop		Felt 2		ikke												2,464				Nei	
3685	Grop		Felt 2		ikke												2,081				Nei	
3715	Grop		Felt 2		ikke												1,828				Nei	
3955	Grop		Felt 2		ikke												2,101				Nei	
3985	Grøft		Felt 2		ikke												3,898				Nei	
4035	Grop		Felt 2		ikke												4,118				Nei	
4075	Kokegrop		Felt 2		ikke												0,535				Nei	
4095	Kokegrop	Kokegrop, ildgrop	Felt 2	127	delvis	kull silt stein	kull		84	82	84		11	0,605	rund	avrundet	buete	Ja			MW	
4115	Kokegrop		Felt 2		ikke									0,239							Nei	
4205	Grop		Felt 2		ikke									0,259							Nei	
4220	Grop		Felt 2		ikke									1,116							Nei	
4255	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,12							Nei	
4265	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,096							Nei	
4440	Grop		Felt 2		ikke									6,972							Nei	
4485	Grop		Felt 2		ikke									2,583							Nei	
4510	Grop		Felt 2		ikke									0,249							Nei	
4530	Grop		Felt 2		ikke									1,969							Nei	
4555	Grop		Felt 2		ikke									1,93							Nei	
4605	Kokegrop	Kokegrop	Felt 2	107	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein		88	77			20	0,526	oval	avrundet	buete	Ja			EB	
4620	Kokegrop		Felt 2		ikke									0,321							Nei	
4635	Kokegrop		Felt 2		ikke									0,469							Nei	
4765	Grop		Felt 2		ikke									3,264							Nei	
4870	Grop		Felt 2		ikke									2,263							Nei	
4900	Grop		Felt 2		ikke									0,838							Nei	
4920	Grop		Felt 2		ikke									3,119							Nei	
4970	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,046							Nei	
5020	Grop		Felt 2		ikke									0,808							Nei	
6530	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,081							Nei	
6545	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,025							Nei	
6560	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,025							Nei	
9910	Ildsted	ildsted	Felt 2	108	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein		140	100	140		7	1,152	rektangulær	flat	skråe	Ja			EB	
9940	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,032							Nei	
9945	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,082							Nei	
9955	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,049							Nei	
9965	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,03							Nei	
9970	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,095							Nei	
9980	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,141							Nei	
9990	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,066							Nei	
10025	Grop		Felt 2		ikke									0,685							Nei	
10045	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,157							Nei	
10060	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,032							Nei	
10070	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,04							Nei	
10080	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,041							Nei	
10090	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,055							Nei	
10100	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,009							Nei	
10105	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,01							Nei	
10110	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,021							Nei	
10115	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,023							Nei	
10125	Stolpehull		Felt 2		ikke									0,044							Nei	

Øvrige anleggsspor tilknyttet Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

11710	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål												0,017				Nei		
11720	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,023				Nei	
11730	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,064				Nei	
11740	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,068				Nei	
11750	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,022				Nei	
11760	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,021				Nei	
11770	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,016				Nei	
11780	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,071				Nei	
12780	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,026				Nei	
12790	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,04				Nei	
12810	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,04				Nei	
12820	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,027				Nei	
12830	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,067				Nei	
12880	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,32				Nei	
12900	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,299				Nei	
12920	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,208				Nei	
12945	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,163				Nei	
12960	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,926				Nei	
12990	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,103				Nei	
13000	ldsted		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,276				Nei	
13020	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,301				Nei	
13040	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,869				Nei	
13070	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,045				Nei	
13650	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,024				Nei	
13720	ldsted		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,504				Nei	
13750	ldsted		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,407				Nei	
13980	ldsted	ldsted? Flekk med brent masse?	Felt 2	delvis	kull	kull	På overflate av grøft 17000. ldsted/flekk med brent masse, bare trekull og sot, ingen steiner. Tydelig anlagt over grøft 17000, og bør være yngre enn denne. Snittet i forbindelse med profilsnitt 32165 gjennom grøften her.	42	26	26	3	0,082		ujevn	skråe							Ja	EB		
14440	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,067				Nei	
14460	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,041				Nei	
14470	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,042				Nei	
14500	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,11				Nei	
14510	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,107				Nei	
14670	Grøft		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,359				Nei	
14880	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,021				Nei	
14890	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,011				Nei	
14895	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,008				Nei	
14900	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,152				Nei	
14920	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,42				Nei	
14955	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,023				Nei	
14980	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,174				Nei	
15055	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,106				Nei	
15150	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,18				Nei	
15170	Grøft		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,09				Nei	
15240	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,299				Nei	
15260	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,119				Nei	
15270	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,692				Nei	
15290	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,099				Nei	
15360	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,436				Nei	
15380	Grop		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,324				Nei	
15410	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,052				Nei	
15420	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,047				Nei	
15430	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,049				Nei	
15450	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,064				Nei	
15470	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,078				Nei	
15480	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,069				Nei	
15490	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,035				Nei	
15500	ldsted	ldsted, kokegrop	Felt 2	118 delvis	kull stein		3 cm thick charcoal layer at the bottom of the feature; overlying this was a layer of stones, some fire cracked, insited with mid brown sandy silt (secondary). Clearly defined, but unclear if hearth or cooking pit.	80	80	80	10	0,608	rund	flat	buete							Ja	MW		
15525	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,027				Nei	
15535	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,03				Nei	
15545	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,065				Nei	
15555	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,04				Nei	
15595	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,031				Nei	
15645	Grøft		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,35				Nei	
15670	Grøft		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,137				Nei	
15700	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,036				Nei	
15710	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,035				Nei	
15740	Stolpehull		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,047				Nei	
15750	ldsted		Felt 2	ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmål													0,721				Nei	

Øvrige anleggspor tilknyttet Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

15770	Kokegrop	Kokegrop, ildgrop?	Felt 2	110	delvis	kull leire sand silt stein	brent leire kull varmpåvirket stein	2 cm thick charcoal layer at base, with carbonised branches still visible in the charcoal. Overlying this is a mid brown sandy silt between stones varying in diameter from 7 - 20 cm, many fire cracked. A patch of burnt clay is visible in the profile, 5 cm from the top of the layer. A large vertical sedimentary stone, 37 cm across, 25 cm high and 5 cm thick, is set into the N edge of the feature in a "headstone" type arrangement. Clear, but unclear if the feature is a cooking pit or hearth, or possibly some other stone heating structure.	114	104	114	24	1,057	rund	flat	buete	Ja	MW
15810	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,949				Nei	
15870	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044				Nei	
15880	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,031				Nei	
15900	Grøft	jf. 16920	Felt 2	103	delvis			jf. 16920, del av mulig ovnskonstruksjon					1,086				Nei	MW
15965	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,065				Nei	
15975	Grøft		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,364				Nei	
16120	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,054				Nei	
16130	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,08				Nei	
16200	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,062				Nei	
16220	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,472				Nei	
16240	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,142				Nei	
16250	Ildsted	ildsted	Felt 2	169	delvis	kull		Lite, grunt ildsted v/ Hus 28. Opprinnelig vurdert som mulig sentralildsted i anlegget Hus 28, men dateringen er for gammel. 14C: 2153-1927 BC.	66	42		5	0,247	ujevn	flat	ujevne	Nei	EB
16310	Stolpehull	Stolpehull	Felt 2		delvis	sand silt		Hus 28?	35	29		8	0,089	rund	flat	skråe	Ja	EB
16340	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,043				Nei	
16350	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,117				Nei	
16360	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,098				Nei	
16370	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,043				Nei	
16380	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,088				Nei	
16400	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,191				Nei	
16420	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,355				Nei	
16440	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,982				Nei	
16470	Kokegrop	Kokegrop, ildgrop?	Felt 2	111	delvis	kull sand silt stein	kull varmpåvirket stein	16 cm thick charcoal layer at base, with a 9 cm mid brown sandy silt layer overlaying. Frequent fire cracked stones in the mid brown sandy silt layer. Interpreted as a cooking pit based on the form, content, placement against a large stone and insiting concentrated in the centre of the top of the feature.	110	80	76	28	0,622	oval	spiss	ujevne	Ja	MW
16500	Ildsted	ildsted	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,539				Nei	
16525	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,268				Nei	
16545	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,121				Nei	
16570	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,069				Nei	
16580	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,065				Nei	
16590	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,14				Nei	
16600	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,352				Nei	
16620	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,037				Nei	
16630	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,254				Nei	
16690	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,079				Nei	
16700	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,561				Nei	
16720	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,075				Nei	
16730	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,854				Nei	
16765	Stolpehull	Uavklart som sth - forstyrning? Diffus str	Felt 2		delvis	humus leire	leire	Hus 28?	39	36	22	8	0,118	rund	flat	ujevne	Ja	EB
16780	Stolpehull	Stolpehull	Felt 2		delvis	sand silt stein		Hus 28?	37	35	35	18	0,113	rund	avrundet	skråe	Ja	EB
16800	Ildsted	ildsted, brent flekk	Felt 2	115	delvis	kull stein	kull varmpåvirket stein	Ligger på toppen av grøft 17000. Charcoal with occasional fire cracked stones. Clear hearth, overlies 17000 and 17160.	37	37	37	6	0,17	rund	flat	buete	Ja	MW
16820	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051				Nei	
16840	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,053				Nei	
16850	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,068				Nei	
16860	Stolpehull	Stolpehull	Felt 2		delvis	sand silt stein		v/ Hus 28	38	36	35	16	0,101	rund	flat	skråe	Ja	EB
16870	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,044				Nei	
16880	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,056				Nei	
16890	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,089				Nei	
16900	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,313				Nei	
16920	Ovn	Mulig ovnskonstruksjon	Felt 2	102	delvis	sand silt stein	brent leire brent sand kull varmpåvirket stein	Område med mulig ovn og luftkanaler. Tegn på varme (rødfarge), både brent og ubrent leire til stede. For keramikproduksjon? 14C: overgang BC/AD	125	122	120	30	1,266	ujevn	rund	buete	Ja	MW
16950	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,307				Nei	
16970	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,031				Nei	
16980	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,079				Nei	
16990	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,086				Nei	

Øvrige anleggspor tilknyttet Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

17160	Grop	Grop v/ grøft 17000	Felt 2	116	delvis	kull sand silt stein	keramikk kull varmepåvirket stein	Mid brown sandy silt with occasional charcoal pieces and fire cracked stones. Some ceramic pieces in the top 10 cm. Clear large pit of unknown function, cuts 32660. V/ grøft 17000. Uavklart funksjon - men nærheten til fjesdel i Anlegg 31 og kraftig grøft (trolig drenering), gjør at det er mulig at den er brukt til å samle opp/oppbevare vann - for bruk til dyr?	306	280	306	53	2,919	rektangulær	avrundet	buete	Ja	MW
17200	Grøft	Del av 17220? Oppr "grop"	Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,053				Nei	
17220	Grøft	Grøft, steinsatt luftekanal? jf. 31000.	Felt 2		delvis	silt stein		Mulig ovnskontekt med 16920. C. 350 cm in length, but adjoins 2A17200 at N end and 2A 31000 at S end. Mid brown sandy silt between stones varying between 5 - 25 cm in diameter. Clear, but shallow stone filled ditch. Possible air channel to pit 16920 (oven?). Large relationship sketch on back of recording sheet. The entire complex (channels and pits) was remeasured as 31000.	350	55	55	12	1,388	avlang	flat	ujevne	Ja	MW
17270	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,034				Nei	
17280	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,176				Nei	
17350	Grop	Grop; arbeidsgrop? Jf. grop 12000	Felt 2		delvis	silt stein		Homogenous mid brown silt with a number (c. 20) of stones varying in diameter between 7 - 20 cm. Clear large pit of unknown function. Similar in size to 12000 and 32360/85. Ved Anlegg 31.	160	139	152	25	1,621	rund	flat	rette	Ja	MW
17370	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,139				Nei	
17380	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,218				Nei	
17425	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,085				Nei	
17435	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,066				Nei	
17445	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,104				Nei	
17455	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,089				Nei	
17465	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,235				Nei	
17500	Ildsted	Ildsted, tynn brent linse	Felt 2	137	delvis	kull		Clear hearth.	62	60	55	4	0,33	rund	flat		Ja	MW
17525	Ildsted		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,201				Nei	
17540	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,455				Nei	
17580	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,084				Nei	
17600	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,132				Nei	
17640	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,052				Nei	
17650	Staurhull		Felt 2		ikke												Nei	
17655	Staurhull		Felt 2		ikke												Nei	
17660	Staurhull		Felt 2		ikke												Nei	
17665	Staurhull		Felt 2		ikke												Nei	
17940	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,047				Nei	
17950	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,018				Nei	
17960	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,054				Nei	
18000	Ildsted	Ildsted, grunn kullflekk	Felt 2		delvis	kull		Clear charcoal deposit, but unclear if hearth.	32	25	25	2	0,129	ujevn	flat		Ja	MW
18170	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,279				Nei	
18196	Staurhull		Felt 2		ikke												Nei	
18215	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,166				Nei	
18250	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,031				Nei	
18270	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,156				Nei	
18285	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,098				Nei	
18300	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,344				Nei	
18320	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,39				Nei	
18390	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,222				Nei	
18560	Grop	Grop?	Felt 2		delvis	grus humus sand silt		Hus 13? Uavklart. Diffus grop, uavklart alder og funksjon. Grøft 20995 strekker seg fra gropen, i retning Hus 31 mot V.	80	47	40	17	0,296		avrundet	ujevne	Ja	EB
18580	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,263				Nei	
18620	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,045				Nei	
18630	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,082				Nei	
18640	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,164				Nei	
18655	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,213				Nei	
18670	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,045				Nei	
18680	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,042				Nei	
18690	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,05				Nei	
18700	Grøft		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,408				Nei	
18720	Grøft		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,121				Nei	
18735	Stein		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,34				Nei	
18800	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,043				Nei	
18980	Grop		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,393				Nei	
19030	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,022				Nei	
19040	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,024				Nei	
19050	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,29				Nei	
19090	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,038				Nei	
19134	Staurhull		Felt 2		ikke												Nei	
19135	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,084				Nei	
19165	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,046				Nei	
19190	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,091				Nei	
19260	Grøft		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,954				Nei	
19290	Stolpehull		Felt 2		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051				Nei	

Øvrige anleggspor tilknyttet Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

202055	Lag	Område med oransje farge på silt	Felt 2		ikke									805,841					Ja	EB
--------	-----	----------------------------------	--------	--	------	--	--	--	--	--	--	--	--	---------	--	--	--	--	----	----

Øvrige anleggspor tilknyttet Felt 3, sortet etter IntrasiDnr

IntrasiDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (ja/nei)	Beskrivet av
5995	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,244					
7000	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,6					
7040	Ildsted	Ildsted	Felt 3	75	delvis	kull sand silt		Mulig kuttet ned i eldre nedgravning, men bare ett synlig ildsted i profil.	110	103	110	13	0,983	rund	ujevn	buete	Ja	MW
7060	Ildsted		Felt 3		delvis			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,532				Ja	MW
7085	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,2					
7105	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,142					
7130	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,076					
7145	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,041					
7155	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,987					
7180	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,34					
7235	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,068					
7245	Kokegrop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,432					
7265	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,27					
7285	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,102					
7300	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,541					
7330	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,328					
7410	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,497					
7435	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,279					
7465	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,102					
7480	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,105					
7500	Kokegrop	Klar kokegrop	Felt 3	74	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein keramikk	Foto av profilsnitt viser eit område med brun fyllmasse nedst/under str - kan dette vere rest etter sth tilhøyrande Hus 5?	141	122	122	18	1,215	oval	rund	buete	Ja	MW
8000	Kokegrop	Kokegrop	Felt 3	72	delvis	kull sand silt stein	varmepåvirket stein	Klar kokegrop, inntil jordfast stein med spor etter bruk som malestein.	70	70	70	12	0,404	rund	flat	buete	Ja	EB
8115	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,081					
8135	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,067					
8145	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051					
8155	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,401					
8175	Kokegrop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,244					
8195	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,115					
8210	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,248					
8735	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,062					
8745	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,217					
8760	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					1,273					
8960	Ildsted		Felt 3	49	delvis	kull grus silt humus		Lokalisert innen Hus 5, men 14C-datering indikerer langt yngre bruksfase for dette ildstedet (FVT).	113	89	103	18	0,858	oval	flat	buete	Ja	AKD
9120	Kokegrop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,925					
9175	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,419					
9260	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,051					
9270	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,219					
9290	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,067					
9300	Ildsted		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,135					
9315	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,021					
9320	Kokegrop	Kokegrop, evt Grop? 2 stk?	Felt 3		delvis	kull sand silt humus stein		Mulig kokegrop, usikkert pga lite og fragmentert kullag. Kan være to ulike, grunne, nedgravninger.	125	76	100	6	0,992	ujevn	flat	ujevn	Ja	FI
9350	Kokegrop		Felt 3	71	delvis	kull sand silt humus stein	varmepåvirket stein	Klar kokegrop	100	85	95	14	0,766	oval	ujevn	buete	Ja	EB
9380	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,016					
9400	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,043					
9410	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,613					
9460	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,02					
9465	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,019					
9470	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,079					
9480	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,08					
9500	Kokegrop	Kokegrop	Felt 3	73	delvis	kull sand silt humus stein	varmepåvirket stein	Klar kokegrop	140	100	130	13	1,075	oval	avrundet	buete	Ja	EB
9550	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,016					
9555	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,016					
9560	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,209					
9575	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,062					
9585	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,196					
9600	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,077					
9610	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,008					
9615	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,015					
9620	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,067					
9630	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,017					
9635	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,031					
9640	Kokegrop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,216					
9655	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					0,384					

Øvrige anleggspor tilknyttet Felt 3, sortet etter IntrasisIDnr

9680	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											0,029	
9690	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											0,062	
9770	Grop		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											0,107	
9855	Grop	Grop m/ leirkar: Offer? Deponering? Grav?	Felt 3		helt	humus kull silt stein	brent leire brente bein keramikk kull	Grunn grop med rester etter et fragmentert og sammentrykket, men sannsynligvis opprinnelig helt, keramikkar. Enkelte steiner omkring kan ha vært en slags skoning for denne nedgravede keramikken. Fyllmasse med var brun + humusholdig silt, ispedd en del trekull og litt brent leire. Noen få fragmenterte brente bein. Keramikkdeponering fra FRJA/RT?	100	60		7							0,736	VD
9870	Grop	Uavklart funksjon, mulig moderne	Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											0,491	
28010	Grop	Uavklart funksjon	Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											0,215	
28230	Stolpehull		Felt 3		ikke			Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt											0,058	

Anleggsspor tilknyttet mulige gravanlegg på Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

IntrasisIDnr	Anleggstype	Navn/ Status	Kontekst	Prøvenr.	Undersøkt grad (ikke/ delvis (50%)/ helt)	Fyllmateriale	Øvrige innslag i fyllmasse	Tilleggsbeskrivelse i tekst (norsk / evt engelsk)	Lengde (cm)	Bredde (cm)	Diameter i snitt (cm)	Dybde (cm)	Flateareal (m2)	Form i flata	Bunn i profil	Sider i profil	Fotografert (Ja/nei)	Beskrevert av	
1930	Steinlegging, Grav? (jf. 202165)	Steinkonstruksjon; grav?			53	helt	stein	funn keramik	Jf. revidert versjon 202165. Plan 1: Oval steinpakning, tydelig avgrenset mot sterilt grus, N-S orientert, mot NV inntil en stor flyttblokk (100x60x30 cm). Steinene ser tydelig lagt ut, det er flere store steiner (50x40) som er lagt sammen og mindre som er kilt mellom disse. Mot S ligger en stor blokk som kan ha vært flyttet av maskinen. I Ø ser flere steiner på østsidan ut til å danne en kant. Plan 2: Steinpakningen ble tatt ut, det ble ca. en 1/2 kubikk med stein. Stein som ser ut til å danne en struktur ble igjen. Strukturen fremstår da som en oval steinring med indre diameter ca. 180x140 cm. Sidene ble dannet av regelmessig store steiner med like sider mot innsiden. Disse steinene er satt inn i en tydelig men trang anleggsgrop, mindre stein er kilt inn i hull i anleggsgropen, som ellers er fylt opp med mørkebrun, humusholdig jord. Steinene danner en ring som er ca. 10-20 cm høy/dyp, bunnen dannes av et lag av fint satte flate steiner (15x20 cm). På SV-siden ser disse "gulvplatene" ut til å ligge inntil de større steinene, på NV-siden ligger steiner opppe på "platene". Anlegget ble således gravd slik at først ble de større steinene tatt ut, med unntak av de ytterste som dannet en kant/"boks", deretter ble laget under med mindre, flate steiner snittet, så man fikk en tverrprofil gjennom dette laget, den underliggende linsen/laget med silt/sand og ned i undergrunnsmassen. Til slutt ble hele laget med mindre steiner fjernet, slik at det indre av anlegget var tørt. Grunnet kommunikasjonssvikt ble ikke de gjenstående "kantsteinene" fjernet. Det ble tatt ut en makroprøve fra laget/linsen under småsteinslaget/"gulvplatene". Materiale fra denne prøven er datert til 1696-1644 BC, 1 sigma, dvs eBA. Det kan ikke utelukkes at dateringsmateriale stammer fra aktivitet fra Hus 13 i samme område, som har flere dateringer fra bronsealder. Det eneste funnmaterialet fra anlegget, er et leirkarskår påvist i småsteinslaget, dvs i en kontekst lukket av de større steinene som lå over.	250	200	250	25	4,81	oval	flat	rette	Ja	VD
			Felt 2																
2160	Grav; flatmarksgrav (jf. 201873)	Trollig gravanlegg, med klar steinpakning i toppen			1	helt	sand silt stein	Utbredelsen av 2160 viser til innmåling av steinpakning øverst i graven, ikke for kuttet i undergrunnen (som er lagt inn som 201873). Steinpakningen bestod av steiner av varierende størrelse, fra 5 cm/d og opp til noen få på hele 25 cm/d. I nordenden lå øverst og sentralt i pakningen 3 større steiner tett inntil hverandre: uavklart om dette var tilfeldig eller om de for eksempel har markert hodeenden på en grav? Steinene lå i masse av humusblandet sand/silt, etter fjerning av steinene fant det et sjikt mot undergrunnen av mer orasne silt, trollig overgangslag mot undergrunnsmassen. Ingen skarp og klar nedgravning, mer avrundet sider. Etter tømning, fremstod anlegget som større enn området først innmålt som 2160 (dvs den synlige steinpakningen), og anlegget har således blitt lagt inn som 202165 for hele nedgravningen sin størrelse. Det ble ikke gjort funn ved undersøkelsen. En makroprøve ble tatt ut midt i strukturen, mellom steiner i bunnsjiktet. Materiale fra denne er 14C-datert til 409-390 BC, 1 sigma; eFØRROM. Det er uavklart om dette faktisk daterer anlegget.	230	120	120	17	1,929	oval	flat	skråe	Ja	HF/EB	
			Felt 2																
2180	Grav; flatmarksgrav (jf. 15000/150013)	Trollig grav med spor etter stolpebygd trekasse, evt. arbeidsgrop			173	helt	humus silt kull	Klar i plan som et brunt rektangel, med klart kutt ned i undergrunnsmasse. I fremrenset overflaten og i gvre nivå av massen: brun, humusholdig silt. Under dette et grått, blandet nivå, med mer innslag av undergrunnsmasse. Mot bunnen et nivå med en del nye store steiner og mer humusholdig/organisk fyll. Ender nederst mot undergrunnen i grå silt og leire. Anlegget ble gravd for hånd, med spade og graveskei. Det ble først snittet, ved at massen i den ene halvdel (mot Ø) ble tørt gradvis ut ned til undergrunnen. Deretter ble profilen fotografert og så ble den andre halvdel tørt ut på samme vis. Det ble påvist 4 stolpehull, 1 i hvert hjørne, skåret ned i undergrunnen. En mørk stripe med brun, humusholdig masse som strekte seg fra det NØ - lige stolpehullet i bunn i retning mot S kan være spor etter en planke (ikke innmålt, men synlig på foto). Trollig har anlegget inneholdt en kasse av tre, konstruert utifra hjørnestolpene. Dette kan ha vært for en gravlegning, men dette er uavklart pga mangel på spor etter gravgaver og den avdøde. Massen ble ikke såldet, men det ble ved utgravning med graveskei og spade ikke sett innslag av brent masse eller brente bein - ingen grunn til å tro at det dreier seg om kremasjonsgrov. Lignende anlegg har blitt funnet tidligere på lokaliteter datert til eldre jernalder, men da også gjerne funntomme. Forkullet korn fra fyllmassen i anlegget er 14C-datert til 328-393 AD, 1 sigma, dvs yROM. Kornet sin tilknytning til anlegget er uavklart, det kan ha blitt blandet inn tilfeldig. Som grav er anlegget noe kort for en fullvoksen person - kan det være for et yngre/mindre menneske? Det kan ikke utelukkes at det heller dreier seg om en arbeids-/oppbevaringsgrop, kanskje for å holde noe kjølig?	140	85		50	1,221	rektangulær	flat	rette	Ja	EB	
2200	Grop? Grav?		Felt 2			ikke		Ikke undersøkt nærmere, bare fremrenset og innmålt					2,534				Nei		
2225	Grop	Grop, for grav?				helt	grus silt stein	Formgravd og tørt helt for innhold. 2225 indikerer utstrekning av steinfyll masse, synlig i plan. Varies between mid-brown silty soil + discoloured yellow-orange moraine with mid-brown patches. A variety of stones were present, as a layer at the top of the fill. This consisted of both igneous + sedimentary stones, varying in size from 5 cm to 60 cm. Cut for grave, cut by/ equal to 2245. Anlegget fremstod i plan som steinfyll, men delvis forstyrret. Hadde dog ikke klare tegn på å være rent steinoppstrek - inneholdt ikke sprengt stein, torvaktige masser, moderne søppel m.m. Etter tømning fremstod anlegget som en distinkt fordypning i undergrunnen (jf. 202088 for utstrekningen av det tømte området), men uklart om det er menneskeskapt. Forholdet til den mindre gropen 2245 er også uavklart.	260	140		36	1,894	oval	avrundet	ujevne	Ja	MW	
2245	Grop	Grop, uavklart	Felt 2			helt	grus silt stein	Jf. 2225.					0,4				Nei		

Anleggsspor tilknyttet mulige gravanlegg på Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

2260	Grav; flatmarksgrav (jf. 4655)	Trolig gravanlegg, med klar steinpakning i toppen	Felt 2		helt	silt stein kull	funn keramikk	2260 omfatter synlig steinpakning i toppen av anlegget, selve nedgravningskuttet/fordypningen i undergrunnen er målt inn som 4655. Omfattende steinpakning, totalt ca. 1 trillebårlast. Relativt små steinar, lagt kompakt. Etter fjerningen av den steinpakningen med sitt innslag av humusholdig sand/silt, fremkom det to mulige nedgravninger innen 2260 som gikk dypere ned i undergrunnen; 4700 og 4720. Disse ble også tømt, og fremstod så som "hull" som gikk dypere ned enn fordypningen 4655. I S-enden av 4655 fantes en lignende fordypning, helt ved feltkanten. Det lot seg ikke gjøre å grave lenger i denne retningen. Innen 2260/4655 ble det gjort 2 funn, henholdsvis et flintavslag og et leirkarskår. 2260/4655 er krevende å tolke - det virker å være et konstruert anlegg, med en steinpakning i toppen som minner mye om det nærliggende 2160 og med lignende runne form. Funn av små, svært korroderte jernfragmenter i N-enden av strukturen, disse er ikke målt inn eller samlet inn. Fyllmassen ble ikke såldet, men nitidig graving med graveskei burde ha påvist det aller meste av mulige gjenstandsfragmenter.	250	140		15	2,366	rektangulær	ujevn		Ja	EB
2325	Grav; flatmarksgrav (jf. 201866)	Trolig gravanlegg, med klar steinpakning i toppen	Felt 2		26	helt	grus stein	Elongated oval, boat shaped, slightly irregular. Concave sides, flat to concave base. Grave with a boat shaped cut. 4755 is situated at the southern extent of the grave - a possible stone fill from a stone at the end of the grave - possibly standing stone at the end of the grave? 2325 viser til synlig anlegg ved første opprensning i plan, dvs steinpakning med tilhørende fyll. Anleggets utstrekning i tømt tilstand er lagt inn som 201866, basert på georeferert dronefoto. Dett er nok et grunt anlegg, med steinpakning i toppen sentralt, og tegn på en større fordypning/nedgravning. Materiale fra makroprøve tatt ut mot bunn av anlegget er 14C-datert til 176-45 BC, 1 sigma, dvs yFØRROM. Det er uavklart om dette trekullet har noe med selve anleggets funksjon å gjøre. Det var ingen funn fra anlegget.	360	180		19	1,907	avlang	flat	buete	Ja	MW
2360	Grav; flatmarksgrav? (jf. 201870)	Mulig gravanlegg, med klar steinpakning i toppen	Felt 2		8	helt	grus stein	2360 viser til anleggets synlige utstrekning ved oppstart av utgravningen, mens fordypningen/kuttet etter tømming er lagt inn som 201870 på basis av dronefoto av tømt anlegg. 2360: Intermixed blue-grey + orange gravelly moraine with frequent mid brown topsoil patches. The fill included a layer of stones, which varied in size from 5 cm Ø (= across) - 35 cm Ø. The stone layer included both rounded + angular stones of igneous + sedimentary origin. No patterning in the stones visible. Basal cut for a grave. One of a series of grave cuts in the area, and arranged on the same alignment. Uavklart om den nærliggende gropen 2405 har noe med anlegget å gjøre.	235	100		13	1,27	avlang	ujevn	ujevne	Ja	MW
2405	Grop (jf. 2360)		Felt 2					if. 2360.							Ja			
2460	Grav; flatmarksgrav?	Uavklart	Felt 2					Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.								Nei		
2485	Grav; flatmarksgrav? (jf. 201876)	Mulig gravanlegg, med klar steinpakning i toppen	Felt 2		24	helt	humus sand stein kull	2485 viser til anleggets utstrekning ved oppstart av utgravningen, det tømte anleggets hele utstrekning/fordypning er lagt inn som 201876 basert på georeferert foto. 2485: Pakket med stein i str. 10-80 cm. Større stein i hver ende. Orienter N-S. Strukturen er klart menneskeskapt. Steinene ligger tett og er "låst" i hverandre. Steinlaget synes kollapset inn mot midtlinjen av strukturen. Lite masser mellom steinene. Denne er trolig kommet til sekundært (brun sandbl. organisk med røtter). Mot bunn er det noe fyllmasse mellom steinene. Fyllmassen består av undergrunnsmasser med en del små stein. Foto tatt på flere plan underveis. Struktur gravd som "single context." Ulike typer stein antyder at det ikke er et geologisk fenomen. Steintypene varierer fra store stykker fyllit til mindre avrundede steiner (morenemasser). Nedgravningen/kuttet blir tydelig mot bunn. Bunnlaget er vinklet mer mot N-S enn topplaget. Belagt med stein, deretter et lag med stein iblandet (de oppgravede?) massene fra undergrunnen før nedgravningen er dekket med stein. Ingen fyllmasser i det øverste steinlaget. Mot undergrunnen dukker det opp små biter kull, spesielt i sørlige ende. Ingen kull i masse over. Tatt ut 3 fosfatprøver + 2 makro i bunn under steinene + 2 fosfat utenfor strukturen.	290	160		30	2,735	avlang	ujevn	skråe	Ja	HF
2510	Steinansamling, grav? (jf. 202085)	Steinfyllt grop, uavklart funksjon	Felt 2		delvis	humus sand silt stein		2510 omhandler formen synlig før utgravning. Snittet som grop, formgravd ene halvdel. Fremstod som avlang nedgravning med en del steiner i fyll. Form av tømt halvdel lagt inn i Intrasis (202085) med utgangspunkt i dronefoto, indikerer en avlang, svakt oval/rektangulær form på hele anlegget. Uavklart funksjon.	260	170	260	40	3,464	ujevn	ujevn	buete	Ja	MW/EB
2535	Grav; flatmarksgrav?	Uavklart	Felt 2		ikke			Mulig gravanlegg helt ved feltgrensen - ikke undersøkt nærmere. Jf. oversiktsfoto ved drone.					1,19			Nei		
2560	Grav; flatmarksgrav? Del av 2510?	Uavklart	Felt 2		ikke			Mulig gravanlegg helt ved feltgrensen, evt del av 2510 - ikke undersøkt nærmere. Jf. oversiktsfoto ved drone.					0,53			Nei		
2570	Steinfyllt grop, grav?	Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					2,028			Nei		
2590	Grav; flatmarksgrav?	Mulig gravanlegg, med klar steinpakning i toppen	Felt 2		32	helt	silt stein	2590 viser til anlegget slik det fremstod ved oppstart av utgravningen. Selve nedgravningskuttet er lagt inn som 201879 på bakgrunn av georefererte foto. 2590: Tettpakket med stein. Litt iblandet gulspettet silt. Forandret størrelse og form i bunn. Er bygget opp lignende anlegg 2485. Nedgravningen er belagt med stein og massene fra nedgravningen brukt som fyll. Det var et steinlag i topp som trolig har skidd utover pga moderne dyrking. Det måtte fjernes ca.20 cm masse i den nordlige enden for å kunne påvise nedgravningen. Bunnlaget er orientert N-S og er 180 cm langt og 100-110 cm bredt. Bunnlaget er fotografert for mosaikk. Fosfatprøver tatt i bunn under nederste steinlag, og makroprøve tatt ut. Selve nedgravningen i undergrunnen var smalere og hadde en mer N-S-orientering enn steinlaget i toppen - således fikk anlegget en utforming, orientering og størrelse som lignet mer på de andre anleggene i nærheten her i S-enden av Felt 2.	240	175		20	3,399	oval	ujevn	skråe	Ja	HF
2615	Grav; flatmarksgrav?	Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					1,632			Nei		
2650	Grav; flatmarksgrav?	Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		delvis	humus sand silt stein		Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.	280	82			2,042	avlang		Ja	EB	
2685	Grav; flatmarksgrav?	Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					1,722			Nei		
2735	Steinansamling	Steinfyllt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					2,052			Nei		

Anleggspor tilknyttet mulige gravanlegg på Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

2760	Steinansamling	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					2,543			Nei	
2790	Steinansamling	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					1,508			Nei	
2815	Steinansamling	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					2,399			Nei	
2845	Steinansamling	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					3,641			Nei	
2940	Grav; flatmarksgrav?	Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					2,689			Ja	EB
3045	Steinansamling	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					2,208			Nei	
3095	Grav; flatmarksgrav?	Grav? Grunn, steinfylt struktur	Felt 2	13	helt	sand silt stein		Undersøkt og tømt, men mangler foto av annet en plan før undersøkelsen. Fremstår av beskrivelsen som en grunn, steinfylt struktur, uten noen klar nedgravning. Uttak av fosfatprøver og makroprøver.	177	135		10	1,839		buete	Ja	HF/SW/JA
3120	Steinansamling	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					1,178			Nei	
3165	Grav; flatmarksgrav?	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					1,475			Nei	
4655	Grav; flatmarksgrav? (del av 2260)	Gravkutt, jf. 2260	Felt 2		helt			jf. 2260					4,048			Nei	
4700	Grop (del av 2260)	Konsentrasjon "A" under utgr av 2260/4655	Felt 2		helt			jf. 2260					0,496			Nei	
4720	Grop (del av 2260)	Konsentrasjon "B" under utgr av 2260/4655	Felt 2		helt			jf. 2260					0,246			Nei	
4755	Grop (jf. 2325)	Grop, oppr. for reist stein funnet i 2325?	Felt 2		delvis			jf. 2325					0,087			Nei	
15070	Grav; flatmarksgrav?	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere. Anleggspor helt i kanten av feltgrensen.					1,078			Nei	
15100	Grav; flatmarksgrav?	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere. Anleggspor helt i kanten av feltgrensen.					0,368			Nei	
15120	Grav; flatmarksgrav?	Steinfylt; Grop? Grav? Uavklart	Felt 2		ikke			Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere. Anleggspor helt i kanten av feltgrensen.					0,96			Nei	
20920	Grav; flatmarksgrav?	Grop? Grav? Båtformet	Felt 2		ikke			Langovalt/båtformet struktur, synlig som brun, humusholdig sand/silt etter flateavdekking. Bare fremrenset og innmålt, ikke undersøkt nærmere.					3,39			Nei	
22090	Røys, jf. 202049	Røysrest?	Felt 2	159	helt	silt stein kull	keramikk	22090 beskriver et avgrenset område innen det som i starten ble betraktet som en mulig røys (202049), og var ikke synlig i særlig grad som et eget anlegg før demonteringen av steiner tilhørende 202049. Innledende tolkning av anlegget 22090: Tydelig konsentrasjon av runde steiner (c. 5-15 cm diam) som ligger tett inntil en stor jordfast stein i NV. Steinene som danner røysa ser ut til å ligge under et brunt jordlag og på eller i et gråaktig, trekullspettet jordlag (jf. profil 22070). Steinene fremstår etter fremrensing som en liten "haug", dei ligger m.a.o. i flere "lag". Muligens er steinene ikke en røys, men heller en del av "broløsning"/steinlag mot S (m.a. 22275)? Påfølgende tolkning etter utgraving: Stone cairn, with later in-silting. The silt varies in colour from the top of the cairn (mid - dark brown) to the bottom of the cairn (blue-grey brown). Basal construction layer of cairn. The cairn consists of a stone built construction, with later in-silting between the stones. The stones are all "stone on stone", i.e. resting on each other. A large stone in the centre of the mound appears to be placed as apart of the construction, and it's not embedded into the natural subsoil. A second stone in the NE of the mound is resting on a flat stonem, and appears to be secondary - most possibly for the road construction (modern). In addition, an area of intrusion (secondary burial?) is present on the W side of the cairn - this area consists of larger stones (c. 25-30 cm diam) in relation to the older part of the cairn (which have c. 15 cm diam stones). The stones in this intrusion lie within a soil matrix, in contrast to the original area of the cairn where the stones are "stone on stone", with later insilting between them. Materiale fra anlegget 14C-datert til 1234-1119 BC, 1 sigma; eBA per ill, men det er uavklart hva dette trekullet daterer - det finnes flere dateringer fra eBA i det tilgrensende området mot S, tilknyttet Hus 13. Det ble funnet noen leirkarskår innen anlegget, men det er uklart hva de representerer - og det er funnet en del mer leirkar i de omkringliggende områdene.	250	250	42	2,718	rund	Ja	MW		
47235	Grop, jf. 2260	Konsentrasjon under utgr av 2260/4655	Felt 2		helt			jf. 2260					0,605			Nei	
150000	Grav, grop?	Revidert versjon av 2180; ytterkant i toppen synlig etter tømning av anlegget	Felt 2		helt			Jf. 2180 og 15013. Revidert ytre avgrensning av anlegg 2180: 2180 er innmåling av hvordan ytterkant fremstod ved første opprensning av anlegget, mens 15000 er reell nedskjæring synlig i toppen etter tømning av anlegget. 150013 er samme nedskjæring sin utbredelse i bunn av anlegget, noe som viser at anlegget smalner noe inn mot bunnen. Funn og prøve er knyttet til 2180					1,646			Nei	
150013	Grav, grop?	Utstrekning av nedskjæring for 2180, bunnivået med stolpehullene	Felt 2		helt			Jf. 2180 og 15000. Funn og prøve er knyttet til 2180					1,05			Nei	
150024	Stolpehull	Hjørnestolpe; innen 2180	Felt 2		ikke			Jf. 2180					0,059			Nei	
150031	Stolpehull	Hjørnestolpe; innen 2180	Felt 2		ikke			Jf. 2180					0,052			Nei	
150038	Grøft		Felt 2		ikke			Jf. 2180					0,281			Nei	
150048	Stolpehull	Hjørnestolpe; innen 2181	Felt 2		ikke			Jf. 2180					0,038			Nei	

Anleggspor tilknyttet mulige gravanlegg på Felt 2, sortert etter IntrasisIDnr

201866	Grav; flatmarksgrav (del av 2325)	Grav, kutt etter tømning, jf. 2325	Felt 2		helt	humus silt		jf. 2325	360	180		19	5,018	avlang	flat	buete	Ja	
201870	Grav; flatmarksgrav (del av 2360)	Grav, kutt etter tømning	Felt 2		helt			jf. 2360					2,047				Nei	
201873	Grav; flatmarksgrav (del av 2160)	Grav, kutt etter tømning	Felt 2		helt			jf. 2160					2,531				Nei	
201876	Grav; flatmarksgrav (del av 2485)	Grav, kutt etter tømning	Felt 2		helt			jf. 2485					3,953				Ja	
201879	Grav; flatmarksgrav? (Del av 2590)	Grav, bunnlag/kutt i undergrunnen	Felt 2		helt			jf. 2590.					1,819				Nei	
202049	Steinansamling	Ytre avgrensning, omr for "Røys" etter opprens	Felt 2		helt	humus kull sand silt stein		Lagt inn i Intrasis på bakgrunn av hvordan fremrenset anlegg så ut i plan før utgraving på dronefoto. Avgrensning for arbeidshypotese "Røys" i dette området - omfattet et areal med mye stein, som fremstod som sammenhengende og som et felles anlegg etter flatsvømming. Viste seg ved utgraving å være mer kompleks/fragmentert, trolig tilhørende flere anlegg/prosesser. Opprettet i Intrasis på bakgrunn av hvordan det aktuelle området for mulig "Røys" fremstod ved droneflyvning 04.09.15: området skilte seg ut ved sitt innhold av steiner og brun silt/sand/humusholdig masse med innslag av trekull. Ble i første omgang betraktet som mulig røysrest - videre utgraving viste at det dreide seg om bosetningsspor (kallet Anlegg 29) og en trolig røys 22090 (langt mindre enn opprinnelig anslått ved 202049).					66,258	ujevn	ujevn		Ja	EB
202085	Grop (del av 2510)	Grop; kutt i undergrunnen	Felt 2		delvis			jf. 2510.					2,235				Ja	
202088	Grop (del av 2225)	Grop; kutt i undergrunn etter tømning	Felt 2		helt			jf. 2225					4,871	ujevn	flat	buete	Ja	EB
202162	Stein	Stein; sentralt i 22090	Felt 2					jf. 22090					0,656				Nei	
202165	Steinlegging, Grav? (del av 1930)	Revidert versjon av 1930; etter dronefoto	Felt 2		helt			Lagt inn i Intrasis på bakgrunn av hvordan fremrenset anlegg så ut i plan før utgraving på dronefoto: dvs en noe revidert versjon av innmåling 1930 (som ble gjort tidlig i prosessen, før fullført finrensing).					4,541				Nei	
202168	Lag_steinlag	Nederste lag innen 1930; kompakt med småstein	Felt 2					jf. 1930					2,065				Nei	
202171	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,13				Nei	
202174	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,091				Nei	
202177	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,072				Nei	
202180	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,233				Nei	
202183	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,16				Nei	
202186	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,09				Nei	
202189	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,111				Nei	
202192	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,13				Nei	
202195	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,088				Nei	
202198	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,107				Nei	
202201	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,099				Nei	
202204	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,106				Nei	
202207	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,1				Nei	
202210	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,082				Nei	
202213	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,13				Nei	
202216	Stein	Stein; del av ytterkant i 1930	Felt 2					jf. 1930					0,057				Nei	
202219	Stein	Steinblokk ved 1930	Felt 2					jf. 1930					0,483				Nei	
202230	Stolpehull	Hjørnestolpe; innen 2180	Felt 2					jf. 2180					0,041					

Vedlegg 5 Liste over naturvitenskapelige prøver

AM nat .vit. j. nr. 2015/11				Prosjekt : Nordre Sunde GNR.: 40, 41 BNR. : 13, 18 mfl. Kommune:							
Prøve nr.	Type prøve	Intrasis ID nr. anlegg	Type anlegg	IntrasisID prøvepunkt	Hus/Anlegg nr.	Felt nr.	Innsamlet dato	Signatur	Sortert (X)	14C-datert (trekull) vår 2016	Til 14C-datering høst 2016
1	Makro	2160	Grav?	21681		2	28.09.2015	HF	X		O
2	Makro	2360	Grav?	21682		2	29.09.2015	MW	X		O
3	Fosfat	2360	Grav?	21683		2	29.09.2015	MW			
4	Fosfat	2360	Grav?	21684		2	29.09.2015	MW			
5	Fosfat	2360	Grav?	21685		2	29.09.2015	MW			
6	Makro	22110	lldsted	21678	A29	2	29.09.2015	VD	X	X	O
7	Fosfat	2360	Steril, vest for 2360	21686		2	30.09.2015	MW			
8	Fosfat	2360	Steril, øst for 2360	21687		2	30.09.2015	MW			
9	Makro	3095	Grav?	21694		2	30.09.2015	SL			
10	Makro	3095	Grav?	21695		2	30.09.2015	SL	X		O
11	Makro	3095	Grav?	21696		2	30.09.2015	SL	X		O
12	Fosfat	3095	Grav?	21697		2	30.09.2015	SL			
13	Fosfat	3095	Grav?	21698		2	30.09.2015	SL			
14	Makro	2325	Grav?	21699		2	01.10.2015	MW	X	X	O
15	Fosfat	2485	Grav?	21709		2	01.10.2015	HF			
16	Fosfat	2485	Grav?	21710		2	01.10.2015	HF			
17	Fosfat	2485	Grav?	21711		2	01.10.2015	HF			
18	Fosfat	2485	Grav?	21712		2	01.10.2015	HF			
19	Fosfat	2485	Grav?	21713		2	01.10.2015	HF			
20	Makro	2485	Grav?	21715		2	01.10.2015	HF	X		O
21	Fosfat	2325	Grav?	21700		2	01.10.2015	MW			
22	Fosfat	2325	Grav?	21701		2	01.10.2015	MW			
23	Fosfat	2325	Grav?	21702		2	01.10.2015	MW			
24	Makro	2485	Grav?	21714		2	01.10.2015	HF	X		O
25	Fosfat	2325	Grav?	21724		2	01.10.2015	MW			
26	Fosfat	2325	Grav?	21723		2	01.10.2015	MW			
27	Fosfat	2590	Grav?	22060		2	02.10.2015	HF			
28	Fosfat	2590	Grav?	22061		2	02.10.2015	HF			
29	Fosfat	2590	Grav?	22062		2	02.10.2015	HF			
30	Fosfat	2590	Steril, utenfor 2590	22063		2	02.10.2015	HF			
31	Fosfat	2590	Steril, utenfor 2590	22064		2	02.10.2015	HF			
32	Makro	2590	Grav?	22065		2	02.10.2015	HF			
33	Makro	8460	Stolpehull	23101	3	3	09.10.2015	MW			
34	Makro	7780	Stolpehull	24301	3	3	09.10.2015	MW			
35	Makro	1175	lldsted	23163	1	1	12.10.2015	MW		X	
36	Makro	1105	lldsted	23164	1	1	12.10.2015	MW		X	
37	Makro	1300	Grøft	23161	1	1	13.10.2015	MW			
38	Makro	1210	Ovn/produksjonsgrop	23166	1	1	13.10.2015	VD		X	
39	Makro	1210	Ovn/produksjonsgrop	23165	1	1	13.10.2015	VD			
40	Makro	1300	Grøft	23162	1	1	14.10.2015	MW			
41	Makro	1440/1410	Stolpehull	23167	1	1	14.10.2015	VD			
42	Makro	1300	Grøft	23168	1	1	14.10.2015	MW			
43	Makro	5200	Grøft	24074	2	1	16.10.2015	MW		X	
44	Makro	5585	Grøft	24073	2	1	16.10.2015	MW			

Vedlegg 5 Liste over naturvitenskapelige prøver

45	Makro	5620	Stolpehull	24171	2	1	16.10.2015	SL	X	X	O
46	Makro	5600	Stolpehull	24072	2	1	16.10.2015	SL	X	X	O
47	Makro	400	Grop med skjørbrend stein/kokegrop	24070		1	15.10.2015	EB			
48	Makro	7195	Ildsted	24252	3	3	19.10.2015	MW		X	
49	Makro	8960	Ildsted	24298	5	3	19.10.2015	MW	X		O trekol
50	Makro	8850	Stolpehull	24299	5	3	19.10.2015	MW	X	X	O
51	Makro	6340	Ildsted	24300	3	3	19.10.2015	MW		X	
52	Makro	1930	Gravkammer?	25296		2	22.10.2015	VD		X	
53	Makro	1930	Gravkammer?	25297		2	22.10.2015	VD			
54	Makro	25175	Lag	25330	18	2	27.10.2015	VD			
55	Makro	25250	Ildsted	25331	18	2	27.10.2015	VD		X	
56	Makro	11800	Kokegrop/ildsted	27020	18	2	30.10.2015	SD		X	
57	Makro	610	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
58	Makro	645	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
59	Makro	715	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
60	Makro	1085	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
61	Makro	1460	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
62	Makro	810	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
63	Makro	535	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
64	Makro	860	Stolpehull		1	1	30.10.2015	SW			
65	Makro	14030	Stolpehull	27527	18	2	30.10.2015	VD			
66	Makro	14000	Ildsted		18	2	30.10.2015	VD			
67	Makro	13875	Ildsted		18	2	30.10.2015	VD			
68	Makro	26840	Ildsted		A29	2	30.10.2015	VD			
69	Makro	26860	Grop/stolpehull		A29	2	30.10.2015	VD			
70	Makro	24165	Kokegrop		A30	2	30.10.2015	VD			
71	Makro	9350	Kokegrop	1PJ28238		3	01.11.2015	EB			
72	Makro	8000	Kokegrop	1PJ28239		3	01.11.2015	EB			
73	Makro	9500	Kokegrop	1PJ28240		3	01.11.2015	EB			
74	Makro	7500	Ildsted	1PJ28241		3	01.11.2015	EB			
75	Makro	7040	Kokegrop/ildsted	1PJ28242		3	01.11.2015	EB			
76	Makro	27950	Stolpehull	1PJ28215	25	3	01.11.2015	EB			
77	Makro	27980	Lag/husgulv	1PJ28075	25	3	01.11.2015	EB			
78	Makro	27980	Lag/husgulv		25	3	01.11.2015	EB			
79	Makro	27940	Esse	1PJ28214	25	3	01.11.2015	EB		X	
80	Makro	28100	Stolpehull	1PJ28216	25	3	01.11.2015	EB			
81	Makro		UTGÅR	VOID: se nr. 91							
82	Makro		UTGÅR	VOID: se nr. 92							
83	Makro		UTGÅR	VOID: se nr. 93							
84	Makro		UTGÅR	VOID: se nr. 100							
85	Makro		UTGÅR	VOID: se nr 90							
86	Makro	12285	Ildsted		18	2	05.11.2015	EB		X	
87	Makro	12070	Ildsted		18	2	05.11.2015	EB	X		O
88	Makro	30120	Ildsted	1P30546	18	2	05.11.2015	EB	X		O

Vedlegg 5 Liste over naturvitenskapelige prøver

89	Makro	30100	Ildsted	1P30545	18	2	05.11.2015	EB		X	
90	Makro	30745	Ildsted	1P30836	18	2	06.11.2015	MW			
91	Makro	30610	Ildsted	1P30835	18	2	06.11.2015	MW			
92	Makro	30830	Ildsted	1P30830	18	2	06.11.2015	MW			
93	Makro	30715	Ildsted	1P30838	18	2	06.11.2015	MW			
94	Makro	22770	Ildsted	1P30831	18	2	06.11.2015	EB		X	
95	Makro	19985	Ildsted	1P30834	18	2	06.11.2015	EB	X		O
96	Makro	24320	Ildsted	1P30832	18	2	06.11.2015	EB	X		O
97	Makro	26570	Ildsted	1P30002	18	2	05.11.2015	MW			
98	Makro	13940	Ildsted	1P30001	18	2	05.11.2015	MW		X	
99	Makro	30660	Ildsted	1P30833	18	2	06.11.2015	MW			
100	Makro	30770	Ildsted	1P30837	18	2	06.11.2015	MW		X	
101	Makro	27060	Grop		18	2	06.11.2015	EB			
102	Makro	16920	Grop (ovn?)	1P32146	Ovn	2	18.11.2015	MW		X	
103	Makro	15900 / 31000	Grøft (luftkanal?)	1P30885		2	18.11.2015	MW			
104	14 ^c	32205	Ildsted? Kullag?	1P32072	32	2	27.11.2015	MW			
105	14 ^c /Makro	32185	Ildsted	1P32380	31	2	27.11.2015	EB		X	
106	14 ^c	24820	Kokegrop			2	12.11.2015	EB			
107	14 ^c	4605	Kokegrop			2	12.11.2015	EB			
108	14 ^c	9910	Kokegrop			2	12.11.2015	EB			
109	14 ^c	21920	Ildsted	1P30874		2	15.11.2015	MW			
110	14 ^c	15770	Ildsted	1P30875		2	15.11.2015	MW			
111	14 ^c	16470	Ildsted	1P30876		2	15.11.2015	MW			
112	Makro	11925	Ildsted	1P30877	18	2	15.11.2015	MW			
113	14 ^c	30360	Ildsted	1P30878	18	2	15.11.2015	MW			
114	Makro	17000	Grøft	1P30879		2	15.11.2015	MW			
115	14 ^c	16800	Ildsted	1P30880		2	15.11.2015	MW			
116	Makro	17160	Grop	1P30881		2	15.11.2015	MW			
117	14 ^c /Makro	19550	Grop	1P30882		2	15.11.2015	MW		X	
118	14 ^c	15500	Ildsted	1P30883		2	15.11.2015	MW			
119	14 ^c	31000	Grop, grøft	1P30884		2	15.11.2015	MW			
120			UTGÅR	VOID							
121	Makro	32016	Veifar, øvre nivå	1P32049	Sundeveien	Sjakt 1	24.11.2015	MW		X	
122	Makro	32016	Veifar, nedre nivå (nederst)	1P32050	Sundeveien	Sjakt 1	24.11.2015	MW		X	
123	Makro	32016	Veifar, nedre nivå	1P32051	Sundeveien	Sjakt 1	24.11.2015	MW		X	
124	Makro/pollen	32016	Veifar, makro og pollenserie	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	24.11.2015	MW			
125	14 ^c	19340	Ildsted	1P32062		2	26.11.2015	MW			
126	14 ^c	18200	Ildsted	1P32063		2	26.11.2015	MW		X	
127	14 ^c	4095	Kokegrop	1P32064		2	26.11.2015	MW			
128	Makro	32075 / 202046	Steinmur/steinfylt kulturlag	1P32070	A30	2	27.11.2015	MW	X	X	O
129	Makro	8950	Stolpehull	1P32575	5	3	27.11.2015	MW	X		
130	Makro	8080	Stolpehull	1P32576	5	3	27.11.2015	MW			O
131	Makro	7910	Stolpehull	1P32577	5	3	27.11.2015	MW	X	X	O
132	Makro	17980	Stolpehull	1P32580	13	2	03.12.2015	MW	X		O
133	Makro	17500	Ildsted	1P32584		2	03.12.2015	MW			
134	Makro	10000	Ildsted	1P27852	18	2	30.10.2015	SDD		X	
135	Makro	11925	Ildsted	1P27851	18	2	30.10.2015	SDD		X	
136	Makro	26300	Ildsted	1P27850	18	2	30.10.2015	SDD		X	
137	14 ^c	17500	Ildsted	1P32584		2	02.12.2015	MW			
138	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32706	A31	2	15.12.2015	MW			

Vedlegg 5 Liste over naturvitenskapelige prøver

139	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32713	A31	2	15.12.2015	MW			
140	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32711	A31	2	15.12.2015	MW			
141	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32712	A31	2	15.12.2015	MW			
142	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32709	A31	2	15.12.2015	MW			
143	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32703	A31	2	15.12.2015	MW			
144	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32700	A31	2	15.12.2015	MW			
145	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32705	A31	2	15.12.2015	MW			
146	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32710	A31	2	15.12.2015	MW			
147	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32708	A31	2	15.12.2015	MW			
148	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32701	A31	2	15.12.2015	MW			
149	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32707	A31	2	15.12.2015	MW			
150	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32702	A31	2	15.12.2015	MW			
151	Fosfat	201988	Steinlagt kulturlag/gulv	1P32704	A31	2	15.12.2015	MW			
152	Makro	18015	Stolpehull	1P32752	13	2	15.12.2015	MW	X	X	O
153	Makro	18965	Stolpehull	1P32754	13	2	15.12.2015	MW	X	X	O
154	Makro	32090	Ildsted	1P32716	A30	2	15.12.2015	MW	X		O
155	Makro	24900	Profil 32320/sti 24900	1P32715	Sti	2	15.12.2015	MW		X	
156	Makro	32220	Profil 32542/kulturlag 32220	1P32714	A32	2	15.12.2015	MW		X	
157	Makro	18490	Stolpehull	1P32753	13	2	15.12.2015	MW		X	O
158	Makro	20610	Stolpehull	1P32755	28	2	15.12.2015	MW			
159	Makro	22090	Røys (grav?)	1P32696		2	15.12.2015	MW		X	
160	Makro	25015	Profil 32060/kulturlag 25015	1P32695	A31	2	15.12.2015	MW		X	
161	Makro	32385	Grop	1P32694	A31	2	15.12.2015	MW		X	
162	Makro	25045	Profil 32540/kulturlag 25045	1P32693	A31	2	15.12.2015	MW		X	
163	Pollen	32016	Veifar	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	15.12.2015	MW			
164	Pollen	32016	Veifar	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	15.12.2015	MW			
165	Pollen	32016	Veifar	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	15.12.2015	MW			
166	Pollen	32016	Veifar	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	15.12.2015	MW			
167	Pollen	32016	Veifar	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	15.12.2015	MW			
168	Pollen	32016	Veifar	1P32052	Sundeveien	Sjakt 1	15.12.2015	MW			
169	14 ^c	16250	Ildsted	1P201703	28	2	29.01.2016	EB	X	X	O
170	Makro	16830	Stolpehull	1P150200	28	2	29.01.2016	EB		X	
171	Makro	16680	Stolpehull	1P150202	28	2	29.01.2016	EB	X		O
172	Makro	16320	Stolpehull	1P150201	28	2	29.01.2016	EB	X		O
173	Makro	2180/150000	Firkantgrop m sth i hjørner, grav?	1P150023		2	29.01.2016	EB	X		O

Vedlegg 6 Liste over 14C - analyserte prøver, med dateringsresultat (sortert etter UB no)

UB_No (Univ. Belfast)	Type prøvemateriale	Am nat.vit.nr.	Type anleggsspor	IntrasisID anleggsspor	Felt nr.	Hus/Anlegg nr.	Dato BP (+/-)	Calib 1 sigma IntCal13	Calib 2 sigma IntCal13	Comment	Tidsperiode (kalib 1 sigma)
31542	trekull	2015/11-6	Ildsted	22110	2	29	1973	28	2-64	-41-(+)77	eROM
31543	trekull	2015/11-14	Grav?	2325	2	Grav 2325	2088	52	-176-45	-210-(+)26	yFORROM
31544	trekull	2015/11-35	Ildsted	1175	1	1	3071	43	-1397-1283	-1427-1223	eBA
31545	trekull	2015/11-36	Ildsted	1135 / 1105	1	1	3068	27	-1390-1336/-1323-1287	-1412-1261	eBA
31546	trekull	2015/11-38	Ildsted	1210	1	1	3011	30	-1295-1210	-1310-1157	eBA
31547	trekull	2015/11-43	Grøft	5200	1	2	3207	44	-1512-1430	-1565-1408	eBA
31548	trekull	2015/11-45A	Stolpehull	5620	1	2	2415	32	-521-409	-556-401	eFORROM
31549	trekull	2015/11-46A	Stolpehull	5500	1	2	1621	36	390-443/489-532	379-539	yROM / FVT
31550	trekull	2015/11-48	Ildsted	7195	3	3	1519	24	536-594	530-605	FVT / MRT
31551	trekull	2015/11-50A	Stolpehull	8850	3	5	3174	30	-1495-1421	-1504-1403	eBA
31552	trekull	2015/11-51	Ildsted	6340	3	3	1779	32	216-263/276-329	137-335	yROM
31553	trekull	2015/11-52	Grav?	1930	2	Grav 1930	3391	30	-1696-1644	-1750-1621	eBA
31554	trekull	2015/11-55	Lagrest / Ildsted*	25250 / 14210 / 30120	2	18	1219	27	789-868	764-886	* Øvre del av ildsted (14210/30210) / overgang mot kulturlag (25250) over. MRT / eVT
31555	trekull	2015/11-56	Ildsted	11800	2	18	1604	29	404-433/488-533	398-537	FVT
31556	trekull	2015/11-74	Kokegrop	7500	3						Mangler daterbart materiale
31557	trekull	2015/11-79	Esse	27940	3	25	1599	29	487-533	401-538	Funn av digelfragmenter FVT
31558	trekull	2015/11-86	Ildsted	12285 / 201966	2	18	1392	43	614-665	568-689	MRT
31559	trekull	2015/11-88A	Ildsted	30120	2	18					Mangler daterbart materiale
31560	trekull	2015/11-89	Ildsted	30100	2	18	1695	30	331-394	316-412	Uavklart stratigrafi, kan være yngre fase? yROM
31561	trekull	2015/11-94	Ildsted	22770	2	18	1615	23	400-430/493-512	391-474/485-535	FVT
31562	trekull	2015/11-98	Ildsted	13940	2	18	1271	29	687-725/738-768	663-777	MRT
31563	trekull	2015/11-100	Ildsted	30770	2	18	1604	33	405-434/487-533	393-540	
31564	trekull	2015/11-102	Ovn / ildgrop	16920	2		1995	32	-38-8/-4-(+)28	-54-(+)75	yFORROM / eROM
31565	trekull	2015/11-105	Ildsted	32185	2		1541	23	433-460/466-489/532-559	428-573	Under flerfaset kulturlag/steingolv FVT
31566	trekull	2015/11-112	Ildsted	11910	2	18					Mangler daterbart materiale
31567	trekull	2015/11-117	Ildsted	19550 / 32660	2		2052	24	-104-37	-120-(+)4	yFORROM
31568	trekull	2015/11-126	Ildsted	18200	2		2150	54	-213-106	-360-268/-265-52	eFORROM / yFORROM
31569	trekull	2015/11-128A	Steinfylt kulturlag / gulv?	32075 / 202046	2	30	2190	32	-356-286	-362-175	eFORROM
31570	trekull	2015/11-130A	Stolpehull	8080	3	5					Mangler daterbart materiale
31571	trekull	2015/11-131	Stolpehull	7910	3	5	3441	49	-1779-1686	-1884-1637	eBA
31572	trekull	2015/11-134	Ildsted	10000	2	18	1794	29	209-256	133-261/278-327	yROM
31573	trekull	2015/11-135	Ildsted	11925	2	18	1883	30	71-140	63-219	eROM
31574	trekull	2015/11-136	Ildsted	26300	2	18	1706	32	326-389	252-400	yROM
31575	trekull	2015/11-152A	Stolpehull	18015	2	13	3376	55	-1745-1613	-1778-1520	eBA
31576	trekull	2015/11-153A	Stolpehull	18965	2	13	3444	34	-1775-1691	-1879-1682	eBA
31577	trekull	2015/11-154A	Ildsted	32090	2	30					Mangler daterbart materiale
31578	trekull	2015/11-155	Sti, stein og gruslagt	24900	2	Sti	1650	47	336-429	321-538	yROM / FVT
31579	trekull	2015/11-156	Steinfylt kulturlag / gulv?	32220	2	31/32	1515	32	535-601	428-496/526-617	Fra profilsnitt, nivå tilhørende Anlegg 32? FVT / MRT
31580	trekull	2015/11-157	Stolpehull	18490	2	13	3285	35	-1611-1528	-1643-1496	eBA
31581	trekull	2015/11-159	Røys? Grav?	22090 / 32696*	2	Røys 22090	2966	42	-1234-1119	-1299-1043	* Prøvepunkt eBA
31582	trekull	2015/11-160	Steinfylt kulturlag / gulv?	25015	2	31	1199	29	788-870	766-894	Lag, over ildsted MRT / eVT
31583	trekull	2015/11-161	Grop, steinfylt	32385	2	31	1562	39	429-495	409-579	Arbeidsgrop, under nivå av kulturlag FVT
31584	trekull	2015/11-162	Steinfylt kulturlag / gulv?	25045	2	31	1621	31	392-431/491-531	381-538	yROM / FVT
31585	trekull	2015/11-169A	Ildsted	16250	2	28	3674	49	-2136-2014	-2153-1927	SN
31586	trekull	2015/11-170	Stolpehull	16830	2	28	1173	36	800-891	769-969	eVT
31587	trekull	2015/11-121	Veifar, steinlagt, nedre nivå	32049*	Sjakt 1	Sundeveien	380	45	1448-1521	1441-1530/1539-1635	* Prøvenr sMA
31588	trekull	2015/11-122	Veifar, steinlagt, øvre nivå	32050*	Sjakt 1	Sundeveien	1120	46	883-987	853-1013	* Prøvenr eVT / yVT
31589	trekull	2015/11-123	Veifar, steinlagt, øvre nivå	32051*	Sjakt 1	Sundeveien	1101	46	893-988	861-1021	* Prøvenr eVT / vVT

Vedlegg 6 Liste over 14C - analyserte prøver, med dateringsresultat (sortert etter UB no)

32936	forkullet lyng	2015/11-1	Grav?	2160	2	Grav 2160	2344	26	-409-390	-484-377		eFORROM
32937	trekull	2015/11-2	Grav?	2360	2	Grav 2360	1275	36	682-726/738-768	660-778 mm		MRT
32938	trekull	2015/11-45B	Stolpehull	5620	1	2	2467	42	-753-681/-670-609/-594-515	-767-428/-418-416		yBA
32939	trekull	2015/11-46B	Stolpehull	5600	1	2	2724	29	-896-836	-919-813		yBA
32940	forkullede stikker/stengler	2015/11-49	Ildsted	8960	3		1518	29	535-597 mm	429-495/527-610 mm		FVT / MRT
32941	trekull	2015/11-50B	Stolpehull	8850	3	5	3149	48	-1336-1323 mm	-1509-1286		eBA
32942	trekull	2015/11-88B	Ildsted	30120	2	18	1199	29	788-870 mm	766-894 mm		MRT / eVT
32943	forkullet hønsegras	2015/11-87	Ildsted	12070	2	18	1746	29	271-332 mm	233-382		yROM
32944	trekull	2015/11-95	Ildsted	19985	2	18	974	38	1019-1049/1084-1124 mm	1011-1156		yVT / tMA
32945	forkullet kornfros, bygg	2015/11-96	Ildsted	24320	2	18	862	25	1164-1211	1152-1249		tMA
32946	forkullet kornfros, bygg	2015/11-128B	Steinfylt kulturlag / gulv?	32075 / 202046	2	30	2219	28	-264-209 mm	-371-203		eFORROM
32947	trekull	2015/11-129	Stolpehull	8950	3	5	2896	40	-1127-1010 mm	-1212-975		eBA / yBA
32948	trekull	2015/11-130B	Stolpehull	8080	3	5	2784	46	-1001-895	-1044-829		yBA
32949	forkullet kornfros, naken bygg	2015/11-132	Stolpehull	17980	2	13	3187	31	-1464-1433 mm	-1512-1409		eBA
32950	forkullet kornfros, bygg	2015/11-152B	Stolpehull	18015	2	13	2977	46	-1264-1123	-1306-1048		eBA
32951	trekull	2015/11-153B	Stolpehull	18965	2	13	3195	40	-1500-1432	-1545-1395		eBA
32952	trekull	2015/11-154B	Ildsted	32090	2	30	2039	36	-96-(+)?	-123-(+)?		yFORROM / eROM
32953	trekull	2015/11-169B	Ildsted	16250	2	28	3817	34	-2301-2200	-2350-2190		SN
32954	trekull	2015/11-171	Stolpehull	16680	2	28	1315	30	660-694 mm	655-724		MRT
32955	forkullede stikker/stengler	2015/11-172	Stolpehull	16320	2	28	2235	28	-295-229	-324-205		eFORROM
32956	forkullet kornfragment	2015/11-173	Fvlmasse, i grop m/ stolper i fire hjørner	2180 / 15000	2		1700	34	328-393	310-409		yROM

Treslagsbestemmelse av arkeologisk trekull fra Nore Sunde i Stavanger kommune, Rogaland fylke (PR-10471)

Oppdragsgiver: Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger, 4036 Stavanger
 Kontakt: prosjektleder Even Bjørdal
 Rapport dato: 07.03.2016
 Utarbeidet ved: Andreas J. Kirchhefer, dr. scient., Skogåsvegen 6, 9011 Tromsø.
 Epost: post@dendro.no, mob.: 995 30 332. Org.-nr.: 994 482 181 MVA.

KONKLUSJON

De fleste prøvene inneholdt tilstrekkelige mengder trekull av kortlevd løvtre eller annet materiale med lav egenalder, som skal være godt egnet til radiokarbondatering. Stort sett ble dette trekullet artsbestemt til bjørk eller hassel. Kvist ble prioritert til datering.

Prøvene 14, 121 og 130 ga ikke utslag på vekta. Mengden av trekull kan likevel ligge rundt 0,01 g og dermed muligens stort nok til en AMS-datering.

Prøvene 74, 112, 123 og 154 inneholdt bare eik, bartre og/eller ikke-identifiserbart trekull. Ved tolking av eventuelle dateringsresultater må det her tas hensyn til potensielt for høy alder. Barken i prøve 88 antar jeg å være av eik, og barkens egenalder vil være avhengig av om det ble brent fersk eller tørr ved.

Det ble funnet korn i to prøver (52, 102).

RESULTATER

Prøve nr.	Kontekst	g (tot)	g (dat)	Fragmenter til datering	Kommentar
2015/11-6	ildsted	3,79	0,19	2 hassel, 2 rogn, 1 bark	Forkastet: 2 eik (29 %).
2015/11-14	grav (båt?)	0,04	na	1 lyng, 1 hassel, 1 rogn	Forkastet: 4 eik/indet. (50 %), 1 furu (13 %).
2015/11-35	ildsted	2,89	0,47	6 hassel, 4 bjørk	Forkastet: 2 eik (17 %).
2015/11-36	ildsted	25,90	0,39	5 bjørk	Kvist(?) Ø 15-20 mm. Mye eik/ringporet i rest (90 %).
2015/11-38	ildsted	37,43	0,20	10 hassel	Kvist Ø 2-6 mm. Alternativ 2: 2 løvtrekvist Ø 5-10 mm (0,06 g, bjørk?). Hasselnøttskall.
2015/11-43	grøft	3,26	0,81	10 løvtre	Trolig hassel. Forkastet: 5 eik (33 %).
2015/11-45	stolpehull	5,52	0,15	3 bjørk	Kvist Ø 5-10 mm.

Prøve nr.	Kontekst	g (tot)	g (dat)	Fragmenter til datering	Kommentar
					Rest: mest eik (>90 %).
2015/11-46	stolpehull	0,46	0,03	3 løvtre, 2 lyng, frø, bark/makro	Løvtre: bjørk? Forkastet: 2 eik (ca 12 %).
2015/11-48	ildsted	3,35	0,11	5 hassel, 1 løvtre	Noe småkvist. Forkastet: 20 furu (77 %).
2015/11-50	stolpehull	1,45	0,15	4 hassel, 2 bjørk, 1 løvtre	Forkastet: 10 eik (59 %).
2015/11-51	ildsted	49,18	0,70	7 bjørk/bark	Kvist Ø 20-30 mm og bark. I resten: 2 furu (22 %)
2015/11-52	flatmarksgrav	0,63	0,14	6 hassel, 4 bjørk	2 korn. Forkastet: 1 eik (>6 %), 5 ubest.
2015/11-55	ildsted	4,04	0,43	3 bjørk, 2 hassel	Kvist Ø 3-15 mm.
2015/11-56	ildsted	3,25	0,38	10 hassel	
2015/11-74	kokegrop	4,51	ingen	ingen	Bare eik.
2015/11-79	esse?	4,08	0,03	1 hassel, 1 løvtre/vier	Forkastet: 35 eik (83 %), 5 furu (12 %).
2015/11-86	ildsted	5,58	0,07	6 lyng	Diameter 1-4 mm. Alternativ: 6 løvtre (vier/selje, lind?)
2015/11-88	ildsted	5,68	0,27	2 bark (eik)	Bare eik (> 95%).
2015/11-89	ildsted	5,21	0,07	3 løvtre, 2 bjørk, 1 hassel	1 kvist Ø 5 mm. Alternativ: 1 bark (eik? 0,05 g). Forkastet: 30 eik (81 %).
2015/11-94	ildsted	3,53	0,17	1 hassel	Kvist Ø 20 mm, 7 år, uttak = ytre ringer med bark. Forkastet: 3 furu (ca. 67 %).
2015/11-98	ildsted	51,9	0,64	10 bark	Jfr stikkprøver av kullet trolig bjørkebark.
2015/11-100	ildsted	3,58	0,09	1 hassel	Kvist Ø 20 mm, 4 år og bark. Alternativ: 6 hassel, 2 bjørk (0,56 g). Forkastet: 1 eik (10 %).
2015/11-102	grop/ brent leire	0,40	0,04	15 hassel, 1 bjørk	Ett korn. I rest: 1 furu (6 %).
2015/11-105	ildsted	2,65	0,05	2 lyng	Diameter 3-4 mm. Alternativ: 10 bjørk (0,24 g). I rest: 1 furu (7 %), 1 eik (7 %).
2015/11-112	ildsted	2,50	? ?		Bare furu (>50)
2015/11-117	ildsted ved grop	3,62	0,22	5 bjørk, 3 hassel, 2 vier/osp	Mest furu (>90 %).
2015/11-121	gammel vei	0,03	na	4 løvtre	Smått, skjørt. Forkastet: 1 eik (10 %), 3 bartre (30 %). Rest: 2 oppsmuldrete, indet.
2015/11-122	gammel vei	0,05	0,02	6 løvtre	Smått, skjørt. Rest: indet. Forkastet: 1 eik (9 %), 1 furu (9 %).
2015/11-123	gammel vei	0,10	? ?		Smått, skjørt. Forkastet: 2 eik (ca. 20 %), 3 furu (ca. 30 %). Rest: indet.

Prøve nr.	Kontekst	g (tot)	g (dat)	Fragmenter til datering	Kommentar
2015/11-126	ildsted	1,17	0,03	4 løvtre, 3 bark	
2015/11-128	steinfundam.	1,77	0,21	6 hassel	Kvist Ø 3-15 mm.
2015/11-130	stolpehull	1,05	na	2 bjørk, 1 bark, 1 hasselnøttskall	Nok for datering? Forkastet: 50 eik (93 %)
2015/11-131	stolpehull	0,19	0,04	7 hassel, 2 bjørk	1 mulig hasselkvist, Ø 8 mm. Forkastet: 3 eik (25 %).
2015/11-134	ildsted	46,23	0,11	2 hassel	Forkastet: 10 eik (14 %), 2 furu (71 %).
2015/11-135	ildsted	3,11	0,11	8 løvtre, 2 hassel	Smalringet løvtre.
2015/11-136	ildsted	3,59	0,10	6 hassel, 2 bjørk	Forkastet: 13 eik (62 %).
2015/11-152	stolpehull	2,97	0,27	5 bjørk, 4 hassel, 1 bark	
2015/11-153	stolpehull	2,95	0,29	5 bjørk, 5 hassel	
2015/11-154	ildsted	42,50	ingen	ingen	Furu (86 %), eik (6 %).
2015/11-155	gruslagt sti	0,19	0,03	3 lyng, 3 bjørk, 1 hassel, 3 løvtre	Forkastet: 15 eik/indet. (60 %). 2 mørk-glassaktige fragmenter («slagg»).
2015/11-156	fundament	0,32	0,14	3 bjørk, 2 bark, 1 hassel, 1 lyng, 3 løvtre	Forkastet: 9 eik (43 %), 2 furu (10 %).
2015/11-157	stolpehull	2,93	0,60	7 hassel, 3 bjørk	
2015/11-159	røys (grav?)	0,31	0,08	10 hassel	Forkastet: 2 eik (17 %).
2015/11-160	steinlag/gulv	0,76	0,21	9 bjørk, 1 hassel	Forkastet: 3 eik (16 %), 6 indet.
2015/11-161	steinfylt grop	2,06	0,07	1 hassel	Kvist Ø 9 mm. Alternativ: 3 bjørk, 2 hassel (0,21 g). Forkastet: 3 furu (30 %).
2015/11-162	steinlag/gulv	0,63	0,16	7 lyng	Diameter 2-3 mm
2015/11-169	ildsted	2,25	0,03	9 lyng, 1 løvtre	Til dels innsatt med fett. Ekstra: 1 ubestemt makrofossil
2015/11-170	stolpehull	0,32	0,03	5 bjørk	Forkastet: 10 eik (43 %), 8 furu (35 %).

g (tot) = gram totalt, g (dat) = gram til datering

na = ingen utslag på vekta, muligens rundt 0,01 g

løvtre = diffusporet løvtre med porer singulær eller i korte radier, antatt kortlevd

Arts-/taksonliste:

norsk navn	engelsk / vitenskapelig navn
bjørk	birch / <i>Betula</i> sp.
eik	oak / <i>Quercus</i> sp.
furu	Scots pine / <i>Pinus sylvestris</i>
hassel	hazel / <i>Corylus avellana</i>
lind	lime / <i>Tilia cordata</i>
vier/selje, osp	Willows, sally, trembling aspen / <i>Salix</i> sp., <i>Populus tremula</i>

METODE

Målet ved rutinemessig sorteringsarbeid er å velge et minimum av 10 trekullfragmenter per prøve (= pose) som er egnet til radiokarbondatering. For å kunne studere cellestrukturen må trekullfragmentene knekkes minst én og helst tre ganger. Antall trekullbiter i tabellen henviser til antallet fragmenter før analysen, mens posen med sortert trekull til radiokarbonanalyse vil inneholde det minst 3-dobbelte antallet. Andel eik og furu oppgis normalt i forhold til summen av alle studerte trekullfragmenter i prøven.

Treslagsbestemmelsen foretas under stereolupe med 20-160 x forstørrelse (Nikon AZ100). Trekullprøvene blir veidd til nærmeste 0,01 g (Sagitta 600 g).

Muligheten til artsbestemmelse av trekull innenfor henholdsvis bartrær, ringporete og diffusporete løvtrær og lyng kan være noe begrenset. Dette kan til dels være grunnet likheten i vedmorfologien mellom ulike arter, til dels grunnet begrensede prepareringsmuligheter av trekull (ingen tynnsnitt, men ferske bruddflater). Imidlertid vil de ulike artene av nordlige, diffusporete løvtrær oppnå omtrent samme levealder; 1) Til gruppen med solitære porer hører rogn og asal (*Sorbus* sp.), hagtorn (*Crataegus* sp.) og villapal (*Malus sylvestris*). 2) Til gruppen med korte radier av porer tilhører bjørk (*Betula*) og vier/selje/osp (*Salix/Populus*). 3) Blant arter med lange rader av porer finnes hassel (*Corylus avellana*), kristtorn (*Ilex aquifolium*), or (*Alnus* sp.) og i varmere klima agnbøk (*Carpinus betulus*). Jeg anser det for uproblematisk å slå disse sammen i dateringsformål. Blant trekullfragmentene blir slike med bark eller barkkant, spesielt kvister, lyng og forkullede røtter foretrukket.

Trekullfragmenter av bartre og ringporete løvtrær som eik blir forkastet på grunn av potensielt høy egenalder. Datering av disse kan gi for høye aldre i forhold til den arkeologiske konteksten. Hos furu for eksempel kan dette skyldes høy levealder (Forfjordalen >750 år; Kirchhefer 2001, oppdatert), langsom nedbryting på tørr mark (Dividalen opp til 1700 år; Kirchhefer 2005) eller bruk som bygningsmateriale o.s.v. Også rekved er en type materiale med potensielt høy egenalder, i nord deriblant gran (*Picea abies*), edelgran (*Abies* sp.) og lerk (*Larix sibirica*) fra NV-Russland og Sibir.

REFERANSER

- Grosser D (2003): *Die Hölzer Mitteleuropas: Ein mikrophotographischer Lehratlas*, Verlag Kessel.
- Hather JG (2000): *The identification of the Northern European woods: a guide for archaeologists and conservators*. London: Archetype.
- Kirchhefer AJ (2001): *Reconstruction of summer temperatures from tree-rings of Scots pine (Pinus sylvestris L.) in coastal northern Norway*. The Holocene 11(1), 41-52.
- Kirchhefer AJ (2005): A discontinuous tree-ring record AD 320-1994 from Dividalen, Norway: inferences on climate and tree-line history. I: Broll, G. & Keplin, B. (red.) *Mountain Ecosystems - Studies in Treeline Ecology*. Springer, Berlin, p. 219-235.
- Mork E (1966): *Vedantomi. With an identification key for microscopic wood-sections*. Oslo: Johan Grundt Tanum.
- Schweingruber FH (1990): *Mikroskopische Holzanatomie*. Birmensdorf: WSL.

Treslagsbestemmelse av arkeologisk trekull fra prosjekt Nore Sunde i Stavanger kommune, Rogaland (PR-10471)

Oppdragsgiver: Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger, 4036 Stavanger
Kontakt: arkeolog Even Bjørdal
Rapport dato: 22.09.2016
Utarbeidet ved: Andreas J. Kirchhefer, dr. scient., Skogåsvegen 6, 9011 Tromsø.
Epost: post@dendro.no, mob.: 995 30 332. Org.-nr.: 994 482 181 MVA.

KONKLUSJON I alt 6 prøver (45, 50, 95, 129, 130, 153) inneholdt tilstrekkelige mengder av kull av treslag med lav egenalder (bjørk, hassel) som skal være godt egnet til radiokarbondatering.

Fra prøve 88 (eik) foreslår jeg å bruke bark som dateringsmateriale.

Fra prøve 154 foreslår jeg å datere en furukvist med bark som jeg antar har lav egenalder. Her finnes også bjørkekull (uten bark/barkkant) som kan sendes inn.

I de resterende 5 prøvene (1, 2, 46, 169, 171) fantes lite kull av kortlevde arter, men mengden kan likevel være tilstrekkelig til en AMS-datering (0,01 g).

Hos prøve 1 bør det tas høyde for at lyng kan være eldre en den arkeologiske konteksten (røtter/råhumus).

RESULTATER

Prøve nr.	Kontekst	g (tot)	g (dat)	Fragmenter til datering	Kommentar
1	2160 Grav?	0,76	na	7 lyng	Alternativ: 8 løvtrær/lyng. Forkastet: 1 mulig eik (6 %).
2	2360 Grav	1,71	na	4 bjørk, 2 hassel	Alternativ: 5 lyng 1-2 mm (na). Forkastet: 3 eik (17 %).
45	5620 Stolpehull	34,01	0,42	4 bjørk, 2 hassel	Kvister med diameter 2 mm (1x) og 10 mm (5x), alle med bark eller barkant
46	5600 Stolpehull	2,72	na	4 bjørk	Alternativ: 3 lyng (na). Bør slås sammen? Forkastet: 2 eik (ca 10 %) og ca 10 ubestemte.
50	8850 Stolpehull	16,32	0,03	4 hassel	Alternativ: 4 bjørk (ev med annet løvtre, 0,05 g). Forkastet: 5 eik (38 %).
88	30120 Ildsted	18,44	0,18	1 bark (eik)	Alt trekull, unntatt 1 ubestemt, er eik.
95	19985 Ildsted	17,47	0,03	4 bjørk, 1 hassel	Forkastet: 10 ubestemte, 1 eik (6 %), 6 furu (33 %). 1 bein.
129	8950 Stolpehull	1,97	0,21	10 hassel	Forkastet: 2 eik (17 %).
130	8080 Stolpehull	3,94	0,04	3 hassel, 1 bjørk	Forkastet: 10 eik (71 %).
153	18965 Stolpehull	7,14	0,25	5 hassel, 5 bjørk	Forkastet: 2 ubestemte diffusporete løvtre.
154	32090 Ildsted	37,41	0,71	1 furukvist	Kvist med bark, Ø 13mm. Alternativ: 3 bjørk (0,08 g). Forkastet: 13 furu (>99 %), 1 eik (<1 %) 1 ubest.
169	16250 Ildsted	19,85	na	4 løvtre (kvist)	Mulig bjørk, kvist Ø 2-3 mm. Alternativ: 5 Lyng, Ø 1-2 mm. Slås ev sammen. Forkastet: 21 ubestemte.
171	16680 Stolpehull	2,78	na	4 bjørk	Ekstra: 1 lyng (1 mm, na). Slås ev sammen. Forkastet: 7 eik (33 %), 9 ubestemte.

g (tot) = gram totalt, g (dat) = gram til datering

na = ingen utslag på vekta, muligens rundt 0,01 g

løvtre = diffusporet løvtre med porer singulær eller i korte radier, antatt kortlevd

Arts-/taksonliste:	norsk navn	engelsk (vitenskapelig) navn
	bjørk	birch (<i>Betula sp.</i>)
	eik	oak (<i>Quercus sp.</i>)
	furu	Scots pine (<i>Pinus sylvestris</i>)
	hassel	hazel (<i>Corylus avellana</i>)

METODE

Målet ved rutinemessig sorteringsarbeid er å velge et minimum av 10 trekullfragmenter per prøve (= pose) som er egnet til radiokarbondatering, For å kunne studere cellestrukturen må trekullfragmentene knekkes minst én og helst tre ganger, Antall trekullbiter i tabellen henviser til antallet hele studerte fragmenter før analysen, mens posen med sortert trekull til radiokarbonanalyse vil inneholde det minst 3-dobbelte antallet, Andel eik og furu oppgis normalt i forhold til summen av alle studerte trekullfragmenter i prøven,

Treslagsbestemmelsen foretas under stereolupe med 20-160 x forstørrelse (Nikon AZ100), Trekullprøvene veies til nærmeste 0,01 g (Sagitta 600 g).

Muligheten til artsbestemmelse av trekull innenfor henholdsvis bartrær, ringporete og diffusporete løvtrær og lyng kan være noe begrenset, Dette kan til dels være grunnet likheten i vedmorfologien mellom ulike arter, til dels grunnet begrensede prepareringsmuligheter av trekull (ingen tynnsnitt, men ferske bruddflater), Imidlertid vil de ulike artene av nordlige, diffusporete løvtrær oppnå omtrent samme levealder; 1) Til gruppen med solitære porer hører rogn og asal (*Sorbus* sp.), hagtorn (*Crataegus* sp.) og villapal (*Malus sylvestris*), 2) Til gruppen med korte radier av porer tilhører bjørk (*Betula* sp.) og vier/selje/osp (*Salix/Populus*), 3) Blant arter med lange rader av porer finnes hassel (*Corylus avellana*), kristtorn (*Ilex aquifolium*) og or (*Alnus* sp.), Jeg anser det for uproblematisk å slå disse sammen i dateringsformål, Blant trekullfragmentene blir slike med bark eller barkkant, spesielt kvister, lyng og forkullede røtter foretrukket, dog med forbehold om at lyng og røtter kan stamme fra eldre råhumus,

Trekullfragmenter av bartre og ringporete løvtrær som eik blir forkastet på grunn av potensielt høy egenalder, Datering av disse kan gi for høye aldre i forhold til den arkeologiske konteksten, Hos furu for eksempel kan dette skyldes høy levealder (Forfjordalen >750 år; Kirchhefer 2001, oppdatert), langsom nedbryting på tørr mark (Dividalen opp til 1700 år; Kirchhefer 2005) eller bruk som bygningsmateriale o,s,v, Også rekved er en type materiale med potensielt høy egenalder, i nord deriblant gran (*Picea abies*), edelgran (*Abies* sp.) og lerk (*Larix sibirica*) fra NV-Russland og Sibir,

REFERANSER

- Grosser D (2003): *Die Hölzer Mitteleuropas: Ein mikrophotographischer Lehratlas*, Verlag Kessel,
- Hather JG (2000): *The identification of the Northern European woods: a guide for archaeologists and conservators*, London: Archetype,
- Kirchhefer AJ (2001): *Reconstruction of summer temperatures from tree-rings of Scots pine (Pinus sylvestris L.) in coastal northern Norway*, *The Holocene* 11(1), 41-52,
- Kirchhefer AJ (2005): *A discontinuous tree-ring record AD 320-1994 from Dividalen, Norway: inferences on climate and tree-line history*, I: Broll, G, & Keplin, B, (red,) *Mountain Ecosystems - Studies in Treeline Ecology*, Springer, Berlin, p, 219-235,
- Mork E (1966): *Vedantomi, With an identification key for microscopic wood-sections*, Oslo: Johan Grundt Tanum,
- Schweingruber FH (1990): *Mikroskopische Holzanatomie*, Birmensdorf: WSL,

MILJÖARKEOLOGISKA LABORATORIET

RAPPORT nr. 2017-021

**Markkemiska och –fysikaliska analyser av
jordprover från lokal 141996, Nore Sunde gnr
41, Stavanger kommune, Rogaland, Norge.**

Av

Samuel Eriksson & Johan Linderholm

INSTITUTIONEN FÖR IDÉ – OCH SAMHÄLLSSTUDIER

Markkemiska och –fysikaliska analyser av jordprover från Nore Sunde gnr 41, Stavanger kommune, Rogaland, Norge.

*Av Johan Linderholm & Samuel Eriksson
Miljöarkeologiska laboratoriet
Institutionen för idé- och samhällsstudier, Umeå Universitet*

Inledning

Information om undersökningen har lämnats av Even Bjørdal, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger:

- På utgravingsfeltet ID 141996 på garden Nordre Sunde gnr 41, Stavanger k., blei det ved arkeologisk forvaltningsutgraving (fagleg fjerning av kulturminne etter dispensasjon frå Kulturminnelova) påvist restar etter hus og graver frå førhistorisk tid.
- Lokaliteten var dominert av spor etter fleire bygningar frå eldre og yngre jernalder (c. 500 f. Kr. – c. 1050 e. Kr.) – blant desse var Hus 31, som kan ha hatt funksjon som bygning for husdyr (ku, hest, får). For å finne ut av dette, blei det tatt fosfatprøver frå undergrunnsmassen (silt, sand, grus) både under det aktuelle steinlagde golvet og frå området rett utanfor golvet (dvs lenger mot S)
- Ei samling funntomme nedgravningar i den sørlege delen av ID 141996, er tolka som eit felt med flatmarksgraver, mest truleg frå yngre jernalder. Nokre utvalde gravstrukturar her har prøvene 2015/11: 3-5 (grav 2360), 7-8 (grav 2360), 12-13 (grav 3095), 15-19 (grav 2485), 21-23 (grav 2325), 25-26 (grav 2325), 27-31 (grav 2590) knytt til seg – desse prøvene blei tatt ut frå a) undergrunnsmasse under gravfyllet, eller b) som referanseprøver, frå undergrunnsmasse eit stykke utanfor gravene.

Material

36 prover har samlats in av arkeologerna under undersökning. Provmaterial och övrig information har tillhandahållits av Even Bjørdal, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger.

Metod och Provbehandling

Kemiska och fysikaliska analyser

Innan markkemisk/fysikalisk analys torkades proverna i 30°C, varefter de sållades genom ett 1,25 mm såll. Ca 10g subsamplades för markkemisk/fysikalisk analys.

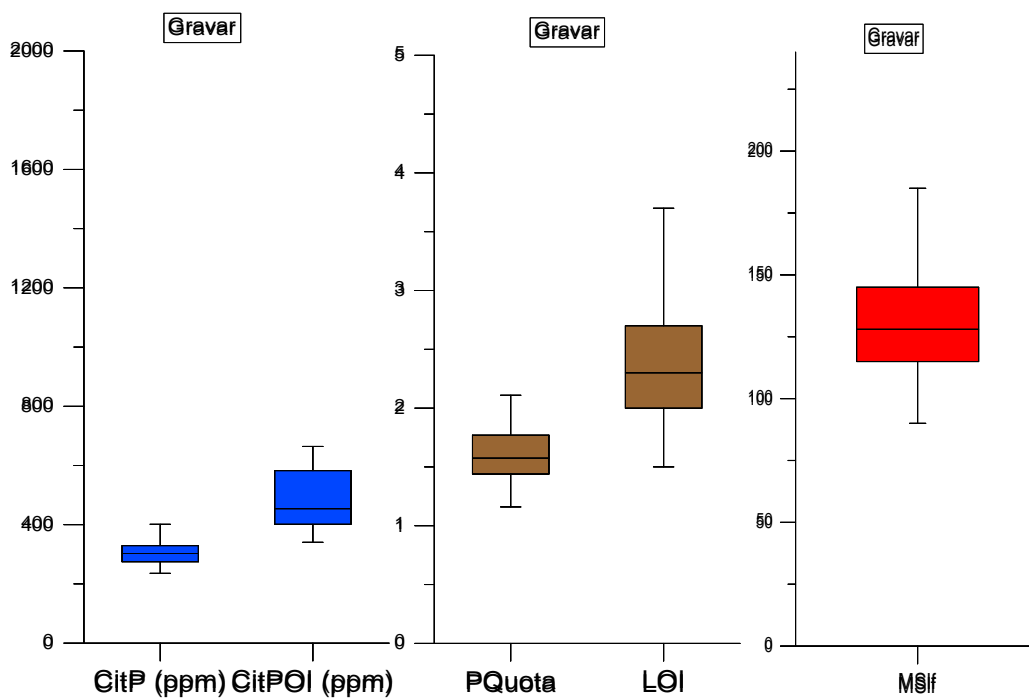
Jordproverna analyserades med avseende på 5 kemiska/ fysikaliska parametrar. De 5 parametrarna är:

1. Fosfatanalys, **Cit-P** (ppm) enligt Arrhenius och Miljöarkeologiska laboratoriets citronsyrametod. Fosfathalten anges som mg P*kg⁻¹ torr jord extraherad med citronsyra (2 %).
2. Fosfatanalys efter oxidativ förbränning, **Cit-POI** (ppm). Fosfathalten anges som mg P*kg⁻¹ torr jord extraherad med citronsyra (2 %) efter förbränning av provet vid 550°C (Engelmark och Linderholm, 1996).
3. Organisk halt, **LOI** (Loss on ignition, %) bestämd genom förbränning av provet vid 550°C i 3 timmar. Halten anges i procent av torrt prov.
4. Magnetisk susceptibilitet, **MS** (SI) bestämd på en Bartington MS3 med en MS2B mätcell. Susceptibiliteten anges som $\chi_f 10^{-8} \text{ m}^3 \text{ kg}^{-1}$ massspecifik susceptibilitet, per 10 g jord (Dearing 1994, Thomson och Oldfield, 1986). Med MS menas magnetiserbarheten hos ett material, dvs. i vilken omfattning ett jordprov förstärker ett pålagt magnetiskt fält.
5. Magnetisk susceptibilitet efter oxidativ förbränning vid 550°C, **MS550** (SI) bestämd på en Bartington MS3 med en MS2B mätcell. Susceptibiliteten anges som $\chi_f 10^{-8} \text{ m}^3 \text{ kg}^{-1}$ massspecifik susceptibilitet, per 10 g jord (Dearing 1994, Thomson och Oldfield, 1986).

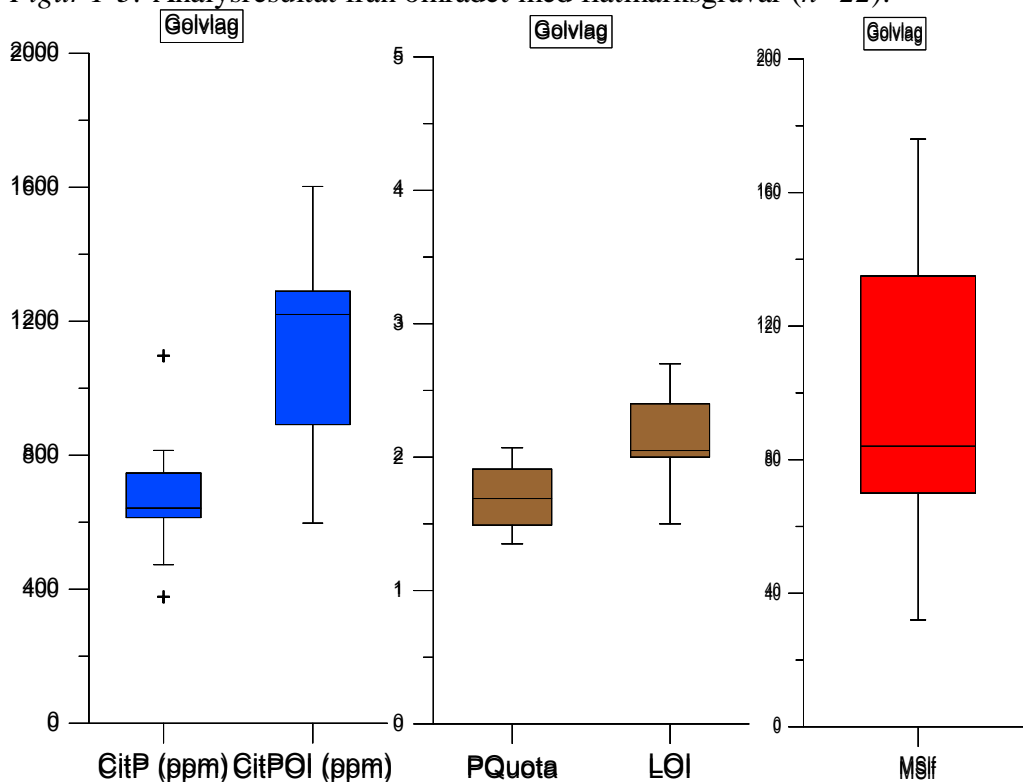
Resultat

Sammanlagt analyserads 36 prover med avseende på fem parametrar, fullständiga analysresultat återfinns i tabell 1. Analyserna från de två kontexterna redovisas separat i form av boxplottar (fig 1-6) samt som kartor (fig 7-12).

I boxplottarna (1-6) nedan framgår att fosfathalten är mycket hög i golvlagren och tämligen hög i de förmodade gravproven. För att vara direkt gravindikerande är CitP halterna väl låga men dessa är samtidigt klart kulturstörda, så finns annan kontextuell information som stöder gravtolkning är denna helt möjlig. MS värden är jämna och höga bland de förmodade gravproven medan variationen är större i golvlagret. Om det rör sig om gravar skulle kremering vara en möjlig tolkning. Den organiska halten är inte på något sätt onormal och de förmodade gravproverna uppvisar större variation, kanske till följd av större träkolsinslag.

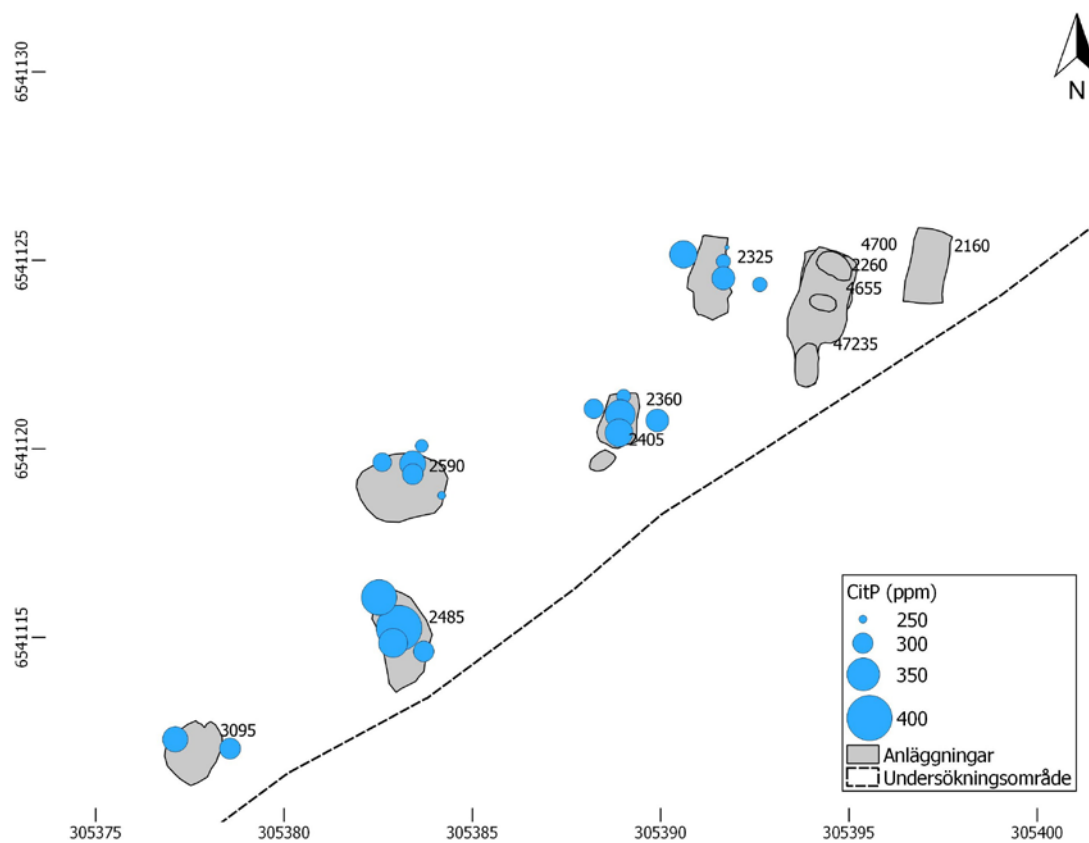

Figur 1-3: Analysresultat från området med flatmarksgravar (n=22).

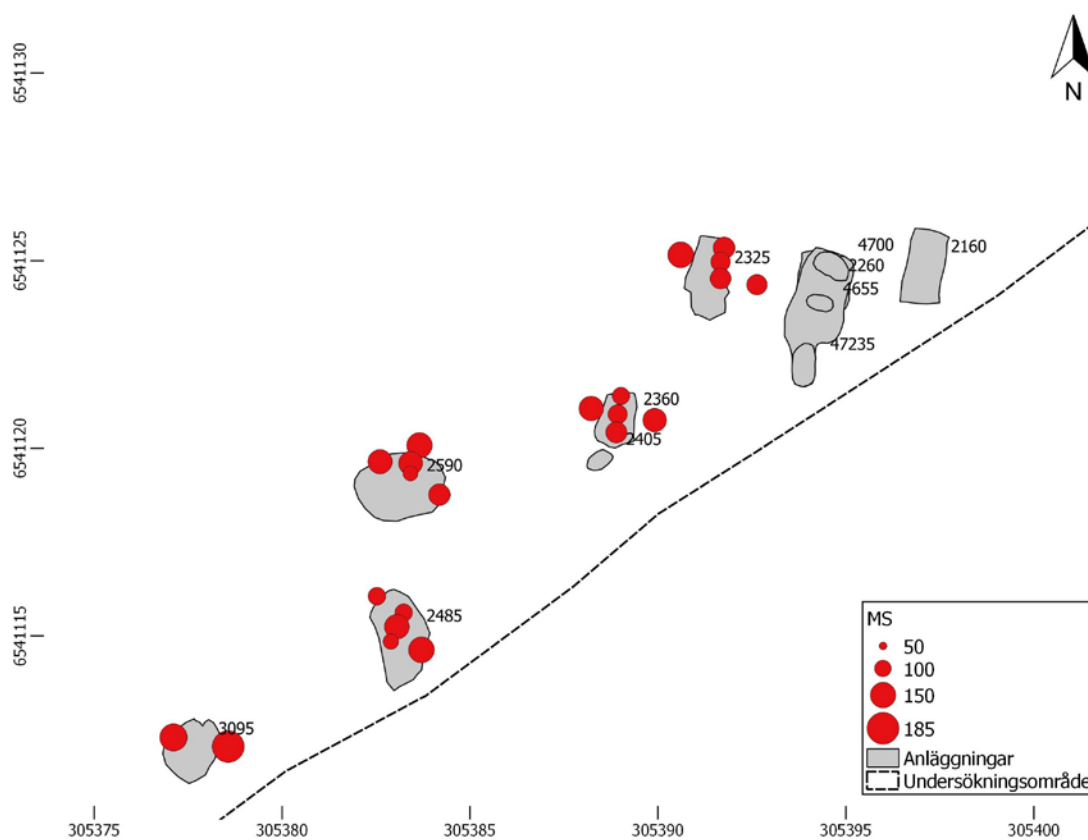

Figur 4-6: Analysresultat från golvlagret (n=14).

I figur 7 redovisas den rumsliga variationen i CitP över de förmodade gravproven. Av responsen at döma är A3095 den minst sannolika begravningskandidaten. A2360, A2405 samt A2485 utgör de starkaste. MS värden redovisas i figur 8 och dessa är genomgående jämnhöga.

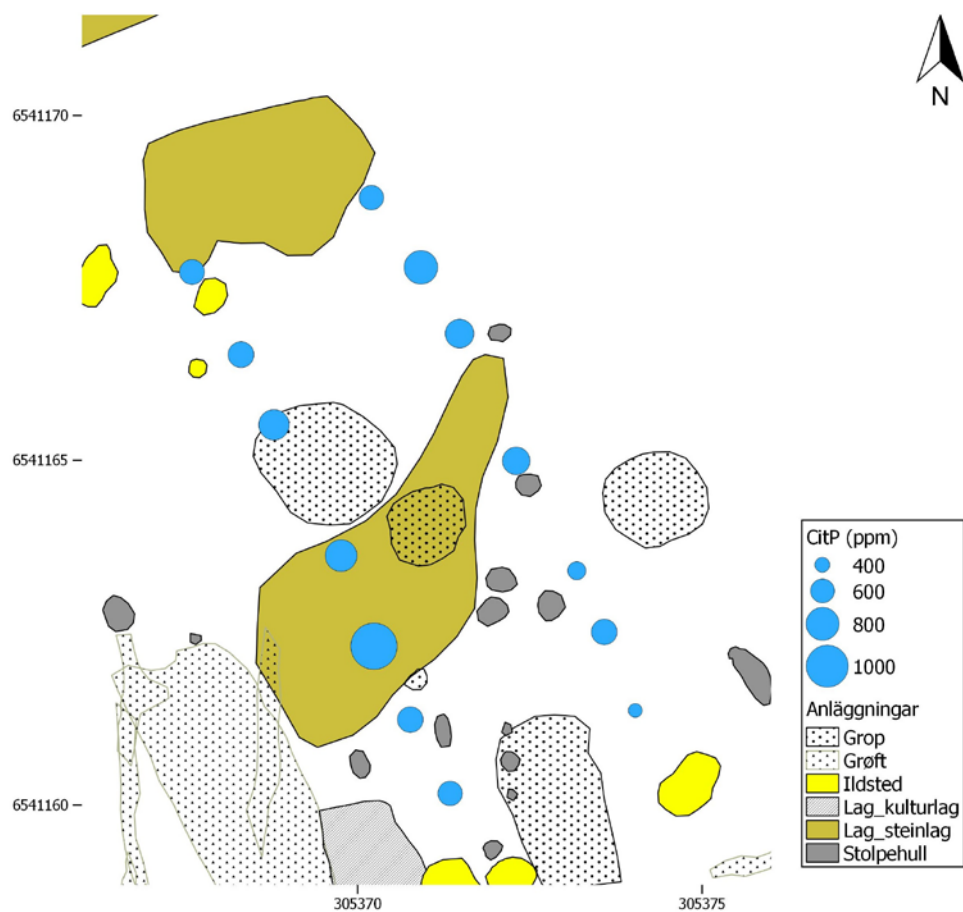

Figur 7: Analysresultat CitP över gravområdet

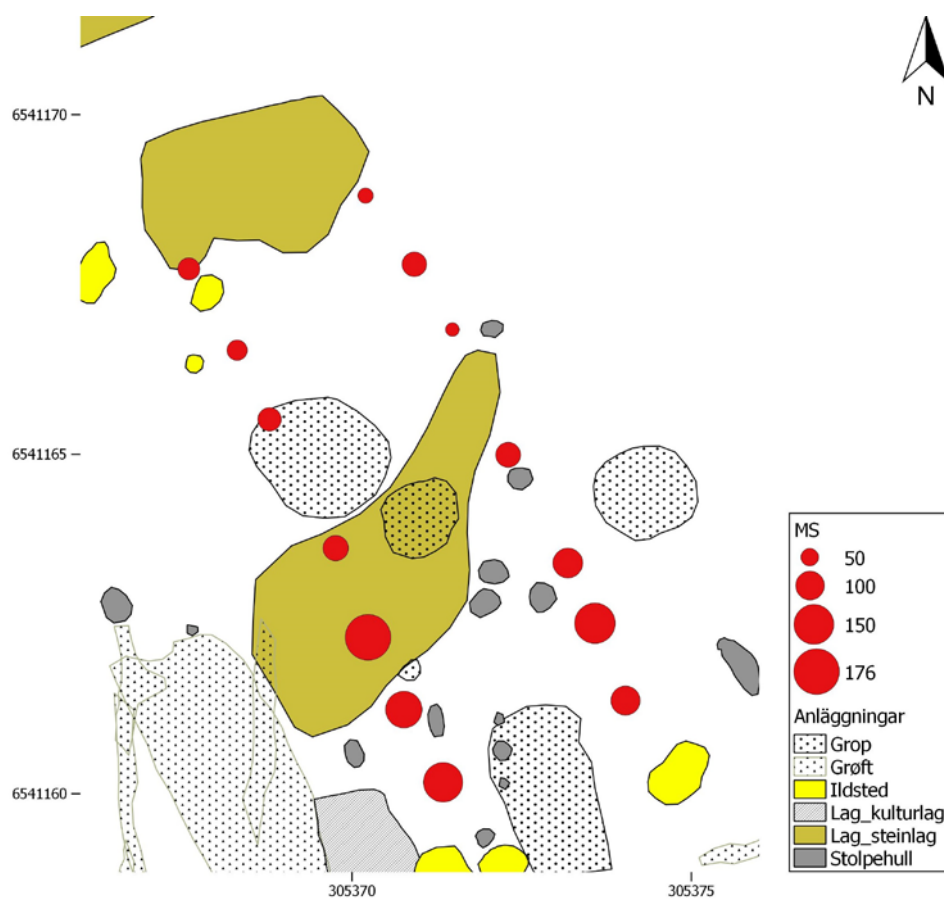
Figur 8: Analysresultat MS över gravområdet.

Figur 9 visar CitP värden i stolphålen. Trenden är endtydig med högre värden mot norr men man får betänka att även de lägsta värdena i denna kontext är höga. Det är inte ovanligt att man mot yngre järnålder får kraftigare fosfatladdningar i den nära husmiljön.

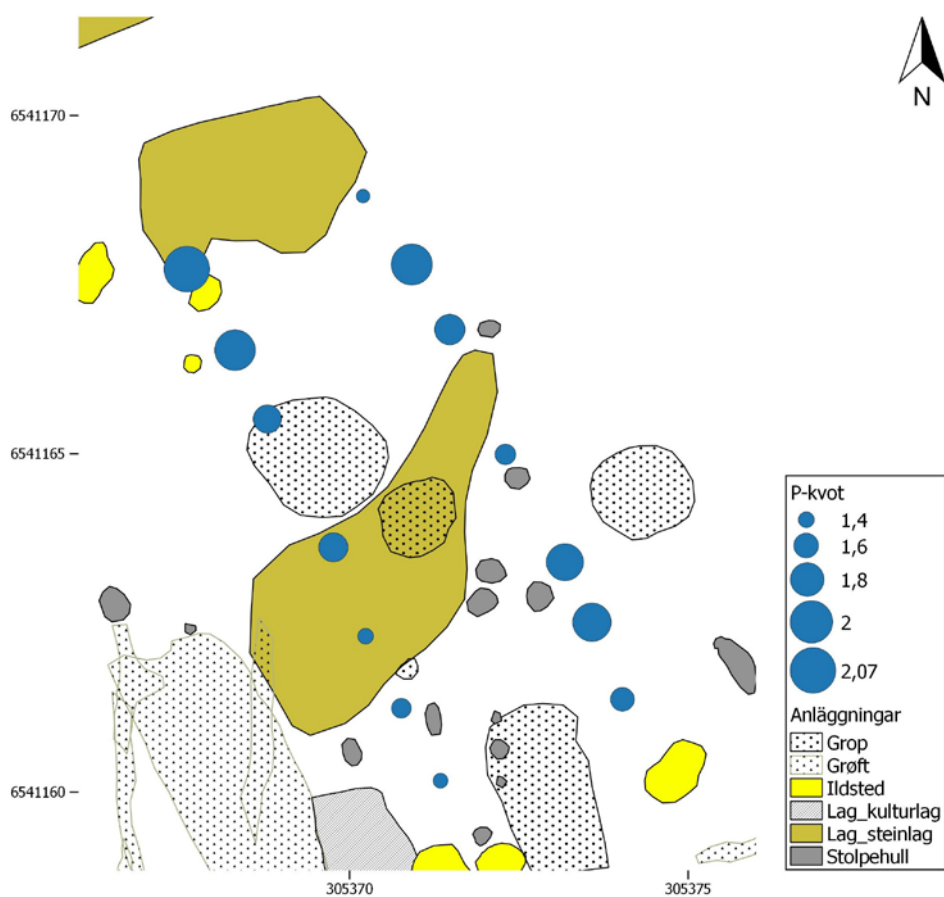
Figur 9: analysresultat CitP över golvlagret

MS data (figur 10) visar en tydlig dragning mot de södra eldstäderna och tentativt kan man överväga en mer köksorienterad del här.

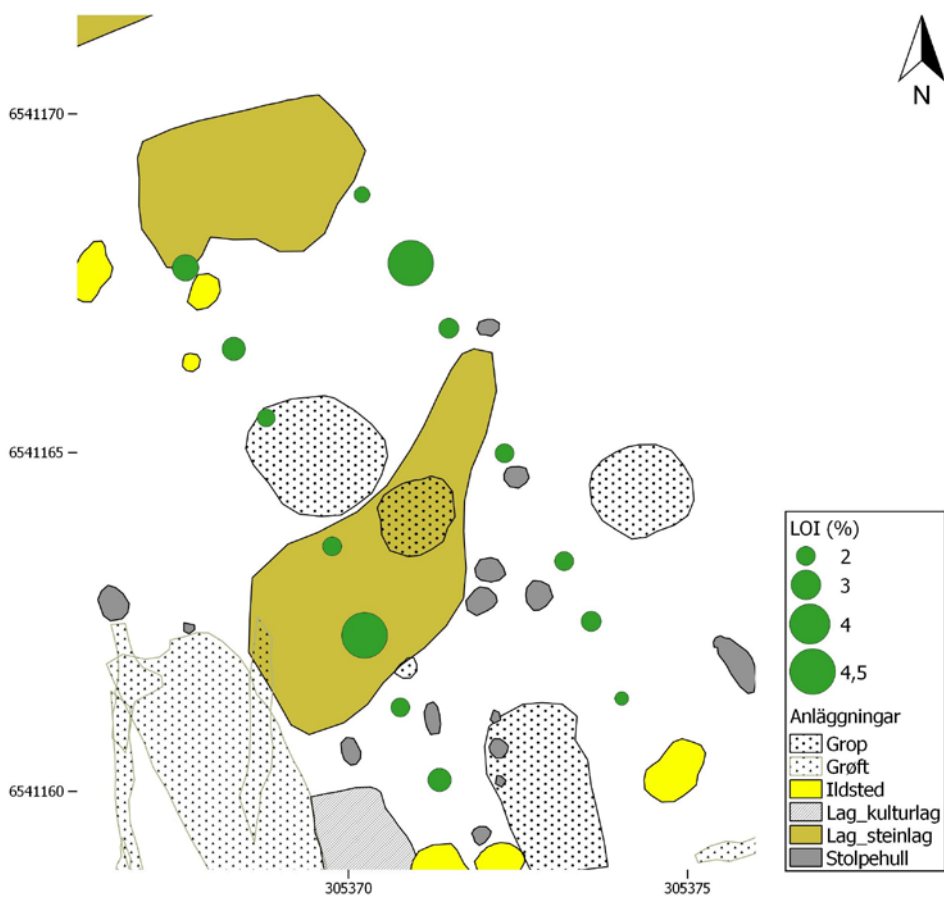

Figur 10: Analysresultat MS över golvlaget.

Pkvot och glödförlust (figur 11 och 12) indikerar tydligt högre kvoter och glödförluster i norra delen, vilket gör att man kan tolka denna del som ett möjligt stall-djurhållningsområde.

Figur 11: Analysresultat P-kvot över golvlagret

Figur 12: Analysresultat organisk halt över golvlagret.

Sammanfattande diskussion

De kvantitativa fosfatresultaten pekar inte entydigt på gravläggning/begravning förekommit i de provtagna kontexterna. Men det går heller inte att utesluta att så skett. Förhållandevis höga fosfathalter och högre jämna MS värden pekar på möjligheten.

Huset med golvlager visar på tydlig kulturpåverkan och har sannolikt varit intensivt använt, eventuellt under längre tid. Det förefaller som det undersökta området kan delas i två funktionella delar.

Någon form av kontrollprov från omgivningen hade underlättat tolkningarna i denna rapport. Sådana prov ger en mer fullständig bild av vad de objekt som undersöks egentligen kan representera.

Referenser

Carter, M.R. 1993. Soil Sampling and Methods of Analysis. London.

Dearing, J. 1994. Environmental Magnetic Susceptibility. Using the Bartington System. Bartington Instruments Ltd.

Engelmark, R; Linderholm, J. 1996. *Prehistoric land management and cultivation. A soil chemical study*. Proceedings from the 6th Nordic Conference on the application of Scientific Methods in Archaeology, Esbjerg 19-23 September 1993. AREM 1. Esbjerg.

Engelmark, R & Linderholm, J (2008). *Miljöarkeologi: människa och landskap - en komplicerad dynamik*. Malmö: Malmö kulturmiljö

Thomson, R; & Oldfield, F. 1986. *Environmental Magnetism*. London.

Bilaga 1. Nivåer fosfathalt med grad av mänsklig påverkan.

Citronsyralöslig Fosfat (ppm)	Grad av påverkan
50	Bakgrund- ingen påverkan
100	Bakgrund- liten påverkan
200	Klar påverkan
500	Påtaglig påverkan
1000	Massiv påverkan

Bilaga 2: Fullständiga analysresultat

MALNo	FieldNo	FeatureNo	FieldNote	MS	CitP (ppm)	CitPOI (ppm)	PQuota	LOI
16_0070_001	1P21700	2325	Nord	128	236	341	1,44	2
16_0070_002	1P21701	2325	Midten	116	275	419	1,53	2,2
16_0070_003	1P21702	2325	Sør	123	311	446	1,44	2,3
16_0070_004	1P21724	2325	Øst (steril)	121	276	582	2,11	2,9
16_0070_005	1P21723	2325	Vest (steril)	151	329	582	1,77	2,6
16_0070_006	1P21683	2360	Nord	104	274	467	1,71	2,6
16_0070_007	1P21684	2360	Midten	115	338	486	1,44	2,3
16_0070_008	1P21685	2360	Sør	126	330	382	1,16	1,8
16_0070_009	1P21686	2360	Steril, vest	144	297	438	1,48	2,1
16_0070_010	1P21687	2360	Steril, øst	139	310	461	1,49	2,5
16_0070_011	1P21709	2485	Bunn	105	271	402	1,48	2,3
16_0070_012	1P21710	2485	Bunn	145	402	664	1,65	4,1
16_0070_013	1P21711	2485	Bunn	93	335	642	1,92	3,5
16_0070_014	1P21712	2485	Midten	151	301	387	1,29	2
16_0070_015	1P21713	2485	Siden	106	361	584	1,62	3,1
16_0070_016	1P22060	2590	Bunn	149	269	380	1,41	1,7
16_0070_017	1P22061	2590	Bunn	140	323	437	1,35	2,3
16_0070_018	1P22062	2590	Bunn	90	302	514	1,7	3,1
16_0070_019	1P22063	2590	Steril	143	293	402	1,37	2
16_0070_020	1P22064	2590	Steril	128	250	393	1,57	2,3
16_0070_021	1P21697	3095	Referanseprøve Ø	160	320	655	2,05	3,7
16_0070_022	1P21698	3095	Referanseprøve V	185	303	521	1,72	2,6
16_0070_023	1P32706	Golvlag		39	614	831	1,35	1,7
16_0070_024	1P32713	Golvlag		148	613	844	1,38	2,4
16_0070_025	1P32711	Golvlag		176	1097	1539	1,4	4,5
16_0070_026	1P32712	Golvlag		135	640	955	1,49	2
16_0070_027	1P32709	Golvlag		76	747	1252	1,68	1,9
16_0070_028	1P32703	Golvlag		83	683	1034	1,51	2
16_0070_029	1P32700	Golvlag		102	378	597	1,58	1,5
16_0070_030	1P32705	Golvlag		81	814	1602	1,97	4,5
16_0070_031	1P32710	Golvlag		85	775	1318	1,7	2
16_0070_032	1P32708	Golvlag		62	644	1260	1,96	2,4
16_0070_033	1P32701	Golvlag		153	638	1217	1,91	2,1
16_0070_034	1P32707	Golvlag		70	624	1290	2,07	2,7
16_0070_035	1P32702	Golvlag		105	473	892	1,88	2
16_0070_036	1P32704	Golvlag		32	707	1224	1,73	2,1

Miljöarkeologiska laboratoriet
Umeå Universitet
901 87 UMEÅ
Telefon: 090-786 50 00
Telefax: 090- 786 76 63
Hemsida: www.umu.se/envarchlab

Analyse av smeltedigel- og slagfragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (gnr.41, bnr.14) i Stavanger kommune

AM saksnummer/Journalnummer:09/02786

Dato: 20.12.2017
Sidetall: 6 + 44 vedlegg

Oppdragsgiver: Nore Sunde Utviklingsselskap AS

Stikkord: Konservering, SEM-EDS, XRF, slag, smeltedigel, digel, sporstoffer, grunnstoffer, PCA, wüstitt, fayalitt, glassdannelse, metallurgi, arkeometallurgi

Oppdragsrapport 2017/19
Universitetet i Stavanger,
Arkeologisk museum,
Avdeling for konservering

Utgiver:
Universitetet i Stavanger
Arkeologisk museum
4036 STAVANGER
Tel.: 51 83 31 00
E-post: post-am@uis.no

Stavanger 2017

Analyse av smeltedigel- og slagfragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (gnr.41, bnr.14) i Stavanger kommune

Rogaland

Kidane Fanta Gebremariam
Ruben With

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

ANALYSE AV SLAGGLIKNENDE MATERIALE & SMELTEDIGELFRAGMENTER FRA DEN ARKEOLOGISKE UNDERSØKELSEN PÅ NORDRE SUNDE I 2015

1 INNLEDNING

Fra den arkeologiske undersøkelsen på Nordre Sunde i 2015 ble det blant annet levert inn fragmenter av slagglignende, glassaktig materiale og keramikkfragmenter, antagelig fra én eller flere smeltinger. Av dette materialet ble to slagglignende fragmenter, samt 12 fragmenter av keramikk materialet undersøkt nærmere. De undersøkte fragmentene vises i figur 1.

Figur 1: Øverst til venstre: keramikkfragmentenes utside. Øverst til høyre: keramikkfragmentenes innside. Keramikkfragmentene fra venstre til høyre øverste rad nr. 10, 7, 3, 1, midtre rad nr. 11, 8, 5, 4 og nederste rad nr. 12, 9, 6, 2. Under: de slagglignende fragmentene: slag 1 til høyre og slag 2 til venstre.

Formålet med undersøkelsen av dette materialet var å karakterisere både det slagglignende og keramikk materialets struktur og kjemiske sammensetning. Gjennom analyse av materialet kan det nemlig være mulig å få informasjon om de prosessene som har resultert i dannelsen av det slagglignende materialet og til hvilket formål keramikk materialet har vært brukt. Da keramikk materialet trolig er fragmenter av én eller flere smeltinger, kan de med sannsynlighet kobles til metallurgiske prosesser. Men i så tilfellet hvilke, og hvilke metaller har vært bearbeidet? Er det mulig å si noe ytterligere om hvilke forhold bearbeidelsesprosessene har foregått under, slik som temperatur og tilgang på oksygen? Foregikk de metallurgiske prosessene i et lukket system, eller over åpen ild? Var varmekilden over, ved siden av eller under smeltingen? Ved å undersøke materialets karakteristikk med hensyn til kjemisk sammensetning og struktur, blir det mulig å besvare denne type spørsmål og dermed bidra til økt forståelse om hvilke aktiviteter som kan ha foregått i forbindelse med materialet.

2 DE UTFØRTE ANALYSENE

Ulike analyseteknikker har sine styrker, men også sine begrensninger i forhold til å karakterisere materialer, slik som det slaggliknende og det keramiske materialet funnet på Nordre Sunde. Derfor har en kombinasjon av ulike teknikker blitt brukt, slik at de oppnådde analyseresultatene i stor grad komplementerer hverandre. Ved undersøkelse og identifisering av slaggmateriale er det nødvendig å kombinere morfologiske og kjemiske analyser sammen med visuelle analyser via mikroskop, i tillegg til en vurdering av den arkeologiske konteksten hvor materialet ble funnet [1]. Dette er også nødvendig ved undersøkelse av materialet som antas å være smeltedigelfragmenter.

Etter innledende visuell undersøkelse av deres fysiske egenskaper ble enkelte av fragmentene analysert ved hjelp av optisk mikroskopi (OM), samt ved bruk av *røntgenfluorescens spektroskopi* (XRF) og *skanning elektronmikroskopi – energidispersivt røntgenspektroskopi* (SEM-EDS). XRF og SEM-EDS kan benyttes til karakterisering av mange ulike materialtyper, og deriblant ildfast keramikk [2]. Ved bruk av XRF kan bestemmelse av materialenes mer generelle grunnstoffsammensetning gjøres ikke-destruktivt, altså uten behov for å ta prøve. Dette er imidlertid en overflateteknikk og fordi materialet gjenstanden består av til en viss grad er heterogent, kan gjenstanden ha en noe ulik kjemisk sammensetningen inne i godset i forhold til det som er målt på overflaten.

Håndholdt XRF kan benyttes til påvisning av grunnstoffer som er tyngre enn magnesium, men kan ikke benyttes til å påvise de lettere grunnstoffene (natrium, oksygen, karbon, nitrogen eller hydrogen). Dette gjør det vanskelig å bestemme organiske materialer, enkelte bestanddeler i bestemte mineraler, samt sammensetningen av noen typer glassmaterialer. Til en viss grad kan dette kompenseres for ved bruk av energidispersivt røntgenspektroskopi i SEM-EDS. Ved denne teknikken foregår analysen i vakuum, hvilket gjør at flere av de lettere grunnstoffene kan påvises. I tillegg kan denne teknikken gi høyoppløselige bilder med stor forstørrelse til undersøkelse av materialets morfologi. Hvis teknikken benyttes på en flatpolert overflate, kan den også brukes til analyse av prøvens stratigrafi.

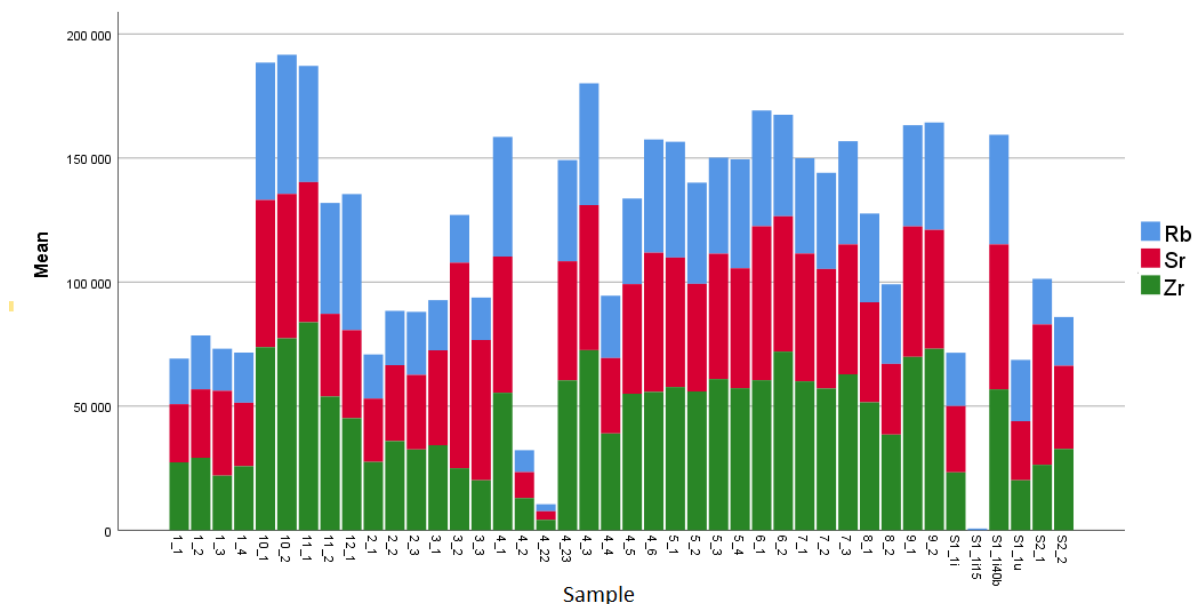
Oversikt over analyseteknikkene brukt				
Tiltak	Metode	Instrument	Merke	Beskrivelse
Analyse av materialene	Optisk mikroskopi	SMZ1500 stereomikroskop, utstyrt med mikroskopkamera DS-fi2	NIKON	Til undersøkelse av overflatestrukturer
	XRF	Tracer III SD håndholdt XRF	BRUKER	For bestemmelse av grunnstoffsammensetning
	SEM-EDS	Supra 35VP field emission SEM	ZEISS	For høyoppløselig forstørrelse, analyse av morfologi, mikrostruktur, og grunnstoffsammensetning; utstyrt med EDAX Genesis <i>energy- energidispersivt røntgenspektrometer</i> (EDS)

Det ble ikke rom for å anvende samtlige av de over nevnte analyseteknikkene på alt materialet som kunne kobles til metallurgiske prosesser. XRF-analyse ble likevel gjennomført på et stort antall av gjenstandsfragmentene, mens det kun var et fåtall som ble analysert ved bruk av SEM-EDS og OM.

3 HOVEDRESULTATENE

Det slagglignende materialet og keramikkfragmentene ble karakterisert i forhold til deres kjemiske sammensetning og mikrostruktur (se vedlegg for detaljer om analysene). Keramikkfragmentenes kjemiske sammensetning var tilnærmet identisk og de har med sannsynlighet blitt produsert av det samme råmaterialet, fra den samme kilden (figur 2). Dette baseres på sammenlikning av den kjemiske profilen som ble generert av målingene, både av grunnstoffene som utgjør hovedkomponentene i materialet, men også av sporstoffene. Keramikens sammensetning er karakterisert ved tilstedeværelse av aluminiumsilikater av magnesium, kalium, kalsium og natrium, høy konsentrasjon av jern og tilstedeværelse av titan og mangan. Sett ut ifra resultatene fra den utførte EDS-analysen, består tilsynelatende keramikken i større grad av aluminiumsoksid, natriumoksid og magnesiumoksid, og kun i mindre grad av kalkmateriale.

Keramikken er fragmenter av gjenstander som antagelig har vært lagd for, og noen av dem brukt i metallurgiske prosesser. Dette kan for eksempel være kupellering, en metode for raffinering av edle metaller. XRF-analysene indikerte forekomst av bly, kobber, sink, tinn og i enkelte tilfeller sølv og gull i det analyserte materialet, og trolig har gjenstandene vært benyttet i forbindelse med omsmelting og raffinering av kobber, sink og/eller bly (figur 3). Tilstedeværelsen av disse metallene ble også bekreftet under SEM-EDS-analysene (noen eksempler er gitt med figur 4 og 5). Resultatene fra XRF-analysene bidrar til en analytisk representativ tilnærming, da SEM-EDS-analysene kun ble utført på et mindre antall av smeltedigelfragmentene. I tillegg ble også noen av metallene bekreftet ved bruk av SEM-EDS, det vil si edelmetallene og sink, kun funnet i relativt små mengder. Det ville vært formålstjenlig å gjennomføre ytterligere analyser med SEM-EDS, men resultatene sannsynliggjør likevel at materialet har vært benyttet i forbindelse med metallurgiske prosesser.

Figur 2: Selv om den registrerte mengden varierer, er det relative forholdet mellom sporstoffene rubidium (Rb), strontium (Sr) og zirkonium (Zr) likevel tilnærmet det samme i de analyserte fragmentene. Følgelig er det stor sannsynlighet for at kilden til råmaterialet brukt i produksjonen av smeltediglene, har vært den samme for de ulike gjenstandene.

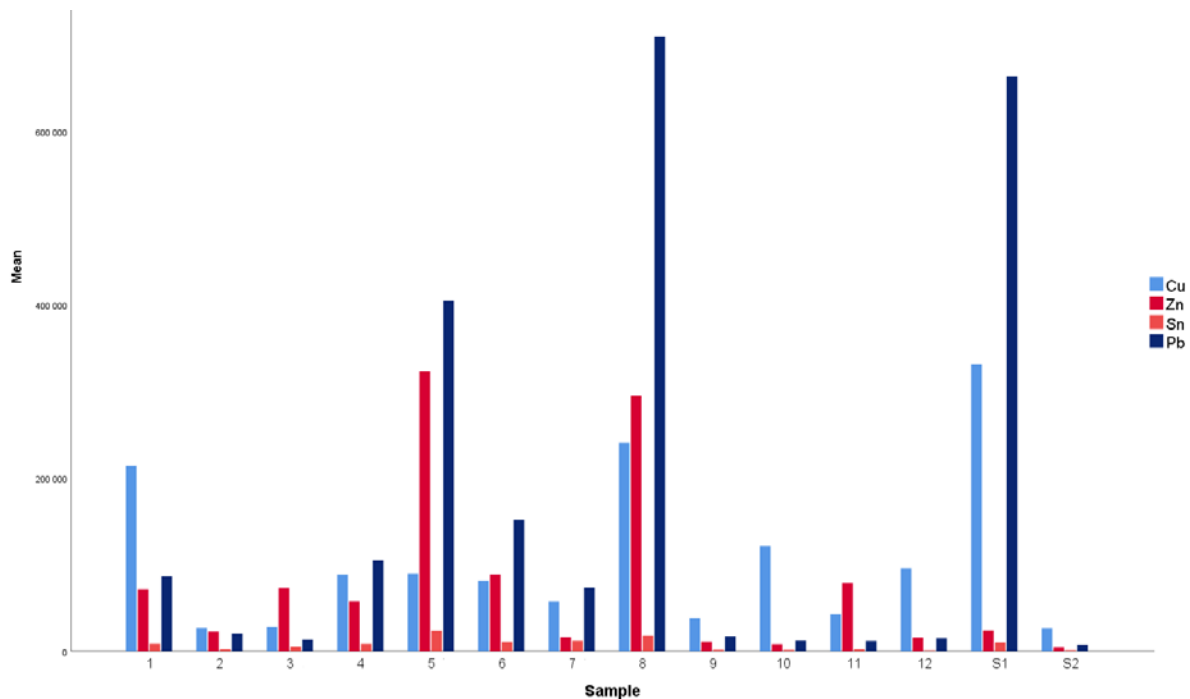
På flere av keramikkfragmentene er det observert større grad av glassdannelse på utsiden i forhold til innsiden. Glassdannelse skjer først ved 1100 °C, hvilket betyr at materialet digelen har vært laget av må ha kunnet tåle svært høye temperaturer og samtidig være stabilt under de metallurgiske prosessene. I tillegg tyder dette på at når smeltedigelen har vært brukt, at den i større grad har vært plassert over varmekilden. Fra tidlig metallurgi var det vanlig å ha en innvendig varmekilde. Den analyserte smeltedigelen har imidlertid vært varmet opp til svært høy temperatur fra undersiden, noe som tyder på videreutviklet metallurgi [3].

Til sammenlikning med sølv og tinn, ble metallene bly, kobber og sink påvist i høyere konsentrasjoner. Det ble også påvist høyere konsentrasjoner av bly og sink på innsiden av smeltedigelfragmentene i forhold til på utsiden. Enkelte av resultatene fra XRF-analysene av smeltedigelfragmentene kan ses i figur 3. Det må

imidlertid påpekes at siden XRF er en overflateteknikk, er ikke nødvendigvis de estimerte konsentrasjonene fra de delvis kvantitative analysene representative for konsentrasjonene av metallene i smeltedigelmaterialet generelt. Dette betyr at selv om resultatene gir tendensen, kan forekomstene av de ulike metallene være noe annerledes i ulike områder av materialet.

I slagg 1 ble tilstedeværelsen av bly, kobber og tinn indikert ved bruk av XRF og bekreftet ved SEM-EDS-analyse (figur 4), samt at det ble påvist større mengder av metallene i materialets ytre glassaktige områder. Slagg 2 hadde kun små mengder av disse metallene. Imidlertid hadde begge slaggfragmentene kun små mengder sink og tinn. I smeltedigelfragment 1 ble bly, kobber og sink påvist. Høyere konsentrasjon av zink og bly ble påvist i de indre områdene, mens kobber ble indikert i de ytre områdene av keramikkfragmentet. Høyeste konsentrasjon av bly ble indikert i den ytre glassaktige siden av slagg 1 og i de indre områdene av smeltedigelfragment 5 og 8. Høyeste konsentrasjon kobber ble påvist i de ytre områdene av slagg 1 og smeltedigelfragment 1, og i de indre områdene av smeltedigelfragment 8. De indre områdene av smeltedigelfragment 5 og 8 viste høyest konsentrasjon av sink.

Tinn ble påvist i alt slaggmaterialet og i alle keramikkfragmentene, selv om det i noen ble påvist relativt små mengder. Tinn ble i tillegg påvist i form av avsetningsmateriale på overflaten av både slagget og smeltedigelfragmentene (figur 4). Et eksempel som viser påvisning av metaller og morfologi på den indre overflaten av smeltedigelfragmentene kan ses i figur 5 (smeltedigelfragment 3). Påvisning av metallpartikler og omdannelse av bestanddelene i de keramiske fragmentene ved høy temperatur, styrker antagelsen fra XRF-resultatene om de antatte metallurgiske aktivitetene som forbindes med fragmentene. Ytterligere og tilsvarende analyser av materialet er inkludert i vedlegg.

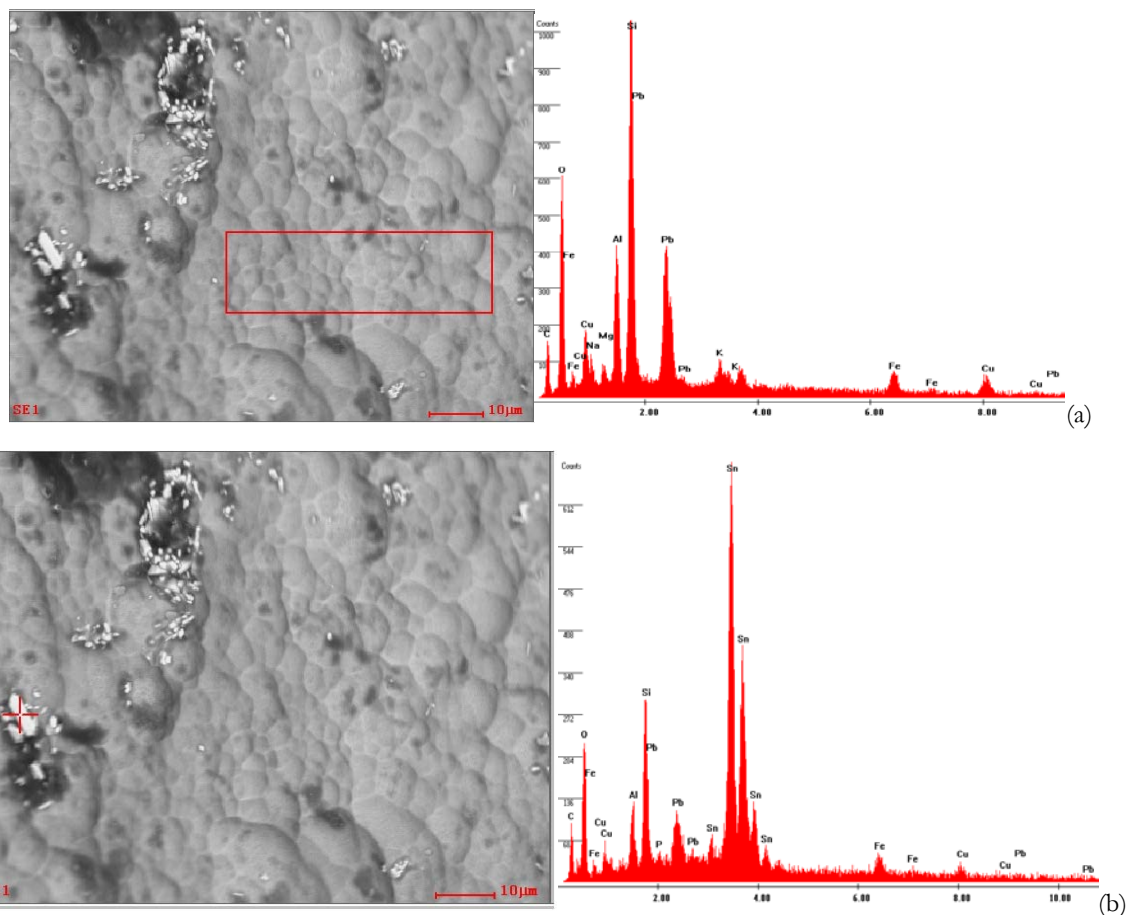

Figur 3: De relative forholdene mellom enkelte av metallene påvist ved XRF-analyse av digelfragmentene. Cu – kobber, Zn – sink, Sn – tinn og Pb – bly.

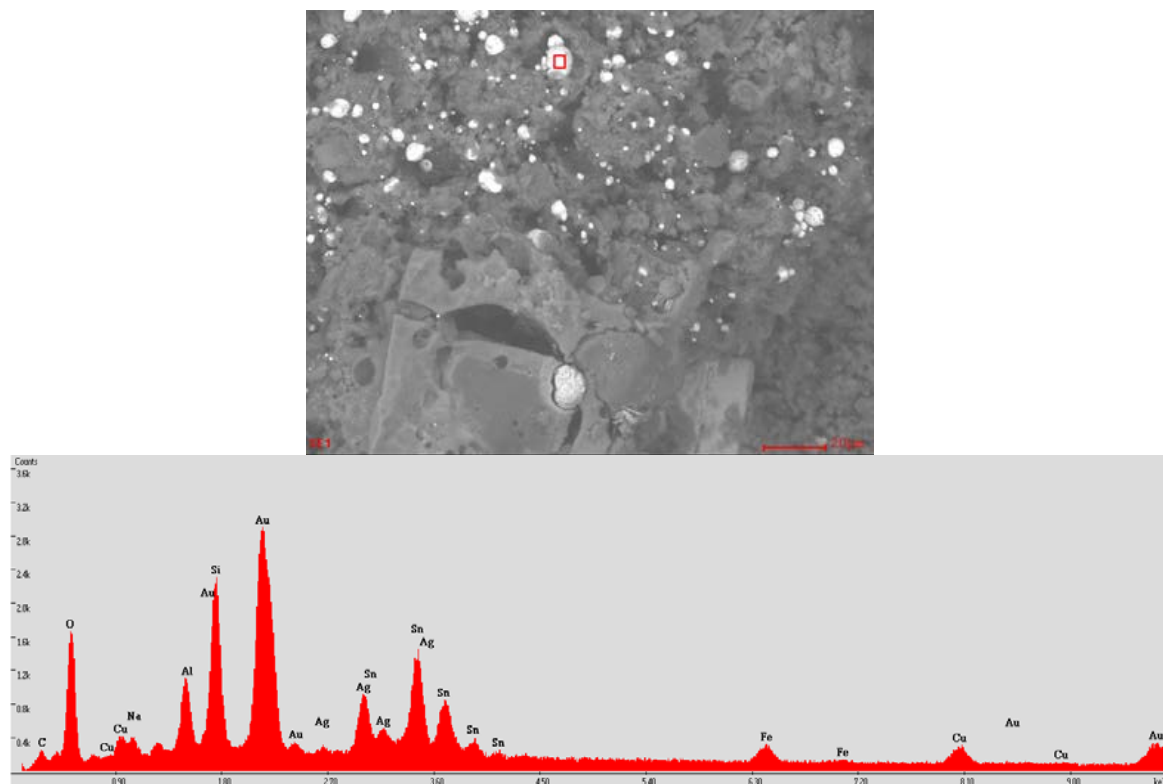
Et sammendrag av de ulike metallene som ble påvist i relativt forhøyede konsentrasjoner i slaggmaterialet og smeltedigelfragmentene kan ses i tabell 1.

Metall	Fragment
Kobber	Slagg 1, smeltedigelfragment 1, 4 and 8
Bly	Slagg 1, smeltedigelfragment 5 and 8
Sink	Smeltedigelfragment 5 and 8
Tinn	Smeltedigelfragment 4, 5 and 8
Sølv	Smeltedigelfragment 3

Tabell 1: Metallene som ble påvist i relativt høye konsentrasjoner og fragmentene de ble påvist i. Til sammenlikning med kobber, bly og sink, var den relative konsentrasjonen av sølv og tin svært lav, og gull var kun registrert som sporstoff.

Figur 4: Elektronmikroskopbilder av overflaten på slagg 1, dannet ved bruk av *back scatter electron* (BSE). Området innenfor den røde firkanten (a) viser en overflate med mye kobber og bly, og det røde krysset (b) viser spor etter små tinnkorn identifisert gjennom punktanalyse. Alle de lysere områdene på overflaten inneholdt tinn i tillegg til det underliggende, kobber- og blyholdige materialet.

Figur 5: BSE-bilde av et punkt fra innsiden av smeltedigelfragment 3 og grunnstoffsammensetningen av en av metallpartiklene, markert med en rød firkant. Edelmetall, gull (Au) og sølv (Ag), sammen med bestanddelene i bronse, kobber (Cu) og tin (Sn), ble påvist i den markerte metallpartikkelen (prillen). Tilsvarende sammensetninger ble påvist for lysere priller lokalisert i de øvre delene av bildet, med unntak av den relativt store i det nedre området innkapslet i glassmateriale. Denne ble påvist å være bronse.

4. KONKLUSJON

Det slagglignende materialet og keramikkfragmentene som ble undersøkt viser tydelige tegn på å ha vært involvert i metallurgiske prosesser. Det var først og fremst metallene bly, sink og kobber som ble registrert, men også tilstedeværelse av edelmetallene gull og sølv ble påvist. Videre ble grunnstoffsammensetningen av det ildfaste keramikk materialet bestemt og det er stor sannsynlighet for at materialet de ulike fragmentene består av stammer fra den samme kilden. Smeltediglene har kunnet tåle bruk ved høye temperaturer, opp til 1100 °C, og tilsynelatende har smeltedigelen vært varmet opp fra undersiden, ikke fra munningen ved bruk av blestring, hvilket antyder at teknikkene og materialene brukt ligger på et mer avansert nivå.

5. REFERANSER

1. Miller, D. and D. Killick, Slag identification at Southern African archaeological sites. *Journal of African Archaeology*, 2004. 2(1): p. 23-47.
2. Figueiredo, E., et al., Identification of ancient gilding technology and Late Bronze Age metallurgy by EDXRF, Micro-EDXRF, SEM-EDS and metallographic techniques. *Microchimica Acta*, 2010. 168(3): p. 283-291.
3. Thornton, C.P. and T. Rehren, A truly refractory crucible from fourth millennium Tepe Hissar, Northeast Iran. *Journal of Archaeological Science*, 2009. 36(12): p. 2700-2712.
4. Maldonado, B.E., T. Rehren, and P.R. Howell, Archaeological Copper Smelting at Itziparátzico, Michoacan, Mexico. *MRS Proceedings*, 2004. 838.

Vedlegg 1: De anvendte analysemetodene

Optisk mikroskopi (OM):

Det ble benyttet en Nikon SMZ1500 stereopløpe med tilhørende DS-fi2 mikroskopikamera.

Røntgenfluorescens (XRF)

Røntgenfluorescensmålingene (*X-ray fluorescence*) ble gjennomført ved bruk av en Tracer III SD håndholdt XRF-spektrometer fra Bruker. Denne har et røntgenrør med en rhodium (Rh) anode og en silisium (Si) detektor. Målingene ble gjort med følgende innstillinger: 40 kV, 30 mA og hver måling tok 120 sekunder. Det ble verken benyttet filter eller vakuum.

Skanning elektronmikroskopi - energidispersivt røntgenspektroskopi (SEM-EDS)

Instrumentet som ble brukt til SEM-EDS-analysene var et Zeiss Supra 35VP *field emission Scanning Electron Microscope* (SEM) med spenning på 10 kV. EDAX Genesis *energy-dispersive X-ray spectroscopy* (EDS) ble anvendt for de semi-kvantitative grunnstoffanalysene. Bildene ble tatt i *back scatter electron mode* (BSE). SEM-analysene ble gjennomført under lavt vakuum og det var ikke nødvendig å dekke de analyserte fragmentene med elektrisk ledende materiale som karbon eller metall.

Vedlegg 2: Analyseresultater

Analyse av det slagglignende materialet

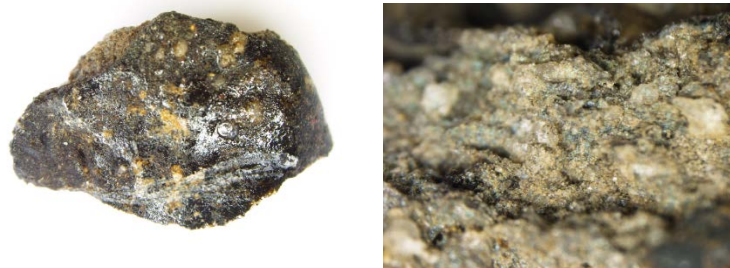
To typer slag og slagglignende material ble undersøkt ved bruk av optisk mikroskop, håndholdt XRF og SEM-EDS.

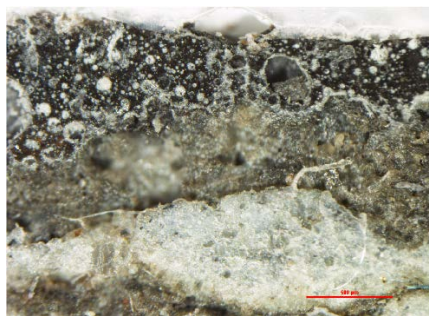
Figur 1: Slagg 1 (til høyre) og slagg 2 (til venstre).

Resultatene fra undersøkelse med optisk mikroskop

Begge de slagglignende fragmentene har vært utsatt for svært høye temperaturer, hvilket har ført til glassdannelse. Nærbilde tatt gjennom stereolupe av blant annet tverrsnittet viser tydelig det glassaktige, amorfe materialet (figur 2 og 3).

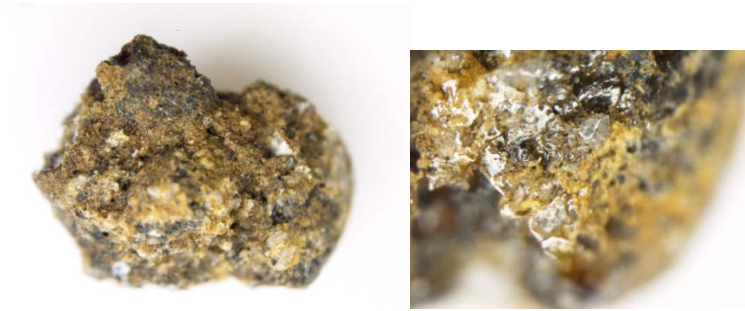

Figur 2: Nærbilde av den ytre glassaktige overflaten på slagg 1 (til venstre)(forstørret 10 ganger) og nærbilde av godset, forstørret 40 ganger (til høyre).

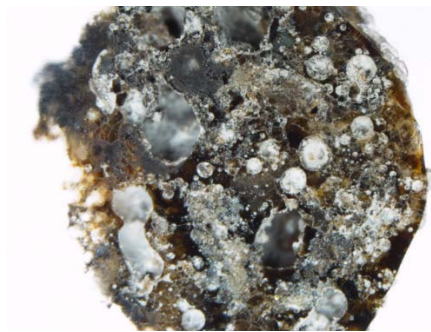

Figur 3: Tverrsnitt av slagg 1. Det øverste glassaktige materialet, dannet ved smelting av materiale med høyt innhold av sand og ved høy temperatur. Det ses også et større antall luftbobler. Disse dannes ved rask nedkjøling. Et mindre fragment ble montert i syntetisk harpiks og polert for undersøkelse med mikroskop.

Slagg 2

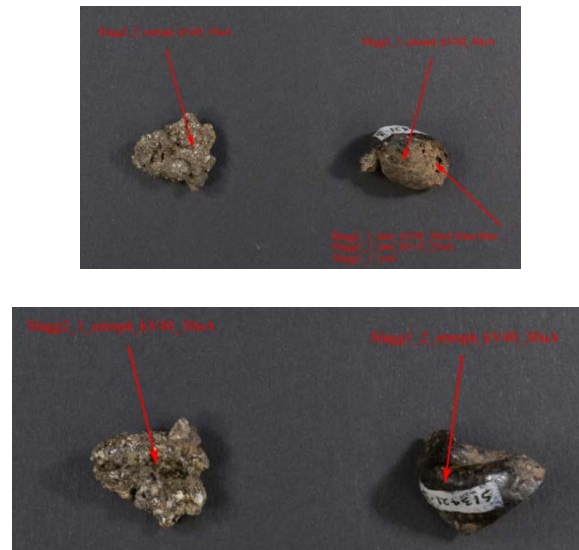
Figur 4: Nærbilde av slagg 2. Til venstre: forstørret 2 ganger. Til høyre: det glassaktige materialet forstørret 70 ganger. I likhet med slagg 1, er det tydelig at også dette materialet har vært utsatt for høye temperaturer.

Figur 5: Tverrsnitt av slagg 2. Den glassaktige overflaten som ses til høyre, er i likhet med tilsvarende materiale fra slagg 1 dannet ved høy temperatur. Det kan også her ses luftbobler, dannet ved avkjøling. Et mindre fragment ble montert i syntetisk harpiks og polert (forstørret 50 ganger).

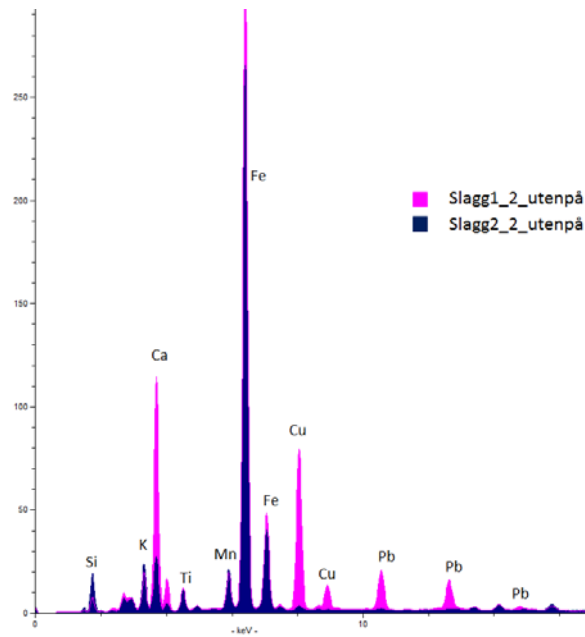
Resultatene fra XRF-analysene av det slagliknende materialet

XRF-analysene viste at innsiden og yttersiden av det glassaktige materialet var noe ulike i kjemisk sammensetning. Selv om jern, kobber og bly ble påvist i begge områdene, ser det ut til at det er større konsentrasjoner av disse grunnstoffene i de ytre områdene (figur 7). At det har vært dannet glassaktig materiale som følge av eksponering for høy temperatur, samt tilstedeværelsen av kobber og bly indikerer materialets forbindelse til metallurgiske prosesser.

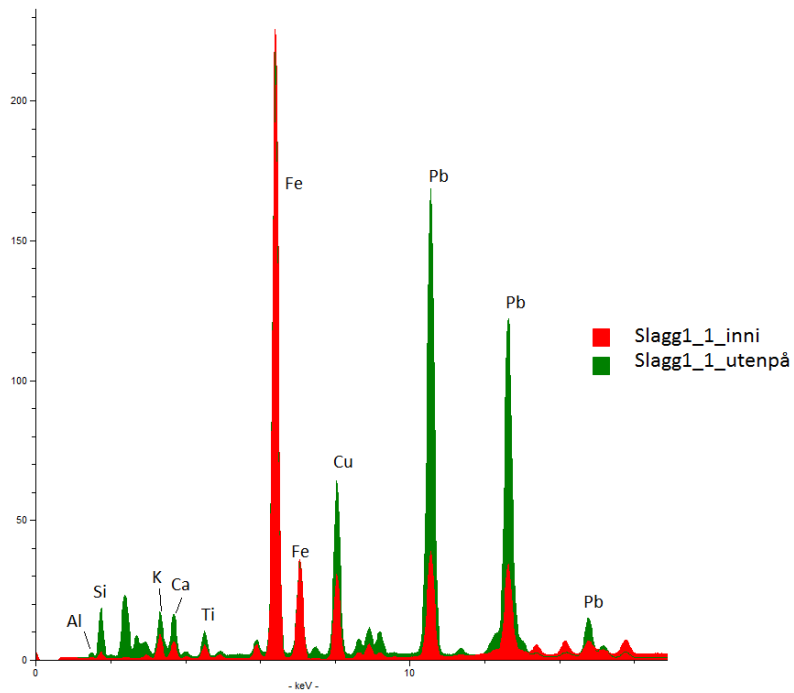

Figur 6: Punktene på det slagliknende materialet hvor det ble gjennomført XRF-analyser.

Sammensetningen av materialet i slagg 2 er noe ulik sammensetningen i slagg 1, da innholdet av kobber (Cu) og bly (Pb) er ulik, vist ved sammenlikning av de to spektrene i figur 7. Bly og kobber er funnet i høye konsentrasjoner i slagg 1, og selv om konsentrasjonene er små, er disse metallene likevel påvist i slagg 2. I tillegg viser målingene at fordelingen av metallene i materialet er heterogen. I det ytre glassliknende materialet er konsentrasjonene av bly og kobber høyere i forhold til de indre delene av slaggmaterialet.

Figur 7: Sammenlikning av spektrene som ble dannet ved måling av de ytre overflatene på det slagglignende materialet. Slagg 2 viser høy konsentrasjon av kalsium (Ca), men kun spor av kobber (Cu) og bly (Pb).

Figur 8: Sammenlikning av spektrene dannet ved XRF-analyse av den mørke glassaktige overflaten (grønn) og de indre områdene av slagg 1. Forhøyede mengder kobber og bly ble målt i det ytre materialet.

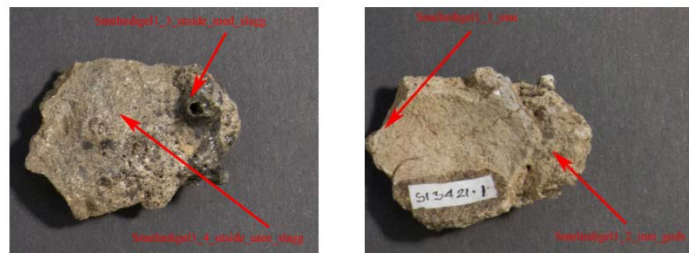
XRF-analyse av smeltedigelfragmentene/det keramiske materialet

12 fragmenter av det som antagelig er ildfast keramisk materiale ble analysert ved bruk av XRF. De ulike punktene hvor XRF-analysene ble gjennomført ses i figur 9.

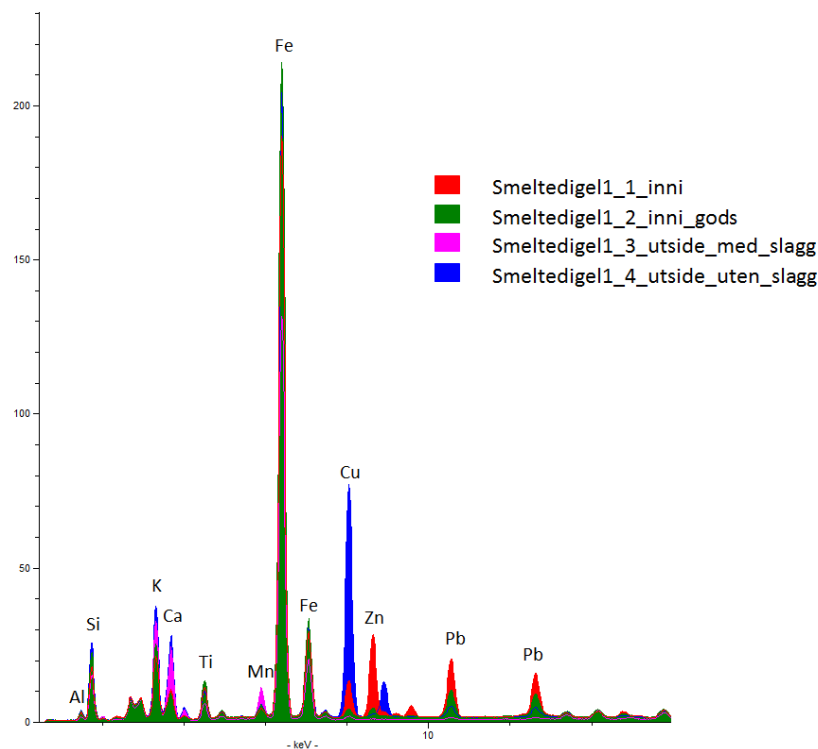
Figur 9: Det øverste og nederste bildet viser punktene på det keramiske materialet hvor det ble gjennomført XRF-analyser.

Smeltedigelfragment 1

Figur 10: Punktene hvor det ble foretatt XRF-analyse på fremsiden og baksiden av smeltedigelfragment 1.

I tillegg til grunnstoffer typisk funnet ved analyse av keramisk materiale (aluminium, silisium, kalium, jern, titan, magnesium, rubidium, strontium og zirkonium), ble kobber, sink og bly påvist. Det ser ut til å være lokale forskjeller når det kommer til sammensetningen av de innvendige og utvendige områdene av fragmentet, da utsiden tilsynelatende har større mengder kobber, hvorimot innsiden, hvor det også ble påvist kobber, ser ut til å ha høyere innhold av bly og sink. Det ble gjort en måling i et område med slagglignende materiale på utsiden av fragmentet, men dette inneholdt ikke høye konsentrasjoner av kobber, sink eller bly.

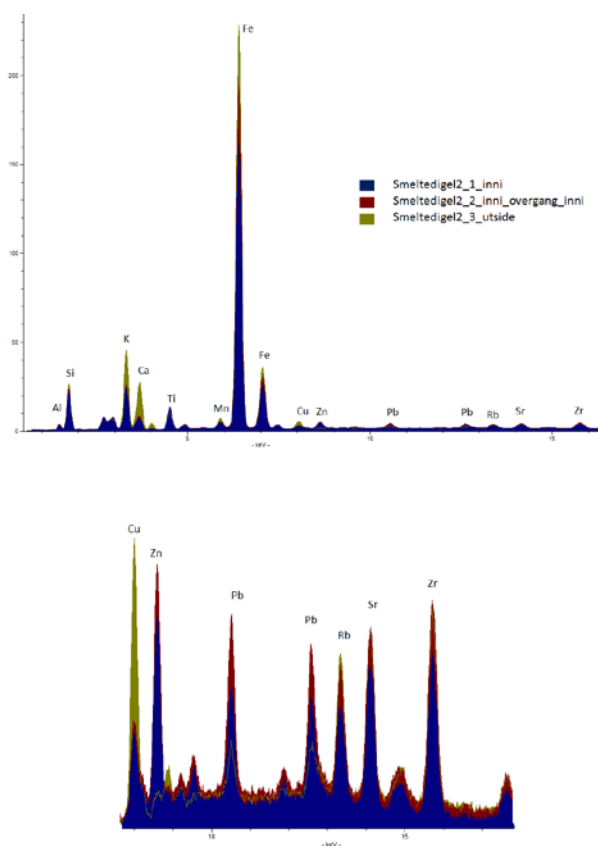
Figur 11: Spektrene dannet ved analyse av de ytre og indre områdene av smeltedigelfragment 1.

Smeltingfragment 2

Figur 12: Punktene på yttersiden og innsiden av smeltingfragment 2 hvor det ble gjennomført XRF-analyser.

Den kjemiske sammensetningen av dette smeltingfragmentet har mange likhetstrekk med smeltingfragment 1, med unntak av de relative konsentrasjonene av kobber (Cu), sink (Zn) og bly (Pb) påvist i de indre og ytre områdene. Det ble påvist relativt sett større konsentrasjon av kobber i de ytre områdene, mens bly og sink ble påvist med relativt sett større konsentrasjoner i de indre områdene.

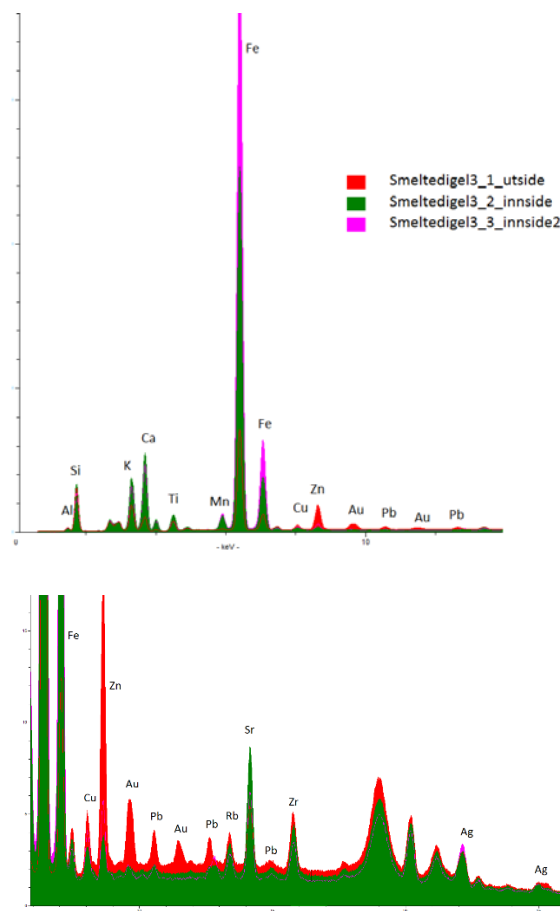
Figur 13: XRF-spektrene dannet ved analyse av innsiden og utsiden av smeltingfragment 2. Øverst ses hele spekteret og under ses et utsnitt av spekteret hvor toppene for kobber (Cu), sink (Zn), bly (Pb) og de sjeldne sporstoffene rubidium (Rb), strontium (Sr) and zirkonium (Zr) vises.

Smeltingfragment 3

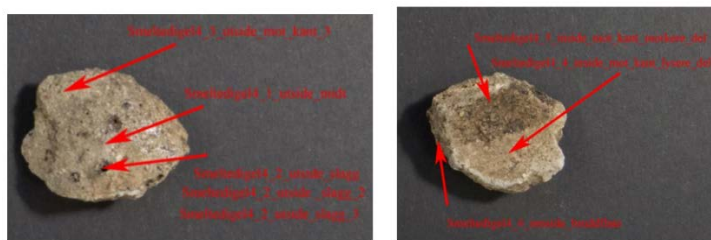
Figur 14: Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av på innsiden og utsiden av smeltingfragment 3.

I tillegg til kobber, sink og bly påvist i smeltingfragmentene 1 og 2, ble det registrert gull i målingen av dette fragmentets innside. Området med glassdannelse hadde ikke forhøyede verdier for disse metallene. I tillegg har det som ble definert som inn- og utside av dette fragmentet blitt endret slik at det som på bilder og målinger er definert som innside er utside og omvendt.

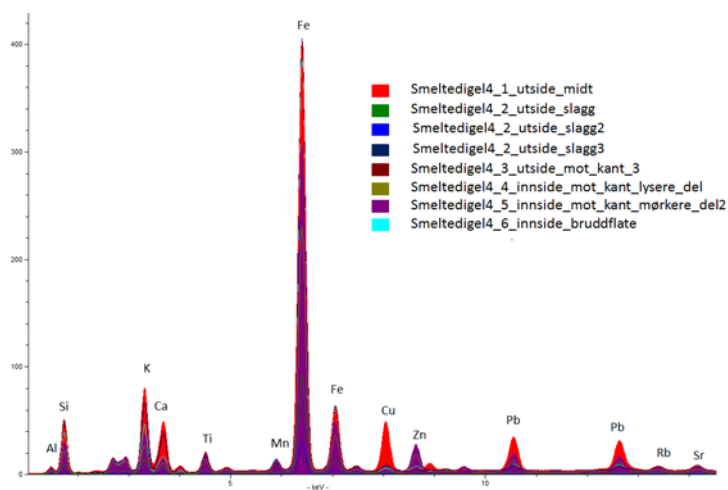
Figur 15: Spektrene dannet ved XRF analyse av smeltingfragment 3 (øverst), zoomet inn på området hvor toppene for de aktuelle metallene vises (nederst). Lett forhøyede verdier for kobber (Cu), sink (Zn) og bly (Pb) ble påvist på innsiden av fragmentet. Som det kan ses av spekteret ble også sølv (Ag) og gull (Au) påvist på fragmentets innside.

Smeltingfragment 4

Figur 16: Punktene hvor det ble gjort XRF-analyse av innsiden og utsiden av smeltingfragment 4.

I likhet med de øvrige smeltingfragmentene ble kobber, sink og bly påvist, i tillegg til grunnstoffene normalt funnet i keramikk (figur 17). Høyeste konsentrasjon av kobber og bly ble påvist på fragmentets utside, mens det relativt sett også ble påvist høye konsentrasjoner av sink og bly på innsiden. Målingene viste også noe heterogenitet i metallenes konsentrasjon i de ulike områdene.

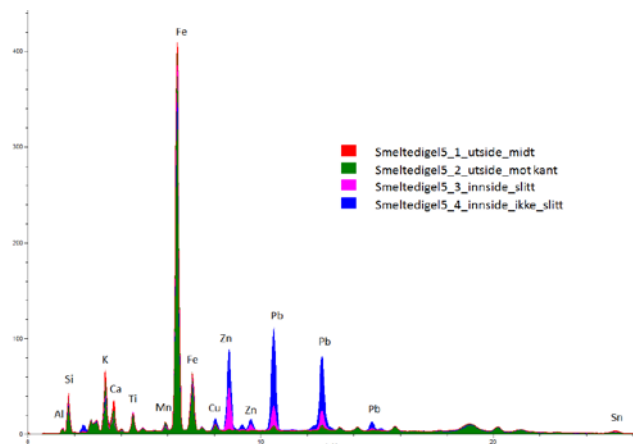
Figur 17: Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltingfragment 4. Kobber (Cu), bly (Pb) og sink (Zn) ble påvist.

Smeltingfragment 5

Figur 18: Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse på innsiden og utsiden av smeltingfragment 5.

Den kjemiske sammensetningen av dette fragmentet er tilsvarende hva som ble påvist for de øvrige fragmentene. Det var større konsentrasjon av sink, bly, kobber og tinn på innsiden enn på utsiden, men det ble også her observert heterogenitet i konsentrasjonen av metallene i de ulike målingene.

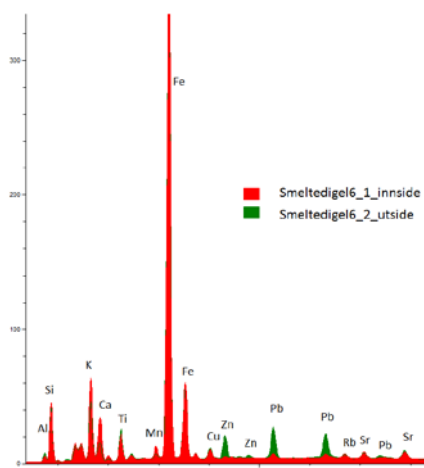
Figur 19: Spektrene fra XRF-analysene av smeltdigelfragment 5. Kobber (Cu), sink (Zn), bly (Pb) og tinn (Sn) ble påvist.

Smeltdigelfragment 6

Figur 20: Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av innsiden og utsiden av smeltdigelfragment 6.

Også i dette fragmentet ble det påvist kobber, sink og bly. Det ble påvist mer sink og bly på utsiden enn på innsiden.

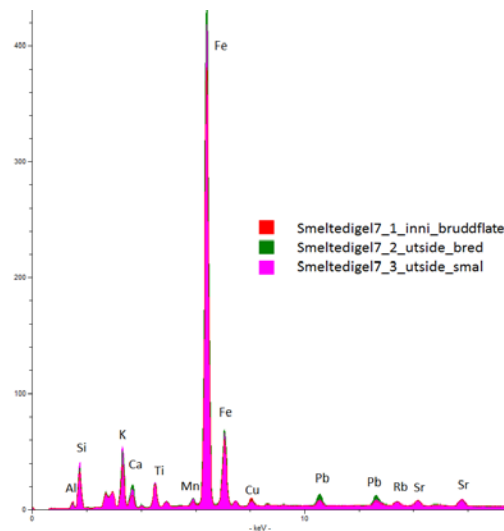
Figur 21: Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltdigelfragment 6.

Smeltingfragment 7

Figur 22: Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av smeltingfragment 7.

Kobber og bly ble påvist under målingene av dette smeltingfragmentet. I de ulike områdene hvor det ble gjort målinger ble det registrert små forskjeller i konsentrasjon. Relativt sett ble kobber og bly påvist i høyere konsentrasjoner i forhold til sink og tinn som også ble påvist på innsiden og utsiden av fragmentet.

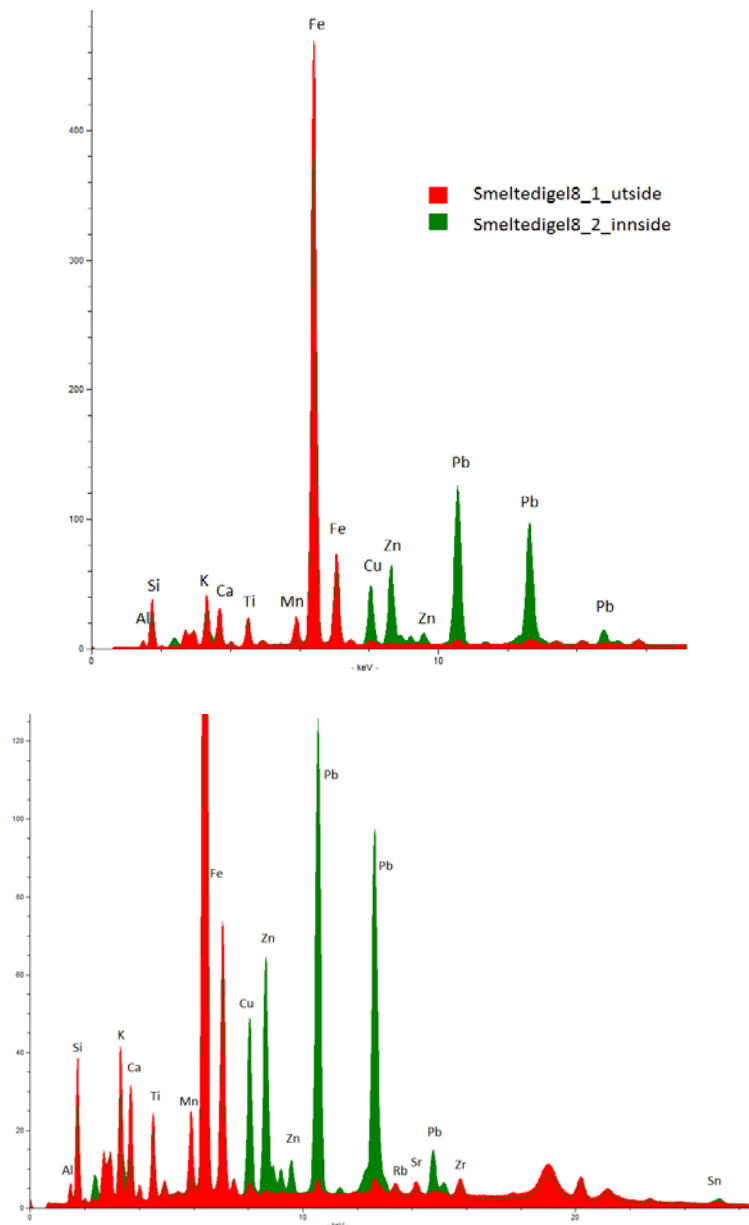
Figur 23: Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltingfragment 7.

Smeltingfragment 8

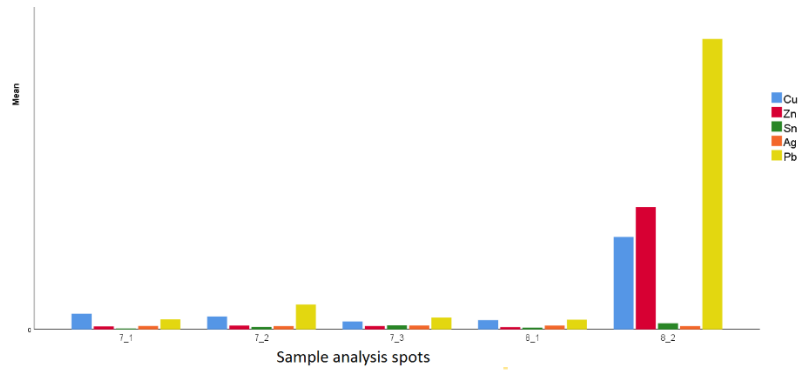

Figur 24: Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av innsiden og utsiden av smeltingfragment 8.

Grunnstoffsammensetningen i dette fragmentet var også tilsvarende hva som ble registrert ved målingene av de andre fragmentene. Det ble påvist kobber, sink, tinn og bly, og større konsentrasjoner ble påvist på innsiden enn på utsiden av fragmentet. Bly var tilstede i høyest konsentrasjon, etterfulgt av sink og kobber. I forhold til hva som ble registrert for smeltedigelfragment 7, ble disse metallene påvist i mye høyere konsentrasjoner i dette fragmentet (figur 23, 25 og 26).

Figur 25: Øverste viser spektrene dannet ved XRF-analyse av utsiden og innsiden av smeltedigelfragment 8 og nederst ses nærbilde av det aktuelle området av spekteret.

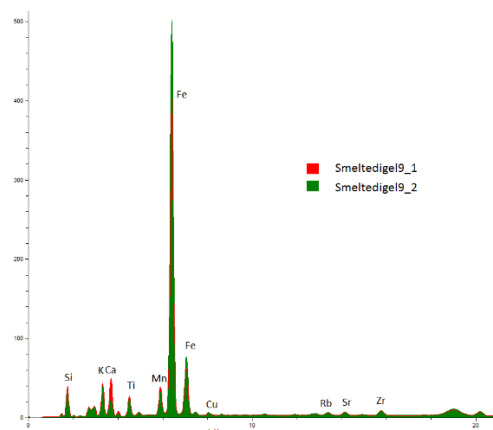
Figur 26: De relative konsentrasjonene av kobber (Cu), sink (Zn), tinn (Sn), sølv (Ag) og bly (Pb) registrert ved måling av de ulike punktene. Det ble påvist mer bly, kobber og sink i fragment 8 enn i fragment 7. Måling 7_1 og 8_2 er fra fragmentenes innside, hvorimot måling 7_2, 7_3 og 8_1 er fra fragmentenes utside.

Smeltedigelfragment 9

Figur 27: Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av ulike sider av smeltedigelfragment 9.

I dette fragmentet ble det kun funnet små konsentrasjoner av kobber, og spor av sink, bly og tinn ble påvist. Det er ingen betydelig forskjell i konsentrasjonene av de ulike metallene med hensyn til innside og utside av fragmentet og den kjemiske sammensetningen av keramikken ser ut til å være tilsvarende de øvrige fragmentene.

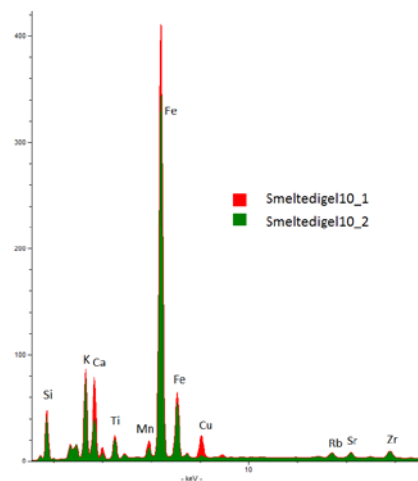
Figur 28: Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 9.

Smeltingfragment 10

Figur 29: Punktene hvor det har vært gjennomført XRF-analyse på ulike områder av smeltingfragment 10.

Dette fragmentet hadde en sammensetning tilsvarende smeltingfragment 9. Kobber kunne påvises, men kun små mengder sink, tinn og bly. Det ble imidlertid registrert høyere konsentrasjon kobber i fragment 10 i forhold til fragment 9.

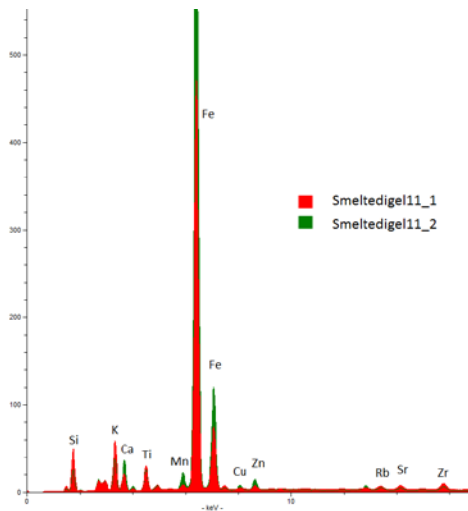
Figur 30: Spektrene dannet ved XRF-analysene av smeltingfragment 10.

Smeltingfragment 11

Både kobber og sink ble påvist i dette fragmentet, med noe høyere konsentrasjon av sink. Den kjemiske sammensetningen av keramikken ser ut til å være lik hva som er registrert for de øvrige fragmentene.

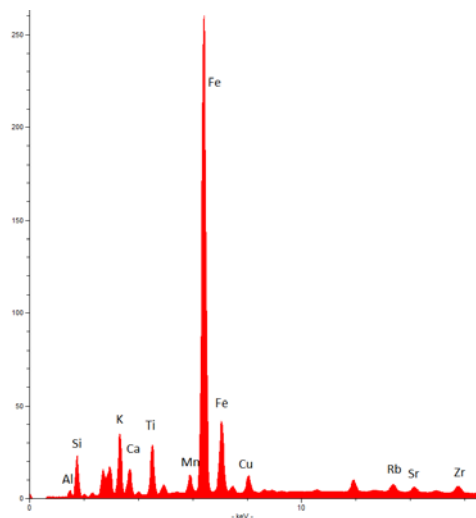
Figur 31: Punktene hvor det ble gjennomført XRF analyse på ulike områder av smeltingfragment 11. Kobber og sink ble påvist.

Figur 32: Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 11. Den kjemiske sammensetningen er tilsvarende den påvist for de øvrige fragmentene (fragment 1-10).

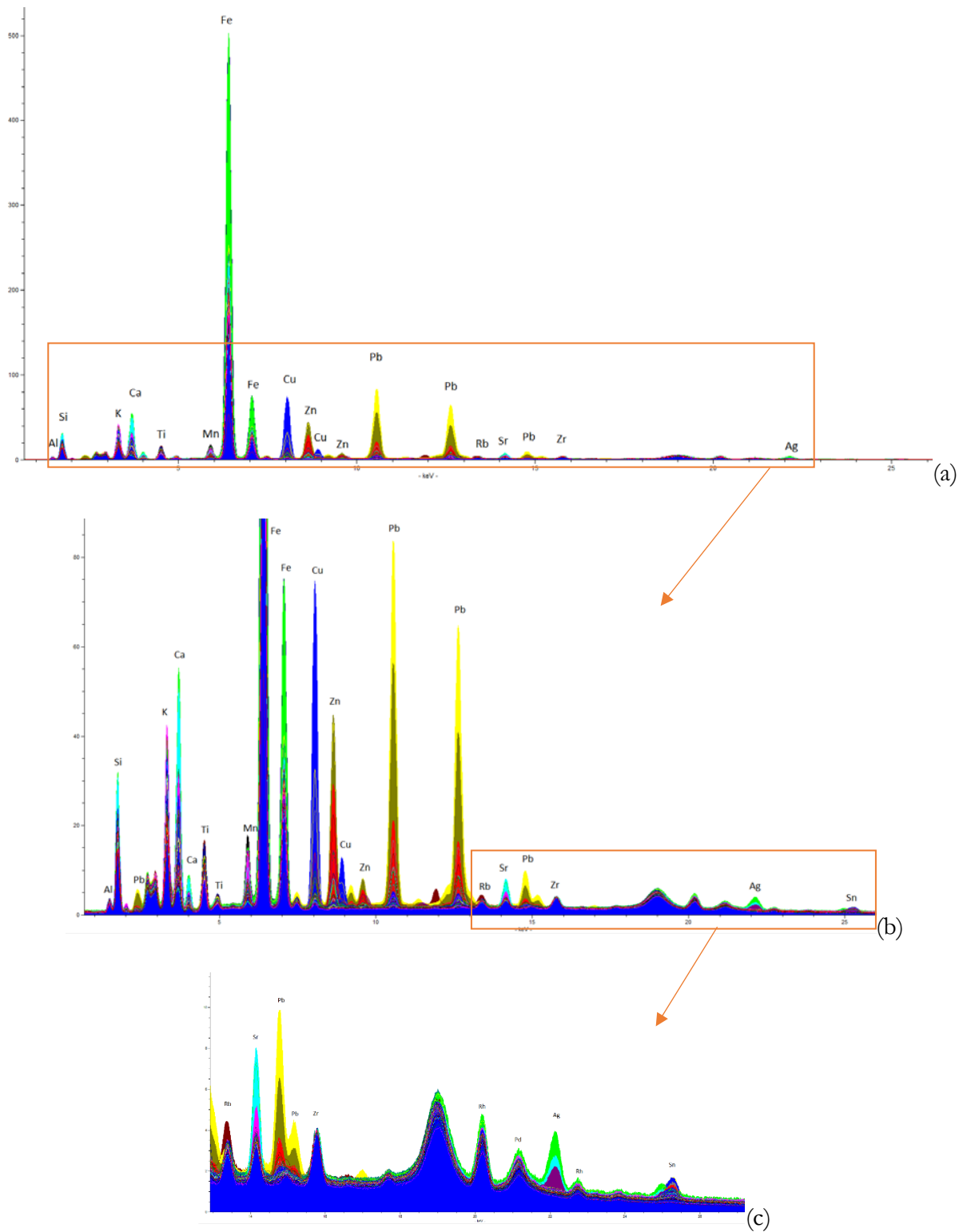
Smeltedigelfragment 12

Dette smeltedigelfragmentet hadde tilnærmet det samme innhold av kobber som fragment 9, 10 og 11. De øvrige metallene ble kun registrert i små konsentrasjoner eller som sporstoffer.

Figur 33: Spektret dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 12.

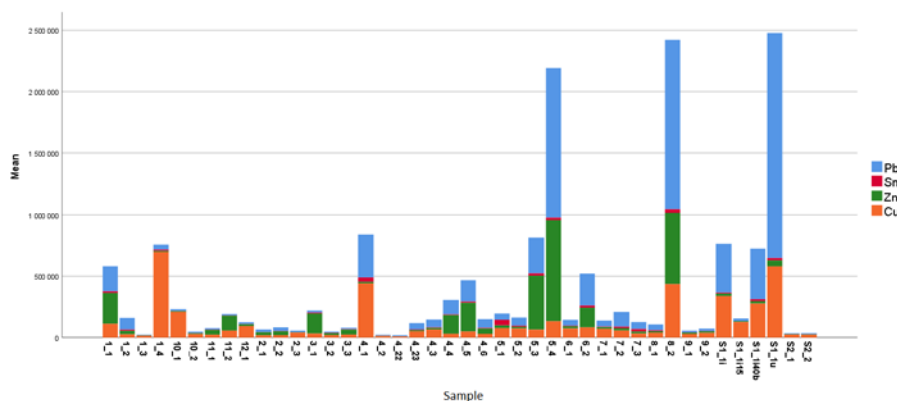
Spektrene dannet ved XRF-analysene av de 12 fragmentene er lagt over hverandre i figuren under. Aluminium, kalium, calcium, titan, mangan og jern, i tillegg til sporstoffene rubidium, strontium og zirkonium, er forbundet med ulike bestanddeler av keramikkmaterialet. Dette inkluderer diverse aluminiumssilikater, sand og leire. Mens bly, kobber, sink, sølv og gull kobles til metallurgiske prosesser, hvor det keramiske materialet med sannsynlighet har vært benyttet som en del av prosessen. Hvis materialet ikke har vært benyttet i slike prosesser, har de trolig vært i tilstede i et verksted hvor dette har foregått.

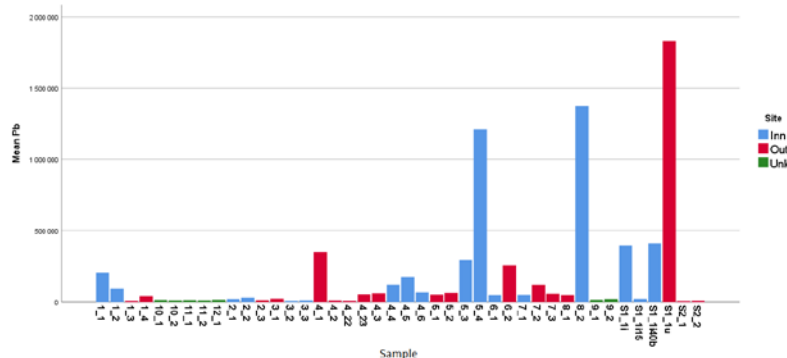
Figur 34: Samtlige av spektrene dannet ved de gjennomførte XRF-analysene (a, b, og c). Al-aluminium, Si-silisium, K-kalium, Ca- kalsium, Ti-titanium, Mn-mangan, Fe-jern, Cu-kobber, Zn-sink, Pb-bly, Rb- rubidium, Sr-strontium, Zr-zirkonium, Ag-sølv, og Sn-tinn. Rhodium (Rh) og Paladium (Pd) er en del av XRF instrument materiale.

Semi-kvantitative resultater fra XRF-analysene

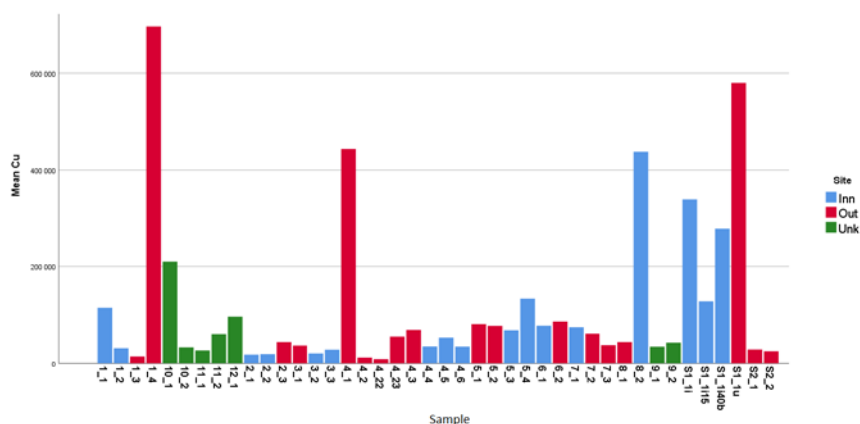
Etter kvantifisering av de relative konsentrasjonene av de påviste grunnstoffene basert på de ulike toppenes intensitet i XRF-spektrene, ble det mulig å sammenlikne sammensetningen av de ulike grunnstoffene som vist under. Intensiteten av de målte grunnstoffenes alfa-topper er proporsjonal med de respektive konsentrasjonene, og ble derfor brukt i sammenlikningen. De registrerte metallene som kan kobles til metallurgisk aktivitet er kobber, bly, sink og tinn. Sporstoffene rubidium, strontium og zirkonium danner en profil for de ulike fragmentene som viser tilnærmet identisk sammensetning av råmaterialet brukt i produksjonen av keramikken. Dette indikeres også av den øvrige grunnstoffsammensetningen tilknyttet keramikkmaterialet.

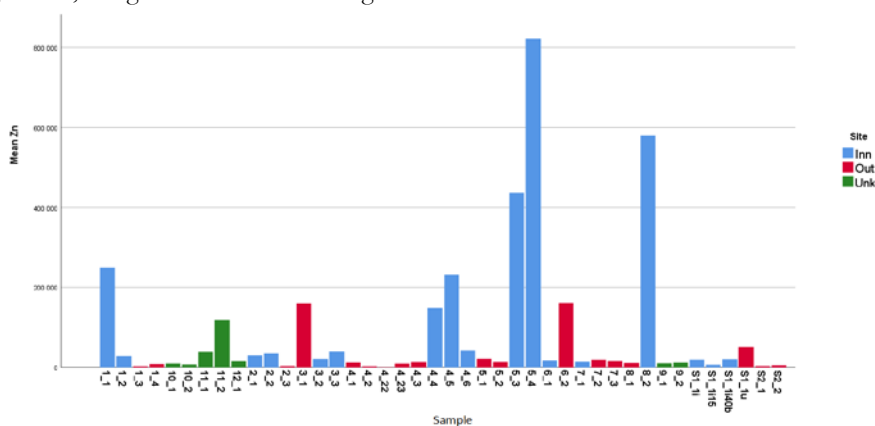
Figur 35: Grafen viser sammensetningen av kobber (Cu), bly (Pb), sink (Zn) og tinn (Sn) i smeltedigelmaterialet og i det slaggliknende materialet. Minimum to av disse metallene ble påvist i hvert av de analyserte fragmentene, selv om det var variasjon i den relative mengden som ble målt. Bly ble påvist nesten i samtlige fragmenter og hadde høyest konsentrasjon i slagg 1 og smeltedigelfragment 5 og 8. Sammenliknet seg imellom var det bly og kobber i slagg 1 og smeltedigelfragment 4, bly og sink i smeltedigelfragment 5 og 8, og kobber i smeltedigelfragment 1 som var til stede i høyest konsentrasjoner.

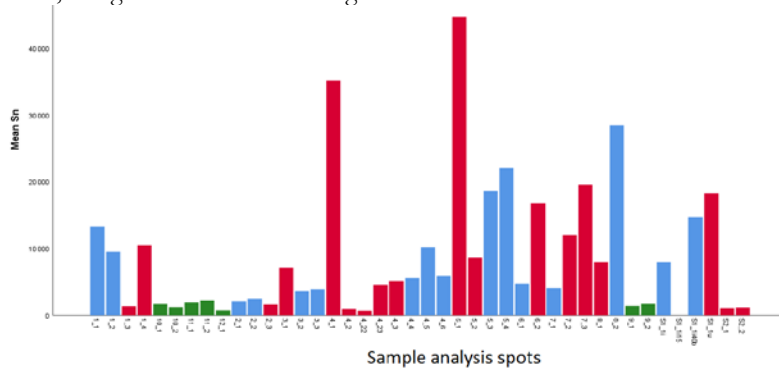
Figur 36: Den relative konsentrasjonen av blyinnhold i smeltedigelfragmentene og det slaggliknende materialets innside og utside. For smeltedigelfragmentene ble bly i størst grad påvist på innsiden. Slagg 1, smeltedigelfragment 8, 5 og 4 hadde de høyeste konsentrasjonene bly, avtagende i denne rekkefølgen. Laveste konsentrasjon bly ble registrert i fragmentene 2, 3, 9, 10, 11, 12 og på utsiden av fragment 1.

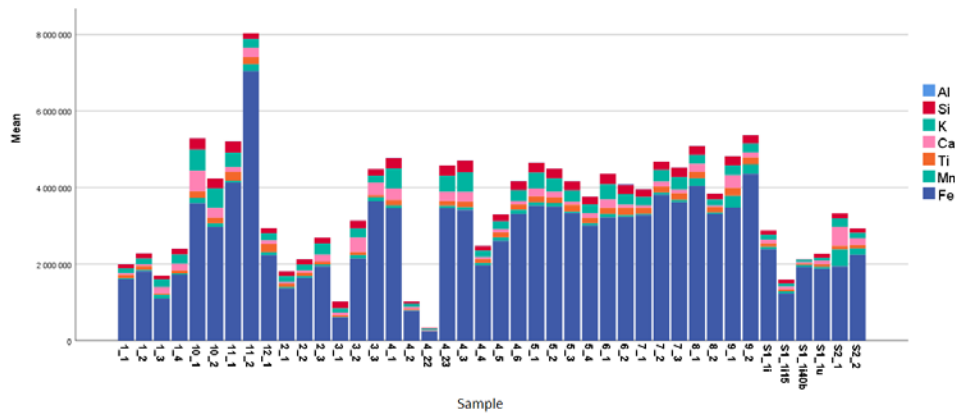
Figur 37: Hovedsakelig ble de høyeste konsentrasjonene kobber påvist i forbindelse med smeltingenes ytre områder eller utside. Utsiden av smeltingefragmentene 1, 4, innsiden av smeltingefragment 8, samt slag 1 viste høyeste konsentrasjon kobber. Høyeste konsentrasjon ble registrert i smeltingefragment 1, slag 1 og smeltingefragment 4, avtagende i denne rekkefølge.

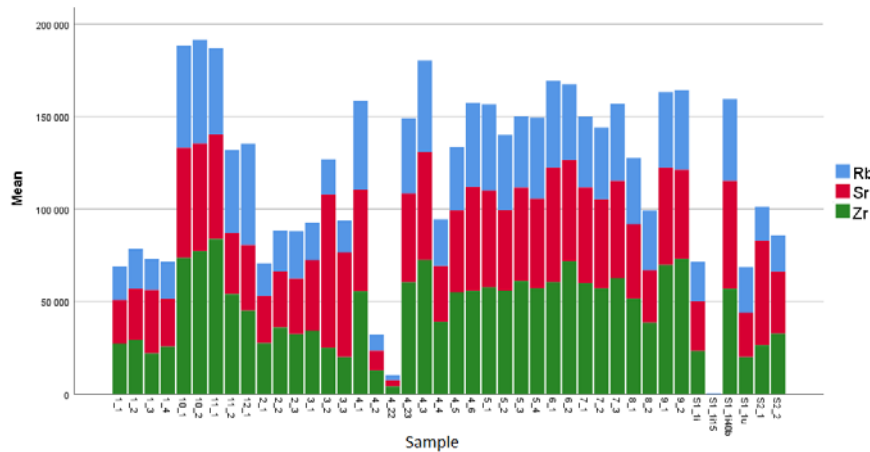
Figur 38: De høyeste konsentrasjonene sink ble alle knyttet til deres innside. Fragmentene 5, 8, 1 og 4 viste høyest konsentrasjoner av sink, avtagende i denne rekkefølgen.

Figur 39: Konsentrasjonen av tinn i de ulike områdene som ble analysert, basert på tinns alfa-topp i de dannede spektrene. Selv om tinn ble registrert både på utsiden og innsiden av fragmentene, ble de høyeste konsentrasjonene registrert på utsiden av fragment 4 og 5.

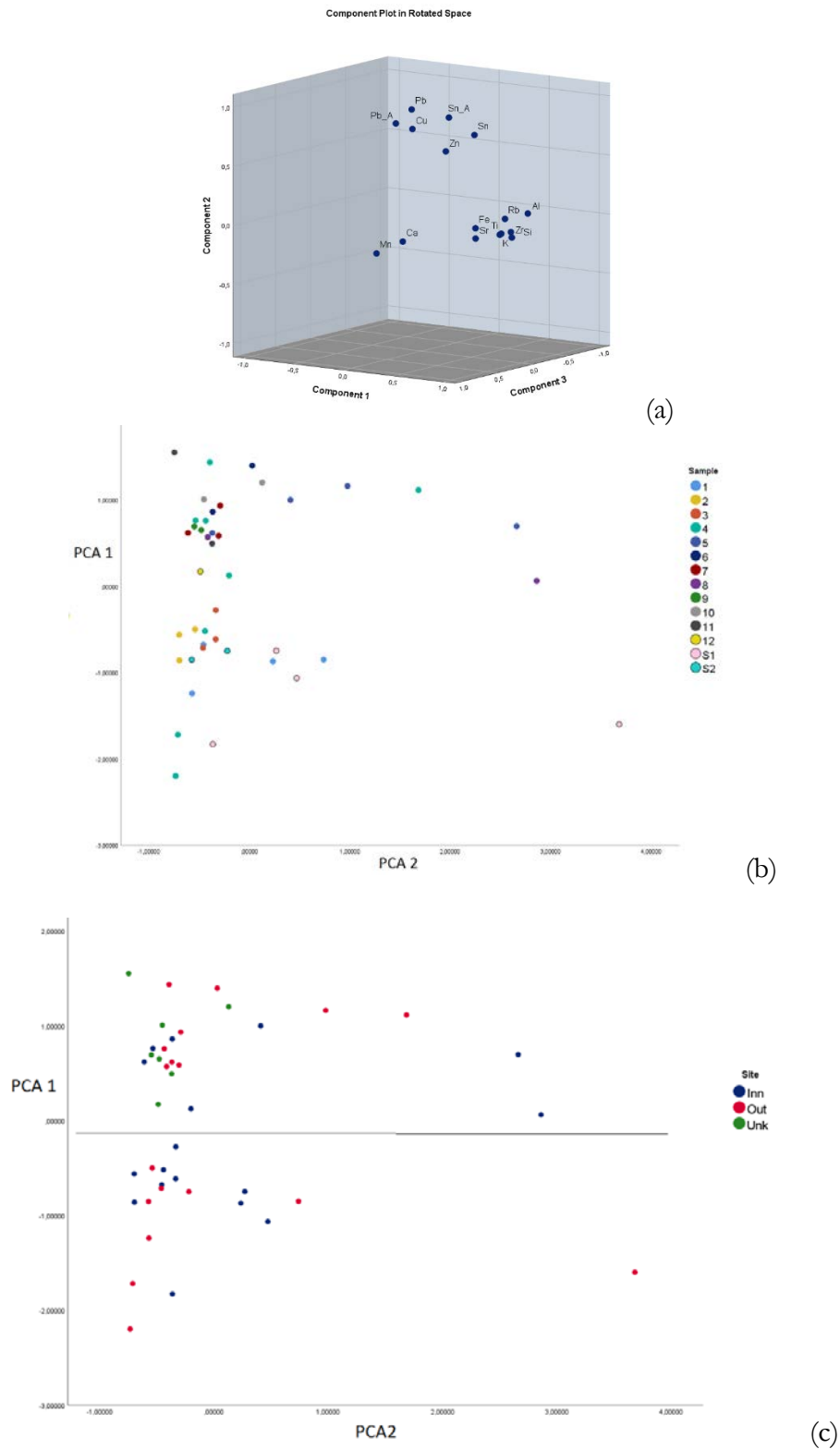
Figur 40: Den generelle sammensetningen av keramikk materialet viste store likhetstrekk, indikert ved aluminiumsilikater og tilhørende grunnstoffer. Sammenlikningen er gjort i forhold til de påviste grunnstoffene og det relative forholdet i hver enkelt punkt. Det kan ses likhetstrekk.

Figur 41: Det relative forholdet mellom sammensetningen av sporstoffene rubidium, strontium og zirkonium, hovedsakelig i smaltedigelfragmentene, viste stor grad av likhet. Dette antyder derfor at den samme kilden av råmateriale har vært brukt i produksjonen av det keramiske materialet.

Multivariat analyse (*Principal component analysis*)

De kvantitative dataene ble også benyttet i såkalt *principal component analysis* (PCA) for å visualisere hvor forskjellig innsiden og utsiden av smaltedigelfragmentene var. Det ble også gjort forsøk på å sammenlikne smaltedigelmateriale i forhold til deres sammensetning.

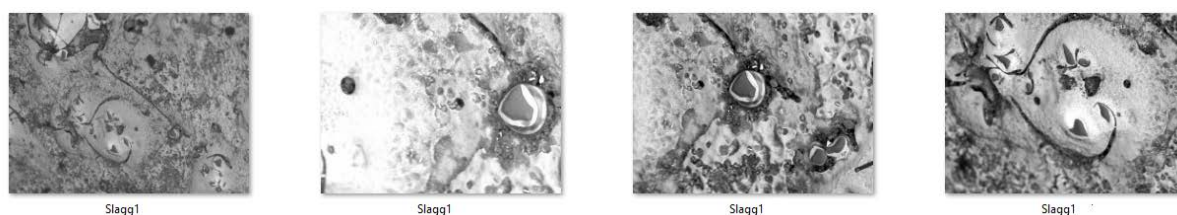
Figur 42: Øverst (a) ses såkalt *loading plot* og de to nederste (b og c) viser såkalte *score plots* hvor mesteparten av grunnstoffene påvist ved XRF-analysene er tatt med. De første tre hovedkomponentene (*principal components*) i analysen gjør rede for mer enn 70% av variasjonen i datasettet. Vi ser i den øverste grafen at grunnstoffene som tilskrives det keramiske materialet og de bearbejdede metallene er skilt fra hverandre. I de to nederste grafene ser vi at overflatene av keramikk materialet og det slaggliknende materialet med høyere innhold av bearbejdede metaller også er skilt fra

hverandre. Resultatet av analysen viser at grunnstoffsammensetningen i noen av smeltedigelfragmentene, altså 4, 5, 7 og 8 er sterkere tilknyttet de bearbejdede metallene enn grunnstoffene tilskrevet det keramiske materialet. Inn- innside, Out-utside, Unk-ukjent

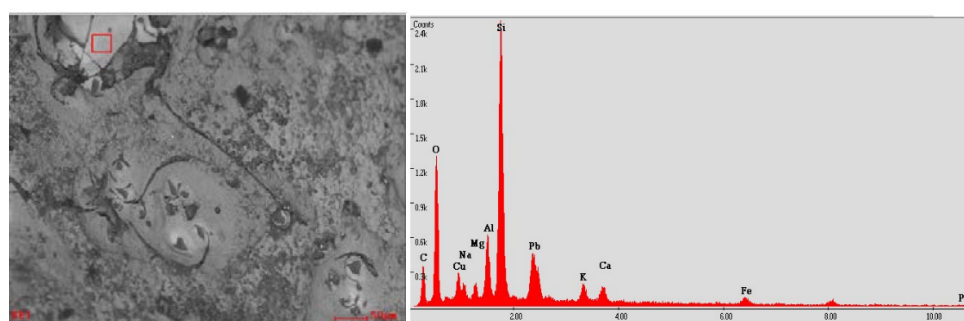
Resultatene fra SEM-EDS-analysene

Slagg 1

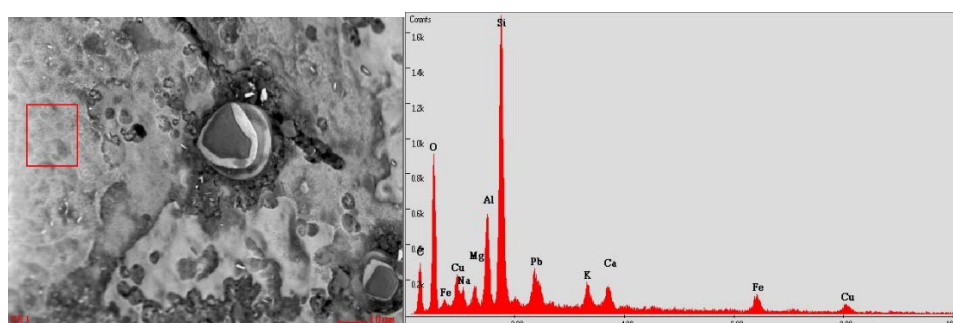
Grunnstoffanalysen og den morfologiske undersøkelsen av mikrostrukturen tydet på at det slaggliknende materialet hadde vært utsatt for høy temperatur og prosesser som har involvert bly og kobber.

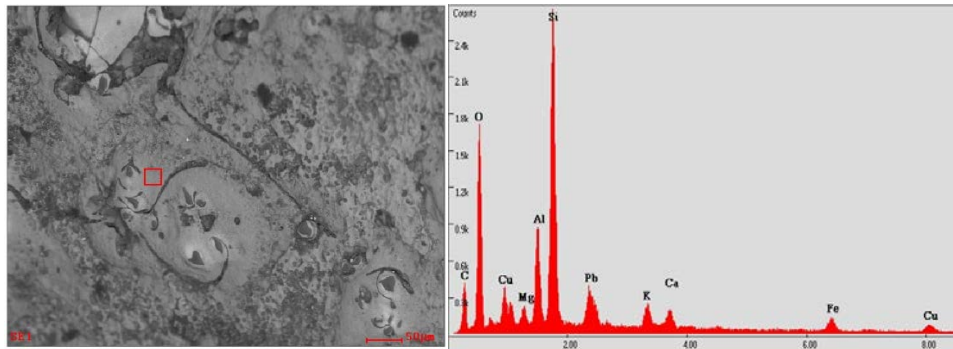
Figur 43: Oversikt over BSE-bildene av de ulike områder i slagmaterialet. De lysere områdene viser områder med tyngre grunnstoffer.

Figur 44: Aluminiumsilikat, hovedsakelig omdannet til glassaktig materiale. Tilstedeværelsen av bly er tydelig forbundet med dannelsen av sfærer.

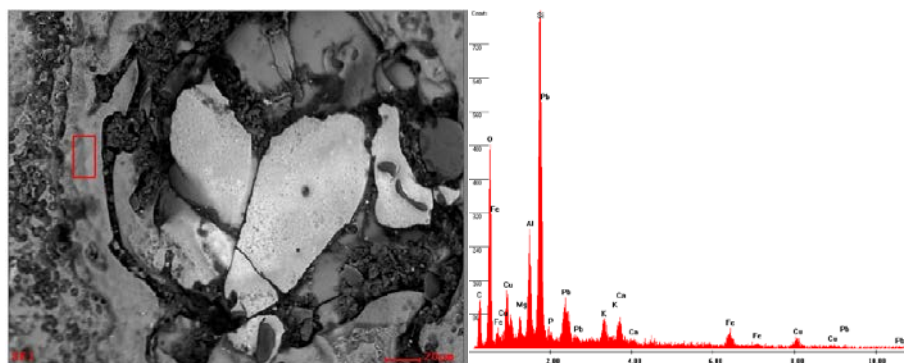
Figur 45: Tilstedeværelsen av kobber og bly i det slaggliknende materialet er begrenset til noen få punkter, korn eller sfæriske former. De lysere områdene i BSE-bildet forbindes med kobber og bly, og de ulike toppenes relative intensitet antyder høyere konsentrasjoner av bly enn kobber.

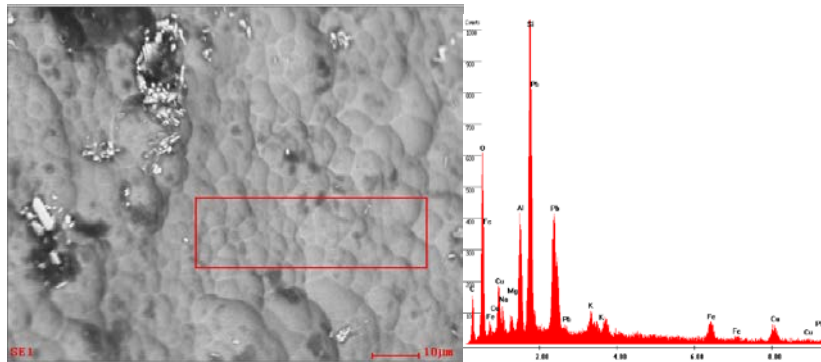
Figur 46: I et annet område ble bly påvist sammen med kobber. Hovedsakelig er godset dominert av glassaktig materiale, antydnet ved den høye konsentrasjonen av silisium og oksygen, hovedbestanddelene i glass. Dette er dannet av aluminiumsilikater, antydnet ved påvisningen av magnesium, kalium og kalsium, som er restmateriale etter glassdannelsen. Men dette kan også være restmateriale etter brenselet brukt (trevirke, trekull e.l.).

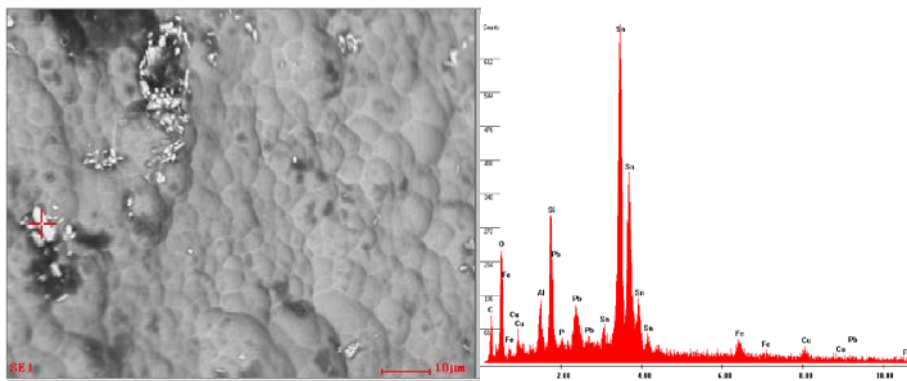
Figur 47: Et område av rent, smeltet glass, omgitt av bly og kobber i et gods av aluminiumsilikater.

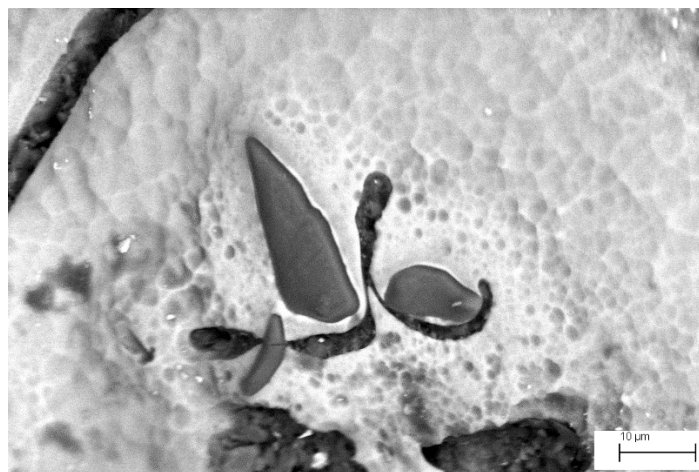
Figur 48: De lysere områdene er forbundet med forhøyede konsentrasjoner av kobber og bly.

Figur 49: Nærbilde av et bly- og kobberrikt område.

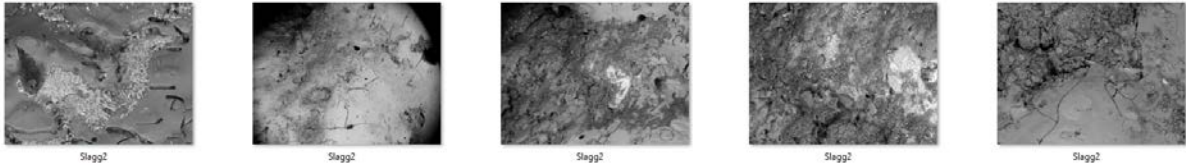
Figur 50: På overflaten av de kobber og blyholdige overflatene kunne ørsmå tinnkorn påvises, som vist ved denne punktanalysen av et korn. Samtlige av de lysere punktene på overflaten inneholder tinn, i tillegg til det kobber- og blyholdige materialet under dem.

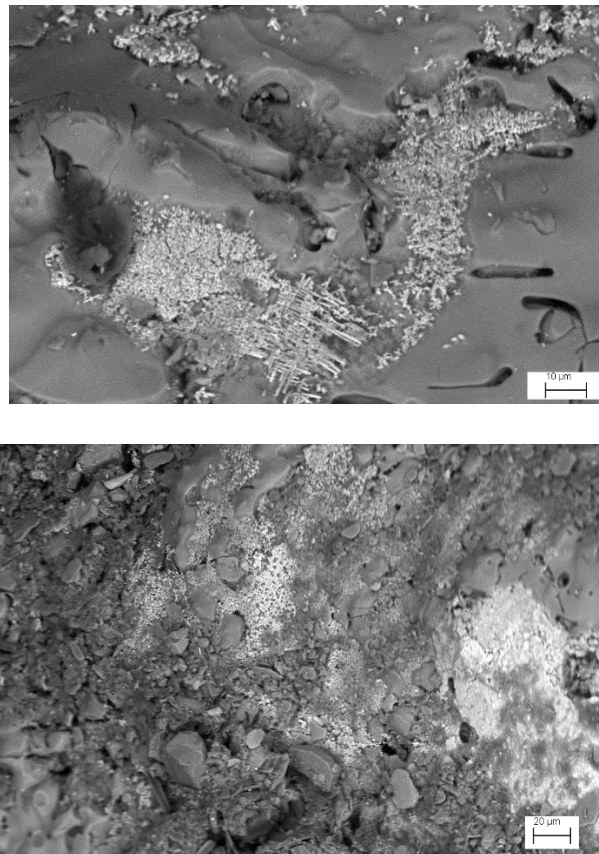
Figur 51: Glass dannet av aluminiumsilikater på toppen av fragmentet, tyder på at området har vært utsatt for høye temperaturer. De lysere områdene tyder på tilstedeværelsen av tyngre metaller, som kobber og bly.

Slagg 2

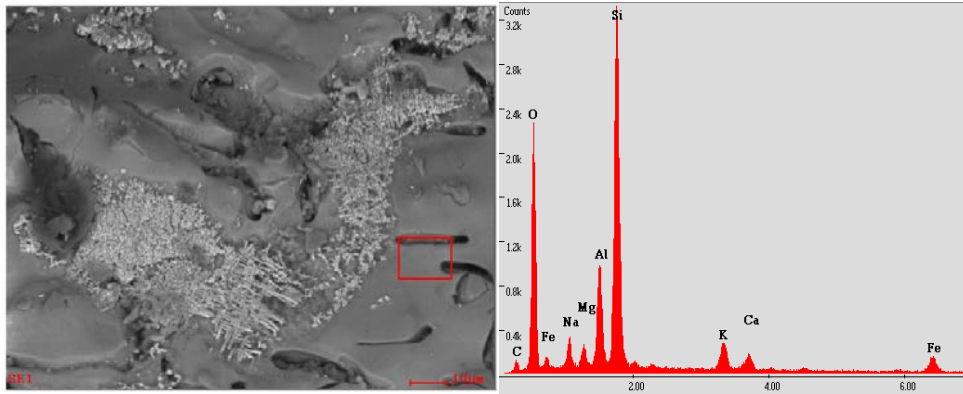
Dette slagglignende materialet har blitt utsatt for høye temperaturer, indikert av glassdannelse på overflaten. Imidlertid, med unntak av tegn på reduksjon av jern på overflaten, ble det ikke påvist metaller som kunne kobles direkte til metallurgiske prosesser i det begrensede antallet punktanalyser gjennomført på dette fragmentet.

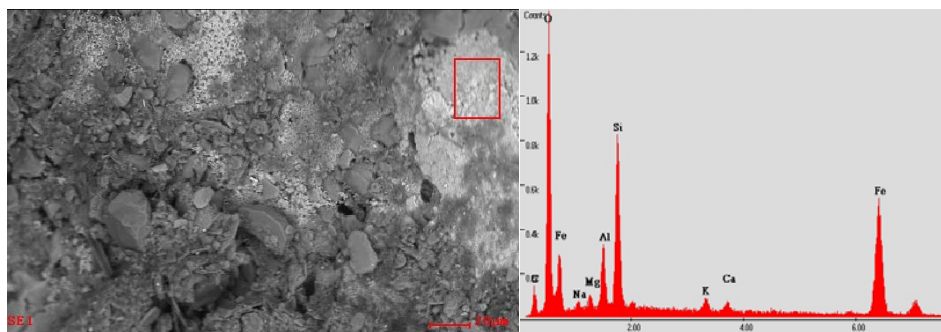
Figur 52: Oversikt over BSE-bildene av det slagglignende materialet.

Figur 53 (over og under): Dannelse av glassmateriale, jernoksider og jernsilikater.

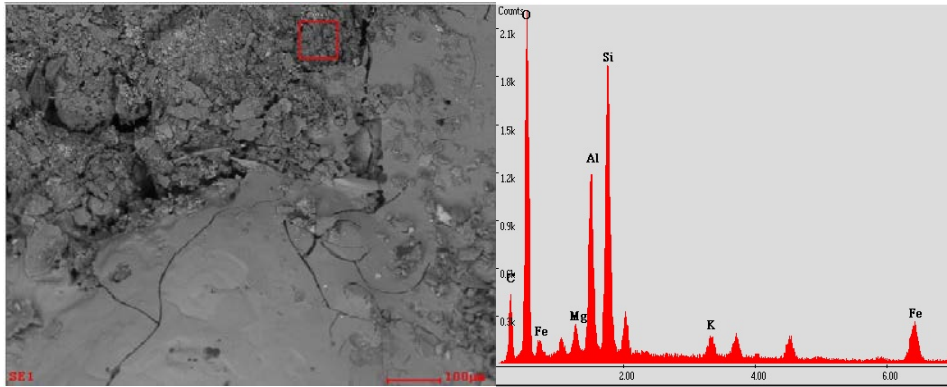
Figur 54: Glassaktig materiale sammen med spor etter aluminiumsilikatene det ble dannet av. De lysere områdene har høyere konsentrasjoner av jern sammenliknet med glassmaterialet.

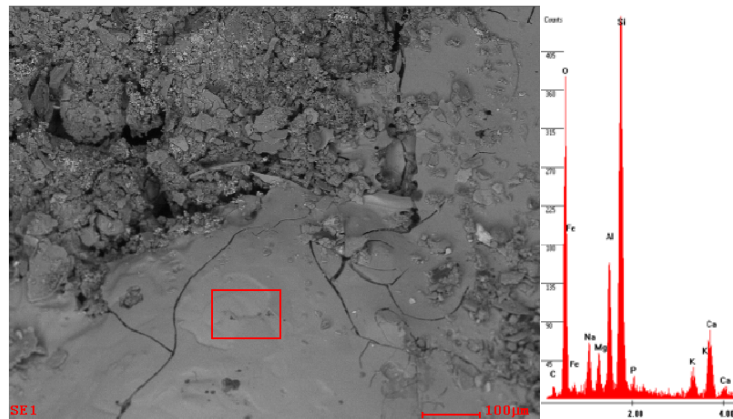
Figur 55: Det kunne påvises flere områder med forhøyede konsentrasjoner av jern.

Figur 56: Et kvartskorn som ikke er omdannet til amorft glassmateriale. Dette tyder på at lokale områder av materialet ikke har vært utsatt for høye nok temperaturer.

Figur 57: Sammensetningen av et område av fragmentet som ikke har vært utsatt for høye temperaturer (øvre del av bildet). Det er en tydelig kontrast til det amorf, glassaktige materialet i nedre del av bildet, som antyder dette området har vært eksponert for høye temperaturer. Hovedkomponentene er magnesium-, kalium- og kalsium-aluminiumsilikater, materialene brukt i produksjonen av smeltesigelen. Trolig er fragmentet en del av smeltesigelmaterial, selv om det er betegnet som slaggmateriale.

Figur 58: Sammensetningen i området som har vært eksponert for høye temperaturer, da med større mengde glassmateriale som en konsekvens.

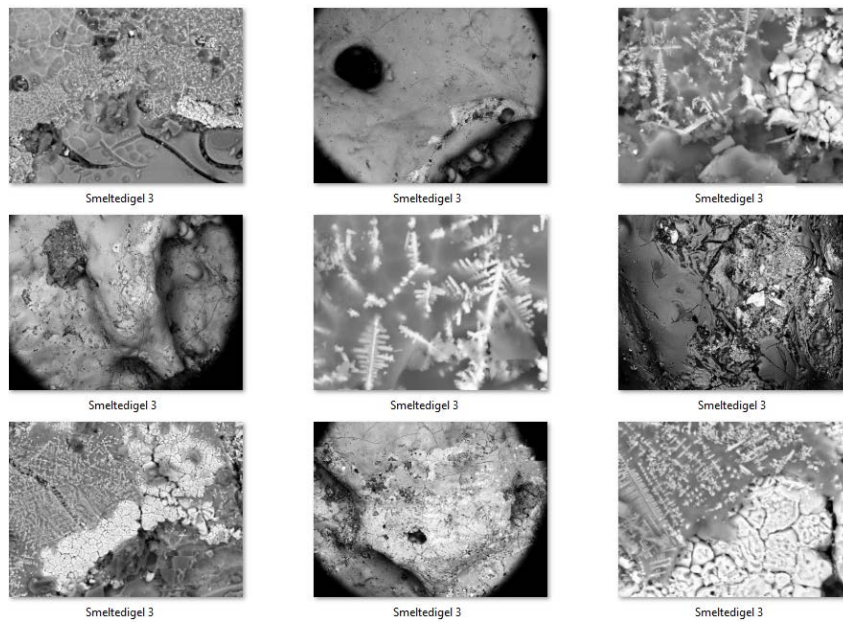
SEM-EDS-analyse av smeltesigelfragmentene

Smeltesigelfragment 3 utside

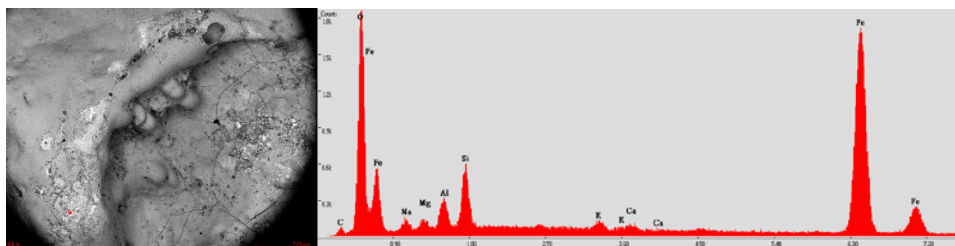
Smeltesigelfragmentet har vært utsatt for veldig høye temperaturer, hvilket har ført til glassdannelse på og av fragmentets utside. Tilsynelatende har dette også foregått under reduserende omgivelser (uten tilgang på oksygen), da det også har vært dannet jernoksider. Dette har vært i form av dendrittisk wüstitt (FeO , jernoksid) og fayalitt-materiale (FeSiO_4 , jernsilikat). Dannelsen av disse komponentene krever høy temperatur og liten tilgang på oksygen. Hurtig avkjøling er også implisert ved den fine teksturen av wüstitt dendrittene (figur 56). I tillegg til dette kan det observeres en type bikakestruktur, også dannet av wüstitt (figur 56).

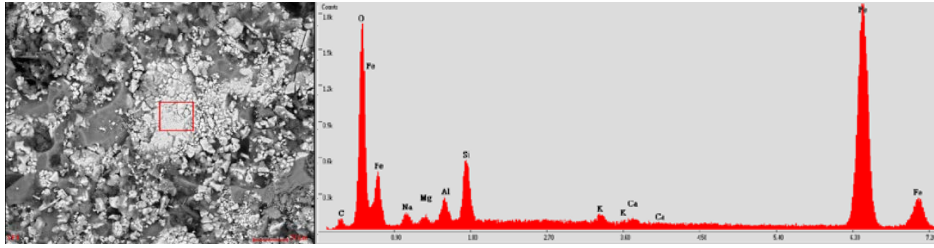
Figur 59: Områdene av smeltingefragment 3 hvor det ble gjennomført både XRF og SEM-EDS analyse. Til venstre er den ytre delen og den til høyre er den indre delen av det keramiske fragmentet.

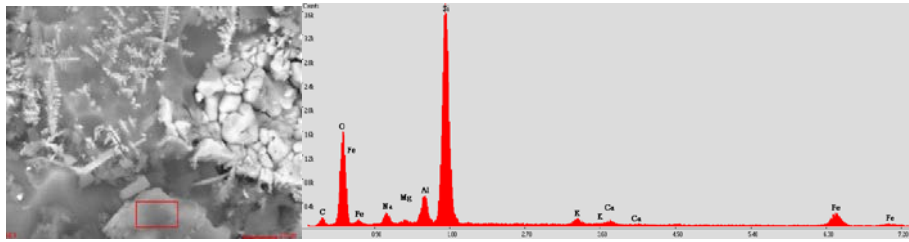
Figur 60: Oversikt over BSE-bildene som viser wüstitt i både dendrittisk og bikakestruktur, samt fayalitt-materialet. Formasjon av disse strukturene og materialene krever høye temperaturer, og med sannsynlighet har fragmentet vært utsatt for temperaturer over 1100 °C.

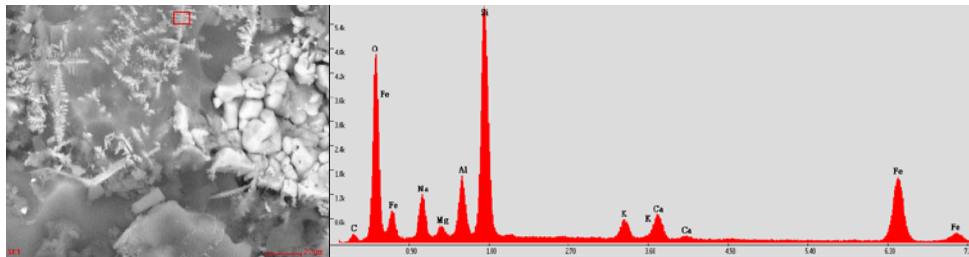
Figur 61: På kanten av fragmentet ble områder med høyt jerninnhold påvist. Dette kan ha vært et resultat av høye temperaturer i kombinasjon med lite oksygen.

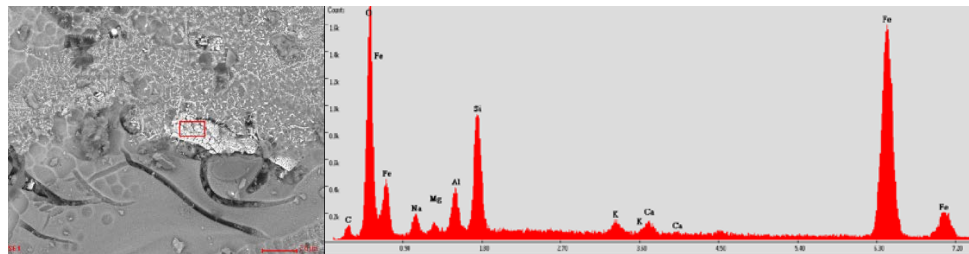
Figur 62: Nærbilde av området med jernoksid-dannelse.

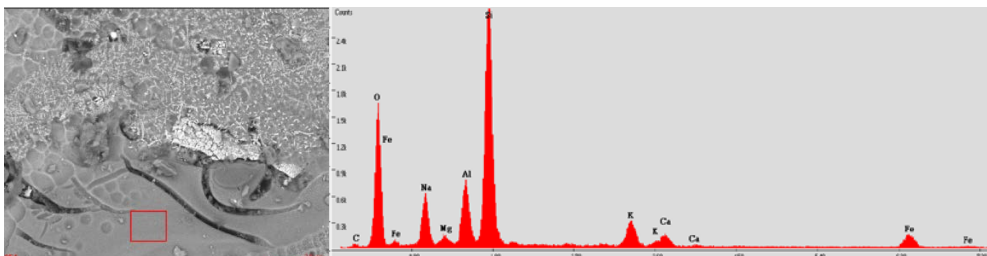
Figur 63: Område med glassdannelse som følge av høy temperatur og tilhørende spektrum, dominert av silikater.

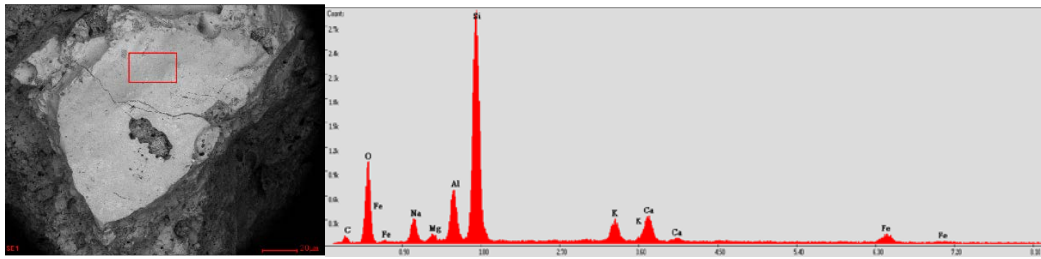
Figur 64: Fayalitt/jernoksidholdig del av glassmaterialet. Den dendritiske strukturen er antagelig wüstitt.

Figur 65: Område i det glassaktige materialet som er rikt på jernoksid.

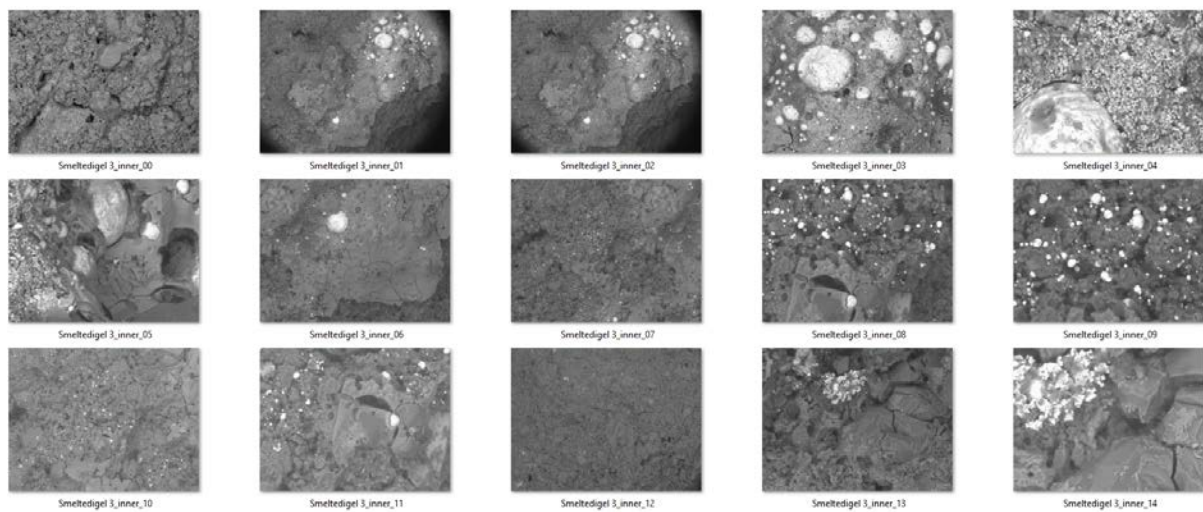
Figur 66: Område rikt på aluminiumsilikat, dominert av glassaktig materiale.

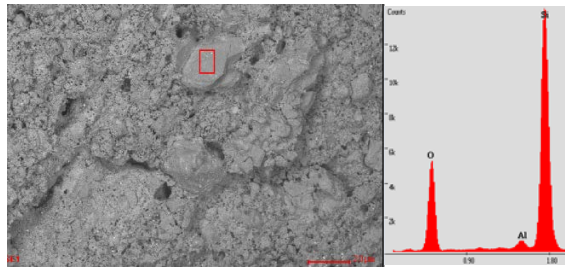
Figur 67: Nærbilde av fragmentets struktur. Det større, lysere feltet viser området hvor det har vært glassdannelse, i motsetning til de mørkere områdene rundt hvor dette ikke har forekommet. Ut fra de registrerte grunnstoffene består det glassaktige materialet tilsynelatende av hovedsakelig aluminiumsilikater med natrium, men også magnesium, kalium og kalsium er påvist, i tillegg til jern.

Smeltedigelfragment 3 (på innsiden, det gråhvite området)

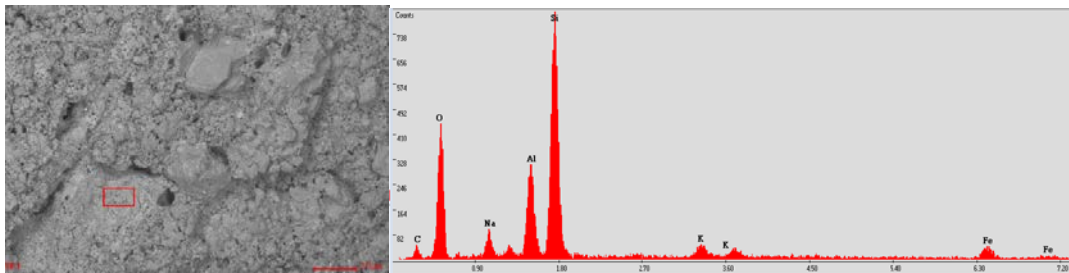
Innsiden av smeltedigelfragmentet ser ikke ut til å ha vært utsatt for de samme høye temperaturene som utsiden, da det på innsiden ikke ses omfattende glassdannelse i eller av det keramiske materialet. Imidlertid ble det identifisert små sfærer av metalliske materialer, såkalte priller, bestående av kobber og tinn. Dannelsen av disse på innsiden av smeltedigelfragmentet og glassdannelsen på fragmentets utside tyder på at smeltedigelen har vært brukt i metallurgiske prosesser.

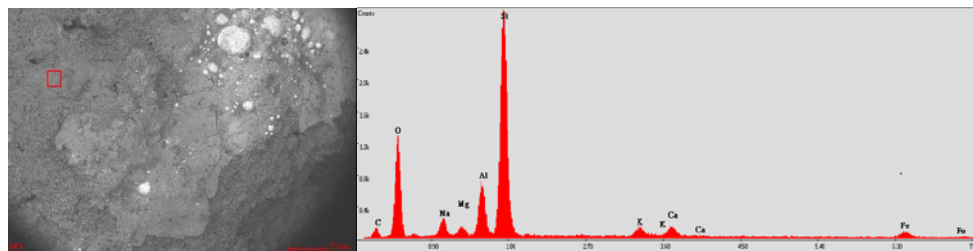
Figur 68: BSE-bilder som viser en oversikt av smeltedigelfragmentets innside. Innsiden av smeltedigelfragmentet ser ikke ut til å ha vært eksponert for samme høye temperaturer som utsiden. De lysere områdene på noen av BSE-bildene kommer av dannelsen av såkalte priller av ulike metaller.

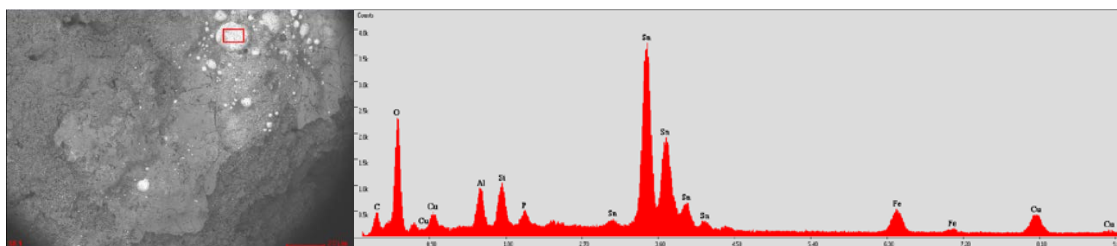
Figur 69: Kvartskorn i det keramiske materialet.

Figur 70: Bestanddel av aluminiumsilikat, et komposittmateriale som også kan inneholde kaolin. Inneholder større mengde alkalisk aluminiumsilikat.

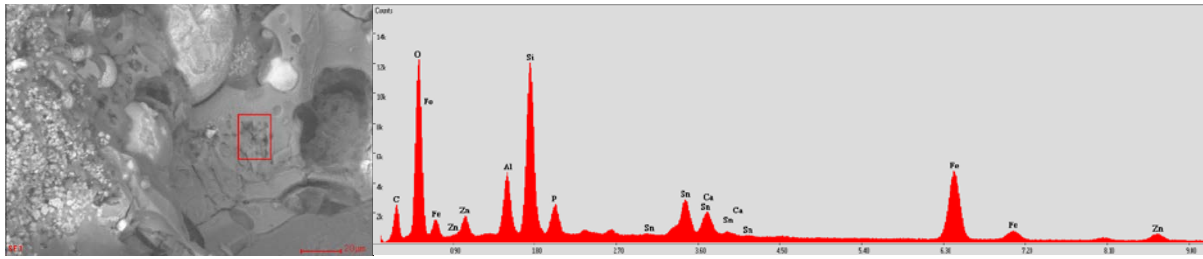

Figur 71: Område av smeltedigelfragmentet med mer glassdannelse, og høyere innhold av aluminiumsilikater.

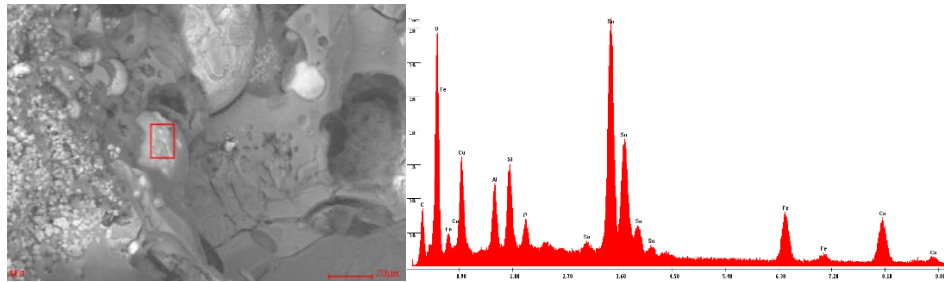

Figur 72: Prill av bronselegering.

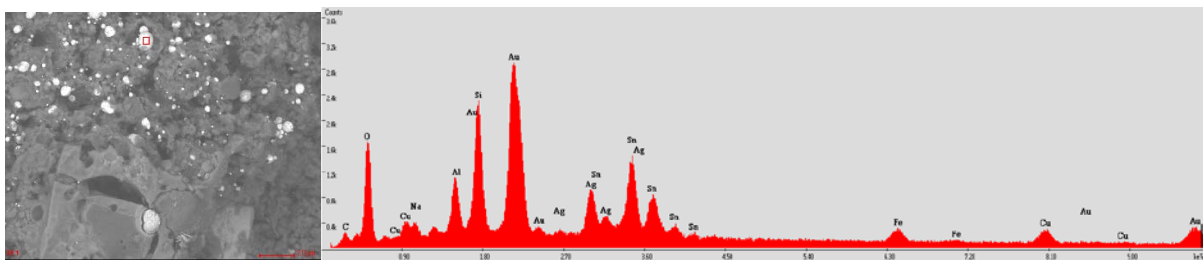
Priller som ser ut til å være dannet av en kobber/tinnlegering ble identifisert. Disse ble kun funnet lokalt i fragmentet, men kan likevel tyde på at smeltedigelen ble brukt til utvinning/produksjon av bronse. Imidlertid er det også mulig at disse kan ha kommet som kontaminering fra en annen metallurgisk prosess som har foregått i området hvor fragmentet ble oppbevart. Området hvor prillene er identifisert har også noe glassdannelse, det er noe lysere i forhold til det omkringliggende området og videre er innholdet av tinn noe høyere sammenliknet med kobberinnholdet.

Figur 73: Område med kraftig glassdannelse, hvor metal har smeltet inn i glassmaterialet. Inneholder tin og sink.

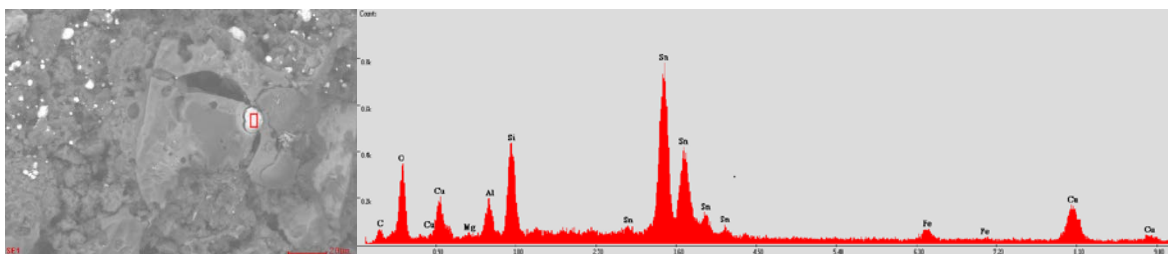

Figur 74: En av bronseprillene sammen med noen av bestanddelene fra det keramiske materialet.

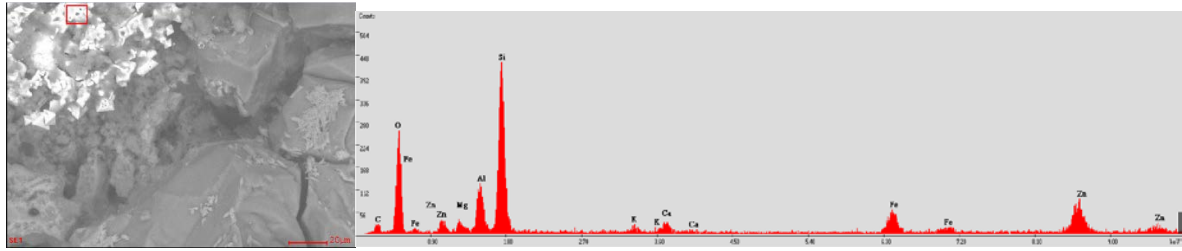

Figur 75: Priller av edelmetaller.

Priller av gull og sølv sammen med kobber og tinn. Dette kan tyde på at smeltingen har vært benyttet i bearbeiding av flere ulike metaller, men kan også tyde på kontaminering fra en annen metallurgisk prosess som har foregått i nærheten av hvor smeltingen har vært oppbevart. Liknende sammensetninger ble funnet i de lysere prillene i den øvre delen med unntak av den relativt store i den nedre delen av BSE-bildet, som viste seg å være av bronse.

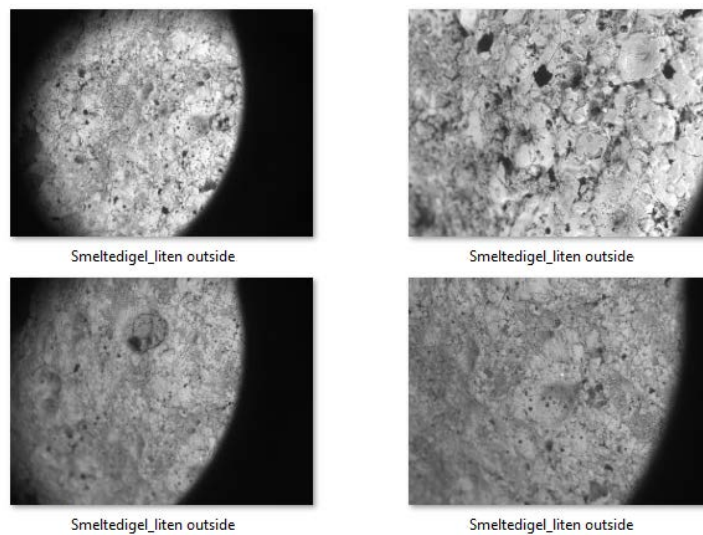
Figur 76: Bronseprill.

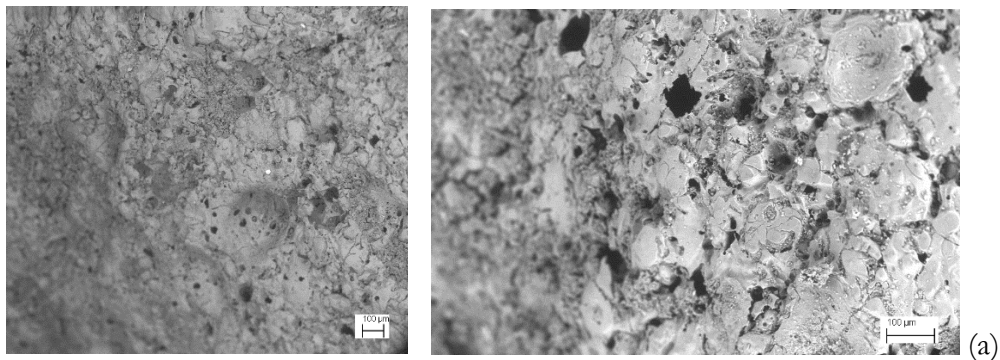
Figur 77: Her ses tilstedeværelsen av sink som også kan knyttes til de øvrige metallurgiske prosessene. Fra dette og resultatene beskrevet over er det tydelig at det har foregått metallurgiske prosesser i tilknytning til smeltingfragmentene, dette kunne ikke ha forekommet uten intensjonell manipulering.

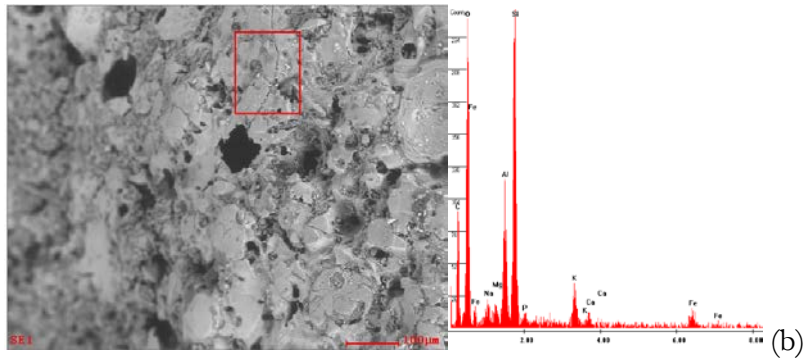
Smeltingeliten utenfor (smeltingeliten 2)

Da det ikke kunne observeres glassdannelse på fragmentets utside, ser det ikke ut til at fragmentet har vært eksponert for veldig høye temperaturer. Den keramiske bestanddelen ser videre ut til hovedsakelig å være intakt uten tegn til omdannelse som følger av varmebehandling.

Figur 78: Fragmentets utside, med intakte bestanddeler.

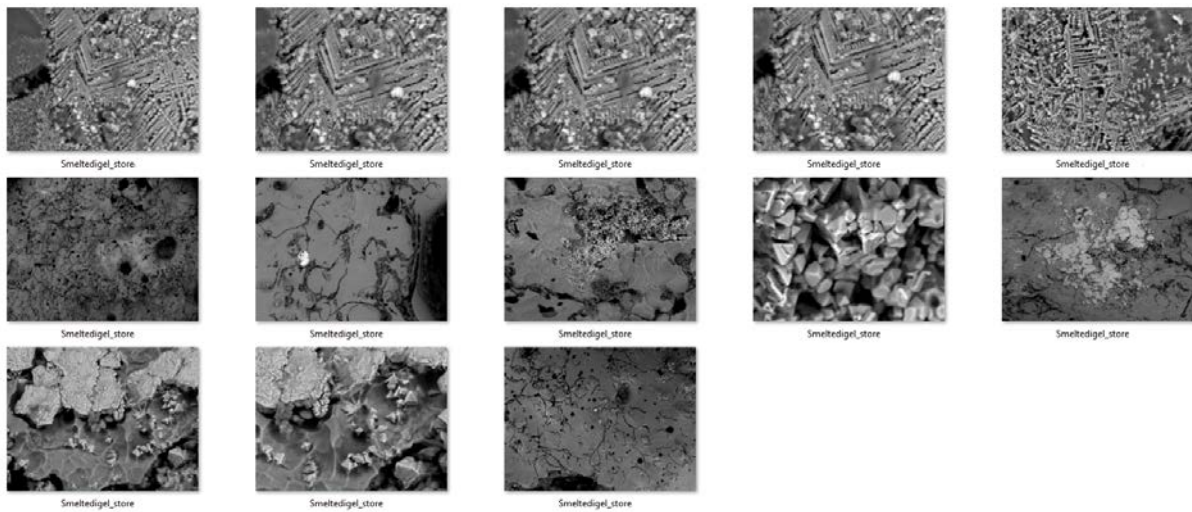

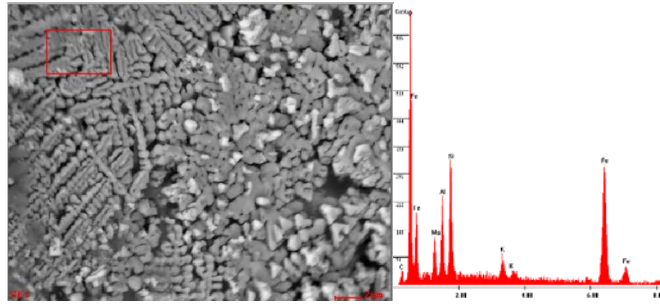
Figur 79: Hovedbestanddelene av det keramiske materialet og dets morfologiske karakteristikk ses på bildene over (a og b). Dette har likhetstrekk med hva som ble observert i de andre fragmentene; aluminiumsilikater av natrium, mangan, kalium og kalsium sammen med jern. De lysere områdene ser ut til å ha høyere konsentrasjoner av jern. De høye konsentrasjonene av silisium og oksygen antyder dannelse av glassprodukter.

Smeltedigel store outside (smeltedigel 1)

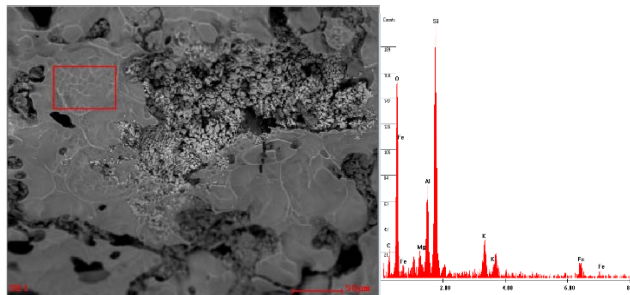
Da det ses indikasjoner på dannelse av både fayalitt og wüstitt (figur 76), tyder dette på at materialet må ha blitt eksponert for høye temperaturer, over 1100 °C. Dannelsen av det glassaktige materialet på overflaten er et resultatet av omdannelse av materialets sandige bestanddeler.

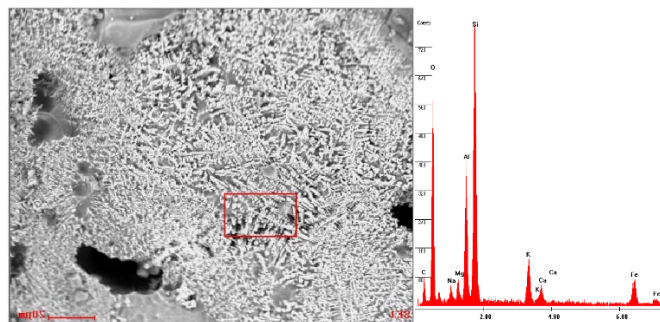
Figur 80: BSE-bilde over utsiden av smeltedigelfragmentet. Disse indikerer anvendelsen av høye temperaturer og dannelse av amorf glassmateriale, jernoksider og jernsilikater fra bestanddelene av aluminiumsilikater i keramikk materialet.

Figur 81: Område med høy konsentrasjon av jern, hvor wüstitt og fayalitt kan ha vært dannet. Til høyre hovedsakelig magnetitt, hvilket tyder på et reduserende miljø under eksponering for høy temperatur.

Figur 82: Glassaktig område eksponert for høy temperatur sammen med aluminiumsilikater fra materialet brukt som råstoff i fremstillingen av smeltedigelen (magnesium og kalium aluminiumsilikater som inneholder jern).

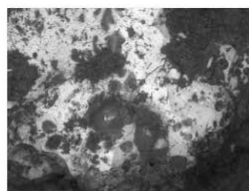
Figur 83: Jernoksider, jernsilikater og aluminiumsilikater i et glassaktig materiale.

Smeltedigel store innside (smeltedigel 1)

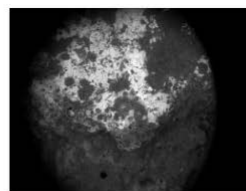
Det kan observeres indikasjoner på dannelse av metallisk materiale på innsiden av keramikken (hovedsakelig bly). Som følge av bevaringsforholdene i jorden er metallet for det meste funnet som oksider og/eller karbonater.

Smeltedigel_store_innside

Smeltedigel_store_innside

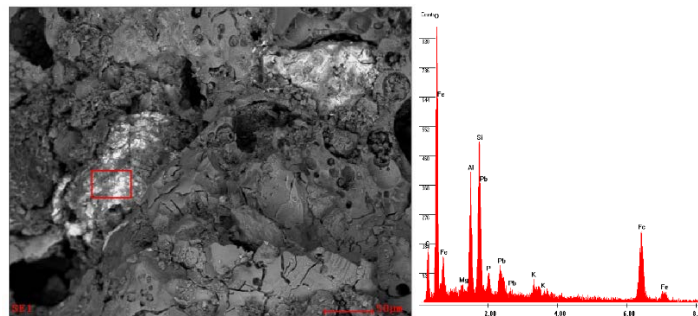

Smeltedigel_store_innside

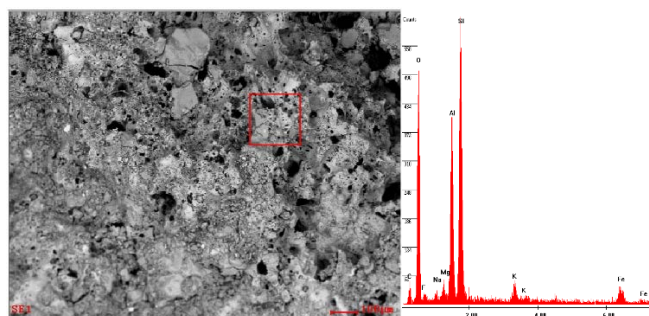

Smeltedigel_store_innside

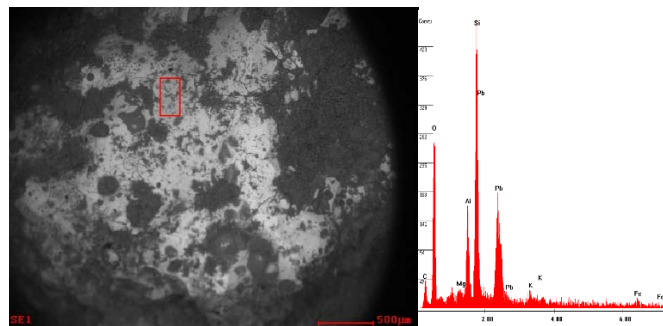
Figur 84: BSE-bilder fra innsiden av smeltedigelfragmentet. De større, lyse delene er forbundet med dannelse av metallisk bly. Omdannelsesproduktet av tinn, antagelig et oksid og et fragment av det som ser ut til å være kiselgur ble også observert på fragmentets innside.

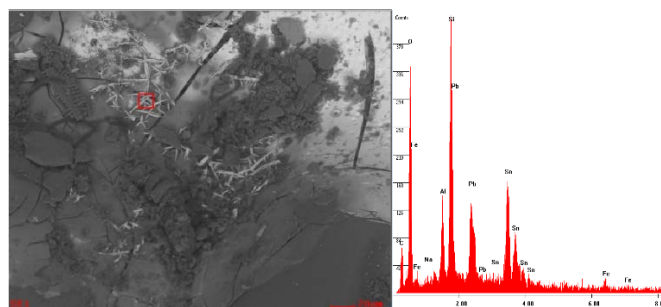
Figur 85: Korn av metallisk bly i det keramiske materialet ser ut til å ha vært eksponert for høy temperatur. Sintringen av det keramiske materialet kan ses i morfologien og delvis i den kjemiske sammensetningen.

Figur 86: Aluminiumsilikater i keramikk materialet, i mindre grad temperaturpåvirket.

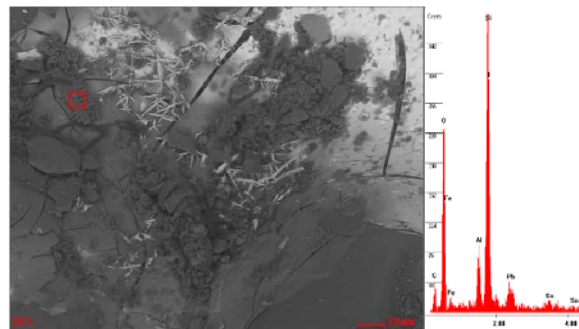
Figur 87: Metallisk bly (antagelig oksid og/eller karbonat) på innsiden av smeltedigelfragmentet.

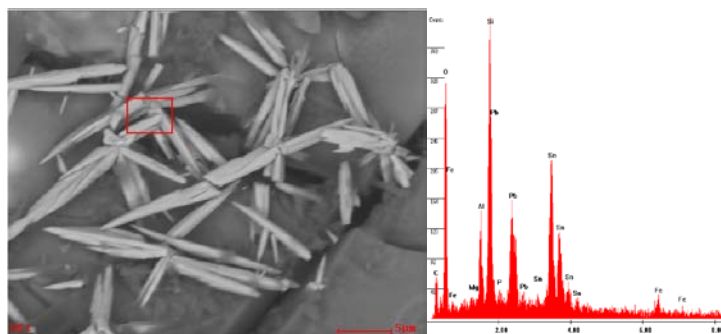
Figur 88: Blykrystaller på blyholdig underlag. Tinn ble påvist som oksid.

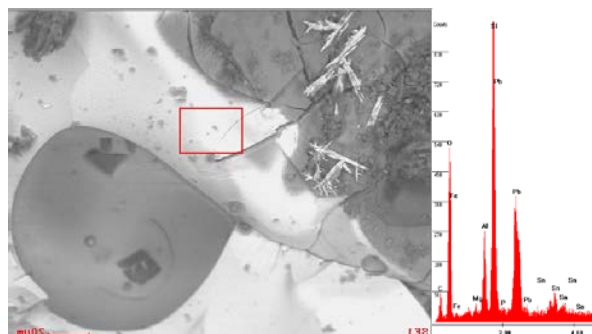
Figur 89: Glassaktig materiale på innsiden av smeltedigelfragmentet.

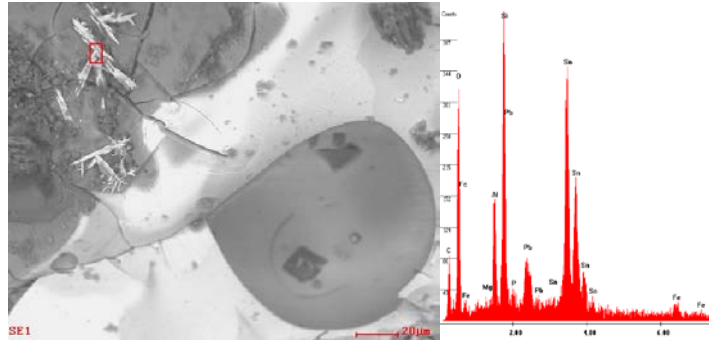
Figur 90: Kiselgur på innsiden av smeltedigelfragmentet. Det påviste blyet og spor av tinn kommer fra materialet som ligger bak kiselguren.

Figur 90: Mulige tinnkrystaller.

Figur 92: Tinnkrystaller som ligger på et lag med høyt innhold av bly.

Figur 93: Tinnoksider som ligger på et lag av bly.

FOTOLISTE - Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger

Oppdrag: Analyse av smeltedigel- og slagfragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (<i>bilder i rapporten</i>)							
Fotograf: Ruben With og Kidane Fanta Gebremariam				Sak nr:	Gard:	Gnr:41	Bnr:14
AM ansv:				Stavanger kommune			
AM arkivnr	Bildnr	Dato	Fotograf	Retn.mot	Motiv		
	Figur 1	12.02.2016	RW		Keramikkfragmentenes og de slagglignende fragmentene analysert		
	Figur 2	24.11.2017	KFG		Det relative forholdet mellom sporstoffene i de analyserte fragmentene		
	Figur 3	24.11.2017	KFG		De relative forholdene mellom enkelte av metallene påvist ved XRF-analyse av digelfragmentene		
	Figur 4	30.11.2016	KFG		Elektronmikroskopbilder av overflaten på slag 1		
	Figur 5	16.11.2016	KFG		BSE-bilde av et punkt fra innsiden av smeltedigelfragment 3 og grunnstoffsammensetningen av en av metallpartiklene		

FOTOLISTE - Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger

Oppdrag: Analyse av smeltedigel- og slagghragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (bilder i vedlegg 2)					
Fotograf: Ruben With og Kidane Fanta Gebremariam				Sak nr:	Gard:
				Gnr:41	Bnr:14
AM ansv:				Stavanger kommune	
AM arkivnr	Bildenr	Dato	Fotograf	Retn.mot	Motiv
	Figur 1	12.02.2016	RW		Slagg 1 (til høyre) og slagg 2 (til venstre)
	Figur 2	06.04.2016	KFG		Nærbilde av den ytre glassaktige overflaten på slagg 1 og nærbilde av godset
	Figur 3	06.04.2016	KFG		Tverrsnitt av slagg 1
	Figur 4	06.04.2016	KFG		Nærbilde av slagg 2
	Figur 5	06.04.2016	KFG		Tverrsnitt av slagg 2
	Figur 6	12.02.2016	RW		Punktene på det slagglignende materialet hvor det ble gjennomført XRF-analyser
	Figur 7	23.11.2017	KFG		Sammenlikning av spektrene som ble dannet ved måling av de ytre overflatene på det slagglignende materialet.
	Figur 8	23.11.2017	KFG		Sammenlikning av spektrene dannet ved XRF-analyse av den mørke glassaktige overflaten og de indre områdene av slagg 1
	Figur 9	12.02.2016	RW		Punktene på det keramiske materialet hvor det ble gjennomført XRF-analyser
	Figur10	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble foretatt XRF-analyse på fremsiden og baksiden av smeltedigelfragment 1
	Figur 11	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved analyse av de ytre og indre områdene av smeltedigelfragment 1
	Figur 12	12.02.2016	RW		Punktene på yttersiden og innsiden av smeltedigelfragment 2 hvor det ble gjennomført XRF-analyser
	Figur 13	23.11.2017	KFG		XRF-spektrene dannet ved analyse av innsiden og utsiden av smeltedigelfragment 2
	Figur 14	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av på innsiden og utsiden av smeltedigelfragment 3
	Figur 15	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF analyse av smeltedigelfragment 3
	Figur 16	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjort XRF-analyse av innsiden og utsiden av smeltedigelfragment 4
	Figur 17	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 4
	Figur 18	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse på innsiden og utsiden av smeltedigelfragment 5
	Figur 19	23.11.2017	KFG		Spektrene fra XRF-analysene av smeltedigelfragment 5

Oppdrag: Analyse av smeltedigel- og slagghragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (bilder i vedlegg 2)**Fotograf: Ruben With og Kidane Fanta Gebremariam****Sak nr:****Gard:****Gnr:41****Bnr:14****AM ansv:****Stavanger kommune**

AM arkivnr	Bildnr	Dato	Fotograf	Retn.mot	Motiv
	Figur 20	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av innsiden og utsiden av smeltedigelfragment 6
	Figur 21	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 6
	Figur 22	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av smeltedigelfragment 7
	Figur 23	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 7
	Figur 24	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av innsiden og utsiden av smeltedigelfragment 8
	Figur 25	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analyse av utsiden og innsiden av smeltedigelfragment 8
	Figur 26		KFG		De relative konsentrasjonene av kobber, sink, tinn, sølv og bly registrert ved måling av de ulike punktene
	Figur 27	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF-analyse av ulike sider av smeltedigelfragment 9
	Figur 28	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 9
	Figur 29	12.02.2016	RW		Punktene hvor det har vært gjennomført XRF-analyse på ulike områder av smeltedigelfragment 10
	Figur 30	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analysene av smeltedigelfragment 10
	Figur 31	12.02.2016	RW		Punktene hvor det ble gjennomført XRF analyse på ulike områder av smeltedigelfragment 11. Kobber og sink ble påvist
	Figur 32	23.11.2017	KFG		Spektrene dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 11
	Figur 33	23.11.2017	KFG		Spekteret dannet ved XRF-analyse av smeltedigelfragment 12
	Figur 34		KFG		Samtlige av spektrene dannet ved de gjennomførte XRF-analysene
	Figur 35	24.11.2017	KFG		Grafen viser sammensetningen av kobber, bly, sink og tinn i smeltedigelaterialet og i det slagglignende materialet
	Figur 36	24.11.2017	KFG		Den relative konsentrasjonen av blyinnhold i smeltedigelfragmentene og det slagglignende materialets innside og utside
	Figur 37	24.11.2017	KFG		Hovedsakelig ble de høyeste konsentrasjonene kobber påvist i forbindelse med smeltediglenes ytre områder eller utside
	Figur 38	24.11.2017	KFG		De høyeste konsentrasjonene sink ble alle knyttet til deres innside
	Figur 39	24.11.2017	KFG		Konsentrasjonen av tinn i de ulike områdene som ble analysert

Oppdrag: Analyse av smeltedigel- og slagghragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (bilder i vedlegg 2)							
Fotograf: Ruben With og Kidane Fanta Gebremariam				Sak nr:	Gard:	Gnr:41	Bnr:14
AM ansv:				Stavanger kommune			
AM arkivnr	Bildnr	Dato	Fotograf	Retn.mot	Motiv		
	Figur 40	24.11.2017	KFG		Den generelle sammensetningen av keramikk materialet viste store likhetstrekk, indikert ved aluminiumsilikater og tilhørende grunnstoffer		
	Figur 41	24.11.2017	KFG		Det relative forholdet mellom sammensetningen av sporstoffene rubidium, strontium og zirkonium, hovedsakelig i smeltedigelfragmentene		
	Figur 42	11.12.2017	KFG		Loading plot og score plots hvor mesteparten av grunnstoffene påvist ved XRF-analysene er tatt med		
	Figur 43	11.12.2017	KFG		Oversikt over BSE-bildene av de ulike områder i slag materialet 1		
	Figur 44	30.11.2016	KFG		Aluminiumsilikat, hovedsakelig omdannet til glassaktig materiale (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 45	30.11.2016	KFG		I slag 1, tilstedeværelsen av kobber og bly i det slagglignende materialet er begrenset til noen få punkter, korn eller sfæriske former (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 46	30.11.2016	KFG		I et annet område ble bly påvist sammen med kobber (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 47	30.11.2016	KFG		Et område av rent, smeltet glass, omgitt av bly og kobber i et gods av aluminiumsilikater (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 48	30.11.2016	KFG		De lysere områdene er forbundet med forhøyede konsentrasjoner av kobber og bly (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 49	30.11.2016	KFG		Nærbilde av et bly- og kobberrikt område (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 50	30.11.2016	KFG		På overflaten av de kobber og blyholdige overflatene kunne ørsmå tinnkorn påvises, som vist ved denne punktanalysen av et korn (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 51	30.11.2016	KFG		Glass dannet av aluminiumsilikater på toppen av fragmentet, tyder på at området har vært utsatt for høye temperaturer (BSE bilde av slag 1)		
	Figur 52	30.11.2016	KFG		Oversikt over BSE-bildene av det slagglignende materialet (slag 2)		
	Figur 53	30.11.2016	KFG		Dannelse av glassmateriale, jernoksider og jernsilikater (BSE bilde av slag 2)		
	Figur 54	30.11.2016	KFG		Glassaktig materiale sammen med spor etter aluminiumsilikatene det ble dannet av (BSE bilde av slag 2)		
	Figur 55	30.11.2016	KFG		Områder med forhøyede konsentrasjoner av jern (BSE bilde av slag 2)		
	Figur 56	30.11.2016	KFG		Et kvartskorn som ikke er omdannet til amorft glassmateriale (BSE bilde av slag 2)		
	Figur 57	30.11.2016	KFG		Sammensetningen av et område av fragmentet som ikke har vært utsatt for høye temperaturer (BSE bilde av slag 2)		

Oppdrag: Analyse av smeltedigel- og slagghragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (bilder i vedlegg 2)							
Fotograf: Ruben With og Kidane Fanta Gebremariam				Sak nr:	Gard:	Gnr:41	Bnr:14
AM ansv:				Stavanger kommune			
AM arkivnr	Bildnr	Dato	Fotograf	Retn.mot	Motiv		
	Figur 58	30.11.2016	KFG		Sammensetningen i området som har vært eksponert for høye temperaturer (BSE bilde av slaggh 2)		
	Figur 59	16.11.2016	KFG		Et område av smeltedigelfragment 3 hvor det ble gjennomført SEM-EDS analyse		
	Figur 60	16.11.2016	KFG		Oversikt over BSE-bildene som viser wüstitt i både dendrittisk og bikakestruktur, samt fayalitt-materialet (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 61	16.11.2016	KFG		På kanten av fragmentet ble områder med høyt jerninnhold påvist (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 62	16.11.2016	KFG		Nærbilde av området med jernoksid-dannelse (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 63	16.11.2016	KFG		Område med glassdannelse som følge av høy temperatur og tilhørende spektrum, dominert av silikater (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 64	16.11.2016	KFG		Fayalitt/jernoksidholdig del av glassmaterialet. Den dendrittiske strukturen er antagelig wüstitt (jernoksid) (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 65	16.11.2016	KFG		Område i det glassaktige materialet som er rikt på jernoksid (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 66	16.11.2016	KFG		Område rikt på aluminiumsilikat, dominert av glassaktig materiale (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 67	16.11.2016	KFG		Nærbilde av fragmentets struktur og spektrum (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 68	16.11.2016	KFG		BSE-bilder som viser en oversikt av smeltedigelfragmentets innside		
	Figur 69	16.11.2016	KFG		Kvartskorn i det keramiske materialet (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 70	16.11.2016	KFG		Bestanddel av aluminiumsilikat, et komposittmateriale som også kan inneholde kaolin (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 71	16.11.2016	KFG		Område av smeltedigelfragmentet med mer glassdannelse, og høyere innhold av aluminiumsilikater (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 72	16.11.2016	KFG		Prill av bronselegering (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 73	16.11.2016	KFG		Område med kraftig glassdannelse, hvor metal har smeltet inn i glassmaterialet (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 74	16.11.2016	KFG		En av bronseprillene sammen med noen av bestanddelene fra det keramiske materialet (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		

Oppdrag: Analyse av smeltedigel- og slagghragmenter funnet ved arkeologisk undersøkelse på Nordre Sunde (bilder i vedlegg 2)							
Fotograf: Ruben With og Kidane Fanta Gebremariam				Sak nr:	Gard:	Gnr:41	Bnr:14
AM ansv:				Stavanger kommune			
AM arkivnr	Bildnr	Dato	Fotograf	Retn.mot	Motiv		
	Figur 75	16.11.2016	KFG		Priller av edelmetaller (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 76	16.11.2016	KFG		Bronseprill (BSE bilde av Smeltedigelfragment 3)		
	Figur 77	16.11.2016	KFG		Tilstedeværelsen av sink som også kan knyttes til de øvrige metallurgiske prosessene (BSE bilde av smeltedigel 3)		
	Figur 78	30.11.2016	KFG		Fragmentets utside, med intakte bestanddeler (BSE bilde av smeltedigel 2)		
	Figur 79	30.11.2016	KFG		Hovedbestanddelene av det keramiske materialet og dets morfologiske karakteristikker (BSE bilde av smeltedigel 2)		
	Figur 80	30.11.2016	KFG		BSE-bilde over utsiden av smeltedigelfragmentet (smeltedigel 1)		
	Figur 81	30.11.2016	KFG		Område med høy konsentrasjon av jern, hvor wüstitt og fayalitt kan ha vært dannet (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 82	30.11.2016	KFG		Glassaktig område eksponert for høy temperatur sammen med aluminiumsilikater fra materialet brukt som råstoff i fremstillingen av smeltedigelen (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 83	30.11.2016	KFG		Jernoksider, jernsilikater og aluminiumsilikater i et glassaktig materiale (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 84	30.11.2016	KFG		BSE-bilder fra innsiden av smeltedigelfragmentet (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 85	30.11.2016	KFG		Korn av metallisk bly i det keramiske materialet ser ut til å ha vært eksponert for høy temperatur (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 86	30.11.2016	KFG		Aluminiumsilikater i keramikk materialet, i mindre grad temperaturpåvirket (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 87	30.11.2016	KFG		Metallisk bly på innsiden av smeltedigelfragmentet (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 88	30.11.2016	KFG		Tinnholdige krystaller på blyholdig underlag, antagelig som tinnoksid (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 89	30.11.2016	KFG		Glassaktig materiale på innsiden av smeltedigelfragmentet (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 90	30.11.2016	KFG		Kiselgur på innsiden av smeltedigelfragmentet (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 91	30.11.2016	KFG		Mulige tinnkrystaller (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 92	30.11.2016	KFG		Tinnkrystaller som ligger på et lag med høyt innhold av bly (BSE bilde av smeltedigel 1)		
	Figur 93	30.11.2016	KFG		Tinnoksider som ligger på et lag av bly (BSE bilde av smeltedigel 1)		

Osteological assemblage from Nordre Sunde, Stavanger k., Rogaland

Dr. Sean Denham, Arkeologisk Museum, UiS

The bone assemblage from Nordre Sunde consists primarily of burned fragments of bones and teeth, found in various contexts across three separate fields. Due to high fragmentation levels, very little of the material can be identified to species. However, the evidence which is present is indicative of domestic waste. Two fragments could potentially support an identification as human, but not unequivocally. The material from each field will be discussed separately.

Field 1

The material from Field 1 was recovered from two separate soil/charcoal samples taken from the same fireplace. Sample 1P23165 produced around 15 fragments with a mass of 1.05g, while 1P23166 produced around 119 fragments with a mass of 13.04g. One fragment shows evidence of pre-burning breakage, which one would expect from animal bone having undergone butchery/processing. The articular facet of a vertebra was also identified; while it is not impossible that this is human in origin, given its size and shape, it could equally be some other mammal. The bone from the Field 1 contexts is burnt at a much higher level than the bone seen in the rest of assemblage. This is not unexpected, it having been recovered from a fireplace, and supports the interpretation that this represented the burning of rubbish/food waste.

Field 2

Field 2 produced a large number of discrete bone finds, each consisting of a small number of fragments. Three contexts produced larger numbers of fragments. It is difficult to provide much insight into this segment of the assemblage without more knowledge about how the various finds contexts relate to each other. There is a wider range of burning temperatures seen in this material than elsewhere in the assemblage. Four contexts, including the three mentioned previously with a high number of fragments, contain unburnt material. Two of these were tooth enamel from herbivores (e.g. deer, cattle, sheep/goat), although it is impossible to identify it to species. This identification is supported by find 1F30871, which contains fragments of horn/antler. 1F6809 may be small fragments of fish bone, although this is not definite. Finally, one fragment from 1F18124 may bear evidence of curved transverse fracturing. This fracture pattern occurs when fleshed bone elements reach cremation level temperatures and is taken as indicating human cremation. However, in this case the evidence is perhaps not strong enough to support such an identification. As with Field 1, the material in this area appears to be the remains of animal bone used for either food or industrial purposes.

Field 3

This portion of the assemblage consists of 4 fragments, about which nothing can be said.

Context ¹	Context ²	Context ³	# fragments	Wt. (g)
2A11210	1P23165	201641	5	0.62
2A11210	1P23165	201641	ca. 10	0.43
2A11210	1P23166	201642	ca. 30	5.35
2A11210	1P23166	201642	22	1.42
2A11210	1P23166	201642	67	6.27
1F13214	-	-	0	0.13
1F18103	-	-	1	0.26
1F18113	-	-	1	0.17
1F18122	-	-	1	0.82
1F18123	-	-	1	1.68
1F18124	-	-	4	1.21
1F18146	-	-	1	0.47
1F18147	-	-	1	1.06
1F18148	-	-	3	0.3
1F19001	-	-	1	0.14
1F19002	-	-	1	0.11
1F20992	2AG3435	-	1	0.62
1F21666	-	-	1	0.39
1F22331	-	-	1	1.14
1F24120	-	-	7	0.55
1F30871	-	-	26	1.55
1F4599	-	-	Not quantified	4.59
1F6809	-	-	ca. 30	0.45
2AD1300 (Snitt 3)	1P23168	201644	1	0.18
2AG32385	1P32694	F201639	2	0.2
1F201628	2A9855	-	2	0.34
1F23100	2AS8850	-	2	0.78

Table 1. Fragment counts and weights for bone assemblage from Nordre Sunde, Stavanger k., Rogaland.

11790

26240

201884 11960

201887 11975 201890

17000

11800 27535 11845 11880

11355 11365 202058 11385

26210

11910

26230

201797 26200

11925

12000

11990

26090

11130

26250

11945

26130

1:25
0 0,3 0,6 0,9 1,2
Meters

26220

12110

26280 26260 26300 12070 26270 201961 12030 202065 31450 12040 31440

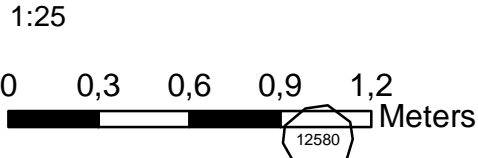
26100

13365

27740

26000

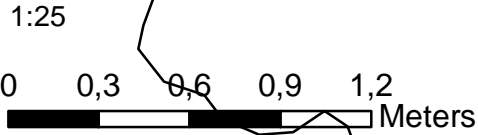
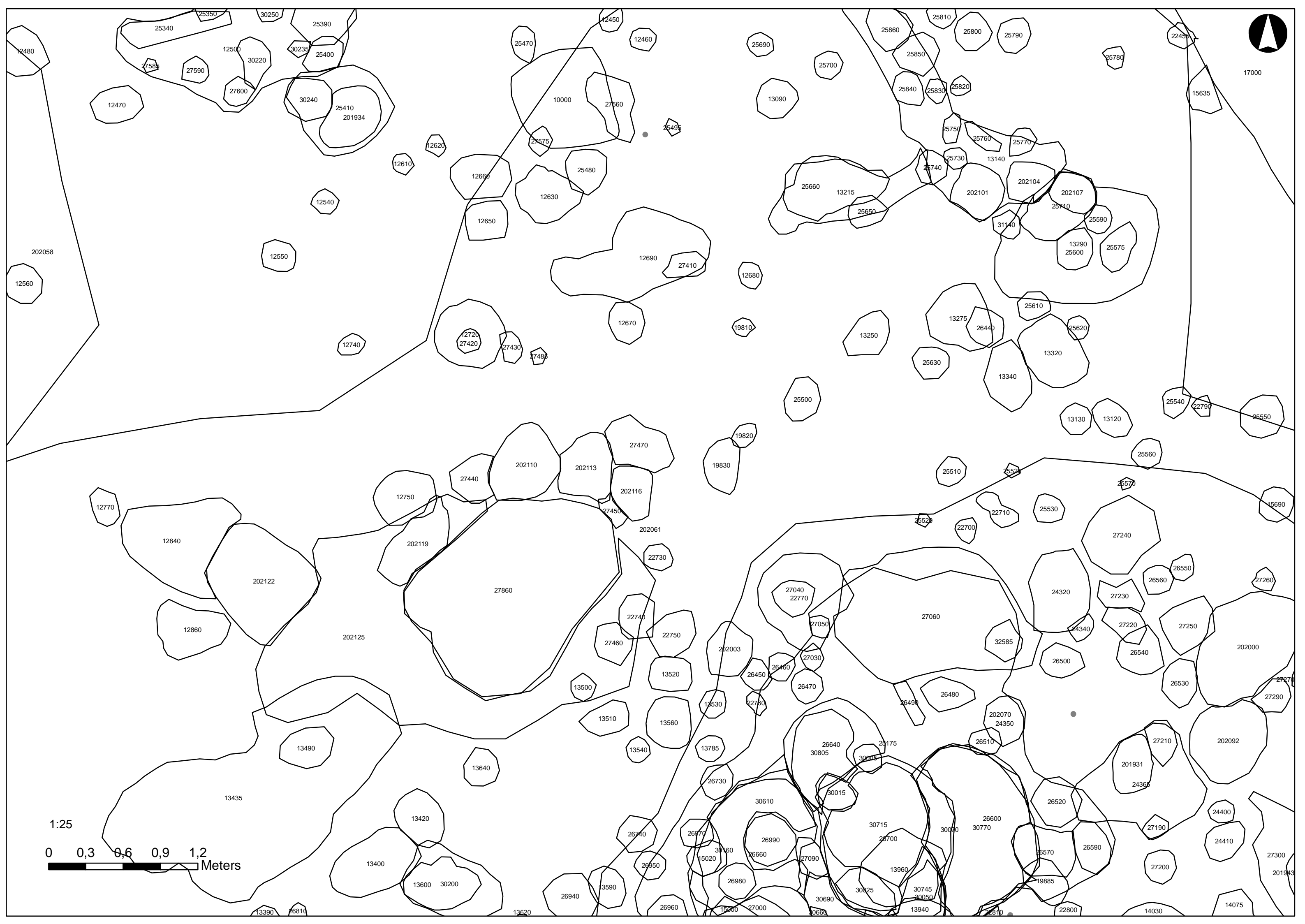
12055

3140
1326

17000

12480

12470

202058

12560

25340

25350

30250

25390

12500

30235

25400

27590

30220

27600

30240

25410

201934

12540

12550

12740

12620

12660

12650

12720

27420

27430

27480

10000

27660

27575

25480

12630

12690

12670

27410

12680

19810

25500

13250

19820

19830

25860

25810

25800

25790

25690

25700

13090

25850

25840

25830

25820

25780

25750

25760

25770

25730

13140

25740

202101

202104

202107

25710

25590

13290

25600

25575

31140

13275

26440

25610

25620

25630

13340

13320

13130

13120

25540

22790

25550

25560

12770

12840

12860

202122

202125

12750

27440

202110

202113

27470

202116

27450

202061

22730

12770

12840

12860

202122

202125

12750

27440

202110

202113

27470

202116

27450

202061

22730

27860

13500

13510

13560

27460

22750

12530

13785

26730

202003

26450

22760

26460

26470

27040

22770

27050

27030

26490

27060

26480

26640

30805

25175

30015

30015

30015

30015

30015

30015

22710

22700

32585

202070

24350

26600

30770

30770

30770

30770

25530

24320

26500

26520

26570

26590

2570

27240

27230

27220

26540

26530

201931

24360

27210

27200

26550

26560

26540

26530

26530

27210

202092

24400

24410

27190

27200

15690

27260

202000

27270

27290

202092

24400

24410

27300

201943

14075

13390

26810

13620

26940

3590

26950

26980

26990

30690

30660

30690

30690

30690

30690

30690

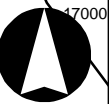
30690

30690

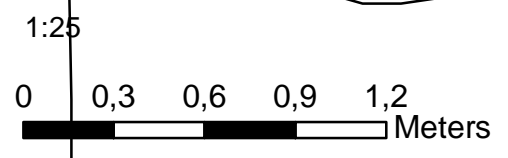
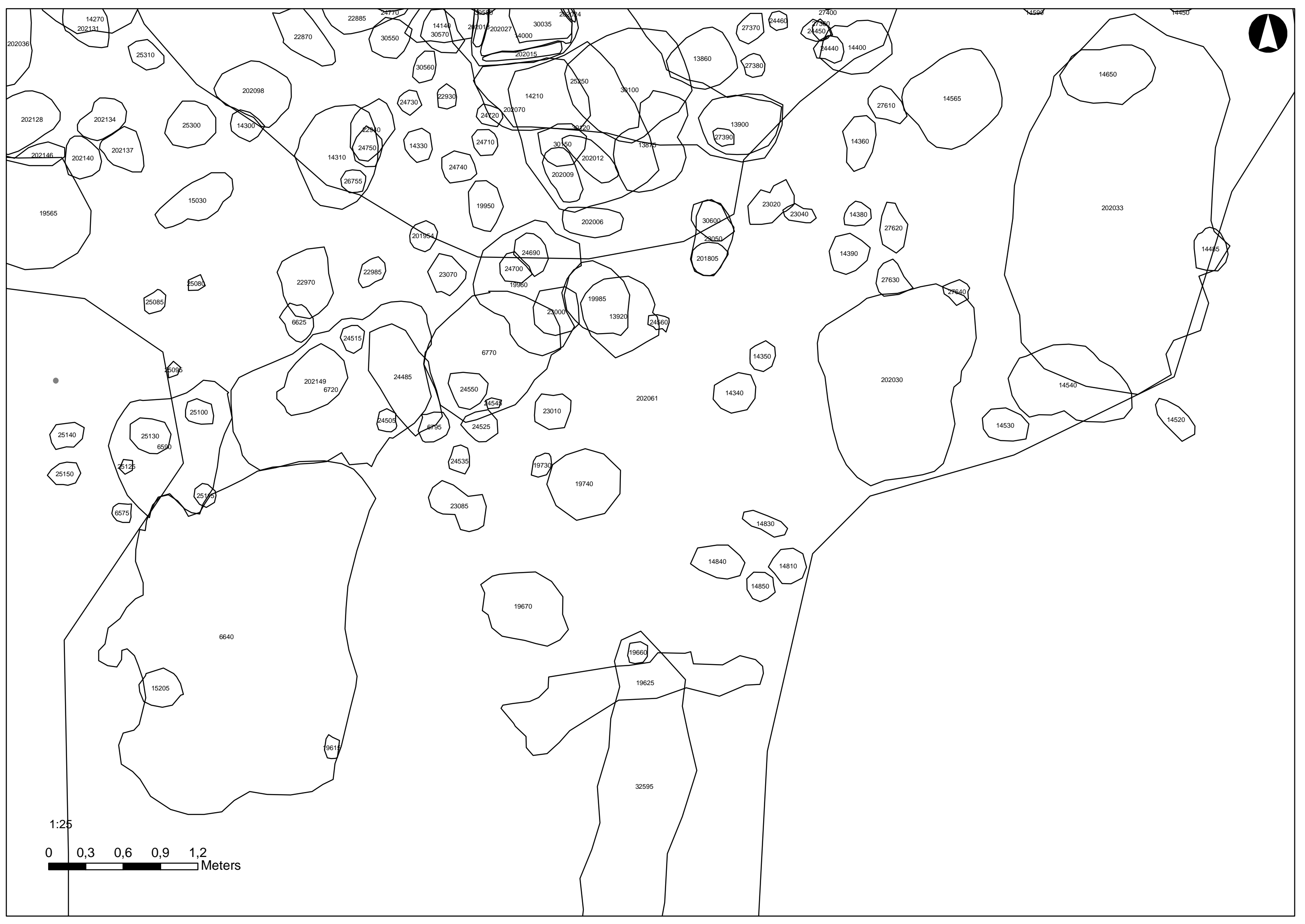
30690

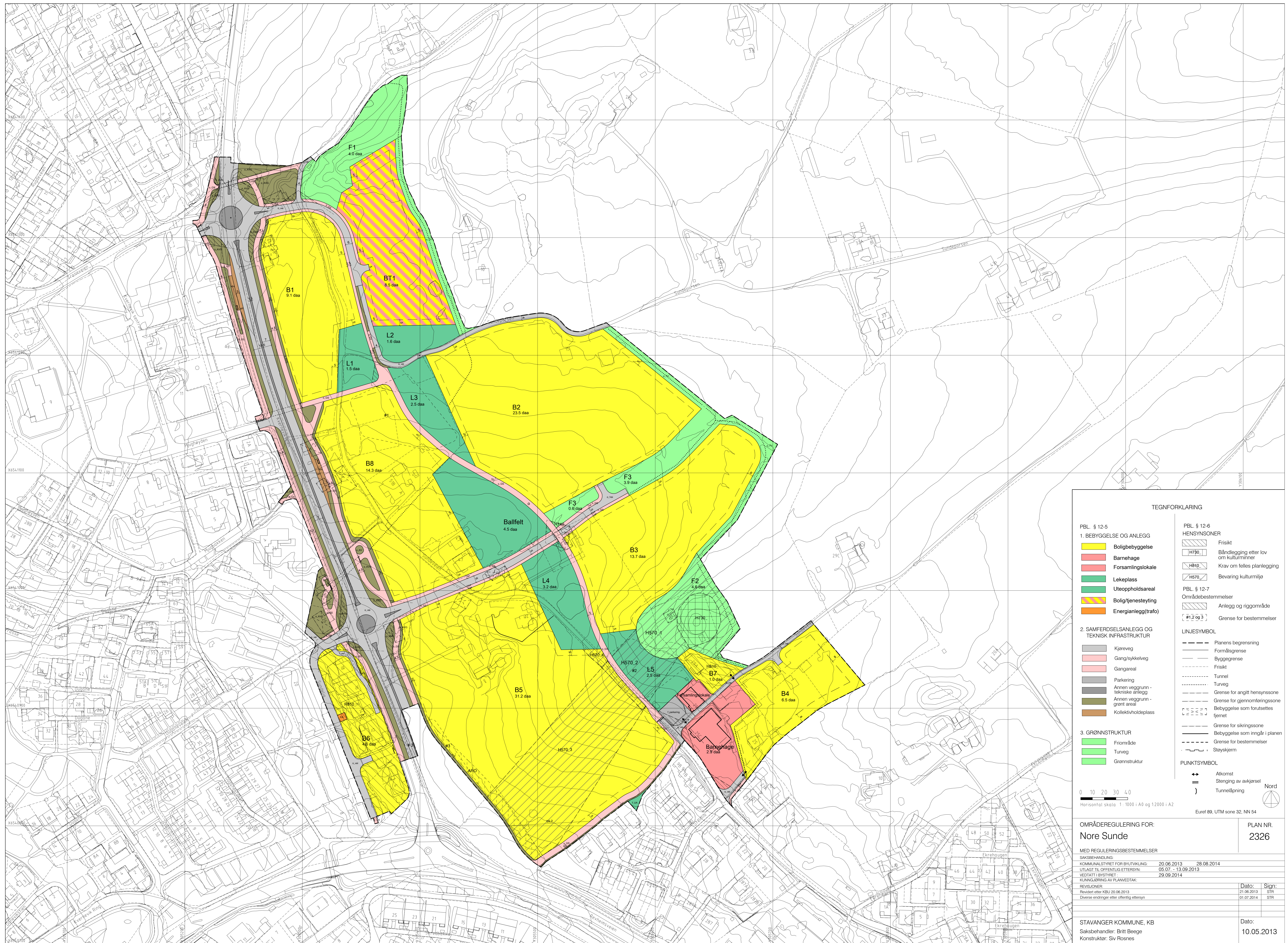
30690

30690

1:25
0 0,3 0,6 0,9 1,2
Meters

TEGNFORKLARING

PBL § 12-5
1. BEBYGGELSE OG ANLEGG
 Boligbebyggelse
 Barnehage
 Forsamlingslokale
 Lekeplass
 Uteoppholdsareal
 Boligtjenesteyting
 Energianlegg(trafo)

2. SAMFERDSLSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR
 Kjøreveg
 Gang/sykkelveg
 Gangareal
 Parkering
 Annen veggrunn - tekniske anlegg
 Annen veggrunn - grønt areal
 Kollektivholdeplass

3. GRØNNSTRUKTUR
 Friområde
 Turveg
 Grønnstruktur

PBL § 12-6
HENSYNSONER
 Frisikt
 Båndlegging etter lov om kulturminner
 Krav om felles planlegging
 Bevaring kulturmiljø

PBL § 12-7
Områdebestemmelser
 Anlegg og riggområde
 Grense for bestemmelser

LINJESYMBOL
 Planens begrensning
 Formålsgrense
 Byggegrense
 Frisikt
 Tunnel
 Turveg
 Grense for angitt hensynssone
 Grense for gjennomføringszone
 Bebyggelse som forutsettes fjernet
 Grense for sikringszone
 Bebyggelse som inngår i planen
 Grense for bestemmelser
 Støyskjerm

PUNKTSYMBOL
 Atkomst
 Stenging av avkjørsel
 Tunnelåpning

0 10 20 30 40
 Horisontal skala 1: 1000 i A0 og 1:2000 i A2

Euref 89, UTM sone 32, NN 54

OMRÅDEREGULERING FOR:
Nore Sunde

PLAN NR.
2326

MED REGULERINGSBESTEMMELSER

SAKSBEHANDLING	20.06.2013	28.06.2014
KOMMUNALTRET FOR BYUTVIKLING	05.07. - 13.09.2013	
UTLAGT TIL OFFENTLIG ETTERSYN	05.07. - 13.09.2013	
VEDTATT I BYSTYRET	29.09.2014	
KUNNINGJØRNING AV PLANVEDTAK		
REVISJONER	21.06.2013	STR
Revidert etter KBU 20.06.2013	01.07.2014	STR
Diverse endringer etter offentlig ettersyn		

STAVANGER KOMMUNE, KB
 Saksbehandlar: Britt Bøege
 Konstruktør: Siv Rosnes

Dato:
10.05.2013